Arcana Cæleſtia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Sequuntur quæ in

GENESI

Hic quæ in

Capite Decimo Sexto:

Una cum Mirabilibus

Quæ viſa ſunt

In Mundo Spirituum, & Cœlo Angelorum.

I.

MDCCL.

MATTH. VI: 33.

Quærite primo Regnum Dei, & Juſtitiam ejus, & omnia adjicientur vobis.

13874 —81
14/7/91

PRÆFATIO.

IN Parte Prima *explicata ſunt Quindecim Capita Geneſeos, & dicta quæ in Senſu Interno continent, & ad quodlibet Caput adjuncta ſunt, quæ in Mundo Spirituum & Cœlo Angelorum, ex Divina Domini Miſericordia, videre & audire datum; nunc ſequitur* Pars Altera, *in qua ſimiliter ad quodlibet Caput adjungentur talia; ad Caput hoc* 16, de Viſionibus & Somniis, etiam Propheticis, quæ in Verbo. *Scio, quod pauci credituri ſint, quod aliquis poſſit videre illa, quæ in altera vita exiſtunt, & inde referre aliquid de Statu Animarum poſt mortem, quia pauci credunt Reſurrectionem, & quidem ex Eruditis pauciores quam ex Simplicibus; ore quidem dicunt, quia ſecundum Doctrinam fidei eſt, quod reſurrecturi, ſed uſque corde negant: imo etiam quidam aperte fatentur, quod tunc credituri, ſi aliquis ex mortuis reſurgeret, & illum viderent, audirent & tangerent; ſed ſi hoc fieret, pro ſingulis fieret, & uſque unuſquiſque talis, qui corde negat, non ſic perſuaderetur, ſed millia objectionum influerent, quæ in negativo obfirmarent ejus animum: quidam uſque dicunt, ſe credere quod reſurrecturi, ſed die Ultimi Judicii, de quo illam captarunt opinionem, quod tunc interitura omnia, quæ in Mundo aſpectabili, & quia illum Diem per tot ſæcula fruſtra expectaverunt, etiam in dubio ſunt; ſed quid per Ultimum Judicium, de quo in Verbo, intelligitur, ad*

ſinem Capitis ſequentis XVII, *brevi, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur. Exinde conſtare poteſt, quales hodie in Orbe Chriſtiano ſunt; Sadducæi, de quibus apud* Matth. XXII. 22. *ſeq: negarunt aperte Reſurrectionem, ſed melius fecerunt, quam illi hodie, qui dicunt ſe non negare, quia, ut dictum, ex Doctrina ſidei eſt, & tamen corde negant, ſic ut dicant contra quod credunt, & credant contra quod dicunt: ſed ne amplius confirment ſe in falſa illa opinione, ex Divina Domini Miſericordia, datum eſt mihi, dum corpore ſum in Mundo, ſpiritu eſſe in altera vita, nam homo eſt ſpiritus corpore amictus, & ibi loqui cum Animabus, quæ non diu poſt obitum reſurrexerunt, imo cum fere omnibus illis, quos notos habui in vita corporis & mortui ſunt, tum quotidie nunc per aliquot annos cum Spiritibus & Angelis, & videre ibi ſtupenda, quæ nuſquam in alicujus ideam venerunt; & hoc abſque omni fallacia: quia perplures dicunt, quod credituri, ſi aliquis ex altera vita ad eos veniat, videbitur nunc, num contra obfirmationem cordis, perſuadeantur: hoc aſſeverare poſſum, quod qui in alteram vitam veniunt ex Orbe Chriſtiano, omnium peſſimi ſint, odio habentes proximum, odio ſidem, negantes Dominum, nam in altera vita corda loquuntur non ora, præter quod præ reliquis adulteri; & quia ſic removeri incipit Cœlum ab aliis qui intra Eccleſiam, conſtare poteſt, quod etiam pro certo ſcire datum, quod ultimum tempus inſtet.*

De Senſu Interno Verbi, quid ſit & qualis, videantur quæ dicta & oſtenſa ſunt in Parte Prima, n: 1 *ad* 5. 64. 65. 66. 167. 605. 920. 937. 1143. 1224. 1404. 1405. 1408. 1409. 1502 *ſin:* 1540. 1659. 1756. *imprimis* 1767 *ad* 1777. & 1869 *ad* 1879. 1783. 1807. & *in hac Parte, n:* 1886 *ad* 1889 *incl.*

PARS SECUNDA.

LIBRI *GENESEOS*

CAPUT DECIMUM SEXTUM.

1886. IN hoc Capite de Hagare & Iſmaele agitur; ſed quid per Hagarem & Iſmaelem repræſentatur & ſignificatur in Senſu Interno, nemini adhuc notum eſt; nec notum eſſe potuit, quia huc uſque putavit Orbis, etiam Eruditus, quod Hiſtorica Verbi non ſint niſi hiſtorica, & nihil penitius involvant; & tametſi dixerunt, quod unaquavis jotha divinitus inſpirata ſit, uſque per id nihil aliud intellexerunt, quam quod detecta ſint, & quod aliquod dogmaticum applicabile ad doctrinam fidei inde poſſit deduci, & uſui eſſe docentibus & diſcentibus, & quod ideo quia divinitus inſpirata, vim Divinam habeant in mentibus, & præ omni alio hiſtorico operentur bonum. Sed hiſtorica in ſe ſpectata parum faciunt ad emendationem hominis, nec quicquam ad vitam æternam, nam in altera vita hiſtorica oblivioni dantur; quid enim ibi inde, ſi ſcirent de Hagare ancilla, quod data Abramo a Sarai, ſi de Iſmaele, imo ſi ſcirent de Abramo; nihil præter quæ ſunt Domini, & quæ a Domino, neceſſaria ſunt animabus, ut intrent in Cœlum, & fruantur gaudio, hoc eſt, vita æterna; propter hæc eſt Verbum, & hæc ſunt quæ in interioribus illius continentur.

1887. Inſpiratio involvit, quod in ſingulis Verbi, tam in illius Hiſtoricis, quam in reliquis, ſint cœleſtia quæ amoris ſeu boni, & ſpiritualia quæ ſunt fidei ſeu veri, ita Divina: quod enim a Domino inſpiratur, hoc deſcendit ab Ipſo, & quidem per Cœlum Angelicum, & ſic per Mundum Spirituum, uſque ad Hominem, apud quem ſiſtitur quale eſt in litera; ſed prorſus aliter eſt in prima ſua origine; in Cœlo nuſquam eſt aliquod, hiſtoricum mundanum, ſed omne eſt repræſentativum Divinorum, nec quicquam aliud ibi percipitur; ut quoque notum poteſt eſſe ex eo, quod ineffabilia ſint, quæ ibi; quare niſi Hiſtorica ſint Repræſentativa Divinorum, & ſic cœleſtia, nuſquam poſſunt eſſe divinitus inſpirata: quale eſt Verbum in Cœlis, hoc noſcitur ſolum ex Senſu Interno, nam *Senſus Internus eſt Verbum Domini in Cœlis.*

1888. Quod Senſus literæ Verbi ſit repræſentativus arcanorum Divinorum, & quod ſit receptaculum & ſic reconditorium cœleſtium & ſpiritualium Domini, illuſtrare licet binis exemplis; uno quod per Davidem non intelligatur David ſed Dominus; altero, quod Nomina nihil aliud ſignificent quam res; conſequenter reliqua. De Davide ita dicitur apud Ezechielem, "*Servus meus David Rex ſuper eos, & Paſtor unus erit omnibus illis: habitabunt ſuper terra illi, & filii illorum, & filii filiorum illorum uſque in æternum; & David ſervus meus Princeps illis in æternum,*" XXXVII. 24, 25. Et apud Hoſcheam, "*Revertentur filii Iſraelis, & quærent Jehovam Deum ſuum, & Davidem Regem ſuum,*" III. 5. hæc a Prophetis illis ſcripta ſunt poſt Davidis tempus, & tamen aperte dicitur, quod is erit Rex & Princeps illorum, ex quibus unicuique conſtare poteſt, quod per Davidem in ſenſu interno intelligatur Dominus; ita in cæteris locis, etiam in hiſtoricis, ubi David nominatur. Quod Nomina Regnorum, Regionum, Urbium, Virorum, ſignificant res, conſtare poteſt evidenter apud Prophetas; pro exemplo ſit ſolum hoc apud Eſaiam, "*Sic dixit Dominus, Jehovih Zebaoth, ne timeas popule mi, habitator Zionis, ab Aſchure; virga percutiet te, & baculum tollet ſuper te in via Ægypti: excitabit ſuper eum, Jehovah Zebaoth flagellum, juxta plagam Midianis, in petra Horeb, & baculum ſuum ſuper mari, & tollet eum in via Ægypti: veniet contra Ajath; tranſibit in Migronem; ad Miſchmath mandabit armis ſuis; tranſibunt Mabaram; Gibea diverſorium nobis; trepidabit Chormah; Gibea Schaulis fugiet; intona voce tua filia Gallim; auſculta Lajiſch; miſera Anathoth; vagabitur Madmena; habitatores Gebim congregabunt ſe; adhuc dies eſt in Nob ad conſiſtendum; agitabit*

manum

manum ſuam mons filiæ Zionis; collis Hieroſolymæ ſuccidet implexa ſylvæ ferro; & Libanus per Magnificum cadet," x. 24, 26 ad 34. Hic ſunt pæne mera nomina, ex quibus non aliquis ſenſus prodiret, niſi nomina ſingula ſignificarent res; ſique nominibus iſtis inhæreret mens, nuſquam agnoſceretur quod Verbum Domini foret: ſed quis credet, quod omnia illa in ſenſu interno contineant arcana Cœli, & quod per illa deſcribatur ſtatus eorum, qui per ratiocinia ex ſcientificis intrare conantur in myſteria fidei, & quod per unumquodvis nomen aliquid ſpeciale illius ſtatus deſcribatur; tum quod ratiocinia illa diſcutiantur per cœleſtia amoris & ſpiritualia fidei, a Domino: quod per Aſchurem ſignificetur Ratiocinatio, de qua hic agitur, conſtare manifeſte poteſt ab illis, quæ de Aſchure oſtenſa ſunt, n: 119. 1186: & quod per Ægyptum Scientifica, ab illis quæ n: 1164, 1165, 1462, quæ videantur & examinentur, annon ita ſe habeat; ſimiliter ſe habet cum cæteris nominibus; & ſimiliter cum ſingulis vocibus.

1889. Similiter ſe habet in hoc Capite cum nominibus Abrami, Sarai, Hagaris & Iſmaelis; quæ autem illa involvunt, conſtare poteſt a Contentis, dein ab explicatione ſingulorum in ſequentibus; ſed talia ſunt, quæ non facile ad captum explicari poſſunt, agitur enim ſub illis de Rationali Domini, quomodo illud conceptum & natum, & quale fuit, antequam unitum Domini Interno, quod erat Jehovah: quod non facile ad captum explicabile ſit, cauſa eſt, quia hodie non ſcitur, quid Internus Homo, quid Interior, & quid Exterior; cum dicitur Rationale, aut Rationalis Homo, tunc aliqua idea habetur, at cum dicitur quod Rationale ſit medium inter Internum & Externum, hoc pauci ſi ulli capiunt: ſed uſque quia in ſenſu interno hic agitur de Rationali Homine apud Dominum, quomodo conceptus & natus ab Interni Hominis influxu in Externum, & hæc ſunt quæ Hiſtorica de Abramo, Hagare & Iſmaele involvunt, ne prorſus peregrina obveniant, quæ in explicatione ſequuntur, ſciendum, quod apud unumquemvis Hominem ſit Internus Homo, ſit Rationalis qui medius, & ſit Externus; & quod hi inter ſe diſtinctiſſimi ſint; de quibus videantur quæ prius dicta n: 978.

CAPUT

CAPUT XVI.

1. ET Sarai uxor Abrami non peperit illi; & ei ancilla Ægyptia, & nomen ejus Hagar.

2. Et dixit Sarai ad Abram, ecce quæſo concluſit me JEHOVAH a pariendo, ingredere quæſo ad ancillam meam, forte ædificabor ab ea; & auſcultavit Abram voci Sarai.

3. Et accepit Sarai uxor Abrami Hagarem Ægyptiam ancillam ſuam, a fine decem annorum ab habitando Abram in terra Canaan, & dedit eam Abramo viro ſuo, illi in mulierem.

4. Et ingreſſus ad Hagarem, & concepit, & vidit quod conceperit, & vilis fuit Domina ejus in oculis ejus.

5. Et dixit Sarai ad Abram, injuria mea ſuper te, ego dedi ancillam meam in ſinum tuum, & vidit quod concepit, & vilis ſum in oculis ejus, judicet JEHOVAH inter me & inter te.

6. Et dixit Abram ad Sarai, ecce ancilla tua in manu tua, fac ei quod bonum in oculis tuis; & humiliavit eam Sarai, & fugit a facie ejus.

7. Et invenit eam Angelus JEHOVÆ ad ſontem aquarum in deſerto, ad fontem in via Schur.

8. Et dixit, Hagar ancilla Sarai, unde venis, & quo vadis; & dixit, a facie Sarai Dominæ meæ ego fugio.

9. Et dixit ei Angelus JEHOVÆ, revertere ad Dominam tuam, & humilia te ſub manibus illius.

10. Et dixit ei Angelus JEHOVÆ, multiplicando multiplicabo ſemen tuum, & non numerabitur præ multitudine.

11. Et dixit ei Angelus JEHOVÆ, ecce tu gravida, & paries filium, & appellabis nomen ejus Iiſchmael, quia audivit JEHOVAH ad afflictionem tuam.

12. Et is erit onager homo, manus ejus in omnes, & manus omnium in eum, & contra facies omnium fratrum ſuorum habitabit.

13. Et vocavit nomen JEHOVÆ loquentis ad ſe, Tu DEUS videns me, quia dixit, num etiam hic vidi poſt videntem me.

14. Propterea vocavit fontem, fons Vivo videnti me, ecce inter Kadeſch & inter Bared.

15. Et peperit Hagar Abramo filium, & vocavit Abram nomen filii ſui, quem peperit Hagar, Iiſchmael.

16. Et Abram filius octoginta annorum & ſex annorum, in pariendo Hagar Iiſchmaelem Abramo.

CONTENTA.

1890. AGitur in hoc Capite de primo Rationali apud Dominum, quod conceptum ab Interni Hominis influxu in affectionem ſcientiarum Externi: Internus Homo eſt Abram; affectio ſcientiarum Externi eſt ancilla Ægyptia Hagar; Rationale inde eſt Iiſchmael; quod quale fuit deſcribitur, & dein Cap. XXI. quod expulſum domo, poſtquam Divinum Rationale Domini, repræſentatum per Iſacum, natum eſt.

1891. Quod Domini Rationale primum juxta ordinem conceptum ſit per influxum, ſeu conjunctionem Interni Hominis cum vita affectionis ſcientiarum, quæ Externi, verſ. 1, 2, 3. Sed quia ab Externo homine, natura ejus talis fuit, quod vilipenderet verum intellectuale, verſ. 4. Quare cogitavit Dominus de illo ſubjugando, verſ. 5, 6, 7, 8, 9. Et quando ſubjugatum, quod Spirituale & cœleſte fieret, verſ. 10, 11. Deſcribitur quale foret, ſi non ſubjugatum, verſ. 12. Intuitio Domini ab Interiori ſuo Homine in cauſam, verſ. 13, 14. Deſcribitur ſic Rationale quoad ejus quale; tum ſtatus Domini, cum ortum, verſ. 15, 16.

SENSUS INTERNUS.

1892. VErſ. 1. *Et Sarai uxor Abrami non peperit illi, & ei ancilla Ægyptia, & nomen ejus Hagar.* Sarai uxor Abrami non peperit illi, ſignificat quod nondum Rationalis homo; Sarai eſt Verum adjunctum bono; Abram eſt Internus Homo Domini qui Jehovah: & ei ancilla Ægyptia, ſignificat affectionem ſcientiarum: & nomen ejus Hagar, ſignificat vitam hominis exterioris ſeu naturalis.

1893. Quod Sarai uxor Abrami non peperit illi, ſignificet quod nondum rationalis homo, conſtabit a ſequentibus, ubi de Iſaco: ſunt enim, ut dictum, apud unumquemvis hominem, Internus homo, Rationalis, homo qui medius, & Externus qui proprie Naturalis homo dicitur; hi repræſentati ſunt apud Dominum per Abrahamum, Iſacum, & Jacobum, Internus homo per

Abrahamum, Rationalis per Iſacum, & Naturalis per Jacobum: Internus Homo apud Dominum fuit Ipſe Jehovah, nam conceptus eſt a Jehovah, quare Ipſum Patrem ſuum toties nominavit, & in Verbo dictus Unigenitus Dei, & ſolus Filius Dei. Rationalis homo non connaſcitur, ſed ſolum facultas, ut homo fieri poſſit rationalis, ut cuique conſtare poteſt ex eo, quod infantes recens nati nulla ratione ſint præditi, ſed quod rationales fiant ſucceſſu temporis mediis ſenſualibus externis & internis, ſicut imbuuntur ſcientiis & cognitionibus: apud pueros quidem apparet Rationale, ſed uſque non eſt rationale, ſolum quoddam ejus initiamentum, quod noſcitur ex eo quod Ratio ſit apud adultos & ſenes. De Rationali homine apud Dominum in hoc Capite agitur; ipſum Rationale Divinum repræſentatur per Iſacum, ſed Rationale primum, antequam factum eſt Divinum, per Iſmaelem, quare hic per quod Sarai uxor Abrami non peperit ei, ſignificatur quod adhuc, non Rationale Divinum: Dominus, ſicut prius dictum, natus fuit ſicut alius homo, & quoad illa quæ traxit a Maria matre fuit ſicut alius homo, & quia Rationale formatur per ſcientifica & cognitiones, quæ per ſenſualia externa ſeu externi hominis intrant, inde Rationale Ipſius primum natum eſt ſicut apud alium hominem, ſed quia omnia quæ humana erant apud ſe propria potentia faceret Divina, ita quoque Rationale: Rationale Ipſius primum deſcribitur in hoc Capite, tum quoque in Cap. XXI, ubi etiam de Hagare & Iſmaele a verſ. 4 ad 21 agitur, quod nempe hic expulſus ſit, cum adolevit Iſacus, per quem repræſentatur Rationale Divinum.

1894. Quod Sarai ſit verum adjunctum bono, dictum & oſtenſum eſt prius n: 1468 & alibi; pariter quod Abram ſit Internus Homo Domini, qui Jehovah. Quod Internus Homo Domini, qui Jehovah, dicatur Homo, cauſa eſt, quod nemo ſit homo, quam ſolus Jehovah, nam Homo ſignificat in ſuo genuino ſenſu illud Eſſe ex quo Homo; ipſum Eſſe, ex quo Homo, eſt Divinum, proinde Cœleſte & ſpirituale, abſque Divino Cœleſti & Spirituali nihil eſt humanum apud hominem, ſed eſt animale quoddam, quale apud beſtias: ex Jehovæ ſeu Domini Eſſe habet omnis homo quod ſit homo, inde etiam appellatur homo; Cœleſte, quod hominem facit, eſt ut amet Dominum, & amet proximum, ſic eſt homo, quia imago Domini, & quia illud habet a Domino; alioquin eſt fera: quod Jehovah ſeu Dominus ſit ſolus Homo, & quod ab Ipſo habeant homines quod dicantur homines, tum quod unus ſit magis homo quam alter, videatur n: 49. 288. 477. 565; & præterea conſtare poteſt ex eo, quod Jehovah, ſeu Dominus apparuerit Antiquiſſimæ Eccleſiæ patribus ut Homo, poſtea etiam Abrahamo, ut & Prophetis; quare etiam dignatus eſt Dominus, poſtquam nullus amplius homo in terra, ſeu nihil cœleſte & ſpirituale amplius apud hominem, aſſumere naturam humanam per id quod natus ſicut alius homo, & illam facere Divinam, ſic etiam ſolus Homo: præterea univerſum Cœlum refert coram Domino imaginem hominis, quia Ipſum, inde Cœlum Maximus Homo appellatur, ex eo imprimis, quia Dominus ibi eſt omne in omnibus.

1895. Et ei ancilla Ægyptia, quod ſignificet affectionem ſcientiarum, conſtat

conſtat ex ſignificatione Ancillæ, & ex ſignificatione Ægypti. Sarai, quæ hera ſeu domina, repræſentat & ſignificat verum adjunctum bono, ut prius dictum; Verum adjunctum bono eſt verum intellectuale in genuino ſenſu; Verum autem rationale eſt infra illud, ita inferius, hoc naſcitur a ſcientiis & cognitionibus vivificatis per affectionem eis correſpondentem, quæ affectio, quia eſt exterioris hominis, ſervire debet Vero Intellectuali quod eſt apud Intimum, ſicut ancilla heræ aut famula dominæ, quare illa affectio eſt quæ repræſentatur & ſignificatur per ancillam Hagarem: hæc quomodo ſe habent, non ita ad captum dici poteſt, prius enim ſciendum eſt, quid Verum Intellectuale in genuino ſenſu, tum quomodo naſcitur rationale, quod nempe ab Interno homine ut patre, & ab Exteriori ſeu Naturali ut matre, abſque conjunctione utriuſque nuſquam aliquid rationale exiſtit: Rationale non naſcitur a ſcientiis & cognitionibus, ut putatur, ſed ab affectione ſcientiarum & cognitionum, ut conſtare ſolum poteſt ex eo, quod nuſquam aliquis rationalis poſſit fieri, niſi aliquod jucundum ſeu affectio ſcientiarum & cognitionum aſpiret; affectio eſt ipſa vita materna, & ipſum cœleſte & ſpirituale in affectione eſt vita paterna, inde quantum affectionis, & qualis affectio, tantum rationalis, & taliter rationalis, fit homo; ſcientifica & cognitiones in ſe non ſunt niſi res mortuæ ſeu cauſæ inſtrumentales, quæ per vitam affectionis vivificantur; hæc eſt conceptio Rationalis hominis apud unumquemvis. Quod fuerit ancilla Ægyptia, & hoc dicatur, cauſa eſt, quia Ægyptus ſignificat ſcientias, ut oſtenſum prius n: 1164. 1165. 1186. 1462.

1896. Nomen ejus Hagar, quod ſignificet vitam hominis exterioris ſeu naturalis, conſtare poteſt ab illis quæ dicta ſunt, tam a ſignificatione Hagaris, quod ſit peregrina ſeu peregrinans; peregrini repræſentabant eos, qui inſtruerentur, & peregrinatio inſtructionem, tum vita inſtituta, ut oſtenſum prius n: 1463. Cum in Verbo dicitur, quod nomen ejus eſt, ut hic quod nomen ejus Hagar, ſignificat quod nomen aliquod involvat quod obſervandum, nam nomine vocare eſt noſſe qualis eſt, ut oſtenſum prius, n: 144. 145. 340: ne quidem vocula in Verbo eſt abſque cauſa, & abſque ſignificatione rei alicujus in ſenſu interno.

1897. Verſ: 2. *Et dixit Sarai ad Abram, ecce quæſo concluſit me Jehovah a pariendo, ingredere quæſo ad ancillam meam, forte ædificabor ab ea, & auſcultavit Abram voci Sarai.* Dixit Sarai ad Abram, ſignificat quod ita perceptum, ecce quæſo concluſit me Jehovah a pariendo, ſignificat ſtatum antequam Interior ſeu Divinus rationalis homo natus: ingredere quæſo ad ancillam meam, ſignificat conjunctionem cum exteriori: forte ædificabor ab ea, ſignificat ſic naſci poſſe rationale: & auſcultavit Abram voci Sarai, ſignificat non aliter fieri potuiſſe.

1898. Quod dixit Sarai ad Abram, ſignificet quod ita perceptum, conſtat ex ſignificatione Sarai & Abrami, quod nempe Sarai ſit Verum adjunctum Bono, & Abram Internus Homo; quare quod a Sarai Abramo dictum, in ſenſu interno non aliquam colloquutionem ſignificare poteſt, ſed perceptionem: perceptio Domini tunc fuit a Vero adjuncto Bono, quod Ipſi dictabat,

quomodo ſe res haberet: ſimile quoddam eſt apud hominem cœleſtem, qui perceptionem accipit, eſt quoddam Verum adjunctum Bono quod dictat, poſtea eſt Bonum, ex quo ſeu per quod percipitur verum. Quod dicere in ſenſu interno ſignificet percipere, videatur n: 1791. 1815. 1819. 1822.

1899. Ecce quæſo concluſit me Jehovah a pariendo, quod ſignificet ſtatum antequam Interior ſeu Divinus Rationalis Homo natus, conſtat ab illis quæ prius de conceptione & nativitate Rationalis hominis dicta ſunt, nempe quod Divinus Rationalis Homo Domini repræſentetur per Iſacum, ſed Rationalis homo primus, qui fieret Divinus, per Iſmaelem; hæc ut repræſentarentur, tamdiu manſit Sarai ſterilis, uſque dum Iſmael puer factus, de quo in Cap: XXI; quare hic dicitur, quod Jehovah concluſerit illam a pariendo.

1900. Ingredere quæſo ad ancillam meam, quod ſignificet conjunctionem cum exteriori, conſtat quoque ab illis quæ prius dicta, quod nempe Rationale hominis concipiatur & gignatur ab Interno homine ut patre, & ab Exteriore ut matre; ipſa vita hominis eſt ab Interno homine, qui non communicationem habere poteſt cum Externo, niſi obſcuriſſimam, priuſquam formata ſunt vaſa recipientia, quæ ſunt memoriæ, quod fit per cognitiones & ſcientias; influxus Interni hominis eſt in cognitiones & ſcientifica Exterioris, media affectione; antequam hæc ſunt, interea quidem eſt communicatio, ſed per ſolas affectiones, per quas regitur Externus, inde modo communiſſimi motus, & quidam appetitus, tum quædam cæcæ inclinationes, quales apparent apud infantes: ſed vita hæc fit per gradus diſtinctior, ſicut formantur vaſa memoriæ per cognitiones, & vaſa interioris memoriæ per rationalia; ſicuti hæc vaſa formantur, & in ſerie diſponuntur, & quidem in tali, ut ſe mutuo ſpectent reſpective ſicut conſanguinitates & affinitates, ſeu ſicut ſocietates & familiæ, ita perficitur correſpondentia Externi hominis cum Interno; & adhuc melius per rationalia, quæ intermedia ſunt; ſed uſque non congruenter, niſi cognitiones, per quas illa formantur, ſint veritates; Interni enim hominis cœleſtia & ſpiritualia non correſpondentiam ſibi inveniunt, niſi in veritatibus; hæ in organicis utriuſque memoriæ formis, ſunt genuina vaſa, quibus cœleſtia amoris & ſpiritualia fidei poſſunt inaptari: tunc enim diſponuntur a Domino ſecundum ideam & imaginem Societatum Cœli ſeu Regni Ipſius, adeo ut fiat homo in exigua forma Cœlum ſeu Regnum Domini, ut quoque mentes illorum qui in cœleſtibus amoris & ſpiritualibus fidei ſunt, in Verbo appellantur: ſed hæc dicta ſunt illis, qui profundius cogitare amant.

1901. Et forte ædificabor ab ea, quod ſignificet ſic naſci poſſe rationale, conſtare poteſt a ſignificatione ædificari, cum prædicatur de generatione, ita abſque explicatione. Per Sarai, ut dictum, ſignificatur Verum Intellectuale quod ſicut uxor adjunctum eſt Bono: Verum intellectuale, quod eſt apud intimum, eſt prorſus orbum, aut ſicut improlis mater, quando nondum aliquod Rationale eſt, in quod & per quod influat, nam abſque Rationali medio non poteſt influere cum aliquo vero in exteriorem hominem; ut conſtare poteſt ab infantibus, hi ne hilum veri ſcire poſſunt, priuſquam cognitionibus

imbuti

imbuti ſunt, at quo melius & perfectiùs, ut dictum, imbuuntur cognitionibus, eo melius & perfectius poteſt Verum intellectuale, quod apud intimum eſt ſeu apud bonum, communicari: hoc Verum intellectuale per Sarai repræſentatum eſt ipſum Spirituale, quod per Cœlum influit, & ſic per viam internam, & hoc apud unumquemvis hominem, & jugiter obviam venit cognitionibus, quæ inſinuantur per ſenſualia, & implantantur memoriæ, quod homo neſcit, quia purius eſt, quam ut communi idea poſſit percipi; eſt ſicut Lux quædam quæ illuminat, & dat facultatem ſciendi, cogitandi & intelligendi. Rationale, quia non exiſtere poteſt niſi etiam per influxum Veri intellectualis per Sarai repræſentati, non aliter ſe habet ac filius ejus, quando Rationale formatur ex veris quæ adjuncta ſunt bonis, & magis cum ex bonis a quibus vera, tunc eſt filius genuinus, antea quoque agnoſcitur ut filius, at non ut genuinus, ſed ex ancilla, uſque tamen adoptatur, quæ cauſa eſt, quod hic dicatur, quod ædificaretur ab ea.

1902. Et auſcultavit Abram voci Sarai, quod ſignificet non aliter fieri potuiſſe, conſtare poteſt a ſerie rerum in ſenſu interno, & ex neceſſitate quod Rationale apud hominem non aliter naſci poſſit. Si homo nullo hæreditario malo imbutus eſſet, tunc naſceretur Rationale immediate ex conjugio cœleſtium Interni hominis cum ſpiritualibus ejus, & per Rationale naſceretur Scientificum, ſic ut homo omne Rationale & omne Scientificum, illico dum venit in mundum, ſecum haberet; hoc enim foret ſecundum ordinem influxus; quod concludi poteſt ex eo, quod omnia animalia, quæcunque ſunt, naſcantur in omne ſcientificum, quod illis ad victum eorum, tutelam, habitationem, & procreationem, neceſſarium eſt & conducit, quia eorum natura eſt ſecundum ordinem; quid non homo, niſi apud eum ordo foret deſtructus, nam ſolus in nullam ſcientiam naſcitur: quod facit ut ita naſcatur, eſt malum hæreditarium a patre & matre, inde omnes ejus facultates ſunt in contrario verſu reſpective ad vera & bona, quæ in formas correſpondentes redigi nequeunt per influxum immediatum cœleſtium & ſpiritualium a Domino; quæ cauſa eſt, quod alio prorſus modo, ſeu alia via, formandum ſit Rationale hominis, nempe per ſcientifica & cognitiones inſinuata per ſenſus, ita influentia per viam externam, ſic ordine inverſo; homo ſic miraculoſe a Domino rationalis fit; hoc intelligitur per ingredi ad ancillam, quo ſignificatur conjunctio Interni hominis cum Exteriori; & per quod Abram auſcultavit voci Sarai, quo ſignificatur quod non aliter fieri potuiſſet. Dominus, quia natus ſicut alius homo, & a matre hæreditarium habuit, ſimilis alii homini in hoc fuit, ob cauſam ut per pugnas tentationum & victorias redigeret omnia in ordinem; ideo etiam Rationale Ipſius ſimiliter conceptum & natum fuit ac apud alium hominem, cum differentia, quod Divinum ſeu Jehovah fuit in omnibus & ſingulis Ipſius intime, ita vita amoris erga univerſum genus humanum, pro quo & cujus ſalvatione, in omnibus ſuis tentationibus pugnavit.

1903. Verſ: 3. *Et accepit Sarai uxor Abrami Hagarem Ægyptiam ancillam ſuam, a fine decem annorum ab habitando Abram in terra Canaan, & dedit eam Abramo*

Abramo viro ſuo, illi in mulierem. Accepit Sarai uxor Abrami, ſignificat affectionem veri, quæ in genuino ſenſu eſt Sarai uxor: Hagarem Ægyptiam ancillam ſuam, ſignificat vitam hominis exterioris & affectionem ſcientiarum: a fine decem annorum ab habitando Abram in terra Canaan, ſignificat reliquias boni & inde veri, quas ſibi comparavit Dominus, per quas conceptum rationale illud: & dedit eam Abramo viro ſuo illi in mulierem, ſignificat conjunctionem incitante affectione veri.

1904. Accepit Sarai uxor Abrami, quod ſignificet affectionem veri, quæ in genuino ſenſu Sarai uxor, conſtat a ſignificatione Sarai, quod ſit Verum adjunctum bono, & ex ſignificatione uxoris, quod ſit affectio, de qua prius n: 915. 1468. Sunt binæ affectiones inter ſe diſtinctæ, affectio boni, & affectio veri; cum regeneratur homo, tunc affectio veri præcedit, nam afficitur vero propter bonum; cum autem regeneratus eſt, præcedit affectio boni, & ex bono afficitur vero; affectio boni eſt voluntatis, affectio veri eſt intellectus: antiquiſſimi inter binas affectiones inſtituerunt quaſi conjugium, Bonum ſeu amorem boni appellarunt hominem ut maritum, Verum ſeu amorem veri appellarunt hominem ut uxorem; comparatio boni & veri cum conjugio, ducit originem a Conjugio cœleſti. Bonum & Verum in ſe ſpectata nullius vitæ ſunt, ſed ab amore ſeu ab affectione trahunt vitam, ſunt modo inſtrumentalia vitæ, quare qualis amor afficiens bonum & verum, talis eſt vita, nam omne vitæ eſt amoris ſeu affectionis; inde eſt quod Sarai uxor in genuino ſenſu ſignificet affectionem veri, & hic quia intellectuale deſiderabat rationale, ut prolem, & quia deſiderii ſeu affectionis eſt quæ loquitur, ideo in hoc Verſu expreſſe dicitur, "Sarai uxor Abrami dedit "Abramo viro" quæ non opus fuiſſet iterum dicere, in ſe enim ſuperflua forent, niſi talia in ſenſu interno involverent. Verum intellectuale diſtinguitur a Vero rationali, & hoc a Vero ſcientifico, ſicut Internum, Medium & Externum; Verum intellectuale eſt internum, Verum rationale eſt medium, Verum ſcientificum eſt externum; hæc inter ſe diſtinctiſſima ſunt, quia unum eſt altero interius; apud hominem quemcunque, Verum intellectuale, quod eſt internum ſeu apud intimum ejus, non eſt hominis, ſed eſt Domini apud hominem, inde Dominus influit in Rationale, ubi primum Verum apparet ſicut hominis, & per rationale in ſcientificum; ex quibus conſtat, quod homo nuſquam cogitare poſſit ſicut a ſe ex Vero intellectuale, ſed ex Vero rationali & ſcientifico, quia hæc apparent ſicut ejus; Solus Dominus ex Vero intellectuali, cum vixit in mundo, cogitavit, quia illud erat Divinum Ipſius conjunctum Bono, ſeu Divinum Spirituale conjunctum Divino cœleſti; in hoc diſtinctus fuit Dominus ab omni alio homine; ex Divino cogitare ut a ſe Ipſo, nuſquam eſt hominis, nec dabile in homine, ſolum in Illo, qui conceptus fuit a Jehovah; quia ex Vero intellectuali, hoc eſt, ex amore ſeu affectione Veri intellectualis, cogitavit, etiam ex illo deſideravit Rationale, inde eſt, quod hic dicatur, quod Sarai uxor Abrami, per quam intelligitur affectio veri intellectualis, acceperit Hagarem Ægyptiam, & dederit eam Abramo viro ſuo illi in uxorem: reliqua arcana, quæ hic ſunt, ad captum evolvi

evolvi & explicari nequeunt, quia homo in obſcuriſſimo eſt, imo in nulla idea, de Internis ſuis; in Scientifico enim ponit & Rationale & Intellectuale, nec novit quod diſtincta ſint, & quidem ita diſtincta, ut Intellectuale dari queat abſque rationali, ut & inde Rationale abſque ſcientifico, quod ut paradoxon non poteſt non videri illis, qui in ſcientificis ſunt, ſed uſque eſt veritas; non autem dari poteſt, quod aliquis in Vero ſcientifico ſit, nempe in ejus affectione & fide, niſi ſit in Vero rationali, in quod & per quod influat Dominus ab Intellectuali; hæc arcana homini non patent niſi in altera vita.

1905. Hagarem Ægyptiam ancillam ſuam, quod ſignificet vitam hominis exterioris, & affectionem ſcientiarum, conſtat ex ſignificatione Hagaris, de qua ſupra n: 1895. 1896; & a ſignificatione Ægyptiæ, tum ancillæ, de qua etiam ibi.

1906. A fine decem annorum ab habitando Abram in terra Canaan, quod ſignificet reliquias boni & inde veri, quas ſibi comparavit Dominus, per quas conceptum rationale illud, conſtat ex ſignificatione decem, quod ſint Reliquiæ, de qua prius n: 576; quid Reliquiæ, dictum & oſtenſum eſt, n: 468. 530. 560. 561. 660. 661. 798. 1050, quod nempe ſint omnes ſtatus affectionis boni & veri, quibus donatur homo a Domino a prima infantia uſque ad finem vitæ, qui ſtatus reconduntur illi in uſum vitæ ejus poſt mortem, nam omnes ejus vitæ ſtatus in altera vita ſucceſſive redeunt, & tunc temperantur ii per ſtatus boni & veri, quibus a Domino donatus eſt; quo itaque plus Reliquiarum in vita corporis accepit, ſeu plus boni & veri, eo jucundiores & pulchriores apparent ſtatus ejus cæteri, cum redeunt: quod ita ſe res habeat, unicuique conſtare poteſt, ſi expendat; homo dum naſcitur, ne hilum boni ex ſe ipſo habet, ſed totus quantus malo hæreditario conſpurcatus eſt, at omne bonum influit, ut quod amet parentes, nutrices, ſimiles ſui, & hoc ex innocentia, hæc ſunt quæ a Domino per Cœlum innocentiæ & pacis, quod intimum eſt, influunt, & ſic homo, dum infans eſt, illis imbuitur; poſtea, cum adoleſcit, paullatim bonum, innocens, & pacificum hoc infantile recedit; & quantum in mundum introducitur, tantum in voluptates inde, & in cupiditates, ita in mala, & tantum ætatis infantilis cœleſtia ſeu bona diſparari incipiunt, ſed uſque remanent, & per eos temperantur ſtatus, quos poſtea homo induit & ſibi acquirit; abſque illis nuſquam homo poteſt eſſe homo; ſtatus enim cupiditatum ſeu mali abſque temperatura per ſtatus affectionis boni, forent atrociores quam ullius animalis; ſtatus illi boni ſunt qui appellantur Reliquiæ, a Domino donatæ, & ejus indoli implantatæ, & hoc cum homo neſcit: in ſequente ætate etiam novis donatur, ſed ii ſtatus non ita ſunt boni ſed veri, nam cum adoleſcit imbuitur veris, & ſimiliter apud eum in Interiori ejus homine reconduntur; per has Reliquias, quæ ſunt Veri, natas ex influxu ſpiritualium a Domino, homo habet, quod cogitare poſſit, ut & intelligere quid bonum & verum vitæ civilis & moralis, tum etiam recipere verum ſpirituale ſeu fidei, ſed hoc nequid niſi per Reliquias boni, quas in infantia accepit: quod Reliquiæ ſint, & quod eæ recondantur homini in ejus interiori rationali, prorſus neſcit homo, ex cauſa

quia

quia putat nihil influere, ſed quod omne ſit naturale quoddam, ei connatum, ita quod omne ſit in ſe, cum infans, cum tamen prorſus aliter ſe res habeat: de Reliquiis paſſim agitur in Verbo, & per illas ſignificantur ſtatus illi, per quos homo fit homo, & hoc a ſolo Domino. Reliquiæ autem, quæ apud Dominum, fuerunt omnes ſtatus Divini, quos ſibi Ipſi comparavit, & per quos Humanam Eſſentiam univit Divinæ, non comparandæ ſunt cum Reliquiis apud hominem, nam hæ non ſunt Divinæ ſed humanæ: illæ Reliquiæ ſunt, quæ ſignificantur per decem annos quibus Abram habitavit in terra Canaan: cum Angeli audiunt Verbum, non ſciunt quid Decem, ſed illico cum nominantur ab homine, obvenit illis idea Reliquiarum, nam per decem & decimas in Verbo ſignificantur Reliquiæ, ut conſtat ab illis quæ dicta & oſtenſa ſunt n: 576. 1738; & cum percipiunt, quod fuerit a fine decem annorum, quo habitavit Abram in terra Canaan, obvenit idea Domini, & ſimul innumera quæ ſignificantur per Reliquias apud Dominum, cum fuit in mundo.

1907. Et dedit eam Abramo viro ſuo illi in mulierem, quod ſignificet conjunctionem incitante affectione veri, conſtat ex illis quæ ſupra dicta ſunt de Sarai uxore Abrami, quod ſit affectio veri in genuino ſenſu; & ex illis quæ dicta ſunt de conjunctione Interni hominis cum vita & affectione Exterioris, unde Rationale. Hagar non data eſt Abramo in uxorem; ſed in mulierem, quod inde ducit cauſam, quia ex lege ordinis Divini eſt, quod non ſit Conjugium, niſi unius viri & unius uxoris; amor conjugialis nuſquam dividi poteſt, qui dividitur inter plures, non eſt amor conjugialis, ſed eſt laſciviæ, de qua re, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus.

1908. Verſ: 4. *Et ingreſſus ad Hagarem, & concepit; & vidit quod conceperit, & vilis fuit Domina ejus in oculis ejus.* Ingreſſus ad Hagarem, ſignificat conjunctionem Interni Hominis cum vita, quæ eſt affectionis ſcientiarum: & concepit, ſignificat primam vitam rationalis: & vidit quod conceperit, & vilis fuit Domina in oculis ejus, ſignificat quod rationale hoc in conceptione ſua vilipenderet ipſum verum adjunctum bono.

1909. Ingreſſus ad Hagarem, quod ſignificet conjunctionem Interni Hominis cum vita quæ eſt affectionis ſcientiarum, conſtat ex ſignificatione Hagaris, quod ſit vita hominis Exterioris ſeu naturalis, de qua ſupra ad Verſ: 1; quæ vita quod ſit vita affectionis ſcientiarum, conſtat a ſignificatione ancillæ Ægyptiæ, de qua etiam ſupra. Sunt plures affectiones Exterioris hominis, omnes ſuis uſibus dicatæ, ſed præ omnibus illis præſtat affectio cognitionum & ſcientiarum, cum pro fine habet, ut vere Rationalis fiat, nam ſic pro fine habet bonum & verum. Ipſa vita Interni hominis influit in omnes affectiones hominis naturalis, ſed ibi ſecundum fines variatur; cum in affectiones, quæ pro fine habent mundum, vivificatur finis hic a vita illa, & fit vita mundana; cum in affectiones, quæ pro fine habent ſemet, finis hic vivificatur a vita illa, & fit vita corporea; ita cum reliquis; inde eſt, quod cupiditates & phantaſiæ vivant ſed vitam contrariam affectioni boni & veri: vita influens non applicatur alii objecto quam fini, quia finis unicuique eſt ejus amor, &

amor unice eſt qui vivit; cætera objecta ſunt modo derivationes inde, quæ vitam ſuam trahunt a fine: quiſque videre poteſt, qualem vitam habet, modo exploret qualem finem; non quales fines, nam innumerabiles ſunt, nempe quot intentiones, & fere quot cogitationum judicia & concluſa, ſed hæc ſunt fines intermedii, qui a principali varie derivantur, vel ad illum tendunt, at exploret finem quem reliquis præfert, & cujus reſpectu reliqui ſicut nihil ſunt: ſi pro fine habet ſemet & mundum, ſciat quod infernalis ſit; ſi autem pro fine habet bonum proximi, bonum commune, Regnum Domini, imprimis Ipſum Dominum, ſciat quod cœleſtis ſit.

1910. Et concepit, quod ſignificet primam vitam Rationalis, conſtat a ſignificatione conceptionis, quod ſit prima vita: quod Rationale attinet, hoc vitam ſuam, ut dictum, accipit a vita Interni hominis influente in vitam affectionis cognitionum & ſcientiarum Exterioris; vita affectionis cognitionum & ſcientiarum dat Rationali quaſi corpus, ſeu induit vitam Interni hominis ſicut corpus animam; cognitiones & ſcientiæ non aliter ſe habent: idea ſeu inſtar animæ & corporis eſt in ſingulis, quæ apud hominem, in ſingulis ejus affectionis, & in ſingulis ejus cogitationis, nam nihil non, utcunque ſimplex apparet, eſt compoſitum, & exiſtit a priori ſe.

1911. Et vidit quod conceperit, & vilis fuit Domina ejus in oculis ejus, quod ſignificet quod Rationale hoc in conceptione ſua vilipenderet ipſum verum adjunctum bono, conſtat a ſignificatione Dominæ ſeu Sarai, quod ſit verum adjunctum bono: Rationale primo conceptum non poteſt agnoſcere Verum intellectuale ſeu ſpirituale pro vero, quia adhærent ei ex ſcientiis acceptis e mundo & natura plures fallaciæ, & ex cognitionibus captis ex ſenſu literali Verbi apparentiæ, quæ non ſunt vera: ut pro exemplo, Verum intellectuale eſt, quod omnis vita a Domino, Rationale primo conceptum id non capit, putat ſi non viveret ex ſe, nihil vitæ haberet, imo indignatur ſi aliter dicitur, ut multoties apperceptum a ſpiritibus, qui fallaciis ſenſuum inhærent. Verum intellectuale eſt, quod omne bonum & verum a Domino, Rationale primo conceptum etiam hoc non capit, quia ſentit quod quaſi a ſe, tum putat ſi non bonum & verum a ſe, quod nihil boni & veri cogitare, minus facere poſſit, & ſi ab alio quod remitteret ſe, & continue exſpectaret influxum. Verum intellectuale eſt, quod nihil niſi bonum a Domino, & quod ne hilum mali, Rationale primo conceptum nec hoc credit, putat quia Dominus omnia & ſingula regit, quod etiam malum ab Ipſo, & quia omnipotens & omnipræſens & eſt ipſum Bonum, nec tollit punitiones malorum in inferno, quod malum pœnæ velit, cum tamen non alicui malum facit, nec aliquem puniri vult. Verum intellectuale eſt, quod cœleſtis homo perceptionem boni & veri habeat a Domino, primum rationale vel prorſus negat perceptionem, vel putat ſi perciperet ab alio & non a ſemet, quod foret ſicut inanimatus ſeu nullius vitæ: imo quo plus Rationale ex ſcientificis oriundis ex ſenſualibus, & quo plus ex philoſophicis, cogitat, eo minus illa & reliqua vera intellectualia capit, nam fallaciæ inde eo craſſioribus umbris involvuntur, inde eſt quod docti minus quam alii credant. Cum Rationale primo con-

conceptum tale eſt, conſtat, quod vilem habeat Dominam, hoc eſt, vilipendat verum intellectuale: Verum intellectuale non prius patet, hoc eſt, agnoſcitur, quam cum fallaciæ & apparentiæ diſcuſſæ ſunt, quæ nuſquam diſcutiuntur, quamdiu homo ratiocinatur de ipſis veris ex ſenſualibus & ſcientificis, ſed tunc primum cum ſimplici corde credit, quod verum ſit, quia ita a Domino dictum, tunc diſcutiuntur fallaciarum umbræ, & apud eum tunc nihil facit quod non capiat. Apud Dominum autem nullæ fuerunt fallaciæ, ſed cum primo Rationale Ipſius conceptum, apparentiæ veri, quæ non fuerunt vera in ſe, ut patet ab illis quæ dicta ſunt, n: 1661, inde etiam Rationale Ipſius in prima conceptione vilipendet verum intellectuale, ſed ſucceſſive ſicut Rationale Divinum factum, nubes apparentiarum diſcuſſæ ſunt, & Intellectualia Vera in ſua luce Ipſi patuerunt, quod repræſentatum & ſignificatum eſt per quod Iſmael expulſus domo cum adolevit Iſacus. Quod Dominus non vilipenderit Verum intellectuale, ſed quod perceperit & viderit quod novum Ipſius Rationale vilipenderet, ex illis, quæ ſequuntur n: 1914, conſtabit.

1912. Verſ: 5. *Et dixit Sarai ad Abram, injuria mea ſuper te, ego dedi ancillam meam in ſinum tuum, & vidit quod concepit, & vilis ſum in oculis ejus, judicet Jehovah inter me & inter te.* Dixit Sarai ad Abram, ſignificat quod affectio veri ita perceperit: injuria mea ſuper te, ego dedi ancillam meam in ſinum tuum, ſignificat quod illa non culpam in ſe accipere vellet: & vidit quod concepit, ſignificat vitam primam Rationalis: & vilis ſum in oculis ejus, ſignificat, hic ut prius, quod Rationale hoc in conceptione ſua vilipenderet ipſum verum adjunctum bono: judicet Jehovah inter me & inter te, ſignificat indignationem Domini.

1913. Quod dixit Sarai ad Abram, ſignificet quod affectio veri ita perciperet, conſtat ex ſignificatione Sarai, quod ſit affectio veri, n: 1904: & dicere, quod in ſenſu interno ſit percipere, ut dictum ſupra, n: 1898, ubi eadem verba.

1914. Quod injuria mea ſuper te, ego dedi ancillam meam in ſinum tuum, ſignificet quod illa non culpam in ſe accipere vellet, conſtat abſque explicatione: hæc in ſenſu interno involvunt, quod Dominus perceperit hoc primum Rationale tale eſſe, ut vilipenderet verum intellectuale, quare illud redarguit; cogitavit enim Dominus ex Vero intellectuali, ut dictum ſupra n: 1904, quod quia ſupra rationale, percipere & videre potuit quale Rationale eſſet, nempe quod vile haberet Verum illud. Quod Dominus ab Interiori percipere & videre potuerit, quale eſſet novum rationale apud ſe, conſtare poteſt inde, quod Interius percipere queat quid exiſtit in Exteriori, ſeu quod idem, quod ſuperius poſſit videre quid in inferiori; ſed non viciſſim: etiam qui conſcientiam habent, hoc poſſunt & ſolent facere, dum enim aliquid influit contra verum conſcientiæ in cogitationem aut in conatum voluntatis, non ſolum id appercipiunt, ſed etiam incuſant, imo indolet illis quod tales; magis qui perceptionem, nam perceptio eſt interior in Rationali; quid non Dominus, Qui habuit Perceptionem cœleſtem Divinam, & ex affectione

Veri

Veri intellectualis, quod ſupra rationale eſt, Cogitationem; quare non potuit non quam indignari, ſciens quod nihil mali & falſi ex Semet, & quod ex affectione Veri ſumma opera ſollicitus fuerit, ut rationale eſſet purum: inde conſtare poteſt, quod Dominus non vilipenderet Verum intellectuale, ſed quod perceperit quod primum rationale apud illum, illud vilipenderet. Quid ſit cogitare ex Vero intellectuali, non explicari poteſt ad captum, & eo minus quia nemo ex illa affectione & ex illo Vero cogitavit quam Dominus; qui inde cogitat, is ſupra cœlum angelicum, nam Angeli tertii Cœli non cogitant ex vero intellectuali, ſed ex interiori Rationalis; at quantum Dominus univit Eſſentiam Humanam Divinæ, cogitavit ex Ipſo Divino Bono, hoc eſt, ex Jehovah: Antiquiſſimæ Eccleſiæ Patres, qui perceptionem habuerunt, cogitarunt ex interiori Rationali; Eccleſiæ Antiquæ Patres, qui non perceptionem ſed conſcientiam habuerunt, cogitarunt ex Rationali exteriori ſeu naturali; omnes autem, qui abſque conſcientia ſunt, nuſquam cogitant ex Rationali, nam non Rationale habent, tametſi apparet ſicut haberent, ſed cogitant ex naturali ſenſuali & corporeo; quod illi qui non conſcientiam, non ex Rationali cogitare poſſint, cauſa eſt, ut dictum, quia rationale non habent, Rationalis homo eſt, qui cogitat bonum & verum fidei, nuſquam qui contra illud, qui cogitant malum & falſum, inſaniunt cogitatione, quare de illis nuſquam Rationale prædicari poteſt.

1915. Et vidit quod concepit, quod ſignificet vitam primam rationalis, conſtat a ſignificatione conceptionis, quod ſit vita prima, hic ut prius, n: 1910.

1916. Quod vilis ſum in oculis ejus, ſignificet quod rationale hoc in conceptione ſua vilipenderet ipſum verum adjunctum bono, conſtat ab illis quæ mox ſupra n: 1911. 1914, dicta ſunt.

1917. Judicet Jehovah inter me & inter te, quod ſignificet indignationem Domini, conſtat ab illis quæ mox dicta ſunt, ita abſque explicatione. Quomodo hæc porro ſe habent, idea non capi poteſt, niſi ab illis qui in tentationum pugnis fuerunt; in tentationibus ſunt vaſtationes & deſolationes, ſunt deſperationes, ac inde indolentiæ & indignationes, præter alios motus dolorificos interiores, & hoc varie & alternis ſecundum ſtatus mali & falſi, qui a malis geniis & ſpiritibus excitantur, & contra quos pugnatur; diabolici ſpiritus nihil plus cupiunt, quam invenire aliquod falſum, imo commune apud eos eſt inducere a ſe falſum, & ſimul tunc accuſare; inde tanta Domini indignatio, in Cujus primo Rationali nullum falſum, ſed apparentia veri, quæ in ſe non vera, de quibus prius n: 1661. 1911 ad fin.

1918. Verſ: 6. *Et dixit Abram ad Sarai, ecce ancilla tua in manu tua, fac ei quod bonum in oculis tuis, & humiliavit eam Sarai; & fugit a facie illius.* Dixit Abram ad Sarai, ſignificat perceptionem: ecce ancilla tua in manu tua, ſignificat rationale hoc conceptum eſſe ſub poteſtate veri adjuncti bono: fac ei quod bonum in oculis tuis, ſignificat imperium: & humiliavit eam Sarai, ſignificat ſubjugationem: & fugit a facie ejus, ſignificat indignationem rationalis hujus primum concepti.

1919. Dixit Abram ad Sarai, quod ſignificet perceptionem, conſtat ab illis quæ ſupra n: 1898, dicta ſunt: Perceptio Domini repræſentata fuit & hic ſignificatur per id, quod Abram dixit ad Sarai, ſed Cogitatio ex perceptione per id, quod Sarai dixit ad Abram; Perceptio erat ex qua Cogitatio; qui in perceptione ſunt, non aliunde cogitant; ſed uſque perceptio eſt aliud quam cogitatio; ut ſciatur quod aliud, ſit, ad illuſtrationem, Conſcientia; Conſcientia eſt quoddam dictamen commune, ita obſcurum, illorum, quæ influunt per Cœlos a Domino, quæ influunt, ſiſtunt ſe in interiori rationali homine, & ibi ſicut in nube, quæ nubes eſt ex apparentiis & fallaciis de veris & bonis fidei; Cogitatio vero diſtincta eſt a Conſcientia, ſed fluit a Conſcientia, nam qui conſcientiam habent, ſecundum illam cogitant & loquuntur, eſtque cogitatio vix aliud quam explicatio illorum quæ ſunt Conſcientiæ, & ſic illorum partitio in ideas, & dein in voces; inde eſt, quod, qui conſcientiam habent, teneantur a Domino ut cogitant bene de proximo, atque detineantur a cogitando male; quare Conſcientia nuſquam dabilis eſt niſi apud illos qui amant proximum ſicut ſemet, & bene cogitant de veris fidei: ex allatis conſtare poteſt, quæ differentia eſt conſcientiæ & cogitationis, unde ſciri poteſt quæ differentia perceptionis & cogitationis. Perceptio Domini fuit immediate ex Jehovah, ita ex Divino Bono, Cogitatio autem ex Vero intellectuali & ejus affectione, ut ſupra n: 1904. 1914. dictum: Perceptio Divina Domini, non aliqua idea, ne quidem angelica, capi poteſt, ita nec deſcribi; Perceptio Angelorum, de qua n: 1384 ſeq: 1394. 1395, vix aliquid eſt reſpective ad Perceptionem, quæ fuit Domino; Perceptio Domini, quia Divina, fuit omnium quæ in Cœlis, & quia omnium quæ in Cœlis, fuit omnium quæ in terris, ordo enim eſt talis, nexus, & influxus, ut qui in illorum perceptione eſt, etiam in horum ſit: at poſtquam Humana Domini Eſſentia unita facta Divinæ Ipſius, & ſimul Jehovah, tunc Dominus ſupra illud, quod perceptio dicitur, fuit, quia ſupra ordinem qui in Cœlis, & inde in terris; eſt Jehovah, a Quo ordo, inde dici poteſt quod Jehovah ſit ipſe Ordo, a Se Ipſo enim regit ordinem, non ut putatur, ſolum in univerſali, ſed & in ſingulariſſimis; ſingulariſſima enim ſunt ex quibus Univerſale, dicere univerſale & inde ſeparare ſingularia, foret non aliud ac dicere totum in quo nullæ partes, ſic dicere aliquid in quo nihil; ita falſiſſimum, & ſicut vocatur, ens rationis eſt, dicere, quod Providentia Domini ſit univerſalis, & non ſingulariſſimorum, nam providere & regere in univerſali & non in ſingulariſſimis, eſt prorſus nihil providere & regere: hoc philoſophice verum eſt, ſed uſque mirum, quod ipſi Philoſophi etiam ſublimiores aliter capiunt & aliter cogitent.

1920. Ecce ancilla tua in manu tua, quod ſignificet Rationale hoc conceptum eſſe ſub poteſtate affectionis veri adjuncti bono, conſtat a ſignificatione manus, quod ſit poteſtas, de qua prius n: 878, & ex ſignificatione Hagaris Ægyptiæ, quod ſit affectio ſcientiarum, de qua etiam prius: poſtquam Rationale per influxum Interni Hominis in vitam affectionis ſcientiarum Exterioris conceptum eſt, tunc per Ancillam etiam intelligitur tenerum illud

illud Rationale quod in utero; quod autem, cum natum eſt & adolevit, repræſentatur per Iſmaelem, de quo in ſequentibus. Quod Domino fuerit poteſtas in Rationale quod apud Ipſum, & quod ex propria potentia ſubjugaverit illud, conſtabit ex mox dicendis.

1921. Fac ei quod bonum in oculis tuis, quod ſignificet imperium, conſtat abſque explicatione. In ſenſu Interno hæc repræſentant & ſignificant, quod Dominus ex propria potentia evicerit, ſubjugaverit, & expulerit malum, quod ex hæreditario quoque ſe imprimum hoc Rationale inſinuavit, nam ſicut dictum, Rationale conceptum fuit ab Interno Homine, qui fuit Jehovah, ut a patre, & natum ab Exteriori, ut a matre; quicquid ab Exteriori, hoc ſecum habuit hæreditarium, ita quoque malum; hoc fuit quod Dominus propria potentia evicit, ſubjugavit, & expulit, & tandem Divinum fecit: quod ex propria potentia, ab omnibus & ſingulis, quæ in hoc Verſu, conſtat; ut "quod ancilla tua in manu tua," per quæ ſignificatur quod Rationale illud eſſet in poteſtate Ipſius; & nunc quod dicatur, "fac ei quod "bonum in oculis tuis," quo ſignificatur imperium ſuper illud; & mox "humiliavit eam Sarai," quo ſignificatur ſubjugatio. Hæc dicta ſunt ad Sarai, per quam repræſentatur Verum intellectuale, quod fuit Ipſius Domini, ex quo cogitavit, ut ſupra 1904. 1914, dictum, & ex quo imperium habuit ſuper Rationale, ut & ſuper naturale, quod erat Exterioris hominis: qui ex Vero intellectuali cogitat, & ex Bono Divino percipit, quod etiam Ipſius fuit quia Patris, nam alia non Ipſi anima fuit, non poteſt aliter quam ex propria potentia agere; quare quia malum ex hæreditario, propria potentia domavit & ejecit, etiam ex propria potentia Humanam Eſſentiam univit Divinæ, unum eſt conſequens alterius. Qui concipitur a Jehovah, non aliud Internum habet, hoc eſt, non aliam animam, quam Jehovam, quare fuit quoad ipſiſſimam vitam Ipſe Jehovah; Jehovah ſeu Divina Eſſentia non poteſt dividi, ſicut anima patris hominis, ex qua concipitur proles, hæc quantum recedit a ſimilitudine patris, tantum a patre, ita magis & magis procedente ætate, inde eſt quod amor patris erga liberos diminuatur ſecundum ætatis progreſſionem; aliter Dominus, progrediente ætate quoad Humanam Eſſentiam non receſſit, ſed continue acceſſit, uſque ad perfectam unionem; inde conſtat quod idem ſit cum Jehovah Patre, ut Ipſe quoque clare docet, Joh: XIV. 6. 8. 9. 10. 11.

1922. Et humiliavit eam, quod ſignificet ſubjugationem, ſequitur ex illis quæ dicta ſunt.

1923. Et fugit a facie ejus, quod ſignificet indignationem rationalis hujus primum concepti, conſtat etiam abſque explicatione; nam fugere a facie non aliud eſt quam non ſufferre præſentiam, quod eſt indignationis. Hic deſcribitur indignatio hujus rationalis contra verum intellectuale, ex eo quod Verum intellectuale ſeu Dominus illud humiliare ſeu ſubjugare voluit: cum Rationale inſurgit contra Intellectuale, exiſtit pugna inteſtina, & indignatio a parte ejus qui ſubjugatur, ut fit in tentationibus, quæ non aliæ ſunt quam

pugnæ

pugnæ inteſtinæ, & ſunt diſceptationes & contentiones de poteſtate & imperio, mala ab una parte, & bona ab altera.

1924. Verſ: 7. *Et invenit eam Angelus Jehovæ ad fontem aquarum in deſerto, ad fontem in via Schur.* Invenit eam Angelus Jehovæ, ſignificat Interioris hominis cogitationem; angelus Jehovæ hic eſt interior cogitatio quæ ab Interno Domini: ad fontem aquarum in deſerto, ſignificat verum naturale adhuc non vitam adeptum: ad fontem in via Schur, ſignificat quod verum illud eſſet ex illis quæ procedunt a ſcientificis.

1925. Invenit eam angelus Jehovæ, quod ſignificet interioris hominis cogitationem, nempe apud Dominum, conſtare poteſt a repræſentatione & ſignificatione Angeli Jehovæ: Angelus Jehovæ aliquoties, memoratur in Verbo, & ubivis, cum in bono ſenſu, repræſentat & ſignificat aliquod eſſentiale apud Dominum & a Domino; quid autem repræſentat & ſignificat, conſtare poteſt ex ſerie: fuerunt Angeli, qui miſſi ad homines, ut & loquuti per Prophetas, ſed quod loquuti non fuit ab Angelis, ſed per Angelos; ſtatus enim tunc fuit, ut non ſciverint aliter quam quod ii fuerint Jehovah, hoc eſt, Dominus, ſed mox cum eloquuti ſunt, redierunt in ſtatum ſuum priſtinum, & loquuti ſicut a ſe: ita ſe habuit cum Angelis, qui loquuti ſunt Verbum Domini, quod ex multa experientia hodie ſimili in altera vita, mihi noſſe datum, de qua experientia, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus; quæ cauſa eſt, quod Angeli quandoque dicti fuerint Jehovah; ut manifeſte conſtat ab Angelo, qui apparuit Moſi in rubo, de quo ita, "Apparuit *Angelus Jehovæ* Moſi in flamma ignis e medio rubi: vidit "*Jehovah* quod ſecederet ad videndum, & clamavit ad eum *Deus* e "medio rubi. Dixit *Deus* ad Moſen, *Sum Qui Sum*; & dixit adhuc *Deus* "ad Moſen, ſic dices ad filios Iſraelis, *Jehovah Deus* patrum veſtrorum "miſit me ad vos," Exod: III. 2. 4, 14, 15. ex quibus patet, quod Angelus fuerit, qui apparuit Moſi ut flamma in rubo, & quod ille loquutus ſicut Jehovah, quia per illum Dominus ſeu Jehovah: ut enim loquutio fiat ad hominem per voces quæ ſoni articulati, & in ultima natura, Dominus miniſterio Angelorum utitur, implendo eos Divino, &, quæ propria eorum ſunt, ſopiendo, ut non ſciant aliter tunc quam quod Ipſi Jehovah; ita Divinum Jehovæ, quod in ſupremis, delabitur in infimum naturæ, in quo eſt homo quoad viſum & auditum. Similiter Angelus, qui loquutus cum Gideone, de quo ita in Libro Judicum, "Apparuit Gideoni *Angelus Jehovæ*, "& dixit ad eum, Jehovah tecum, potens robore: & dixit ad eum Gideon, "in me Domine mi, quare invenit nos omne id; & aſpexit eum *Jehovah*, "& dixit, vade in robore tuo; tunc dixit ad eum *Jehovah*, atqui ero "tecum" IV: 12. 13. 16. & poſtea "Vidit Gideon, quod *Angelus Jehovæ* "ille, & dixit Gideon, ah *Domine Jehovih*, quandoque vidi *Angelum Jehovæ* "facie ad faciem: & dixit ei *Jehovah*, pax tibi, ne timeas" ib: verſ: 22. 23. ubi ſimiliter fuit Angelus, ſed in illo ſtatu tunc, ut non ſciverit aliud, quam quod ille Jehovah ſeu Dominus eſſet. In Libro Judicum alibi, "Aſ-

" cendit *Angelus Jehovæ* ex Gilgal ad Bochin, & dixit, aſcendere feci vos " ex Ægypto, & adduxi vos in terram, quam juravi patribus veſtris, & " dixi, non irritum faciam fœdus meum vobiſcum in æternum" II : I. ubi ſimiliter Angelus loquitur nomine Jehovæ, dicens ſe eduxiſſe eos e terra Ægypti, cum tamen Angelus non eduxit, ſed Jehovah, ut multoties alibi dicitur : inde conſtare poteſt, quomodo Angeli loquuti ſunt per Prophetas, nempe quod Ipſe Dominus, tametſi per Angelos, & quod Angeli ne hilum a ſe ; quod a Domino Verbum, conſtat a multis locis, etiam apud Matthæum " Ut impleretur id quod *dictum a Domino per Prophetam*, dicentem, " ecce virgo in utero habebit, & pariet filium" I : 22. 23, præter alibi. Quia Dominus loquitur per Angelos, quando cum homine, inde eſt, quod etiam Dominus paſſim in Verbo dicatur Angelus, & tunc per Angelum aliquod eſſentiale apud Dominum & a Domino, ut dictum, ſignificatur, ut hic, quod Interior Domini cogitatio, quare etiam Angelus hic quoque Jehovah ac Deus in hoc Capite appellatur, ut in Verſ: 13, " Et Hagar " vocavit nomen *Jehovæ* loquentis ad ſe, tu *Deus* videns me." Alibi ſimiliter per Angelos aliquid ſpeciale Domini ſignificatur, ut apud Johannem " Septem ſtellæ, *Angeli* ſeptem Eccleſiarum ſunt," Apoc : I. 20, angeli Eccleſiarum non dantur, ſed per angelos ſignificatur illud quod eſt Eccleſiæ, ita quod Domini reſpective ad Eccleſias : apud Eundem " Vidi murum " ſanctæ Hieroſolymæ magnum & altum, habentem portas duodecim, & " ſuper portas *Angelos* duodecim, & nomina ſcripta quæ ſunt duodecim tri- " buum filiorum Iſraelis," Apoc : XXI : 12. ubi per duodecim Angelos idem ſignificatur, quod per duodecim Tribus, nempe omnia quæ ſunt fidei, ita Dominus, a Quo fides & ejus omnia : apud Eundem, " Vidi *Angelum* volan- " tem in medio cœli, habentem Evangelium æternum," Apoc : XIV. 6. ubi per Angelum ſignificatur Evangelium, quod eſt ſolius Domini : apud Eſaiam, " *Angelus facierum* Ipſius ſalvavit nos, propter amorem ſuum, & " propter clementiam ſuam, ille redemit eos, & tulit eos, & portavit eos, " omnibus diebus æternitatis," LXIII. 9. ubi per Angelum facierum intelligitur Domini miſericordia erga univerſum genus humanum, quod redemerit eos : a Jacobo benedicente filiis Joſephi ſimiliter, " *Angelus*, qui redemit me " ab omni malo, benedicat pueris," Gen : XLVIII : 16 ; ubi etiam Redemptio, quæ eſt Domini, per Angelum ſignificatur : apud Malachiam, " Subito veniet ad templum ſuum Dominus, quem vos quærentes, & " *Angelos fœderis*, quem vos deſideratis," III : I. quod Dominus per Angelum ſignificetur, manifeſte ibi patet, ubi Angelus fœderis dicitur ob adventum Ipſius ; adhuc manifeſtius, quod per Angelum ſignificetur Dominus, in Exodo, " Ecce Ego mitto *Angelum* coram te, ad cuſtodiendum te in via, & " ad deducendum te ad locum, quem præparavi ; non ſuſtinebit prævarica- " tionem veſtram, quia *nomen meum in medio illius*" XXIII : 20. 21. inde nunc conſtat, quod per Angelum in Verbo intelligitur Dominus, ſed quid Domini, ex ſerie in ſenſu interno, patet.

1926. Quod Angelus Jehovæ hic ſit interior cogitatio quæ ab Interno Domini,

mini, conſtat, ut dictum, a ſerie. Per Interius intelligitur hic illud apud Dominum, quod unitum fuit Jehovæ, ſeu Interno Ipſius: Unitio non facta eſt ſimul & una vice, ſed ſucceſſive, nempe a prima pueritia ad ultimum Ipſius vitæ in mundo; & hoc præcipue per tentationes & victorias; unaquævis tentatio & victoria univit; etiam quantum ſe univit cum Interno ſeu Jehovah, tantum Cogitatio interior facta, & tantum Intellectuale Verum fuit unitum Divino Bono: hæc Cogitatio eſt, quæ intelligitur per Interiorem cogitationem quæ ab Interno Domini, & quæ repræſentatur & ſignificatur hic proprie per Angelum Jehovæ.

1927. Ad fontem aquarum in deſerto, quod ſignificet Verum naturale adhuc non vitam adeptum, conſtat a ſignificatione fontis aquarum, quod ſit verum; & ex ſignificatione deſerti, quod ſit id quod parum vitale adhuc; ſimiliter ac per illud in ſenſu interno apud Lucam, ubi de Domino, " Puer " crevit & corroboratus eſt ſpiritu, erat tamen in *Deſertis* uſque ad dies ap- " paritionis illius ad Iſraelem," 1: 8. Quod fons aquarum & deſertum hæc ſignificent, confirmari poteſt plurimis ex Verbo, ſed quia in ſequentibus ſæpius fit mentio fontium, ut & deſerti, etiam in tali ſignificatione, ibi, ex Divina Domini Miſericordia, confirmabitur: quid ſit quod Verum nondum vitam adeptum, conſtabit a mox dicendis.

1928. Quod ad fontem in via Schur, ſignificet quod Verum illud eſſet ex illis quæ procedunt a ſcientificis, conſtat a ſignificatione fontis, tum viæ, ut & Schur; fons, ut dictum, ſignificat verum; via ſignificat quod ducit ad verum & quod procedit a vero, ut oſtenſum prius n: 627; Schur autem ſignificat tale ſcientificum, quod adhuc quaſi eſt in deſerto, hoc eſt, quod non adhuc vitam adeptum: Vera ex ſcientificis dicuntur vitam adipiſci, cum ſe adjungunt ſeu aſſociant veris, in quæ influit cœleſte amoris, ipſa vita veri eſt inde: ſunt rerum, ita veritatum conjunctiones ſicut ſocietatum in Cœlo, quibus etiam correſpondent; nam homo quoad interiora ſua eſt exiguum quoddam cœlum; res ſeu veritates, quæ non ſecundum formam cœleſtium ſocietatum conjunctæ ſunt, nondum ſunt vitam adeptæ, nam prius cœleſte amoris a Domino non convenienter influere poteſt; vitam tunc primum accipiunt, cum forma ſimilis utrinque eſt, ſeu cum hominis exiguum cœlum ſit maximi correſpondens imago; prius nemo dici poteſt cœleſtis homo: Dominus Qui ex Se Ipſo gubernaret univerſum cœlum, vera & bona apud Externum ſuum Hominem, ſeu in Eſſentia ſua Humana, dum in mundo fuit, in talem ordinem redegit; ſed quia percepit, quod Rationale Ipſius primo conceptum non tale eſſet, ut dictum ſupra ad verſ: 4 & 5, cauſam cogitavit & percepit, quod vera naturalia ex ſcientificis orta adhuc non vitam adepta ſint, hoc eſt, in ordinem illum cœleſtem redacta. Præterea vera fidei, nuſquam aliquam vitam habent, niſi homo in charitate vivit; ex charitate fluunt omnia vera fidei, & in charitate ſunt; & cum in charitate & ex charitate, tunc vitam habent, in charitate eſt vita, nuſquam in veris abſque charitate. Quod Schur ſignificet ſcientificum nondum vitam adeptum, conſtat ex ſignificatione ejus; Schur enim fuit deſertum non procul a mari Suph, ita verſus

verſus Æygptum, ut conſtat apud Moſen, " Proficiſci fecit Moſes Iſraelem a " mari Suph, & exiverunt ad *Deſertum Schur*, inde iverunt tres dies in " *deſerto*, nec invenerunt aquas," Exod: xv: 22. quod verſus Ægyptum, conſtat etiam apud Moſen, ubi de poſteris Iſmaelis " Habitaverunt a Cha- " villah, uſque ad *Schur*, quod ad *facies Ægypti*," Gen: xxv: 18. & apud Samuelem " Percuſſit Shaul Amalekum a Chavillah, quo venitur *Schur*, " quod ad *facies Ægypti*," 1 Sam: xv: 7. & alibi " David effudit ſe ad " Geſchuritam, & Giſritam, & Amalekitam, qui habitantes terra quæ a " ſæculo, quo venitur in *Schur*, & uſque ad *terram Ægypti*," 1 Sam: xxvii: 8. ex quibus conſtare poteſt, quod per Schur ſignificetur primum ſcientificum, & quidem tale, quod adhuc in deſerto eſt, ſeu nondum conjunctum reliquis ſecundum ſocietatem cœleſtem, nam per Ægyptum, ad cujus faciem erat, ſignificatur Scientia in omni ſenſu, ut oſtenſum prius, n: 1164. 1165. 1186. 1462.

1929. Quod hæc ſignificentur, per quod Angelus Jehovæ invenerit Hagarem ad fontem aquarum in deſerto, ad fontem in via Schur, nuſquam apparere poteſt ex ſenſu literali, & minus cum hiſtoricum eſt, qui ſenſus perquam remotus a ſignificatione talium eſſe videtur; ſed uſque is eſt ſenſus qui venit in ideas Angelorum, cum ab homine hæc leguntur; Angeli enim nullam ideam habent Hagaris, nec fontis aquarum, nec deſerti, nec viæ, nec Schur, omnia hæc non ad illos penetrant, ſed pereant in primo limine; ſed quid per Hagarem, per fontem, per deſertum, per viam, & per Schur, ſignificatur, hoc intelligunt, & inde formant ideas cœleſtes, & ſic Verbum Domini percipiunt, nam ſenſus internus eſt illis Verbum.

1930. Verſ: 8. *Et dixit, Hagar ancilla Sarai, unde venis, & quo vadis; & dixit, a facie Sarai Dominæ meæ ego fugio.* Dixit, Hagar ancilla Sarai, ſignificat informationem: unde venis, & quo vadis, ſignificat de ſtatu: & dixit, a facie Sarai dominæ meæ ego fugio, ſignificat reſponſum & indignationem.

1931. Dixit, Hagar ancilla Sarai, quod ſignificet informationem, conſtat ex ſerie, nam eſt appellatio Hagaris ab Angelo, ſicut informaretur: in Verbo ſolenne eſt, quod Jehovah interroget hominem, & homines reſpondeant, tametſi Jehovah id prius novit, nec ſolum factum, ſed etiam cauſas & fines, ita omnia minima & intima; ſed quia homo hoc neſcit, & credit quod nuſquam aliquis ſciat quod in occulto, non vidente aliquo, facit, & minus quid cogitat, ideo ſecundum fidem hominis ita fit: ſed uſque ita ſe in veritate habet, quod Spiritus vulgares cogitationes hominis percipiunt melius quam ipſe homo; Spiritus angelici adhuc interiora cogitationum; & Angeli adhuc interiora, nempe cauſas & fines, de quibus homo parum novit; hoc a multa & continua plurium annorum experientia ſcire datum; cum illa Spiritus & Angeli percipiunt, quid non Dominus ſeu Jehovah, Qui Infinitus, & omnibus dat percipere.

1932. Unde venis, & quo vadis, quod ſignificet informationem de ſtatu, conſtat inde.

1933. Et dixit, a facie dominæ meæ Sarai ego fugio, quod ſignificet reſponſum & indignationem, conſtat ex illis quæ dicta ſunt; de indignatione videatur ſupra ad verſ: 4, ubi eadem verba: quia facies ſignificat interiora, ut oſtenſum prius, n: 358, ita indignationes & plura.

1934. Verſ: 9. *Et dixit ei Angelus Jehovæ, revertere ad dominam tuam, & humilia te ſub manibus illius.* Dixit Angelus Jehovæ, ſignificat Interioris hominis Domini reſponſum: revertere ad dominam tuam, ſignificat quod animadverterit ſe non fidere ſibi debere, ſed vero interiori & ejus affectioni: & humilia te ſub manibus illius, ſignificat quod ſe cogere debeat, ut ſit ſub illius poteſtate.

1935. Dixit Angelus Jehovæ, quod ſignificet Interioris Hominis Domini reſponſum, conſtat ex ſignificatione Angeli Jehovæ, quod ſit Interior Cogitatio Domini, de qua ſupra n: 1925; & quia eſt cogitatio, etiam eſt reſponſum. Interior Cogitatio Domini fuit ex affectione Veri Intellectualis, & hæc Affectio ex Ipſo Divino Bono; talis cogitatio, ut prius dictum, nuſquam apud aliquem hominem eſt, nec eſſe poteſt: apud hominem etiam eſt interior cogitatio, quæ influit per Internum ejus hominem, in interiorem rationalem, a Domino, apud eos qui conſcientiam habent, quod conſtare poteſt ex eo, quod animadvertere poſſint malum & falſum quod in Externo ſuo homine, quod pugnat contra bonum & verum in interiori; & hæc cogitatio eſt multo inferior, non comparanda ullo modo cum Domini, quæ fuit ex Affectione Veri Intellectualis, fuit & Ipſius propria: qui autem conſcientiam non habent, interiorem cogitationem non habere poſſunt, quare nec apud eos ulla pugna eſt, cauſa eſt, quia rationale eorum unum & idem agit cum ſenſuali corporeo; & tametſi apud eos quoque continuo influit bonum & verum a Domino, uſque illud non appercipiunt, quia illico id exſtinguunt & ſuffocant, inde eſt, quod nec credant aliquod verum fidei.

1936. Quod revertere ad Dominam, ſignificet quod animadverterit ſe non fidere ſibi debere, ſed Vero interiori & ejus affectioni, conſtat a ſignificatione Dominæ, quod ſit affectio veri interioris: ſed quid in ſpecie per Sarai, per Sarai uxorem, & per Sarai dominam, ſignificatur, non deſcribi poteſt, quia nulla idea capi, ſunt, ut dictum prius, ſupra intellectum etiam angelicum; hic modo innuitur, quomodo Dominus cogitavit de apparentiis, quæ primum Rationale apud Ipſum detinuerunt, nempe quod iis non fidendum, ſed ipſis Veris Divinis, utcunque coram Rationali illo apparerent incredibilia: ita ſe habet cum omnibus Veris Divinis, ſi conſulitur de illis Rationale, nuſquam poſſunt credi, nam ſuperant omnem ejus captum; ſicut pro exemplo, quod nullus homo, ſpiritus, & angelus, vivat a ſemet, ſed ſolus Dominus, & quod vita hominis, ſpiritus & angeli, ſit apparens vitæ apud eos; hoc repugnat Rationali, quod ex fallaciis judicat, ſed uſque credendum, quia Verum eſt. Verum Divinum eſt, quod indefinita ſint in unaquavis voce Verbi, quæ tam ſimplex & rudis apparet homini, imo quod plus quam univerſum cœlum, & quod arcana, quæ inibi, coram Angelis a Domino ſiſti queant cum perpetua varietate in æternum; hoc tam incredibile eſt Rationali,

nali,

nali, ut nuſquam aliquam fidem ei dare velit, ſed uſque eſt Verum. Verum Divinum eſt, quod nuſquam aliquis remuneretur in altera vita propter bene acta, ſi meritum in illis poſuerit, & ſi illa fecerit ſui lucri, honoris & famæ cauſa: & quod nuſquam aliquis puniatur propter male acta, ſi ex fine vere bono egerit, fines ſunt qui ſpectantur, inde acta; hæc quoque a Rationali non credi poſſunt, ſed quia eſt verum, non fidendum rationali, quod non ex internis, ſed ab externis concludit. Verum Divinum eſt, qui minimum gaudium in altera vita affectat, quod is accipiat a Domino maximum, & qui maximum, is habeat minimum; tum quod in gaudio cœleſti nuſquam ſit aliquid præeminentiæ præ altero, & quantum præeminentiæ, tantum interni; tum quod in gloria cœleſti ne minimum gloriæ mundanæ ſit; hæc quoque Rationali repugnant, ſed uſque credenda, quia ſunt vera. Verum quoque Divinum eſt, quod quis eo ſapientior ſit, quo plus credit quod nihil ſapientiæ a ſe, & quod eo inſanior, quæ plus credit a ſe, ita quo plus prudentiam ſibi ipſi tribuit; Rationale hoc quoque negat, quia quod non ex ſe, putat eſſe nihil: talia dantur innumerabilia; ex illis, ut paucis exemplis conſtare poteſt, quod non fidendum Rationali, nam Rationale eſt in fallaciis & apparentiis, quare vera fallaciis & apparentiis nudata rejicit, & eo magis, quo plus in amore ſui & ejus cupiditatibus eſt, inque ratiociniis, tum in principiis falſi de fide. Videantur etiam quæ ſupra allata, n: 1911.

1937. Quod humilia te ſub manibus illius, ſignificet quod ſe cogere debeat ut ſit ſub illius poteſtate, conſtat abſque explicatione: humiliare ſe exprimitur in lingua originali per vocem, quæ ſignificat *affligere*; quod ſe affligere in ſenſu interno ſit ſe cogere, ex plurimis in Verbo locis conſtare poteſt, de qua ejus ſignificatione in ſequentibus. Quod homo ſe cogere debeat, ad faciendum bonum, ad obediendum illis quæ a Domino mandata ſunt, & ad loquendum vera, quod eſt ad humiliandum ſe ſub manibus Domini, ſeu ad ſe ſubmittendum ſub poteſtate boni & veri Divini, plura arcana involvit, quam ut paucis poſſit explicari: ſunt quidam Spiritus, qui pro principio habuerunt, dum vixerunt in mundo, quod, quia audiverunt, omne bonum eſſe a Domino, & hominem nihil boni a ſe facere poſſe, ſe nihil coegerint, ſed ſe remiſerint, irritum fore omnem conatum putantes quia ita eſt, & ideo exſpectaverint immediatum influxum in voluntatis eorum conatum, nec ſe ad faciendum aliquod bonum coegerint; imo uſque adeo, ut dum aliquod malum irrepſerit, quod, quia non ſenſerunt aliquem reniſum ab interiori, ſe quoque ei reliquerint, putando ſic permiſſum fore; ſed ii tales ſunt, ut ſint quaſi abſque proprio, ſic ut ſint nullius determinationis, quare inter inutiliores, duci enim ſe patiuntur æque a malis ac a bonis, & a malis multum patiuntur; at qui ſe coegerunt contra malum & falſum, tametſi primum putarunt, quod hoc eſſet a ſe ſeu a propria potentia, at poſtea illuſtrati, quod conatus eorum fuerit a Domino, imo omnium minima conatus, ii in altera vita non poſſunt duci a malis ſpiritibus, ſed inter felices ſunt: exinde conſtare poteſt, quod homo ſe cogere ad faciendum bonum, & loquendum verum debeat: arcanum, quod in eo latet, eſt, quod ſic donetur homo pro-

prio cœleſti a Domino; propriam cœleſte hominis formatur in ejus cogitationis conatu, quem ſi non per *ſe cogere*, ſicut apparet, nuſquam per ſe non cogere, obtinet; ut hoc pateat, quomodo ſe habet, in omni coactione ad bonum, eſt liberum quoddam, quod non ita appercipitur, cum in coactione eſt, ſed uſque ineſt; ſicut qui vult ſubire diſcrimina mortis propter finem quendam, aut ſicut qui vult pati dolores corporis propter ſanitatem, eſt voluntarium & ſic liberum quoddam in illis, ex quo id facit, tametſi diſcrimina & dolores, dum in illis eſt, auferant apperceptionem voluntarii ſeu liberis ita ſe habet cum illis qui ſe ad bonum cogunt, eſt intus voluntarium, ita liberum, ex quo & propter quod ſe cogunt, nempe propter obedientiam illorum quæ Dominus mandavit, & propter ſalutem animæ ſuæ poſt mortem, in quibus adhuc interius eſt, quod homo non novit, propter Regnum Domini, imo propter ipſum Dominum; hoc fit quàm maxime in tentationibus, in quibus cum ſe cogit homo contra malum & falſum, quod infunditur & ſuggeritur a malis ſpiritibus, plus liberi eſt, quam uſquam in aliquo ſtatu extra tentationes, quamvis homo id non tunc capere poteſt, eſt liberum interius, ex quo vult ſubjugare malum, & in tantum ut æquivaleat vi & forditudini mali quod impugnat, alioquin nuſquam pugnaret: hoc liberum eſt a Domino, qui illud ejus conſcientiæ inſinuat, & per illud facit ut vincat malum ſicut ex proprio; per hoc liberum accipit homo proprium, in quod Dominus operari poteſt bonum; abſque proprio per liberum acquiſito, hoc eſt, donato, nuſquam aliquis homo reformari poteſt, quia non novam voluntatem, quæ eſt conſcientia, accipere poteſt; liberum ſic donatum eſt ipſum planum, in quod influxus boni & veri a Domino; inde eſt, qui non ex illo voluntario ſeu libero in tentationibus reſiſtunt, quod ſuccumbant: in omni libero eſt vita hominis, quia eſt amor ejus, quicquid homo ex amore facit, hoc liberum ei apparet; at in libro illo, cum homo ſe cogit contra malum & falſum, & ad faciendum bonum, eſt amor cœleſtis, quem Dominus tunc inſinuat, & per quem ejus proprium creat, quare vult Dominus ut illud appareat homini ſicut ejus, tametſi non ſit ejus; hoc proprium, quod ita accipit per apparens coactum in vita corporis, Dominus in altera vita implet indefinitis jucundus & felicibus; ii quoque illuſtrantur per gradus, imo confirmantur in illa veritate, quod ne hilum ſe a ſemet coegerint, ſed quod omnium minima conatus voluntatis eorum fuerint a Domino; & quod apparuerit ſicut a ſemet, quod cauſa fuerit, ut daretur illis a Domino novum voluntarium ſicut eorum, & ſic appropriaretur illis vita amoris cœleſtis; Dominus enim vult unicuique communicare quod Ipſius, ita cœleſte, ut appareat ſicut ejus ac in eo, tametſi non ejus ſit; Angeli in tali proprio ſunt, & quantum in illo vero, quod a Domino omne bonum & verum, tantum in proprii illius jucundo & felici. Qui autem omne bonum & verum contemnunt & rejiciunt, & qui volunt nihil credere, quod repugnat eorum cupiditatibus & ratiociniis, ii non poſſunt ſe cogere, ac ita non poſſunt proprium hoc conſcientiæ ſeu novum voluntarium accipere. Ex ſupradictis etiam patet, quod ſe cogere non ſit cogi, nam ex *cogi* nuſquam aliquod bonum,

ut

ut ſit cum homo ab alio homine ad bonum agendum cogitur, ſed quod hic *ſe cogere* ſit ex libero quodam ei ignoto, nam a Domino nuſquam aliquod coactum; inde eſt lex univerſalis, quod omne bonum & verum inſeminetur in libero, alioquin humus nuſquam ſit recipiens & fovens boni, imo non aliqua humus, in qua ſemen creſcere poſſit.

1938. Verſ: 10. *Et dixit ei Angelus Jehovæ, multiplicando multiplicabo ſemen tuum, & non numerabitur præ multitudine.* Dixit Angelus Jehovæ, ſignificat interioris hominis cogitationem: multiplicando multiplicabo ſemen tuum, ſignificat fructificationem Rationalis hominis, cum ſe ſub poteſtate Veri Intellectualis adjuncti Bono ſubmittit: & non numerabitur præ multitudine, ſignificat multiplicationem in immenſum.

1939. Dixit Angelus Jehovæ, quod ſignificet Interioris Hominis cogitationem, conſtat ex Verſ: præc: ubi eadem verba.

1940. Multiplicando multiplicabo ſemen tuum, quod ſignificet fructificationem Rationalis hominis, cum ſe ſub poteſtate Interioris Hominis adjuncti Bono ſubmittit, conſtat ex ſignificatione Seminis, quod ſit amor & fides, de qua prius n: 1025. 1447. 1610: hic autem ſignificatur per multiplicare ſemen, fructificatio cœleſtium amoris in Rationali, quando Rationale ſe ſubmiſerit Vero Interiori ſeu Divino: multiplicatio prædicatur de Veris, at fructificatio de Bonis, ut conſtat ab illis quæ dicta & oſtenſa ſunt prius n: 43. 55. 913. 983; ſed quia agitur de Domino, per multiplicationem ſignificatur fructificatio, quia omne Verum in Rationali Ipſius factum Bonum, ita Divinum, quod hic prædicatur: aliter in homine, cujus Rationale ex Vero aut Affectione veri a Domino formatur, illa Affectio eſt ejus Bonum, ex quo agit. Ut ſciatur quomodo ſe habet multiplicatio & fructificatio apud hominem in ejus Rationali, non intelligi poteſt, niſi ſciatur quomodo ſe habet cum Influxu, de quo hæc in genere: apud unumquemvis hominem eſt Internus homo, eſt Rationalis qui medius, & Externus, ut prius dictum; Internus homo eſt qui Intimum ejus eſt, ex quo eſt homo, & per quem diſtinguitur a brutis animalibus, quæ tale intimum non habent, eſtque ille quaſi porta aut introitus Domini, hoc eſt, cœleſtium & ſpiritualium Domini, in hominem; quid ibi peragitur, non capi poteſt ab homine, quia eſt ſupra omne ejus Rationale ex quo cogitat; huic Intimo ſeu Interno homini ſubjectum eſt Rationale, quod apparet ut hominis proprium, in hoc influunt per Internum illum hominem cœleſtia amoris & fidei a Domino; & per Rationale hoc in ſcientifica, quæ ſunt Externi hominis; ſed quæ influunt, recipiuntur ſecundum ſtatum cujuſvis: niſi Rationale ſe ſubmittat bonis & veris Domini, tunc quæ influunt, Rationale hoc vel ſuffocat, vel rejicit, vel pervertit, & adhuc magis, cum influunt in ſcientifica ſenſualia memoriæ; hæc ſunt, quod ſemen vel cadat in viam, vel ſuper petroſum, vel inter ſpinas, ſicut Dominus docet Matth: XIII: 3 ad 7. Marc: IV: 3 ad 7. Luc: VIII: 5 ad 7; at cum Rationale ſe ſubmittit, & credit Domino; hoc eſt, Verbo Ipſius, tunc eſt Rationale ſicut humus ſeu terra bona, in quam cadit ſemen, & multum fructum fert.

1941. Et non numerabitur præ multitudine, quod ſignificet multiplicationem in immenſum, conſtat abſque explicatione; per hæc ſignificatur Verum, quod ſic multitudine creſcet a Bono: apud Dominum, de Quo hic in ſenſu interno agitur, quia Divina & Infinita omnia, illa non ſunt expreſſibilia, quare ut idea poſſit aliqua capi quomodo ſe habet cum multiplicatione Veri ex Bono, de homine dicendum: apud hominem, qui in Bono eſt, hoc eſt, in amore & charitate, ſemen a Domino ita fructificatur & multiplicatur, ut præ multitudine numerari nequeat; dum vivit in corpore non ita, ſed in altera vita incredibiliter; quamdiu enim homo in corpore vivit, & ſemen in humo corporea, & ibi inter implexa & denſa, quæ ſunt ſcientifica & voluptates, tum curæ & ſollicitudines; at his exutis, quod fit dum tranſit in alteram vitam, ſemen exſolvitur illis, & excreſcit, ſicut ſolet ſemen arboris, cum ſurgit ex humo, creſcere in virgultum, tum in magnum arborem, & dein multiplicari in arborum hortum; omnis enim ſcientia, intelligentia & ſapientia, & illarum jucunda & felicia ita fructificantur & multiplicantur, & ſic creſcunt in æternum, & hoc minimo ſemine, ut Dominus docet de grano ſinapis, Matth: XIII: 31. quod ſatis conſtare poteſt, a ſcientia, intelligentia, & ſapientia Angelorum, quæ tunc, cum fuerunt homines, illis fuit ineffabilis.

1942. Verſ. 11. *Et dixit ei Angelus Jehovæ, ecce tu gravida, & paries filium, & appellabis nomen ejus Jiſchmael, quia audivit Jehovah ad afflictionem tuam.* Dixit ei Angelus Jehovæ, ſignificat Interioris Hominis cogitationem: ecce tu gravida, ſignificat vitam Rationalis hominis: paries filium, ſignificat verum ejus: & appellabis nomen ejus Jiſchmael, ſignificat ſtatum vitæ: quia audivit Jehovah ad afflictionem tuam, ſignificat cum ſe ſubmitteret.

1943. Dixit Angelus Jehova, quod ſignificet Interioris hominis cogitationem, conſtat ex illis quæ ſupra ad Verſ: 7. 9. 10. dicta ſunt.

1944. Ecce tu gravida, quod ſignificet vitam Rationalis hominis, conſtat ab illis quæ ſupra de conceptione ejus, dicta, & ex illis quæ de Iſmaele ſequuntur, quod nempe ſit primum rationale apud Dominum. In genere de Rationale homine ſciendum, quod Rationale tunc vitam accipere, in utero eſſe, & naſci, dicatur, quando homo cogitare incipit, quod apud ſe malum & falſum ſit quod contradicit & adverſatur vero & bono, & magis adhuc cum illud amovere & ſubjugare vult; niſi hoc appercipere & ſentire poteſt, non habet aliquod Rationale, utcunque putat ſe habere; Rationale enim eſt medium uniens Interni hominis cum Externo, & ſic a Domino appercipiens quid in Externo peragitur, & redigens Externum ad obſequium, imo elevans eum a corporeis & terrenis, in quæ ſe immergit, & efficiens ut homo ſit homo, ut ſpectet ad cœlum, cujus indigena eſt, non, ut bruta animalia, ſolum ad terram, in qua modo peregrinatur, minus ad infernum; hæc ſunt Rationalis officia; quare niſi homo talis ſit, ut id cogitare poſſit, non dici poteſt quod Rationale habeat, ex ejus uſus ſeu functionis vita cognoſcitur, num ſit: ratiocinari contra bonum & verum, quod corde negat, & quod novit quia de eo audivit, non eſt rationale habere, hoc poſſunt etiam plures, qui

extus

extus ruunt abſque vinculis in omne nefarium, cum differentia ſolum, quod illi, qui putant Rationale ſe habere & non habent, loquantur ex quodam decoro ſermonis & agant ex ſimulatorio honeſto, in quibus tenentur per vincula externa, quæ ſunt timor legis, jacturæ lucri, honoris, famæ, vitæ; ſi vincula hæc, quæ ſunt externa, auferrentur, inſanirent aliqui plus quam illi; quare nemo dici poteſt Rationale habere ex eo quod ratiocinari poſſit; imo qui non rationale habent, & ſenſualibus & ſcientificis loqui ſolent multo ſolertius, quam qui habent; hoc clariſſime conſtat a ſpiritibus malis in altera vita, qui tametſi ut Rationales habiti præ aliis, dum vixerunt in corpore, uſque tamen cum vincula externa, quæ decorum ſermonis, & ſimulatorium honeſtum vitæ eorum fecerunt, auferuntur, ut ſolet fieri cum omnibus in altera vita, inſaniores ſunt illis, qui in mundo aperte inſani ſunt, ruunt enim in omne nefas abſque pudore, timore, horrore; at qui Rationales fuerunt, cum vixerunt in mundo, non ita, quum his vincula externa auferuntur, adhuc ſaniores ſunt, nam vincula interna habuerunt, quæ ſunt vincula conſcientiæ, per quæ Dominus tenuit cogitationes illorum alligatas legibus veri & boni, quæ fuerunt rationalia illorum.

1945. Paries filium, quod ſignificet verum, nempe hujus Rationalis, quod per Iſmael ſignificatur, conſtat a ſignificatione Filii, quod ſit Verum, de qua prius, n: 264. 489. 491. 533. 1147. Verum hoc deſcribitur in Verſu ſequente.

1946. Et appellabis nomen ejus Jiſchmael, quod ſignificet ſtatum vitæ: antiquitus nomina indebantur filiis & filiabus, quæ ſignificabant ſtatum, in quo fuerunt parentes, imprimis matres, cum conceperunt, vel cum gravidæ fuerunt, vel cum pepererunt, vel in quo fuerunt infantes cum nati: ita nomina fuerunt ſignificativa: unde Jiſchmael ſuum nomen habuit, explicatur hic, nempe quia audivit Jehovah ad afflictionem, quod fuit ſtatus matris; quid autem Jiſchmael repræſentat, deſcribitur in Verſu ſequente.

1947. Quia audivit Jehovah ad afflictionem tuam, quod ſignificet cum ſe ſubmitteret, conſtat ex illis, quæ ſupra n: 1937 dicta ſunt, quod humiliare ſe & affligere ſit ſubmittere ſe poteſtati Interni Hominis, de qua ſubmiſſione etiam actum eſt, & ibi oſtenſum, quod ſit cogere, tum quod in *cogere ſe* ſit liberum, hoc eſt, ſpontaneum & voluntarium, quo *ſe cogere* diſtinguitur a *cogi*; oſtenſum quoque, quod abſque hoc libero, ſeu ſpontaneo aut voluntario, nuſquam homo poſſit reformari, & aliquod proprium cœleſte accipere; tum etiam, quod in tentationibus plus liberi ſit, tametſi contrarium apparet, quam extra tentationes, tunc enim liberum fortius fit ſecundum impugnationes a malis & falſis, & corroboratur a Domino, ut proprium cœleſte ei donetur, quare etiam in tentationibus Dominus præſentior eſt; ut, & quod Dominus nuſquam aliquem cogat, qui cogitur ad cogitandum verum, & faciendum bonum, non reformatur, ſed tunc adhuc magis cogitat falſum, & vult malum, omnis coactio hoc ſecum habet, quod etiam conſtare poteſt a vitæ actis & documentis, per quæ cognita ſunt hæc bina, quod conſcientiæ non patiantur ſe cogi, & quod nitamur in vetitum; quiſque etiam a non libero in

liberum

liberum cupit, nam hoc eſt vitæ ejus; inde patet, quod nuſquam Domino gratum ſit aliquid quod non ex libero, hoc eſt, ex ſpontaneo, aut voluntario; nam cum quis ex non libero colit Dominum, ex nullo ſuo colit, eſt externum quod ſe movet, hoc eſt, quod ex coacto movetur, interno vel nullo, vel repugnante, imo contradicente: cum regeneratur homo, a libero, quo donatur a Domino, cogit ſe, humiliat imo affligit Rationale, ut ſe ſubmittat, & inde accipit proprium cœleſte, quod proprium dein a Domino per gradus perficitur, & fit magis & magis liberum, ſic ut fiat affectio boni & inde veri, & ei jucunditas, & in illa & hac felicitas, qualis Angelorum; hoc Liberum eſt, de quo Ipſe Dominus ita apud Johannem " Veritas vos *liberos* facit, ſi Filius " vos *liberos* facit, vere *liberi* eſtis" VIII: 32. 36. quid liberum hoc, prorſus neſciunt, qui conſcientiam non habent, liberum enim ponunt in lubitu & licentia cogitandi loquendique falſum, ac volendi faciendique malum, & hæc non cogere & humiliare, minus affligere, cum tamen prorſus contrarium eſt, ut quoque Dominus docet apud Eundem " Omnis faciens peccatum, *ſervus* " eſt peccati" VIII: 34. Liberum hoc ſervum accipiunt a ſpiritibus infernalibus qui apud eos, qui infundunt illud, in quorum vita cum ſunt, etiam in eorundem amoribus & cupiditatibus ſunt, aſpirante jucundo impuro & excrementitio, quorum cum quaſi torrente auferuntur, in libero ſe putant eſſe, ſed eſt liberum infernale, differentia inter liberum hoc infernale & inter liberum cœleſte, eſt, quod illud ſit mortis & detrahat eos ad infernum, hoc autem, ſeu liberum cœleſte, ſit vitæ & elevet eos ad cœlum. Quod omnis cultus verus internus non ex coacto ſed ex libero fiat, & niſi ex libero non ſit cultus internus, conſtat ex Verbo; ex *Sacrificiis* ſpontaneis, votivis, pacificis ſeu euchariſticis, quæ munera & oblationes dicta, de quibus, Num: XV. 3. ſeq. Deut: XII: 15. Cap: XVI: 10. 11. Cap: XXIII: 24, & alibi: apud Dovidem " In, *Voluntario ſacrificabo* Tibi, confitebor Nomini tuo Jehovah, " quia bonum" Pſalm: LIV: 8. Ex Thruma ſeu Collecta, quam facerent ad Tabernaculum, & ad Veſtes ſanctitatis, de qua apud Moſen " Loquere ad " filios Iſraelis, & accipiant Mihi collectam a cum omni viro, *quem ſponte im-* " *pulit cor ejus* accipietis collectam meam" Exod: XXV: 2. & alibi " Omnis " *Spontaneus corde* adducet eam, collectam Jehovæ" Exod: XXXV: 5. Humiliatio autem rationalis hominis ſeu ejus afflictio, ex libero, ut dictum, repræſentata quoque fuit per Afflictionem animarum in diebus feſtis, de qua apud Moſen " Erit vobis in ſtatutum æternitatis, in menſe ſeptimo, in de- " cimo menſis, *Affligetis animas veſtras*" Lev: XVI: 29, & alibi " In de- " cimo menſis ſeptimi, is dies expiationum ille, convocatio ſancta erit vobis, " & *Affligetis animas veſtras*, omnis anima, quæ ſe non *afflixerit* in ipſo die " hoc, exſcindetur e populis ſuis" Lev. XXIII: 27. 29. inde Atymum, in quo non fermentatum, dicitur *Panis Afflictionis*, Deut: XV: 2. 3. de afflictione ita apud Davidem " Jehovah, quis peregrinabitur in tentorio tuo, quis ha- " bitabit in monte ſanctitatis tuæ, ambulans integer, & operans juſtitiam, qui " jurat *ad affligendum ſe*, non mutat" Pſalm: XV: 1. 2. 4. Quod Afflictio ſit domatio & ſubjugatio malorum & falſorum aſſurgentium ab Externo homine

in

in ejus Rationalem, ex illis, quæ dicta ſunt, conſtare poteſt, ita non eſt aliqua detruſio ſui in paupertatem & miſerias, ſeu abdicatio jucunditatum corporis, inde non domatur & ſubjugatur malum, quandoque etiam aliud malum inde exſuſcitatur, nempe meritum propter abdicationem, præter quod liberum hominis patiatur, in quo, ut in humo, unice bonum & verum fidei inſeminari poteſt. De Afflictione quod etiam ſit tentatio, videatur prius n: 1846.

1948. Verſ: 12. *Et is onager homo, manus ejus in omnes, & manus omnium in eum; & contra facies omnium fratrum ſuorum habitabit.* Is erit onager homo, ſignificat verum rationale quod deſcribitur: manus ejus in omnes, ſignificat quod pugnaturum contra illa quæ non vera: & manus omnium in eum, ſignificat quod falſa repugnatura: & contra facies omnium fratrum ſuorum habitabit, ſignificat quod continuæ contentiones in iis quæ fidei ſunt, ſed quod uſque victor erit.

1949. Is erit onager homo, quod ſignificet Verum rationale, quod deſcribitur, conſtat ex ſignificatione onagri, quod ſit verum rationale: in Verbo pluries memorantur Equi, Equites, Muli, Aſini, & nemini adhuc notum eſt, quod ſignificent intellectualia, rationalia, & ſcientifica, qui quod illa ſignificent, ex Divini Domini Miſericordia, ſuis locis, multis confirmabitur; ejuſdem generis eſt onager, eſt enim mulus deſerti ſeu aſinus ſylveſtris, & ſignificat Rationale hominis, non Rationale in ſuo complexu, ſed modo verum rationale: Rationale conſiſtit a bono & vero, hoc eſt, ex illis quæ ſunt charitatis, & ex illis quæ ſunt fidei; Rationale verum eſt id quod per onagrum ſignificatur; hoc nunc eſt, quod per Iſmaelem repræſentatur, & deſcribitur in hoc verſu. Nemo credere poteſt, quod Verum rationale ſeparatum a Bono rationali, tale ſit, nec ſciviſſem quod tale niſi per vivam experientiam inſtructus; ſive dicas Verum rationale, ſive Hominem, cujus Rationale tale eſt idem eſt: Homo, cujus Rationale tale eſt, ut ſolum in Vero ſit, etiamſi in Vero fidei, non ſimul in Bono charitatis, eſt prorſus talis; eſt vir moroſus, nihil patiens, contra omnes, unumquemvis videns ſicut in falſo, illico increpans, caſtigans, puniens, non miſeretur, non ſe applicat, & ſtudet flectere animos; nam ex Vero ſpectat omne, & nihil ex Bono; inde eſt, quod Iſmael expulſus, & dein habitavit in deſerto, & mater ei uxorem accipit e terra Ægypti, Gen: xxi: 9 ad 21, quæ omnia ſunt repræſentativa tali Rationali præditi. Onagrorum mentio fit in Propheticis Verbi, ut apud Eſaiam, "Palatium erit deſertum, multitudo urbis derelicta, clivus & ſpecula erit pro ſpeluncis, uſque in ſæculum *gaudium Onagrorum*, paſcuum gregum," xxxii: 14. ubi de vaſtatione intellectualium, quæ cum vaſtata quoad Vera, vocantur gaudium Onagrorum, & quoad bona paſcuum gregum, ita ut non rationale: apud Jeremiam, "*Onagri* ſteterunt ſuper collibus, ſorbuerunt ventum, ſicut ceti, conſumti ſunt oculi eorum, quia non herba," xiv: 6 ubi de ſiccitate, ſeu non bono & vero; de Onagris prædicatur quod ſorbeant ventum, cum inania captantur loco realium, quæ ſunt vera; conſumti oculi pro quod verum quid ſit non capiatur: apud

Hoſcheam, " Quia illi aſcenderunt Aſſyriam, *Onager ſolitarius* ſibi, Ephraim " mercede meretricia expetiverunt amores," VIII : 9, ibi de Iſraele ſeu Eccleſia ſpirituali; Ephraim pro intellectuali ejus; aſcendere Aſſyriam pro ratiocinari de vero num verum; onager ſolitarius pro rationali ſic deſtituto veris: apud Eundem, " Quia ille *inter fratres ſicut Onager* erit, veniet ori-" entalis ventus Jehovæ a deſerto aſcendens, & exareſcet ſcaturigo ejus, & " exſiccabitur fons ejus, ille deprædabitur theſaurum omnium vaſorum deſi-" derii," XIII : 15. ubi de Ephraim, per quem intellectuale Eccleſiæ ſpiritualis ſignificatur, cujus rationale ſicut onager, de cujus diſſipatione agitur: apud Davidem, " Jehovah Deus emittet fontes in fluvios, inter montes " ibunt, potum præbent omni feræ agrorum, frangunt *Onagri* ſitim ſuam," Pſalm: CIV: 10. 11. fontes pro cognitionibus, feræ agrorum pro bonis, onagri pro veris rationis.

1950. Quod manus ejus in omnes, ſignificet quod pugnaturum contra illa quæ non vera; & manus omnium in eum, ſignificet quod falſa repugnatura, conſtat ex eo quod per Iſmaelem ſignificetur Verum rationale ſeparatum a Bono, ut dictum, de quo Vero cum prædicatur quod manus ejus in omnes, & omnium in eum, conſtat quod illa ſignificentur. Supra indicatum, quod per Abramum repræſentetur Domini Internus Homo, ſeu quod idem, Ipſius Divinum cœleſte & ſpirituale; per Iſacum Domini Interior Homo, ſeu Ipſius Divinum Rationale; per Jacobum Domini Exterior Homo, ſeu Ipſius Divinum Naturale; hic agitur de Rationali, quale foret niſi uniretur Interno ſeu Divino cœleſti & ſpirituali; quod Rationale, quia naturam traxit a vita affectionis ſcientiarum, hoc eſt, ab Hagare Ægyptia ancilla Sarai, & hæc vita erat Externi hominis, quæ a Domini matre hæreditarium habuit, contra quod pugnandum, & quod expellendum, ideo Rationale, deſcribitur, quale foret, ſi abſque Bono rationali; ſed poſtquam Dominus hæreditarium illud per pugnas tentationum & victorias, humiliavit, ſeu afflixit & ſubjugavit, & vivificavit ipſum ſuum Rationale Bono Divino, tunc fit illud Iſacus, ſeu repræſentatur per Iſacum, Iſmaele e domo, una cum Hagare matre ejus, ejecto. Omne Rationale genuinum conſtat ex bono & vero, hoc eſt, ex cœleſti & ſpirituali; Bonum ſeu cœleſte, eſt ipſa anima ſeu vita illius, Verum ſeu ſpirituale eſt quod inde vitam ſuam accipit; Rationale abſque vita ex bono cœleſti, eſt ſicut hic deſcribitur, quod nempe pugnet contra omnes, & contra illud pugnent omnes: Bonum rationale nuſquam pugnat, utcunque impugnatur, quia mite eſt & clemens, patiens & cedens, nam eſt amoris & miſericordiæ; & tametſi non pugnat, uſque omnes vincit, nec uſquam de pugna cogitat, nec de victoria gloriatur, & hoc quia Divinum eſt, & tutum a Se Ipſo, nam nullum malum poteſt aggredi Bonum, ne quidem poteſt ſubſiſtere in ſphæra ubi Bonum, cum modo approximat, malum ex ſe recedit & relabitur, nam malum eſt infernale, Bonum eſt cœleſte: ſimiliter fere ſe habet cum cœleſti ſpirituali, hoc eſt, cum Vero ex cœleſti origine, ſeu cum Vero quod eſt ex Bono, nam hoc verum eſt verum formatum a Bono, ſic ut dici queat forma boni; ſed Verum ſeparatum a Bono, quod hic repræſentatur per Iſmaelem,

Iſmaelem, & deſcribitur in hoc Verſu, prorſus aliud eſt, nempe inſtar onagri, & pugnat contra omnes, & omnes contra illud, imo vix aliud cogitat & ſpirat quam pugnas, delectatio ejus communis, ſeu affectio regnans eſt, ut vincat, & cum vincit, gloriatur de victoria, quare deſcribitur per onagrum, ſeu mulum deſerti, aut aſinum ſylveſtrem, qui non cum aliis eſſe poteſt; talis vita eſt vita veri abſque bono, imo vita fidei abſque charitate; quare cum regeneratur homo, fit quidem per verum fidei, ſed uſque ſimul per vitam charitatis, quam Dominus inſinuat ſecundum incrementa veri fidei.

1951. Quod contra facies omnium fratrum ſuorum habitabit, ſignificet quod continuæ contentiones in iis quæ fidei ſunt, ſed quod uſque victor erit, conſtat ex illis quæ nunc dicta ſunt; quod adhuc plenius deſcribitur, ubi de Iſmaelis poſteris agitur, his verbis "Habitaverunt a *Chavillah*, uſque ad "*Schur*, quod ad facies *Ægypti*, qua venitur in *Aſchur*, ad facies omnium fra-"trum cecidit (fors:)" Gen: xxv: 18. quorum ſenſus internus patet a ſignificatione Chavillah, Schur, Ægypti, & Aſſyriæ; Chavillah ſignificat illud quod eſt intelligentiæ, ut patet ab illis quæ oſtenſa n: 115; Schur verum procedens a ſcientificis, de qua ſupra, n: 1928; Ægyptus omne quod eſt ſcientiæ, n: 1164. 1165. 1186. 1462; & Aſſyria quod eſt rationis, n: 119. 1186. ex quorum ſignificationibus in unum ſenſum redactis, conſtat, quod per Iſmaelem tale Rationale repræſentetur. Ipſum tale Verum in altera vita repræſentative variis modis ſiſtitur, & ſemper ut forte, validum, durum, adeo, ut prorſus reſiſti nequeat; dum modo Spiritus cogitant de tali Vero, obvenit quoddam terroris, ex cauſa quia natura ejus eſt, ut non cedat, ita nec recedat; ex quibus etiam conſtare poteſt, quid per habitare contra facies omnium fratrum ſit. Quiſquis ſcire poteſt, quod in deſcriptione hac arcanum lateat, ſed quale, hucuſque neſcitum.

1952. Verſ: 13. 14. *Et vocavit Nomen Jehovæ loquentis ad ſe, Tu Deus videns me, quia dixit, num etiam hic vidi poſt videntem me. Propterea vocavit fontem, fons Vivo videnti me; ecce inter Kadeſch & inter Bared.* Et vocavit nomen Jehovæ loquentis ad ſe, ſignificat ſtatum Interioris Hominis Domini, cum illa cogitavit: Tu Deus videns me, ſignificat influxum: quia dixit, num etiam hic vidi poſt videntem me, ſignificat influxum in Exterioris hominis vitam abſque rationali medio: propterea vocavit fontem, ſignificat ſtatum veri inde: fons Vivo videnti me, ſignificat verum ita conſpicuum: ecce inter Kadeſch & Bared, ſignificat qualitatem.

1953. Et vocavit nomen Jehovæ loquentis ad ſe, quod ſignificet ſtatum Interioris Hominis Domini, cum illa cogitaret, conſtat ex illis quæ antecedunt, & quæ ſequuntur, tum a ſignificatione Nominis, quod ſit noſſe qualis eſt; de qua prius n: 144. 145. 1754: deſcribitur hic ſtatus, qualis fuit, ſeu in quo fuit Dominus, cum ita cogitavit de Rationali; Rationale non potuit hoc cogitare, ſed Interior ſeu Superior Homo, de quo prius n: 1926; nuſquam enim poteſt Rationale cogitare de ſe, quale eſt, nam ſemet nemo poteſt intueri, ſed erit interius ſeu ſuperius, quod de illo cogitat, quia illud intueri poteſt; ſicut pro exemplo, Auris non poteſt ſcire, minus percipere

 loquelam,

loquelam, quam haurit, ſed eſt interior Auditio, Auris modo diſcernit ſonos articulatos ſeu voces, interior auditio eſt, quæ capit, & dein interior viſus ſeu intuitio quæ percipit, inde per auditionem apperceptio ſenſus loquelæ: ſimiliter ſe habet in viſualibus, primæ ideæ, quæ ab objectis viſus excipiuntur, ſunt materiales, ſicut etiam vocantur, at interior adhuc viſus eſt, qui intuetur illa, & ſic cogitat; ita ſe habet cum Rationali hominis; Rationale nuſquam poteſt ſe intueri, minus explorare quale eſt, ſed erit interius quoddam, quod hoc facit; quare dum homo hoc poteſt facere, nempe percipere aliquod falſum in ſuo Rationali, & aliquod verum quod elucet, & magis ſi aliquod pugnans & vincens, ſcire poteſt, quod ſit ex influxu Domini per Internum hominem; Interior Homo Domini, de quo ſupra 1926, & qui hic intelligitur, erat ille, qui conjunctus fuit Interno, qui Jehovah, ita longe ſupra Rationale illud, ex illo ut in cœleſti luce, videbat & percipiebat, quale Rationale futurum, ſi in ſolo Vero eſſet, non in Bono.

1954. Tu Deus videns me, quod ſignificet influxum, conſtat ex illis, quæ nunc dicta ſunt: intuitio a ſuperiori in inferiorem, ſeu quod idem, ab interiori in exteriorem, appellatur Influxus, nam fit per influxum; ſicut Viſus interior apud hominem, niſi is continue influeret in viſum ejus externum ſeu oculi, nuſquam hic capere poſſet & diſcernere ullum objectum, nam viſus interior eſt, qui per oculum capit illa quæ oculus videt, nuſquam oculus, tametſi ita apparet: ex iis quoque conſtare poteſt, quantum homo in fallaciis ſenſuum eſt, qui credit quod oculus videat, cum tamen eſt viſus ejus ſpiritus, qui eſt viſus interior, qui per oculum videt; Spiritus, qui apud me, tam bene viderunt per oculos meos illa quæ in mundo, ac ego, de quo n: 1880, at illorum quidam, qui in fallaciis ſenſuum adhuc erant, putarunt quod per ſuos oculos vidiſſent, ſed oſtenſum illis quod non ita eſſet, clauſis enim oculis nihil in mundo hoc atmoſphærico viderunt; ita quoque ſe habet cum homine, ejus ſpiritus eſt qui videt, non oculus, ſed per oculum; idem etiam conſtare poteſt a ſomniis, in quibus quandoque homo videt ſicut in die; ſed uſque ſimiliter ſe habet cum viſu hoc interiori ſeu ſpiritus, hic non videt ex ſe, ſed ex adhuc interiori ſeu Rationalis ejus, imo nec hic videt a ſe, ſed eſt adhuc Interior, qui eſt Interni hominis, de quo n: 1940; ſed uſque non hic, ſed eſt Dominus per Internum Hominem, qui Solus videt quia Solus vivit, & dat homini ut videat, utque ei appareat ſicut ex ſe videret: ita ſe habet cum Influxu.

1955. Quia dixit, num etiam hic vidi poſt videntem me, quod ſignificet influxum in Exterioris hominis vitam abſque Rationali medio, conſtat ex ſignificatione videre poſt videntem; poſt videntem videre eſt ex Interiori ſeu ſuperiori, quod *intra* ſeu *ſupra* in ſenſu interno, exprimitur per *poſt* in ſenſu literæ, cum illud apparet in eo quod extra vel infra eſt; eſt Hagar, quæ hic loquitur, per quam, ut prius oſtenſum eſt, ſignificatur vita ſcientiarum, quæ eſt Exterioris hominis; quia ex illa vita ortum eſt Rationale primum, ideo Dominus cauſam, cur ita factum, videbat ex Interiori ſuo homine in Exteriori, & hoc abſque Rationali medio. Quod hæc involvant arcana, quiſ-

quiſque videre poteſt, ex eo ſolum, quod nemo ſcire poſſit, quid ſit *videre poſt videntem me*, niſi ex ſenſu interno, in quo etiam talia ſunt, ut ad captum explicari nequeant, niſi per ideas quales ſunt Angelicæ, quæ non cadunt in voces, ſolum in ſenſum vocum, & hoc abſtracte ab ideis materialibus, ex quibus ideæ ſenſus vocum; de his, quæ tam obſcura apparent homini, habent Angeli tam claras & diſtinctas ideas, tot repræſentationibus locupletatas, ut volumen ſcriberetur, ſi modo pauxillum inde deſcriberetur.

1956. Propterea vocavit fontem, quod ſignificet ſtatum veri inde, conſtat ab illis quæ dicta ſunt, tum a ſignificatione fontis, quod ſit verum, de qua ſupra n: 1927: quia verum hoc viſum fuit non in Rationali, ſed infra Rationale, *fons* in lingua originali alia voce, quam ſupra & communi fontis, exprimitur.

1957. Fons Vivo videnti me, quod ſignificet Verum ita perſpicuum, conſtat quoque ab illis quæ dicta, nempe quod Dominus perſpicue viderit, quomodo ſe habuit cum Vero Rationalis hujus, quod non eſſet bonum. Interior Domini Homo, ex quo vidit dicitur Vivus videns, quia conjunctus Interno, Qui Jehovah, Qui Solus Vivit, & Solus Videt, ut oſtenſum mox ſupra, n: 1954.

1958. Ecce inter Kadeſch & inter Bared, quod ſignificet qualitatem, nempe quod viderit quale eſſet hoc Verum, ita quale eſſet Rationale, conſtat ex ſignificatione Kadeſch & Bared; quod Kadeſch ſignificet Verum, tum contentiones de Veris, oſtenſum eſt prius, n: 1676; Bared autem quod infra eſt, ita Verum ſcientificum, ex quo etiam Rationale. Quod Nomina in Verbo ſignificent res, videatur, n: 1876. 1888. 1889; tum n: 1224. 1264.

1959. Verſ. 15. *Et peperit Hagar Abramo filium, & vocavit Abram nomen filii ſui, quem peperit Hagar, Jiſchmael.* Peperit Hagar Abramo filium, ſignificat Rationalem hominem ex conjunctione & conceptione illa natum: & vocavit Abram nomen filii ſui, quem peperit Hagar, Jiſchmael, ſignificat quale ejus.

1960. Peperit Hagar Abramo filium, quod ſignificet Rationalem hominem ex conceptione & conjunctione illa natum, conſtat a repræſentatione & ſignificatione Hagaris, Abrami, & filii, quod Hagar ſignificet vitam affectionis ſcientiarum Exterioris hominis, dictum eſt ſupra n: 1895. 1896; quod Abram Internum Hominem Domini, n: 1893. 1950; & quod filius Verum, ita verum, quod hujus Rationalis erat, n: 264. 489. 491. 533. 1147; inde quod peperit Hagar Abramo, ſignificat Rationalem hominem ex conceptione & conjunctione illa natum: in hunc ſenſum mutatur ſenſus literæ, cum ad Angelos pervenit, ſeu apud Angelos eſt.

1961. Et vocavit Abram nomen filii ſui, quem peperit Hagar, Jiſchmael, quod ſignificet quale ejus, conſtat ex ſignificatione nominis, quod ſit noſſe qualis eſt, de qua n: 144. 145. 1754; tum ex repræſentatione & ſignificatione Iſmaelis, quod ſit Rationale verum, quod deſcribitur in Verſ: 11. 12, his verbis "Appellabis nomen illius Jiſchmael, quia audivit Jehovah af-"flictionem tuam. Et is erit onager homo; manus ejus in omnes, & manus

" omnium

"omnium in eum; & contra facies omnium fratrum ſuorum habitabit"; de quibus in explicatione iſtorum Verſuum; ejus quale ibi deſcribitur.

1962. Verſ: 16. *Et Abram filius octoginta annorum & ſex annorum, in pariendo Hagar Jiſchmaelem.* Abram filius octoginta & ſex annorum, ſignificat ſtatum Domini quoad cœleſtia acquiſita bona per pugnas tentationum: in pariendo Hagar Jiſchmaelem, ſignificat cum vita affectionis ſcientiarum peperit Rationale.

1963. Abram filius octoginta annorum & ſex annorum, quod ſignificet ſtatum Domini quoad cœleſtia acquiſita bona per pugnas tentationum, conſtat a ſignificatione octoginta, qui numerus ſimile involvit ac quadraginta, quæ quod ſignificent tentationes, oſtenſum eſt prius, n: 730. 862; & a ſignificatione Sex, quod ſit pugna, de qua etiam prius, n: 720. 737. 900; tum quoque a ſignificatione Decem, quod ſint Reliquiæ, de qua n: 576; quæ Reliquiæ apud Dominum fuerunt acquiſitiones cœleſtium bonorum, quibus univit Humanam Eſſentiam Divinæ, n: 1906 ad fin. ex his tribus numeris compoſitus eſt numerus Octoginta & ſex, qui talia involvit, ita ſignificat ſtatum Domini quoad cœleſtia acquiſita bona per pugnas tentationum: omnes enim numeri in Verbo ſignificant res, ut oſtenſum prius n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. Hic quia Numeri annorum ſunt, & quidem hiſtorice nominati de Abram, apparet ſicut quod non ſignificativi talium forent; ſed in Verbo nihil ſcriptum eſt, quod non in ſpiritualem & cœleſtem ſenſum tranſeat dum ad Angelos, Angeli enim non in aliis quam ſpiritualibus & cœleſtibus ideis ſunt, ii, dum legitur Verbum ab homine, non ſciunt nec percipiunt quid octoginta & ſex, nec curant qua ætate fuit Abram cum Hagar ei peperit Iſmaelem, ſed ex numero tali lecto, illico obveniunt illis, quæ numeri involvunt; & ex reliquis ſicut in ſenſu interno explicata ſunt.

1964. In pariendo Hagar Jiſchmaelem Abramo, quod ſignificet cum vita affectionis ſcientiarum peperit Rationale, conſtat ex ſignificatione Hagaris, quod ſit vita affectionis ſcientiarum; & ex ſignificatione Iſmaelis, quod ſit Rationale primo conceptum, de quibus ſupra. In hoc Capite, quia actum eſt de Rationali hominis, & deſcriptum quale eſt, quando ſolummodo vera illud conſtituunt, & quale eſt cum bona, & ex bonis vera, ſciendum, quod Rationale nuſquam concipi & naſci, ſeu formari poſſit, abſque ſcientificis & cognitionibus; ſed ſcientifica & cognitiones pro fine habebunt uſum, & quando uſum, pro fine habent vitam, nam omnis vita eſt uſuum quia finium; niſi addiſcuntur propter vitam uſuum, nullius momenti ſunt, quia nullius uſus; ex ſolis illis, nempe ſcientificis & cognitionibus, abſque vita uſus, fit Rationale, ſicut deſcriptum, inſtar onagri, moroſum, pugnax, vitam torridam & ſiccam habens, ex quadam dilectione veri conſpurcati amore ſui; at cum pro fine habent uſum, tunc accipiunt vitam ex uſibus, ſed talem vitam, qualem uſus: qui cognitiones addiſcunt, ut perficiantur in fide amoris, nam vera & ipſa fides eſt amor in Dominum, & erga proximum, illi in omnium uſuum uſu ſunt, & vitam ſpiritualem & cœleſtem accipiunt a Domino, & cum in illa vita, in facultate ſunt percipiendi omnia quæ ſunt Regni Domini;

in

in hac vita ſunt omnes Angeli, & quia in vita illa, in ipſa intelligentia & ſapientia ſunt.

1965. Hic nunc eſt ſenſus internus rerum in hoc Capite de Abramo, Hagare & Iſmaele; ſed quam copioſus ille ſenſus ſit, ſeu indefinita contineat, conſtare ſolum exinde poteſt, quod, ſicut omnia & ſingula, quæ in Verbo, in ſenſu interno ſpectent Dominum, & agant de Domino, vita Verbi, quia ipſum Verbum, inde eſt, etiam in ſenſu interno ſimul agant de Regno Domini in Cœlis, tum de Regno Ipſius in terris, hoc eſt, de Eccleſia; ſimiliter de unoquovis, in quo eſt Regnum Domini; & præterea in genere de omni Cœleſti & Spirituali; nam ex Domino omnia hæc: inde eſt, quod per Abramum etiam repræſentetur Cœleſtis Eccleſia, Cœleſtis homo, tum ipſum cœleſte, & ſic porro, ſed eo uſque explicationem extendere, prolixiſſimum foret.

De Viſionibus & Somniis, etiam Propheticis, quæ in Verbo.

1966. *PAucis notum eſt, quomodo ſe habent Viſiones, & quæ Viſiones genuinæ ſunt; & quia nunc per aliquot annos pæne continue cum illis, in altera vita fui, ut ex Parte Prima ſatis conſtare poteſt, & ſtupenda ibi vidi, ſic de Viſionibus & Somniis per ipſam experientiam informatus ſum; de quibus hæc licet referre.*

1967. *Venditantur Viſiones quorundam, qui dixerunt ſe vidiſſe plura, etiam viderunt, ſed in phantaſia; inſtructus ſum de iis, & oſtenſum quoque, quomodo exiſtunt; ſunt Spiritus, qui inducunt tales ſpecies per phantaſias, ut appareant ſicut forent, ut dum in umbra aliquid vident, aut in lumine lunari, aut etiam in die ſi objectum in obſcuro, tunc ſpiritus tenent animum ejus in cogitatione alicujus rei fixe & continenter, ſive animalis, ſive monſtri, ſive ſylvæ, ſive alius cujuſpiam rei, in qua quamdiu tenetur, phantaſia augetur, & creſcit uſque adeo, ut perſuadeatur, & videat prorſus ſicut ipſa forent; cum tamen nihil aliud ſunt, quam illuſiones: Cadunt in eos, qui phantaſiis multum indulgent, & in infirmitate animi ſunt, & inde facti creduli; ſunt hi Viſionarii.*

1968. *Spiritus Enthuſiaſtici ſunt ſimiles, ſed hi viſiones circa credenda habent, quibus tam fortiter perſuadentur, & perſuadent aliis, ut jurare poſſint falſum eſſe verum, & fallaciam eſſe reale; de qua natura Spirituum plura ab experientia referri poſſent, ſed de illis, ex Divina Domini Miſericordia, in ſpecie: contraxerunt illam ex perſuaſionibus & principiis falſi, cum vixerunt.*

1969. *Spiritus mali in altera vita vix aliud ſunt quam Cupiditates & Phantaſiæ, non aliam vitam ſibi acquiſiverunt; phantaſiæ illorum tales ſunt, ut prorſus non aliud percipiant quam quod ita ſit: hominum phantaſiæ cum illorum comparari nequeunt, in excellentiori enim ſtatu ſunt, etiam quoad talia: tales phantaſiæ ſunt perpetuæ apud Infernales, ubi per phantaſias unus alterum miſerabiliter cruciat.*

1970. *Per Viſiones genuinas intelliguntur Viſiones, ſeu Viſa iliarum rerum, quæ realiter exiſtunt in altera vita, & ſunt non niſi quam res, quæ oculis ſpiritus non oculis corporis videri poſſunt, & apparent homini, quando ejus interior viſus aperitur a Domino, hoc eſt, ille viſus, quem ejus ſpiritus, in quem etiam venit, cum ſeparatus a corpore in alteram vitam tranſit; nam homo eſt ſpiritus corpore amictus; tales Viſiones fuerunt Prophetarum. Cum aperitur hic Viſus, tunc videntur in clariore die, quam eſt meridiana mundi, illa quæ apud Spiritus actualiter exiſtunt, non ſolum Repræſentativa, ſed etiam ipſi Spiritus, una cum perceptione quinam ſunt, tum quales ſunt, ubi ſunt, undenam veniunt, quo abeunt, qua affectione, qua perſuaſione, imo qua fide ſunt, n:* 1388, 1394, *confirmatis per vivam loquelam prorſus ut humanam, & hoc abſque omni fallacia.*

1971. *Viſiones, quæ coram Spiritibus bonis exiſtunt, ſunt repræſentativa illarum rerum, quæ in Cælo; nam quod in Cælo coram Angelis exiſtit, cum delabitur in mundum ſpirituum, vertitur in Repræſentativa, ex quibus & in quibus perſpici poteſt, quid ſignificant: talia ſunt perpetua apud bonos Spiritus, cum pulchritudine & amænitate vix enuntiabili.*

1972. *Quod Viſiones, ſeu potius Viſa, attinet, quæ coram oculis ſpiritus, non coram oculis corporis apparent, ſunt interiora magis & magis; quæ vidi in Mundo ſpirituum, in clara luce vidi; at obſcurius illa quæ in cælo Spirituum angelicorum; & adhuc obſcurius illa quæ in cælo Angelorum, nam uſque eo raro apertus mihi fuit viſus ſpiritus mei, ſed perceptione quadam, quæ qualis ſit non deſcribi poteſt, datum eſt noſſe, quid loquerentur, ſæpius per intermedios ſpiritus; apparuerunt quandoque illa quæ ibi, in umbra lucis cæli, quæ umbra non ſimilis eſt umbræ lucis mundanæ, eſt enim lux tenueſcens & fathiſcens incomprehenſibilitate æque coram intellectu ac coram viſu.*

1973. *Omnia genera Viſionum referre, prolixum nimis foret, ſunt enim plura; licet ſolum ad illuſtrationem referre binas Viſiones, ex quibus conſtare poteſt, quales etiam ſunt; tum ſimul quomodo Spiritus afficiuntur illis quæ vident, & quomodo mali ſpiritus cruciantur, cum ſurripitur illis videre illa quæ alii vident & audiunt; non enim ſufferre poſſunt, quod illis tale quippiam auferatur; nam Spiritibus non eſt ſenſus guſtus, ſed*

ſed cupido quaſi appetitus ſciendi & diſcendi loco ejus, hic eſt quaſi cibus illorum, quo nutriuntur, n: 1480; *quomodo itaque anguntur, cum hic cibus iis auſertur, conſtare poteſt ab exemplo, quod ſequitur.*

1974. *Poſt ſomnum moleſtum, circa primam vigiliam, ſiſtebatur Viſum amœniſſimum; erant ſerta ſicut laurea, virentia, in pulcherrimo ordine, mobilia ſicut viva, talis formæ & concinnitatis, ut deſcribi nequeant ob pulchritudinem & harmoniam, & inde profluentem affectionem beatitudinis; erant duplici ſerie inter ſe paulum diſtante ſatis in longum conſociata, & jugiter ſtatum pulchritudinis variantia; hoc perſpicuum erat Spiritibus, etiam malis. Succeſſit poſtea aliud Viſum adhuc pulchrius, in quo felix cæleſte, ſed modo obſcure viſibile; erant infantes in ludis cæleſtibus, qui ineffabili modo afficiebant mentem. Poſteà de Viſis illis loquutus cum Spiritibus, qui faſſi quod ſimiliter mecum viderint primum, ſed non alterum niſi ita obſcure, ut non potuiſſent dicere, quid eſſet; inde indignatio apud eos orta, poſtea per gradus invidia ex eo, quia dictum, quod Angeli & Infantes illud viderint, quam eorum invidiam ſenſibiliter dabatur percipere, ſic ut nihil me fugeret quantum ad inſtructionem; invidia talis erat, ut apud eos non ſolum cauſaretur ſummam moleſtiam, ſed etiam angorem & interiorem dolorem, ex cauſa ſolum quod non ii viderint etiam alterum; ducebantur inde per invidiæ varietates uſque ut dolerent præcordiis; cum in eo ſtatu eſſent, loquutus cum illis de invidia, quod contenti poſſent eſſe, quod primum viderint, & quod etiam potuiſſent alterum, ſi boni fuiſſent, inde quoque indignatio exaſperabat invidiam, quæ adhuc crevit uſque ad eum gradum, ut poſtea ne quidem ſuſtinerent minimum recordationis ejus, quin dolore afficerentur; ſtatus & proceſſus invidiæ cum ejus gradibus, incrementis, variatis & mixtis ægritudinibus animi & cordis, non deſcribi poſſunt: oſtenſum ſic, quantum cruciantur impii ex ſola invidia, cum beatitudinem bonorum e longinquo vident, imo dum ſolum de illa cogitant.*

1975. *Quod* Somnia *attinet, notum eſt, quod Dominus apud Prophetas non ſolum per Viſiones, ſed etiam per Somnia, arcana cœli revelaverit, & quod Somnia æque repræſentativa & ſignificativa fuerint, ac Viſiones, & quod fuerint fere unius generis; tum quod etiam apud alios, quam apud Prophetas, ventura per Somnia detecta ſint, ut per Somnia, quæ habuit Joſephus, quæque illi qui in carcere cum Joſepho, quæ Pharao, quæ Nebuchadnezar, & alii; ex quibus conſtare poteſt, quod Somnia illius generis, æque ac Viſiones, e Cœlo influant, cum differentia, quod Somnia cum dormit corporeum, at Viſiones cum non dormit. Quomodo Somnia Prophetica, & talia, quæ in Verbo, influant, imo deſcendunt e cœlo, mihi ad vivum oſtenſum eſt; de quibus hæc ab experientia licet referre.*

1976. *Sunt tria genera Somniorum; Primum genus mediate per Cælum a Domino venit, talia fuerunt Somnia Prophetica, de quibus in Verbo: Alterum, per Spiritus Angelicos, imprimis illos, qui antrorſum ſupra ad dextrum ſunt, ubi Paradiſiaca, inde Antiquiſſimæ Eccleſiæ homines ſua ſomnia habuerunt, quæ fuerunt inſtructiva, n: 1122: Tertium genus, per Spiritus, qui prope ſunt cum dormit homo, quæ quoque ſignificativa ſunt: Somnia autem phantaſtica aliunde.*

1977. *Ut ſcirem prorſus, quomodo Somnia influxerint, in ſomnum miſſus, & ſomniavi, quod Navis veniret cum omnis generis delitioſis & ſapidis ad eſum; quæ in Navi non viſa, ſed recondita erant; ſuper Navi ſtabant bini vigiles armati, præter tertium qui erat præfectus navis; tranſibat navis in quoddam navale cameratum; ſic evigilatus, & cogitavi de ſomnio; tunc alloquebantur me Spiritus angelici qui ſuperne antrorſum ad dextrum, & dicebant, quod introduxerint hoc ſomnium: utque ſcirem pro certo quod inde, in ſtatum miſſus ſicut in ſomni & ſimul vigiliæ, & varia quæ amœna & delitioſa, ſimiliter inferebant, ſicut animalculum ignotum, quod diſſipatum inſtar radiorum nigreſcentium & ſplendentium, qui mirabili pernicitate involabant in oculum ſiniſtrum; ſiſtebant etiam homines, tum infantes varie decoratos, præter alia cum amœnitate inexpreſſibili; de quibus etiam cum illis loquutus: Hoc factum non ſemel, ſed aliquoties, & toties ab illis viva voce inſtructus. Sunt illi Spiritus Angelici, qui in limine ad Paradiſiaca ſunt, qui talia ſomnia inſinuant; quibus etiam munus vigilandi ſuper quoſdam homines, cum dormiunt, injunctum eſt, ne a malis ſpiritibus tunc infeſtentur; hoc munus obeunt cum ſumma delectatione, adeo ut æmulentur, quinam adſint, & ament afficere hominem jucundis & delitioſis quæ vident in ejus affectione & genio; ſunt illi qui facti Spiritus angelici ab illis, qui in vita corporis delectati ſunt & amaverunt aliorum vitam facere jucundam omni modo & ſtudio; quando aperitur auditus eo uſque, auditur inde ſicut e longinquo ſonorum dulce modulans quaſi cantus: dicebant, quod non ſciant, unde iis talia, & tam pulchra & amœna Repræſentativa momento obveniant, ſed dictum, quod e cælo: pertinent ad provinciam Cerebelli, quia Cerebellum, ut inſtructus ſum, tempore ſomni vigilat, cum Cerebrum dormit. Inde Antiquiſſimæ Eccleſiæ homines ſua ſomnia habuerunt, cum perceptione quid ſignificarent, a quibus quoad multam partem Repræſentativa & Significativa Antiquorum, ſub quibus res alte reconditæ ſiſtebantur.*

1978. *Præterea ſunt alii Spiritus, qui pertinent ad Thoracis ſiniſtri provinciam, a quibus ſæpius interpolantur; præter ab aliis, quos tamen non curant.*

1979. *Perſæpe datum poſt Somnia talia loqui cum Spiritibus & Angelis,*

Angelis, qui introduxerunt, ii narrantes quid introduxerint, & ego quid viderim, quorum omnium experientiam adducere, nimis prolixum foret.

1980. *Dignum memoratu eſt, poſtquam evigilatus cum referrem quid vidiſſem in ſomnio, & hoc longa ſerie, tunc quidam Angelici ſpiritus, non ex illis, de quibus ſupra, dicebant, quod illa prorſus coinciderent & eadem eſſent cum illis rebus, de quibus loquuti inter ſe, & quod nihil prorſus differret, ſed uſque quod non eſſent illa, de quibus ſermonem habuerunt, ſed repræſentativa eorundem, in quæ ideæ illorum in mundo ſpirituum ita verſæ & mutatæ eſſent; nam ideæ Angelorum in Repræſentativa vertuntur in Mundo ſpirituum; inde omnia & ſingula, quæ inter ſe loquuti, ita repræſentata in ſomnio: dictum porro ab illis, quod eadem loquela potuiſſet in alias repræſentationes verti, imo in ſimiles & diſſimiles cum indefinita varietate; quod in tales, fuiſſe ſecundum ſtatum ſpirituum circum me, & inde ſecundum meum ſtatum, in quo tunc eram: verbo, quod perplura diſſimilia ſomnia poſſint ex ſimili loquela, ita ab una origine, delabi & ſiſti, ex cauſa, ut dictum, quoniam illa, quæ in memoria & affectione hominis, ſunt vaſa recipientia, in quibus variantur & recipiuntur ideæ repræſentative ſecundum formæ eorum variationes, & ſtatus mutationes.*

1981. *Unum ſimile licet adhuc referre; ſomniavi ſomnium, ſed vulgare, dum vigil factus narravi omnia a principio ad finem; Angeli dicebant, quod prorſus coinciderent cum illis quæ inter ſe loquuti, non quod eſſent illa quæ in ſomnio, ſed prorſus alia, in quæ verſa ſunt eorum loquelæ cogitata, ſic tamen ut eſſent repræſentativa & correſpondentia, imo ſingula, ut nihil deeſſet: tum loquutus cum illis de Influxu, quomodo talia influunt & variantur: erat perſona, de qua illam ideam habui, quod eſſet in Vero naturali, quam ideam cepi ex ejus vitæ actis; apud Angelos fuit loquela de veritate naturali, quare ille repræſentabatur mihi; & quæ is loquebatur mecum in ſomnio, & agebat, hæc ordine repræſentative & correſpondenter ſequebantur ex eorum ſermone mutuo; ſed uſque nihil erat, quod prorſus ſimile ſeu idem fuit.*

1982. *Quædam Animæ recentes e mundo, quæ deſiderant videre gloriam Domini, priuſquam tales ſint, ut poſſint admitti, ſopiuntur quoad ſenſus exteriores & facultates inferiores dulci quodam ſomno, & tunc interiores eorum ſenſus & facultates in vigiliam eminentem expergiſcuntur, & ſic in Cœli gloriam immittuntur; ſed inducta ſenſibus & facultatibus exterioribus iterum vigilia, in ſtatum priſtinum redeunt.*

1983. *Spiritus mali maximopere cupiunt & flagrant infeſtare & aggredi hominem cum dormit, ſed tunc imprimis cuſtoditur homo a Domino; nam Amor non dormit: Spiritus qui infeſtant, miſerabiliter puniuntur;*

audivi

audivi ſæpius, quam ut narrari poſſit, punitiones eorum, quæ ſunt diſcerptiones, de quibus n: 829. 957. 959, *ſub calcaneo pedis ſiniſtri, & hoc quandoque per horaria tempora: Sirenes, quæ ſunt præſtigiatrices interiores, ſunt, quæ tempore noctis imprimis inſidiantur, & in cogitationes & affectiones interiores hominis ſe infundere tunc tentant, ſed toties arcentur per Angelos a Domino, & per graviſſimas punitiones tandem abſterrentur. Loquutæ etiam cum aliis tempore noctis, prorſus ſicut a me, mea quaſi loquela, tam ſimili, ut non internoſceretur, ingerendo ſpurca & perſuadendo falſa; ſemel in ſuaviſſimo ſomno fui, in quo nihil præter dulcem quietem habui, cum expergefactus, quidam boni Spiritus cœperunt me increpare, quod eos infeſtaverim, ita atrociter, ſicut dicebant, ut putaverint ſe fuiſſe in inferno, in me rejiciendo culpam, quibus reſpondi, quod nihil quicquam de ea re ſcirem, ſed quod quietiſſime dormiverim, ſic ut eis nullatenus potuiſſem infeſtus eſſe, quo obſtupefacti apperceperunt tandem hoc præſtigiis Sirenum factum eſſe; ſimile etiam oſtenſum poſtea, ex cauſa, ut ſcirem qualis Sirenum turba ſit; ſunt præcipue ex ſexu fæminino, quæ in vita corporis per interiores aſtutias allicere ad ſe ſtuduerunt ſocios, per externa ſe inſinuando, captando animos quocunque modo, intrando in cujuſvis affectiones & jucunda, ſed fine malo, cumprimis imperandi; inde iis talis natura in altera vita, quod videantur ex ſe omnia poſſe, hauriendo & excogitando varias artes, quas arripiunt tam facile, ſicut ſpongiæ aquas æque ſordidas ac limpidas, ita illæ tam prophana quam ſancta, quæ inſorbent & in actum mittunt, fine, ut dictum, imperandi: datum interiora earum percipere, quam fœda ſint, adulteriis & odiis conſpurcata; tum etiam datum percipere, quam efficax earum ſphæra ſit, interiora ſua in ſtatum perſuaſionis redigunt, ut in talia, quæ intendunt, conſpirent interiora cum exterioribus, ita adigunt & violenter adducunt ſpiritus ad cogitandum prorſus ſicut illæ; ratiocinia apud eas nulla patent, ſed eſt ſimultaneum quoddam ratiociniorum malis affectionibus inſpiratorum, ita operans, cum applicatione ad genios, & immiſſio ſic in aliorum animos, quos inducunt, & perſuaſione aut obruunt aut captant: nihil plus ſtudent, quam Conſcientiam deſtruere, qua deſtructa, interiora hominum poſſident, imo obſident, tametſi homo hoc ignorat; hodie non dantur obſeſſiones externæ, ſicut olim, ſed internæ a talibus; qui nulla conſcientia ſunt, illi ita obſeſſi ſunt, cogitationum eorum interiora non abſimiliter inſaniunt, ſed celantur & obvelantur externo decoro, & ſimulatorio honeſto, ex cauſa ſui honoris, lucri, famæ; hoc iis, ſi ad cogitationes ſuas attendunt, etiam notum eſſe poteſt.*

FINIS.

ERRATA. P. 22, l. 39, *pro* iv. l. vi. p. 23, l. 36, *pro* Angelos fœderis, l. Angelus fœderis. p. 28. l. 1, *pro* propriam, l. proprium. *Ib.* l. 8. *pro* liberis, l. liberi; *ib.* l. 27, *pro* libro, l. libero. p. 32. l. 26, *pro* Dovidem, l. Davidem.

Arcana Cæleſtia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

G E N E S I

Capite Decimo Septimo:

Una cum Mirabilibus

Quæ viſa & audita ſunt

In Mundo Spirituum, & Cœlo Angelorum;

Hic ad finem, quæ de

Ultimo Judicio.

II.

MDCCL.

MATTH: VI: 33.

Quærite primo Regnum Dei, & Juſtitiam ejus, & omnia adjicientur vobis.

PARS SECUNDA.

LIBRI *GENESEOS*

CAPUT DECIMUM SEPTIMUM.

1984. PAuci poſſunt credere, quod in Verbo ſit, Senſus internus, qui prorſus non elucet ex litera, & hoc quia tam remotus eſt a ſenſu literæ, ut quaſi diſtet ſicut Cœlum a terra; ſed quod ſenſus literæ in ſe talia contineat, & quod ſit repræſentativus & ſignificativus arcanorum, quæ nemo videt, quam Dominus, & angeli a Domino, conſtat ab illis, quæ in Parte Prima paſſim dicta ſunt; ſe habet ſenſus literæ ad Senſum internum, ſicut hominis corpus ad ejus animam, homo dum in corpore eſt, & ex corporeis cogitat, pæne neſcit aliquid de anima, nam corporis functiones aliæ ſunt quam animæ, adeo, ut ſi functiones animæ detegerentur, non agnoſcerentur quod tales; ita ſe habet quoque cum internis Verbi, in internis ejus eſt anima, hoc eſt, vita illius, hæc, nempe interna, nihil aliud ſpectant quam Dominum, Ipſius Regnum, Eccleſiam, & illa quæ Ipſius Regni & Eccleſiæ ſunt apud hominem; quæ cum ſpectantur, eſt Verbum Domini, nam tunc eſt ipſa vita in illis; quod ita ſe habeat, multis confirmatum eſt in Parte Prima; & pro certo ſcire datum; nuſquam enim aliquæ ideæ de corporeis & mundanis tranſire poſſunt ad Angelos, ſed exuuntur illæ & prorſus removentur in primo limine cum abeunt ab homine, ut ab ipſa experientia videri poteſt in Parte Prima, n: 1769 ad 1772 incl. & quomodo mutantur, n: 1872 ad 1876. Hoc quoque

ſatis conſtare poteſt ex perplurimis in Verbo, quæ nuſquam intelligibilia ſunt in ſenſu literæ, quæ, niſi illis anima ſeu vita talis ineſſet, non agnoſcerentur pro Verbo Domini, nec ulli, qui non ab infantia imbuit quod crederet Verbum eſſe inſpiratum & ſic ſanctum, apparerent ut Divina: quis ex ſenſu literæ ſciret quid ſignificant illa quæ Jacobus loquutus ad filios ſuos ante mortem, Geneſ. Cap: XLIX, "*Quod Dan ſerpens ſuper via, aſpis ſuper ſemita, mordens calcaneos equi, & cadet eques ejus retrorſum*" verſ. 17. "*Quod Gadem turma deprædabitur, & ille deprædabitur calcaneum*" verſ. 19. "*Quod Naphtali cerva dimiſſa, dans ſermonem elegantiæ*" verſ. 21. "*Quod Jehuda ligabit ad vitem aſinium pullum ſuum, & ad vitem nobilem filium aſinæ ſuæ: lavabit in vino veſtimentum ſuum, & in ſanguine uvarum velamen ſuum: ruber oculis præ vino, & albus dentibus præ lacte*" verſ. 11. 12. ſimiliter in perplurimis locis apud Prophetas; at quid hæc ſignificant, nuſquam patet niſi in ſenſu interno, in quo omnia & ſingula pulcherrimo ordine cohærent. Similiter quæ Dominus dixit de ultimis temporibus, apud Matthæum "In conſummatione ſæculi, *Sol obſcurabitur, & Luna non dabit lucem ſuam; & ſtellæ cadent de cælo, & virtutes cælorum commovebuntur; & tunc apparebit ſignum filii hominis; & tunc plangent omnes Tribus terræ*" XXIV: 29. 30. hæc nuſquam ſignificant obſcurationem ſolis & lunæ, nec delapſum ſtellarum de Cœlo, nec planctum Tribuum, ſed Charitatem & Fidem, quæ in ſenſu interno ſunt Sol & Luna, & obſcurabuntur; tum cognitiones boni & veri, quæ ſunt ſtellæ, & hic vocantur virtutes cœlorum, quæ ita decident & evaneſcent; & quod omnia fidei, quæ ſunt Tribus terræ; ut quoque oſtenſum eſt in Parte Prima n: 31. 32. 1053. 1529. 1530. 1531. 1808; Ex his paucis nunc conſtare poteſt, quid ſenſus internus Verbi, tum quod remotus, & aliquibus in locis remotiſſimus ſit, a ſenſu literæ: ſed uſque Senſus literæ repræſentat vera, & ſiſtit apparentias veri, in quibus homo eſſe poteſt, dum non in luce veri.

CAPUT XVII.

1. ET fuit Abram filius nonaginta annorum & novem annorum, & apparuit JEHOVAH ad Abramum, & dixit ad illum, Ego DEUS Schaddai, ambula tibi coram me, & eſto integer.

2. Et

2. Et dabo fœdus meum inter Me & inter te, & multiplicabo te in valde valde.

3. Et cecidit Abram ſuper facies ſuas; & loquutus eſt cum illo Deus, dicendo.

4. Ego, ecce fœdus meum cum te, & eris in patrem multitudinis gentium.

5. Et non vocabitur amplius nomine tuo Abram, & erit nomen tuum Abraham, quia patrem multitudinis gentium dedi te.

6. Et fructificabo temet in valde valde, & dabo te in gentes, & reges ex te exibunt.

7. Et erigam fœdus meum inter Me, & inter te, & inter ſemen tuum poſt te, in generationes illorum, in fœdus æternum, ad eſſe tibi in Deum, & ſemini tuo poſt te.

8. Et dabo tibi, & ſemini tuo poſt te, terram peregrinationem tuarum, omnem terram Canaan, in poſſeſſionem æternam, & ero illis in Deum.

9. Et dixit Deus ad Abraham, & tu fœdus meum cuſtodies, tu & ſemen tuum poſt te, in generationes eorum.

10. Hoc fœdus meum, quod cuſtodietis inter Me & inter vos, & inter ſemen tuum poſt te, circumcidi vobis omnem maſculum.

11. Et circumcidetis carnem præputii veſtri, & erit in ſignum fœderis inter Me & inter vos.

12. Et filius octo dierum circumcidetur vobis, omnis maſculus, in generationes veſtras, natus domus, & emptio argenti, ab omni filio alienigena, qui non e ſemine tuo ille.

13. Circumcidendo circumcidetur natus domus tuæ, & emptio argenti tui, & erit fœdus meum in carne veſtra in fœdus æternum.

14. Et præputiatus maſculus, qui non circumciditur carne præputii ſui, & excidetur anima illa ex populis ſuis, fœdus meum irritum fecit.

15. Et dixit Deus ad Abraham, Sarai uxor tua non vocabis nomine ejus Sarai, quoniam Sarah nomen illius.

16. Et benedicam illi, & etiam dabo ex illa tibi filium; & benedicam illi, & erit in gentes, reges populorum ex illa erunt.

17. Et cecidit Abraham ſuper facies ſuas, & riſit, & dixit in corde ſuo, num filio centum annorum naſcetur, & an Sarah filia nonaginta annorum pariet.

18. Et dixit Abraham ad Deum, utinam Jiſchmael vivat coram Te.

19. Et dixit Deus, vere Sarah uxor tua pariens tibi filium, & vo-

cabis

cabis nomen illius Jiſchak, & erigam fœdus meum cum illo in fœdus æternum ſemini illius poſt illum.

20. Et quoad Jiſchmaelem audivi te, ecce benedicam illi, & fructificari faciam illum, & multiplicari faciam illum in valde valde, duodecim principes gignet, & dabo illum in gentem magnam.

21. Et fœdus meum erigam cum Jiſchako, quem pariet tibi Sarah ad ſtatum tempus hoc in anno ſequente.

22. Et abſolvit ad loquendum cum illo, & aſcendit Deus de ſuper Abrahamo.

23. Et accepit Abraham Jiſchmaelem filium ſuum, & omnes natos domus ſuæ, & omnem emptionem argenti ſui, omnem maſculum in viris domus Abrahami, & circumcidit carnem præputii eorum, in eodem die hoc, quemadmodum loquutus cum illo Deus.

24. Et Abraham filius nonaginta & novem annorum in circumcidendo illo carnem præputii ſui.

25. Et Jiſchmael filius illius, filius tredecim annorum, in circumcidendo illi carnem præputii ejus.

26. In eodem die hoc circumciſus eſt Abraham, & Jiſchmael filius ejus.

27. Et omnes viri domus ejus, natus domus, & emptio argenti, a filio alienigena, circumciſi ſunt cum illo.

CONTENTA.

1985. Agitur hic de unione Divinæ Eſſentiæ Domini cum Humana, & Humanæ cum Divina; ut & de conjunctione Domini per Humanam Eſſentiam cum Genere humano.

1986. Quod Jehovah manifeſtatus Domino in Humano Ipſius, verſ: 1. Prædicens unionem, verſ: 2, 3. nempe Divini cum Humano, & Humani cum Divino, verſ: 4, 5. Et quod ab Ipſo omne bonum & verum, verſ: 6. Quod ita conjunctio fieret Divini cum humano genere per Ipſum, verſ: 7. Et quod Regnum cœleſte Ipſius foret, quod daturus illis qui fidem in Ipſum haberent, verſ: 8, 9. Sed quod homo prius removebit amores & eorum fœdas cupiditates, ac ita purificabitur, hoc eſt quod repræſentatum eſt & ſignificatur per Circumciſionem, verſ: 10, 11. Ita conjunctio fieret, tam cum illis qui intra Eccleſiam, quam cum illis qui extra, verſ: 12. Quod omnino purificatio præcedet, aliter nulla conjunctio, ſed damnatio; & quod conjunctio uſque non exiſtere poſſit niſi in impuro hominis, verſ: 13, 14. Prædicitur

Humanæ

Humanæ Eſſentiæ unio cum Divina, ſeu Veri cum Bono, verſ: 15, 16, 17. Tum conjunctio cum illis qui in veris fidei, nempe ſicut cum illis qui ab Eccleſia cœleſti, ita cum illis qui ab Eccleſia ſpirituali, verſ: 18, 19. Et quod hi quoque imbuerentur bonis fidei, verſ: 20. Concluſio, quod hæc per unionem Eſſentiæ Humanæ cum Divina in Domino, verſ: 21. Finis prædictionis, verſ: 22. Quod ita fieret, & ita factum ſit, verſ: 23, 24, 25, 26, 27.

SENSUS INTERNUS.

1987. VERS: 1. *Et fuit Abram filius nonaginta annorum & novem annorum, & apparuit Jehovah ad Abram, & dixit ad illum, Ego Deus Schaddai, ambula tibi coram Me, & eſto integer.* Fuit Abram filius nonaginta annorum, ſignificat tempus antequam Dominus plene conjunxit Internum Hominem cum Rationali; Abram ſignificat Dominum in illo ſtatu & in illa ætate: & apparuit Jehovah ad Abramum, ſignificat manifeſtationem: Ego Deus Schaddai, ſignificat nomen Dei Abrami in ſenſu literæ, per quod primum coram illis repræſentatus Dominus: ambula tibi coram Me, ſignificat verum fidei: & eſto integer, ſignificat bonum.

1988. Fuit Abram filius nonaginta annorum & novem annorum, quod ſignificet tempus antequam Dominus plene conjunxit Internum Hominem cum Rationali, conſtat a ſignificatione Novem cum præcedunt ante Decem, ſeu quod idem, Nonaginta novem ante Centum; nam Abram, cum ei natus Iſacus, erat ætate Centum annorum. Qualis ſenſus internus Verbi eſt, conſtare imprimis poteſt a Numeris, ſicut a Nominibus; Numeri, quicunque ſunt in Verbo ſignificant res, ſicut etiam Nomina, nam nihil uſquam in Verbo eſt, in quo non Divinum eſt, ſeu quod non internum ſenſum habet; qui quam remotus ſit a ſenſu literæ, cumprimis inde patet; Nomina enim & Numeri in Cœlo nuſquam attenduntur, ſed illa quæ per nomina & numeros ſignificantur, ſicut pro exemplo, quoties numerus Septem occurrit, illico loco ſeptem ſanctum obvenit Angelis, nam Septem ſignificant Sanctum ex eo quod Cœleſtis homo ſit Septimus dies ſeu Sabbathum, ita quies Domini, n: 84 ad 87. 395. 433. 716. 881: ſimiliter ſe habet cum reliquis numeris, ſicut cum Duodecim, quoties duodecim occurrunt, obvenit Angelis idea omnium quæ ſunt fidei, ex cauſa, quia duodecim Tribus illa ſignificabant, n: 577: quod Numeri ſignificent res in Verbo, in Parte Prima oſtenſum videatur, n: 482. 487. 488. 493. 575. 647. 648. 755. 813. 893. Similiter ſe habet cum numero Nonaginta novem, qui quod ſignificet tempus antequam Dominus plene conjunxit Internum Hominem cum Rationali, conſtat a ſignificatione Centum annorum, quos habuit Abram cum ei natus Iſacus, per

quem

quem repræſentatur & ſignificatur Rationalis Homo Domini qui conjunctus Interno Ipſius, hoc eſt, Divino; Centum ſignificant idem in Verbo quod Decem, quia ille numerus compoſitus eſt a decem in decem multiplicatis, & Decem ſignificant Reliquias, quod in Parte Prima oſtenſum, n: 576; quid Reliquiæ apud hominem, videatur n: 468. 530. 561. 660. 1050. & quid Reliquiæ apud Dominum, n: 1906: arcana hæc non ulterius poſſunt exponi, ſed quiſque concludere poteſt, dum prius ſibi notum fecerit, quid ſunt Reliquiæ; hodie enim quid ſunt, ignoratur: modo hoc ſciatur, quod Reliquiæ apud Dominum ſignificent Divina bona, quæ Ipſe Sibi propria potentia comparavit, per quæ Humanam Eſſentiam univit Divinæ: ex his conſtare poteſt, quid ſignificatur per Nonaginta novem, quæ quia præcedunt Centum, ſignificant tempus antequam Dominus plene conjunxit Internum Hominem cum Rationali; per Jiſchmaelem repræſentatum eſt primum Rationale apud Dominum, quod quale fuit, oſtenſum ſatis ſuperque in Capite Præcedente XVI; at per Iſacum repræſentatur Rationale Domini Divinum, ut in ſequentibus conſtabit. Quod Abram tam diu moratus in terra Canaane, nunc 24 annis, 10 annis antequam natus Iſmael, & poſtea 13 annis, & nondum ex Sarai uxore habuit filium, ſed quod tunc primum promiſſio facta de filio cum nonaginta novem annorum eſſet, quiſque videre poteſt quod arcanum involvat; arcanum erat, quod repræſentaret per illa unionem Divinæ Eſſentiæ Domini cum Ipſius Humana, & quidem Ipſius Interni Hominis, qui Jehovah, cum Ipſius Rationali.

1989. Abram quod ſignificet Dominum in illo ſtatu & in illa ætate, conſtat ex illis, quæ prius de Abramo dicta ſunt: Abram in ſenſu interno repræſentat Dominum, nam alius Abram, cum nominatur in Verbo, in Cœlo non intelligitur: quid Abram, quidem illi qui intra Eccleſiam nati ſunt, & audiverunt ex Verbo de illo cum veniunt in alteram vitam, norunt, ſed quia eſt ſicut alius, nec quicquam auxilii eis ferre poteſt, non amplius curant; & informantur, quod per Abramum in Verbo nullus alius intellectus ſit quam Dominus; Angeli vero, qui in cœleſtibus ideis ſunt, & non illas figunt in aliquo homine, prorſus ignorant Abramum, quare dum legitur ab homine Verbum, & nominatur Abram, non alium, quam Dominum percipiunt, & ad hæc verba, Dominum in illo ſtatu & in illa ætate, nam hic Jehovah loquitur cum Abramo, hoc eſt, cum Domino.

1990. Apparuit Jehovah Abramo, quod ſignificet manifeſtationem, conſtat abſque explicatione, nam, ut dictum, per Abramum repræſentatur Dominus. Nullus hominum in univerſo terrarum orbe, vidit Jehovam, Patrem Domini, ſed Dominus ſolus, ſicut Ipſe dixit apud Johannem, "Deum nemo "vidit unquam, Unigenitus filius, qui in ſinu Patris, ille expoſuit," I: 18. apud Eundem, "Neque vocem Ipſius audiviſtis unquam, neque ſpeciem "Ipſius vidiſtis," V: 37. & iterum apud Eundem, "Non quod Patrem "viderit quis, niſi qui apud Patrem, hic vidit Patrem," VI: 46. Ipſum Infinitum, quod ſupra omnes Cœlos, & ſuper intima apud hominem, non manifeſtari poteſt, niſi per Divinum Humanum, quod ſolum apud Dominum; commu-

communicatio Infiniti cum finitis nuſquam dabilis eſt aliunde; quæ quoque cauſa eſt, cum Jehovah apparuit Antiquiſſimæ Eccleſiæ hominibus, & poſtmodum Antiquæ Eccleſiæ, quæ poſt diluvium, tum dein Abrahamo & Prophetis, quod manifeſtatus illis ſicut homo, qui quod fuerit Dominus, Ipſe aperte docet, apud Johannem, " Abrahamus pater veſter exultavit, ut vide-" ret diem meum, & vidit, & gaviſus eſt: amen, amen dico vobis, priuſ-" quam Abrahamus fuit, Ego ſum," VIII: 56. 58. præter apud Prophetas, ut apud Danielem, cui viſus ut filius hominis," VII: 13. inde conſtare poteſt, quod Infinitum Eſſe, quod eſt Jehovah, nuſquam manifeſtari potuit homini, niſi per Humanam Eſſentiam, ita niſi per Dominum; ac ita quod nulli manifeſtatum ſit, quam ſoli Domino; ut quoque adeſſe & conjungi potuiſſet homini, poſtquam ſe homo a Divino prorſus removit, & fœdis cupiditatibus, & ſic meris corporeis & terreſtribus, immerſit, ipſam Humanam Eſſentiam actualiter per nativitatem aſſumſit, ut ſic Infinitum Divinum homini tam remoto uſque adjungere poſſet, alioquin periiſſent morte damnatorum in æternum. Reliqua arcana de manifeſtatione Jehovæ in Humano Domini, quando in ſtatu humiliationis fuit, antequam Eſſentiam Humanam plenæ univit Divinæ, & ipſam glorificavit, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus, quantum ad captum, exponentur.

1991. Dixit ad illum, quod ſignificet perceptionem, conſtat ex perceptione Domini, quæ fuit a Jehovah, de qua prius n: 1919; & quod dicere Jehovah ſeu Deus, in interno ſenſu ſignificet percipere, n: 1602. 1791. 1815. 1819. 1822.

1992. Ego Deus Schaddai, quod ſignificet nomen Dei Abrami in ſenſu literæ, per quod primum coram illis, repræſentatus Dominus, conſtat ex illis, quæ in Verbo de Abramo, & de domo patris ejus, quod alios deos adoraverint: in Syria, unde Abram, Eccleſiæ Antiquæ reliquiæ manſerunt, & ibi plures familiæ retinuerunt cultum, ut conſtat ex Ebero, qui inde, unde gens Hebræa, & ſimiliter retinuerunt nomen Jehovæ, ut patet ex illis quæ in Parte Prima oſtenſa ſunt, n: 1343, & ex Bileamo, qui etiam ex Syria, & ſacrificia obtulit, & Jehovam Deum ſuum appellavit; quod e Syria, Num: XXIII: 7. quod ſacrificia obtulit, Num: XXII: 39, 40. Cap: XXIII: 1. 2. 3. 14. 29. quod Jehovam Deum ſuum appellavit, Num: XXII: 8. 13. 18. 31. Cap: XXIII: 8. 12. 16. Domus vero Therachi patris Abrami & Nachoris non ita illa ibi inter familias gentium erat, quæ non ſolum perdiderunt nomen Jehovæ, ſed etiam ſerviverunt aliis diis, & pro Jehovah coluerunt Schaddai, quem ſuum deum appellarunt; quod perdiderint nomen Jehovæ, conſtat ab illis, quæ allata ſunt, in Parte Prima, n. 1343; & quod ſerviverint aliis diis, aperte dicitur apud Joſuam " Dixit Joſua ad omnem popu-" lum; ſic dixit Jehovah Deus Iſraelis, *trans fluvium habitarunt patres veſtri* " a ſæculo, *Theracus pater Abrahami* & *pater Nachoris*, & *ſerviverunt diis* " *aliis:* nunc timete Jehovam, & ſervite Ipſi in integritate & veritate; & " removete *deos, quibus ſerviverunt patres veſtri trans fluvium*, & in Ægypto, " & ſervite Jehovæ: & ſi malum in oculis veſtris ſervire Jehovæ, eligite

" vobis hodie, cui ſerviatis, ſive *diis, quibus ſerviverunt patres veſtri, qui* " *trans fluvium*, ſive diis Emorræis," xxxiv : 2. 14, 15. quod etiam Nachor frater Abrami, & gens ex illo, ſerviverit aliis diis, conſtat quoque ex Labane Syro, qui fuit in urbe Nachoris, & coluit imagines ſeu Teraphim, quas abſtulit Rachel, Gen : xxiv : 10. Cap : xxxi : 19. 26. 32. 34. videantur quæ de illis in Parte Prima, n : 1356 : quod pro Jehovah coluerint Schaddai, quem ſuum deum appellarunt, manifeſte dicitur apud Moſen, " *Ego Jehovah ap-* " *parui Abrahamo, Iſaco & Jacobo, in deo Schaddai, & nomine meo Jehovah* " *non notus fui illis*," Exod : vi : 3. Ex his conſtare poteſt, qualis fuit Abram in juventute ſua, quod nempe ſicut alii gentiles, idololatra, & quod adhuc, dum in terra Canaane fuit, non ex animo ſuo rejecerit deum Schaddai, quo ſignificatur nomen dei Abrami in ſenſu literæ, & quod per illius nomen coram illis, nempe Abrahamo, Iſaco & Jacobo, ut patet ex loco citato, Exod : vi : 3, primum repræſentatus Dominus : quod Dominus primum repræſentari voluit coram illis per nomen Schaddai, cauſa eſt, quia Dominus nuſquam ſubito, minus momento, deſtruere vult inſeminatum alicui ab infantia cultum, nam hoc foret evellere radicem, & ſic deſtruere ſanctum adorationis & cultus alte implantatum, quod Dominus nuſquam frangit, ſed flectit ; ſanctum cultus ab infantia irradicatum hoc ſecum habet, quod non patiatur violentiam, ſed flexionem lentam & clementem ; ſimile fit cum gentilibus, qui in vita corporis coluerunt idola, & tamen in charitate mutua vixerunt, ſanctum eorum cultus, quod quia ab infantia eorum irradicatum, in altera vita non momento tollitur, ſed ſucceſſive ; qui enim in charitate mutua vixerunt, eis implantari facile poſſunt bona & vera fidei, quæ poſtea cum gaudio recipiunt ; nam charitas eſt ipſe humus : ita factum cum Abrahamo, Iſaco & Jacobo, quod nempe paſſus Dominus, ut retinerent nomen dei Schaddai, uſque adeo, ut diceret ſe eſſe deum Schaddai ; & hoc ex ſignificatione ejus : Interpretes Schaddai reddunt Omnipotentem, alii Fulminatorem ; ſed proprie ſignificat Tentatorem, & poſt tentationes Benefactorem, ſicut conſtat apud Hiobum, qui toties eum, quia in tentationibus fuit, memorat, ut ex his locis apud eum conſtare poteſt, " Ecce beati, homo quem " caſtigat Deus ; & *diſciplinam Schaddai ne repudies*," v : 17. " *Sagittæ* " *Schaddai* mecum, *terrores Dei* aciem inſtruunt mihi," vi : 4. " *Timorem* " *Schaddai* relinquet," vi : 14. " Ego ad *Schaddai* loquar, & diſceptare cum " *Deo* volo," xiii : 3. " Extendit adverſus *Deum* manum ſuam, & adverſus " *Schaddai* confortat ſe," xv : 25. " Videbunt oculi illius exitium illius, & " de *furore Schaddai bibet*," xxi : 20. " *Schaddai* non invenies eum, magnus " potentia, & judicio, & magnitudine juſtitiæ, *non affliget*," xxxvii : 23. tum apud Joelem, " Hei diei, quia propinquus dies Jehovæ, & ſicut *de-* " *vaſtatio a Schaddai* veniet," i : 15 ; quod etiam conſtare poteſt ab ipſa voce Schaddai, quæ ſignificat vaſtationem, ita tentationem, nam tentatio eſt ſpecies vaſtationis ; ſed quia originem tulit a gentibus in Syria, non vocatur Elohim Schaddai, ſed El Schaddai, & apud Hiobum modo Schaddai, & El ſeu Deus ſeparatim nominatur. Quia poſt Tentationes Solatium, etiam eidem

Schaddai

Schaddai tribuerunt bonum quod inde, ut apud Hiobum, Cap: XXII: 17. 23. 25. 26; tum intellectum veri, qui etiam inde, Cap: XXXII: 8. Cap: XXXIII: 4. & quia ſic pro deo Veri habitus, nam vaſtatio, tentatio, caſtigatio, & increpatio, nuſquam eſt Boni, ſed eſt Veri; & quia coram Abrahamo, Iſaco, & Jacobo per eum repræſentatus Dominus, retentum fuit nomen, etiam apud Prophetas, ſed ibi per Schaddai intelligitur Verum, ut apud Ezechielem "Audivi vocem alarum Cheruborum, tanquam vocem aquarum "multarum, tanquam *vocem Schaddai*, cum ibant, vocem alarum, tanquam "vocem caſtrorum," I: 24. apud Eundem, "Atrium impletum eſt ſplen-"dore gloriæ Jehovæ, & vox alarum Cheruborum audita eſt, uſque ad "atrium exterius, tanquam *vox dei Schaddai cum loquitur*, X: 4. 5. ubi Jehovah pro bono, Schaddai pro vero; per alas in Verbo ſimiliter, illa, quæ ſunt veri; in ſenſu interno ſignificantur. Etiam Iſacus & Jacobus deum Schaddai nominant in ſimili ſenſu, qui nempe tentat, & liberat a tentatione, & poſtea benefacit; Iſacus ad filium ſuum Jacobum, cum fugeret pro Eſavo "*Deus Schaddai* benedicat tibi, & fructificet, & multiplicet te," Gen: XXVIII: 3. Jacobus ad filios ſuos, cum proficiſcerentur in Ægyptum ad emendum frumentum, cum tantum timuerunt Joſephum, "*Deus Schaddai* "det vobis miſericordias coram viro, & dimittat vobis fratrem veſtrum al-"terum, & Benjaminem," Gen: XLIII: 14. Jacobus, ibi Iſrael, benedicens Joſepho, qui præ ſuis fratribus in tentationum malis fuit, & inde liberatus, "A Deo patris tui, & juvabit te, & cum *Schaddai*, & benedicet tibi," Gen: "XLIX: 25. Inde nunc eſt, quod Dominus primum voluit repræſentari per "Deum Schaddai, quem Abram coluit, dicens, "Ego *Deus Schaddai*," ſimiliter dein coram Jacobo, "Ego *Deus Schaddai*, fructificare & multiplicare," Gen: XXXV: 11. ex cauſa etiam, quia in præcedentibus, de tentationibus, in interno ſenſu, actum. Cultus Schaddai apud illos inde originem duxit, quod, ſicut apud gentem quandam, de qua, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus, etiam apud illos qui fuerunt ab Eccleſia Antiqua, ſæpius auditi fuerint Spiritus qui increparent, tum qui dein conſolarentur; Spiritus qui increparunt percepti ad latus ſiniſtrum ſub brachio, Angeli tunc aderant a capite, qui regebant Spiritus, & moderabantur increpationem; & quia nihil non, quod per Spiritus illis dicebatur, putabant Divinum eſſe, Spiritum illum increpatorem nominabant Schaddai; & quia etiam conſolabatur poſtea, deum Schaddai: illo tempore, ſicut etiam Judæi, in ea religione fuerunt, quia ſenſum internum Verbi non intellexerunt, quod omne malum, ita omnis tentatio, *a Deo*, ſicut omne bonum, ita omne ſolatium, veniret; ſed quod aliter ſe habeat, videantur quæ in Parte Prima, n: 245. 592. 696. 1093. 1874. 1875.

1993. Quod ambula coram Me, ſignificet verum fidei, conſtat a ſignificatione Ambulare, quod ſit vivere ſecundum verum fidei, de qua n: 519; tum a ſignificatione Viæ, ex qua prædicatur ambulare, quod ſit verum, de qua n: 627.

1994. Et eſto integer, quod ſignificet bonum charitatis, conſtat a ſignificatione Integri, quod ſit facere bonum ex vero, hoc eſt, bonum & conſcientia veri, ita ex charitate, nam hæc conſcientiam facit, de qua ejus ſignificatione videatur n:612. at quia de Domino, in ſenſu interno, agitur, per Integrum ſignificatur bonum charitatis, nam ex charitate procedit bonum, adeo, ut ipſum verum, quod inde, ſit bonum.

1995. Verſ: 2. *Et dabo fœdus meum inter Me & inter te, & multiplicabo te in valde valde.* Dabo fœdus meum inter Me & inter te, ſignificat unionem Interni Hominis, qui Jehovah, cum Interiori: & multiplicabo te in valde valde, ſignificat fructificationem affectionis veri in infinitum.

1996. Dabo fœdus meum inter Me & inter te, quod ſignificet unionem Interni Hominis, qui Jehovah, cum Interiori, conſtat ex ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio; quoties enim fœdus inter Jehovam & hominem, in Verbo memoratur, non aliud per fœdus in ſenſu interno, quam conjunctio Domini cum homine, ſignificatur; fœdera toties pacta inter Jehovam & poſteros Jacobi, nihil aliud repræſentarunt; quod quia confirmatum in Parte Prima, n:665. 666. 1023. 1038. 1864, ſuperfluum foret hic iterum confirmare. Internus Homo Domini fuit Jehovah, quia ab Ipſo conceptus; Interior autem repræſentatur hic per Abramum, quare fœdus inter Me & inter te, ſignificat unionem Interni Hominis, ſeu Jehovæ, cum Interiori, ita cum Humana Domini Eſſentia.

1997. Multiplicabo te in valde valde, quod ſignificet fructificationem affectionis veri in infinitum, conſtare poteſt a ſignificatione Multiplicari, quod prædicetur de vero, de qua n:43. 55. 913. 983; & quia de Domino, ſignificat fructificationem Veri ex Bono in infinitum, de qua prius n:1940. Sunt binæ Affectiones, nempe affectio boni, & affectio veri; Affectio boni eſt facere bonum ex amore boni, Affectio veri eſt facere bonum ex amore veri; hæ binæ Affectiones apparent primo intuitu ſicut forent eædem, ſed ſunt in ſe diſtinctæ, tam quoad eſſentiam, quam quoad originem; Affectio boni ſeu facere bonum ex amore boni, eſt proprie voluntatis, ſed Affectio veri ſeu facere bonum ex amore veri eſt proprie intellectus; ita binæ hæ Affectiones inter ſe diſtinctæ ſunt, ſicut voluntas & intellectus: Affectio boni eſt ex amore cœleſti, ſed Affectio veri eſt ex amore ſpirituali; Affectio boni non prædicari poteſt niſi de homine cœleſti, ſed Affectio veri de homine ſpirituali; quid cœleſte & homo cœleſtis, & quid ſpirituale ſeu homo ſpiritualis in Parte Prima ſatis oſtenſum eſt. Antiquiſſima Eccleſia, quæ fuit ante diluvium, erat in affectione boni, ſed Antiqua Eccleſia, quæ poſt diluvium, erat in affectione veri; illa enim erat, Eccleſia Cœleſtis, hæc autem Eccleſia ſpiritualis; omnes Angeli in cœlis ſunt diſtincti in cœleſtes & ſpirituales, cœleſtes ſunt qui in affectione boni, ſpirituales qui in affectione veri; illis apparet Dominus ut Sol, his autem ut Luna, n:1529. 1530. 1531. 1838: hanc, ſeu affectionem veri Dominus univit affectioni boni, quæ eſt facere bonum ex amore boni, cum Humanam Eſſentiam univit Divinæ:

inde per multiplicari in valde valde, ſignificatur fructificatio veri ex bono in infinitum.

1998. Verſ: 3. *Et cecidit Abram ſuper facies ſuas; & loquutus eſt cum illo Deus, dicendo.* Cecidit Abram ſuper facies ſuas, ſignificat adorationem: & loquutus cum illo Deus, dicendo, ſignificat perceptionis gradum; Deus dicitur, quia per Deum Schaddai, quem Abramus coluit, repræſentatur Dominus; tum quia de vero agitur, quod uniendum bono.

1999. Cecidit Abram ſuper facies ſuas, quod ſignificet adorationem, conſtat abſque explicatione. Cadere ſuper facies fuit ritus adorandi Antiquiſſimæ Eccleſiæ, & inde Antiquorum, ex cauſa quia facies ſignificabat interiora, quorum humiliationis ſtatus repræſentabatur per cadere ſuper facies; inde in Eccleſia Repræſentativa Judaica ſolenne factum; adoratio vera ſeu humiliatio cordis proſtrationem ad terram ſuper facies coram Domino, ut geſtum naturaliter inde profluentem, ſecum habet; in humiliatione enim cordis, eſt agnitio ſui, quod nihil niſi ſpurcum ſit, & ſimul agnitio infinitæ Miſericordiæ Domini erga tale; in quibus agnitionibus cum tenetur mens, ipſa mens verſus infernum ſe demittit, & proſternit corpus, nec ſe elevat priuſquam a Domino elevatur; quod fit in omni vera humiliatione cum perceptione elevationis ex Miſericordia Domini; talis fuit humiliatio hominum Antiquiſſimæ Eccleſiæ; ſed aliter ſe habet cum adoratione, quæ non ex humiliatione cordis, videatur n: 1153. Quod Dominus adoravit & oravit Jehovam Patrem ſuum, ex Verbo apud Evangeliſtas notum eſt, & hoc ſicut alium a ſe, tametſi Jehovah in Ipſo; ſed ſtatus in quo tunc Dominus fuerat, ſtatus humiliationis Ipſius fuit, qui qualis fuit, in Parte Prima dictum eſt, nempe quod tunc in infirmo humano, quod a matre fuit; at quantum hoc exuit, & Divinum induit, tantum in alio ſtatu fuit, qui ſtatus dicitur ſtatus Glorificationis Ipſius; in priori ſtatu adoravit Jehovam ſicut alium a Se, tametſi in Se, nam, ut dictum, Internum Ipſius fuit Jehovah; ſed in hoc, nempe ſtatu glorificationis, loquutus eſt cum Jehovah, ut cum Se, nam fuit Ipſe Jehovah. At quomodo hæc ſe habent, non capi poteſt, niſi ſciatur quid Internum, & quomodo Internum agit in Externum; & porro quomodo Internum & Externum inter ſe diſtincta ſunt, & uſque conjuncta; ſed tamen hoc illuſtrari poteſt per ſimile, nempe per Internum apud hominem, & ejus influxum & operationem in Externum apud eum; quod homo Internum habeat, quod Interius ſeu Rationale, & quod Externum, videatur prius n: 1889, 1940; Internum hominis eſt ex quo homo eſt homo, & per quod diſtinguitur a brutis animalibus; per hoc Internum vivit homo poſt mortem, & in æternum; & per illud a Domino inter Angelos poteſt elevari; eſt ipſa prima forma ex qua homo fit & eſt homo; per Internum hoc Dominus unitur homini; ipſum Cœlum Domino proximum eſt ab Internis his humanis, ſed uſque ſupra Cœlum intimum Angelicum, quare illa ſunt Ipſius Domini; ita omne Humanum Genus eſt præſentiſſimum ſub oculis Domini; diſtantia, quæ apparet in ſublunari orbe, nulla eſt in cœlo, minus ſupra cœlum, videantur quæ ab experientia, n: 1275. 1277: Interna illa hominum non habent

bent vitam in ſe, ſed ſunt formæ recipientes vitæ Domini; quantum nunc homo eſt in malo, tam actuali quam hæreditario, tantum quaſi ſeparatus eſt ab hoc Interno quod eſt Domini & apud Dominum, ita tantum a Domino; nam illud tametſi adjunctum eſt homini, & ab eo inſeparabile, uſque tamen homo, quantum recedit a Domino, tantum ſe quaſi ſeparat ab illo, videatur n: 1594; ſed ſeparatio non eſt evulſio ab illo, tunc enim homo non amplius potuiſſet vivere poſt mortem, ſed eſt diſſenſus & diſſidium illarum ejus facultatum quæ infra ſunt, hoc eſt, Rationalis & Externi ejus hominis ab illo; quantus eſt diſſenſus & diſſidium, tantum disjungitur, at quantum non eſt diſſenſus & diſſidium, tantum conjungitur homo per Internum Domino, quod fit quantum eſt in amore & charitate, nam amor & charitas conjungit; ita ſe habet apud hominem. Sed Domini Internum fuit Ipſe Jehovah, quoniam conceptus a Jehovah, Qui non dividi & fieri alterius poteſt, ſicut filii qui conceptus a patre homine; Divinum enim ſicut humanum, non dividuum eſt, ſed unum & idem eſt & manet; cum hoc Interno Dominus univit Eſſentiam Humanam; & quia Domini Internum fuit Jehovah, non fuit forma recipiens vitæ, ſicut Internum hominis, ſed fuit ipſa vita; Ipſius quoque Humana Eſſentia per unitionem ſimiliter facta eſt vita, quare toties Dominus dixit, quod ſit Vita, ut apud Johannem, "*Quemadmodum Pater "habet Vitam in Se Ipſo, ita dedit Filio habere Vitam in Se Ipſo,*" v: 26: præter alibi apud Eundem, Cap: I: 4. Cap: V: 21. Cap: VI: 33. 35. 48. Cap: XI: 25. Quantum itaque Dominus in Humano fuit, quod hæreditario accepit a matre, tantum apparuit diſtinctus a Jehovah, & adoravit Jehovam, ſicut alium a Se; at quantum exuit hoc humanum, tantum fuit Dominus non diſtinctus a Jehovah, ſed unus cum Ipſo; ille ſtatus fuit, ſicut dictum, ſtatus humiliationis Domini, hic vero ſtatus Glorificationis Ipſius.

2000. Et loquutus cum illo Deus, quod ſignificet perceptionis gradum, conſtat ex ſignificatione dicere Jehovah, quod ſit percipere, n: 1898. 1899; hic ſignificat perceptionis gradum, quia in humiliationis ſeu adorationis ſtatu, in quo ſecundum gradum ejus conjunctior & unitior Jehovæ, nam humiliatio hoc ſecum habet; quod perceptiones ſint interiores & interiores, videatur n: 1616.

2001. Quod Deus dicatur, quia per Deum Schaddai, quem Abramus coluit, repræſentatur Dominus; tum quia de Vero agitur, quod uniendum Bono, patet ab illis quæ prius dicta ſunt: in Verbo Dominus aliquoties nominatur Jehovah, aliquoties Jehovah Deus, tum Dominus Jehovah, aliquoties Deus, & hoc ſemper ex cauſa arcana in ſenſu interno; ubi de amore ſeu bono agitur, deque Eccleſia cœleſti, Jehovah dicitur; at vero ubi de fide ſeu vero, deque Eccleſia ſpirituali, Deus dicitur, & hoc conſtanter; ex cauſa quia ipſum Eſſe Domini eſt amoris, & Eſſe quod inde, eſt fidei, n: 709. 732; hic ideo Deus, quia de Vero agitur quod uniendum Bono; altera cauſa hic eſt, quod Dominus voluit repræſentari per deum Schaddai, quem Abramus coluit, quare nomen *Deus* retinetur in ſequentibus; nam in

hoc Capite modo ſemel nominatur Jehovah, & aliquoties Deus, ut in Verſ: 7. 8. 15. 18. 19. 22. 23.

2002. Verſ: 4. *Ego, ecce fœdus meum cum te, & eris in patrem multitudinis gentium.* Ego, ecce fœdus meum cum te, ſignificat Divinæ Eſſentiæ unionem cum Humana: & eris in patrem multitudinis gentium, ſignificat Humanæ Eſſentiæ unionem cum Divina; pater, ſignificat quod ab Ipſo; multitudo ſignificat verum; gentium ſignificat inde bonum.

2003. Ego, ecce fœdus meum cum te, quod ſignificet Divinæ Eſſentiæ unionem cum Humana, conſtat a ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio, de qua n: 665. 666. 1023. 1038; hic quod ſit unio Divinæ Eſſentiæ cum Humana, patet inde, & a ſenſu interno præcedentium, ita ab ipſis verbis, quod *fœdus meum cum te.*

2004. Et eris in patrem multitudinis gentium, quod ſignificet Humanæ Eſſentiæ unionem cum Divina, non ita conſtare poteſt ab explicatione ſingularum vocum in ſenſu interno, niſi ſpectentur communi quadam idea, quæ ſiſtitur hic ſenſus; ſenſus internus aliquoties talis eſt: qui cum talis, dici poteſt univerſalior, quia remotior; ab explicatione ſingularum vocum, hic proximus ſenſus reſultat, quod a Domino omne verum & omne bonum, nam, ut dicetur infra, Pater ſignificat ab Ipſo, hoc eſt, a Domino, multitudo verum, & gentium inde bonum; at hæc, nempe vera & bona, quia ſunt, per quæ Dominus univit Humanam Eſſentiam Divinæ, ſenſus ille univerſalior & remotior, inde exſurgit; Angeli ita percipiunt hæc verba, & ſimul tunc reciprocam unionem, nempe Eſſentiæ Divinæ Domini cum Humana, & Humanæ cum Divina; nam, ut dictum, *Ego fœdus meum cum te,* ſignificat Eſſentiæ Divinæ unionem cum Humana, hæc inde, Eſſentiæ Humanæ cum Divina. Quod unitio reciproce facta ſit, eſt arcanum, quod nondum detectum eſt, & tale, ut vix ad captum exponi poſſit, nam nondum alicui notum eſt, qualis eſt influxus, & abſque cognitione influxus, nuſquam aliqua idea poteſt capi, quid unitio reciproca; at illuſtrari aliquatenus poteſt ab influxu apud hominem, nam etiam apud hominem eſt conjunctio reciproca: a Domino per Internum hominis, de quo mox ſupra n: 1999, continue influit vita in hominis Rationale, & per hoc in Externum, & quidem in ejus ſcientifica & cognitiones, & non ſolum adaptat illa ad recipiendum vitam, ſed etiam in ordinem diſponit, & ſic facit ut homo cogitare poſſit, & denique ut rationalis ſit; hæc conjunctio eſt Domini cum homine, ſine qua nuſquam homo poſſet cogitare, minus rationalis eſſe; quod unicuique conſtare poteſt ex eo, quod in cogitatione hominis innumerabilia arcana ſcientiæ & artis analyticæ ſint, & tam innumerabilia, ut in æternum nequeant explorari, quæ nuſquam influunt per ſenſus ſeu per externum hominem, ſed per internum; homo autem a ſua parte obviam it huic vitæ, quæ a Domino, per ſcientifica & cognitiones, & ſic reciproce ſe conjungit. Sed quod unionem Divinæ Eſſentiæ Domini cum Humana Ipſius, & Humanæ cum Divina, attinet, hæc infinite tranſcendit; nam Internum Domini fuit Ipſe Jehovah, ita ipſa vita; internum autem hominis non eſt Dominus, ita nec vita,

vita, ſed recipiens vitæ; Domini cum Jehovah fuit unio, at hominis cum Domino non eſt unio, ſed conjunctio; Dominus ex propria potentia univit ſe Jehovæ, quare etiam Juſtitia factus, homo autem nuſquam propria potentia ſed Domini, ſic ut Dominus ſibi conjungat hominem: Reciproca illa unio eſt, quæ a Domino intelligitur, ubi ſua tribuit Patri, & quæ Patris ſibi, ut apud Johannem, "Jeſus dixit, *qui credit in Me, non credit in Me, ſed in* "*Ipſum, qui miſit me:* Ego lux in mundum veni, ut omnis, *qui credit in* "*Me*, in tenebris non maneat," XII: 44. 45. 46. in quibus verbis arcaniſſima illa latent, & quidem de unione Boni cum Vero, & Veri cum Bono, ſeu quod idem, de unione Eſſentiæ Divinæ cum Humana, & Humanæ cum Divina, quare dicit, qui credit in Me non credit in Me, ſed in Ipſum qui miſit me, & mox, qui credit in Me; interveniente de unione illa, ita, qui videt Me, videt Ipſum qui miſit Me: apud Eundem, "Verba, *quæ Ego* "*loquor vobis, a Me Ipſo non loquor, Pater* qui in Me manet, *ille facit opera:* "credite Mihi, quod Ego in Patre, & Pater in Me: amen dico vobis, qui "*credit in Me, opera quæ Ego facio,*" XIV: 10, 11, 12: in his verbis eadem arcana ſunt, nempe de unione Boni cum Vero, & Veri cum Bono, ſeu quod idem, Divinæ Eſſentiæ Domini cum Humana, & Humanæ cum Divina, quare dicit, verba quæ Ego loquor vobis a Me Ipſo non loquor, Pater qui in Me facit opera; & mox, opera quæ Ego facio, interveniente de unione hic ſimiliter, ita, qui videt Me, videt Ipſum qui miſit Me: hæc eſt unio myſtica, de qua plures loquuntur. Exinde conſtat, quod non alius fuerit a Patre, tametſi de Patre ſicut de alio loquutus, & hoc ob cauſam reciprocæ unitionis, quæ fieret, & quæ facta; nam aperte toties dicit, quod unus ſit cum Patre, ut in locis citatis, "*Qui videt Me, videt Illum qui miſit Me,*" Joh: XII. 45. tum, "*Pater, qui in Me manet; credite Mihi, quod Ego in* "*Patre, & Pater in Me,*" Joh: XIV. 10. 11. & apud Eundem, "*Si Me* "*noſſetis, & Patrem meum noſſetis,*" VIII: 19. apud Eundem, "*Si cogno-* "*viſtis Me, etiam Patrem meum cognoviſtis; & ab hinc cognoviſtis illum, &* "*vidiſtis illum*; dicit Illi Philippus, monſtra nobis Patrem; dicit illi Jeſus, "tantum tempus vobiſcum ſum, & non noſti Me, Philippe, *qui vidit Me,* "*vidit Patrem,* quomodo ergo tu dicis, monſtra nobis Patrem, nonne "credis, *quod Ego in Patre, & Pater in Me ſit,*" XIV: 7. 8. 9. 10. & apud Eundem, "*Ego & Pater unum ſumus,*" X: 30. inde eſt, quod in Cœlo non alium ſciant Patrem, quam Dominum, quia in Ipſo Pater, & unus cum Patre, & cum Ipſum vident, Patrem vident, ſicut Ipſe dixit, videantur n: 15.

2005. Quod Pater ſignificet quod ab Ipſo, conſtat a ſignificatione Patris, de quo in mox præcedentibus, nempe quod quicquid a Patre, hoc fuerit ab Ipſo, quia unum: Internum hominis cujuſcunque eſt a patre, Externum a matre; ſeu quod idem, ipſa anima eſt a Patre, corpus, quo induitur anima, eſt a matre; anima cum corpore uſque unum faciunt, nam anima eſt corporis, & corpus eſt animæ, ideo inſeparabilia: Internum Domini fuit a Patre, ita Ipſe Pater, inde eſt, quod Dominus dicat, quod Pater in Ipſo ſit;

quod Ego in Patre, & Pater in Me; qui Me videt, Patrem videt; quod Ego & Pater unum ſimus; ut a locis ſupra allatis conſtat: in Verbo Veteris Teſtamenti etiam Pater dicitur, ut apud Eſaiam, "Puer natus "eſt nobis, Filius datus eſt nobis, & erit principatus ſuper humero "illius, & vocabitur nomen illius, Mirabilis, Conſiliarius, Deus, Heros, "*Pater æternitatis*; Princeps pacis," IX: 6: cuivis conſtat, quod Puer natus nobis, & Filius datus nobis, ſit Dominus, qui appellatur Pater æternitatis: apud Eundem, "*Tu Pater noſter*, quia Abraham non cognoſcit "nos, & Iſrael non agnoſcit nos, *tu Jehovah Pater noſter*, *Redemptor noſter*, "ab æterno nomen tuum," LXIII: 16. ubi quoque Dominus, qui dicitur Jehovah Pater noſter, non enim alius Redemptor eſt: apud Malachiam, "Annon *Pater unus* omnibus nobis, annon *Deus unus creavit nos*," II: 10. creare pro regenerare, ut oſtenſum in Parte Prima, n: 16. 88. 472: præter quod ubivis per Jehovam in Verbo Veteris Teſtamenti intelligatur Dominus, quia Ipſum repræſentarunt omnes ritus Eccleſiæ; & Ipſum ſpectant in interno ſenſu, omnia quæ in Verbo.

2006. Quod multitudo ſignificet verum, conſtat a ſignificatione Multitudinis, quod ſit verum, de qua prius n: 1941; & a ſignificatione multiplicari, quod prædicetur de vero, de qua n: 43. 55. 913. 983.

2007. Gentium, quod ſignificet inde bonum, conſtat a ſignificatione gentium, quod ſit bonum, de qua in Parte Prima, n: 1159. 1258. 1259. 1360. 1416. 1849.

2008. Verſ: 5. *Et non vocabitur amplius nomine tuo Abram, & erit nomen tuum Abraham, quia patrem multitudinis gentium dedi te.* Non vocabitur amplius nomine tuo Abram, ſignificat quod exuet humanum: & erit nomen tuum Abraham, ſignificat quod induet Divinum: quia patrem multitudinis gentium dedi te, ſignificat, hic ut prius, quod ab Ipſo omne verum & inde bonum.

2009. Quod non vocabitur amplius nomine tuo Abram, ſignificet quod exuet humanum; & quod erit nomen tuum Abraham, ſignificet quod induet Divinum, conſtat a ſignificatione Nominis; tum a ſignificatione Abrami, & dein Abrahami: in Verbo, cum dicitur, quod nomen tuum erit, ſignificat quale, ſeu quod talis erit, ut conſtat ab illis, quæ in Parte Prima allata ſunt, n: 144. 145. 1754: & quia Nomen ſignificat quale, nomen comprehendit in uno complexu, quicquid eſt in Ipſo; nam ad nomen alicujus nihil attenditur in cœlo, ſed cum quis nominatur, aut cum Nomen dicitur, obvenit idea qualis, ſeu omnium, quæ ejus, apud illum, & in illo; inde Nomen in Verbo ſignificat quale; ut hoc ad intellectum conſtare poſſit, licet ex Verbo plura confirmantia adhuc adducere: ſicut in Benedictione: apud Moſen, "Benedicat tibi Jehovah, & cuſtodiat te, lucere faciat Jehovah facies ſuas "ſuper te, & miſereatur tui; elevet Jehovah facies ſuas ad te, & ponat "tibi pacem: ita *ponent Nomen meum ſuper filios Iſraelis*," Numb. XXVI: 24. 25. 26. 27: inde quid Nomen, & ponere Nomen Jehovæ ſuper filios Iſraelis, patet, quod nempe ſit, quod Jehovah benedicat, cuſtodiat, illuminet,

 miſereatur,

miſereatur, det pacem; ita quod Jehovah ſeu Dominus talis ſit. In Decalogo, "Non *feres Nomen Dei tui in vanum*, quia non habebit inſontem Je-"hovah eum, qui *tulerit Nomen Ipſius in vanum*," Exod: xx: 7. Deut: v: 11; ubi ferre Nomen Dei in vanum, non ſignificat Nomen, ſed omnia & ſingula quæ ab Ipſo, ita omnia & ſingula quæ ſunt cultus Ipſius, quæ non ſunt contemnenda, minus blaſphemanda, & ſpurcis contaminanda. In Oratione Domini, "*Sanctificetur Nomen tuum*; veniat Regnum tuum; fiat "voluntas tua, ſicut in cœlo etiam in terra," Luc: xi: 2. ibi nec per nomen intelligitur nomen, ſed omnia quæ ſunt amoris & fidei, nam illa ſunt Dei ſeu Domini, & illa ſunt ab Ipſo; hæc quia ſancta ſunt, cum ſancta habentur, venit Regnum Domini, & fit voluntas Ipſius in terris ſicut in cœlis. Quod Nomen ſignificet talia, conſtat ab omnibus locis in Verbo Veteris & Novi Teſtamenti, ubicunque Nomen dicitur; ut apud Eſaiam, "Dicetis "die illo, confitemini Jehovæ, *invocate Nomen Ipſius*, nota facite in populis "opera Ipſius; commemorate quod *exaltatum ſit Nomen Ipſius*," xii: 4. ubi invocare Nomen Jehovæ, & commemorare quod exaltatum ſit, nuſquam eſt ponere aliquem cultum in Nomine, & credere quod invocetur Jehovah per Nomen Ipſius, ſed per noſſe qualis eſt, ita per omnia & ſingula quæ ab Ipſo: apud Eundem, "Propterea in Urim honorate Jehovam; in inſulis "maris *Nomen Jehovæ Dei Iſraelis*," xxiv: 15. ubi in Urim honorare Jehovam, eſt ex ſanctis amoris, in inſulis maris Nomen Jehovæ, Dei Iſraelis, eſt ex ſanctis fidei; apud Eundem, "Jehovah Deus noſter, tantum in Te *com-"memorabimus Nomen tuum*," xxvi: 13: & apud Eundem, "Excitabo e "ſeptentrione, & veniet, ab ortu ſolis, *invocabit Nomen meum*," xli: 25, ubi commemorare & invocare Nomen Jehovæ, eſt colere ex bonis amoris, & veris fidei; qui a ſeptentrione ſunt qui extra Eccleſiam, & in ignorantia de Nomine Jehovæ, qui uſque invocant Nomen Ipſius, quando in charitate mutua vivunt, & adorant Numen univerſi Creatorem, nam in cultu & ejus qualitate, non in Nomine conſiſtit invocatio Jehovæ; quod Dominus etiam præſens ſit apud Gentes, videatur n: 932. 1032. 1059: apud Eundem, "Viderunt gentes juſtitiam tuam, & omnes reges gloriam tuam; & *voca-"bitur tibi nomen novum*, quod os Jehovæ enuntiabit," lxii: 2. ubi vocabitur tibi nomen novum, pro quod alius, nempe e novo creatus ſeu regeneratus, ita quod talis: apud Micham, "Omnes populi quiſque ambulabunt "*in nomine dei ſui*, & nos ambulabimus *in Nomine Jehovæ Dei noſtri* in ſæ-"culum, & in æternum," iv: 5. ambulare in nomine dei ſui, manifeſte pro cultu prophano; & ambulare in Nomine Jehovæ pro cultu vero: apud Malachiam, "Ab ortu ſolis, & uſque ad occaſum ejus, *magnum Nomen "meum inter gentes*, & in omni loco ſuffitus *oblatus Nomini meo*, & mincha "munda, nam *magnum Nomen meum inter gentes*," i: 11. ubi non per nomen ſignificatur nomen, ſed cultus, qui eſt quale Jehovæ ſeu Domini, ex quo adorari vult: apud Moſen, "Locum quem elegerit Jehovah Deus veſter "ex omnibus Tribubus, ad *ponendum Nomen ſuum* ibi, & ad *habitare faci-"endum Nomen ſuum* ibi, eo adducetis omne, quod Ego præcipiens vobis,"

Deut:

Deut: xii: 5. 11. 14. Cap: xvi: 2. 6. 11. ubi etiam per ponere Nomen ſuum, & habitare facere Nomen ſuum ibi, non ſignificatur Nomen, ſed Cultus, ita quale Jehovæ ſeu Domini, ex quo colendus; quale Ipſius eſt bonum amoris, & verum fidei, apud eos qui in illis ſunt, habitat Nomen Jehovæ: apud Jeremiam, "Ite ad locum meum, qui in Shilunte, quo *ha-* "*bitare feci Nomen meum* in principio," vii: 12; ibi ſimiliter pro cultu, ita pro doctrina veræ fidei; quod non habitet Jehovah apud eum, qui ſolum Nomen Ipſius novit & nominat, cuivis conſtare poteſt, nam ſolum nomen abſque idea qualis, cognitione qualis, & fide qualis, eſt mera vox; inde patet, quod nomen ſit quale, & noſſe qualis eſt: apud Moſen, "In tempore "illo, ſeparavit Jehovah tribum Levi, ad miniſtrandum Ipſi, & ad *benedi-* "*cendum in Nomine Ipſius*," Deut: x: 8. ubi benedicere in Nomine Jehovæ, eſt non per Nomen, ſed per illa quæ ſunt Nominis Jehovæ, de quibus ſupra: apud Jeremiam, "*Hoc Nomen Ipſius*, quod vocabunt Ipſum, *Jehovah Juſti-* "*tia noſtra*," xxiii: 6. ibi Nomen pro Juſtitia, quæ eſt quale Domini, de Quo agitur: apud Eſaiam, "Jehovah ab utero vocavit Me, a viſceribus "matris meæ, & *memorare fecit Nomen meum*," xlix: 1: ubi etiam de Domino; memorare Nomen Ipſius, eſt inſtruere qualis eſt. Quod per Nomen ſignificetur quale, adhuc manifeſtius patet apud Johannem in Apocalypſi, "Habes *pauca Nomina in Sardis*, qui non polluerunt veſtimenta ſua, "& ambulabunt Mecum in albis, quia digni ſunt. Qui vicerit, hic indu- "etur veſtimentis albis, & *non delebo nomen ejus e libro vitæ*; & *confitebor* "*nomen ejus* coram Patre meo, & coram angelis. Qui vicerit, *ſcribam ſuper* "*illum Nomen Dei*, & *nomen civitatis Dei mei*, novæ Hieroſolymæ, quæ "deſcendit e cœlo, a Deo meo, & *Nomen meum novum*," iii: 4. 5. 12. ubi quod nomen non ſit nomen, ſed quod ſit quale ejus, manifeſte conſtat; nomen in Libro vitæ non aliud eſt; pariter confiteri nomen ejus coram Patre; & ſcribere ſuper illum Nomen Dei & civitatis, ac nomen novum: ſimiliter alibi, nomina quæ ſcripta dicuntur in Libro vitæ, & in cœlo, Apoc: xiii: 8. Cap: xvii: 18. Luc: x: 20. in cœlo nuſquam eſt niſi quale, ex quo cognoſcitur unus ab altero, quod in ſenſu literæ exprimitur per nomen; ut cuique quoque conſtare poteſt ex eo, quod unuſquiſque in terra nominatus ſiſtatur in idea alterius, qualis eſt, per quam noſcitur & diſtinguitur ab alio; in altera vita ideæ manent, ſed nomina pereunt; & adhuc magis apud Angelos; inde eſt, quod Nomen ſit quale ſeu noſſe qualis eſt in ſenſu interno: apud Eundem, "Super capite illius, qui ſedit ſuper "equo albo, diademata multa, *habens Nomen ſcriptum*, quod nemo ſcit, niſi "Ipſe, indutus erat veſtimento tincto ſanguine, & *vocatur Nomen Ipſius* "*Verbum Dei*," Apoc: xix: 12, 13. hic quod nomen ſit Verbum Dei, ita quale Ipſius, qui ſedit ſuper equo albo, apertis verbis dicitur. Quod Nomen Jehovæ ſit noſſe qualis eſt, nempe quod ſit omne bonum amoris & omne verum fidei, ex his Domini verbis clare conſtat, "Pater Juſte, Ego Te "novi, etiamque hi cognoverunt, quod Tu Me miſeris, nam *notum feci illis* "*Nomen tuum*, & notum faciam, ut amor, quo amaſti Me, in illis ſit, &

" Ego in illis," Joh : xvii : 25, 26. Et quod Nomen Dei ſeu Domini, ſit omnis Doctrina fidei de amore & charitate, quæ ſignificatur per credere in Nomen Ipſius, ex his apud Eundem Evangeliſtam, " Quotquot receperunt, " dedit illis poteſtatem, ut filii Dei eſſent, *credentibus in Nomen Ipſius*," i : 12. Si quid *petieritis in Nomine meo*, Ego faciam, *ſi amatis Me*; mandate mea ſervate, " xiv : 13. 14. 15. Quodcunque *petieritis Patrem in Nomine Meo*, " dat vobis; hæc *præcipio vobis, ut ametis vos invicem*," xv : 16, 17. apud Matthæum, " Ubi duo aut tres *congregati in Nomine Meo*, ibi ſum in medio " eorum," xviii : 20. ubi congregati in Nomine Domini ſignificant illos, qui in Doctrina fidei de amore & charitate, ita qui in amore & charitate: apud Eundem, " Eritis odio habiti ab omnibus gentibus *propter Nomen meum*," x : 22. Cap : xxiv : 9. 10. Marc : xiii : 10; ubi propter Nomen meum, manifeſte propter Doctrinam. Quod ipſum Nomen nihil faciat, ſed illud quod Nomen involvit, nempe omne charitatis & fidei, conſtat clare ab his apud Matthæum, " Nonne *per Nomen tuum* prophetavimus; & *per Nomen* " *tuum* dæmonia ejecimus; & *in Nomine tuo* virtutes multas fecimus: ſed " tunc confitebor illis, non novi vos, diſcedite a Me operantes iniquitatem," vii : 22, 23. inde conſtat, quod, qui ponunt cultum in Nomine, ut Judæi in Nomine Jehovæ, & Chriſtiani in Nomine Domini, non ideo ſint digniores; quia Nomen nihil facit; ſed quod tales ſint, quales Ipſe mandavit, quod eſt credere in Nomen Ipſius; & quod dicant non in alio Nomine quam in Domini eſſe ſalutem, eſt quod non in alia Doctrina, hoc eſt, quod non in alio, quam in amore mutuo, qui eſt vera doctrina fidei, ita non in alio, quam in Domino, quia ab Ipſo Solo omnis amor, & inde fides.

2010. Quia nunc Nomen ſignificat quale, & noſſe qualis eſt, conſtare poteſt, quid per verba in hoc verſu ſignificatur, nempe, *non vocabitur amplius nomine tuo Abram, & erit nomen tuum Abraham*, ſcilicet, quod non eſſet qualis fuit, ſed qualis futurus: quod Abram ſerviverit aliis diis, & coluerit deum Schaddai, oſtenſum eſt ſupra, n : 1992, ſed quia repræſentaret Dominum, & quidem Ipſius Internum Hominem, ita Cœleſte amoris Ipſius, ideo quale ejus prius delendum, hoc eſt, nomen Abram mutandum in quale aliud, per quod potuiſſet Dominus repræſentari; ideo litera (H), ex Nomine Jehovæ deſumpta eſt, quæ litera in Nomine Jehovæ eſt unica, quæ Divinum involvit, & ſignificat Sum, ſeu Esse, & interjecta eſt, & dictus Abraham; ſimiliter ſe habet cum Sarai, de qua in ſequentibus, cujus nomini etiam adjecta eſt eadem litera, & dicta Sarah: inde quoque conſtare poteſt, quod Abraham in interno ſenſu Verbi repræſentet Jehovam ſeu Dominum: ſed ſciendum, quod in Repræſentationibus nihil faciat, qualis homo ſit, nam in illis nihil reflectitur ſuper perſonam, ſed ſuper rem, quam repræſentat, ut dictum & oſtenſum prius, n : 665. 1097 fin 1361. Inde nunc ſignificatio illorum verborum in ſenſu interno eſt, quod Dominus exuet Humanum, & induet Divinum, quod etiam eſt in ſerie a præcedentibus, tum etiam in ſerie ſequentium, nam promiſſio fit nunc de Iſaco filio, per quam repræſentaretur Rationale Domini Divinum.

2011. Quod

2011. Quod quia patrem multitudinis gentium dedi te, ſignificet, hic ut prius, quod ab Ipſo omne verum, & inde bonum, conſtat a ſignificatione Patris, quod ſit ab Ipſo; a ſignificatione multitudinis, quod ſit Verum; tum a gentium, quod ſit inde bonum, de quibus ſupra n: 2005. 2006. 2007: quod eadem hæc verba in ſenſu univerſaliori ſeu remotiori, ſignificent Humanæ Eſſentiæ unionem, cum Divina videatur ſupra n: 2004: ſe habet enim unio Humanæ Eſſentiæ Domini cum Divina, ſicut Veri cum Bono, ac unio Divinæ Ipſius Eſſentiæ cum Humana, ut Boni cum Vero, quæ reciproca eſt; imo in Domino fuit ipſum Verum, quod ſe univit Bono, & Bonum quod ſe univit Vero, nam Infinitum Divinum non aliter dici poteſt, quam ipſum Bonum & Verum; quare mens humana in nulla fallacia eſt, cum cogitat, quod Dominus ſit ipſum Bonum & ipſum Verum.

2012. Verſ: 6. *Et fructificabo temet in valde valde; & dabo te in gentes, & reges ex te exibunt.* Fructificabo te in valde valde, ſignificat fructificationem boni in infinitum: & dabo te in gentes, ſignificat quod ab Ipſo omne bonum: & reges ex te exibunt, ſignificat ab Ipſo omne verum.

2013. Fructificabo te in valde valde, quod ſignificet fructificationem boni in infinitum, conſtat a ſignificatione fructificari, quod prædicetur de bono, de qua prius n: 43. 55. 913. 983; & quia dicitur in valde valde, & agitur de Domino, ſignificat fructificationem in infinitum.

2014. Quod dabo te in gentes, ſignificet quod ab Ipſo omne bonum, conſtat a ſignificatione Gentium in ſuo genuino & primitivo ſenſu, quod ſit bonum, de qua in Parte Prima n; 1259. 1260. 1416. 1849.

2015. Quod reges ex te exibunt, ſignificet quod ab Ipſo omne verum, conſtat a ſignificatione Regis in Verbo tam Hiſtorico quam Prophetico, quod ſit verum, ut dictum n: 1672, ſed nondum ita oſtenſum; ex ſignificatione Gentium, quod ſint bona, & ex ſignificatione Regum quod ſint vera, conſtare poteſt, qualis eſt ſenſus internus Verbi, tum quam remotus ſit a ſenſu literæ: qui legit Verbum, cumprimis Hiſtoricum, nuſquam aliter credit, quam quod gentes ibi ſint gentes, & reges ibi ſint reges, & ſic quod agatur de gentibus in ipſiſſimo Verbo, quæ nominantur, deque regibus; ſed idea gentium tum regum prorſus perit, cum excipitur ab Angelis, & loco eorum ſuccedit bonum & verum; hoc non poteſt non apparere ut peregrinum, imo ut paradoxon, ſed uſque ita ſe habet; conſtare quoque cuivis poteſt ex eo, ſi in Verbo ſignificarentur gentes per gentes, & reges per reges, tunc Verbum Domini vix plus involveret, quam aliud quoddam hiſtoricum, aut aliud ſcriptum, & ſic foret mundanum, cum tamen in Verbo nihil non eſt Divinum, ita cœleſte & ſpirituale; ut ſolum in hoc verſu, quod Abraham fructificaretur, & daretur in gentes, atque reges ex illo exirent, quid hoc niſi mere mundanum, & prorſus nihil cœleſte; eſt enim in illis modo gloria mundi, quæ plane nihil eſt in cœlo; at ſi Verbum Domini, erit gloria cœli, & nulla mundi; quare etiam ſenſus literæ prorſus obliteratur & evaneſcit, cum tranſit in cœlum, & purificatur ita ut nihil mundani immixtum ſit, nam per Abraham non intelligitur Abraham ſed Dominus; per fructificari non

non poſteritas ejus quæ creſcerit in valde valde, ſed bonum Humanæ Eſſentiæ Domini in infinitum; per gentes non gentes ſed bona; & per reges non reges ſed vera; manente uſque hiſtorico ſecundum ſenſum literæ in ſua veritate, nam verum erat, quod ita dictum Abrahamo, tum quod ita fructificatus, & quod fuerint gentes ex eo, tum etiam reges. Quod Reges ſignificent vera, conſtare poteſt ex his locis; apud Eſaiam, "Ædificabunt filii alienigenæ muros tuos, & *Reges eorum* miniſtrabunt tibi; *ſuges lac gentium*, & "*uber Regum ſuges*," LX: 10. 16. quid ſugere lac gentium, & uber regum, nuſquam patet ex litera, ſed ex ſenſu interno, in quo eſt donari bonis & inſtrui veris: apud Jeremiam, "Intrabunt per portas civitatis hujus *Reges*, & principes, ſedentes ſuper throno Davidis, equitantes curru & equis," XVII: 25. Cap: XXII: 4, equitare curru & equis, eſt propheticum; quod ſignificat abundantiam intellectualium, ut a permultis apud Prophetas conſtare poteſt; ita quod per portas civitatis intrabunt Reges, ſignificatur in ſenſu interno, quod imbuerentur veris fidei; hic Verbi ſenſus eſt cœleſtis, in quam mundanus literæ tranſit: apud Eundem, "Jehovah ſprevit in indignatione iræ "ſuæ *Regem* & Sacerdotem; ſubſiderunt in terram portæ Zionis; perdidit "& confregit vectes ejus; *Rex* & *principes* inter gentes, non lex," Thren: II: 6. 9. ibi Rex pro Vero fidei, Sacerdos pro Bono charitatis; Zion pro Eccleſia quæ perditur, & cujus vectes confringuntur; inde Rex & principes inter gentes, hoc eſt, Verum & illa quæ ſunt veri, exulabunt, uſque adeo ut non ſit lex, hoc eſt, aliquid doctrinæ fidei: apud Eſaiam, "Antequam ſciat "Puer reprobare malum, & eligere bonum, relinquetur humus, quam tu "faſtidis coram *binis Regibus ſuis*," VII: 16: ubi de adventu Domini; humus quæ relinquetur, pro fide quæ tunc nulla, cujus vera ſunt Reges, quæ faſtidirentur: apud Eundem, "Tollam ad *Gentes* manum meam, & ad "populos exaltabo ſignum meum, & adferent filios tuos in ſinu, & filiæ tuæ "ſuper humero apportabuntur, erunt *Reges nutritii* tui, & dominæ eorum "lactatrices tuæ," XLIX: 22. 23. gentes & filiæ pro bonis, populi & filii pro veris, ut in Parte Prima oſtenſum; quod gentes pro bonis, n: 1259. 1260. 1416. 1849: quod filiæ ſimiliter, n: 489. 490. 491: populi pro veris, n: 1259. 1260; quod filii ſimiliter, n: 489. 491. 533. 1147; reges itaque pro veris in genere, ex quibus nutrientur, & dominæ pro bonis, ex quibus lactabuntur; ſive dicas bona & vera, ſive illos qui in bonis & veris, idem eſt: apud Eundem, "Aſpergent *Gentes* multas, ſuper illo comprimient *Reges* os ſuum, quia quod narratum eſt illis, viderunt, & quod "non audiverunt, intellexerunt, LII: 15. ubi de adventu Domini, gentes pro illis, qui bonis afficiuntur, reges pro illis qui veris: apud Davidem, "Nunc *Reges intelligentes* ſitis, erudimini judices terræ; ſervite Jehovæ in "timore, & exultate in tremore, oſculamini Filium, ne forte iraſcatur, & "pereatis in via," Pſalm: II: 10. 11. 12. reges pro illis qui in veris ſunt; qui quoque ex veris paſſim vocantur *filii regis*; Filius hic pro Domino, qui hic Filius dicitur, quia eſt ipſum Verum, & ab ipſo omne verum: apud Johannem, "Canent canticum novum, dignus es qui accipias Librum, &

"aperias

" aperias ſigilla ejus; feciſti nos Deo noſtro *Reges* & Sacerdotes, ut *regnemus* " ſuper terra," Apoc: v: 9, 10. ubi qui in veris ſunt, appellantur Reges; Dominus etiam illos appellat filios regni, apud Matthæum, " Qui ſeminat " bonum ſemen, eſt Filius hominis, ager eſt mundus, ſemen ſunt *Filii regni*, " & Zizania ſunt filii mali," xiii: 37. 38. apud Johannem, " Sextus An- " gelus effudit phialam ſuam ſuper fluvium magnum Euphratem, cujus ex- " ſiccata eſt aqua, ut pararetur *via Regum*, qui ab oriente ſolis," Apoc: xvi: 12. quod per Euphratem non ſignificetur Euphrates, nec per reges ab oriente ſolis, reges inde, conſtat; quid per Euphratem, videatur n: 120. 1585. 1866, inde patet, quid via regum qui ab oriente ſolis, quod ſint vera fidei quæ a bonis amoris: apud Eundem, " *Gentes*, quæ ſalvantur, in luce " ejus ambulabunt, & *Regis terræ* adferent gloriam & honorem ſuum in " eam," Apoc: xxi: 24, ubi gentes pro illis qui ſunt in bonis, reges terræ pro illis qui ſunt in veris; quod etiam inde liquet, quia ibi prophetica ſunt, non hiſtorica: apud Eundem, " Cum meretrice magna ſedente ſuper aquis " multis, ſcortati ſunt *Reges terræ*, & inebriati ſunt vino ſcortationis ejus," Apoc: xvii: 2: & alibi, " Babylon ex vino ſcortationis ſuæ potavit omnes " gentes, & *Reges terræ* cum ea ſcortati ſunt," Apoc: xviii: 3. 9. ibi ſimiliter, quod per reges terræ non ſignificentur reges, conſtat, agitur enim de falſificatione & adulteratione doctrinæ fidei, hoc eſt, veri, quæ eſt ſcortatio; reges terræ pro veris quæ falſificata & adulterata: apud Eundem, " Decem " cornua, quæ vidiſti, *decem Reges* ſunt, qui nondum *regnum* acceperunt. " poteſtatem tanquam unam horam accipiunt cum beſtia; hi unam mentem " habebunt, & potentiam & poteſtatem ſuam tradent beſtiæ," Apoc: xvii: 12. 13. quod hic reges non ſint reges, cuivis quoque patet, alioquin prorſus non intelligibile foret, quod decem reges tanquam unam horam poteſtatem acciperent: ſimiliter quæ apud Eundem, " Vidi beſtiam & *Reges terræ*, & " exercitus eorum congregatos ad faciendum bellum cum ſedente ſuper equo, " & cum exercitu ejus," Apoc: xix: 19. quod ſedens ſuper equo, ſit Verbum Dei, aperte dicitur ibi verſ: 13, contra quod congregati dicuntur reges terræ; beſtia pro bonis amoris prophanatis, reges pro veris fidei adulteratis, reges terræ dicuntur quia intra Eccleſiam, quod terra ſit Eccleſia, n: 662. 1066. 1067. 1262; equus albus pro intellectu veri, ſedens ſuper equo pro Verbo: Adhuc manifeſtius apud Danielem, Cap: xi; ubi agitur de bello inter *Regem Meridiei*, & *Regem Septentrionis*, per quæ ſignificantur vera & falſa, quæ pugnarunt, pugnæ per bellum hiſtorice etiam ibi deſcribuntur. Quia Rex ſignificat Verum, conſtare poteſt, quid in ſenſu interno ſit, quod Dominus dicatur Rex, tum etiam Sacerdos; ut &, quid apud Dominum repræſentarunt Reges, & quid Sacerdotes; Reges repræſentarunt Divinum Ipſius Verum, & Sacerdotes Divinum Ipſius Bonum; omnes leges ordinis, quibus Dominus gubernat univerſum ut Rex, ſunt Vera; omnes autem leges, quibus gubernat univerſum ut Sacerdos, & quibus etiam ipſa vera regit, ſunt Bona; nam regimen ex ſolis Veris damnaret, unumquemvis ad infernum, ſed regimen ex Bonis, tollit inde, & elevat in cœlum, videatur n: 1728; quia

hæc

hæc bina apud Dominum ſunt conjuncta, etiam antiquitus repræſentabantur per Regium conjunctum Sacerdotali, ut apud Malchizedekum, qui fuit Rex Schalem & ſimul Sacerdos Deo Altiſſimo, Geneſ: XIV: 18, & poſtea apud Judæos, ubi Eccleſia Repræſentativa, in ſua forma, inſtituta, per Judices & Sacerdotes, dein per Reges; at quia Reges repræſentarent Vera, quæ non imperare debuerunt, ex cauſa, ut dictum, quia damnant, ideo id tantum diſplicuit, ut increparentur, & deſcriptum quale ſit Verum in ſe ſpectatum, per jus Reges, 1 Sam: VIII: 11 ad 18, & prius per Moſen, Deut: XVII: 14 ad 18, mandatum, quod eligerent Verum genuinum quod ex bono, non ſpurium, & quod illud non ratiociniis & ſcientificis conſpurcarent, hæc ſunt quæ involvit præſcriptio de Rege apud Moſen loco citato, quod nuſquam aliquis ex ſenſu literæ videre poteſt, ſed uſque patet ex ſingulis in ſenſu interno, & inde quod nihil aliud per Regem & Regium, repræſentatum & ſignificatum fuerit, quam Verum.

2016. Quod ad rem attinet, quod a Domino omne Bonum & inde Verum, eſt conſtans veritas, Angeli in illius perceptione ſunt, adeo ut percipiant, quantum a Domino quod ſit bonum & verum, & quantum a ſemet quod ſit malum & falſum; etiam confitentur illud coram animabus novitiis, & coram ſpiritibus qui dubitant, imo adhuc plus, quod detineantur a malo & falſo quod ex proprio eorum, & quod teneantur in bono & vero, a Domino, ipſa detentio, & ipſe influxus, etiam illis perceptibilis eſt, videatur n: 1614: at quod homo putet, ſe bonum ex ſe facere, & verum ex ſe cogitare, eſt apparentia, quia in ſtatu nullius perceptionis eſt, & in obſcuriſſimo quoad influxum, quare ex apparentia, imo ex fallacia concludit, a qua nuſquam removeri ſe patitur, quamdiu non credit niſi ſenſibus, & quamdiu inde ratiocinatur num ita ſit: ſed tametſi ita eſt, uſque tamen debet homo facere bonum, & cogitare verum, ut a ſe, nam aliter non reformari & regenerari poteſt; cauſa cur ita, videatur n: 1937. 1947. In hoc Verſu agitur de Humana Domini Eſſentia unienda Divinæ, & quod omne bonum & verum, ſic a Divina Eſſentia per Ipſius Humanam, ad hominem veniret, eſt arcanum Divinum, quod pauci credunt quia non capiunt, putant enim Divinum bonum poſſe ad hominem pertingere abſque Humano Domini unito Divino, ſed quod hoc fieri nequeat, paucis oſtenſum prius n: 1676. 1990; nempe, quod homo ſe tantum removerit a Divino Supremo, per cupiditates quibus ſe immerſit, & per falſitates quibus ſe occœcavit, ut nuſquam fuiſſet aliquis influxus Divini in rationale ejus mentis, niſi per Humanum, quod Dominus in Se uniret Divino; per Humanum Ipſius facta eſt communicatio; ſic enim Supremum Divinum venire potuit ad hominem, quod Dominus aperte pluribus in locis dicit, nempe quod Ipſe ſit via; & quod ad Patrem non aditus ſit, quam per Ipſum; hoc nunc eſt, quod hic dicitur, quod ab Ipſo, nempe Humano unito Divino, omne bonum & omne verum.

2017. Verſ: 7. *Et erigam fœdus meum inter Me & inter te, & inter ſemen tuum poſt te, in generationes illorum, in fœdus æternum, ad eſſe tibi in Deum,*

&

& ſemini tuo poſt te. Erigam fœdus meum inter Me & inter te, ſignificat unionem: & inter ſemen tuum poſt te, ſignificat conjunctionem cum iis qui fidem in Ipſum habent: in generationes illorum, ſignificat illa quæ ſunt fidei: in fœdus æternum, ſignificat conjunctionem cum his: ad eſſe tibi in Deum, ſignificat Divinum Domini in Ipſo: & ſemini tuo poſt te, ſignificat inde Divinum apud eos, qui fidem in Ipſum habent.

2018. Erigam fœdus meum inter me & inter te, quod ſignificet unionem, conſtat a ſignificatione fœderis, quod ſit unio, de qua prius n: 665. 666. 1023. 1038, de qua Unione in hoc Capite & prius paſſim actum eſt, & oſtenſum, quod Jehovah, qui hic loquitur, fuerit in Ipſo, quia unus cum Ipſo a prima conceptione & nativitate, nam conceptus fuit a Jehovah, & inde Internum Ipſius fuit Jehovah; & hoc per ſimile apud hominem illuſtratum n: 1999, quod nempe anima ejus unum ſit cum corpore, ſeu internum ejus cum externo, tametſi inter ſe diſtincta ſunt, & quandoque ita diſtincta, ut unum pugnet cum altero, ut fieri ſolet in tentationibus, in quibus Internum increpat Externum, & malum, quod in Externo, rejicere vult, & uſque conjuncta, aut unum ſunt, quia tam anima quam corpus eſt ejuſdem hominis: ſit pro exemplo, qui aliter cogitat, quam vultu oſtendit, ore loquitur, & geſtu facit, eſt tunc Interius quod diſſentit cum Externo, ſed uſque unum ſunt, nam cogitatio æque hominis eſt, ac externum vultus, oris, geſtus; at unio eſt, quando hæc, ſeu vultus, loquela oris, & geſtus cum cogitatione conſentiunt: hæc ad illuſtrationem.

2019. Et inter ſemen tuum poſt te, quod ſignificet conjunctionem cum iis qui fidem in Ipſum habent, conſtat a ſignificatione Seminis, quod ſit fides, de qua n: 1025. 1447. 1610; tum a ſignificatione Poſt te, quod ſit ſequi; in Verbo uſitata formula eſt, ambulare poſt aliquem, ut Jerem: VII: 6. Cap: VIII: 2. Ezech: XX: 16: tum Marc: VIII: 34. Luc: IX: 23. Cap: XIV: 27; quare hic ſemen poſt te ſignificat illos qui in fide ſunt, & ſequuntur Ipſum; in ſenſu interno, qui nati ab Ipſo.

2020. In generationes illorum, quod ſignificent illa quæ ſunt fidei, conſtat a ſignificatione Generationum, quod ſint illa quæ generantur & naſcuntur a charitate, hoc eſt, omnia fidei, ſeu quod idem, omnes illi qui regenerati a Domino, ita in quibus eſt fides charitatis, de qua, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus; quod Generationes, ut & Nativitates, in ſenſu interno ſint illa, oſtenſum eſt in Parte Prima, n: 613. 1041. 1145. 1330.

2021. In fœdus æternum, quod ſignificet conjunctionem cum his, conſtat a ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio, de qua prius, n: 665. 666. 1023. 1038: & quod cum illis, qui vocantur ſemen, conſtat ex eo quod immediate ſequatur, & quod fœdus iterum in hoc Verſu dicatur, ita prius ſe refert ad unionem Jehovæ cum Eſſentia Humana, alterum ad conjunctionem cum his, qui ſunt ſemen. Ut diſtinctior idea habeatur de Unione Divinæ Eſſentiæ Domini cum Humana, & de Conjunctione Domini cum Humano genere per fidem charitatis, hic & in ſequentibus licet Illam, *Unionem* appellare,

Hanc autem, *Conjunctionem*; Divinæ etiam Eſſentiæ Domini cum Humana fuit Unio, Domini autem cum Genere humano per fidem charitatis, eſt Conjunctio; quod inde conſtat, quia Jehovah ſeu Dominus eſt Vita, Cujus Humana Eſſentia etiam facta eſt Vita, ut ſupra oſtenſum, Vitæ cum Vita eſt Unio; at homo non eſt Vita, ſed recipiens vitæ, ut prius quoque oſtenſum eſt; cum Vita influit in recipiens vitæ, eſt conjunctio, nam ei adaptatur ſicut agens patienti, ſeu ſicut vivum in ſe, mortuo in ſe, quod inde vivit; principale cum inſtrumentali, ut appellantur, quidem conjunctum apparet, ſicut forent unum, ſed uſque non ſunt unum, per ſe enim eſt illud, & per ſe eſt hoc; homo ex ſe non vivit, ſed Dominus ex Miſericordia eum ſibi adjungit, & ſic eum vivere facit in æternum; & quia ita diſtincti ſunt, Conjunctio dicitur.

2022. Ad eſſe tibi in Deum, quod ſignificet Divinum Domini in Ipſo, conſtat ex illis, quæ ſupra de Divina Domini Eſſentia, quod fuerit in Ipſo, dicta ſunt.

2023. Et ſemini tuo poſt te, quod ſignificet inde Divinum apud eos, qui fidem in Ipſum habent, conſtat ex ſignificatione Seminis, quod ſit fides charitatis, de qua n: 1025. 1447. 1610: tum ex ſignificatione Poſt te, quod ſit ſequi Ipſum, de qua mox ſupra n: 2019. Divinum apud illos, qui fidem in Ipſum habent, eſt Amor & Charitas; per *Amorem* intelligitur Amor in Dominum; per *Charitatem* amor erga proximum; amor in Dominum nuſquam ſeparari poteſt ab amore erga proximum, nam amor Domini eſt erga univerſum genus humanum, quod in æternum ſalvare vult, & ſibi prorſus adjungere, ut nullus eorum pereat; quare qui habet amorem in Dominum, is habet amorem Domini, & ſic non aliter poteſt quam amare proximum: ſed qui in amore erga proximum ſunt, non ideo omnes ſunt in amore in Dominum, ſicut Gentes probæ, quæ in ignorantia ſunt de Domino, apud quas uſque Dominus in charitate præſens eſt, ut oſtenſum in Parte Prima, n: 1032. 1059; tum etiam alii intra Eccleſiam; nam amor in Dominum eſt in gradu ſuperiori: qui amorem habent in Dominum, ſunt cœleſtes homines, at qui amorem erga proximum ſeu charitatem, ſunt ſpirituales; Antiquiſſima Eccleſia, quæ fuit ante diluvium, & cœleſtis fuit, in amore in Dominum fuit; Antiqua vero Eccleſia, quæ poſt diluvium, & ſpiritualis fuit, in amore erga proximum ſeu in charitate fuit: hæc diſtinctio inter amorem & charitatem erit in ſequentibus, quando nominantur.

2024. Verſ: 8. *Et dabo tibi, & ſemini tuo poſt te, terram peregrinationum tuarum, omnem terram Canaan, in poſſeſſionem æternam, & ero illis in Deum.* Dabo tibi, & ſemini tuo poſt te, terram peregrinationum tuarum, ſignificat quod Dominus omnia ſibi propriis viribus acquiſivit, quæ ſunt terra peregrinationum; dabo tibi, eſt quod Ipſius ſint quæ in cœlis & in terris: & ſemini tuo poſt te, ſignificat quod daturus illis qui fidem in Ipſum haberent: omnem terram Canaan, ſignificat Regnum cœleſte: in poſſeſſionem æternam, ſignificat in æternum; & ero illis in Deum, ſignificat quod unus Deus.

2025.

2025. Quod dabo tibi & ſemini tuo poſt te, terram peregrinationum tuarum, ſignificet quod Dominus omnia ſibi propriis viribus acquiſiverit, quæ ſunt terra peregrinationum, conſtat a ſignificatione peregrinari quod ſit inſtrui, de qua n: 1463; & quia homo vitam ſibi acquirit imprimis per inſtructionem in ſcientificis, doctrinalibus, & cognitionibus fidei, peregrinatio inde eſt vita ſic acquiſita: applicate ad Dominum, eſt vita quam Ipſe Sibi comparavit, per cognitiones, pugnas tentationum, & in illis victorias, & quia illam Sibi propriis viribus, hic per terram peregrinationum illud ſignificatur. Quod Dominus omnia Sibi propriis viribus comparaverit, & propriis viribus univerit Eſſentiam Humanam Divinæ, & Divinam Humanæ, & quod ſic Juſtitia ſolus factus, conſtat manifeſte apud Prophetas, ut apud Eſaiam, " Quis hic, veniens ex Edom, incedens in *multitudine roboris ſui*; torcular " calcavi *ſolus Ego*, & de populis *non quiſquam mecum.* Circumſpexi, & " *nemo auxilians*; & obſtupui, & *nemo ſuffulciens*; ideo *ſalutem præſtitit mihi* " *brachium meum*," LXIII: 1. 2. 5. Edom pro Humana Domini Eſſentia; robur & brachium pro potentia, quod ex propria clare dicitur, quod nemo auxilians, nemo ſuffulciens, quod ſalutem Ipſi præſtiterit brachium Ipſius: apud Eundem, " Vidit *quod non quiſquam*, & obſtupuit, quod *nemo intercedens*; & *ſalutem præſtitit Ipſi brachium Ipſius*, & Juſtitia Ipſius fulcivit " Ipſum: & *induit Juſtitiam* ſicut loricam, & galeam ſalutis in capite ſuo," LIX: 16. 17. ſimiliter quod propria potentia; & quod ſic Juſtitia factus: quod Dominus Juſtitia, apud Danielem, " Septimanæ ſeptuaginta deciſæ " ſunt, ad expiandum iniquitatem, & ad *adducendum Juſtitiam ſæculorum*, " & ad obſignandum Viſionem & Prophetam, & ad ungendum Sanctum " Sanctorum," IX: 24: & apud Jeremiam, " Suſcitabo Davidi germen " juſtum, & regnabit Rex, & intelligenter aget, & faciet Judicium & Juſtitiam in terra: in diebus Illius ſalvabitur Jehuda, & Iſraël habitabit in " fiducia; & hoc Nomen Ipſius, quod vocabunt Ipſum, *Jehovah Juſtitia* " *noſtra*," XXIII: 5. 6. Cap: XXXIII: 15. 16: ideo quoque appellatur *Habitaculum Juſtitiæ*, Jer: XXXI: 23. Cap: L: 7: & apud Eſaiam, " *Mirabilis* " & *Heros*," IX: 6. Quod Dominus toties tribuat Patri, quod Ipſius eſt, explicatum eſt ſupra, n: 1999. 2004; Jehovah enim in Ipſo fuit, proinde in ſingulis Ipſius; hoc ex ſimili, tametſi non compari, poteſt illuſtrari apud hominem; anima hominis eſt in eo, & quia in eo, eſt in ſingulariſſimis ejus, nempe in ſingulariſſimis ejus cogitationis, & in ſingulariſſimis ejus actionis; quicquid non habet animam ejus in ſe, non eſt ejus; Anima Domini fuit ipſa Vita, ſeu ipſum Eſſe, quod eſt Jehovah, nam conceptus a Jehovah, ita fuit in ſingulariſſimis Ipſius; & quia ipſa vita, ſeu ipſum Eſſe, quod eſt Jehovah, fuit Ipſius, ſicut anima eſt hominis, ita Ipſius fuit quod Jehovæ, quod eſt quod Dominus dicit, quod ſit in ſinu Patris, Joh: I: 18. & quod omnia, quæ Pater habet, ſua eſſent, Joh: XVI: 15. Cap: XVII: 10. 11. ex Bono, quod eſt Jehovæ, univit Divinam Eſſentiam Humanæ, & ex Vero univit Humanam Eſſentiam Divinæ, ita omnia & ſingula ex Se Ipſo; imo Humanum Ipſius fuit relictum ſibi, ut pugnaret a Se contra omnia Inferna;

& vinceret illa, & quia vitam habuit in Se, ut dictum, quæ Ipſius fuit, ſua potentia & ſuis viribus illa evicit; ſicut etiam clare apud Prophetas in locis citatis dicitur. Inde nunc, quia propriis viribus omnia Sibi, acquiſivit, Juſtitia factus, mundum ſpirituum vindicavit ab infernalibus geniis & ſpiritibus, & ſic liberavit genus humanum ab interitu, nam genus humanum per ſpiritus regitur, & ſic redemit illud; ideo toties in Verbo Veteris Teſtamenti, Liberator & Redemptor dicitur, & Salvator, quod eſt nomen Ipſius Jeſus.

2026. Quod dabo tibi, ſit quod Ipſius ſint quæ in cœlis & in terris, ex illis, quæ nunc dicta ſunt, ſequitur; dare tibi in ſenſu literæ, eſt quod Deus ſeu Jehovah Ipſi daret, ſicut etiam in Verbo Evangeliſtarum, quod Pater dederit Ipſi omnia quæ in cœlo & in terra; ſed in ſenſu interno, in quo ipſum verum ſiſtitur in ſua puritate, eſt quod Dominus ſibi acquiſiverit, quia in Ipſo, & in ſingulis Ipſius fuit Jehovah, ut dictum eſt; quod per ſimile adhuc illuſtrari poteſt; ſicut ſi interior ſeu rationalis homo, aut cogitatio diceret, quod corporeum ejus haberet quietem ſeu tranquillitatem, ſi deſiſteret hoc aut illud facere, tunc qui dicit eſt idem homo, ac is ad quem dicitur, nam tam Rationale eſt hominis, quam corporeum, quare cum illud dicitur hoc intelligitur. Præterea quod Domini ſint quæ in cœlis & in terris, conſtat ex plurimis locis Verbi, præter ex illis quæ in Veteri Teſtamento, etiam ex his apud Evangeliſtas, Matth: XI: 27. Luc: X: 22. Joh: III: 34, 35. Cap: XVII: 2. Cap: XXVIII: 18. & ex illis quæ in Parte Prima oſtenſa ſunt, n: 458. 551. 552. 1607. & quia Dominus regit univerſum Cœlum, etiam regit omnia quæ in terris, ita enim connexa ſunt, ut qui unum regit omnia regat, a Cœlo enim Angelorum, dependet Cœlum ſpirituum angelicorum, ab hoc mundus ſpirituum, ab hoc iterum genus humanum; & ſimiliter a Cœlis omnia quæ ſunt in mundo & natura, nam abſque influxu a Domino per cœlos, nihil uſquam quod in natura & triplici ejus regno eſt, exiſteret & ſubſiſteret; videatur n: 1632.

2027. Quod ſemini tuo poſt te, ſignificet quod daturus illis qui fidem in Ipſum haberent, conſtat ex ſignificatione Seminis, quod ſit fides, de qua n: 1025. 1447. 1610; nempe quod ſit fides charitatis, de qua n: 379. 389. 654. 724. 809. 916. 1017. 1162. 1176. 1158; Fidem charitatis non habent, ita non ſunt ſemen hic intellectum, qui meritum ponunt in ſuæ vitæ actis, ſic enim non ex Domini Juſtitia, ſed ex ſuamet ſalvari volunt; quod in illis nulla ſit fides charitatis, hoc eſt, nulla charitas, conſtat exinde, quod ſemet aliis præferant, ita ſe intueuntur, non alios, niſi quantum illis ſerviunt, & qui non hoc volunt, illos vel contemnunt, vel odio habent; ita per amorem ſui diſſociant, & nuſquam ſociant, & ſic deſtruunt quod cœleſte eſt, nempe amorem mutuum, qui eſt firmamentum cœli, nam in illo ipſum cœlum, & omnis ejus conſociatio & unanimitas ſubſiſtit & conſiſtit; quicquid enim deſtruit unanimitatem in altera vita, hoc contra ordinem ipſius cœli eſt, ita ad deſtructionem totius conſpirat; tales ſunt qui in vitæ ſuæ actis ponunt meritum, & juſtitiam ſibi vindicant: ex his ſunt plures in altera vita, ii quando-

que

que lucent facie ſicut faculæ, ſed ex igne fatuo, qui prodit ex ſui juſtificatione, ſed ſunt frigidi; viſi quandoque diſcurrere & confirmare ſui meritum ex ſenſu literali Verbi, odio habentes vera quæ ſunt ſenſus interni, n: 1877; ſphæra eorum eſt intuitiva ſui, ita deſtructiva omnium idearum, quæ ſe non intueuntur inſtar cujuſdam numinis; ſphæra plurium talium ſimul eſt diſtractiva ita, ut nihil ſit ibi niſi inimicum & hoſtile, nam quiſque cum idem vult, nempe ut ſerviatur, alterum corde necat: quidam eorum ſunt inter eos, qui dicunt ſe laboraviſſe in vinea Domini, cum tamen jugiter tunc volverunt animo ſui præeminentiam, gloriam, & honores, tum etiam lucrum, & ſic uſque quod maximi fierent in cœlo, imo quod ſervirentur ab angelis; alios præ ſe corde contemnentes, ita nullo amore mutuo, in quo Cœlum conſiſtit, imbuti, ſed amore ſui, in quo ponunt cœlum, nam neſciunt quid cœlum, de quibus videatur n: 450. 451. 452. 1594. 1679: hi ſunt inter illos, qui primi eſſe volunt, ſed fiunt ultimi, Matth: XIX: 30. Cap: XXI: 16. Marc: X: 31. & qui dicunt ſe per Nomen Domini prophetaviſſe, & multas virtutes feciſſe, at quibus dicitur, non novi vos, Matth: VII: 22. 23. Aliter ſe habet cum illis, qui ex ſimplicitate cordis autumarunt ſe mereri Cœlum, & in charitate vixerunt; illi mereri Cœlum ſpectarunt ut promiſſum, & facile agnoſcunt id Miſericordiæ Domini eſſe; nam vita charitatis hoc ſecum habet; ipſa charitas omne verum amat.

2028. Omnem terram Canaan, quod ſignificet Regnum Cœleſte, conſtat ex ſignificatione terræ Canaanis, quod ſit Regnum cœleſte, de qua prius n: 1413. 1437. 1607.

2029. In poſſeſſionem æternam, quod ſignificet æternum, conſtat abſque explicatione: vocantur poſſeſſores, tum hæredes, non ex merito, ſed ex Miſericordia.

2030. Quod ero illis in Deum, ſignificet quod unus Deus, conſtat ex eo, quod hic agatur de Humana Domini Eſſentia unienda Divinæ, & ſic ipſa quoque fieret Deus, ita ero illis in Deum, ſignificat in ſenſu interno unum Deum.

2031. Verſ: 9. *Et dixit Deus ad Abraham, & tu fœdus meum cuſtodies, tu & ſemen tuum poſt te, in generationes eorum.* Dixit Deus ad Abraham, ſignificat perceptionem: & tu fœdus meum cuſtodies, ſignificat unionem adhuc arctiorem: tu & ſemen tuum poſt te, ſignificat quod ab Ipſo conjunctio omnium qui fidem in Ipſum habent: in generationes illorum, ſignificat illa quæ ſunt fidei.

2032. Dixit Deus ad Abraham, quod ſignificet perceptionem, conſtat a ſignificatione dicere Deus in ſenſu hiſtorico Verbi, quod ſit percipere, de qua prius n: 1602. 1791. 1815. 1819. 1822.

2033. Tu fœdus meum cuſtodies, quod ſignificet unionem adhuc arctiorem, conſtat a ſignificatione fœderis, quod ſit unio & conjunctio, de qua prius ad verſ: 2. 4. 7, & in Parte Prima, n: 665. 666. 1023. 1038; repetitio hic fœderis, de quo toties prius, denotat unionem arctiorem: in ſenſu hiſtorico, qui eſt de Abrahamo, non aliud prædicari poteſt, quam ut cuſtodiat

diat fœdus, in ſenſu autem interno, in quo de Domino, evaneſcit hiſtoricum, & ſuccedunt prædicabilia, quæ ſunt uniri arctius. Unitio Humanæ Eſſentiæ Domini cum Divina Ipſius, non ſimul facta eſt, ſed per totum vitæ Ipſius curſum ab infantia ad ultimum vitæ in mundo; ita aſcendit continue ad Glorificationem, hoc eſt, unionem, quod eſt quod apud Johannem dicitur, "Jeſus dixit, Pater *glorifica* tuum Nomen; exiit vox e Cœlo, & *glorificavi*, "& rurſus *glorificabo*," XII: 28, videantur quæ prius, n: 1690. 1864.

2034. Quod tu & ſemen tuum poſt te, ſignificet quod ab Ipſo conjunctio omnium qui fidem in Ipſum habent, conſtat ex ſignificatione Seminis, quod ſit fides, de qua aliquoties ſupra; & ex ſignificatione Poſt te, quod ſit ſequi Ipſum, de qua ſupra, n: 2019. Prius actum eſt de Unione Eſſentiæ Divinæ cum Humana, & Humanæ cum Divina, hic nunc agitur de Conjunctione Domini cum illis, qui credunt in Ipſum, quare etiam Tu iterum dicitur, nempe *Tu* fœdus meum cuſtodies, *Tu* & ſemen tuum, ex qua repetitione & adjunctione ad ſemen, conſtat, quod in ſenſu interno Conjunctio ſignificetur, & quidem cum illis qui ſemen ſunt, per quod ſignificari fidem charitatis, oſtenſum n: 1025. 1447. 1610. & quod fides ſit ipſa Charitas, in Parte Prima n: 30 ad 38. 379. 389. 654. 724. 809. 916. 1017. 1076. 1077. 1162. 1176. 1258. 1798. 1799. 1834. 1844. Dominus etiam cum loquitur de Unione Ipſius cum Patre, illico & continenter loquitur de Conjunctione Ipſius, cum Genere humano, quia hoc fuit cauſa Unionis, ut conſtat apud Johannem, "*Ut omnes unum ſint, ſicut Tu Pater in Me, & Ego in Te, ut etiam illi in nobis unum ſint: Ego gloriam, quam dediſti Mihi, dedi illis, ut ſint unum, ſicut nos unum ſumus, Ego in illis, & Tu in Me; nam notum feci illis Nomen tuum, & notum faciam, ut amor, quo amaſti Me, in illis ſit*, XVII: 21. 22. 26. ex quibus patet, quod Dominus in Unione ſui cum Patre ſuo, ſpectaverit conjunctionem ſui cum genere humano; & quod hæc fuerit Ipſi cordi, quia fuit Amor Ipſius; omnis enim conjunctio fit per amorem, eſt amor ipſa conjunctio: alibi apud Eundem, "*Quia Ego vivo & vos vivetis; in illa die cognoſcetis vos, quod Ego in Patre, & vos in Me, & Ego in vobis; qui habet præcepta mea, & facit illa, ille amat Me*," XIV: 19. 21. inde ſimiliter patet, quod Dominus in Unione Humanæ ſuæ Eſſentiæ cum Divina, ſpectaverit ſui conjunctionem cum genere humano, & quod hæc finis, & hæc amor Ipſius, qui talis, quod intimum gaudium Ipſi fuerit ſalvatio generis humani ſpectata in unione Sui cum Patre Ipſius; & deſcribitur hic quoque, quid unit, nempe habere & facere illa, ita amare Dominum: apud Eundem, "*Pater, Glorifica Nomen tuum; exiit igitur vox e Cœlo, & glorificavi, & iterum glorificabo: Jeſus dixit, non propter Me, hæc vox facta, ſed propter vos: Ego vero cum exaltatus fuero e terra, omnes traham poſt Me*," XII: 28. 30. 32. per glorificationem intelligitur unio, ut prius dictum; & quod in Unione Sui cum Patre ſpectaverit conjunctionem Sui cum genere humano, aperte dicitur, nempe dum exaltatus fuero, omnes traham poſt Me. Quod conjunctio facta Infiniti ſeu Supremi Divini per Humanum Domini factum Divinum, cum genere humano, & quod hæc Conjunctio fuerit cauſa adventus Domini in

mundum,

mundum, eſt arcanum, in quod plures apud ſe inquirunt, & quia non capiunt, non credunt; & quia non credunt ex eo quod non capiant, id illis ſcandalum fit; quod ita ſit, ex multa experientia ſcire datum ab illis qui in alteram vitam veniunt; permulti eorum ſunt, pæne maxima pars ingenioſorum in mundo, dum modo cogitant, quod Dominus factus homo, & fuerit ſicut alius homo externa forma, quodque paſſus, & tamen regat univerſum, illico opplent ſphæram ſcandalis, ex cauſa quia hoc illis ſcandalum fuit in vita corporis, tametſi nihil tunc de eo evulgarunt, & tametſi Ipſum externa ſanctitate adorarunt; in altera enim vita interiora patent, & manifeſtantur per ſphæram ab illis diffuſam, de qua in Parte Prima, n: 1048. 1053. 1316. 1504; inde percipitur manifeſte qua fide fuerunt, & quid cogitarunt de Domino: cum ita ſit, paucis licet adhuc exponere, quomodo ſe res habet; poſtquam omne cœleſte apud hominem periit, hoc eſt omnis amor in Deum, ſic ut voluntas boni nulla amplius, tunc ſeparatum eſt genus humanum a Divino, nihil enim conjungit quam amor, quo facto nullo, facta eſt disjunctio, & cum disjunctio ſequitur interitus & exſtirpatio; quare tunc promiſſio facta de adventu Domini in mundum, Qui uniret Humanum Divino, & per hanc Unionem conjungeret genus humanum in Se Ipſo per fidem amoris & charitatis; a tempore primæ Promiſſionis, de qua Geneſ: III: 15. fides amoris in venturum Dominum conjunxit; at cum nulla amplius fides amoris reſidua fuit in orbe terrarum, tunc Dominus venit, & Humanam Eſſentiam univit Divinæ, ita ut prorſus unum eſſent, ſicut Ipſe clare dicit, & ſimul docuit viam veritatis, quod omnis qui crederet in Ipſum, hoc eſt, amaret Ipſum & quæ Ipſius ſunt, & eſſet in amore Ipſius qui eſt erga univerſum genus humanum, ita erga proximum, conjungeretur & ſalvaretur: cum Humanum Divinum factum, & Divinum Humanum in Domino, tunc influxus Infiniti ſeu Supremi Divini factus apud hominem, qui nuſquam aliter potuiſſet exiſtere; inde quoque diſcuſſæ ſunt diræ perſuaſiones falſi, & diræ cupiditates mali, quibus mundus ſpirituum oppletus fuit, & ab animabus e mundo alluentibus continue opplebatur; & ii qui in illis erant, conjecti in inferna, & ſic ſeparati; quod niſi factum fuiſſet, periiſſet humanum genus, nam hoc per ſpiritus regitur a Domino; nec aliter diſcuti potuerunt, nam nulla operatio dabatur Divini per rationalia in ſenſualia interna hominis, ſunt enim longe infra Supremum Divinum non ita unitum: præter arcaniora adhuc, quæ nuſquam ad captum alicujus hominis edici poſſunt, videantur quæ prius, n: 1676. 1990. 2016: quod Dominus ſicut Sol appareat in cœlo cœleſtium, & ſicut Luna in cœlo ſpiritualium angelorum, & quod Sol ſit cœleſte amoris Ipſius, & quod Luna ſpirituale amoris, n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531: & quod omnia & ſingula ſint ſub aſpectu Ipſius, n: 1274 f. 1277 f.

2035. In generationes eorum, quod ſignificet illa quæ ſunt fidei, conſtat a ſignificatione Generationum & Nativitatum, quod ſint illa quæ ſunt fidei, de qua n: 613. 1145. 1255. 1330: & quod illa quæ ſunt amoris & fidei, ſe habeant ſicut conſanguinitates & affinitates generationum, n: 685. 917.

2036. Verſ:

2036. Verſ: 10. *Hoc fœdus meum, quod cuſtodietis inter Me & inter vos; & inter ſemen tuum poſt te, circumcidi vobis omnem maſculum.* Hoc fœdus meum quod cuſtodietis inter Me & inter vos, ſignificat indicium conjunctionis omnium cum Domino: & inter ſemen tuum poſt te, ſignificat illos qui fidem in Ipſum habent: circumcidi vobis omnem maſculum, ſignificat puritatem.

2037. Hoc fœdus meum, quod cuſtodietis inter Me & inter vos, quod ſignificet indicium conjunctionis omnium cum Domino, conſtat ex ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio, de qua prius; hic quod ſit indicium conjunctionis, conſtat a Verſu ſequente, ubi appellatur Signum fœderis, ubi hæc, "*Circumcidetis carnem præputii veſtri, & erit in* Signum fœderis *inter* "*Me & inter vos.*" Signa fœderis erant omnes Ritus Externi Eccleſiæ, qui ſancte habendi, quia per illos ſignificabantur Interna; Circumciſio, de qua hic agitur, nec fuit niſi Ritus repræſentativus & ſignificativus, de quo in ſequentibus; ſed uſque tales ritus in Verbo paſſim vocantur fœdus, ex cauſa quia Externa repræſentabant, & ſic ſignificabant Interna; Interna ſunt fœderis, quia conjungunt, non autem externa niſi per interna, externa erant ſolum ſigna fœderis, ſeu indicia conjunctionis, ex quibus recordarentur internorum, & ſic per hæc conjungerentur; de ſignis fœderis videatur n: 1308; omnia Interna, quæ fœderis ſunt, ſeu quæ conjungunt; ſe referunt ad amorem & charitatem, & ex amore & charitate procedunt, nam ex his binis, nempe amare Dominum ſupra ſe, & proximum ut ſe, omnis lex & omnes prophetæ, hoc eſt, univerſa doctrina fidei pendet, Matth: XXII: 34 ad 39. Marc: XII: 28 ad 35.

2038. Et inter ſemen tuum poſt te, quod ſignificet illos, qui fidem in Ipſum habent, conſtat a ſignificatione Seminis, quod ſit fides ex charitate, de qua prius.

2039. Circumcidi omnem maſculum, quod ſignificet puritatem, conſtat a repræſentatione, & inde ſignificatione Circumcidere in ſenſu interno; Circumciſio ſeu exciſio præputii non aliud ſignificabat, quam remotionem & abſterſionem eorum, quæ impediebant & inquinabant amorem cœleſtem, quæ ſunt mala cupiditatum, imprimis cupiditatum amoris ſui, & falſa inde; cauſa hujus ſignificationis eſt, quia Genitalia utriuſque ſexus, amorem cœleſtem repræſentant; ſunt tria genera amorum, quæ conſtituunt cœleſtia Regni Domini, nempe amor conjugialis, amor erga infantes, & amor ſocietatis ſeu mutuus; Amor conjugialis eſt principalis omnium, nam in eo finis maximi uſus, nempe propagatio generis humani, & inde Regni Domini, cujus eſt ſeminarium; Amor erga infantes proxime ſuccedit, qui inde; & dein Amor ſocietatis ſeu mutuus; quicquid obtegit, impedit, & conſpurcat hos amores, ſignificatur per præputium, cujus exciſio, ſeu circumciſio, ideo repræſentativa facta eſt; quantum enim mala cupiditatum & falſa inde, removentur, tantum purificatur homo, & tantum apparere poteſt Amor cœleſtis: Amor ſui quam contrarius ſit amori cœleſti, & quam ſpurcus, dictum & oſtenſum eſt, n: 760. 1307. 1308. 1321. 1594. 2045. 2057: ex his liquet,

quet, quod Circumciſio in ſenſu interno ſignificet puritatem. Quod Circumciſio ſit modo Signum fœderis ſeu conjunctionis, conſtare poteſt manifeſte ex eo, quod circumciſio præputii nihil prorſus ſit abſque circumciſione cordis; & quod circumciſio cordis, quæ eſt purificatio a ſpurcis illis amoribus, ſit quæ ſignificatur; ut manifeſte ab his in Verbo locis patet; apud Moſen, "*Circumcidet Jehovah Deus cor tuum*, & *cor ſeminis tui*, ad amandum Jehovam Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, propterea ut vivas," Deut: xxx: 6: ex quibus conſtat, quod circumcidere cor, ſit purificari a ſpurcis amoribus, ut amari poſſit Jehovah Deus ſeu Dominus, ex toto corde, & ex tota anima: apud Jeremiam, "Novate vobis novale, & ne feratis inter ſpinas, *Circumcidite vos Jehovæ*, & *removete præputium cordis veſtri*, vir Jehudæ & habitatores Hieroſolymæ," iv. 3. 4. circumcidere ſe Jehovæ, & removere præputia cordis, nec aliud eſt, quam removere talia quæ impediunt amorem cœleſtem; inde etiam conſtat, quod circumciſio cordis ſit interius quod ſignificatur per circumciſionem præputii: apud Moſen, "*Circumcidetis præputium cordis veſtri*, & cervicem veſtram ne induretis amplius, faciens judicium orphani & viduæ, & amans peregrinum ad dandum illi panem & veſtem," Deut: x: 16. 18; ubi etiam quod circumcidere præputium cordis, ſit purificari a malis amorum ſpurcorum & a falſis inde, liquet; cœleſtia amoris deſcribuntur per opera charitatis, nempe per facere judicium orphani & viduæ, & per amare peregrinum ad dandum illi panem & veſtem: apud Jeremiam, "Ecce dies venientes, quibus viſitabo ſuper omnem *circumciſum in præputio*, ſuper Ægyptum, & ſuper Jehudam, & ſuper Edomum, & ſuper filios Ammonis, & ſuper Moabum, & ſuper omnes abſciſſos anguli, habitantes in deſerto, quia *omnes gentes præputiatæ*, & omnis domus Iſrael *præputiati corde*," ix: 24. 25. quod circumciſio ſignificativum purificationis ſit, inde quoque patet, vocantur circumciſi præputio, ſed uſque gentes præputiatæ, inter cæteras etiam Jehudas; & Iſrael præputiati corde: apud Moſen, "Vel tunc humiliabitur *cor eorum præputiatum*," Lev: xxvi: 41 ſimiliter. Quod per Præputium & Præputiatum ſignificetur immundum, conſtat apud Eſaiam, "Excitare, excitare, indue robur tuum Zion, indue veſtes decoris tui Hieroſolyma, civitas ſanctitatis, quia non addet, veniet in te amplius *Præputiatus* & *Immundus*," li: 1. per Zionem intelligitur Eccleſia cœleſtis, per Hieroſolymam Eccleſia ſpiritualis, in quam præputiatum, quod eſt immundum, non intrabit. Quod Circumciſio ſit *Signum fœderis*, ſeu indicium conjunctionis, manifeſte conſtat ex eo, quod ſimile repræſentatum per arborum fructus, qui etiam circumciderentur, de quibus ita apud Moſen, "Quando veneritis in terram, & plantaveritis quamcunque arborem cibi, *præputiabitis præputium ejus*, *fructum ejus*; tribus annis erit vobis *præputiati*, non comedetur, & in anno quarto erit omnis *fructus* ejus ſanctitas laudum Jehovæ," Lev: xix: 24: fructus ſimiliter repræſentant & ſignificant charitatem, ut a multis locis in Verbo conſtare poteſt, ita præputium eorum ſignificat immundum quod charitatem impedit & contaminat. Quod mirabile, cum Angeli, qui in Cœlo, ideam purificationis a ſpurcis naturali-

bus habent, tunc in mundo ſpirituum repræſentatur velociſſime quoddam ſimile circumciſionis; nam ideæ angelicæ in repræſentativa in mundo ſpirituum evadunt: fuerunt ritus repræſentativi in Eccleſia Judaica, qui inde originem duxerunt, & fuerunt quoque qui non inde: illi, apud quos in mundo ſpirituum, repræſentabatur velox illa circumciſio, volebant admitti in cœlum, & antequam admiſſi, hoc repræſentatum erat; ex quo conſtare poteſt, cur mandatum Joſuæ, quod circumcideret populum, cum Jordanem tranſgreſſi intrarent in terram Canaanem; introitus populi in terram Canaanem non aliud repræſentabat, quam intromiſſionem fidelium in cœlum, ideo circumciſio ſecundo mandata erat, de qua ita apud Joſuam, "Jehovah dixit "ad Joſchuam, fac tibi *gladios petrarum, circumcide filios Iſraelis ſecundo*, & "fecit ſibi Joſchua *gladios petrarum*, & *circumcidit filios Iſraelis ad collem præ-* "*putiorum:* & dixit Jehovah ad Joſchuam, hodie devolvi opprobrium "Ægypti deſuper vobis, & vocavit nomen loci illius Gilgal (devolutio:)" v: 2. 3. 9: gladii petrarum ſignificant vera, quibus imbuerentur, ut ſic ſpurcos amores caſtigare & diſcutere poſſent, nam abſque cognitionibus veri nuſquam aliqua purificatio; quod lapis ſeu petra ſignificet vera, prius n: 643. 1298, oſtenſum eſt; & quod gladius prædicetur de veris, quibus caſtigentur mala, ex Verbo conſtat.

2040. Verſ: 11. *Et circumcidetis carnem præputii veſtri, & erit in ſignum fœderis inter Me & inter vos.* Circumcidetis carnem præputii veſtri, ſignificat remotionem amoris ſui & mundi: & erit in ſignum fœderis inter Me & inter vos, ſignificat repræſentativum & ſignificativum puritatis.

2041. Circumcidetis carnem præputii veſtri, quod ſignificet remotionem amoris ſui & mundi, conſtat ex repræſentatione & ſignificatione Circumciſionis, quod ſit purificatio a ſpurcis amoribus, de qua mox ſupra n: 2039; tum a ſignificatione Carnis, quod ſit proprium hominis, de qua prius n: 999; proprium hominis non eſt niſi amor ſui & mundi, ita omnis cupiditas quæ inde, quod quam ſpurcum ſit, oſtenſum eſt in Parte Prima, n: 141. 150. 154. 210. 215. 694. 731. 874. 875. 876. 987, 1047: quia hoc proprium ſignificatur, quod removendum, hic dicitur caro præputii. Sunt bini amores ita dicti, & eorum cupiditates, quæ impediunt influxum amoris cœleſtis a Domino; illi enim cum regnant in interiori & externo homine, & eum occupant, tunc influentem amorem cæleſtem vel rejiciunt vel ſuffocant, ut & pervertunt & contaminant, nam prorſus contrarii ſunt amori cœleſti; quod prorſus contrarii ſint, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus demonſtrabitur; at quantum removentur, tantum amor cœleſtis influens a Domino incipit apparere, imo illuceſcere in interiori ejus homine, & tantum incipit videre, quod in malo, & falſo ſit, imo dein in immundo & ſpurco, denique quod hoc fuerit ipſius proprium; ſunt ii qui regenerantur, apud quos illi removentur: hoc quoque a non regeneratis poteſt appercipi, apud quos dum amorum iſtorum cupiditates quieſcunt, ut fit quandoque dum in meditatione ſancta ſunt, vel dum ſopiuntur, quod fit dum in infortuniis ſunt, in ægritudinibus & morbis, & maxime in momentis mortis, tunc quia corporea & mundana ſopita ſunt, & quaſi mortua, appercipiunt

aliquid

aliquid luminis cœleſtis, & ſolatii inde; ſed apud hos non eſt remotio illarum cupiditatum, ſed modo ſopitio, nam illico dum in ſtatum priſtinum redeunt, in cupiditates illas relabuntur: apud malos etiam ſopiri poſſunt corporea & mundana, & tunc elevari quaſi in quoddam cœleſte, ut quandoque fit cum animabus imprimis recentibus in altera vita, qui intenſe cupiunt videre gloriam Domini, quia tantum de Cœlo audiverunt in mundo cum vixerunt, illis tunc ſopiuntur externa illa, & ſic evehuntur in primum Cœlum, & fruuntur deſiderio ſuo; ſed non diu ſubſiſtere poſſunt, quia eſt modo quieſcentia corporeorum & mundanorum, non autem remotio, ut apud Angelos, de quibus videatur n: 541. 542. Sciendum eſt, quod amor cœleſtis a Domino continue influat apud hominem, & quod nihil aliud ſit, quod obſtat, impedit, & facit, quod illum recipere nequeat, quam cupiditates amorum illorum, & falſitates inde.

2042. Et erit in ſignum fœderis inter Me & inter vos, quod ſignificet repræſentativum & ſignificativum puritatis, conſtat ex illis quæ oſtenſa ſunt mox ſupra n: 2039, nempe quod Circumciſio non fuerit aliud quam repræſentativum purificationis ab amoribus ſpurcis; & quia ſolum externus ritus fuit, qui repræſentabat & ſignificabat internum, non erat fœdus, ſed ſignum fœderis.

2043. Verſ: 12. *Et filius octo dierum circumcidetur vobis, omnis maſculus, in generationes veſtras, natus domus, & emptio argenti, ab omni filio alienigena, qui non e ſemine tuo ille.* Filius octo dierum, ſignificat principium purificationis quodcunque: circumcidetur vobis, ſignificat purificationem: omnis maſculus, ſignificat eos qui in vero fidei: in generationes veſtras, ſignificat illa quæ ſunt fidei: natus domus, ſignificat cœleſtes: emptio argenti, ſignificat ſpirituales, qui ſunt intra Eccleſiam: ab omni filio alienigena qui non e ſemine tuo, ſignificat illos qui extra Eccleſiam.

2044. Et filius octo dierum, quod ſignificet principium purificationis quodcunque, conſtat ex ſignificatione Octavi diei; Septimana, quæ eſt ſeptem, dierum, ſignificat integram periodum cujuſcunque ſtatus & temporis, ut reformationis, regenerationis, tentationis, tam hominis in particulari, quam Eccleſiæ in communi; ita ſeptimana dicitur periodus, ſive foret mille annorum, ſive centum, ſive decem, ita dierum, horarum, minutorum, & ſic porro, quod a locis in Parte Prima n: 728. citatis conſtare poteſt; & quia dies octavus eſt dies primus ſequentis ſeptimanæ, hic ſignificat principium quodcunque. Inde quoque conſtat, quod ſicut ipſa circumciſio fuit repræſentativum purificationis, ita etiam tempus, nempe octavus dies; non quod tunc intrarent in ſtatum puriorem, & quod ideo purificati eſſent, ſed quia ſicut circumciſio ſignificabat purificationem, ita octavus dies, quod fieri debeat omni tempore, & ſic ſemper ut e novo principio.

2045. Circumcidetur vobis, quod ſignificet purificationem, conſtat a repræſentatione & ſignificatione Circumciſionis, quod ſit purificatio ab amoribus ſpurcis, de qua ſupra n: 2039. Qui in amoribus ſui & mundi ſunt, nuſquam credere poſſunt, quod in tam ſpurcis & immundis ſint, ſicut actua-

liter ſunt; quoddam enim volupe & jucundum eſt, quod mulcet, favet, & adblanditur, & facit, ut vitam eam ament, præferant omni alii vitæ, & ſic putent nihil mali ineſſe; nam quicquid favet alicujus amori & inde vitæ, creditur eſſe bonum; inde etiam rationale conſentit, & ſuggerit falſa quæ confirmant, quæ occæcant in tantum, ut nihil videant quid amor cœleſtis, & ſi viderent, corde ſuo dicerent, eſſe quoddam miſerum, aut quoddam nihil, aut quoddam phantaſiæ ſimile, quod animum tenet ſicut in ægritudine: ſed quod vita amoris ſui & mundi cum ejus voluptariis & jucundis ſit ſpurca & immunda, conſtare poteſt cuivis, ſi ex rationali facultate, qua donatus eſt, cogitare velit; amor ſui eſt, ex quo omnia mala, quæ deſtruunt ſocietatem civilem; ex illo ut ex immundo puteo ſcaturiunt omnia odia, omnes vindictæ, omnes crudelitates, imo omnia adulteria; qui enim ſe amat, alios omnes, qui ſibi non ſerviunt, aut honorem præſtant, aut favent, vel contemnit, vel vituperat, vel odio habet; & cum odio habet, non ſpirat niſi vindictas & crudelitates, & hoc quantum ſe amat; ita amor ille eſt deſtructivus ſocietatis & generis humani; quod talis ſit, videantur etiam quæ in Parte Prima de eodem dicta ſunt, n: 693. 694. 760. 1307. 1308. 1321. 1506. 1594. 1691. 1862: quod amor ſui ſit ſpurciſſimus in altera vita, & e diametro oppoſitus amori mutuo, in quo cœlum conſiſtit, in ſequentibus etiam, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur; & quia inde ſunt odia, vindictæ, crudelitates, & adulteria, inde ſunt omnia, quæ peccata, ſcelera, abominationes & prophanationes, vocantur; quare cum ille in rationali hominis eſt, inque ejus externi hominis cupiditatibus & phantaſiis, tunc influxus amoris cœleſtis a Domino, continuo arcetur, pervertitur, & contaminatur; eſt ſicut fœdum excrementum, quod omnem odorem ſuavem diſſipat, imo conſpurcat; & eſt ſicut objectum, quod radios lucis continue influentes, in tetros & nigros colores vertit; & eſt ſicut tigris & ſerpens, qui adblandimenta reſpuit, & eos, qui cibos porrigunt, morſu & veneno necat; aut ſicut homo facinoroſus, qui intentiones etiam optimas aliorum, ipſaque beneficia, in vituperia & malitias vertit: inde conſtat, quod amores illi, nempe ſui & mundi, ſint, qui per præputia repræſentantur & ſignificantur, quæ abſcindenda.

2046. Quod omnis maſculus ſignificet illos, qui in vero fidei ſunt, conſtat a ſignificatione Maſculi, quod ſit verum, de qua n: 672. 749: quod maſculus dicatur, per quem ſignificatur verum fidei, cauſa eſt, quia nemo purificari poteſt ab amoribus illis ſpurcis, niſi qui in vero eſt; ex vero cognoſcit, quid eſt purum & impurum, & quid ſanctum & prophanum; antequam hoc novit, non ſunt media, in quæ & per quæ operari poteſt amor cœleſtis qui continue influit a Domino, qui non recipi poteſt niſi in veris; quare per cognitiones veri reformatur & regeneratur homo, & hoc non prius, quam cum illis imbutus eſt; ipſa conſcientia per vera fidei formatur, nam conſcientia eſt veri & recti, qua regeneratus donatur, de qua videatur, n: 977. 986 f: 1033. 1076. 1077: hæc cauſa etiam eſt, quod cultri lapidei, ſeu gladii petrarum, ut vocantur, ad circumciſionem adhiberentur, per quos quod ſignificentur vera, videatur ſupra n: 2039 ad fin.

2047. In

2047. In generationes veſtras, quod ſignificet illa quæ ſunt fidei, conſtat a ſignificatione Generationum & Nativitatum, quod ſint illa quæ ſunt fidei, de qua n: 613. 1145. 1255. 2020. 2035.

2048. Quod natus domus ſignificet cœleſtes, & quod emptio argenti ſignificet ſpirituales, ita qui intra Eccleſiam, conſtat a ſignificatione nati domus, quod ſint illi qui intra domum; domus in Verbo ſignificat cœleſte, quia hoc intimum, unde per Domum Dei ſignificatur in univerſali ſenſu Regnum Domini, in minus univerſali Eccleſia, in particulari ipſe homo, in quo eſt Regnum ſeu Eccleſia Domini; quando homo dicitur domus, ſignificatur cœleſte fidei apud eum, quando templum, ſignificatur verum fidei apud eum; ita hic per natum domus ſignificantur cœleſtes. Quod autem emptio argenti ſeu emptus argento ſignificet ſpirituales, conſtat ex ſignificatione argenti, quod ſit verum, ita ſpirituale fidei, de qua in Parte Prima n: 1551: Cœleſtes dicuntur, qui ſunt in amore in Dominum, & quia Antiquiſſima Eccleſia, quæ ante diluvium, in illo amore fuit, erat Eccleſia cœleſtis; Spirituales dicuntur, qui in amore erga proximum, & ſic in vero fidei; talis fuit Antiqua Eccleſia, quæ poſt diluvium; de diſtinctione inter Cœleſtes & Spirituales, pluries actum eſt in Parte Prima. Quiſque videre poteſt, quod hic arcana cœleſtia ſint, nempe quod circumcidendi eſſent nati domus, & empti argento, tum quoque filii alienigenæ, & quod illi nominentur, & hoc, aliquoties, ut in Verſ: ſeq: 13. 23. 27, quæ arcana non patent niſi ex ſenſu interno, nempe quod per natos domus, & emptos argento, ſignificentur cœleſtes & ſpirituales, ita qui intra Eccleſiam, & per filium alienigenam qui non e ſemine, illi qui extra Eccleſiam.

2049. Ab omni filio alienigena, qui non e ſemine tuo ille, quod ſignificet illos qui extra Eccleſiam ſunt, conſtat a ſignificatione filii alienigenæ, quod ſint illi qui non nati intra Eccleſiam, ita non in bonis & veris fidei, quia non in cognitionibus illorum: filii alienigenæ etiam ſignificant illos qui in externo cultu ſunt, de quibus n: 1097, ſed tunc agitur de illis qui intra Eccleſiam ſunt; hic vero, quia de Eccleſia Domini in univerſali, ſunt filii alienigenæ illi qui non nati intra Eccleſiam, ſicut ſunt gentes: Gentes, quæ extra Eccleſiam, poſſunt eſſe in veris, ſed non in veris fidei; vera eorum ſunt, ſicut præcepta decalogi, quod honorandi parentes, quod non occidendum, non furandum, non adulterandum, non concupiſcenda quæ ſunt aliorum, tum quod Numen colendum; ſed vera fidei ſunt omnia Doctrinalia de Vita æterna, de Regno Domini, & de Domino; hæc illis non poſſunt nota eſſe, quia Verbum non habent; hi ſunt, qui per filios alienigenas, qui non e ſemine, & qui cum circumcidendi, hoc eſt, purificandi, ſignificantur; inde patet, quod illi æque purificari queant ac qui intra Eccleſiam; quod repræſentabatur per circumcidi; purificantur quando rejiciunt ſpurcos amores, & vivunt inter ſe in charitate, tunc enim vivunt in veris, nam omnia vera ſunt charitatis, ſed in veris, de quibus prius; qui cum in his veris vivunt, facile hauriunt vera fidei, ſi non in vita corporis, uſque in altera vita, quia vera fidei ſunt interiora vera charitatis, nihil enim plus tunc amant, quam in interiora

teriora vera charitatis admitti; interiora charitatis ſunt, in quibus conſiſtit Regnum Domini, de illis videatur n: 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 1366. In altera vita nihil facit ſcientia cognitionum fidei, peſſimi enim, imo infernales, poſſunt eſſe in ſcientia illarum, quandoque præ aliis, ſed eſt vita ſecundum cognitiones, nam omnes cognitiones pro fine habent vitam; niſi addiſcerentur propter vitam, nullius uſus forent, præter quod loqui poſſint de iis, & inde docti haberi in mundo, in honores evehi, & lucrari famam & opes; inde conſtat quod vita cognitionum fidei non alia ſit quam vita charitatis, Lex enim & Prophetæ, hoc eſt, univerſa Doctrina fidei cum omnibus ejus cognitionibus, conſiſtit in Amore in Dominum, & in amore erga proximum, ut manifeſtum eſt unicuivis ex Domini verbis, apud Matthæum, Cap: XXII. 34 ad 39, & apud Marcum, Cap: XII: 28 ad 35; at doctrinalia ſeu cognitiones fidei uſque maxime neceſſariæ ſunt ad formandam vitam charitatis, quæ abſque illis formari nequit; hæc vita eſt, quæ ſalvat poſt mortem, nuſquam aliqua vita fidei abſque illa, nam abſque charitate non dabilis eſt vita fidei; qui in vita amoris & charitatis ſunt, in Domini vita ſunt, Ipſi conjungi nemo poteſt per aliam; inde quoque conſtat; quod vera fidei nuſquam agnoſci queant ut vera, hoc eſt, dari Agnitio illorum, de qua loquuntur, quam exterius & ore, niſi ſint implantata in charitate, interius enim aut corde negantur, nam, ut dictum, omnia pro fine habent charitatem, quæ ſi non ineſt, interius rejiciuntur; interiora patent qualia ſunt, cum auferuntur exteriora, ut fit in altera vita, quod nempe prorſus contraria ſint omnibus veris fidei; vitam charitatis ſeu amorem mutuum accipere in altera vita, cum nullum habuerint in vita corporis, nuſquam datur, ſed vita ejus in mundo manet illis poſt mortem; illum enim averſantur & odio habent; cum modo approximant ad ſocietatem, ubi vita amoris mutui, trement, horrent & cruciatu afficiuntur: tales, tametſi intra Eccleſiam nati ſunt, dicuntur filii alienigenæ præputiati corde & præputiati carne, qui non admittendi in Sanctuarium, hoc eſt, in Regnum Domini, qui etiam intellecti apud Ezechielem, "*Ullus filius alienigena, præputiatus corde, & præputiatus carne*, non intrabit "in Sanctuarium," XLIV: 7. 9: & apud Eundem, "Cui ſimilis factus es "ſic in gloria, & in magnitudine, inter *arbores Edenis*, & deſcendere factus "fueris cum *arboribus Edenis* in terram inferiorem, in *medio præputiatorum* "cubabis cum confoſſis gladio," XXXI: 18; ubi de Pharaone, per quem ſignificantur Scientiæ in genere, n: 1164. 1165. 1186. 1462; per arbores Edenis, cum quibus deſcenderent in terram inferiorem, quoque ſcientiæ, ſed ſcientiæ cognitionum fidei. Inde nunc patet, quid præputiatus ſit in ſenſu interno, nempe qui in ſpurcis amoribus, & illorum vita eſt.

2050. Verſ: 13. *Circumcidendo circumcidetur natus domus tuæ, & emptio argenti tui; & erit fœdus meum in carne veſtra in fœdus æternum.* Circumcidendo circumcidetur, ſignificat quod illi omnino removebunt a ſe amores ſui & mundi: natus domus tuæ, & emptio argenti tui, ſignificat qui intra Eccleſiam utriuſque generis: & erit fœdus meum in carne veſtra, ſignificat con-

junctionem

junctionem Domini cum homine in ejus impuritate, tum etiam ſignificativum: in fœdus æternum, ſignificat conjunctionem.

2051. Quod circumcidendo circumcidetur, ſignificet quod illi omnino removebunt a ſe amores ſui & mundi, nempe qui intra Eccleſiam, qui ſignificantur per natum domus, & emptum argento, conſtat a repræſentatione circumciſionis, quod ſit purificatio ab amoribus ſui & mundi, de qua ſupra n: 2039: hic repetitur iterum, quod circumcidentur, & dicitur quod circumcidendo circumcidetur, quo exprimitur neceſſitas, hoc eſt, quod omnino ab illis amoribus purificandi; & quia ſignificantur illi qui intra Eccleſiam, hic filii alienigenæ non memorantur, nam per hos, ut ſupra n: 2048 oſtenſum, ſignificantur illi qui extra Eccleſiam ſunt: ex repetitione eorum, quæ in Verſu præcedente dicta ſunt de natis domus & emptis argento, quiſque videre poteſt, quod Divinum arcanum ſit, quod ex ſenſu literæ non patet; arcanum eſt, quod purificatio a fœdis illis amoribus maxime neceſſaria ſit intra Eccleſiam, ex cauſa etiam, quia, qui intra Eccleſiam ſunt, impura poſſunt reddere ipſa ſancta, quod illi qui extra Eccleſiam, ſeu gentes, facere nequeunt; inde periculum damnationis illis majus eſt; præterea illi, qui intra Eccleſiam, principia falſi contra ipſa vera fidei poſſunt formare, & iis imbui, qui autem extra Eccleſiam ſunt, id non poſſunt, quia ignorant illa; ita illi prophanare poſſunt ſancta vera, hi vero non; de quibus plura videantur in Parte Prima, n: 1059. 1327. 1328.

2052. Quod natus domus tuæ, & emptio argenti tui, ſignificet illos qui intra Eccleſiam, utriuſque generis, nempe cœleſtes, qui ſunt natus domus, & ſpirituales, qui ſunt emptio argenti, ſupra n: 2047, oſtenſum eſt.

2053. Erit fœdus meum in carne veſtra, quod ſignificet conjunctionem Domini cum homine in ejus impuritate, conſtat ex ſignificatione fœderis quod ſit conjunctio, de qua ſupra; & ex ſignificatione carnis, quod ſit proprium hominis; de qua etiam ſupra n: 2041; proprium quam impurum ſit, ibi quoque dictum, & in Parte Prima oſtenſum, n: 141. 150. 154. 210. 215. 694. 731. 874. 875. 876. 987. 1047. Quod fœdus meum in carne veſtra ſit conjunctio Domini cum homine in ejus impuritate, ita ſe habet; apud hominem non datur aliquod verum intellectuale purum, hoc eſt, verum Divinum, ſed vera fidei, quæ apud hominem, ſunt apparentiæ veri, quibus ſe adjungunt fallaciæ quæ ſunt ſenſuum, & his falſa quæ ſunt cupiditatum amoris ſui & mundi, talia vera apud hominem ſunt; quæ quam impura ſunt, conſtare poteſt ex eo, quod iis adjuncta ſint talia; ſed uſque Dominus ſe conjungit cum homine in iſtis impuris, illa enim animat & vivificat innocentia & charitate, & ſic format conſcientiam; vera conſcientiæ ſunt varia, nempe ſecundum cujuſvis religionem, quæ violare Dominus non vult, quia homo illis imbutus eſt, & ſanctitatem in illis poſuit, modo non ſint contraria bonis fidei; Dominus neminem frangit ſed flectit; quod conſtare exinde poteſt, quod in unoquovis dogmate intra Eccleſiam ſint, qui conſcientia donantur, quæ uſque eo melior eſt, quo vera ejus propius accedunt ad vera genuina fidei; quia ex veris fidei ejuſcemodi formatur conſcientia,

conſtat

conſtat quod illa formata ſit in parte hominis intellectuali, nam pars intellectualis eſt, quæ recipit illa; quam partem ideo Dominus miraculoſe ſeparavit a parte voluntaria; quod eſt arcanum prius non notum, de quo videantur quæ in Parte Prima, n: 863. 875. 895. 927. 1023. Quod fœdus in carne veſtra etiam ſignificativum ſit, nempe purificationis, conſtat ab illis, quæ de circumciſione n: 2039, oſtenſa ſunt.

2054. In fœdus æternum, quod ſignificet conjunctionem, conſtat ex ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio, de qua prius. Hic quia agitur de illis qui intra Eccleſiam ſunt, iterum dicitur fœdus, & hic fœdus æternum, ex cauſa, tam quia illis maxime neceſſarium circumcidi ſeu purificari ab amoribus ſui & mundi, ut oſtenſum ſupra n: 2050; quam quia cum illis, qui intra Eccleſiam, proxima eſt conjunctio Domini & Ipſius Cœli, quoniam per bona & vera fidei: eſt quidem conjunctio etiam cum illis qui extra Eccleſiam, ſed remotior, quia non in bonis & veris fidei ſunt, ut dictum ſupra n: 2048: Eccleſia in Regno Domini, ſe habet ſicut cor & pulmones in homine, interiora hominis cum externis ejus per cor & pulmones conjunguntur, inde omnia viſcera, quæ circumcirca ſunt, vivunt; ita quoque ſe habet cum genere humano, conjunctio Domini & Ipſius Cœli eſt proxima cum Eccleſia, remotior autem cum illis qui extra Eccleſiam, qui ſunt ſicut viſcera, quæ medio corde & pulmone vivunt: Cœleſtes ſunt inſtar Cordis, Spirituales autem inſtar Pulmonum: illius & hujus neceſſitatis cauſa hic agitur in ſpecie de illis, qui intra Eccleſiam, & bis repetitur fœdus.

2055. Verſ: 14. *Et præputiatus maſculus, qui non circumciditur carne præputii ſui, excidetur anima illa ex populis ſuis, fœdus meum irritum fecit.* Præputiatus maſculus, ſignificat qui non in vero fidei: qui non circumciditur carne præputii ſui, ſignificat qui in amore ſui & mundi: & excidetur anima illa ex populis ſuis, ſignificat mortem æternam: fœdus meum irritum fecit, ſignificat quod conjungi non poſſit.

2056. Et præputiatus maſculus, quod ſignificet qui non in vero fidei, conſtat a ſignificatione Maſculi, quod ſit verum fidei, de qua ſupra n: 2046, quare hic præputiatus maſculus ſignificat illum qui non in vero fidei, ita qui in falſo; præputiatum prædicatur de eo, quod impedit & conſpurcat, ſicut prius dictum; cum id adjungitur maſculo, eſt id quod impedit & conſpurcat verum; ſimiliter cum alii alicui rei adjungitur, ſignificat ejuſdem rei obfuſcationem & contaminationem, ut præputiata auris apud Jeremiam, "Super quem loquar, & teſtificabor, & audient, ecce *Præputiata auris* "*eorum*, & non poſſunt auſcultare; ecce Verbum Jehovæ factum eſt in "opprobrium, non volunt illud," vi: 10; præputiata auris pro quod nulla auſcultatio, & quod illis Verbum opprobrio. Agitur in hoc Verſu etiam de illis qui intra Eccleſiam, qui non ſolum in falſo, ſed etiam in impuro amorum ſui & mundi, nam continuantur præcedentibus, quare dicitur præputiatus maſculus, qui non circumciditur carne præputii ſui, ita eſt falſum conjunctum impuro vitæ; quantum periculi damnationis æternæ illis ſit, ex iis quæ ſupra n: 2051 dicta ſunt, conſtare poteſt: hic imprimis ſignificantur

illi intra Eccleſiam, qui bona & vera fidei prophanant, de quibus dicitur, quod excidetur anima illa ex populis ſuis; illi enim prophanare poſſunt, non autem ii qui extra Eccleſiam ſunt, ut in Parte Prima n: 593. 1008. 1010. 1059, oſtenſum eſt.

2057. Qui non circumciditur carne præputii ſui, quod ſignificet qui in amore ſui, conſtat ex illis quæ ſupra de ſignificatione circumcidi & præputii n: 2039. 2049 f: tum de ſignificatione carnis, n: 2041, dicta ſunt; caro præputii hic ſignificat amorem ſui; qui intra Eccleſiam in falſo ſunt & ſimul in amore ſui, ii imprimis ſancta prophanant, non ita illi, qui in alio quocunque amore ſunt, nam amor ſui eſt omnium ſpurciſſimus, quia deſtructivus ſocietatis, ita deſtructivus generis humani eſt, ut ſupra n: 2045 oſtenſum; quod etiam e diametro oppoſitus ſit amori mutuo, in quo Cœlum conſiſtit, ita deſtructivus ipſius ordinis cœleſtis, conſtare poteſt a malis ſpiritibus & geniis in altera vita, tum ab infernis, in quibus nihil eſt niſi amor ſui, qui regnat, & quia amor ſui, etiam omnia odiorum, vindictarum & crudelitatum genera, quia hæc ſunt inde: Amor mutuus in Cœlo conſiſtit in eo, ut proximum ament plus quam ſe, inde totum Cœlum repræſentat ſicut unum hominem, nam per mutuum amorem a Domino ita conſociantur omnes; inde eſt, quod omnium felicitates communicentur ſingulis, & ſingulorum omnibus; ipſa forma cœleſtis inde talis eſt, quod quiſque quaſi ſit quoddam centrum, ita centrum communicationum proinde felicitatum ab omnibus, & hoc ſecundum omnes differentias amoris illius, quæ innumerabiles; & quia illi, qui in amore illo ſunt, ſummam felicitatem percipiunt ex eo, quod communicare poſſint illud quod ad eos influit cum aliis, & hoc ex corde, inde perpetua & æterna fit communicatio, ex qua, quantum Domini Regnum, tantum ſingulorum felicitas creſcit; Angeli, quia in ſocietates & manſiones diſtincti ſunt, de eo non cogitant, ſed Dominus ita omnia & ſingula diſponit; tale eſt Regnum Domini in Cœlis. Sed hanc formam, & hunc ordinem nihil aliud deſtruere conatur quam amor ſui, ita omnes illi, in altera vita, qui in amore ſui ſunt, profundius infernales præ aliis; amor enim ſui nihil communicat aliis, ſed aliorum jucunda & felicia exſtinguit & ſuffocat; quodcunque jucundum ad illos influens ab aliis, ad ſe recipiunt, in ſe concentrant, vertunt in ſpurcum ſui, & faciunt ut non ulterius propagetur, ita deſtruunt omne unanimum & conſociabile, inde diſunio, & conſequenter deſtructio; & quia unuſquiſque eorum ab aliis ſerviri, coli & adorari vult, & nullum amat quam ſemet, inde diſſociatio, quæ determinatur & ſe exſerit in lamentabiles ſtatus, ut nihil jucundius percipiant, quam ex odio, vindicta & crudelitate alios diris modis & phantaſiis cruciare; tales cum ad ſocietatem quandam veniunt ubi amor mutuus, quia omne influens jucundum in illis terminatur, ſicut impura & mortua pondera in pura & viva aura, a ſemet dejiciuntur, & quia ſui ſpurcam ideam exhalant, ibi vertitur jucundum eorum in fœtorem cadaveroſum, ex quo ſui infernum ſentiunt, præter quod angore atroci corripiantur: exinde conſtare poteſt, qualis amor ſui eſt, nempe quod non ſolum deſtructivus generis humani, ut

n: 2045 oſtenſum, ſed etiam quod ſit deſtructivus Ordinis cœleſtis, ac ita in illo nihil niſi impurum, ſpurcum, prophanum, ac ipſum infernum; utcunque non talis apparet illis, qui in eo ſunt. Illi in amore ſui ſunt, qui contemnunt alios præ ſe, & illos, qui ſibi non favent, ſerviunt, & quendam cultum præbent, odio habent, & crudele jucundum capiunt in vindicta, & in aliorum honoris, famæ, opum, & vitæ, deprivatione; qui in illo ſunt, in his ſunt, & qui in his, ſciant quod in illo ſint.

2058. Et excidetur anima illa ex populis ſuis, quod ſignificet mortem æternam, conſtat ex ſignificatione Animæ, quod ſit vita, de qua n: 1000. 1040. 1742; & ex ſignificatione populorum, quod ſint vera, de qua n: 1259. 1260, ita quod populi ſint viventes in veris, hoc eſt, Angeli, a quibus exſcindi anima, eſt damnari ſeu perire morte æterna.

2059. Quod fœdus meum irritum fecit, ſignificet quod conjungi non poſſit, conſtat ex ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio, de qua prius; ita fœdus irritum facere eſt ſe disjungere, adeo ut conjungi non poſſit.

2060. Verſ: 15. *Et dixit Deus ad Abraham, Sarai uxor tua, non vocabis nomine ejus Sarai, quoniam Sarah nomen illius.* Dixit Deus ad Abraham, ſignificat perceptionem: Sarai uxor tua, ſignificat, hic ut prius, verum conjunctum bono: non vocabis nomine ejus Sarai, ſignificat quod exuet humanum: quoniam Sarah nomen illius, ſignificat quod induet Divinum.

2061. Dixit Deus ad Abraham, quod ſignificet perceptionem, conſtat a ſignificatione, dicere Deus, in ſenſu hiſtorico, quod ſit in ſenſu interno percipere, de qua prius n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919: quia hic nunc de alia re agitur, nempe de illa quæ ſignificatur per Sarai & Sarah, tum quæ per promiſſionem filii ex Sarah, & per Iſmaelem quod in gentem magnam futurus, inchoatur per novam perceptionem Domini, quæ exprimitur per *dixit Deus ad Abrahamum*, ſicut paſſim in aliis locis.

2062. Sarai uxor tua, quod ſignificet verum conjunctum bono, conſtat a ſignificatione Sarai, quod ſit Verum intellectuale, & quia uxor hic additur, quod ſit verum illud conjunctum bono; quod Sarai & Sarai uxor ſignificet verum conjunctum bono, prius n: 1468. 1901, & alibi paſſim oſtenſum eſt.

2063. Quod non vocabis nomine ejus Sarai, quoniam Sarah nomen illius, ſignificet quod exuet humanum, & induet Divinum; conſtat ex illis quæ ſupra ad Verſ: 5 dicta ſunt de Abrahamo, ubi hæc, *non vocabitur amplius nomine tuo Abram, & erit nomen tuum Abraham,* per quæ ſimiliter ſignificatum, quod exuet humanum, ac induet Divinum, de quibus n: 2009; litera enim (H), quæ adjecta eſt nomini Sarah, ex Jehovæ Nomine deſumpta eſt, ob cauſam ut Sarah, ſicut Abraham, repræſentaret Divinum Domini, nempe divinum conjugium Boni cum Vero in Domino, Abraham Divinum Bonum, & Sarah Divinum Verum, ex quo naſceretur Divinum Rationale, quod eſt Iſacus. Divinum bonum, quod eſt amor, & reſpective ad univerſum genus humanum eſt Miſericordia, fuit Internum Domini, hoc

eſt,

eſt, Jehovah, qui ipſum Bonum eſt, hoc repræſentatur per Abrahamum; Verum quod conjungendum Divino Bono, repræſentatum eſt per Sarai, quod cum etiam Divinum factum, repræſentatur per Sarah, nam Dominus ad unionem cum Jehovah ſucceſſive progreſſus eſt, ut ſupra paſſim dictum; Verum nondum Divinum per Sarai repræſentatum, erat, cum adhuc non ita unitum Bono, ut ex Bono verum; at cum ita unitum Bono, ut ex Bono procederet, tunc fuit Divinum, ac ipſum Verum tunc quoque Bonum, quia Boni verum; aliud eſt verum quod tendit ad Bonum, ut uniatur Bono, & aliud, quod unitum Bono ita, ut procedat prorſus a Bono; verum quod tendit ad Bonum, trahit adhuc aliquid ab humano, at quod prorſus unitum Bono, hoc exuit omne quod eſt humanum, & induit Divinum: hoc per ſimile, ut prius, apud hominem, illuſtrari poteſt; cum regeneratur homo, hoc eſt, cum conjungendus Domino, ad conjunctionem per Verum, hoc eſt, per vera fidei procedit, nemo enim regenerari poteſt, niſi per cognitiones fidei, quæ ſunt vera, per quæ ad conjunctionem procedit; his Dominus obviam it per bonum, hoc eſt, per charitatem, & illam inaptat cognitionibus fidei, hoc eſt, veris ejus; omnia enim vera ſunt vaſa recipientia boni, quare quo genuina magis ſunt vera, & quo plus multiplicantur, eo plus bono datur copia recipiendi illa ut vaſa, redigendique illa in ordinem, & ſe demum manifeſtandi, uſque demum ut non appareant vera, niſi quantum per illa tranſlucet bonum, ita verum fit cœleſte ſpirituale; quia in bono, quod ſolius eſt charitatis, Dominus ſolum eſt præſens, ita homo conjungitur Domino, & donatur per bonum, hoc eſt, per charitatem, conſcientia, ex qua dein cogitat verum & facit rectum, ſed hæc ſecundum vera & recta, quibus bonum ſeu charitas inaptatur.

2064. Verſ: 16. *Et benedicam illi, & etiam dabo ex illa tibi filium, & benedicam illi, & erit in gentes, reges populorum ex illa erunt.* Benedicam illi, ſignificat multiplicationem veri: & etiam dabo ex illa tibi filium, ſignificat rationale: & benedicam illi, ſignificat ejus multiplicationem: & erit in gentes, ſignificat bona inde: reges populorum ex illa erunt, ſignificat vera ex conjunctis veris & bonis, quæ ſunt reges populorum.

2065. Quod benedicam illi, ſignificet multiplicationem veri, conſtat a ſignificatione Benedici, quod ſit locupletari omni bono & vero, de qua in Parte Prima, n: 981. 1096. 1420. 1422; hic quia ad Sarah dicitur, quod Deus benediceret illi, ſignificatur locupletatio ſeu multiplicatio veri, nam per Sarah, ut prius oſtenſum, repræſentatur & ſignificatur Verum boni, quod eſt verum intellectuale, de quo vero, & ejus multiplicatione hic agitur; quid verum intellectuale, videatur prius n: 1904.

2066. Et etiam dabo tibi ex illa filium, quod ſignificet rationale, conſtat ex ſignificatione filii, quod ſit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147; & quia omne rationale a vero inchoat, hic per filium ſignificatur rationale: primum Rationale Domini repræſentatum & ſignificatum eſt per Iſmaelem, natum ex Hagare ancilla, de quo in Cap: præc: XVI; alterum Rationale, de

 quo

quo hic agitur, repræſentatur & ſignificatur per Iſacum, qui naſceretur ex Sarah; illud, nempe quod repræſentatum per Iſmaelem, fuit Rationale quod domo poſtea expulſum eſt; hoc autem Rationale, quod repræſentatur per Iſacum, eſt quod domo manſit, quia Divinum: ſed de hoc Rationali, in ſequente Capite, ubi de Iſaco, ex Divina Domini Miſericordia, dicendum.

2067. Et benedicam illi, quod ſignificet ejus multiplicationem, nempe Rationalis per filium intellecti, conſtat ex ſignificatione benedici, quod ſit locupletari omni bono & vero, de qua mox ſupra.

2068. Et erit in gentes, quod ſignificet bona inde, conſtat ex ſignificatione Gentium, quod ſint bona, de qua, in Parte Prima n: 1259, 1260. 1416. 1849.

2069. Reges populorum ex illa erunt, quod ſignificet vera ex conjunctis veris & bonis, quæ ſunt reges populorum, conſtat ex ſignificatione Regum quod ſint in genere omnia vera, de qua ſupra n: 2015; & a ſignificatione populorum, quod etiam ſint vera, in genere omnia ſpiritualia, nam Reges prædicantur ex populis, non ita ex gentibus, niſi dum gentes ſignificant mala, de qua n: 1259. 1260. In Verbo prophetico Reges & Populi pluries nominantur, ſed per illos nuſquam intelliguntur reges & populi, nam de Regibus & Populis nihil agitur in ipſiſſimo Verbo, quod eſt ſenſus internus, ſed de cœleſtibus & ſpiritualibus quæ ſunt Regni Domini, ita de bonis & veris; ſenſus literæ modo præbet objecta, ſicut voces humanæ, ad intelligendum ſenſum, qui inde. Hic quia agitur de Sarah, quod ex illa Reges populorum erunt, & per Sarah ſignificatur Divinum Verum quod Domino, conſtat, quod per Reges populorum ſignificentur vera ex conjunctis veris & bonis, quæ ſunt omnia Vera Internæ Eccleſiæ, ſeu interiora fidei; hæc vera, quia a Domino, paſſim in Verbo vocantur Reges, tum etiam filii Regis, ut ſupra n: 2015 oſtenſum. Quiſque videre poteſt, quod aliquod internum Divinum in his verbis, quod Reges populorum ex illa erunt, reconditum lateat, nam in hoc Verſu de Iſaco agitur, & de illo dicitur, benedicam ei, & erit in gentes, ſed de Sarah, quod Reges populorum ex illa erunt; tum quod etiam de Abrahamo ſupra verſ: 6, ſimile pæne dictum, quod Reges ex illo exibunt, non autem ut de Sarah, quod Reges populorum; arcanum, quod inibi, altius latet, quam ut paucis poſſit evolvi & deſcribi; a repræſentatione & ſignificatione Abrahami, quod ſit Divinum Bonum, & a repræſentatione & ſignificatione Sarah, quod ſit Divinum Verum, aliquantum patet, nempe quod ex Divino Bono Domini per Abrahamum intellecto, omne cœleſte verum, & ex Divino Vero Domini per Sarah intellecto, omne ſpirituale verum, exibit & erit; Cœleſte verum eſt quod apud Cœleſtes Angelos, & Spirituale verum, quod apud Spirituales Angelos; ſeu quod idem, Cœleſte verum erat, quod apud homines Antiquiſſimæ Eccleſiæ, quæ ante diluvium, fuit, quæ Eccleſia cœleſtis fuit; Spirituale verum, quod apud homines Antiquæ Eccleſiæ, quæ poſt diluvium, & Eccleſia ſpiritualis, fuit; Angeli enim, ſicut etiam Homines Eccleſiæ, diſtinguuntur in Cœleſtes & Spirituales, illi diſtincti ſunt ab his per amorem in Dominum, hi diſtincti ab illis per amo-

rem

rem erga proximum: ſed de Cœleſti vero, & de ſpirituali vero non plura dici poſſunt, priuſquam ſciatur, quæ diſtinctio ſit inter cœleſte & ſpirituale, ſeu quod idem eſt, inter Eccleſiam Cœleſtem & ſpiritualem, de qua videantur quæ in Parte Prima, n: 202. 337. 1577; tum qualis Antiquiſſima Eccleſia, & qualis Antiqua, n: 597. 607. 640. 765. 1114 ad 1125, & pluries in aliis locis; & quod habere amorem in Dominum, cœleſte ſit, & quod habere amorem erga proximum, ſpirituale: n: 2023: Arcanum inde nunc patet, quod per Reges, qui ex Abrahamo exibunt, de quibus Verſ: 6, ſignificentur cœleſtia vera quæ a Domini Divino Bono influunt; & quod per Reges populorum qui ex Sarah erunt, de quibus in hoc Verſu, ſignificentur ſpiritualia vera, quæ a Domini Divino vero influunt; Divinum enim Bonum Domini non poteſt influere niſi apud cœleſtem hominem, quia influit in partem ejus voluntariam, ut apud Antiquiſſimam Eccleſiam; Divinum autem Verum Domini influit apud hominem ſpiritualem, quia ſolum in partem ejus intellectualem, quæ in eo ſeparata eſt a parte ejus voluntaria, n: 2053 ad fin: ſeu quod idem, Cœleſte bonum influit apud hominem cœleſtem, ſpirituale bonum apud hominem ſpiritualem; quare Dominus cœleſtibus Angelis apparet ut Sol, Spiritualibus vero ut Luna, n: 1529. 1530.

2070. Verſ: 17. *Et cecidit Abraham ſuper facies ſuas, & riſit, & dixit in corde ſuo, num filio centum annorum naſcetur; & an Sarah filia nonaginta annorum pariet.* Cecidit Abraham ſuper facies ſuas, ſignificat adorationem: & riſit, ſignificat affectionem veri: & dixit in corde ſuo, ſignificat quod ſic cogitaverit: num filio centum annorum naſcetur, ſignificat quod tunc Rationale Humanæ Eſſentiæ Domini uniretur Divinæ: & an Sarah filia nonaginta annorum pariet, ſignificat quod verum conjunctum bono hoc faciet.

2071. Cecidit Abraham ſuper facies ſuas, quod ſignificet adorationem, conſtat a ſignificatione cadere ſuper facies, quod ſit adorare, de qua ſupra, n: 1999.

2072. Et riſit, quod ſignificet affectionem veri, conſtare poteſt ex origine & eſſentia riſus; origo ejus non alia eſt, quam affectio veri vel affectio falſi, inde hilaritas & lætitia, quæ exſerit ſe in facie per riſum; inde patet, quod eſſentia riſus non aliud ſit; riſus quidem eſt externum quid, quod corporis quia faciei, ſed in Verbo interiora per exteriora exprimuntur & ſignificantur, ſicut omnes affectiones interiores animi & mentis per faciem, auditio interior & obedientia per aurem, viſus internus ſeu intellectus per oculum, potentia & robur per manum & brachium, & ſic porro, ita affectio veri per riſum: in Rationali hominis eſt verum, quod eſt præcipuum, in illo etiam eſt affectio boni, ſed hæc eſt in ipſa affectione veri, ſicut ejus anima; affectio boni, quæ in rationali, non ſe exſerit per riſum, ſed per gaudium quoddam, & inde per jucundum voluptatis, quod non videt; nam in riſu communiter quoque aliquid eſt, quod non ita bonum. Quod in Rationali hominis verum ſit præcipuum, cauſa eſt, quia Rationale formatur per cognitiones veri, nam niſi per illas, nuſquam aliquis rationalis fieri poteſt; cognitiones boni ſunt æque vera, ac cognitiones veri. Quod Riſus hic ſignificet affectionem veri,

conſtare

conſtare poteſt ex eo, quod hic memoretur Abraham riſiſſe, & ſimiliter Sarah tam antequam natus Iſacus, quam poſtquam natus; tum quod Iſacus a Riſu nominatus, nam Iſac ſignificat riſum; quod Abraham, cum audiverit de Iſaco, *riſerit*, ex hoc Verſu conſtat, nam dicitur, quod Abraham, cum audivit de filio ex Sarah, *riſerit*, quod etiam Sarah, antequam natus Iſacus, cum audivit a Jehovah quod pareret, de qua ita " Sarah cum audi-" vit ad oſtium tentorii; *Riſit Sarah intra ſeipſam*, dicendo, poſtquam con-" ſenui, eritne mihi voluptas, & Dominus meus ſenex: & dixit Jehovah " ad Abrahamum, quare hoc *Riſit Sarah*, dicendo num etiam vere pariam, " & ego conſenui: negavit Sarah, dicendo *non riſi*, quia timuit; & dixit, " non, *at riſiſti*," Gen: XVIII: 12. 13. 15. dein etiam cum Iſacus natus eſſet, " Vocavit Abrahamus nomen filii ſui, *Jiſchack: (Riſum;)* dixit Sarah, *Ri-" ſum fecit mihi Deus*, omnis audiens *ridebit me*," Gen: XXI: 3. 6. niſi ridere, & nomen Iſaci, quo ſignificatur riſus, illa involveret, nuſquam hæc memorata fuiſſent.

2073. Quod dixit corde ſuo, ſignificet quod ſic cogitaverit, conſtat abſque explicatione.

2074. Quod num filio centum annorum naſcetur, ſignificet quod tunc Rationale Humanæ Eſſentiæ Domini uniretur Divinæ, conſtat a ſignificatione centum, de qua ſupra n: 1988, quæ videantur.

2075. Quod an Sarah filia nonaginta annorum pariet, ſignificet, quod verum conjunctum bono hoc faciet, conſtat ex repræſentatione & ſignificatione Sarah, quod ſit verum conjunctum bono, ſeu verum Divinum; & ex ſignificatione numeri Nonaginta, ſeu quod idem eſt, Novem; quiſque non poteſt non mirari, quod numerus centum annorum qui fuerunt Abrahamo, ſignificet, quod Rationale Humanæ Eſſentiæ Domini uniretur Divinæ, & quod numerus nonaginta annorum, qui fuerunt Saræ, ſignificet quod verum conjunctum bono hoc faceret; ſed quia nihil non cœleſte & Divinum eſt in Verbo Domini, ita etiam in ipſis numeris, qui ibi; quod numeri quicunque in Verbo ſignificent res, æque ac nomina quæcunque, in Parte Prima oſtenſum eſt, n: 482. 487. 488. 493. 575. 647. 648. 755. 813. 893. 1988: nunc quod Numerus Novem ſignificet conjunctionem, magis Numerus Nonaginta, qui compoſitus eſt a Novem multiplicatis per Decem, nam Decem ſignificant Reliquias per quas conjunctio, ut patet ex illis quæ dicta ſunt ſupra n: 1988 fin: conſtare poteſt etiam a ſequentibus his repræſentativis & ſignificativis; Mandatum quod in *Decimo die menſis Septimi*, eſſet dies Expiationum, & quod hoc ſabbathum ſabbathi eſſet; inque *Nono Menſis Septimi* in veſpera, a veſpera uſque ad veſperam feriarentur ſabbathum, Levit: XXIII: 27. 32: in ſenſu interno hæc ſignificant conjunctionem per Reliquias, nempe *Novem* conjunctionem, & *Decem* reliquias; quod arcanum Divinum in his numeris reconditum lateat, patet manifeſte ex Menſibus & Diebus anni, qui ſancti habendi; ut a quovis Septimo die quod tunc Sabbathum, a Septimo menſe, ut hic, quod tunc ſabbathum ſabbathi, pariter a Septimo anno, tum a ſepties ſeptimo, quod tunc inchoaretur Jubilæum; ita ſimiliter ſe habet cum cæteris numeris

numeris in Verbo, ut cum Tribus, quæ ſimile pæne ſignificant ac Septem; cumque Duodecim, quod omnia fidei; cumque numero Decem idem ac Decimæ, quod reliquias, n: 576, & ſic porro; ita hic in Levit: niſi numerus Decem, & numerus Novem, involverent arcana, haudquaquam mandatum fuiſſet, quod hoc ſabbathum ſabbathi eſſet in Decimo die Menſis ſeptimi, & in Nono menſis feriarentur illud; tale eſt Verbum Domini in ſenſu interno, tametſi in ſenſu hiſtorico tale quid non patet. Similiter quod memoratur de Hieroſolyma, quod obſeſſa fuerit a Nebuchadnezare anno nono Zidkiæ, & quod perrupta anno undecimo, die nono menſis, de qua ita in Libro Secundo Regum, "Fuit in *Anno Nono*, ex quo regnavit Zidkiah, in *Menſe Decimo*, in *Decimo Menſis*, venit Nebuchadnezar, Rex Babelis, contra Hieroſolymam, & venit urbs in obſidionem uſque ad *Undecimum Annum* Regis Zidkia; in *Nono Menſis*, & invaluit fames in urbe, & non fuit panis populo terræ, & perrupta eſt urbs," xxv: 1. 3. 4: per Nonum annum, menſem Decimum, & per Undecimum annum & Nonum menſis, cum fames in urbe, & non panis populo terræ, in ſenſu interno ſignificatur, quod nulla amplius conjunctio per illa quæ ſunt fidei & charitatis; fames in urbe, & non panis populo terræ, ſignificat, quod nihil fidei, & nihil charitatis, reſiduum eſſet; hic eſt ſenſus internus horum verborum, qui nuſquam apparet in litera; & ſimilia minus adhuc elucent ex hiſtoricis Verbi quam ex propheticis, quia hiſtorica captant animum, uſque adeo, ut vix credatur aliquid altius ibi latere, cum tamen omnia ſunt repræſentativa, & ipſa verba ubivis ſignificativa; hæc ſunt incredibilia, ſed uſque ſunt vera, videantur 1769 ad 1772.

2076. Verſ: 18. *Et dixit Abraham ad Deum, utinam Jiſchmael vivet coram Te.* Dixit Abraham ad Deum, ſignificat perceptionem Domini ex amore: utinam Jiſchmael vivat coram Te, ſignificat alios qui ex vero rationales ſunt, ut non pereant.

2077. Dixit Abraham ad Deum, quod ſignificet perceptionem Domini ex amore, conſtat a ſignificatione, dicere ad Deum, quod ſit percipere, de qua ſæpius prius: quod Abraham ſignificet hic Dominum in tali ſtatu & in tali ætate, ſupra n: 1989, dictum eſt. Quod Dominus hoc ex amore dixerit, patet, nam ex ipſis verbis elucet affectio amoris, cum dicitur, *utinam* Jiſchmael vivat coram Te: Affectio ſeu Amor Domini fuit Divinus, nempe erga univerſum genus humanum, quod per unionem Humanæ ſuæ Eſſentiæ cum Divina ſibi prorſus adjungere, & ſalvare in æternum, voluit; de quo amore videatur in Parte Prima n: 1735; & quod Dominus ex amore hoc continue pugnaverit contra inferna, n: 1690. 1789. 1812; & quod in unione Humani ſui cum Divino, nihil niſi conjunctionem Divini cum humano genere ſpectaverit, ſupra n: 2034. Amor, qualis Domino, tranſcendit omnem intellectum humanum, & incredibilis eſt maxime illis, qui non ſciunt quid amor cœleſtis, in quo ſunt Angeli, Angeli illi pro ſalvanda anima ex inferno, nihili pendunt mortem, imo ſi potuiſſent, pro illa infernum ſubirent; inde intimum eorum gaudii eſt aliquem ex mortuis reſurgentem in cœlum transferre; ſed fatentur, quod amor ille ne hilum ſit ex ipſis,

ſed

ſed omnia & ſingula ejus a ſolo Domino; imo ſuccenſent, ſi quis aliud cogitat.

2078. Utinam Jiſchmael vivat coram te, quod ſignificet alios qui ex vero rationales ſunt, ut non pereant, conſtat ex repræſentatione & inde ſignificatione Jiſchmaelis, quod ſit Rationale, de qua in Capite præcedente, ubi de Jiſchmaele actum. Sunt duo genera hominum intra Eccleſiam, nempe Spirituales & Cœleſtes; illi, nempe Spirituales, rationales fiunt ex vero, hi autem, ſeu Cœleſtes, ex bono; quæ diſtinctio ſit inter Spirituales & Cœleſtes, videatur ſupra, n: 2069, & pluries in Parte Prima: illi, nempe Spirituales, qui per verum rationales fiunt, per Jiſchmaelem hic intelliguntur; Rationale enim verum eſt Jiſchmael in genuino ſuo ſenſu, ut prius, n: 1893. 1949. 1950. 1951, oſtenſum eſt; hoc Rationale verum cum adoptatur & deſideratur a bono, ut hic a Domino per Abrahamum intellecto, ſignificat ſpirituale, ita ſpiritualem hominem, ſeu quod idem, ſpiritualem Eccleſiam; cujus ſalvationem Dominus ex amore Divino, de quo mox ſupra, n: 2077, deſideravit; quod exprimitur per hæc verba, *utinam Jiſchmael vivat coram Te.*

2079. Verſ: 19. *Et dixit Deus, vere Sarah uxor tua pariens tibi filium, & vocabis nomen illius Jiſchack, & erigam fœdus meum cum illo in fœdus æternum, ſemini illius poſt illum.* Dixit Deus, ſignificat reſponſum perceptum: vere Sarah uxor tua, ſignificat Divinum verum conjunctum bono: pariens tibi filium, ſignificat quod ex illo Rationale: & vocabis nomen illius Jiſchack, ſignificat Rationale Divinum: & erigam fœdus meum cum illo, ſignificat unionem: in fœdus æternum, ſignificat unionem æternam: ſemini illius poſt illum, ſignificat illos qui fidem in Dominum haberent.

2080. Dixit Deus, quod ſignificet reſponſum perceptum, conſtat ex ſignificatione Dicere, quod ſit percipere, de qua mox prius, n: 2077; & quia in priori Verſu, Abraham dixit, quo ſignificabatur perceptio, & hic Deus dixit ſeu reſpondit, ſequitur quod ſignificet reſponſum perceptum ſeu reſponſum perceptionis; in perceptione quacunque, eſt tam propoſitio quam reſponſio, utriuſque perceptio hic in ſenſu hiſtorico exprimitur, per quod dixit Abraham ad Deum, & quod Deus dixit: quod dicere Deus, ſit percipere, videatur n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919, & ſupra in hoc Capite paſſim.

2081. Vere Sarah uxor tua, quod ſignificet Divinum verum conjunctum bono, conſtat a repræſentatione & inde ſignificatione Sarah, quod ſit Divinum verum conjunctum bono, de qua ſupra n: 2063.

2082. Quod pariens tibi filium, ſignificet quod ex illo rationale, conſtat a ſignificatione filii, quod ſit verum, hic verum rationale, de qua etiam ſupra n: 2066.

2083. Et vocabis nomen illius Jiſchack, quod ſignificet Rationale Divinum, conſtat ex repræſentatione Iſaci, tum a ſignificatione nominis ejus in ſenſu interno: ex repræſentatione Iſaci: Abraham, ut prius paſſim dictum, repræſentat Internum Hominem Domini; Iſacus autem Rationalem; &

Jacobus

Jacobus Naturalem; Internus Homo Domini fuit ipſe Jehovah; Rationalis, quia conceptus ab influxu Interni Hominis in affectionem ſcientiarum Externi, n: 1896. 1902. 1910, fuit ex Divino ita conjuncto Humano, inde Rationale primum per Jiſchmaelem repræſentatum fuit Humanum, ſed a Domino factum Divinum, ac ita repræſentatur per Iſacum: a ſignificatione nominis; Iſacus nominatus eſt a Riſu, & quia Riſus in ſenſu interno ſignificat Affectionem veri, quæ eſt Rationalis, ut oſtenſum eſt ſupra, n: 2072, ita hic Rationale Divinum. Dominus ex propria potentia omne quod Humanum apud Ipſum fuit, Divinum fecit; ita non ſolum Rationale, ſed etiam Senſuale interius & exterius, ita ipſum corpus; ſic univit Humanum Divino: quod non ſolum Rationale, ſed etiam Senſuale, ita totum Corpus, etiam factum Divinum & Jehovah, prius oſtenſum; & conſtare poteſt unicuique ex eo, quod Solus quoad corpus reſurrexerit ex mortuis; & ad dextram potentiæ Divinæ, tam quoad omne Divinum, quam quoad omne Humanum, ſedeat; ad dextram potentiæ Divinæ ſedere, ſignificat omnem poteſtatem habere in cœlis & in terris.

2084. Et erigam fœdus meum cum illo in fœdus æternum, quod ſignificet unionem, & quidem unionem æternam, conſtat a ſignificatione fœderis, quod ſit conjunctio, & cum prædicatur de Domino, quod ſit unio Divinæ Ipſius Eſſentiæ cum Humana, & Humanæ cum Divina: quod fœdus illa ſignificet, prius n: 665. 666. 1023. 1038. 1864, & paſſim in hoc Capite, oſtenſum eſt.

2085. Semini illius poſt illum, quod ſignificet illos qui fidem in Dominum haberent, conſtat ex ſignificatione Seminis, quod ſit fides, de qua prius, n: 1025. 1447. 1610. 2034. Per ſemen hic ſignificantur illi, qui fidem amoris, hoc eſt, amorem in Dominum habent, proinde Cœleſtes, ſeu qui ab Eccleſia cœleſti ſunt, nam agitur de ſemine ex Iſaco; qui autem fidem charitatis, hoc eſt, charitatem erga proximum habent, proinde Spirituales, ſeu qui ab Eccleſia ſpirituali ſunt, ſignificantur per Iſmaelem, de quo in Verſu nunc ſequente; quæ diſtinctio inter Cœleſtes & Spirituales ſit, videatur ſupra, n: 2069. 2078; tum quæ diſtinctio inter habere amorem in Dominum, & habere charitatem erga proximum, n: 2023.

2086. Verſ: 20. *Et quoad Jiſchmaelem, audivi te, ecce benedicam illi, & fructificari faciam illum, & multiplicari faciam illum; duodecim principes gignet, & dabo illum in gentem magnam.* Quoad Jiſchmaelem audivi te, ſignificat ex vero rationales, quod ſalvandi: ecce benedicam illi, ſignificat quod imbuerentur & donarentur: fructificari faciam illum, ſignificat bonis fidei: & multiplicari faciam illum, ſignificat veris inde: in valde valde, ſignificat immenſum: duodecim principes gignet, ſignificat primaria præcepta fidei, quæ eſt charitatis: & dabo illum in gentem magnam, ſignificat fruitionem bonorum & incrementa.

2087. Quoad Jiſchmaelem audivi te, quod ſignificet ex vero rationales, quod ſalvandi, conſtat ex repræſentatione Iſmaelis hic, quod ſint illi qui ex vero rationales ſunt, ſeu ſpirituales, de qua ſupra, n: 2078, &

quod ſalvandi, ex ſignificatione audire te, ut conſtare poteſt abſque explicatione.

2088. Ecce benedicam illi, fructificari faciam illum, & multiplicari faciam illum, in valde valde; quod ſignificent, quod imbuerentur & donarentur bonis fidei, & veris inde immenſum, conſtat ex ſignificatione benedici, fructificari & multiplicari; Benedici ſignificat donari omnibus bonis, ut in Parte Prima oſtenſum, n: 981. 1096. 1420. 1422: Fructificari ſignificat bona fidei, quibus donarentur; & Multiplicari vera inde, ut etiam in Parte Prima oſtenſum, n: 43. 55. 913. 983. Quinam Cœleſtes ſunt, & quinam Spirituales, prolixum foret hic deſcribere, prius deſcripti ſunt, quæ videantur, ut n: 81. 597. 607. 765. 2069. 2078, & pluries alibi: in genere Cœleſtes ſunt, qui amorem in Dominum habent: ac Spirituales, qui charitatem erga proximum; quæ diſtinctio ſit inter habere amorem in Dominum, & charitatem erga proximum, videatur ſupra, n: 2023: Cœleſtes ſunt, qui in affectione boni ex bono ſunt, at Spirituales, qui in affectione boni ex vero: omnes ab initio fuerunt Cœleſtes, quia in amore in Dominum, inde acceperunt Perceptionem, qua percipiebant bonum non ex vero, ſed ex affectione boni; ſed poſtea cum amor in Dominum non talis factus; ſucceſſerunt Spirituales; & Spirituales homines tunc dicti, quando in amore erga proximum ſeu in charitate fuerunt; ſed amor erga proximum ſeu charitas implantabatur per verum, & ſic acceperunt Conſcientiam, ſecundum quam agebant non ex affectione boni, ſed ex affectione veri; charitas apud eos apparet ſicut affectio boni, ſed eſt affectio veri, ex apparentia uſque vocatur charitas etiam bonum, ſed eſt bonum fidei eorum; hi ſunt qui intellecti ſunt a Domino apud Johannem, "Ego ſum oſtium, per Me ſi quis introiverit, ſalvabitur, & ingredietur & egredietur, & paſcuum inveniet: Ego ſum Paſtor bonus, & cognoſco meos, & cognoſcor a meis; & *alias oves habeo, quæ non ſunt ex ovili hoc, etiam illas oportet Me adducere*, vocemque meam audient, & fiet unus grex, & unus Paſtor," x: 9. 14. 16.

2089. Duodecim principes gignet, quod ſignificet primaria præcepta quæ ſunt charitatis, conſtat a ſignificatione Duodecim, quod ſint omnia fidei; & a ſignificatione Principum, quod ſint primaria: Rex & Principes paſſim nominantur in Verbo, ſed in ſenſu interno nuſquam ſignificant Regem aut Principes, ſed illa quæ ſunt primaria rei, de qua dicuntur; quod Reges ſignificent in uno complexu Vera, prius n: 2015, oſtenſum eſt, quod Principes primaria veri, quæ ſunt præcepta, n: 1482; inde Angeli dicuntur Principatus, quia in Veris, & quidem Angeli ſpirituales; Principes prædicantur ex Veris quæ ſunt Charitatis, nam, ut ſupra n: 1482 dictum, Spirituales per Vera apparentia iis ut vera Charitatem, & per hanc, Conſcientiam, accipiunt a Domino. Quod Duodecim ſignificent omnia fidei, hactenus Orbi ignotum fuit, & uſque quoties numerus duodecim in Verbo tam Hiſtorico quam Prophetico occurrit, nihil aliud ſignificat; per Duodecim filios Jacobi, & inde per Duodecim Tribus ſecundum illos nominatas, non aliud ſignificatur: ſimiliter per Duodecim diſcipulos Domini; quilibet illorum & horum

horum eſſentiale & primarium fidei repræſentabat: quid quilibet filius Jacobi, & inde quid quælibet Tribus Iſraelis, repræſentaverit, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus, ubi de filiis Jacobi, Cap: xxix & xxx, Geneſ: dicetur.

2090. Et dabo illum in gentem magnam, quod ſignificet fruitionem bonorum & incrementa, conſtat ex ſignificatione Gentium, quod ſint bona, de qua in Parte Prima, n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1849; quare hic dare in gentem magnam, ſignificat tam fruitionem, quam incrementa bonorum.

2091. Verſ: 21. *Et fœdus meum erigam cum Jiſchako, quem pariet tibi Sarah, ad ſtatum tempus hoc, in anno ſequente.* Fœdus meum erigam cum Jiſchak, ſignificat unionem cum Divino Rationali: quem pariet tibi Sarah, ſignificat Divinum Verum conjunctum bono, ex quo exiſtet: ad ſtatum tempus hoc in anno ſequente, ſignificat ſtatum tunc unionis.

2092. Fœdus meum erigam cum Jiſchak, quod ſignificet unionem cum Divino Rationali, conſtat a ſignificatione fœderis, quod ſit unio, de qua prius; & a repræſentatione Iſaci, quod ſit Divinum Rationale, de qua ſupra, n: 2083.

2093. Quem pariet tibi Sarah, quod ſignificet Divinum Verum conjunctum Divino Bono, ex quo exiſtet, conſtat ex repræſentatione Sarah, quod ſit Divinum Verum, de qua prius, n: 2063. 2081; & ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Divinum Bonum, de qua n: 2063, & paſſim alibi: quomodo Rationale primum Domini conceptum & natum ſit, in Capite præcedente dictum eſt, ubi de Iſmaele, per quem Rationale illud repræſentatum eſt; hic nunc, & in ſequenti Capite, agitur de Rationali illo, quod Divinum factum a Domino, & hoc per Conjunctionem, ſicut per conjugium, Divini Boni cum Divino Vero; Rationale primum non aliter concipi poteſt, quam per influxum Interni Hominis in affectionem ſcientiarum Externi, nec aliter naſci quam ab affectione ſcientiarum, quæ repræſentata eſt per Hagarem ancillam Sarai, ut oſtenſum in Capite præced: n: 1896. 1902. 1910, & alibi ibi; ſed Rationale alterum ſeu Divinum, non ita concipitur & naſcitur, ſed per conjunctionem Veri Interni Hominis cum Bono ejuſdem, & inde influxum; apud Dominum ex propria potentia ex ipſo Divino, hoc eſt, Jehovah; Internus Ipſius Homo fuit, ut prius paſſim dictum, Jehovah; & ipſum Bonum repræſentatum per Abraham, fuit Interni Hominis, tum ipſum Verum, repræſentatum per Sarah, etiam fuit Interni Hominis, ita utrumque Divinum; inde nunc Rationale Divinum Domini conceptum & natum; & quidem ex influxu Boni in Verum, ita per Verum; Rationalis enim præcipuum eſt Verum, ut ſupra n: 2072, dictum; quare hic dicitur, *quem pariet tibi Sarah*, quod ſignificat Divinum Verum conjunctum Bono, ex quo exiſtet; & ſupra ad Verſ: 17, quod *Sarah filia nonaginta annorum*, ſignificet quod Verum conjunctum Bono hoc faciet. Apud hominem quemcunque, quia ad ſimilitudinem & imaginem Dei creatus, ſimile, ſed non compar, exiſtit, nempe quod Rationale ejus primum etiam per influxum In-

terni ejus hominis in vitam affectionis ſcientiarum Externi ejus, concipiatur & naſcatur; ſed Rationale ejus alterum, ex influxu Boni & Veri a Domino per Internum ejus hominem; Rationale hoc alterum accipit a Domino, cum regeneratur, nam tunc in Rationali ſuo ſentit quid bonum & verum fidei: Internus homo apud hominem eſt ſupra ejus Rationale, eſtque Domini, de quo n: 1889. 1940.

2094. In Capite præc: & in hoc, huc uſque, actum eſt de conceptione & nativitate Rationalis apud Dominum; & quomodo Divinum factum, agitur etiam in ſequentibus; ſed autumare quidam poſſunt, quod hæc ſcire, non ad fidem ita conducat, modo ſciatur, quod Humana Domini Eſſentia facta ſit Divina, & quod Dominus quoad utramque ſit Deus: ſed ita ſe res habet, qui ſimpliciter hoc credunt, non opus habent ſcire, quomodo factum, nam ſcire quomodo factum, eſt ſolum ob finem, ut credant quod ita ſit: ſunt hodie plures, qui nihil credunt, niſi ſciant ratione, quod ita ſit, quod manifeſte conſtare poteſt ex eo, quod pauci credant in Dominum, tametſi ore fatentur; quia eſt ſecundum doctrinam fidei; at uſque dicunt intra ſe, & inter ſe, ſi ſcirent quod ita eſſe poſſit, quod credituri; quod non credant, & ita dicant, eſt cauſa, quia Dominus natus eſt ſicut alius homo, & externa forma fuit ſicut alius; hi nuſquam aliquam fidem accipere poſſunt, niſi prius aliquo modo capiant, quomodo ita eſſe poſſit; ideo hæc: qui Verbo ſimpliciter credunt, non opus habent omnia hæc ſcire, quia in fine ſunt, ad quem illi, de quibus dictum, non poſſunt venire, niſi per cognitionem talium. Præterea hæc ſunt, quæ in ſenſu interno continentur, & ſenſus internus eſt Verbum Domini in Cœlis, qui in Cœlis, percipiunt illud ita; quando homo in Vero eſt, hoc eſt, in ſenſu interno, tunc cum illis in Cœlo unum facere poteſt quoad cogitationem, tametſi homo in communiſſima & obſcuriſſima idea eſt reſpective; Cœleſtes ibi, qui in ipſa fide, ſpectant illa ex bono, quod ita ſit, ſed Spirituales ex vero, qui etiam per talia, quæ continentur in ſenſu interno, confirmantur, & ſic perficiuntur, ſed hoc per millia rationum interiorum, quæ non in hominis ideam apperceptibiliter influere poſſunt.

2095. Ad ſtatum tempus hoc in anno ſequente, quod ſignificet ſtatum tunc unionis, conſtat ex illis quæ dicta ſunt de ætate Abrahami, quod eſſet filius centum annorum, & de ætate Sarah, quod eſſet filia nonaginta annorum, cum naſceretur Iſacus, quo ſignificatum, quod tunc Rationale Humanæ Eſſentiæ Domini uniretur Divinæ, & quod Verum conjunctum Bono hoc faciet, de quibus ſupra, n: 1988. 2074. 2075; inde nunc annus ſequens eſt ſtatus unionis.

2096. Verſ: 22. *Et abſolvit ad loquendum cum illo, & aſcendit Deus deſuper Abrahamo.* Abſolvit ad loquendum cum illo, ſignificat finem hujus perceptionis: & aſcendit Deus deſuper Abrahamo, ſignificat ingreſſum Domini in priorem ſtatum.

2097. Abſolvit ad loquendum cum illo, quod ſignificat finem hujus perceptionis, conſtat a ſignificatione loqui & dicere, quod in ſenſu interno ſit percipere,

percipere, de qua aliquoties prius; quare, abſolvere ad loquendum, eſt non amplius eſſe in perceptione tali.

2098. Et aſcendit Deus deſuper Abrahamo, quod ſignificet ingreſſum Domini in priorem ſtatum, conſtat inde, & ſic abſque explicatione. Quod bini ſtatus Domino fuerit, cum vixit in mundo, unus Humiliationis, alter Glorificationis, prius n: 1603. 2033, oſtenſum eſt; quia bini ſtatus, conſtat, quod quoque bini ſtatus perceptionis fuerint; in ſtatu Glorificationis, hoc eſt, unionis Humani cum Divino, fuit, cum hæc, quæ in hoc Capite huc uſque in ſenſu interno continentur, percepit; & quod non amplius in perceptione tali, exprimitur per hæc, quod "abſolverit ad loquendum cum illo, "& aſcendit Deus deſuper Abrahamo."

2099. Verſ: 23. *Et accepit Abraham Jiſchmaelem, filium ſuum, & omnes natos domus ſuæ, & omnem emptionem argenti ſui, omnem maſculum in viris domus Abrahami, & circumcidit carnem præputii eorum, in eodem die hoc, quemadmodum loquutus cum illo Deus.* Accepit Abraham Jiſchmaelem filium ſuum, ſignificat illos qui vere rationales ſunt: & omnes natos domus ſuæ, & omnem emptionem argenti ſui, & omnem maſculum in viris domus Abrahami, ſignificat, hic ut prius, illos qui intra Eccleſiam, quibus vera fidei conjunguntur bonis: & circumcidit omnem carnem præputii eorum, ſignificat purificationem & juſtitiam eorum a Domino: in eodem hoc die, ſignificat ſtatum illum, de quo dictum: quemadmodum loquutus cum illo Deus, ſignificat ſecundum perceptionem.

2100. Accepit Abraham Jiſchmaelem filium ſuum, quod ſignificet illos, qui vere rationales ſunt, conſtat ex ſignificatione Jiſchmaelis, quod ſint, qui ex vero rationales, hoc eſt, ſpirituales, ſunt, de qua ſupra n: 2078. 2087. 2088.

2101. Omnes natos domus tuæ, & omnem emptionem argenti tui, omnem maſculum in viris domus Abrahami, quod ſignificet illos qui intra Eccleſiam, quibus vera fidei conjuncta bonis, conſtat a ſignificatione natorum domus, quod ſint cœleſtes; a ſignificatione emptorum argento, quod ſint ſpirituales, & quod ii intra Eccleſiam ſint, de quibus ſupra, n: 2048. 2051. 2052: tum a ſignificatione maſculi, quod ſint qui in vero fidei, de qua etiam ſupra, n: 2046; ex quibus patet, quod ſint illi, qui intra Eccleſiam, penes quos vera fidei conjuncta bonis.

2102. Et circumcidet carnem præputii eorum, quod ſignificet purificationem & juſtitiam eorum a Domino, conſtat a ſignificatione Circumcidi, quod ſit purificari ab amoribus ſui & mundi, de qua ſupra n: 2039; tum a ſignificatione carnis præputii, quod ſit remotio amorum iſtorum, de qua etiam ſupra n: 2041. 2053. 2057: quod amores illi ſolum obſtent, quin Bonum & Verum a Domino influere & operari queant, ibi quoque oſtenſum eſt; ita quin Juſtitia Domini poſſit homini applicari. Actum eſt in toto hoc Capite de Unione Eſſentiæ Divinæ Domini cum Humana, deque conjunctione Domini cum homine per Humanam Ipſius Eſſentiam factam Divinam, ut & de Circumciſione, hoc eſt, de purificatione a ſpurcis apud hominem;

hæc

hæc in una ſerie ſunt, & ſequitur unum ab altero; Unio enim Divinæ Eſſentiæ cum Humana in Domino facta eſt, ob finem, ut Divinum poſſet conjungi homini; ſed Divini conjunctio cum homine non fieri poteſt, niſi purificetur homo ab amoribus illis; ut primum vero ab illis purificatur, Divinum Domini Humanum influit, & ſic conjungit hominem ſibi; exinde patet, quale eſt Verbum, nempe, quod, dum intelligitur, quid ſignificatur in ſenſu interno, ſit connexum in decente & pulchra ſerie.

2103. In eodem die hoc, quod ſignificet ſtatum illum, de quo dictum, conſtat a ſignificatione diei, quod in ſenſu interno ſit ſtatus, de qua, n: 23. 487. 488. 493. 893.

2104. Quemadmodum loquutus cum illo Deus, quod ſignificet ſecundum perceptionem, conſtat a ſignificatione, dicere & loqui Deus, quod ſit percipere, de qua, n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2097.

2105. Verſ: 24. 25. 26. *Et Abraham filius nonaginta & novem annorum, in circumcidendo illo carnem præputii ſui. Et Jiſchmael filius illius, filius tredecim annorum, in circumcidendo illi carnem præputii ejus. In eodem die hoc circumciſus eſt Abraham, & Jiſchmael filius ejus.* Abraham filius nonaginta & novem annorum, ſignificat ſtatum & tempus ante unionem Eſſentiæ Divinæ Domini cum Ipſius Humana: in circumcidendo illo carnem præputii ſui, ſignificat cum Externi hominis mala prorſus expulit: & Jiſchmael filius ejus, ſignificat illos qui ex veris fidei a Domino rationales fiunt: filius tredecim annorum, ſignificat reliquias ſanctas: in circumcidendo illi carnem præputii ejus, ſignificat, ut prius, purificationem: in eodem die hoc, ſignificat quod tunc: circumciſus eſt Abraham, & Jiſchmael filius ejus, ſignificat quod, cum Dominus conjunxit Humanam Eſſentiam Ipſius Divinæ, etiam conjunxit ſibi cæteros qui ex vero rationales fiunt, & ſalvavit.

2106. Abraham filius nonaginta & novem annorum, quod ſignificet ſtatum & tempus ante unionem Eſſentiæ Divinæ Domini cum Ipſius Humana, conſtat a ſignificatione Nonaginta novem annorum, quod ſit tempus, antequam Dominus plene conjunxit Internum Hominem cum Rationali, de qua ſupra n: 1988: Internus Homo Domini, ut dictum, aliquoties prius, erat Ipſe Jehovah, hoc eſt, ipſum Divinum, quod cum unitum Humano, eſt Rationali, nam in intimo Rationalis incipit Humanum, & inde ad Externum hominis ſe extendit.

2107. In circumcidendo illo carnem præputii ſui, quod ſignificet cum Externi hominis mala prorſus expulit, conſtat ex ſignificatione Circumcidi, quod ſit purificari ab amoribus ſui & mundi, ſeu quod idem, a malis, nam omnia mala inde ſunt, de qua ſupra n: 2039. 2041. 2053. 2057: & quod Dominus ex propria potentia expulerit mala, & ſic Humanam Eſſentiam fecerit Divinam, in Parte Prima multis demonſtratum eſt, tunc ſupra n: 2025.

2108. Jiſchmael filius ejus, quod ſignificet illos qui ex veris fidei rationales fiunt, conſtat a repræſentatione Jiſchmaelis hic, quod ſint qui ex vero rationales,

rationales, hoc eſt, ſpirituales fiunt, de qua etiam ſupra n: 2078. 2087. 2088.

2109. Filius tredecim annorum, quod ſignificet reliquias ſanctas, conſtare poteſt a ſignificatione Decem, quod ſint Reliquiæ, de qua prius n: 576. 1988; & ex ſignificatione Trium, quod ſit ſanctum, de qua n: 720. 901: inde numerus Tredecim, quia compoſitus eſt ex Decem & Tribus, ſignificat Reliquias ſanctas: quod Numeri in Verbo ſignificent res, videatur n: 482. 487. 488. 493. 575. 647. 648. 755. 813. 893: quid Reliquiæ apud hominem, dictum eſt, n: 468. 530. 561. 660. 1050. 1906.

2110. In circumcidendo illi carnem præputii ejus, quod ſignificet purificationem, conſtat a ſignificatione Circumcidi, quod ſit purificari ab amoribus ſui & mundi, de qua n: 2039; & a ſignificatione carnis præputii, quod ſit remotio iſtorum amorum, de qua n: 2041. 2053. 2057.

2111. Quod in eodem die hoc, ſignificet quod tunc, conſtat a ſignificatione diei, quod ſit tempus & ſtatus, de qua etiam prius, n: 23. 487. 488. 493. 893.

2112. Quod circumciſus eſt Abraham, & Jiſchmael filius ejus, ſignificet quod cum Dominus conjunxit Humanam Eſſentiam Ipſius Divinæ, etiam conjunxit ſibi cæteros, qui ex vero rationales fiunt, & ſalvavit, conſtat ex repræſentatione Abrahami in hoc Capite, quod ſit Dominus in illo ſtatu & in illa ætate, de qua ſupra n: 1989; & ex repræſentatione Jiſchmaelis hic, quod ſint qui ex vero rationales fiunt, de qua ſupra n: 2078. 2087. 2088: tum ex ſignificatione Circumcidi, quod ſit purificari, de qua ſupra n: 2039, & prædicate ad Dominum, quod ſit Glorificari, ita quod ſit exuere Humanum, & induere Divinum; quod Glorificari ſit induere Divinum, videatur ſupra, n: 2033; & quod tunc conjunxerit ſibi etiam illos, qui ex vero rationales, hoc eſt, ſpirituales fiunt, videatur ſupra n: 2034. 2078. 2088.

2113. Verſ: 27. *Et omnes viri domus ejus, natus domus, & emptio argenti, a filio alienigena, circumciſi ſunt cum illo.* Omnes viri domus ejus, natus domus, & emptio argenti, ſignificat quod tunc omnes illi qui intra Eccleſiam: a filio alienigena, ſignificat omnes qui rationales extra Eccleſiam: circumciſi ſunt ab illo, ſignificat quod juſtificati ſint a Domino.

2114. Quod omnes viri domus ejus, natus domus, & emptio argenti, ſignificet quod tunc omnes illi qui intra Eccleſiam, conſtat a ſignificatione Nati domus, quod ſint cœleſtes: & a ſignificatione emptorum argento, quod ſint ſpirituales, de quibus ſupra n: 2048. 2051. 2052; & quod illi ſint, qui intra Eccleſiam, ibi etiam dictum, omnes enim, qui intra Eccleſiam ſunt, hoc eſt, omnes qui Eccleſiam conſtituunt, ſunt vel cœleſtes vel ſpirituales; quinam autem cœleſtes, & quinam ſpirituales ſunt, videatur ſupra, n: 2088. In ultimo hoc Verſu hujus Capitis, eſt ſummarium omnium, quæ ſupra dicta ſunt, nempe, quod, qui purificati ſunt ab amoribus ſui & mundi, tam qui intra Eccleſiam, tam qui extra Eccleſiam, ſint juſtifi-

cati a Domino: illi & hi vocantur Viri domus, nam Domus in ſenſu interno, ſignificat Regnum Domini, n: 2048.

2115. A filio alienigena, quod ſignificet omnes qui rationales extra Eccleſiam, conſtat a ſignificatione filii alienigenæ, quod ſint illi qui extra Eccleſiam, de qua ſupra n: 2049; ita quod ſint Gentes, quæ non habent Verbum, & ideo non aliquid de Domino norunt, qui quod æque ſalventur, cum rationales ſunt, hoc eſt, in charitate ſeu amore mutuo inter ſe vivunt, & ſecundum religioſum ſuum aliquid conſcientiæ acceperunt, in Parte Prima, n: 593. 932. 1032. 1059. 1327. 1328, oſtenſum eſt.

2116. Quod circumciſi ſunt ab illo, ſignificet quod juſtificati ſint a Domino, conſtare poteſt a repræſentatione, & inde ſignificatione Circumcidi, quod ſit purificari, de qua ſupra n: 2039: quod circumciſi ab illo, hoc eſt, ab Abrahamo, etiam repræſentativum fuit, nempe quod purificati & ſic juſtificati a Domino. Quod autem Juſtificationem attinet, illa ſe non habet ſecundum vulgarem opinionem, nempe quod omnia mala & peccata ſint abſterſa & prorſus deleta, quando, ſicut opinantur, credunt, etiamſi, hoc foret in ultima mortis hora, utcunque per integrum vitæ ſuæ curſum in malis & flagitiis vixerunt; plene enim inſtructus ſum, quod ne quidem minimum malum, quod homo cogitavit & actualiter fecit in vita corporis, abſtergatur & prorſus deleatur, ſed quod omne remaneat, uſque ad minimum ejus; verum ita ſe habet, qui Odia, Vindictas, Crudelitates, & Adulteria, cogitarunt & exercuerunt, ac ita in nulla charitate vixerunt, vita inde tracta manet eos poſt mortem, imo omnia & ſingula vitæ iſtius, quæ ſucceſſive redeunt; inde cruciatus eorum in inferno: at qui in amore in Dominum, & in charitate erga proximum, vixerunt, illorum mala vitæ etiam omnia manent, ſed temperantur bonis, quæ per vitam charitatis, dum vixerunt in mundo, acceperunt a Domino, & ſic elevantur in cœlum, imo detinentur a malis, quæ ſecum habent, ſic ut non appareant; qui de eo dubitant in altera vita, quod mala ſecum habeant, quia non apparent, remittuntur in illa, uſque dum ſciant, quod ita ſe res habeat, & dein rurſus in cœlum elevantur; hoc nunc eſt Juſtificari; ſic enim non juſtitiam ſui, ſed Juſtitiam Domini agnoſcunt: quod dicant ſalvari eos qui fidem habent, hoc verum eſt, ſed per fidem in Verbo nihil aliud intelligitur, quam amor in Dominum, & charitas erga proximum, ita vita inde; doctrinalia & dogmata fidei, non ſunt fides, ſed fidei, nam omnia & ſingula ſunt propter finem, ut talis fiat homo ſicut docent, quod manifeſte conſtare poteſt a Domini verbis, quod in Amore in Deum, & in Amore erga proximum, Lex & omnes prophetæ, hoc eſt, univerſa Doctrina fidei, conſiſtat, Matth: XXII: 34 ad 39. Marc: XII: 28 ad 35: quod nuſquam alia fides, quæ fides, detur, in Parte Prima, n: 30 ad 38. 379. 389. 724. 809. 896. 904. 916. 989. 1017. 1076. 1077. 1121. 1158. 1162. 1176. 1258. 1285. 1316. 1608. 1798. 1799. 1834. 1843. 1844, & quod ipſum Cœlum conſiſtat in amore in Dominum, & in amore mutuo, n: 537. 547. 553. 1112. 2057, oſtenſum eſt.

De

De ULTIMO JUDICIO.

2117. *QUID Ultimum Judicium, pauci hodie ſciunt; putant venturum interitu Mundi; inde conjecturæ quod periturus orbis terrarum igne, una cum illis quæ in Mundo aſpectabili ſunt; & quod tunc primum reſurgent mortui, & coram Judicio ſiſtentur; mali tunc in infernum conjiciendi, & boni in Cælum aſcenſuri: hæ conjecturæ ſunt ex Propheticis Verbi, ubi memoratur de Novo Cælo, & de Nova Terra, tum quoque de Nova Hieroſolyma; non ſcientes, quod Prophetica Verbi prorſus alia ſignificent in ſenſu interno, quam patent in ſenſu literæ, & quod per Cælum non intelligatur cælum, nec per Terram terra, ſed Eccleſia Domini in communi, & apud unumquemvis in particulari.*

2118. *Per Ultimum Judicium intelligitur ultimum tempus Eccleſiæ, tum ultimum vitæ cujuſvis: quod* Ultimum tempus Eccleſiæ *attinet, fuit Ultimum Judicium Eccleſiæ Antiquiſſimæ, quæ fuerat ante diluvium, quando poſteritas eorum periit, cujus interitus deſcribitur per diluvium. Ultimum Judicium Eccleſiæ Antiquæ, quæ poſt diluvium, fuit, cum pæne omnes, qui fuerunt ab illa Eccleſia, facti ſunt idololatræ, ac diſperſi. Ultimum Judicium Eccleſiæ Repræſentativæ, quæ apud Jacobi poſteros ſucceſſit, fuit, cum Decem Tribus in captivitatem abductæ & inter gentes diſſipatæ ſunt; & dein Judæi, poſt adventum Domini, expulſi terra Canaane, & in univerſum orbem diſperſi. Ultimum Judicium hujus Eccleſiæ, quæ Eccleſia Chriſtiana vocatur, eſt, quod apud Johannem in Apocalypſi, per Novum Cælum, & Novam Terram, intelligitur.*

2119. *Quod* Ultimum vitæ cujuſvis hominis *cum moritur, ſit ei Ultimum Judicium, aliquos non latet, ſed uſque pauci credunt; cum tamen conſtans veritas eſt, quod unuſquiſque homo poſt mortem, in alteram vitam reſurgat, & ſiſtatur coram Judicio: ſed hoc Judicium ita ſe habet; ut primum frigeſcunt corporea ejus, quod ſit poſt aliquot dies, reſuſcitatur ille a Domino per Angelos Cæleſtes, qui primum apud illum ſunt; ſed cum talis eſt, ut cum illis eſſe nequeat, excipitur ab Angelis Spiritualibus, & ſucceſſive poſtea a Bonis Spiritibus; nam omnes, quotcunque in alteram vitam veniunt, ſunt advenæ grati & accepti; ſed quia ſequuntur illum deſideria ejus, qui malam vitam egerat, non diu morari poteſt apud Angelos, & bonos Spiritus, ſed ſucceſſive ſemet ab illis*

ſeparat, & hoc eouſque, dum venit ad Spiritus ſimilis & conformis vitæ quam habuit in mundo; tunc apparet ei tanquam in vita corporis ſui eſſet, in ſe etiam eſt continuatio vitæ; ab hac vita inchoat ejus Judicium, qui malam vitam egerunt, per temporis moras, deſcendunt in Infernum; qui bonam, per gradus elevantur a Domino in Cœlum: tale eſt Ultimum Judicium cujuſvis, de quo ab experientia in Parte Prima.

2120. *Quæ Dominus loquutus eſt de ultimis temporibus, quod tunc Mare & Salum reſonabit, Sol obſcurabitur, Luna non dabit lumen ſuum, Stellæ cadent de cælo, Gens contra gentem, & Regnum contra regnum, excitabitur, & plura,* Matth: XXIV: 7. 29. Luc: XXI: 25; *omnia & ſingula ſignificant ſtatum Eccleſiæ, qualis futurus, quando Ultimum ejus Judicium; & per quod Mare & Salum reſonabit, nihil aliud ſignificatum eſt, quam quod hæreſes & controverſiæ, in communi intra Eccleſiam, & in particulari in unoquovis, ita perſtrepent; per Solem nihil aliud intellectum, quam Amor in Dominum, & Charitas erga proximum; per Lunam, fides; & per Stellas, Cognitiones fidei, quæ ultimis temporibus ita obſcurabuntur, non dabunt lumen, & cadent de cælo, hoc eſt, evaneſcent; ſimiliter etiam dictum a Domino apud Eſaiam, Cap:* XIII: 10. *tum per Gentem contra gentem, & Regnum contra regnum, non aliud quam mala contra mala, & falſa contra falſa; & ſic porro. Quod ita Dominus loquutus, fuit ex multis arcanis cauſis. Quod Maria, Sol, Luna, Stellæ, Gentes & Regna, ſignificent talia, pro certo ſcio; & in Parte Prima oſtenſum eſt.*

2121. *Quod Ultimum Judicium inſtet, non ita conſtare poteſt in terris & intra Eccleſiam, ac in altera vita, quo omnes animæ veniunt & confluunt; Mundus Spirituum hodie plenus eſt malis geniis & malis ſpiritibus, maxime ex Orbe Chriſtiano; & inter eos non regnant niſi odia, vindictæ, crudelitates, obſcœnitates, tum machinationes doloſæ: nec ſolum Mundus Spirituum, quo animæ recentes e mundo primum alluunt, ſed etiam ſphæra iſtius mundi interior, ubi ſunt, qui quoad intentiones & fines interius mali fuerunt; hæc ſimiliter hodie adeo oppleta eſt, ut miratus quod tanta copia uſquam dari potuiſſet: omnes enim in Inferna non momento dejiciuntur, quia ſecundum leges ordinis eſt, ut quiſque talis redeat in vitam ſuam, quam habuit in corpore, & inde per gradus deferatur in infernum; Dominus nullum dejicit in infernum, ſed quiſque ſemet; inde Mundi illi ſpirituum oppletiſſimi ſunt copia alluentium talium, & morantium ibi ad tempus; ex illis Animæ, quæ e mundo veniunt, atrociter infeſtantur; & præterea, Spiritus, qui apud hominem: (nam quiſque homo per Spiritus & Angelos regitur a Domino:) pluſquam prius excitantur*

excitantur ad inferenda homini maligna, & quidem in tantum, ut Angeli, qui apud hominem, vix poſſint avertere, ſed cogantur remotius in hominem influere. Exinde in altera vita manifeſte conſtare poteſt, quod ultimum tempus inſtet.

2122. *Quod Animas recentes e mundo, ulterius attinet, illæ quæ ex Orbe Chriſtiano alluunt, vix aliud cogitant & moliuntur, quam ut maximi ſint, utque omnia poſſideant, ita omnes ineſcati amore ſui & mundi, qui amores prorſus ſunt contra ordinem cæleſtem, n:* 2057: *præter quod plerique nihil aliud cogitent, quam ſpurca, obſcæna & prophana, ac inter ſe nihil aliud loquantur; tum quod nihili faciant & prorſus contemnant omnia quæ ſunt charitatis & fidei, Ipſum Dominum non agnoſcunt, imo odio habent omnes qui Ipſum profitentur; in altera enim vita cogitata & corda loquuntur; & præterea, quod mala hæreditaria, ex flagitioſa parentum vita, maligniora fiant, quæ ſicut incendia intus latentia & fota, ad prophaniora contra honeſtum & pium, exſtimulant hominem, quam prius; tales in alteram vitam hodie catervatim alluunt, & opplent ſphæram exteriorem & interiorem mundi ſpirituum, ut dictum: cum malum ita incipit prævalere & æquilibrium a parte mali pendere, manifeſte percipitur inde, quod ultimum tempus inſtet, & quod æquilibrium veniat reſtituendum per rejectionem eorum qui intra Eccleſiam, & receptionem aliorum qui extra.*

2123. *Quod ultimum tempus inſtet, etiam inde in altera vita conſtare poteſt, quod omne bonum, quod a Domino per cælum influit in Mundum ſpirituum, momento ibi vertatur in malum, obſcænum, & prophanum, & quod omne verum momento in falſum, ita amor mutuus in odium, ſincerum in doloſum, & ſic porro; ita ut non amplius perceptibiles ſint alicujus boni & veri: ſimile redundat in hominem, qui regitur per ſpiritus, cum quibus communicationem habent illi, qui ibi: hoc multa experientia mihi notiſſimum factum eſt, quam omnem ſi afferrem, multas paginas impleret; datum perſæpe appercipere & audire bonum & verum, quod e cælo, quomodo verſum in malum & falſum, tum in quantum & in quale.*

2124. *Dictum mihi, quod in antediluvianis deperditum ſit Bonum voluntarium, quod fuit apud homines Antiquiſſimæ Eccleſiæ; at quod hodie apud homines Eccleſiæ Chriſtianæ incipiat perire Bonum intellectuale, adeo, ut parum ejus reſiduum ſit; ex cauſa, quod nihil credant, niſi quod ſenſibus capiunt, & quod hodie non ſolum ratiocinentur ex illis, ſed etiam per Philoſophiam antiquis ignotam, de arcanis Divinis; per quæ*

lux intellectualis prorſus obtenebratur; quæ obtenebratio talis ſit, ut vix poſſit diſcuti.

2125. *Quales ſunt homines Eccleſiæ Chriſtianæ hodie, per repræſentationes mihi videndum exhibebatur: apparebant Spiritus tam nigri, ut horreſcerem, in nube atra; & poſtea alii non ita horrendi; & ſignificabatur mihi, quod aliquid viſurus: primum tunc viſi pueri, qui pecterentur a matribus tam crudeliter, ut ſanguis circumflueret; quo repræſentatum, quod talis ſit hodie educatio infantum. Poſtea apparuit Arbor, & perceptum ſicut foret arbor ſcientiæ, in quam viſa eſt magna Vipera exſurgere, talis ut horrorem incuteret; apparebat illa ſecundum trunci longitudinem: evaneſcente arbore cum vipera, apparuit Canis; & tunc aperta eſt janua in cameram, ubi flavum luminoſum ſicut ex carbonibus, & ibi mulieres binæ, perceptum quod eſſet culina, ſed quæ ibi viſa, non memorare licet: dictum mihi, quod Arbor, in quam exſurgebat vipera, repræſentaret ſtatum hominum Eccleſiæ, quales hodie ſunt, quod loco amoris & charitatis iis ſint internecina odia, etiam ſimulationibus honeſti atque dolis circumobſeſſa; tum nefanda cogitata de illis quæ ſunt fidei; at quæ viſa in culina, repræſentabant odia illa & cogitata, qualia porro eſſent.*

2126. *Porro etiam repræſentatum, quomodo hodie illi, qui intra Eccleſiam ſunt, contra ipſam Innocentiam ſunt: viſus eſt Infans pulcher & innocens, quo viſo, vincula externa, quibus tenentur mali genii & ſpiritus a flagitioſis, paulum remittebantur; tunc inceperunt Infantem peſſime tractare, illum conculcare, & velle occidere, unus ſic & aliter ſic; Innocentia enim in altera vita repræſentatur per Infantes: At dixi, quod ſimilia non appareant apud eos, in vita corporis eorum, ſed reſponſum, quod interiora eorum talia ſint, & niſi Leges civiles impedirent, tum alia vincula externa, quæ ſunt timor jacturæ lucri, honoris, famæ, ac timor vitæ, quod ita ruerent inſane contra omnes Innocentes: ii cum hoc reſponſum audiebant, etiam illud ſubſannabant. Quales itaque hodie ſunt, ex illis, quæ dicta, conſtare poteſt; tum quod ultima tempora inſtent.*

2127. *In altera vita quandoque apparet ſicut quoddam Ultimi Judicii, coram malis, cum diſſociantur ſocietates illorum; & coram bonis, cum intromittuntur in Cælum; de illis & his referre licet, quæ ab experientia.*

2128. *Idea Ultimi Judicii coram malis, quæ bis & ter mihi viſa, talis fuit: cum Spiritus circum me conjunxerunt ſe in ſocietates pernicioſas,*

cioſas, ſic ut prævalerent, nec ex lege æquilibrii ſecundum ordinem ſe regi ita paterentur, quin alias ſocietates inſolenter laceſſerent, & damnum illis inferre vi prævalente inciperent; tunc apparuit Spirituum cohors ſatis magna, a plaga anteriore paulum ad dextrum ſuperne, ex qua adventante auditus tumultus quaſi fluctuans & grandiſonans; quo audita, facta eſt inter Spiritus conſternatio cum terrore, & inde confuſio, & tunc, qui in illis ſocietatibus erant, diſſipabantur, unus huc alter illuc, ſic ut diffluerent a mutuo, & non ſciret ſocius ubi ſocius; cum hoc perſtabat, non aliter apparuit Spiritibus quam ſicut Ultimum Judicium cum interitu omnium, quidam lamentabantur, quidam præ terrore abſque quaſi corde erant, verbo, omnes occupabat diſcrimen quaſi Ultimi cujuſdam; ſonitus adventantium a plaga anteriori illis auditus varie quibuſdam tanquam ſonitus equitum armatorum, quibuſdam aliter, ſecundum ſtatum timoris, & inde phantaſiæ; mihi apperceptus ut ſuſurrus continuus cum undulatione alterna, & quidem plurium ſimul: inſtruebar ab illis, qui prope me, quod tales cohortes ab illa plaga veniant, quando ſocietates ita male confarctæ ſunt, ut dictum, & quod illi ſciant diſſociare & diſcindere unum ab altero, & ſimul incutere terrorem, ut nihil aliud cogitent quam fugam; & quod per tales disjunctiones & diſſipationes, omnes dein redigantur in ordinem a Domino; tum etiam quod tale in Verbo ſignificetur per Ventum Orientalem.

2129. *Sunt alia genera quoque tumultuum, ſeu potius conflictuum, quæ ideam quoque Ultimi Judicii ſiſtunt, & quibus Societates male conjunctæ quoad interiora diſſolvuntur; de quibus hæc licet memorare: adiguntur Spiritus tales in illum ſtatum, ut non, ut ſolitum, in ſocietate ſeu communione cogitent, ſed quilibet pro ſe; ex variantibus ſic cogitationibus, & murmurantibus diverſimode loquelis, quidam ſtrepitus auditus, quaſi multarum aquarum, & inter eas conflictus, qualis deſcribi nequit, oriundus ex confuſione opinionum de certis Veritatibus, quæ tunc ſunt objecta cogitationum & loquelæ, qui talis eſt, ut vocari poſſit chaos ſpirituale: Sonus murmurum confligentium & confuſorum erat triplex; unus influebat circum caput, & dictum, quod is eſſet cogitationum; alter influebat verſus ſiniſtrum tempus, dictum quod hic eſſet conflictio ratiocinationum de veritatibus quibuſdam, quibus fidem habere non vellent; tertius influebat deſuper ad dextrum, qui erat ſtridens non ita confuſus, qui ſtridor verſabatur cis & retro, dictum quod inde hoc, quod pugnarent veritates, quæ ita cis & retro per ratiocinia verſarentur: cum hi conflictus perſtabant, erant uſque Spiritus, qui mecum loquebantur, dicentes quid ſingula ſignificarent, loquela eorum per ſonitus illos diſtincte penetrante.*

trante. Objecta ratiocinationum eorum erant cumprimis hæc, num ſecundum literam intelligendum, quod duodecim Apoſtoli ſederent ſuper duodecim thronis, & judicarent duodecim tribus Iſraelis; tum etiam, num alii in Cælum admittendi, quam qui perſecutiones & miſerias paſſi ſunt: quiſque ſecundum ſuam phantaſiam, quam in vita corporis aucupavit, ratiocinabatur; ſed quidam eorum, qui in communionem & in ordinem redacti ſunt, poſtea inſtruebantur, quod aliter prorſus intelligendum, nempe, quod per Apoſtolos non intellecti ſint apoſtoli, non per Thronos throni, nec per Tribus tribus, imo nec Duodecim per duodecim, ſed per illos, tam Apoſtolos, quam Thronos, & Tribus, ut & per Duodecim ſignificata Primaria fidei, n: 2089, & quod ex his, & ſecundum hæc Judicium ſuper unumquemvis fiat; & inſuper oſtenſum, quod Apoſtoli ne quidem unum hominem judicare poſſint, ſed quod omne Judicium ſit ſolius Domini. Et quoad alterum, hoc nec ita intelligendum, quod ſolum illi venturi in Cælum, qui perſecutiones & miſerias paſſi, ſed quod æque divites ac pauperes, æque in dignitate conſtituti, ac qui in vili conditione ſunt; & quod Dominus miſereatur omnium, imprimis qui in miſeriis ſpiritualibus & tentationibus, quæ ſunt perſecutiones a malis, fuerunt; ita qui agnoſcunt ſe ex ſe miſeros eſſe, & credant ſolius Miſericordiæ Domini eſſe, quod ſalventur.

2130. *Quod alterum attinet, nempe ideam Ultimi Judicii coram bonis, cum intromittuntur in Cælum, quomodo ſe habet, licet referre: dicitur in Verbo, quod clauſa ſit janua, ut non amplius intromitti poſſint; & quod oleum defecerit, ac ſerius venerint, & ideo non admiſſi, per quæ etiam ſtatus Ultimi Judicii ſignificatur; quomodo hæc ſe habent, & quomodo intelligenda, mihi oſtenſum eſt. Audivi Societates ſpirituum, unam poſt alteram, dicentes voce clara, quod Lupus voluiſſet eos auferre, ſed quod Dominus eripuerit eos, & ſic quod reſtituti ſint Domino, inde gaviſi ex intimo corde; fuerunt enim in deſperatione, ita in timore, quod clauſa eſſet janua, & quod ſero veniſſent, ut non poſſent intromitti, talis cogitatio illis infuſa fuit ab iis qui lupi vocantur; ſed evanuit per id quod intromitterentur, hoc eſt, quod reciperentur a Societatibus Angelicis, intromiſſio in cælum non aliud eſt; intromiſſio viſa mihi, quaſi facta & continuata per Societates uſque ad duodecim, & quod duodecima, ægrius quam undecim priores, intromitteretur, hoc eſt, reciperetur; poſtea quoque admittebantur octo quaſi Societates, quæ quod fuerint ex ſexu fæminino, mihi indicatum eſt: quibus viſis, dicebatur quod hic proceſſus admiſſionis, hoc eſt, receptionis, in Societates cæleſtes, ita appareat, & hoc continue, ordine ab uno loco in alterum; tum quod Cælum nuſquam in æternum*

æternum oppleatur, minus quod janua claudatur, ſed quo plures eo veniunt, eo illis qui in Cœlo beatius & felicius, quia inde unanimum fortius. Poſtquam illi intromiſſi ſunt, tunc apparebat tanquam clauderetur Cœlum; erant enim plures, qui dein etiam volebant intromitti, hoc eſt, recipi; ſed reſponſum tulerunt, quod non poſſent adhuc; quod ſignificatur per ſerius venientes, per quod janua clauſa, per pulſantes, & per quod oleum illis defecerit in lampadibus quod illi non admiſſi, erat ob cauſam, quia nondum præparati, ut intereſſe poſſent Societatibus Angelicis, ubi amor mutuus, nam ut ſupra n: 2119 *ad fin: dictum, qui in charitate erga proximum in mundo vixerunt, per gradus in Cœlum a Domino elevantur. Erant etiam alii Spiritus, qui ignorabant quid Cœlum, quod ſit Amor mutuus, qui etiam tunc intromitti volebant putantes quod ſolum ſit intromiſſio, ſed reſponſum tulerunt, quod iis nondum tempus, ſed quod alio tempore, cum præparati: quod duodecim ſocietates apparuerint, erat cauſa, quia Duodecim ſignificant omnia fidei, ut ſupra n:* 2129 *ad f: dictum.*

2131. *Qui intromittuntur, a Societatibus Angelicis recipiuntur cum intima charitate & ejus gaudio, ac illis omnis amor & amicitia exhibetur; at dum in Societatibus illis, ad quas primum veniunt, non libenter eſſe volunt, tunc ab aliis Societatibus recipiuntur, & hoc ſucceſſive, uſque dum ad illam Societatem veniunt, cum qua concordant ſecundum vitam amoris mutui, quæ illis ac ibi manent tamdiu, dum adhuc perfectiores evadunt, & inde tunc in majorem fœlicitatem elevantur & exaltantur; & hoc ex Miſericordia Domini, ſecundum vitam amoris & charitatis, quam in Mundo receperunt: ſed tranſlatio ab una ſocietate in alteram nuſquam fit per rejectionem a ſocietate ubi ſunt, ſed per voluntarium quoddam apud eos, ſecundum deſiderium, quod illis inſinuatur a Domino; & quia ſecundum deſideria, nihil non fit ex libero.*

2132. *Quod in Verbo dicatur, quod intraverit etiam unus, qui non indutus veſte nuptiali, Matth:* XXII: 11. 12. 13, *& quod is ejectus ſit; quomodo hoc ſe habet, etiam oſtenſum: ſunt qui illo dolo in vita eorum corporis imbuti, ut ſimulare poſſint lucis angelos, & tunc cum in illo ſtatu hypocritico in altera vita ſunt, etiam ſe inſinuare poſſunt in ſocietates proximas cœleſtes; at non diu ibi perſiſtunt, illico enim dum percipiunt amoris mutui ſphæram ibi, timore & horrore corripiuntur, & ſe inde præcipitant; ac tunc in mundo ſpirituum apparet, ſicut quod dejecti ſint; quidam verſus ſtagnum, quidam verſus gehennam, quidam in aliud quoddam infernum.*

2133. *Bis*

2133. *Bis & ter, ex Divini Domini Miſericordia, eo uſque Cælum mihi apertum fuit, ut audiverim Glorificationem Domini communem; quæ talis eſt, ut plures Societates ſimul & unanimiter, ſed uſque quælibet Societas per ſe diſtinctis affectionibus & inde ideis, glorificarent Dominum; erat cæleſtis vox audita in longum & latum, in tam immenſum, ut auditus deficeret abſque fine, ſicut viſus dum ſpectat univerſum; & hoc erat cum intimo gaudio, ac intima felicitate. Etiam percepta Glorificatio Domini quandoque inſtar radiationis defluentis, & afficientis interiora mentis. Glorificatio hæc fit, quando in ſtatu tranquillitatis & pacis ſunt; nam tunc ex intimis eorum gaudiis, ac ex ipſis felicitatibus illa effluit.*

2134. *Ad finem Capitis ſequentis, ex Divina Domini Miſericordia, de* ſtatu Infantum, *in altera vita, dicetur.*

FINIS.

Arcana Cœleſtia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

GENESI

Capite Decimo Octavo:

Una cum Mirabilibus

Quæ viſa & audita ſunt

In Mundo Spirituum, & Cœlo Angelorum;

Hic ad finem, quæ de

Statu Infantum in altera vita.

III.

MDCCL.

MATTH: VI: 33.

Quærite primum Regnum Dei, & Juſtitiam ejus, & omnia adjicientur vobis.

PRÆFATIO.

AD finem Capitis præcedentis actum eſt de Ultimo Judicio, & oſtenſum, quid per illud ſignificatur, nempe quod non Interitus mundi, ſed ultimum tempus Eccleſiæ; quando hoc inſtat, dicit Dominus, quod venturus in Nubibus cœlorum, cum Virtute & Gloria, *Matth:* XXIV: 30. *Marc:* XIII: 26. *Luc:* XXI: 27; *nemini hactenus notum eſt, quid per Nubes cœlorum intellectum, ſed patefactum mihi, quod nihil aliud intelligatur quam Senſus literalis Verbi, & quod per Virtutem & Gloriam Senſus internus Verbi, in Senſu enim interno Verbi eſt Gloria, nam quicquid ibi, eſt de Domino & Ipſius Regno; videatur in Parte Prima n:* 1769 *ad* 1772. *Similiter per Nubem, quæ circumdedit Petrum, Jacobum, & Johannem, cum Dominus in Gloria illis apparuit, de qua ita apud Lucam,* Vox facta eſt e Nube, dicens, hic eſt Filius meus dilectus, Hunc audite: cum autem facta eſſet vox, inventus eſt Jeſus Solus, IX: 35. 36: *per Moſen & Eliam ibi, qui loquuti ſunt cum Domino, repræſentatum fuit Verbum Veteris Teſtamenti, quod etiam vocatur Moſes & Prophetæ, per Moſen ejus Libri, tum Hiſtorici, per Eliam prophetam omnes Prophetæ: per Petrum autem, Jacobum*

& Johannem, repræſentata ſunt, ſicut alibi, ubicunque nominantur in Libris Evangeliſtarum, Fides, Charitas, & Bonum charitatis; & quod illi ſoli ibi adeſſent, ſignificatum, quod non alii videre poſſint gloriam Domini, quæ in Ipſius Verbo, quam qui in fide, ejus charitate, & hujus bono ſunt; cæteri quidem poſſunt videre, ſed uſque non vident, quia non credunt; hic eſt ſenſus internus quoad bina illa; apud Prophetas quoque paſſim Nubes ſignificat Verbum in litera, & Gloria Verbum in vita. Quid ſenſus internus Verbi, & qualis, multis locis dictum eſt, & in Explicatione quoad ſingula verba oſtenſum. Legiſperiti tempore Domini fuerunt, qui omnium minime crediderunt, quod aliquid in Verbo ſcriptum fuiſſet de Domino; Legiſperiti hodie quidem ſciunt, ſed fortaſſis illi omnium minime credituri, quod alia Gloria ſit in Verbo, quam quæ apparet in litera, quæ tamen eſt nubes in qua gloria.

PARS SECUNDA.

LIBRI *GENESEOS*

CAPUT DECIMUM OCTAVUM.

2135. EX hoc Capite imprimis conſtare poteſt, qualis eſt ſenſus internus Verbi, ac quomodo percipiunt illud Angeli, cum legitur ab homine: ex ſenſu literæ hiſtorico, non aliud intelligitur, quam quod Abrahamo apparuerit Jehovah ſub forma trium Virorum; & quod Sarah, Abrahamus, & puer ejus, paraverint cibum pro illis, nempe ex farina ſimilaginis placentas, filium bovis, tum butyrum & lac: quæ, tametſi hiſtorica vera ſunt, quod ita factum, uſque non percipiuntur ita ab Angelis, ſed prorſus abſtracte a litera quæ repræſentant & ſignificant, ſecundum illa, quæ in *Contentis* ſunt; nempe pro illis, quæ ibi hiſtorice dicta, Status Perceptionis Domini in Humano, & communicatio tunc cum Divino, ante Unionem perfectam Divinæ Ipſius Eſſentiæ cum Humana, & Humanæ cum Divina; qui Status etiam eſt, de quo Dominus hæc dicit, *Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius, qui in ſinu Patris eſt, ille expoſuit,* Joh: 1: 18; & per cibos ibi memoratos, nihil niſi Cœleſtia & Spiritualia bona, de quibus in Explicatione: & porro dein, quod dicitur de Filio, quem pareret Sarah ad tempus ſtatum alterius anni, nihil

aliud

aliud percipiunt, quam quod Rationale humanum Domini fieret Divinum: demum per illa, quæ loquutus Abraham cum Jehovah de everſione Sodomæ & Amoræ, nihil aliud quam interceſſionem Domini pro humano genere; ac ibi per Quinquaginta, Quadraginta quinque, Quadraginta, Triginta, Viginti & Decem, interceſſionem pro illis, apud quos vera eſſent adjuncta bonis, & quibus bona per tentationes & pugnas, aut per alios ſtatus: ita ſe habet cum cæteris in Verbo; ut melius conſtare poteſt ab explicatione ſingularum vocum, ubi oſtenſum quod ſingulis vocibus ſimilia involvantur in Verbo tam Hiſtorico quam Prophetico. Quod talis ſenſus internus ubivis in Verbo ſit, in quo agitur modo de Domino, de Ipſius Regno in cœlis, de Ipſius Eccleſia in terris, & in particulari apud unumquemvis, ita de bonis amoris & veris fidei, conſtare etiam unicuique poteſt ex illis, quæ ex Veteri Teſtamento apud Evangeliſtas citantur, ut apud Matthæum, "*Dixit Dominus Domino meo, ſede a dextris*" "*meis, donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuorum,*" XXII: 42. Pſalm: CX: 1: quæ quod agant de Domino, nec a literali ſenſu apud Davidem in loco citato apparere poteſt, ſed uſque quod non alius intelligatur quam Dominus, Ipſe ibi docet: apud Eundem, "*Tu*" "*Bethlehem, terra Jehudæ, nequaquam minima es in ducibus Jehudæ,*" "*ex te enim exibit Dux, qui paſcet populum meum Iſraelem,*" II: 6. Mich: V: 1: qui in ſenſu literali manent, ut Judæi, quidem inde ſciunt, quod ibi naſceretur Dominus, ſed quia ducem & regem exſpectant, qui in terram Canaanen reducet eos, ideo ſecundum literam ibi verba explicant, nempe per terram Jehudæ, terram Canaanen, per Iſraelem etiam Iſraelem, tametſi ignorant ubi eſt, & per ducem adhuc Meſſiam ſuum; cum tamen alia per Jehudam & Iſraelem intelliguntur, nempe per Jehudam Cœleſtes, per Iſraelem Spirituales, in cœlo & in terra, & per Ducem Dominus: apud Eundem, "*Vox*" "*in Ramah audita eſt, lamentatio, clamor, & ejulatus multus, Rachel*" "*deplorans liberos ſuos, & non volebat conſolationem admittere, quia non*" "*ſunt,*" II: 18. Jerem: XXXI: 15: qui in ſenſu literali manent, nuſquam inde capiunt illum ſenſum, qui internus eorundem verborum eſt; qui tamen quod ſit, patet apud Evangeliſtam: apud Eundem, "*Ex Ægypto vocavi filium meum,*" II: 15. Hoſ: XI: 1: apud hunc Prophetam ita dicitur, "Cum puer Iſrael, & amavi illum, & ex" "Ægypto vocavi filium meum: vocarunt illos, ſic iverunt a faciebus" "eorum; & Ego feci ire, Ephraimum," ibid: qui ignorant dari ſenſum internum, non aliter poſſunt ſcire, quam quod hic intelligatur

Jacobus

Jacobus cum ingreſſus Ægyptum, & ejus poſteri cum inde egreſſi, & quod per Ephraimum tribus Ephraimi, ita eadem illa quæ in Hiſtoricis Verbi; ſed uſque clarum eſt ex Verbo Evangeliſtæ, quod ſignificent Dominum: at quid ſignificat unumquodvis, niſi retegeretur per ſenſum internum, nuſquam ſciri poſſet.

CAPUT XVIII.

1. ET apparuit illi JEHOVAH, in quercetis Mamre, & ille ſedens ad januam tentorii, incaleſcente die.

2. Et ſuſtulit oculos ſuos, & vidit, & ecce tres Viri ſtantes ſuper illum, & vidit, & cucurrit obviam illis, a janua tentorii, & incurvavit ſe verſus terram.

3. Et dixit, Domine mi, ſi quæſo inveni gratiam in oculis tuis, ne quæſo tranſeas deſuper ſervo tuo.

4. Accipiatur quæſo parum aquæ, & lavate pedes veſtros, & incumbite ſub arbore.

5. Et accipiam fruſtrum panis, & fulcite cor veſtrum; poſtea tranſeatis; nam quamobrem tranſiiſtis ad ſervum veſtrum; & dixerunt, ita facias quemadmodum loquutus es.

6. Et feſtinavit Abraham verſus tentorium ad Sarah, & dixit, feſtina tria ſata farinæ ſimilaginis, pinſe, & fac placentas.

7. Et ad armentum cucurrit Abraham, & accepit filium bovis tenerum & bonum, & dedit ad puerum, & feſtinavit ad faciendum illum.

8. Et accepit butyrum & lac, & filium bovis, quem fecit, & dedit coram illis; & ille ſtans ante illos ſub arbore; & comederunt.

9. Et dixerunt ad illum, ubi Sarah uxor tua; & dixit, ecce in tentorio.

10. Et dixit, revertendo revertar ad te, juxta tempus hoc vitæ, & ecce filius Saræ uxori tuæ; & Sarah audiens ad januam tentorii, & ea poſt illum.

11. Et Abraham & Sarah ſenes, intrantes in dies, deſiit eſſe Saræ via ſicut mulierum.

12. Et riſit Sarah intra ſe, dicendo, poſtquam conſenui, num erit mihi voluptas, & Dominus meus ſenex.

13.

13. Et dixit Jehovah ad Abraham, cur hoc riſit Sarah, dicendo, num etiam vere pariam, & ego conſenui.

14. Num mirabile erit pro Jevovah quicquam; ad tempus ſtatum revertar ad te, juxta tempus hoc vitæ, & Saræ filius.

15. Et negavit Sarah, dicendo, non riſi, quia timuit; & dixit, non, quod riſiſti.

16. Et ſurrexerunt inde Viri, & proſpexerunt ad facies Sodomæ; & Abraham vadens cum illis, ad dimittendum illos.

17. Et Jehovah dixit, num celans Ego ab Abrahamo, quod Ego faciens.

18. Et Abraham eſſendo erit in gentem magnam & numeroſam, & benedicentur in illo omnes gentes terræ.

19. Quia novi illum, propterea quod præcipiet filiis ſuis, & domui ſuæ poſt ſe, &, cuſtodient viam Jehovæ, ad faciendum juſtitiam & judicium, propterea ut adducat Jehovah ſuper Abrahamum illud quod loquutus eſt ſuper illum.

20. Et dixit Jehovah, clamor Sodomæ & Amoræ, quod magnus factus ſit, & peccatum eorum quod grave factam valde.

21. Deſcendam quæſo, & videbo, num ſecundum clamorem ejus, qui venit ad Me, fecerint conſumationem; & ſi non, cognoſcam.

22. Et proſpexerunt inde Viri, & iverunt verſus Sodomam; & Abraham adhuc ille ſtans coram Jehovah.

23. Et acceſſit Abraham, & dixit, num etiam delebis juſtum cum impio.

24. Forte ſint quinquaginta juſti in medio urbis, num etiam delebis, & non parces loco propter quinquaginta juſtos, qui in medio ejus.

25. Abſit Tibi a faciendo ſecundum rem hanc, ad mori faciendum juſtum cum impio, & ſit ſic juſtus ſicut impius; abſit Tibi, num Judex totius terræ non faciet judicium.

26. Et dixit Jehovah, ſi invenero in Sodoma quinquaginta juſtos in medio urbis, & parcam toti loco propter eos.

27. Et reſpondit Abraham, & dixit, ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, & ego pulvis & cinis.

28. Forte defuerint quinquaginta juſtis quinque, num diſperdes in quinque totam urbem; & dixit, non perdam, ſi invenero ibi quadraginta quinque.

29. Et addidit adhuc loqui ad Ipſum, & dixit, forte inventi fuerint ibi quadraginta; & dixit, non faciam propter quadraginta.

30. Et dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar, forte inventi fuerint ibi triginta; & dixit, non faciam ſi invenero ibi triginta.

31. Et dixit, ecce quæſo, ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, forte inventi fuerint ibi viginti; & dixit, non perdam propter viginti.

32. Et dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar tantum hac vice, forte inventi fuerint ibi decem; & dixit, non perdam propter decem.

33. Et ivit Jehovah, quando abſolvit loqui ad Abrahamum: & Abraham reverſus eſt ad locum ſuum.

CONTENTA.

2136. PRIMO agitur hic de Statu Perceptionis Domini in Humano, & communicationis tunc cum Divino, ante Unionem perfectam Humanæ Ipſius Eſſentiæ cum Divina; qui Status etiam eſt, de quo Dominus hæc dicit, "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius, qui in ſinu Patris eſt," Joh: 1: 18.

2137. Status perceptionis Domini in Humano tunc, ſignificatur per querceta Mamre, Verſ: 1. in quo quod apperciperet Divinum, quod ſe coram Humano Ipſius manifeſtaret, Verſ: 2: quo gaviſus, Verſ: 3: & quod vellet ut Divinum ad Ipſius Humanum propius accederet, induendo aliquid naturale, Verſ: 4: & quod Humanum Ipſius propius ad Divinum, induendo Cœleſte, Verſ: 5. Cœleſte & inde Spirituale, quod induit, ſignificatur per tria ſata farinæ ſimilaginis ex quibus placentæ, Verſ: 6: & quod etiam induerit conforme naturale, ſignificatur per filium bovis, Verſ: 7. inde conformatio, & communicatio Divini cum Humano, & Humani cum Divino, Verſ: 8.

2138. Secundo agitur, de Perceptione Domini in illo ſtatu de Rationali apud Ipſum, quod exueret Humanum, & fieret Divinum.

2139. Quod Rationale fieret Divinum, ſignificatur per Filium, quem Sarah pareret, Verſ: 9. quod Verum rationale humanum apud Dominum id non perciperet, ita non crederet, ſignificatur per riſum Saræ ad januam tentorii, quæ poſt illum, Verſ: 10. 11. 12. 13. 15. Confirmatum quod Dominus etiam illud exueret, & loco ejus Verum Divinum indueret, Verſ: 14.

2140. Tertio, agitur de dolore & anxietate Domini ſuper Humanum Genus, quia tantum amore ſui, & inde cupiditate imperandi ſuper alios ex malo & falſo, imbutum eſſet, pro quo in illo ſtatu interceſſit, & obtinuit ut ſalvarentur illi, apud quos bona & vera eſſent; at quinam ſint, ordine recenſetur.

2141. Perceptio Domini de Humano Genere, quod in malo & falſo; Sodoma eſt amor ſui & inde cupiditas imperandi ex malo, Amora eſt ex falſo, Verſ: 16. 20. quod non celari potuerit Domino in illo ſtatu, quia per Ipſum & ab Ipſo omnis ſalvatio, Verſ: 17. 18. 19: nempe, quod viſitandi, quando ad ſummum malitia eorum pervenit, Verſ: 20. 21. Cum in perceptione illa eſſet, Verſ: 22; quod interceſſerit pro illis; primum pro illis apud quos vera, & ea plena bonis, qui ſignificantur per quinquaginta, Verſ: 23. 24. 25. 26: tum pro illis, apud quos minus boni, ſed hoc uſque conjunctum veris, qui ſignificantur per quadraginta quinque, Verſ: 27. 28: dein pro illis, qui in tentationibus fuerunt, qui ſignificantur per quadraginta, Verſ: 29: ut & pro illis, qui in aliquibus pugnis contra mala, qui ſignificantur per triginta, Verſ: 30: poſt pro illis, apud quos aliunde ſtatus affectionis boni, qui ſignificantur per viginti, Verſ: 31: demum pro illis, apud quos ſtatus affectionis veri, qui ſignificantur per decem, Verſ: 32; & jugiter reſponſum, quod illi ſalvarentur, Verſ: 26. 28. 29. 30. 31. 32: his peractis, quod Dominus in priſtinum ſtatum perceptionis redierit, Verſ: 33. Hæc arcana in hoc Capite ſunt in ſenſu interno, quæ ex litera non patent.

SENSUS INTERNUS.

2142. VERS: 1. *Et apparuit illi Jehovah in quercetis Mamre, & ille ſedens ad januam tentorii, incaleſcente die.* Apparuit illi Jehovah, ſignificat perceptionem Domini: in quercetis Mamre, ſignificat qualitatem perceptionis: ille ſedens ad januam tentorii, ſignificat ſanctum quod tunc Ipſi: incaleſcente die, ſignificat ex amore.

2143. Apparuit illi Jehovah, quod ſignificet perceptionem Domini, conſtare poteſt ex eo, quod Hiſtorica Verbi non ſint niſi repræſentativa, & verba ibi ſignificativa illarum rerum, quæ in ſenſu interno; hic agitur in ſenſu interno

interno de Domino, ac de Ipſius Perceptione, quæ repræſentata fuit, per quod apparuerit Jehovah Abrahamo; omnis apparitio, omnis ſermo, & omne factum, in hiſtoricis Verbi, talia ſunt; quid vero repræſentant, non patet, niſi hiſtorica non attendantur aliter ac objecta, ſicut quæ viſus, ex quibus datur anſa aut copia cogitandi de rebus ſublimioribus, pro exemplo ex Hortis, dum videntur, de fructibus, horum uſibus, tum de jucunditate vitæ ex illis, & adhuc ſublimius, de felicitate Paradiſiaca ſeu cœleſti; quæ cum cogitantur, objecta ſingula hortulana quidem videntur, ſed ita leviter, ut non attenduntur: ita quoque ſe habet cum hiſtoricis Verbi, in quibus cum cœleſtia & ſpiritualia, quæ in interno ſenſu ſunt, cogitantur, tunc hiſtorica, & ipſa verba, non aliter attenduntur.

2144. In quercetis Mamre, quod ſignificet qualitatem perceptionis, conſtat ex repræſentatione & ſignificatione Quercetorum, tum ex repræſentatione & ſignificatione Mamre: quid Querceta in genere repræſentaverunt & ſignificaverunt, in Parte Prima n: 1442. 1443, oſtenſum; & quid querceta Mamre in ſpecie, n: 1616, nempe quod Perceptiones, ſed quales ſunt humanæ ex ſcientificis, & ex primis rationalibus quæ inde. Quid Perceptio, hodie ignotiſſimum eſt, quia nullus hodie in Perceptione eſt, in quali fuerunt Antiqui, & imprimis Antiquiſſimi, hi ex perceptione noverunt num bonum eſſet, & conſequenter num verum; erat influxus in rationale eorum a Domino per cœlum, ex quo illico, cum cogitarunt de aliquo ſancto, percipiebant num ita eſſet, vel non ita eſſet: periit dein talis perceptio apud hominem, cum non amplius in cœleſtibus ideis, ſed ſolum in mundanis & corporeis, cœpit eſſe; & loco ejus ſucceſſit conſcientia, quæ quoque eſt ſpecies perceptionis, nam agere contra conſcientiam & ſecundum conſcientiam, non aliud eſt, quam appercipere inde, num ita vel non ita ſit, aut faciendum; ſed Conſcientiæ perceptio non eſt ex bono quod influit, ſed eſt ex vero, quod ſecundum ſanctum cultus eorum implantatum eſt rationali ab infantia, ac poſtea confirmatum; hoc tunc unice bonum eſſe credunt: inde eſt conſcientia ſpecies perceptionis, ſed ex vero tali, cui cum inſinuatur charitas & innocentia a Domino, exiſtit bonum iſtius Conſcientiæ; ex his paucis conſtare poteſt, quid Perceptio; ſed inter Perceptionem & Conſcientiam eſt multa differentia; videantur quæ de Perceptione in Parte Prima, dicta, n: 104. 125. 371. 483. 495. 503. 521. 536. 597. 607. 784. 865. 895. 1121. 1616; quæ de Perceptione Spirituum & Angelorum, n: 202. 203. 1008. 1383. 1384. 1390. 1391. 1392. 1394. 1397. 1504; & quod Eruditi non ſciant quid Perceptio, n: 1387. Quod Dominum attinet, dum vixit in mundo, omnis Ipſius cogitatio fuit ex Perceptione Divina, quia ſolus Divinus & Cœleſtis homo, nam ſolus in quo Ipſe Jehovah, ex quo Ipſius Perceptio, de qua etiam in Parte Prima n: 1616. 1791: Perceptiones Ipſius fuerunt interiores magis & magis, quo propius acceſſit ad unionem cum Jehovah; nunc qualis Ipſius Perceptio fuit, conſtare poteſt ex illis, quæ de quercetis Mamre in Parte Prima n: 1616, dicta ſunt; & qualis facta, cum percepit illa quæ in hoc Capite continentur, in mox ſequentibus deſcribitur.

2145. Sedens ad januam tentorii, quod ſignificet ſanctum, quod tunc Ipſi, nempe ſanctum amoris, qui ſignificatur per incaleſcentem diem; de quo ſequitur, conſtat ex ſignificatione Tentorii, quod ſit ſanctum, de qua n: 414. 1102. 1566; & cauſa, cur per tentoria ſignificata ſint ſancta, ibi videatur: quia tunc Dominus fuit in Perceptione quæ ſignificatur per querceta Mamre, quæ eſt inferior rationalis, ſed uſque interior quam quæ ſignificatur per quercetum Moreh, de qua n: 1442. 1443: hic repræſentatur & ſic ſignificatur per id quod ſederit ad januam tentorii, hoc eſt, ad introitum ad ſanctum: quomodo ſe habet cum Perceptionibus, quod minus & magis interiores ſint, illuſtrari poteſt ab Antiquiſſimorum perceptionibus, ex quibus audivi, quod quo plus eſſent in ſcientificis ex illis, quæ erant objecta auditus & viſus, eo perceptiones eorum fuiſſent inferiores; at quo plus ab illis elevabantur ad cœleſtia charitatis & amoris, eo fuerint interiores, quia tunc propius erant Domino.

2146. Incaleſcente die, quod ſignificet ex amore, conſtat ex ſignificatione caloris, quod in ſenſu interno ſit amor; & quia calor eſt vel diei vel anni, repræſentatur amor vel per calorem diei, vel per calorem anni, ſecundum illa quæ in hiſtoricis memorantur: quod Calor ſignificet amorem, ex eo conſtare poteſt, quod amor dicatur calor ſpiritualis, & quod omnis affectio ſignificetur per incaleſcentiam, etiam in ſermone vulgari; & præterea ex eo, quod amor & ejus affectiones, in interioribus hominis, tum quoque in exterioribus ejus, inque ipſis corporeis, manifeſtum ſe ſiſtant per ſpeciem caloris; imo nec aliunde eſt origo ejus apud hominem cum ex interioribus ejus effluit: ſed qualis amor, talis calor; amor cœleſtis & amor ſpiritualis, ſunt, qui genuinum calorem ſiſtunt; omnis alius calor, qui nempe ex amoribus ſui & mundi, tam ex aliis amoribus ſpurcis, eſt immundus, & fathiſcit in altera vita in excrementitium, videatur n: 1773. Præterea ſciendum, quod ſanctum nuſquam prædicetur niſi ex amore & charitate, non autem ex fide, niſi quantum amoris aut charitatis fidei veris ineſt; fidei vera non ſancta ſunt, niſi inde, videantur quæ prius n: 2049.

2147. Verſ: 2. *Et ſuſtulit oculos ſuos, & vidit, & ecce tres Viri ſtantes ſuper illum; & vidit, & cucurrit obviam illis, a janua tentorii, & incurvavit ſe verſus terram.* Suſtulit oculos ſuos, ſignificat quod viderit intra ſe: & ecce tres Viri ſtantes ſuper illum, ſignificat Divinum Ipſum, Divinum Humanum, & Sanctum procedens: & vidit, ſignificat cum hoc apperciperet: & cucurrit obviam illis, ſignificat quod propius cogitatione acceſſerit ad illa quæ percipiebantur: a janua tentorii, ſignificat a ſancto, quod tunc Domino: & incurvavit ſe verſus terram, ſignificat effectum humiliationis ex gaudio inde.

2148. Quod ſuſtulit oculos ſuos, ſignificet quod viderit intra ſe, conſtat a ſignificatione tollere oculos; per oculos in Verbo ſignificatur viſus interior ſeu intellectus, ut conſtare poteſt a locis n: 212 citatis; inde tollere oculos eſt videre & percipere illa quæ ſupra ſe; quæ interiora ſunt, in Verbo exprimuntur per ſuperiora, ſicut ſurſum ſpectare, tollere oculos ad cœlum, alta

cogitare,

cogitare, & hoc ex cauſa, quia homo putat Cœlum in alto eſſe, ſeu ſupra ſe, cum tamen non in alto eſt, ſed in internis; ut cum homo in cœleſtibus amoris eſt, cœlum ejus tunc eſt intra illum, videatur n: 450; inde liquet, quod tollere oculos ſignificet videre intra ſe.

2149. Ecce tres Viri ſtantes ſuper illum, quod ſignificet Divinum Ipſum, Humanum Divinum, & Sanctum procedens, conſtare poteſt abſque explicatione, nam unicuivis notum eſt, quod Trinum ſit, & hoc Trinum Unum; quod Unum ſit, in hoc Capite manifeſte patet, nempe Verſ: ſeq: 3: ubi dicitur, "Dixit, *Domine mi*, ſi quæſo inveni gratiam in oculis *tuis*, ne quæſo *tranſeas*," quæ dicta ad tres Viros; inſuper Verſ: 10. "Et *dixit*, revertendo *revertar* ad te": Verſ: 13. "Et *dixit Jehovah* ad Abraham": Verſ: 15. "*Dixit*, non, quod riſiſti": Verſ: 17. "Et *Jehovah dixit*, num *celans Ego* ab Abramo, quod *Ego faciens*": Verſ: 19. "Quia *novi* illum": Verſ: 20. "Et *dixit Jehovah*": Verſ: 21. *Deſcendam & videbo*, num ſecundum clamorem ejus, qui venit ad *Me* fecerint conſumationem, & ſi non, *cognoſcam*": Verſ: 23. "Abraham dixit, num etiam *delebis* juſtum cum impio": Verſ: 25. "Abſit *Tibi*, ad faciendum ſecundum rem hanc, abſit *Tibi*": Verſ: 26. "Et *dixit Jehovah* ſi *invenero* quinquaginta juſtos, *parcam* toti loco propter eos": Verſ: 27. "Suſcepi ad loquendum ad *Dominum meum*": Verſ: 28. "Num *diſperdes* in quinque totam urbem; & *dixit*, non *perdam*, ſi *invenero* ibi quinquaginta quinque": Verſ: 29. "Addidit adhuc loqui ad *Ipſum: dixit*, non *faciam* propter quadraginta": Verſ: 30. "Ne ſuccenſeatur *Domino meo: dixit*, non *faciam*, ſi *invenero* ibi triginta": Verſ: 31. "Suſcepi ad loquendum ad *Dominum meum: dixit*, non *perdam* propter viginti": Verſ: 32. "Ne quæſo ſuccenſeatur *Domino meo: & dixit*, non *perdam* propter decem": Verſ: 33. "Et *ivit Jehovah*, quando *abſolvit* loqui ad Abrahamum". Exinde conſtare poteſt, quod per Tres Viros, qui apparuerunt Abrahamo, ſignificatum ſit Divinum Ipſum, Humanum Divinum, & Sanctum procedens, & quod Trinum in ſe Unum ſit: in ſenſu interno agitur hic de Jehovah, quod apparuerit Domino, & quod Dominus hoc perceperit, ſed non per apparitionem, qualis fuit Abrahamo; nam quod Tres Viri viſi Abrahamo, eſt hiſtoricum verum, ſed repræſentat Divinam Perceptionem, ſeu Perceptionem ex Divino quæ fuit Domino cum in Humano, de qua Perceptione in ſequentibus agitur.

2150. Et vidit, quod ſignificet cum hoc apperciperet, conſtat a ſignificatione Videre in ſenſu interno, quod ſit intelligere & appercipere, tum illuminari, de qua n: 1584; quod videre illa ſignificet, nihil communius eſt in Verbo; hic ſignificatur, quod apperceperit Perceptionem ex Divino affore, ut modo dictum.

2151. Quod cucurrit Abraham obviam illis, ſignificet quod propius acceſſerit ad illa quæ percipiebantur, conſtat ex ſerie rerum in ſenſu interno; agitur enim in Verſu præcedente de Perceptione Domini in qua fuit; in hoc Verſu, quod animadverteret Perceptionem ex Divino; hic nunc quod propius

pius acceſſerit ad eam, repræſentatur & ſic ſignificatur per quod cucurrit obviam illis.

2152. A janua tentorii, quod ſignificet a ſancto quod tunc Domino, conſtat a ſignificatione tentorii, quod ſit ſanctum; & a ſignificatione januæ, quod ſit introitus ad ſanctum, de quibus ſupra n: 2145.

2153. Et incurvavit ſe verſus terram, quod ſignificet effectum humiliationis ex gaudio inde, conſtat ex ſignificatione incurvare ſe, quod ſit humiliare: ſicut omnes affectiones interiores, correſpondentes ſibi geſtus habent in externis ſeu in corporeis, qui geſtus ſunt effectus affectionum ut ſuarum cauſarum efficientium, ita affectio humiliationis habet humiliationem ut & proſtrationem; quod hoc fuerit ex gaudio, conſtat, quia appercepit, ut dictum, Perceptionem ex Divino. De ſtatu humiliationis Domini cum fuit in Humano, paſſim prius actum eſt, & in ſequentibus hujus Capitis, ex Divina Domini Miſericordia, agendum.

2154. Verſ: 3. *Et dixit, Domine mi, ſi quæſo inveni gratiam in oculis tuis, ne quæſo tranſeas deſuper ſervo tuo.* Et dixit, ſignificat quod ita cogitavit: Domine mi, ſignificat trinum in uno: ſi quæſo inveni gratiam in oculis tuis, ſignificat reſpectivum ſtatus Domini, cum perceptionem illam animadvertit: ne quæſo tranſeas deſuper ſervo tuo, ſignificat quod impenſe deſideraverit, ne illud quod incepit percipere, tranſiret; Servus eſt humanum apud Dominum, antequam Divinum factum.

2155. Quod dixit, ſignificet quod ita cogitavit, conſtat ex ſignificatione dicere in ſenſu hiſtorico, quod ſit percipere, de qua prius n: 1898. 1919. 2008.

2156. Domine mi, quod ſignificet Trinum in Uno, nempe Divinum Ipſum Humanum Divinum, Sanctum procedens, quod Trinum in Uno eſt, quare hic dicitur Dominus in ſingulari; ſimiliter Verſ: 27. 31: "Ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum cum *Domino meo*": & Verſ: 30. 32. "Ne quæſo ſuccenſeatur *Domino meo*". Tum etiam Tres illi Viri dicuntur Jehovah, Verſ: 13. "Dixit *Jehovah* ad Abraham": Verſ: 14. "Num mirabile erit pro *Jehovah* quicquam": Verſ: 22. "Abraham adhuc ſtans coram *Jehovah*": Verſ: 33. "Et ivit *Jehovah*, quando abſolvit loqui ad Abrahamum": inde conſtat, quod Tres Viri, hoc eſt, Divinum ipſum, Humanum Divinum, & Sanctum procedens, ſint idem ac Dominus, & Dominus idem ac Jehovah: in Chriſtiana Fide, quæ Symbolica appellatur, idem agnoſcitur, ubi hæc apertis verbis, "Non tres Increati ſunt, non tres Infiniti, non tres Æterni, non tres Omnipotentes, non tres Domini, ſed Unus. Non alii ſunt, qui ſeparant hoc Trinum quod in Uno, quam qui dicunt ſe agnoſcere unum Ens Supremum, Creatorem Univerſi, quod ignoſcitur illis qui extra Eccleſiam ſunt; ſed qui ita intra Eccleſiam dicunt, ne quidem agnoſcunt aliquem Deum, tametſi id aiunt, & quandoque putant; minus agnoſcunt Dominum.

2157. Si quæſo inveni gratiam in oculis tuis, quod ſignificet reſpectivum ſtatus Domini cum perceptionem illam animadvertit, conſtare poteſt ab affectione

fectione humiliationis, quæ in ipſis his verbis, tum quoque in mox ſequentibus his, *ne quæſo tranſeas deſuper ſervo tuo*, in quibus etiam humiliatio: in ſingulis, quæ in Verbo, ineſt & Affectio & Res; Cœleſtes Angeli Verbum percipiunt, quale eſt in ſenſu interno, quoad Affectionem; at Spirituales Angeli quale eſt in ſenſu interno quoad Rem; qui percipiunt Verbum in ſenſu interno quoad Affectionem, nihil attendunt ad voces, quæ ſunt Rei, ſed formant ſibi ideas ex Affectione, & ejus ſerie, & hoc cum varietate indefinita; ut hic ad verba, "*Si quæſo inveni gratiam in oculis tuis, ne quæſo tranſeas deſuper ſervo tuo*," percipiunt ſtatum humiliationis Domini in Humano, ſed unice affectionem humiliationis, inde ineffabili modo, varietate & copia, formant ſibi ideas cœleſtes, quæ vix dici queunt ideæ, ſed totidem affectionum & perceptionum luces, quæ in continua ſerie ſequuntur ſecundum ſeriem affectionis rerum, quæ in Verbo, quod legitur; inde conſtare poteſt, quod perceptio, cogitatio & loquela Angelorum cœleſtium, ſit ineffabilior & multo opulentior perceptione, cogitatione & loquela Angelorum ſpiritualium, nam hæc modo determinatur ad rem ſecundum ſeriem dictionum; de loquela Angelorum Cœleſtium quod talis, videatur in Parte Prima, n: 1647; inde eſt, quod hæc, "*Si quæſo inveni gratiam in oculis tuis*, in ſenſu cœleſti, ſignificent reſpectivum ſtatus Domini cum perceptionem illam animadvertit: præterea, invenire gratiam in oculis tuis, fuit formula ſolennis in omni reſpectivo; ut conſtare poteſt ex Labanis reſpectivo ad Jacobum, "Dixit ad eum Laban, *ſi quæſo inveni gratiam in oculis tuis*," Gen: xxx: 27. Jacobi ad Eſavum, "Dixit Jacobus, ne quæſo, *ſi quæſo inveni gratiam in oculis tuis*"; & ſimiliter alibi in Verbo.

2158. Ne quæſo tranſeas deſuper ſervo tuo, quod ſignificet quod impenſe deſideraverit, ſe habet ſimiliter, ſicut modo dictum, quod nempe ſit reſpectivum quoque hic, quod ita exprimitur, & ſimul affectio deſiderii, ne illud, quod incepit percipere, tranſiret.

2159. Quod Servus ſit Humanum apud Dominum, antequam Divinum factum, conſtare poteſt ex pluribus locis apud Prophetas; cauſa eſt, de qua aliquoties prius, quod Humanum apud Dominum non aliud fuerit, antequam illud exuerit, & Divinum fecerit: Humanum apud Ipſum fuit ex Matre, ita infirmum, ſecum habens inde hæreditarium, quod per tentationum pugnas evicit, & prorſus expulit, uſque adeo, ut nihil reliqui de infirmo & hæreditario ex Matre habuerit; imo tandem nec quicquam a Matre; ſic ut exuerit prorſus Maternum, ut non amplius filius ejus; quemadmodum etiam Ipſe dicit, apud Marcum, "Dixerunt Jeſu, ecce Mater tua, & fratres tui; "foras quærunt te; & reſpondit illis, dicens, quæ eſt Mater mea, aut fra- "tres mei; & circumſpiciens circumcirca, qui circum Ipſum ſedebant, dixit, "ecce Mater mea, & fratres mei; quiſquis namque fecerit voluntatem Dei, "hic frater meus, & ſoror mea, & Mater mea," iii: 32. 33. 34. 35. Matth: xii: 46. 47. 48. 49. Luc: viii: 20. 21. Cumque exuerit hoc Humanum, induit Humanum Divinum, ex quo appellavit ſe *Filium hominis*, ut pluries in Verbo Novi Teſtamenti, tum etiam *Filium Dei*; & per Filium hominis

hominis ſignificavit ipſum Verum, & per Filium Dei ipſum Bonum, quod fuit Humanæ Ipſius Eſſentiæ cum facta Divina; prior ſtatus fuit Humiliationis Domini, hic autem Glorificationis Ipſius, de quo prius, n: 1999: in ſtatu priori, nempe Humiliationis, cum adhuc habuit apud ſe Humanum infirmum, adoravit Jehovam ſicut alium a ſe, & quidem ſicut Servus, nam Humanum non aliud eſt reſpective; quare etiam in Verbo de Humano illo prædicatur ſervus; ut apud Eſaiam, "Protegam ſuper Civitatem hanc ad "ſervandum illam propter Me, & propter *Davidem Servum meum*," XXXVII: 35; ubi de Aſſyriis, in quorum caſtris ab Angelo percuſſi ſunt Centum & Octoginta quinque millia; David pro Domino, qui quia venturus, quoad Humanum dicitur ſervus; quod David in Verbo pro Domino, videatur n: 1888: apud Eundem Prophetam, "Ecce, *Servus Meus*, cui innitar, E-"lectus meus, beneplacet anima mea; dedi ſpiritum meum ſuper illum; "judicium gentibus proferet," XLII: 1: ubi manifeſte de Domino, de quo ſervus & electus, cum fuit in humano, prædicatur: apud Eundem, "Quis "cæcus, niſi *ſervus meus*, & ſurdus ſicut Angelus, mittam: quis cæcus "ſicut perfectus, & cæcus ſicut *Servus Jehovæ*." XLII: 19: ubi etiam de Domino, de quo ſimiliter ſervus & angelus, cum fuit in humano, prædicatur: apud Eundem, "Vos teſtes mei, dictum Jehovæ, & *Servus meus*, "quem elegi; propterea ut ſciatis & credatis Mihi, & intelligatis, quod Ego "Ipſe," XLIII: 10: apud Eundem, "Dixit Jehovah formator meus ab "*utero in Servum ſibi*, ad reducendum Jacobum ad Ipſum, & Iſrael Ipſi con-"gregetur: & dixit, leve es, ut *ſis Mihi Servus* ad erigendum tribus Ja-"cobi, dedi te in lucem gentium, ad eſſe ſalutem meam uſque ad extremi-"tatem terræ," XLIX: 5. 6; ubi etiam manifeſte de Domino, ac de Humano Ipſius, antequam factus Lux gentium, & Salus ad extremitatem terræ; apud Eundem, "Quis inter vos timens Jehovæ, audiens vocem *Servi Ipſius*, "qui ambulat in tenebris, & non ſplendor ei, confidat in Nomine Jehovæ, "& innitatur Deo ſuo," L: 10: Servus etiam pro Humano apud Dominum, in quo cum fuit & docuit viam veritatis, eſt vox ſervi Jehovæ: apud Eundem, "Vadens coram vobis Jehovah, & colligens vos Deus Iſraelis, "ecce prudenter aget *Servus meus*, extollatur, & exaltabitur, & evehetur "valde," LII: 12. 13; quod de Domino, cum fuit in Humano, prædicetur ſervus, conſtat, nam de illo dicitur, quod extolletur, exaltabitur, & evehetur: apud Eundem, "Non forma illi, & non honor, vidimus illum, "ſed non aſpectus, contemtus, *vir dolorum, notus morbo*; Jehovah voluit "conterere illum, *infirmum fecit*: ſi poſuerit reatum animam ſuam, videbit "ſemen, prolongabit dies, & voluntas Jehovæ per manum Ipſius proſpera-"bitur: *ex labore animæ ſuæ* videbit, ſaturabitur, per cognitionem ſuam "juſtificabit juſtus *Servus meus* multos; & iniquitates eorum Ipſe portavit," LIII: 2. 3. 10. 11. ubi aperte, ſicut in toto hoc Capite, agitur de ſtatu humiliationis Domini, quod tunc in infirmo humano, etiam dicitur, nempe quod vir dolorum, notus morbo, infirmus, in labore animæ ſuæ fuerit, præter plura, in quo ſtatu prædicatur ſervus.

2160. Verſ:

2160. Verſ: 4. *Accipiatur quæſo parum aquæ, & lavate pedes veſtros, & incumbite ſub arbore.* Accipiatur quæſo parum aquæ, ſignificat quod accederent, ſeque demitterent a Divinis ad intellectualia illius propius: & lavate pedes veſtros, ſignificat quod induerent aliquod naturale, ut in ſtatu illo, in quo tunc fuit, melius perciperet: & incumbite ſub arbore, ſignificat ad perceptionem ſui ſtatus, in quo erat; arbor eſt perceptio.

2161. Quod accipiatur quæſo parum aquæ, ſignificet quod accederent ſeque demitterent a Divinis ad intellectualia illius propius, non ita conſtare poteſt ex his verbis ſolum, quod acciperent parum aquæ, ſed ex ſerie rerum quæ in hoc Verſu, & earum nexu cum illis quæ antecedunt & ſequuntur; ex his, quæ in hoc Verſu, nuſquam aliquis ſciret, quod, *accipiatur quæſo parum aquæ, & lavate pedes veſtros, & incumbite ſub arbore,* ſignificarent, quod Divinum ſe demitteret propius ad perceptionis ſtatum, in quo tunc fuit Dominus, ac indueret aliquod naturale, ut melius perciperet; non enim patet veſtigium hujus arcani in vocibus hiſtorice intellectis; ſed quod uſque ſignificent illa in ſenſu interno, ac ita illa percipiant Angeli, pro certo ſcio; exinde conſtare poteſt, quanta & quam alte arcana in Verbo latent; præterea patere poteſt a ſignificatione Vocum in ſenſu interno, nempe ex ſignificatione *Aquæ*, quod ſint intellectualia; a ſignificatione *Pedum*, quod ſint naturalia; & a ſignificatione *Arboris*, quod ſit perceptio; ex quibus intellectis, quid in ſenſu interno ſignificant, a ſerie rerum, & earum nexu cum antecedentibus & conſequentibus conſtare poteſt, nempe quod illa quæ dicta ſunt. Quod Aquæ ſignificent ſcientifica & rationalia, proinde intellectualia, in Parte Prima, n: 38. 680, oſtenſum eſt, & ex perplurimis aliis locis in Verbo, conſtare poteſt, quæ producere, prolixum nimis foret.

2162. Quod lavate pedes veſtros, ſignificet quod indueret aliquid naturale, ut in ſtatu illo, in quo tunc fuit, melius perciperet, conſtare poteſt a ſignificatione Pedum, quod ſint naturalia, tum ſimiliter ex ſerie rerum; quod arcana hic lateant, aliquantum conſtare poteſt ex eo, quod Abrahamus precatus tres Viros, ut acciperent parum aquæ, & lavarent pedes, utque inniterentur ſub arbore, cum tamen novit quod Dominus ſeu Jehovah eſſet; etiam ex eo, quod talia alioquin non memorata fuiſſent. Quod Pedes ſignificent Naturalia, conſtare poteſt a Repræſentativis in altera vita, & inde repræſentativis apud Antiquiſſimos, ac ita in Verbo; Cœleſtia & Spiritualia repræſentantur per Caput, & per quæ capitis ſunt; per Pectus, & quæ pectoris ſunt, Rationalia & quæ rationalium ſunt; per Pedes, & quæ pedum ſunt, Naturalia & quæ naturalium; inde eſt, quod planta & calcaneum pedis ſignificet infima naturalia, de quibus videatur n: 259; & quod calceus, omnium infima, quæ ſordent, de quo n: 1748: ſimilia ſignificantur per illa, quæ repræſentata ſunt in ſomniis & viſionibus apud Prophetas; ut Statua viſa Nebuchadnezari, cujus Caput aurum bonum, Pectus & Brachia argentum, Venter & Femora æs, Crura ferrum, *Pedes ex parte ferrum ex parte argilla*; Dan: II: 32. 33: ubi Caput ſignificat cœleſtia, quæ intima, & ſunt aurum, ut oſtenſum n: 113. 1551. 1552; Pectus & Brachia, ſpiritualia ſeu ratio-

nalia, quæ ſunt argentum, ut oſtenſum n: 1551; Pedes autem inferiora quæ ſunt naturalia, quorum vera ſignificantur per ferrum, & bona per argillam ſeu lutum, quod ferrum ſit verum, videatur n: 425. 426, & quod lutum ſit bonum, n: 1300, utrumque hic naturale; ita quoque ſibi ſuccedunt in Regno Domini in cœlis, inque Eccleſia quæ eſt Regnum Domini in terris, tum in unoquovis qui eſt regnum Domini. Similiter ſe habet cum Viſione, quæ Danieli, de qua hæc, "Suſtuli oculos meos, & vidi, ecce vir "unus indutus linteis, & lumbi illius cincti auro Uphaſi, & corpus ſicut "Tharſchiſch, & facies illius ſicut aſpectus fulguris, ac oculi illius ſicut lam-"pades ignis, & brachia & *Pedes illius, ſicut ſplendor æris lævigati,*" x: 5. 6: per hæc ſignificantur in ſpecie interiora Verbi quoad bona & vera; Brachia & Pedes ſunt ejus exteriora, quæ ſunt ſenſus literæ, quia ibi naturalia, a naturalibus enim deſumpta: præterea quid unumquodvis ſignificat, nempe lumbi, corpus, facies, oculi, & plura quæ apud hominem, conſtare poteſt a repræſentativis in altera vita, de quibus, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur, ubi de Maxime Homine, qui eſt Cœlum Domini, ac de Repræſentativis inde in Mundo ſpirituum. Quod legitur "de Moſe, Aharone, Na-"dab, Abihu, & ſeptuaginta Senioribus, quod viderint Deum Iſraelis, *ſub* "*cujus Pedibus erat quaſi opus lapidis Sapphiri*, & quaſi ſubſtantia Cœli quoad "puritatem," Exod: xxiv: 9. 10. ſignificant quod viderint modo Externa Eccleſiæ, repræſentata in naturalibus; tum etiam ſenſum literalem Verbi, in quo etiam externa repræſentantur per naturalia, ut dictum, quæ ſunt Pedes, ſub quibus ſicut opus lapidis ſapphiri, & quaſi ſubſtantia cœli; quod Dominus fuerit, qui illis viſus, ſed ſolum in illis inferioribus ſeu naturalibus, conſtat, nam dicitur Deus Iſraelis, quem omnia Eccleſiæ repræſentabant, & omnia Verbi in ſenſu interno ſignificabant; nam Dominus ſiſtitur videndus ſecundum illa quæ tunc ſignificantur, ſicut apud Johannem, ſic ut Vir ſuper Equo albo, ibi quod ſignificaverit Verbum, claris verbis dicitur, Apoc: xix: 11. 13. Animalia viſa Ezechieli, quæ fuerunt Cherubi, ſunt deſcripti quoad Cœleſtia & ſpiritualia per facies & alas, ut & plura, at quoad naturalia ita, "*Pedes* "*eorum, Pes rectus,* & *planta pedum* illorum, quaſi *planta pedis vituli,* & "micantes ſicut ſplendor æris lævigati," Ezech: 1: 7: quod pedes dicantur micuiſſe inſtar æris lævigati, hoc eſt, naturalia, eſt quia æs ſignificat bonum naturale, de quo n: 425. 1551. Similiter quod apparuit Johanni, ut Filius "hominis, cujus oculi eſſent ſicut flamma ignis, & *Pedes ſimiles chalcholi-*"*bano,*" Apoc: 1: 14. 15. Cap: 11: 18. Quod Pedes ſignificent Naturalia, porro patet a ſequentibus; apud Johannem, "Vidit Angelum fortem de-"ſcendentem e cœlo, circumdatum nube, & iris circum caput, & facies il-"lius ſicut ſol, & *Pedes illius ſicut columnæ ignis*; habentem in manu ſua li-"bellum apertum, & ponentem *Pedem ſuum dextrum ſuper Mare, ſiniſtrum* "ſuper *Terram,*" Apoc: x: 1. 2: per quem Angelum ſimiliter ſignificatur Verbum, quale eſt in interno ſenſu, per iridem circum caput, & per faciem ſicut ſol; at ſenſus externus ſeu literæ, per Pedes; mare ſunt naturalia vera, terra naturalia bona, inde conſtat quid ſignificat, quod poſuerit Pedem

dextrum

dextrum ſuper Mare, & ſiniſtrum ſuper terram. Memoratur paſſim in Verbo *Scabellum pedum*, ſed ignoratur quid in ſenſu interno ſignificat; ut apud Eſaiam, " Dixit Jehovah, Cœli Thronus meus, & *Terra Scabellum Pedum* " *meorum*; ubi illa Domus, quam ædificabitis Mihi, & ubi ille locus quietis " meæ," LXVI: 1: Cœli ſunt cœleſtia & ſpiritualia, ita intima, tam Regni Domini in cœlis, quam Regni Domini in terris, ſeu in Eccleſia, tum apud unumquemvis hominem qui eſt Regnum Domini ſeu Eccleſia; ita etiam Cœleſtia & Spiritualia in ſe ſpectata, quæ ſunt amoris & charitatis & inde fidei; ita omnia quæ ſunt Cultus interni, ſimiliter omnia quæ ſunt ſenſus interni Verbi, hæc ſunt cœli, & vocantur Thronus Domini: Terra autem ſunt inferiora omnia illis correſpondentia, ut ſunt inferiora rationalia, & naturalia, de quibus ex correſpondentia etiam cœleſtia & ſpiritualia prædicantur, qualia ſunt illa quæ in Cœlis inferioribus, tum quæ in Eccleſia, quæque in cultu externo, tum quæ in ſenſu literali Verbi, verbo omnia quæ procedunt ab internis, & ſiſtuntur in externis, hæc quia Naturalia, vocantur Terra, & Scabellum Pedum Domini; quid Cœlum & terra in ſenſu interno, videatur etiam, n: 82. 1733: quid novum Cœlum, & nova terra, n: 2117. 2118 fin: & quod homo ſit exiguum cœlum, n: 911. 978. 1900. Similiter apud Jeremiam, " Obnubilat in ira ſua Dominus filiam Zionis, projicere fecit e " cœlis in terram decorem Iſraelis, & non recordatus *Scabelli Pedum ſuorum* " *in die iræ ſuæ*," Thren: II: 1. Tum etiam apud Davidem, " Exaltate " Jehovam Deum noſtrum, & incurvate vos *Scabello Pedum Ipſius*, ſanctus " ille," Pſalm: XCIX: 5. alibi apud Eundem, " Intrabimus in habitacula " Ipſius, incurvabimus nos *Scabello Pedum Ipſius*," Pſalm: CXXXII: 7. putarunt in Eccleſia Repræſentativa, ita Judæi, quod Domus Dei & Templum eſſet Scabellum pedum, neſcientes quod per Domum Dei & Templum ſignificatus ſit Cultus repræſentativus externus; quid interna Eccleſiæ, quæ ſignificabantur per cœlum, ſeu Thronum Dei, prorſus ignorabant: apud Eundem, " Dictum Jehovæ Domino meo, ſede ad dextram meam, uſque dum " poſuero inimicos tuos *Scabellum Pedibus tuis*," Pſalm: CX: 1. Matth: XXII: 42. Marc: XII: 36. Luc: XX: 42. 43; per ſcabellum pedum hic ſimiliter ſignificantur naturalia, tam ſenſualia, quam ſcientifica, & inde rationalia hominis, quæ inimici dicuntur, quando pervertunt cultum, & hoc ex ſenſu literali Verbi, ſic ut ſit cultus ſolum in externis, & nullus ſeu fœdus internus, de quo n: 1094. 1175. 1182; cum ita perverſa ſunt & fœdata, vocantur inimici; at quia in ſe ſpectata ſe referunt ad cultum internum, qui cum reſtituitur, fiunt, ut prius dictum, tam illa quæ ſunt cultus externi, quam quæ ſunt ſenſus literæ Verbi, Scabellum pedum. Apud Eſaiam, " Gloria Libani " ad Te veniet; abies, tæda, buxus ſimul, ad decorandum locum Sanctuarii " mei, & *locum Pedum meorum honorabilem reddam*," LX: 13; ibi agitur de Regno Domini, & Eccleſia, cujus Cœleſtia ſpiritualia ſunt gloria Libani ſeu cedri, cœleſtia autem naturalia ſunt abies, tæda, buxus, ſicut etiam alibi in Verbo, ita quæ externa cultus ſunt, de quibus dicitur, quod locum pedum meorum honorabilem reddam, qui non honorabilis fieri poteſt per abietem,

tædam, buxum, ſed per illa quæ ſignificant. Quod Pedes illa ſignificent, conſtat quoque ex repræſentativis in Eccleſia Judaica, ut per quod *lavarent* Aharon & filii ejus *Manus* & *Pedes*, "antequam intrarent in Tabernaculum," Exod: xxx: 19. 20. Cap: xl: 31. 32; quæ quod repræſentaverint arcana, nullus non videre poteſt, nam quid Lavatio manuum & pedum, niſi externum quid, quod nihil facit niſi internum ſit mundum & purum, nec internum per lavationem illam mundari & purificari poteſt; ſed quia omnes Ritus iſtius Eccleſiæ ſignificabant interna, quæ ſunt cœleſtia & ſpiritualia, ita hic quoque, nempe munditiem Externi cultus, qui tunc mundus eſt, quando in externo internus eſt, inde lavacra eorum fuerunt ex ære, ut quoque magnum illud, quod Mare æneum dictum, cum decem labris minoribus ex ære, circa templum Salomonis, 1 Reg: vii: 23. 38; quia æs repræſentabat bonum externi cultus, quod idem eſt, ac bonum naturale; de qua æris ſignificatione videatur n: 425. 1551. Similiter repræſentativum fuit, quod vir, in quo eſſet *fractura Pedis*, aut fractura manus, e ſemine Aharonis, non accederet ad offerendum ignita Jehovæ," Lev: xxi: 19. 21; per fractos pedibus & manibus, repræſentabantur illi, qui in cultu perverſo externo ſunt. Quod Pedes ſignificent Naturalia, patet etiam alibi paſſim apud Prophetas, ut prophetica hæc apud Moſen, "Benedictus præ filiis Aſcher, ſit acceptus fratrum ſuo-"rum, & intingens in oleum *Pedem ſuum*, ferrum & æs *calcei tui*," Deut: xxxiii: 24. 25; hæc nulli intellecta erunt, niſi ſciatur quid in ſenſu interno ſignificant Oleum, Pes, Ferrum, Æs, Calceus, quod Pes ſit naturale, Calceus adhuc inferius naturale, quale eſt ſenſuale corporeum, videatur n: 1748; & quod Oleum ſit cœleſts, n: 886; Ferrum verum naturale, n: 425. 426; & Æs bonum naturale, n: 425. 1551, inde patet, quid involvunt. Apud Nahum, "Jehovæ in procella & tempeſtate via, & *nubes pulvis Pedum Ipſius*," i: 3. ubi pulvis pedum ſignificat naturalia & corporea, quæ apud hominem, ex quibus nubes: idem etiam apud Davidem ſignificatur per hæc "Jehovah "inclinavit cœlos, atque deſcendit, & *caligo ſub Pedibus Ipſius*," Pſalm: xviii: 10. Quando bona & vera fidei, per naturale lumen, ut vocant, pervertuntur, in Verbo deſcribitur per Pedes & Ungulas beſtiæ, quibus turbantur aquæ, & quibus cibi proculcantur, ut apud Ezechielem, "Prodiiſti in "flumina, & *turbaſti aquas Pedibus tuis*, & proculcavit flumina earum; per-"dam omnem beſtiam ejus deſuper aquis multis, & non *conturbabit eas* "*Pes homines amplius*, nec *ungula beſtiæ*," xxxii: 2. 13. agitur hic de Ægypto, per quam quod ſignificatæ ſint ſcientiæ, oſtenſum eſt, n: 1164. 1165. 1462; ita per pedes & ungulas, quibus turbantur flumina & aquæ, ſcientifica ex ſenſualibus & ex naturalibus, ex quibus ratiocinantur de arcanis fidei, nec prius, quam per illa capiuntur, credunt, quod eſt nuſquam credere, nam quo magis ratiocinantur tales, eo minus credunt; videantur quæ n: 128. 129. 130. 215. 232. 233. 1072. 1385. Ex his omnibus nunc patet, quod per Pedes in Verbo, ſignificentur naturalia; ſed quid ſignificatur amplius, ex ſerie rerum patet.

2163. In-

2163. Incumbite ſub arbore, quod ſignificet ad perceptionem ſui ſtatus, in quo fuit, conſtat ex ſignificatione Arboris, quod ſit perceptio, de qua n: 103; ipſe ſenſus inde ex ſerie rerum, quod ſit ille. Quod Arbores ſignificaverint Perceptiones, inde fuit, quia cœleſtis homo comparatus & aſſimilatus fuit Paradiſo ſeu Horto in Edene, inde Perceptiones Cœleſtium apud eum Arboribus ibi.

2164. Verſ: 5. *Et accipiam fruſtum panis, & fulcite cor veſtrum; poſtea tranſeatis; nam quamobrem tranſiiſtis ad ſervum veſtrum; & dixerunt, ita facias quemadmodum loquutus es.* Accipiam fruſtum panis, ſignificat aliquid cœleſte adjunctum: fulcite cor veſtrum, ſignificat quantum convenit: poſtea tranſeatis, ſignificat cum abſolverit percipere, quod ſic contentus eſſet: nam quamobrem tranſiiſtis ad ſervum veſtrum, ſignificat quod ideo venerint: & dixerunt, ita facias quemodmodum loquutus es, ſignificat quod ita fieret.

2165. Accipiam fruſtum panis, quod ſignificet aliquid cœleſte adjunctum, conſtat a ſignificatione Panis, quod ſit cœleſte, de qua prius, n: 276. 680. 681. 1798; quod Panis ſignificet Cœleſte, eſt quia Panis ſignificat in genere omnem Cibum, ita in ſenſu interno omnem Cibum cœleſtem; Cibus cœleſtis quid ſit, in Parte Prima n: 56. 57. 58. 680. 681. 1480. 1695, dictum eſt: quod Panis ſignificet in genere omnem Cibum, ex his locis Verbi conſtare poteſt; de Joſepho legitur, "quod dixerit ad illum, qui ſuper do- " mum ſuam, quod deduceret viros, hoc eſt, fratres ſuos, domum, & " mactaret mactanda, & præpararet; & poſtea, cum præparata erant, & " comederent, dixit, *ponite Panem*," Gen: XLIII: 16. 30, quod erat, ut præpararent menſam, ita panis pro omnibus cibis: de Jethro legitur, quod " Veniret Aharon & omnes ſeniores Iſraelis ad *comedendum Panem* cum ſocero " Moſis, coram Deo," Exod: XVIII: 12, ibi etiam Panis pro omnibus cibis: de Manoacho in Libro Judicum, " Dixit Manoachus ad Angelum " Jehovæ, detineamus quæſo te, & faciamus coram te hædum caprarum; " & dixit Angelus Jehovæ ad Manoachum, ſi detinueris me, non *comedam* " *Panem tuum*," XIII: 15. 16, ibi Panis pro hædo caprarum. " Cum Jo- " nathan comedit de favo mellis, dixerunt ei, quod Schaul adjuraverit po- " pulum, dicendo, maledictus vir, qui *comederit Panem* hodie," 1 Sam: XIV: 27. 28, ubi Panis pro omni cibo: alibi de Schaule, " Cum Schaul " aſſedit ad *comedendum Panem*, dixit ad Jonathan, quare non venit filius " Jiſchaji, etiam heri, etiam hodie, *ad Panem*," 1 Sam: XX: 24. 27, pro ad menſam, ubi omnis generis cibi: de Davide, qui dixit ad Mephiboſchetum filium Jonathanis, " Tu *comedes Panem ſuper menſa mea* jugiter," 2 Sam: IX: 7. 10: ſimiliter de Evilmerodocho, qui dixit, quod Jehojachin Rex Jehudæ *comederet Panem jugiter coram illo*, omnibus diebus vitæ ſuæ, 2 Reg: XXV: 29. De Salomone ita, " *Erat Panis Schelomonis* in diem " quemvis, 30 cori ſimilaginis, & 60 cori farinæ, 10 boves ſaginati, & 20 " boves paſcui, & 100 pecudes, præter cervum & capream & damam, & " gallos ſaginatos," 1 Reg: V: 2. 3, ubi manifeſte Panis pro omnibus " illis; nunc quia Panis ſignificat in genere omnes cibos, inde ſignificat in

ſenſu

ſenſu interno omnia illa, quæ Cibi Cœleſtes vocantur; quod adhuc melius conſtare poteſt ab Holocauſtis & Sacrificiis, quæ fiebant ex agnis, bovibus, capris, hædis, hircis, juvencis, bovibus, quæ una voce vocabantur *Panis Igniti Jehovæ*, ut ab his locis manifeſte conſtat, apud Moſen, ubi agitur de variis Sacrificiis, de quibus dicit, " quod illa adoleret Sacerdos ſuper altari, " *Panis Igniti Jehovæ*, in odorem quietis," Levit: III: 11. 16; omnia illa ſacrificia & holocauſta ita vocabantur: apud Eundem, " Filii Aharonis " ſancta erunt Deo ſuo, neque prophanabunt Nomen Dei ſui, quia *Ignita* " *Jehovæ*, *Panem Dei ſui*, illi offerentes. Sanctificabis illum, quia *Panem* " *Dei tui* ille offerens. Vir de ſemine Aharonis, in quo fuerit macula, non " accedet ad offerendum *Panem Dei ſui*," Levit: XXI: 6. 8. 17. 21; ubi etiam Sacrificia & Holocauſta ſunt Panis; ut quoque Lev: XXII: 25. Alibi " Præcipe filiis Iſraelis, & dicas ad eos, oblationem meam, *Panem* " *meum*, in ignita odoris quietis, obſervabitis, ut offeratis Mihi in ſtato tem- " pore ſuo," Num: XXVIII: 2. ibi etiam Panis pro Sacrificiis omnibus, quæ ibi recenſentur: apud Malachiam, " Offerentes ſuper Altari meo *Panem* " pollutum," I: 7, ubi etiam de Sacrificiis: Sanctificata ex Sacrificiis, quæ comedebant, etiam Panis dicebantur, ut conſtat ab his apud Moſen, " Qui " tetigerit immundum, non comedet de ſanctificatis, quin imo lavabit car- " nem ſuam in aqua, & occideret ſol, mundus erit, & poſtea comedet de " ſanctificatis, *quia Panis ejus hoc*," Levit: XXII: 6. 7. Holocauſta & Sacrificia in Eccleſia Judaica, nihil aliud repræſentabant, quam Cœleſtia, quæ Regni Domini in cœlis, & Regni Domini in terris ſeu in Eccleſia, tum quæ Regni Domini ſeu Eccleſiæ apud unumquemvis, in genere omnia illa quæ ſunt amoris & charitatis, nam hæc ſunt cœleſtia; ac unumquodvis genus ſacrificii aliquid peculiare; hæc omnia vocabantur tunc temporis Panis: cum itaque Sacrificia abolebantur, & loco illorum pro Externo Cultu ſuccederent alia, mandatum eſt, ut Panis & Vinum adhiberentur; quid itaque Panis ſignificat, inde nunc conſtat, nempe omnia illa quæ repræſentabant Sacrificia, ita in ſenſu interno Ipſum Dominum, & quia Ipſum Dominum, ſignificat ipſum amorem erga univerſum genus humanum, & quæ amoris ſunt; ut & reciprocum hominis in Dominum, & erga proximum; ita ſignificat omnia Cœleſtia, & ſic Vinum omnia ſpiritualia; quod etiam claris verbis Dominus docet apud Johannem, " Dixerunt, Patres noſtri Man " comederunt in deſerto, ſicut ſcriptum, *Panem e cœlo* dedit illis ad eden- " dum; dixit illis Jeſus, amen amen dico vobis, non Moſes dedit vobis " *Panem e cœlo*, ſed Pater meus *dat vobis Panem e cœlo* verum, *Panis namque* " *Dei eſt*, qui deſcendit e cœlo, & vitam dat mundo: dixerunt Ipſi, Do- " mine, ſemper da nobis *Panem* hunc; dixit illis Jeſus, *Ego ſum Panis vitæ*, " qui venit ad Me, non eſuriet, & qui credit in Me, non ſitiet unquam," VI: 31 ad 35: & apud Eundem, " Amen dico vobis, qui credit in Me, " habet vitam æternam, *Ego ſum Panis vitæ*, patres veſtri comederunt Man " in deſerto, & mortui ſunt; *hic eſt Panis* qui e cœlo deſcendit, ut quis ex " eo comedat, non morietur: *Ego ſum Panis vivens*, qui e cœlo deſcendit,

" ſi-

"ſi quis *comederit ex hoc Pane*, vivet in æternum," VI : 47 ad 51. Quia Panis nunc eſt Dominus, eſt Cœleſtium quæ ſunt amoris, & ſunt Domini, Dominus enim eſt ipſum Cœleſte, quia eſt ipſe Amor, hoc eſt, ipſa Miſericordia: & quia ita, eſt etiam Panis omne cœleſte, hoc eſt, omnis amor & charitas apud hominem, ſunt enim a Domino; quare qui non in amore & charitate ſunt, non habent Dominum apud ſe, ita non donantur bonis & felicibus, quæ per Panem in ſenſu interno ſignificantur: Externum hoc ſymbolicum mandatum eſt, quia maxima pars generis humani in externo cultu ſunt, ideo abſque Externo aliquo, vix ſanctum aliquod apud eos foret; quare cum in Amore in Dominum vivunt, & in charitate erga proximum, uſque internum apud ſe habent, tametſi non ſciunt, quod hoc ipſiſſimum internum cultus ſit; ita in Externo ſuo cultu confirmantur in bonis, quæ per Panem ſignificantur. Apud Prophetas quoque per Panem ſignificantur cœleſtia, quæ ſunt amoris, ut apud Eſai: Cap: III : 1. 7. Cap: XXX : 23. Cap: XXXIII : 15. 16. Cap: LV : 2. Cap: LVIII : 7. 8. Thren: V : 9. Ezech: IV : 16. 17. Cap: V : 16. Cap: XIV : 13. Amos Cap: IV : 6. Cap: VIII : 11. Pſalm: CV : 16. ſimiliter per Panes facierum ſuper Menſam, de quibus Levit: XXIV : 5 ad 9. Exod: XXV : 30. Cap: XL : 23. Num: IV : 7. 1 Reg: VII : 48.

2166. Fulcite cor veſtrum, quod ſignificet quantum convenit, non ita conſtare poteſt a proxima ſignificatione verborum in ſenſu interno, ſed uſque ex ſerie rerum; agitur enim de perceptione Divina, ut hæc propius accederet ad perceptionem humani, quod tunc apud Dominum, utque ſe demitteret ad intellectualia Ipſius, per id quod indueret aliquid naturale, tum aliquid cœleſte ei adjunctum, quantum convenit, quod eſt fulcire cor; in ſenſu proximo, fulcire cor per panem, eſt recreari, ita frui tantillo cœleſti, quantum convenit.

2167. Poſtea tranſeatis, quod ſignificet cum abſolverit percipere, quod ſic contentus eſſet, ex ſerie ſimiliter conſtat.

2168. Nam quamobrem tranſiiſtis ad ſervum veſtrum, quod ſignificet quod ideo venerint, etiam abſque explicatione conſtat.

2169. Quod dixerunt, ita facias, quemadmodum loquutus es, ſignificet quod ita fieret, pariter nec opus habet explicatione.

2170. Verſ: 6. *Et feſtinavit Abraham verſus tentorium ad Sarah, & dixit, feſtina tria ſata farinæ ſimilaginis, pince, & fac placentas.* Feſtinavit Abraham verſus tentorium, ſignificat rationale bonum Domini conjunctum vero Ipſius; Abraham eſt hic Dominus in illo ſtatu quoad bonum; Sarah quoad verum; tentorium quoad ſanctum amoris: & dixit, ſignificat perceptionis ſtatum tunc reſpective: feſtina tria ſata farinæ ſimilaginis, pinſe, & fac placentas, ſignificat cæleſte amoris Ipſius in illo ſtatu: tria ſunt ſancta; farina ſimilaginis, eſt ſpirituale & cœleſte Rationalis, quod tunc apud Dominum; placentæ ſimiliter cum utrumque conjunctum.

2171. Feſtinavit Abraham verſus tentorium ad Sarah, quod ſignificet rationale bonum Domini conjunctum vero Ipſius, conſtat ex repræſentatione Abrahami,

Abrahami, tum Saræ, & a ſignificatione tentorii, de qua mox. Sicut omnia & ſingula ſe habent ad rem, de qua agitur in ſenſu interno, ita hæc, nempe ad Perceptionem Divinam, in quam venit Dominus, cum eſſet in perceptione humani; ſed qui ignorant, quid Perceptio, nec ſcire poſſunt, quomodo ſe cum Perceptione habet, minus quod detur perceptio interior magis & magis, nempe perceptio naturalis, tum perceptio rationalis, demum perceptio interna, quæ Divina & ſola fuit Domino; qui in Perceptione ſunt, ut Angeli, ſciunt quamoptime in qua ſunt, num in naturali, vel in rationali, vel in interiore adhuc, quæ illis eſt Divina; quid non Dominus, cui fuit perceptio ab Ipſo Supremo & Infinito Divino, de qua n: 1616, ad f: 1791, in qua nuſquam aliqui Angeli, nam in illos influit perceptio a Supremo aut Infinito Divino Domini per Humanam Ipſius Eſſentiam. Quod deſcribatur Perceptio Domini, cauſa eſt, quia cum fuit in Humano, ita notum Ipſi factum, quomodo in Ipſo uniretur Divinum Ipſum, Humanum divinum, & ſanctum procedens, dein quomodo Rationale Ipſius fieret Divinum, demum quale ſit genus humanum, quod per Ipſum, hoc eſt, per unionem Humanæ Eſſentiæ cum Divina in Ipſo, ſalvaretur, de quibus in hoc Capite agitur; propter hæc deſcribitur primum Perceptio Domini, tum etiam propter ipſam unitionem, quæ fieret.

2172. Quod Abraham ſit hic Dominus in illo ſtatu quoad bonum, conſtat ex repræſentatione Abrahami; Abraham repræſentat Dominum in humano, quando loquitur cum Jehovah, ut hic, ſicut etiam prius n: 1989, ubi repræſentabat Dominum in illo ſtatu & in illa ætate, quia tunc etiam cum Jehovah loquutus; alioquin repræſentat Abraham Divinum Bonum Domini, & Sarah Divinum Verum, inde nunc rationale bonum.

2173. Quod Sarah ſit hic Dominus quoad verum, conſtat ex repræſentatione Saræ, quod ſit verum intellectuale adjunctum bono, hic quod ſit verum rationale, ex eadem cauſa, ut modo de Abrahamo dictum; quod Sarah repræſentat verum, videatur prius n: 1468. 1901. 2063. 2065: Bonum & Verum in hiſtoricis Verbi, non aliter poſſunt quam repræſentari per Conjugium; ſe enim ita habent, eſt enim Divinum Conjugium inter cœleſtia & ſpiritualia; ſeu quod idem, inter illa quæ ſunt amoris & quæ ſunt fidei; ſeu quod adhuc idem, inter illa quæ ſunt voluntatis & intellectus; illa ſunt Boni, hæc ſunt veri: tale Conjugium eſt in Regno Domini in Cœlis, tale etiam in Regno Domini in terris ſeu in Eccleſia, tale in unoquovis homine, in ſingulis ejus, imo in omnium ſingulariſſimis; quæ non in tali Conjugio ſunt, non vivunt; imo tale Conjugium inde eſt in univerſa natura, inque ſingulis ejus, ſed ſub alia forma & ſpecie, alioquin nihil uſquam ibi ſubſiſteret: quia tale conjugium eſt in ſingulis, apud Prophetas unaquævis res duplici modo exprimitur, imprimis apud Eſaiam, & una expreſſio ſe refert ad cœleſte ſeu bonum, altera ad ſpirituale ſeu verum, de quo n: 683. 793. 801: quod ſit inſtar conjugii in ſingulis, videatur n: 718. 747. 917. 1432; inde eſt, quod per Abrahamum repræſentetur bonum Domini, & per Sarah verum.

2174. Quod tentorium ſit quoad ſanctum amoris, conſtat ex ſignificatione tentorii, quod ſit ſanctum, de qua prius n: 414. 1102. 1506. 2145.

2175. Et dixit, quod ſignificet perceptionis ſtatum tunc reſpective, conſtat ex ſignificatione Dicere in ſenſu hiſtorico, quod ſit percipere, de qua prius n: 1898. 1919. 2080.

2176. Feſtina tria ſata farinæ ſimilaginis, pinſe, & fac placentas, quod ſignificet cœleſte amoris Ipſius in illo ſtatu, conſtat ex ſignificatione farinæ, ſimilaginis & placentæ, de quibus in mox ſequentibus; quod hæc involvantur, nuſquam aliquis, qui in ſenſu literali ſeu vocum, minus qui in hiſtoricis per illas deſcriptis, animum tenet, credere poteſt, nam cogitat non ſolum de paratu hoc, ſed etiam de Viris qui ad Abrahamum venerunt, non autem de eo, quod arcaniora involvant; quæ cauſa eſt, quod minus credere poſſit, quod in ſingulis Verbi hiſtoricis recondita ſint arcana, æque ac in Propheticis; hiſtorica enim maxime ad ſe mentem attrahunt, & interiora obfuſcant; ſed uſque quod arcana illis inſint etiam penitus abſcondita, ex eo ſolo conſtare poteſt, quod Verbum Domini ſit, ſcriptum non ſolum pro homine, ſed etiam ſimul pro cœlo, & quidem ita, ut cum homo illud legit, Angeli tunc habeant inde cœleſtes ideas, ut ſic per Verbum conjunctum ſit Cœlum cum humano genere. Quid per farinam, ſimilaginem, & placentas, intelligatur in ſenſu interno, nunc ſequitur.

2177. Quod farina ſimilaginis ſit ſpirituale & cœleſte quod tunc apud Dominum, & quod placentæ ſimiliter cum utrumque conjunctum, conſtat manifeſte ex ſacrificiis Eccleſiæ Repræſentativæ, & ex Mincha, quæ tunc adhibebatur, quæ conſtabat ex ſimilagine mixta oleo, & facta in placentas; primarium cultus repræſentativi conſiſtebat in holocauſtis & ſacrificiis, quæ quid repræſentaverunt, dictum eſt ſupra, ubi de Pane, n: 2165, nempe quod Cœleſtia, quæ ſunt Regni Domini in cœlis, & Regni Domini in terris ſeu in Eccleſia, tum quæ Regni Domini ſeu Eccleſiæ apud unumquemvis, in genere omnia illa quæ ſunt amoris & charitatis, quia hæc ſunt cœleſtia, quæ omnia tunc temporis vocabantur Panis; his Sacrificiis adjungebatur etiam Mincha, quæ, ut dictum, conſtabat ex ſimilagine; mixta oleo, cui quoque thus adjiciebatur, tum quoque libamen ex vino; quid hæc repræſentabant, etiam conſtare poteſt, nempe quod ſimilia, ac ſacrificia, ſed in minori gradu, ita quæ ſunt Eccleſiæ Spiritualis, tum quæ ſunt Eccleſiæ Externæ; unicuique conſtare poteſt, quod talia nuſquam mandata fuiſſent, niſi repræſentarent Divina, tum quod unumquodvis aliquid peculiare; nam niſi repræſentaviſſent Divina, non aliud fuiſſent, quam ſimilia, quæ apud Gentiles, apud quos quoque ſacrificia, minchæ, libamina, thura, tum quoque ignes perpetui, & plura, quæ ad illos derivata fuerunt ab Eccleſia Antiqua, imprimis ab Hebræa; a quibus, quia ſeparabantur interna, hoc eſt Divina, quæ repræſentabantur, nihil aliud fuerunt, quam idololatrica; ſicut etiam apud Judæos facta ſunt, quare etiam in omnia idololatriæ genera lapſi ſunt: inde manifeſtum cuivis eſſe poteſt, quod arcana cœleſtia unicuivis ritui, imprimis Sacrificiis, & ſingulis eorum, ineſſent. Quod Mincham attinet,

deſcribitur illa qualis eſſet, & quomodo præpararetur in placentas, in toto Capite apud Moſen, Levit: II, ut & Num: xv, ac alibi; Lex Minchæ his verbis deſcribitur in Levitico, "Ignis jugiter accenſus erit ſuper altari, non "extinguetur: & hæc *lex Minchæ*; afferre illam filios Aharonis coram "Jehovah ad facies altaris, & tollet ab illa pugillo ſuo *de ſimilagine Minchæ*; "& de oleo ejus, & omne thus quod ſuper *mincha*, & adolebit ſuper altari; "odor quietis, in memoriale Jehovæ; & reſiduum de illa comedent Aharon "& filii ejus; azyma comedentur in loco ſancto; in atrio tentorii conventus "comedent eam; non coquetur fermentata; partem illorum dedi eam de "ignitis meis, ſanctum ſanctorum illa," VI: 6. 7. 8. 9. 10. Ignis, qui jugiter accenſus erit ſuper altari repræſentabat Amorem, hoc eſt, Miſericordiam Domini, perpetuam & æternam, quod ignis ſignificet amorem in Verbo, videatur n: 934, inde Ignita in odorem quietis ſignificant Domini beneplacitum in illis quæ ſunt amoris & charitatis, quod odor ſit beneplacitum, hoc eſt, gratum, videatur n: 925. 1519: quod acciperent pugillo, repræſentabat quod omnibus viribus, ſeu omni anima, amarent, manus enim ſeu vola ſignificat potentiam, ut oſtenſum n: 878, inde etiam pugillus; Similago cum oleo & thure, repræſentaverunt omnia charitatis, ſimilago ſpirituale ejus, oleum autem cœleſte, thus quod ita gratum; quod ſimilago ſpirituale, ex his & ſequentibus patet; quod oleum cœleſte ſeu bonum charitatis, videatur n: 886, quodque thus ab odore gratum & acceptum, n: 925; quod azymum ſeu non fermentatum eſſet, ſignificat quod ſincerum, ita ex corde ſincero, & abſque immundis; quod reſiduum comederent Aharon & filii ejus, repræſentabat reciprocum hominis, & ad propriationem, ita conjunctionem per amorem & charitatem, quare mandatum ut comederent illud in loco ſancto; inde appellatur ſanctum ſanctorum; hæc fuerunt quæ repræſentata ſunt per mincham, ac ipſa repræſentativa ita percepta fuerunt in cælo; cumque homo Eccleſiæ ita capiebat illa, tunc fuit in idea ſimili perceptioni angelorum, ita in ipſo Regno Domini in cœlis, tametſi erat in terra. De Mincha porro agitur, qualis eſſe debuit circa unumquodvis genus ſacrificii, tum quomodo in placentas coqueretur, ut & qualis offerretur ab illis qui mundabantur, etiam in aliis occaſionibus, quæ omnia adducere & explicare, nimis prolixum foret, videantur quæ de illa, Exod: XXIX: 39. 40. 41. Levit: V: 11. 12. 13. Cap: VI: 9. 10. 12. 13. 14. Cap: X: 12. 13. Cap: XXIII: 10. 11. 12. 13. 16. 17. Numer: V: 15 ſeq: Cap: VI: 15. 16. 17. 19. 20. Cap: VII, paſſim. Cap: XXVIII: 5. 7. 9. 12. 13. 20. 21. 28. 29. Cap: XXIX: 3. 4. 9. 10. 14. 15. 18. 21. 24. 27. 30. 33. 37. Similago facta in placentas in genere idem repræſentabat ac panis, nempe cœleſte amoris, & farina ejus ſpirituale, ut a locis ſupra citatis conſtare poteſt: Panes, qui dicebantur Panis facierum aut Panis propoſitionis, fiebant ex ſimilagine, quæ præparabatur in placentas, & ponebantur ſuper menſa, in repræſentationem jugem Amoris, hoc eſt, Miſericordiæ Domini erga univerſum genus humanum, & reciprocum hominis, de quibus ita apud Moſen, "Sumes *Similaginem*, & *coques illam* duodecim *Placentas*; duarum decimarum erit

"*Placenta*

" *Placenta una*; & pones eas in duos ordines, ſenos ordine, ſuper menſa " munda, coram Jehovah; & dabis ſuper ordinem Thus purum; & erit ad " *Panes* in memoriale, ignitum Jehovæ: in die ſabbathi unoquoque ordinabit eum coram Jehovah jugiter, a cum filiis Iſraelis fœdere æternitatis, & " erit Aharoni & filiis ejus, & comedent eum in loco ſancto, quia ſanctitas " ſanctitatum illi, de ignitis Jehovæ, ſtatuto æternitatis," Lev: XXIV: 5. 6. 7. 8. 9. ſingula & ſingulariſſima repræſentabant ſanctum amoris & charitatis, & ſimilago idem ac farina ſimilaginis, nempe cœleſte & ejus ſpirituale, ac placenta utrumque conjunctum. Inde conſtat, qualis ſanctitas Verbi eſt illis, qui in Cœleſtibus ideis ſunt; imo qualis ſanctitas ipſi huic ritui repræſentativo inerat; inde eſt, quod dicatur ſanctitas ſanctitatum; ac viciſſim, qualis nulla ſanctitas illis, qui putant nihil cœleſte illis ineſſe, ac in externis ſolum manent, ut qui hic farinam percipiunt ut mere farinam, ſimilaginem ut ſimilaginem, & placentam ut placentam, ac quod dicta ea fuiſſent, abſque quod ſingula aliquid Divini involverent; ii ſimiliter faciunt, ac qui putant Panem & Vinum Sacræ Cœnæ non eſſe niſi quendam ritum, in quo non ſanctum intus, cum tamen tale ſanctum eſt, ut mentes humanæ per Illam conjungantur mentibus cœleſtibus, cum cogitant ex affectione interna, quod illa ſignificent amorem Domini, & reciprocum hominis, & ex interiori ſic in ſanctitate ſunt. Simile involvebat, quod filii Iſraelis, cum venirent in terram, de primitiis maſſarum, darent *Placentam*, ſublationem Jehovæ, Num: XV: 20. quod talia ſignificentur, conſtare etiam poteſt apud Prophetas, e quibus pro tempore ſolum licet adducere, quod apud Ezechielem, " Ornata " es aura & argento, & veſtis tua byſſus & ſericum, & acupictum; *ſimilaginem*, mel, & oleum comediſti, & pulchra facta es in valde valde, & proſperata es ad regnum," XVI: 13, ubi agitur de Hieroſolyma, per quam ſignificatur Eccleſia, quæ tali ornatu fuit in ſuo primo tempore, nempe Eccleſia Antiqua, quæ deſcribitur per veſtes, & plures ornatus; tum ejus affectiones veri & boni, per ſimilaginem, mel & oleum; unicuique conſtare poteſt, quod omnia illa ſignificent in ſenſu interno prorſus alia, quam in ſenſu literæ; ita etiam hæc, quod Abrahamus dixerit ad Sarah, feſtina tria ſata farinæ ſimilaginis, pinſe, & fac placentas; quod Tria ſignificent ſancta, prius n: 720. 901, oſtenſum eſt.

2178. Verſ: 7. *Et ad armentum cucurrit Abraham, & accepit filium bovis tenerum & bonum, & dedit ad puerum, & feſtinavit ad faciendum illum.* Ad armentum cucurrit Abraham, ſignificat bonum naturale: & accepit filium bovis tenerum & bonum, ſignificat cœleſte naturale quod conforme, quod Rationale ſibi adſcivit, ut perceptioni ex Divino ſibi conjungeret: & dedit ad puerum, & feſtinavit ad faciendum illum, ſignificat conjunctionem hujus boni cum bono rationali; puer eſt hic homo naturalis.

2179. Ad armentum cucurrit Abraham, quod ſignificet bonum naturale, conſtat a ſignificatione boum & juvencorum, qui ſunt armenti, de qua mox: quod Beſtiæ, quæ fuerunt armenti, & quæ fuerunt gregis, ſignificent talia quæ ſunt apud hominem, conſtare poteſt ab illis, quæ in Parte Prima, n: 45.

 46.

46. 142. 143. 246. 714. 715. 719. 776, oſtenſa ſunt, & præterea videantur, quæ de beſtiis in ſacrificiis, n: 1823, dicta. Quiſque mirari poteſt, quod Animalia nominata in Verbo, tum oblata in Sacrificiis ſignificaverint bona & vera, ſeu quod idem cœleſtia & ſpiritualia, ſed paucis licet dicere, unde eſt: Repræſentativa ſiſtuntur in Mundo ſpirituum varia, & ibi coram oculis Spirituum multoties etiam animalia, ſicut equi varie phalerati, boves, oves, agni, & diverſi generis alia, quandoque quæ nuſquam viſa in tellure, ſed ſunt modo repræſentativa; talia quoque viſa ſunt Prophetis, de quibus in Verbo, quæ etiam fuerunt inde; animalia, quæ ibi apparent, ſunt repræſentativa affectionum boni & veri, tum etiam mali & falſi; Spiritus boni quam optime ſciunt quid ſignificant, tum etiam colligunt inde, quid inter ſe loquuntur Angeli, nam ſermo Angelorum, cum delabitur in mundum ſpirituum, aliquoties ita ſiſtitur; ut pro exemplis, cum apparent Equi, ſciunt quod ſermo Angelis ſit de intellectualibus; cum Boves ac Juvenci, quod de bonis naturalibus; cum Oves quod de bonis rationalibus ac de probitate; cum Agni, quod de bonis adhuc interioribus ac de innocentia, & ſic porro: Antiquiſſimæ Eccleſiæ homo, quia communicabat cum Spiritibus & Angelis, ac Viſiones, tum Somnia jugiter habuit, qualia Prophetæ, inde ut primum viderunt aliquam Beſtiam, obvenit illis idea, quid ſignificaret; ex illis orta ſunt primum Repræſentativa & Significativa; poſt illorum tempora manſerunt illa diu; & tandem venerata ex Antiquitate ita, ut per mera repræſentativa ſcriberent, & qui libri non ita ſcripti nullius æſtimationis eſſent, imo, qui intra Eccleſiam, nullius ſanctitatis; inde, ut & ex arcanis aliis cauſis, de quibus, ex Divina Domini Miſericordia, alibi, etiam Libri Verbi ita ſcripti ſunt.

2180. Quod accepit filium bovis tenerum & bonum, ſignificet cœleſte naturale quod Rationale ſibi adſcivit, ut Perceptioni ex Divino ſe conjungeret, conſtat ex ſignificatione Juvenci ſeu filii bovis in Verbo, quod ſit bonum naturale; & quia agitur de Rationali Domini, dicitur tener ex Cœleſti ſpirituali ſeu boni vero, ac bonus ex ipſo cœleſti ſeu ipſo bono; in Rationali genuino eſt affectio veri, & eſt affectio boni, ſed primarium ejus eſt affectio veri, ut prius n: 2072 oſtenſum, inde tenerum præmittitur; at uſque utrumque dicitur, ut ſolitum eſt in Verbo, propter conjugium veri & boni, de quo ſupra n: 2173. Quod Juvencus ſeu filius bovis ſignificet cœleſte naturale, ſeu quod idem eſt, bonum naturale, imprimis conſtare poteſt a Sacrificiis, quæ præcipua repræſentativa cultus Eccleſiæ Hebrææ, & poſtea Judaicæ, fuerunt; Sacrificia illorum fiebant vel ex Armento, vel ex Grege, ita ex varii generis animalibus, quæ munda fuerunt, ut ex bovibus, juvencis, hircis, ovibus, arietibus, capris, hædis, & agnis, præter a turturibus & pullis columbarum: omnia illa ſignificabant interna cultus, hoc eſt, cœleſtia & ſpiritualia, n: 2165. 2177, & quidem illa, quæ de Armento, Cœleſtia naturalia, & quæ de Grege Cœleſtia rationalia; illa & hæc, nempe naturalia & rationalia, quia interiora magis & magis ſunt ac varia, ideo tot genera ac tot ſpecies illorum Animalium in ſacrificiis adhibebantur; quod etiam inde conſtare

conſtare poteſt, quod præſcriptum, ut in Holocauſtis, tum in Sacrificiis diverſi generis, ut in quotidianis, ſabbathorum & feſtorum, in voluntariis, eucharisticis & votivis, expiatoriis reatus & peccati, tum in purificatoriis & mundatoriis, ut & in inauguratoriis, quænam animalia offerrentur, & quod expreſſe nominata ſint, tum quot illorum, in unoquovis genere ſacrificii; quod nuſquam factum, niſi unumquodvis aliquid peculiare ſignificaviſſet, ut manifeſte patet ab illis locis, ubi de Sacrificiis agitur, ut Exod: xxix. Levit: i. Cap: iii. Cap: iv. Cap: ix. Cap: xvi. Cap: xxiii. Num: vii. Cap: viii. Cap: xv. Cap: xxix: quid autem unumquodvis ſignificavit, non hujus loci eſt exponere; ſimiliter ſe habet apud Prophetas, ubi nominantur; ex illis conſtare poteſt, quod juvenci ſignificaverint cœleſtia naturalia: quod non alia quam Cœleſtia ſignificata ſint, conſtare poteſt etiam ex Cherubis viſis Ezechieli, & ex Animalibus coram throno viſis Johanni; de Cherubis ita Propheta, " Similitudo facierum illorum, facies Hominis, & facies " Leonis, ad dextram quatuor illis, & *facies Bovis* ad ſiniſtram quatuor il- " lis, ac facies Aquilæ quatuor illis," Ezech: i: 10: de quatuor Animalibus coram Throno, ita Johannes, " Circa Thronum quatuor *Animalia*, primum " *Animal* ſimile Leoni, alterum *Animal ſimile Juvenco*, tertium *Animal* ha- " bens faciem ſicut Homo, quartum *Animal* ſimile Aquilæ volanti; dicentia, " Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus, Omnipotens, qui erat, & qui " eſt, & qui venturus," Apoc: iv: 7. 8. quod per Cherubos, & per Animalia illa, repræſentata ſint ſancta, unuſquiſque videre poteſt, ita quoque per boves & juvencos ibi: ſimiliter quæ in prophetia Moſis de Joſepho, de quo ita " Veniat Capiti Joſephi, & vertici Naziræi fratrum illius: *primogenito* " *Bovis* ejus, honos illi, & cornua monocerotis cornu ejus, his populos fe- " riet una, ad fines terræ," Deut: xxxiii: 16. 17. hæc nulli intelligibilia forent, niſi ſciatur quid in ſenſu interno ſignificat Bos, Monoceros, cornua, & plura. Quod in genere Sacrificia attinet, fuerunt quidem mandata per Moſen populo Iſraelitico; ſed Antiquiſſima Eccleſia, quæ ante diluvium, nuſquam aliquid novit de Sacrificiis, nec in mentem eorum uſquam venit, ut permactationes Animalium colerent Dominum; Antiqua Eccleſia, quæ poſt diluvium, etiam ignoravit, hæc quidem in Repræſentativis fuit, ſed non in ſacrificiis, verum primum inſtituta ſunt in Eccleſia ſequente, quæ Hebræa dicta, ac inde emanavit ad gentes; inde etiam ad Abrahamum, Iſacum, & Jacobum, & ſic ad hujus poſteros; quod gentes in cultu ſacrificiorum fuerint oſtenſum eſt n: 1343, & quod Jacobi poſteri, antequam egreſſi Ægypto, ita antequam Sacrificia per Moſen ſuper monte Sinai mandata, conſtare poteſt ex Exod: v: 3. Cap: x: 25. 27. Cap: xviii: 12. Cap: xxiv: 4. 5; imprimis ex Idololatrico illorum coram Vitulo aureo, de quo ita apud Moſen, " Aharon ædificavit Altare coram Vitulo, & proclamavit Aharon, " & dixit, feſtum Jehovæ cras; & ſurrexerunt mane a craſtino, & *obtule-* " *runt Holocauſta*, & *adduxerunt Pacifica*; & ſedit populus ad edendum & " bibendum, & ſurrexerunt ad ludendum," Exod: xxxii: 5. 6, & hoc factum, cum Moſes fuit ſuper monte Sinai, ac ita antequam mandatum ad

eos

eos pervenit de Altari & Sacrificiis; quod mandatum idcirco venit, quia cultus ſacrificiorum apud eos, ſicut apud Gentiles, in idololatricum verſus erat, a quo cultu non removeri potuerunt, quia principale ſanctum in illo poſuerunt, & quod ut ſanctum ſemel implantatum eſt ab infantia, magis a patribus, & ſic irradicatum, hoc, niſi ſit contra ipſum ordinem, Dominus nuſquam frangit ſed flectit; illa cauſa fuit, quod præſcriptum fuerit, ut ita inſtituerentur, ſicut in Libris Moſis legitur; quod Sacrificia nuſquam accepta fuerint Jehovæ, ita quod modo permiſſa & tolerata ob cauſam, de qua dictum, patet manifeſte apud Prophetas; de illis ita apud Jeremiam, "Dixit Jehovah Zebaoth, Deus Iſraelis, Holocauſta veſtra addite ſupra Sa-"crificia veſtra, & comedite carnem; *non loquutus ſum cum Patribus veſtris, "& non præcepi eis in die, quo eduxi eos e terra Ægypti, ſuper verbis Holo-"cauſti & Sacrificii*; ſed verbum hoc præcepi iis, dicendo, obedite voci "meæ, & ero vobis in Deum," VIII: 21. 22. 23. apud Davidem, "*Jehovah, Sacrificium & munus non voluiſti, Holocauſtum & Sacrificia peccati "non petiiſti*, facere voluntatem tuam, Deus mi, deſideravi," Pſalm: XL: 7. 9. apud Eundem, "*Non delectaris Sacrificio ut dem, Holocauſtum non ac-"ceptas*; Sacrificia Dei, ſpiritus contritus," Pſalm: LI: 18. 19. apud Eundem, "*Non accipiam e domo tua juvencum, e caulis tuis hircos*, ſacrifica Deo "confeſſionem," Pſalm: L: 9. 13. CVII: 21. 22. CXVI: 17. Deut: XXIII: 19. apud Hoſcheam, "Miſericordiam volo, & *non Sacrificium*, & cogni-"tiones Dei *præ Holocauſtis*," VI: 6. Samuel ad Schaulem, "*Num compla-"centia Jehovæ in Holocauſtis & Sacrificiis*, ecce obtemperare *præ Sacrificio* "boum, obedientia *præ adipe arietum*," 1 Sam: XV: 22. apud Micham, "In quo præveniam Jehovam, incurvabo me Deo excelſi, *num præveniam "Ipſum Holocauſtis, vitulis filiis anni*, num complacebit Jehovah in *millibus "arietum*, in myriadibus rivorum olei; indicavit tibi, homo, quid bonum, "& quid Jehovah requirens a te, tantum facere judicium, & amare miſeri-"cordiam, & humiliare ſe, ambulando cum Deo tuo," VI: 6. 7. 8. Inde nunc patet, quod Sacrificia non mandata ſint, ſed permiſſa; tum quod in Sacrificiis nihil aliud ſpectatum quam internum; & quod internum fuerit, non autem externum, quod placuit; quare etiam Dominus illa abrogavit, ſicut etiam prædictum per Danielem, his verbis, "In medio Septimanæ "*ceſſare faciet Sacrificium & Oblationem*," IX: 27, ubi de adventu Domini, videantur quæ de illis dicta ſunt in Parte Prima, n: 922. 923. 1128. 1823. Quod attinet filium bovis, quem Abraham pro Tribus Viris fecit ſeu paravit, ſimiliter ſe habuit ac cum illo in ſacrificiis; quod ſimilia ſignificaverit, etiam inde conſtare poteſt, quod dixerit ad Sarah, ut acciperet *Tria Sata* ſimilaginis; de ſimilagine ad unum Juvencum, ita apud Moſen, "Cum vene-"rint in terram; *cum feceris* filium bovis holocauſtum aut ſacrificium, nun-"cupando votum, aut pacifica Jehovæ, offeres ſuper *filium bovis* mincham "de *ſimilagine tres decimas* mixtas oleo," Num: XV: 8. 9; ubi ſimiliter Tria, hic tres decimæ, ibi tria ſata; ad vero ad arietem modo duæ decimæ, ad agnum decima, ib: V: 4. 5. 6.

2181.

2181. Et dedit ad puerum, & feſtinavit ad faciendum illum, quod ſignificet conjunctionem hujus boni cum bono rationali, & quod puer ſit homo naturalis, conſtat ex ſignificatione Pueri, quod ſit qui miniſtrat & adminiſtrat, & quod miniſtratur aut fit, eſt facere, nempe filium bovis, quo ſignificatur bonum naturale, ut oſtenſum eſt. Ut percipiatur melius, quomodo hoc ſe habeat, ſciatur quod apud unumquemque hominem detur Internum, detur Rationale quod medium, & detur Naturale, & quod hæc diſtincta inter ſe ſint, de quibus n: 1889. 1940, & quod conformanda ut unum faciant, ita bonum rationale cum bono naturali, & quod abſque conformatione, & ſit conjunctione, Perceptio Divina dari nequeat; quia de Perceptione Divina Domini hic agitur, in ſenſu interno per hæc ſignificatur conformatio & conjunctio utriuſque.

2182. Verſ: 8. *Et accepit butyrum & lac, & filium bovis, quem fecit, & dedit coram illis, & ille ſtans ante illos ſub arbore; & comederunt.* Accepit butyrum & lac, & filium bovis, quem fecit, ſignificat omnia illa ita conjuncta; butyrum eſt cœleſte rationalis; lac eſt ſpirituale inde; filius bovis eſt naturale correſpondens: & dedit coram illis, ſignificat quod ſic præparavit ſe ad recipiendum: & ille ſtans ante illos ſub arbore, ſignificat perceptionem inde; arbor, ut prius, eſt perceptio: & comederunt, ſignificat communicationem ſic.

2183. Accepit butyrum & lac & filium bovis quem fecit, quod ſignificet omnia illa ſic conjuncta, conſtare poteſt a ſignificatione butyri, lactis & filii bovis, de quibus ſequitur. In Verſibus, qui præcedunt, actum eſt, de Rationali Domini, quod inſtructum cœleſti & inde ſpirituali, quæ ſignificata ſunt per farinam ſimilaginis factam in placentam, n: 2176. 2177; tum de cœleſti naturali, quod ſignificatum eſt per filium bovis, n: 2180; eadem nunc aliis vocibus exprimuntur, nempe per butyrum, lac, & filium bovis, per quæ ſignificantur omnia illa conjuncta: ſed ad intellectum vulgarem hæc ægre poſſunt deſcribi, ex cauſa, quia ignotum eſt pleriſque, quod homini unicuique ſit internum, ſit rationale, & ſit naturale, & quod hæc in ſe diſtinctiſſima ſint, imo tam diſtincta, ut diſſidere queat unum ab altero, nempe rationale, quod Rationalis homo vocatur, a naturali quod eſt homo Naturalis, imo ut Rationalis homo poſſit videre & percipere malum quod in Naturali, & ſi genuinum Rationale eſt, id caſtigare, videatur n: 1904: antequam hæc bina conjuncta ſunt, homo non poteſt eſſe integer homo, nec in tranquillitate pacis, nam unum pugnat cum altero; Angeli enim, qui apud hominem ſunt, ejus Rationale regunt, ſed Spiritus mali qui apud eundem, ejus Naturale, inde eſt pugna; ſi *Rationale* tunc vincit, Naturale ſubjugatur, & ſic donatur homo conſcientia; at ſi *Naturale* vincit, tunc nihil conſcientiæ recipere poteſt: ſi *Rationale* vincit, tunc fit ejus Naturale tanquam etiam illud eſſet rationale; at ſi vincit *Naturale*, tunc fit Rationale tanquam illud eſſet naturale: adhuc, ſi vincit *Rationale*, tunc Angeli propius in hominem accedunt, & inſinuant ei Charitatem, quæ eſt cœleſte, quod per Angelos a Domino, ac tunc ſpiritus mali ſe ad diſtantiam removent; ſi vero *Naturale*

vincit,

vincit, tunc Angeli longius ſe removent, hoc eſt, verſus ejus interiora magis, at ſpiritus mali propius verſus rationale accedunt, & illud continue oppugnant, ac inferiora ejus opplent odiis, vindictis, dolis, & ſimilibus: ſi *Rationale* vincit, tunc venit homo in tranquillitatem pacis, ac in altera vita in pacem cœli; at ſi *Naturale* vincit, tunc, cum vivit, apparet ſicut in tranquillitate ſit, ſed in altera vita in irrequiem & cruciatum inferni venit: inde qualis eſt ſtatus hominis quoad ejus Rationale, & quoad ejus Naturale, ſciri poteſt: quare nihil aliud eſt, quod facere poſſit hominem beatum & felicem, quam ut Rationali ſit conforme Naturale, & utrumque conjunctum, quod unice fit per charitatem, & charitas unice eſt a Domino.

2184. Quod butyrum ſit cœleſte rationalis, quod lac ſit ſpirituale inde, & quod filius bovis ſit naturale correſpondens, conſtat a ſignificatione butyri, & a ſignificatione lactis, tum a ſignificatione filii bovis; quod Butyrum attinet, illud in Verbo ſignificat cœleſte, & hoc ex pinguedine; quod Pingue ſit cœleſte, in Parte Prima, n: 353, oſtenſum eſt; & quod Oleum, quia pingue, ſit ipſum cœleſte, n: 886; quod etiam Butyrum, conſtare poteſt apud Eſaiam, "Ecce virgo pariens filium, & vocabit nomen ejus Immanuel, "*Butyrum* & *Mel* comedet, ad ſciendum ipſum reprobare malum, & eligere "bonum," VII: 14, 15, ubi agitur de Domino, qui eſt Immanuel; & quod per butyrum non ſignificetur butyrum, nec mel per mel, quiſque videre poteſt, ſed per butyrum ſignificatur cœleſte Ipſius, & per Mel, illud quod ex cœleſti: apud Eundem, "Et erit præ multitudine faciendi *Lac* "comedet *Butyrum*, nam *Butyrum* & Mel comedet omnis reſiduus in medio "terræ," VII: 22, ubi de Regno Domini, & de illis qui in terris qui in Regno Domini ſunt; Lac ibi pro bono ſpirituali, Butyrum pro bono cœleſti, & Mel pro felici inde: apud Moſen, "Jehovah ſolus ducit eum, & non "cum illo Deus alienus, equitare facit illum ſuper excelſis terræ, & cibat "proventibus agrorum, & ſugere facit eum Mel e petra, & oleum e ſilice "rupis: *Butyrum armenti*, & *Lac gregis*, cum adipe agnorum, & arietum "filiorum Baſchanis, & hircorum, cum adipe renum tritici, & ſanguinem "uvæ bibes merum," Deut: XXXII: 12. 13. 14. quid hæc ſunt, nemo intelligere poteſt, niſi ſciat ſenſum internum cujuſvis, apparet ſicut congeries expreſſionum, quales ſunt eloquiorum apud ſapientes mundi, ſed uſque unumquodvis ſignificat cœleſte, & ejus ſpirituale, tum inde beatum & felix, & hæc in concinna ſerie; butyrum armenti eſt cœleſte naturale, lac gregis eſt cœleſte ſpirituale Rationalis. Quod autem Lac attinet, ut dictum, hoc ſignificat Spirituale ex cœleſti, ſeu cœleſte ſpirituale; quid cœleſte ſpirituale, videatur in Parte Prima, n: 1577. 1824, & alibi paſſim; quod Lac ſit ſpirituale quod ex cœleſti, inde eſt, quia aqua ſignificat ſpirituale, n: 680. 739. lac autem, quia in illo pingue, cœleſte ſpirituale, ſeu quod idem boni verum, aut quod idem amoris ſeu charitatis fidem, aut quod etiam idem boni voluntatis intellectuale, adhuc idem affectionem veri in qua intus affectio boni, & adhuc quod idem affectionem cognitionum ac ſcientiarum ex affectione charitatis erga proximum, qualis eſt apud eos qui amant proximum,

mum, & ſe confirmant in eo ex cognitionibus fidei, tum ex ſcientificis, & hæc inde amant; hæc omnia eadem ſunt ac Cœleſte ſpirituale, & prædicantur ſecundum rem de qua agitur: quod illud ſignificetur, patet etiam ex Verbo, ut apud Eſaiam, "Omnis ſitiens, ite ad *aquas*, & cui non argen- "tum, ite, emite, & comedite; & ite, emite abſque argento, & ſine pre- "tio *vinum* & *Lac*; cur appenditis argentum pro non pane," LV: 1: 2: ubi vinum pro ſpirituali quod eſt fidei, lac pro ſpirituali quod eſt amoris: apud Moſen, "Lavit in vino veſtimentum ſuum, & in ſanguine uvarum "operimentum ſuum: ruber oculis præ vino, & *albus dentibus præ Lacte*," Gen: XLIX: 12; ubi prophetia Jacobi, tunc Iſraelis, de Jehuda, & per Jehudam ibi deſcribitur Dominus; & per album dentibus præ lacte ſignificatur cœleſte ſpirituale quod Ipſius Naturali: apud Joelem, "Erit in die illo, "ſtillabunt montes muſtum, & *colles ibunt lacte*; & omnes rivi Jehudæ "ibunt *aquis*," IV: 18; ubi de Regno Domini, & lac ibi pro cœleſti ſpirituali: in Verbo etiam terra Canaan, per quam repræſentatur & ſignificatur Regnum Domini, dicitur terra Lacte & Melle fluens, ut Num: XIII: 27. Cap: XIV: 8. Deut: XXVI: 9. 15: Cap: XXVII: 3. Jerem: XI: 5; Cap: XXXII: 22. Ezech: XX: 6. 15, & ibi per Lac nihil aliud intelligitur quam abundantia cœleſtium ſpiritualium, & per Mel abundantia felicitatum inde, Terra eſt ipſum cœleſte Regni, ex quo illa. Quod filium bovis concernit, quod per illum ſignificetur cœleſte naturale, mox ſupra n: 2180, oſtenſum; cœleſte naturale eſt idem ac bonum naturale, ſeu bonum in naturali; Naturale hominis, ſicut ejus Rationale, habet ſuum bonum, & ſuum verum, nam ubivis eſt conjugium boni & veri, ut ſupra n: 2173, dictum; bonum Naturalis eſt jucundum, quod percipitur ex charitate, ſeu ex amicitia quæ charitatis eſt, ex quo jucundo exiſtit volupe ſeu voluptas, quæ proprie eſt corporis; Verum Naturalis eſt ſcientificum, quod illi jucundo favet; inde conſtare poteſt, quid cœleſte naturale.

2185. Quod dedit coram illis, ſignificet quod ſic præparaverit ſe ad recipiendum, conſtare poteſt a ſignificatione dare coram illis, in ſenſu interno, cum agitur de præparatione Rationalis ad recipiendum perceptionem ex Divino, ita abſque ulteriore explicatione.

2186. Et ille ſtans ante illos ſub arbore, quod ſignificet perceptionem inde, ſequitur ex ſignificatione Arboris, quod ſit perceptio, de qua n: 103. 2163. Supra Verſ: 4, dictum, quod tres Viri, qui venerunt ad Abrahamum, incumberent ſub arbore, quibus ſignificatum, quod Divinum accederet ad perceptionem illius ſtatus, in quo tunc fuit Dominus, hic autem dicitur, quod Abraham ſteterit ſub arbore, quo ſignificatur, quod Dominus acceſſerit ad perceptionem Divinam, poſtquam ſe præparaverit; quod reciprocum eſt: quiſque videre poteſt, quod non abſque cauſa ſit, quod dictum de tribus Viris, & de Abrahamo, quod ſteterint ſub arbore, proinde quod dictum propter arcana illa, quæ in illis latent.

2187. Et comederunt, quod ſignificet communicationem ſic, conſtare poteſt a ſignificatione comedere, quod ſit communicari, tum conjungi, quod

ex Verbo quoque patet: quod comederent ſanctificata ſacrificiorum, in loco ſancto, Aharon, filii ejus, Levitæ, tum populus, nihil aliud ſignificavit, quam communicationem, conjunctionem, & appropriationem, ut dictum ad locum Levit: VI: 9. 10, ſupra n: 2177, erat enim cibus cœleſtis & ſpiritualis, qui ſignificabatur per ſanctificata, quæ comedebant, ita appropriatio ejus; Sanctificata erant ex Sacrificiis, quæ non adolebantur ſuper Altari, & comedebantur vel a Sacerdotibus, vel a populo qui obtulit, ut conſtare poteſt a pluribus locis, ubi de Sacrificiis agitur; quæ comederentur a Sacerdotibus, Exod: XXIX: 32. 33. Lev: VI: 9. 19. Cap: VII: 6. 15. 16. 18. Cap: VIII: 31. Cap: X: 12. 13. Num: XVIII: 9. 10. 11: quæ comederentur a Populo, Levit: XIX: 5. 6. Deut: XII: 27. Cap: XXVII: 7, & alibi; & quod immundi non comederent de illis, Lev: VII: 19. 20. 21. Cap: XXII: 4. 5. 6. 7: convivia illa fiebant in loco ſancto, juxta altare, vel ad oſtium, aut in atrio tentorii; nec aliud ſignificabant, quam communicationem, conjunctionem & appropriationem bonorum cœleſtium; nam per illa repræſentabatur Cibus cœleſtis, quid Cibus cœleſtis, videatur n: 56. 57. 58. 680. 681. 1480. 1695; & dicebantur omnia illa PANIS, per quem quid ſignificatur, videatur ſupra n: 2165; ſimile repræſentabatur, per quod Aharon & filii ejus comederent Panes propoſitionis ſeu facierum in loco ſancto; Levit: XXIV: 9: Lex pro Naziræ lata, quod ex omni quod ex uva, unde vinum, ab acinis uſque ad cutem, diebus naziræatus ſui, non comederet, Numb: VI: 4, erat quia Naziræus repræſentabat cœleſtem hominem, & Cœleſtis homo talis eſt, ut ſpiritualia ne quidem nominare velit, ut in Parte Prima n: 202. 337. 880 ad fin: 1647 videatur, & quia vinum & uva, tum quicquid ex uva ſignificabat ſpirituale, inde Naziræo prohibitum fuit, de illis comedere, hoc eſt, communicationem cum illis habere, ſe illis conjungere, ac ſibi illa appropriare: ſimile per comedere intelligitur apud Eſaiam, "Omnis ſitiens, ite ad aquas, & cui non argentum, ite, emite, & "*Comedite*; & ite, emite abſque argento, & abſque pretio, Vinum & Lac: "quare appenditis argentum pro non *Pane*, & laborem pro non ad *ſatietatem*; audite audiendo ad Me, & *Comedite bonum*, & deliciabitur in pinguedine anima veſtra," LV: 1. 2: tum quoque quod apud Johannem, "Qui vincit, dabo ut *comedat de Arbore vitæ*, quæ eſt in medio Paradiſi Dei," Apoc: II: 7. Arbor vitæ eſt ipſum cœleſte, & in ſupremo ſenſu Ipſe Dominus, quia ab Ipſo omne cœleſte, hoc eſt, omnis amor & charitas; ita comedere de arbore vitæ, eſt idem ac manducare Dominum; & manducare Dominum, eſt donari amore & charitate, ita illis quæ ſunt vitæ cœleſtis; ſicut Ipſe Dominus loquitur apud Johannem, "Ego ſum *Panis vivens*, qui e "cœlo deſcendit, ſi quis *comederit ex hoc Pane*, vivet in æternum; qui "*manducat Me*, ille vivet per Me," VI: 51. 57. "Sed dixerunt, durus eſt "hic ſermo; verum dixit Jeſus, verba quæ Ego loquor vobis, ſpiritus "ſunt, & vita ſunt," ibid: Verſ: 60. 63: inde patet, quid per Comedere intelligitur in Sacra Cœna, Matth: XXVI: 26. 27. 28. Marc: XIV: 22. 23. Luc: XXII: 19. 20, nempe communicationem habere, conjungi, & appropriare

priare

priare ſibi. Inde etiam liquet quid intelligitur per quod Dominus dixit, "Quod multi ab oriente & occidente venient, & *accumbent* cum Abrahamo, Iſaco & Jacobo," Matth: VIII: 11: non quod cum illis in Regno Dei comeſturi ſint; ſed quod fruituri bonis cœleſtibus, quæ per Abrahamum, Iſacum & Jacobum, ſignificantur; nempe cœleſtibus amoris tam intimis, quæ ſunt Abrahamus; quam inferioribus, quæ ſunt media, ut ſunt Rationalis, quæ ſunt Iſacus; & adhuc inferioribus, quæ ſunt cœleſtia naturalia, qualia ſunt in primo cœlo, quæ per Jacobum intellecta ſunt; hæc ſunt ſenſus interni horum verborum; quod hæc Abrahamus, Iſacus & Jacobus ſint, videatur n: 1893, & ubivis alibi, ubi de illis agitur; nam ſive dicatur, frui cœleſtibus illis, ſive dicatur frui Domino, qui per illos repræſentatur, idem eſt, nam a Domino omnia illa, & Dominus eſt omne in omnibus illorum.

2188. Verſ: 9. *Et dixerunt ad illum, ubi Sarah uxor tua, & dixit, ecce in tentorio.* Dixerunt ad illum, ubi Sarah uxor tua, ſignificat Rationale verum, quod tunc non apparuit, quia in bono rationali fuit: & dixit ecce in tentorio, ſignificat quod in ſancto.

2189. Dixerunt ad illum, ubi Sarah uxor tua, quod ſignificet Rationale verum, quod tunc non apparuit, quia in bono rationali fuit, conſtat a repræſentatione Saræ hic, quod ſit Rationale verum, de qua ſupra n: 2173. Quomodo hæc ſe habent, tum quoque ſequentia, ubi de ſtatu Rationalis apud Dominum, qui repræſentatur per Sarah, non ita ad intellectum explicari poteſt, niſi ſciatur, qualis in genere ſit ſtatus Rationalis, quoad bonum & quoad verum; tum apud Dominum quoad Divinum, & quoad humanum in quo tunc fuit: primarium Rationalis apud hominem eſt Verum, ut prius n: 2072, dictum, proinde eſt affectio veri; ob cauſam, ut reformari poſſit homo, & ſic regenerari, quod fit per cognitiones & ſcientifica, quæ ſunt Veri; quæ continue implantantur in bono, hoc eſt, in charitate, ut ſic accipiat vitam charitatis; ideo eſt, quod affectio veri apud hominem prædominetur in ejus Rationali; ſe enim ita habet cum vita charitatis, quæ eſt ipſa vita cœleſtis, quod apud illos qui reformantur & regenerantur, illa continue naſcatur & adoleſcat, & incrementa capiat, & hoc per Vera, ideo quo plus veri inſinuatur, eo plus perficitur vita charitatis; quare *ſecundum Veri qualitatem & quantitatem, ſe habet charitas apud hominem.* Ex his conſtare aliquatenus poteſt, quomodo ſe habet cum Rationali hominis: at in Vero non eſt vita, ſed in Bono; Verum eſt modo recipiens vitæ, hoc eſt, boni; Verum eſt ſicut indumentum aut veſtimentum Boni; ideo etiam Vera in Verbo vocantur indumenta, ut & veſtes; cum autem Bonum conſtituit Rationale, tunc diſparatur Verum, & fit ſicut ſit bonum, bonum tunc tranſlucet per verum, quemadmodum fit apud Angelos, qui cum induti apparent, eſt ſplendor inducens ſpeciem Veſtis, quales etiam apparuerunt Angeli coram Prophetis. Hæc nunc ſunt, quæ intelliguntur, per quod Rationale verum tunc non apparuerit, quia in Bono rationali fuit, quæ ſignificata per quod dixerunt ad illum, ubi Sarah uxor tua: ſed quia Bonum Rationale Domini tunc fuit Divinum, quale apud nullum Angelum poteſt eſſe; non deſcribi

poteſt

poteſt aliter ac per comparationem, ita per illuſtrationem a quodam ſimili, quod non eſt idem.

2190. Quod dixit, ecce in tentorio, ſignificet quod in ſancto, conſtat a ſignificatione Tentorii, quod ſit ſanctum, de qua n: 414. 1102. 1566. 2145; in ſancto dicitur, quia in bono; omne bonum vocatur ſanctum, ex eo quod ſit amoris & charitatis, quæ unice a Domino: ſed ſicut ſunt bona, ita ſunt ſancta; bona formantur, hoc eſt, naſcuntur & adoleſcunt per vera fidei, ſeque habent ideo ſecundum qualitatem & quantitatem veri fidei implantati in charitate, ut mox ſupra n: 2189, dictum; inde conſtare poteſt, quod bona ſeu ſancta differant apud unumquemvis; & tametſi apparent in externa forma ſicut ſimilia, uſque in internis formis ſunt diſſimilia, & hoc tam apud illos qui ſunt extra Eccleſiam, quam qui intra Eccleſiam: in bono charitatis apud hominem plura inſunt, quam uſquam homo credere poteſt; inſunt omnia fidei ejus; proinde in ſancto cultus ejus; ſanctum cultus ejus Angelis apparet ſicut in clara die, quale eſt, tametſi homo nihil ſciat præter quod in quodam ſancto ſit; myriades myriadum cogitationum ejus de bonis & veris fidei, & affectionum inde, ſunt in ſancto ejus: ſed de Sancto cultus, quale ſit in genere, ex Divina Domini Miſericordia, alibi.

2191. Verſ: 10. *Et dixit, revertendo revertar ad te juxta tempus hoc vitæ; & ecce filius Saræ uxori tuæ: & Sarah audiens ad januam tentorii, & ea poſt illum.* Et dixit, ſignificat perceptionem: revertendo revertar ad te juxta tempus hoc vitæ, ſignificat conjunctionem Divini cum humano Domini: & ecce filius Saræ uxori tuæ, ſignificat Rationale Divinum futurum: & Sarah audiens ad januam tentorii, ſignificat verum rationale tunc juxta ſanctum: & ea poſt illum, ſignificat juxta bonum, in quo tunc rationale, ita ſeparatum ab illo, quantum humani ei inerat.

2192. Et dixit, quod ſignificet perceptionem, conſtat a ſignificatione dicere, in ſenſu hiſtorico, quod ſit percipere, de qua prius n: 1898. 1919. 2080.

2193. Revertendo revertar ad te juxta tempus hoc vitæ, quod ſignificet conjunctionem Divini cum humano, conſtat ex eo, quod adventus Jehovæ ad Abrahamum repræſentaverit Perceptionem Divinam, ad quam recipiendam ſe præparavit Dominus, ita conjunctionem, ut ſupra oſtenſum; ita per quod revertendo reverteretur ad ipſum, ſignificatur ſimile, nempe conjunctio Divini cum Humano. Ad tempus hoc vitæ, eſt ad tempus præſens ſequentis anni.

2194. Ecce filius Saræ uxori tuæ, quod ſignificet Rationale Divinum futurum, conſtat ex ſignificatione filii, tum Saræ, ut & Iſaci qui ei naſceretur; tam filius, quam Sarah; tum quoque Iſacus, ſignificat illud quod eſt Rationalis Domini, quod filius verum, videatur n: 489. 491. 533. 1147; quod Sarah verum rationale, n: 2173; quodque Iſacus Rationale Divinum, n: 1893. 2066. 2083. Humanum apud unumquemvis hominem inchoat in intimo ejus Rationalis, ut n: 2106, dictum, ita quoque Humanum Domini; quod ſupra illud, fuit Ipſe Jehovah, ſecus ac apud alium quemlibet hominem:

nem: quia in intimo Rationalis inchoat humanum, & Dominus omne Humanum apud ſe Divinum fecit, ita ipſum Rationale primo ab intimo ejus; quod cum Divinum factum, repræſentatur & ſignificatur, ut dictum, per Iſacum.

2195. Et Sarah audiens ad januam tentorii, quod ſignificet verum rationale tunc juxta ſanctum, conſtat ex repræſentatione Saræ, quod ſit verum rationale, de qua n: 2173. 2194; tum a ſignificatione tentorii, quod ſit ſanctum, de qua n: 414. 1102. 1566. 2145; & ſic a ſignificatione januæ tentorii, quod ſit introitus ad ſanctum, ita juxta ſanctum, de qua ſupra n: 2145: quomodo hæc ſe habent, nunc ſequitur.

2196. Ac ea poſt illum, quod ſignificet juxta bonum in quo tunc rationale, & ſeparatum ab illo quantum humani ei inerat, conſtat inde, quod dicatur de janua, ubi Sarah, quod fuerit poſt illum; eſſe poſt illum, ſignificat non conjunctum eſſe, ſed a tergo ejus; quod ſeparatur ab aliquo, hoc repræſentatur per rejectionem quandam quaſi in tergum, ut conſtare poteſt a repræſentativis in altera vita, de quibus ab experientia n: 1393. 1875; hoc nunc exprimitur per quod janua, ubi Sarah, eſſet poſt illum. Quod verum rationale mere humanum, quod tunc apud Dominum, ab Ipſo ſeparatum ſit, cum ſe conjunxit cum Divino, ita ſe habet; Verum rationale humanum non capit Divina, quia hæc ſupra ejus intellectus ſphæram ſunt, Verum enim hoc communicat cum ſcientificis quæ in naturali homine, & quantum ex his intuetur illa quæ ſupra ſe ſunt, tantum non agnoſcit; eſt enim Verum hoc in apparentiis, quas exuere nequit; & apparentiæ ſunt illa quæ nata ſunt ex ſenſualibus, quæ inducunt fidem, ſicut ipſa Divina quoque talia ſint, cum tamen ſunt omnibus apparentiis exempta, quæ cum dicuntur, rationale hoc verum nuſquam poteſt credere, quia non poteſt capere; ſicut pro exemplis; Quod nulla vita homini, niſi quæ a Domino, Rationale ex apparentiis putat tunc non vivere poſſe ſicut a ſe, cum tamen tunc primum vere vivit, cum percipit quod a Domino: Rationale ex apparentiis putat, bonum, quod facit, eſſe ex ſemet; cum tamen nihil boni a ſe, ſed a Domino: Rationale ex apparentiis putat, quod mereatur ſalutem cum bonum facit, cum tamen homo nihil a ſe mereri poſſit, ſed omne meritum eſſe Domini: Homo ex apparentiis putat, quod, cum detinetur a malo, & tenetur in bono a Domino, nihil niſi bonum, & juſtum, imo ſanctum apud eum, cum tamen in homine nihil niſi malum, injuſtum, & prophanum: Homo ex apparentiis putat, cum facit bonum ex charitate, quod ex voluntario in ſe faciat, cum tamen non ex voluntario ejus, ſed ex intellectuali, cui implantata eſt charitas: Homo ex apparentiis putat, non dari poſſe gloriam; abſque gloria mundi, cum tamen in gloria cœli ne hilum gloriæ mundi ſit: Homo ex apparentiis putat, quod nemo poſſit amare proximum plus quam ſe, ſed quod omnis amor incipiat a ſe, cum tamen in amore cœleſti nihil amoris ſui inſit: Homo ex apparentiis putat, quod nulla lux dari queat, niſi quæ ex luce mundi, cum tamen in cœlis ne hilum lucis mundi ſit, & uſque tanta lux, ut lucem meridianam mundi millies excedat: Homo ex apparentiis putat, quod

quod Dominus non lucere poſſit coram univerſo cœlo ſicut ſol, cum tamen omnis lux cœli ab Ipſo: Homo ex apparentiis non capere poteſt, quod progreſſiones ſint in altera vita, cum tamen apparent ſibi progredi, prorſus ſicut homo in terris, ut in ſuis habitaculis, atriis, paradiſis; minus ſi dicatur, quod hæc ſint mutationes ſtatus, quæ ſic apparent: Homo ex apparentiis nec capere poteſt, quod ſpiritus & angeli, quia inconſpicui coram oculis, non videri queant, nec quod poſſint loqui cum homine, cum tamen apparent manifeſtius coram viſu interno ſeu ſpiritus, quam homo homini in terra; & quoque audiuntur loquelæ eorum ſimiliter; præter millia millia talium, quæ Rationale hominis nuſquam ex ſuo lumine nato ex ſenſualibus, & inde obfuſcato, poteſt credere: imo in ipſis naturalibus cæcutit Rationale, ſicut quod capere nequeat, quomodo illi, qui e diametro oppoſiti ſunt incolæ, poſſint pedibus inſiſtere & ambulare, præter in perplurimis aliis, quid non in ſpiritualibus & cœleſtibus, quæ longe ſupra naturalia ſunt. Quia Rationale humanum tale eſt, hic dicitur de tali, quod ſeparatum fuerit, cum Dominus unitus Divino in Perceptione Divina fuit, quod ſignificatur per quod Sarah, quæ hic eſt tale verum rationale, ſteterit ad januam tentorii, & ea eſſet poſt illum.

2197. Verſ: 11. *Et Abraham & Sarah ſenes, intrantes in dies, deſiit eſſe Saræ via ſicut mulierum.* Abraham & Sarah ſenes, ſignificat humanum apud Dominum, quod exueretur: intrantes in dies, ſignificat quod tempus adeſſet: deſiit eſſe Saræ via ſicut mulierum, ſignificat ſtatum veri rationalis, quod amplius non poſſet ita manere.

2198. Abraham & Sarah ſenes, quod ſignificet humanum apud Dominum, quod exueretur, conſtat ex repræſentatione Abrahami & Saræ, tum a ſignificatione Senum ſeu Senectutis; Abraham hic repræſentat Dominum quoad Bonum rationale, & Sarah repræſentat Dominum quoad Verum rationale, ut paſſim ſupra in hoc Capite dictum; ita uterque repræſentat hic Humanum apud Dominum, ex cauſa, ut dictum ſupra, quod nunc Jehovah adeſſet, & loquutus cum Abrahamo, & Jehovah erat ipſum Divinum Domini, & non ſeparatum ab Ipſo, tametſi ut ſeparatum in repræſentativis hiſtoricis ſiſtitur, per hiſtorica non repræſentari aliter poteſt. Quod autem dicatur, quod Abraham & Sarah ſenes eſſent, ſignificat quod Humanum illud exueretur; Senectus non aliud involvit quam ultimum tempus; in Verbo paſſim memoratur Senectus, tum etiam quod mortui ſint, ſed in ſenſu interno nuſquam aliqua ſenectus, nec mors, qualis eſt corporis, percipitur, ſed aliud quod ex ſerie rerum conſtat, nam quid ſenium, & quid mors, ignorant in altera vita; quid hic, conſtat, ut dictum, ex ſerie, nempe quod Dominus exueret humanum.

2199. Quod intrantes in dies, ſignificet quod tempus adeſſet, ſequitur nunc inde; dies in Verbo, ſicut etiam annus, imo in genere tempus, ſignificat ſtatum, ut n: 23. 487. 488. 493. 893, oſtenſum; ita hic intrare in dies, ſignificat in ſenſu interno, in illum ſtatum, quod exueret humanum, ita quod tempus adeſſet.

2200. Quod

2200. Quod deſiit eſſe Saræ via ſicut mulierum, ſignificet quod amplius non poſſet ita manere, conſtat ex illis quæ nunc dicta ſunt, ita abſque explicatione.

2201. Verſ: 12. *Et riſit Sarah intra ſe, dicendo, poſtquam conſenui, num erit mihi voluptas, & Dominus meus ſenex.* Riſit Sarah intra ſe, ſignificat affectionem veri iſtius rationalis, quod ita fieret: dicendo, poſtquam conſenui num erit mihi voluptas, ſignificat quod veri illius affectio non eſſet ut mutaret ſtatum: & Dominus meus ſenex, ſignificat, quod affectio veri mirata quod rationale bonum cui adjunctum verum etiam exueret humanum.

2202. Riſit Sarah intra ſe, quod ſignificet affectionem veri iſtius Rationalis quod ita fieret, conſtat a ſignificatione ridere ſeu riſus, quod ſit affectio veri, de qua prius n: 2072: quid hæc involvunt, nunc ſequitur.

2203. Dicendo, poſtquam conſenui num erit mihi voluptas, quod ſignificet quod veri illius affectio non eſſet, ut mutaret ſtatum, conſtat a ſignificatione conſeneſcere, quod ſit exuere humanum, ita mutare ſtatum, de qua ſupra n: 2198; &, ex ſignificatione num erit mihi voluptas, quod ſit non deſiderare, ita quod illud non eſſet affectio ejus. Quomodo hæc ſe habent, conſtare poteſt ab illis, quæ ſupra n: 2196 dicta de Sarah, quod ſteterit ad januam tentorii, & ea poſt illum, nempe quod Rationale humanum quoad verum tale ſit, ut non intelligere poſſit quid Divinum eſt, ex cauſa quia Verum illud in apparentiis eſt, quare quod non intelligere poteſt, nec credit, & quod non credit, eo nec afficitur; apparentiæ, in quibus Rationale eſt, tales ſunt, ut afficiant, nam in ipſis apparentiis eſt delectatio; quare ſic privarentur apparentiis, putat nihil delectationis plus eſſe; cum tamen cœleſtis affectio non eſt in apparentiis, ſed in ipſo bono & vero; quia Verum rationale tale eſt, etiam ignoſcitur ei, & admittitur ut in apparentiis ſit, & in illis delectationem habeat. Tale verum, quod in apparentiis fuit, repræſentatur per Sarah, cum Dominus conjunxit ſe cum Divino; quare dicitur, quod illa ſteterit ad januam, & quod riſerit & dixerit, poſtquam conſenui, num erit mihi voluptas, quibus ſignificatur, quod non illius affectio eſſet, ut mutaret ſtatum.

2204. Quod Dominus meus ſenex, ſignificet quod affectio veri mirata, quod rationale bonum cui adjunctum verum etiam exueret humanum, conſtat ex repræſentatione Abrahami, qui hic eſt Dominus meus, quod hic ſit rationale bonum; & ex repræſentatione Saræ, quod ſit rationale verum, de qua ſupra n: 2198, & alibi; tum a ſignificatione conſeneſcere, quod ſit exuere humanum, de qua etiam, n: 2198. Bonum rationale humanum tale eſt, quod habeat in ſe multum ex jucundis mundanis, nam formatum eſt non ſolum ex veris, ſed etiam ex jucundis ſenſualium, & ex pluribus jucundis quæ in mundo; quibus jucundis, cum reformatur & regeneratur homo, Bonum ſpirituale a Domino inſinuatur, & tunc per id mundanum temperatur, & ſic in illo dein ſuum felix habet. At Dominus prorſus expu-

lit

lit omne mundanum e rationali, & ſic Divinum fecit; quod eſt, quod verum rationale, per Sarah intellectum, miratum.

2205. Verſ: 13. *Et dixit Jehovah ad Abraham, cur hoc riſit Sarah, dicendo, num etiam vere pariam, & ego conſenui.* Dixit Jehovah ad Abraham, ſignificat perceptionem Domini ex Divino: cur hoc riſit Sarah, ſignificat cogitationem veri rationalis ex ejus affectione: num etiam vere pariam, ſignificat quod miratum quod Rationale fieret Divinum: & ego conſenui, ſignificat poſtquam non amplius tale eſſet.

2206. Dixit Jehovah ad Abrahamum, quod ſignificet perceptionem Domini ex Divino, conſtat ex ſignificatione Dicere, quod ſit percipere, de qua prius n: 1898. 1919. 2080; & ex eo, quod Jehovah dixit, quod eſt percipere ex Divino, nam, ut ſæpius prius oſtenſum eſt, ipſum Internum Domini fuit Jehovah.

2207. Cur hoc riſit Sarah, quod ſignificet cogitationem veri rationalis ex ejus affectione, conſtat ex ſignificatione ridere ſeu riſus, quod ſit affectio quæ eſt veri, de qua ſupra n: 2072; & ex repræſentatione Saræ, quod ſit verum rationale, de qua aliquoties prius in hoc Capite. Hæc interrogatio involvit, quod Dominus perceperit, quod in Rationali Ipſius adhuc humanum eſſet.

2208. Num etiam vere pariam, quod ſignificet quod miratum quod Rationale fieret Divinum, conſtat ex ſignificatione Parere hic in ſenſu interno, nempe quia Divinum Rationale Domini repræſentatur per Iſacum, ut prius dictum, & ex ſequentibus patebit, ita parere hic ſignificat Iſacum, hoc eſt, Rationale quod Divinum fieret; quod verum rationale per Sarah repræſentatum non comprehendere potuit.

2209. Et ego conſenui, quod ſignificet poſtquam non amplius tale eſſet, nempe non Divinum ſed humanum, & quod hoc exueretur, conſtat a ſignificatione conſeneſcere, quod ſit exuere humanum, de qua ſupra n: 2198. 2203. Quod Rationale in genere attinet, cum cogitat de Divinis, imprimis ex vero quod ei, nuſquam credere poteſt, quod talia ſint, tam quia illa non capit, quam quia apparentiæ, quæ natæ a fallaciis ſenſuum, adhærent, per quas, & ex quibus cogitat, ut conſtare poteſt ex illis exemplis, quæ allata ſunt ſupra n: 2196; quibus etiam illuſtrationis cauſa ſequentia addere licet; an Rationale, ſi conſulatur, credere poteſt, quod ſenſus internus Verbi detur, & is tam remotus a ſenſu literali, ut oſtenſum eſt; & ſic quod Verbum ſit, quod conjungit cœlum cum terra, hoc eſt, Regnum Domini in cœlis cum Regno Domini in terris: an Rationale credere poſſit, quod Animæ poſt mortem inter ſe loquantur diſtinctiſſime, & tamen abſque loquela vocum, & uſque tam plene, ut per minutum plura exprimant, quam homo per ſuam loquelam per horam; & quod Angeli ſimiliter, ſed loquela adhuc perfectiori, & ſpiritibus imperceptibili; tum quod omnes Animæ, dum in alteram vitam veniunt, ita loqui ſciant, tametſi nuſquam ad ita loquendum inſtruuntur: num Rationale credere poteſt, quod in una affectione hominis, imo

imo in uno ejus ſuſpirio, tam indefinita inſint, quæ Angeli percipiunt, ut nuſquam deſcribi poſſint; & quod unaquævis affectio hominis, imo unaquævis idea cogitationis ejus, ſit imago ejus, & talis ut ei inſint mirabiliter omnia vitæ ejus; præter millia millia talium; Rationale, quod ex ſenſualibus ſapit, & ſenſualium fallaciis imbutum eſt, dum cogitat de illis, non credit ita eſſe poſſe, quia ſibi formare aliquam ideam nequit, niſi ex talibus, quæ aliquo ſenſu externo & interno percipit; quid non cum cogitat de Divinis cœleſtibus & ſpiritualibus, quæ adhuc ſuperiora ſunt; erunt enim ſemper aliquæ apparentiæ ex ſenſualibus, quibus innitura cogitatio, quæ apparentiæ cum abſtrahuntur, perit idea; quod etiam conſtare mihi potuit a ſpiritibus novitiis, qui maximopere apparentiis, quas e mundo ſecum traxerunt, delectantur, dicentes, ſi illæ eis ſubducerentur, quod non ſcirent an cogitare poſſent: tale eſt Rationale in ſe ſpectatum.

2210. Verſ: 14. *Num mirabile erit pro Jehovah quicquam; ad tempus ſtatum revertar ad te, juxta tempus hoc vitæ, & Saræ filius.* Num mirabile erit pro Jehovah quicquam, ſignificat quod omne ſit poſſibile Jehovæ: ad tempus ſtatum revertar ad te, ſignificat ſtatum futurum: juxta tempus hoc vitæ, & Saræ filius, ſignificat quod tunc Dominus exueret rationale humanum, & indueret Rationale Divinum.

2211. Quod num mirabile erit pro Jehovah quicquam, ſignificet quod omne ſit poſſibile Jehovæ, conſtat abſque explicatione.

2212. Ad tempus ſtatum revertar ad te, quod ſignificet ſtatum futurum, conſtat ex ſignificatione temporis, quod ſit ſtatus, ut ſupra n: 2199, dictum: hic dicitur quod Jehovah reverſurus ad tempus ſtatum, mox ad tempus hoc vitæ, ſeu quod idem ad tempus præſens ſequentis anni; utrumque aliquid peculiare involvit, nempe tempus ſtatum commune illius ſtatus, qui ſignificatur per tempus hoc vitæ; commune eſt quod futurum, quomodo autem futurum, ſignificatur per tempus hoc vitæ: in Verbo, imprimis apud Prophetas, ſolenne eſt deſcribere ſtatus per binas expreſſiones quaſi ſimiles, cum tamen unum involvit commune, alterum determinatum quoddam in communi.

2213. Quod juxta tempus hoc vitæ, & Saræ filius, ſignificet quod tunc Dominus exueret rationale humanum, & indueret Rationale Divinum, conſtat ex ſignificatione revertendi ad tempus hoc vitæ, ſeu ad tempus hoc præſens ſequentis anni, quod ſit conjunctio Divini cum Humano Domini, de qua ſupra n: 2193; & ex ſignificatione filii Saræ, quod ſit Rationale Divinum futurum, de qua etiam ſupra n: 2194: tempus hoc vitæ ſeu tempus præſens ſequentis anni denotat tempus quando Abraham ingrederetur in centeſimum annum, per quem annum ſignificatur unitio Humani Domini cum Divino ac Divini cum Humano, ut ſupra n: 1988, oſtenſum eſt; interceſſit tunc annus, quia per annum in Verbo non ſignificatur annus, ſed integrum tempus, ita tota periodus, ſive mille annorum ſit, ſive centum, ſive decem, ſive horarum, ut quoque oſtenſum prius, n: 482. 487. 488. 493. 893: ſicut etiam ſeptima, de qua n. 2044.

2214. Verſ: 15. *Et negavit Sarah dicendo, non riſi, quia timuit, & dixit, non, quod riſiſti.* Et negavit Sarah, dicendo, non riſi, quia timuit, ſignificat quod verum rationale humanum vellet excuſare ſe, quia appercepit quod non eſſet tale, quale eſſe deberet: & dixit, non, quod riſiſti, ſignificat quod uſque eſſet tale.

2215. Quod negavit Sarah, dicendo, non riſi, quia timuit, ſignificet quod verum rationale humanum vellet excuſare ſe, quia appercepit, quod non eſſet tale, quale eſſe deberet, conſtare poteſt abſque explicatione.

2216. Quod dixit, non, quod riſiſti, ſignificet quod uſque tale eſſet, conſtat etiam abſque explicatione. Quomodo hæc ſe habent, conſtare poteſt ab illis, quæ ſupra n: 2072 de ſignificatione ridere ſeu riſus, dicta ſunt, quod nempe ſit affectio Rationalis, & quidem affectio veri aut falſi in rationali, inde eſt omnis riſus; quamdiu talis affectio id Rationali eſt, quæ ſe in riſum exſerit, tamdiu eſt aliquid corporeum aut mundanum, ita mere humanum; bonum cœleſte & bonum ſpirituale non ridet, ſed jucundum & hilare ſuum in facie, loquela & geſtu alio modo depromit; in riſu enim ſunt permulta, ut plurimum aliquid contemtus, qui tametſi non apparet, uſque ſublatet; ſeque diſtinguit facile ab hilaritate animi, quæ quoque aliquod ſimile riſus producit. Deſcribitur ſtatus Rationalis humani apud Dominum per quod Sarah riſit, & ſignificatum per id qua affectione Verum Rationalis tunc a bono ſeparatum ſpectaret illud quod dicebatur, quod exueretur, & Divinum indueretur; non quod riſerit, ſed quod ex Divino perceperit quale adhuc eſſet, & quantum humani adhuc ineſſet, quod expelleret; hoc ſignificatur per riſum Saræ in ſenſu interno.

2217. Verſ: 16. *Et ſurrexerunt inde Viri, & proſpexerunt ad facies Sodomæ: & Abraham vadens cum illis ad dimittendum illos.* Surrexerunt inde Viri, ſignificat quod perceptio illa finiretur: & proſpexerunt ad facies Sodomæ, ſignificat ſtatum humani generis; Sodoma eſt omne malum ex amore ſui: & Abraham vadens cum illis, ſignificat quod etiam Dominus adhuc cum illis in perceptione maneret, ſed de genere humano: ad dimittendum illos, ſignificat quod vellet diſcedere ab illa.

2218. Quod ſurrexerunt Viri, ſignificet quod perceptio illa finiretur, conſtare poteſt a ſignificatione ſurgere, quod ſit abire; & a Virorum, de quibus ſupra: per adventum Trium Virorum ſeu Jehovæ ad Abrahamum repræſentata fuit Perceptio Divina Domini, ut ſupra oſtenſum; Perceptio Domini ex Divino tunc fuit primum de Trino Divino, quod eſt Divinum ipſum, Humanum Divinum & Procedens; poſtea fuit de Humano Ipſius quod indueret Divinum; nunc ſequitur Perceptio ex Divino de genere humano quale eſſet: hæc tria ſunt, de quibus in hoc Capite agitur; & ſequuntur ordine, nempe quod Divinum aſſumeret Humanum, & hoc faceret Divinum, ut ſalvaret genus humanum: de prioribus binis dicitur, quod Perceptio finita, quod in ſenſu interno intelligitur per quod ſurrexerunt Viri; at Perceptio de genere humano quale eſſet, ſignificatur in ſenſu interno per quod proſpexerunt ad facies Sodomæ, & Abraham vadens cum illis; & quod in illa perceptione non

vellet

vellet manere, ſignificatur per quod vaderet cum illis ad dimittendum illos; quomodo ſe hæc habent, melius videri poteſt a Contentis quæ præmiſſa ſunt, tum ab explicatione ſequentium.

2219. Proſpexerunt ad facies Sodomæ, quod ſignificet ſtatum humani generis, conſtat a ſignificatione proſpicere ad facies, & hic ad facies Sodomæ: per facies ſignificantur omnia interiora hominis, tam mala quam bona, ex cauſa quia illa elucent ex facie, ut in Parte Prima, n: 358, oſtenſum; hic itaque facies, quia prædicantur de Sodoma, ſignificant interiora mala, quæ ſunt amoris ſui, quæ mala in genere per Sodomam intelliguntur, ut a mox ſequentibus patebit. Quod omnium peſſima mala ex amore ſui originem trahant, eſt quia amor ſui eſt deſtructivus Societatis humanæ, ut oſtenſum ſupra n: 2045, & deſtructivus Societatis cœleſtis, n: 2057; & quia perverſitas generis humani inde cognoſcitur, hic per facies Sodomæ ſignificatur ſtatus generis humani: oſtenſum præterea eſt in Parte Prima variis in locis, qualis amor ſui eſt, quod nempe prorſus contrarius ſit ordini, in quem creatus eſt homo; homini præ beſtiis rationale datum eſt, ob finem ut quiſque alteri bene velit & bene faciat, ſic in particulari ut in communi; hic eſt ordo in quem creatus eſt homo; proinde eſt amor in Deum, & amor erga proximum, quæ vita foret hominis, per quam diſtingueretur a brutis animalibus; hic etiam eſt ordo cœli, in quo foret cum vivit in mundo, & ſic in Regno Domini; ac in idem tranſiret, cum exuit corpus, quod ei inſerviit ſuper terra, & ibi in ſtatum continue perfectiorem cœleſtem aſſurgeret: ſed amor ſui eſt primarium, imo unicum quod deſtruit hæc, non ita amor mundi, nam hic quidem ſpiritualibus fidei, ſed amor ſui cœleſtibus amoris e diametro oppoſitus eſt; qui enim ſe amat, omnes alios non amat, ſed quoſcunque, qui illum non colunt, deſtruere conatur, nec alicui bene vult & bene facit, niſi qui in illo eſt, aut captare poteſt, ut in illo ſit, ſicut quoddam ejus cupiditatibus & phantaſiis quaſi inoculatum; inde patet, quod ex amore ſui ſcaturiant omnia odia, omnes vindictæ & crudelitates, tum omnes infames ſimulationes & doli, ita omnia nefanda contra ordinem ſocietatis humanæ, & contra ordinem ſocietatis cœleſtis: quin imo tam nefandus eſt amor ſui, ut cum vincula ei relaxantur, hoc eſt, cum ei datur copia exſpatiandi, etiam apud eos, qui infimæ ſortis ſunt, ruat ita, ut non ſolum dominari velit ſuper proximos & vicinos, ſed etiam ſuper univerſum, imo ſuper ipſum Supremum Divinum, quod quidem ignorat homo, quia in vinculis non ita ſibi notis tenetur, ſed quantum hæc vincula, ut dictum, remittuntur, tantum ruit; quod a multa experientia in altera vita mihi ſcire datum eſt: quia in amore ſui illa latent, etiam illi qui in amore ſui ſunt, & non donati vinculis conſcientiæ, præ omnibus aliis odio habent Dominum, ita omnia vera fidei, nam hæc ſunt ipſæ leges ordinis in Regno Domini, hæc tales reſpuunt ita ut abominentur, quod etiam ſe manifeſtat coram in altera vita; hic amor etiam eſt caput ſerpentis, quod Semen mulieris, hoc eſt, Dominus proculcat, de quo videatur in Parte Prima, n: 257. Sed amor ſui non eſt ſemper ille, qui in externa forma apparet ſicut faſtus & ſuperbia, quandoque enim ii poſſunt charitate

habere proximum; quibuſdam enim tale externum connaſcitur, & a quibuſdam in ætate puerili adſciſcitur, ſed poſtea ſubjugatur, remanente uſque externo; ſed ſunt illi, qui alios præ ſe contemnunt, ac præ ſe nihili faciunt, nec commune bonum quicquam curant, niſi ſit pro illis, & ii quaſi ſint illud; imprimis qui omnes illos, qui ſibi non favent & ſerviunt, odio habent, illos perſequuntur, & quantum poſſunt, deprivant poſſeſſionibus, honore, fama, imo vita; qui talia ſpirant animo, illi ſciant quod in amore ſui ſint præ aliis.

2220. Quod Sodoma ſit omne malum ex amore ſui, conſtat ex ſignificatione Sodomæ in Verbo; tametſi in Capite ſequente appareat ſicut per Sodomam ſignificetur malum peſſimi adulterii, uſque tamen per eam in ſenſu interno, nihil aliud quam malum ex amore ſui ſignificatur; in Verbo etiam abominationes ex Amore ſui ſcaturientes, per adulteria diverſi generis repræſentantur. Quod Sodoma ſignificet in genere omne malum ex amore ſui, & Amora omne falſum inde, in Parte Prima n: 1212. 1663. 1682. 1689, oſtenſum eſt; & porro conſtare poteſt ex his locis in Verbo; apud Jeremiam, "Gladius ſuper Chaldæos, & ſuper habitatores Babelis, juxta everſionem Dei, "*Sodomam* & *Amoram*, & vicinas ejus, dictum Jehovæ, non habitabit ibi "vir, & non commorabitur in ea filius hominis," L: 35. 40; agitur ibi de illis, qui ſignificantur per Chaldæos, qui ſunt in quorum cultu falſum prophanum, ut prius n: 1368, oſtenſum; tum de illis qui per Babelem, qui ſunt in quorum cultu eſt malum prophanum, n: 1182. 1326; illorum damnatio deſcribitur per everſionem Sodomæ, hoc eſt, mali in genere, & per everſionem Amoræ, hoc eſt, falſi in genere, quia etiam in illorum cultu eſt malum amoris ſui, & falſum inde: apud Amos, "Subverti vos juxta "everſionem Dei, *Sodomam* & *Amoram*, & facti ſicut torris erutus ex incen"dio," IV: 11; ubi de Samaria, per quam ſignificatur perverſa Eccleſia ſpiritualis, quæ quoad mala in genere contra bona charitatis vocatur Sodoma, & quoad falſa in genere contra vera fidei vocatur Amora; & quoad utrumque, hic ut prius, everſio Dei: apud Zephaniam, "Moab ſicut *Sodoma* "erit, & filii Ammonis ſicut *Amora*, locus derelictus urticæ, & fovea ſalis, "& deſolatio uſque in æternum: hoc illis propter *ſuperbiam* eorum, quod "opprobrio affecerunt, & dilatarunt ſuper populum Jehovæ Zebaoth," II: 9. 10; ubi Sodoma pro malo ex amore ſui, & Amora pro falſo inde, de quibus hic prædicatur deſolatio, ſicut prius everſio; ſuperbia eſt amor ſui; opprobrio afficere populum Jehovæ Zebaoth eſt malum inferre veris, & dilatare ſuper populum eſt falſum: apud Ezechielem, "Soror tua major Sama"ria, ipſa & filiæ ejus, habitans ad ſiniſtram tuam; & ſoror tua minor præ "te, habitans a dextra tua, *Sodoma* & filiæ ejus: non fecit *Sodoma* ſoror tua, "ipſa & filiæ ejus, quemadmodum feciſti tu & filiæ tuæ: *ecce hæc fuit* "*iniquitas Sodomæ ſororis tuæ, Superbia, Saturitas panis, & Securitas otii,* "*fuit illi & filiabus ejus, & manum miſeri & egeni non confirmavit; & elatæ* "*factæ ſunt, & fecerunt abominationem coram te,*" XVI: 46. 48. 50: agitur ibi de abominationibus Hieroſolymæ, &. deſcribitur per Samariam & Sodomam,

mam, per Samariam quoad falſa loco Amoræ, & per Sodomam quoad mala; & dicitur quid in ſpecie per *Sodomam* ſignificatur; nam ait, *hæc fuit iniquitas Sodomæ*, nempe quod amor ſui, qui ſignificatur ibi per *ſuperbiam*; qui quod averſati bona charitatis, ſignificatur per *ſaturitatem panis*; & quod in illis acquieverint, ſignificatur per *ſecuritatem otii*; & quod illis non miſericordia, deſcribitur per quod non *confirmaverint manum miſeri & egeni*; & quod omnes cupiditates inde ſint amore ſui imbutæ, per quod *elatæ factæ filiæ*; cupiditates ſunt *filiæ*; inde conſtat manifeſte quid Sodomæ, ita quod non ſit ſecundum ſenſum hiſtoricum in Capite ſequente, ſed quod per illum ibi ſignificentur in ſenſu interno talia, quæ hic apud Prophetam deſcribuntur, nempe quæ ſunt amoris ſui; ſed Sodoma mitius hic deſcribitur, quia de abominationibus Hieroſolymæ agitur, quod hujus fuerint majores quam Sodomæ; ut patet quoque a Domini verbis apud Matthæum, "Amen dico "vobis, tolerabilius erit terræ *Sodomæ* & *Amoræ*, in die judicii, quam urbi "illi," x: 15. Marc: vi: 11. Luc: x: 12: apud Johannem, "Corpora "eorum ſuper platea urbis magnæ, quæ vocatur *ſpiritualiter Sodomæ* & "*Ægyptus*," Apoc: xi. 8; ibi quod per Sodomam non intelligatur Sodoma, nec per Ægyptum Ægyptus, conſtat, nam dicitur quod vocetur ſpiritualiter Sodoma & Ægyptus; Sodoma pro omni malo ex amore ſui, & Ægyptus loco Amoræ pro omni falſo inde.

2221. Quod Abraham vadens cum illis, ſignificet quod Dominus adhuc cum illis in perceptione maneret, ſed de genere humano, conſtare poteſt ex ſerie rerum in ſenſu interno, nam vadere cum tribus Viris, hoc eſt, cum Jehovah, eſt in perceptione adhuc eſſe.

2222. Quod ad dimittendum illos, ſignificet quod vellet diſcedere ab illa, conſtat abſque explicatione; cauſa quoque patet, nempe quod perceptio ex Divino, & inde cogitatio de genere humano, quod tale eſſet, horrorem incuteret; amor enim Domini fuit erga univerſum genus humanum tantus, ut omnes per unitionem Eſſentiæ Humanæ cum Divina, & Divinæ cum Humana, ſalvare in æternum vellet; quare cum perciperet tale eſſe, a perceptione & cogitatione inde voluit diſcedere, quod ſignificatur per quod vellet dimittere illos.

2223. Verſ: 17. *Et Jehovah dixit, num celans Ego ab Abrahamo, quod Ego faciens.* Et Jehovah dixit, ſignificat perceptionem: num celans Ego ab Abrahamo, quod Ego faciens, ſignificat quod nihil celari debuit coram Domino.

2224. Jehovah dixit, quod ſignificet perceptionem, conſtat a ſignificatione dicere, quod ſit percipere, de qua prius n: 1898. 1919. 2080; hic quia Jehovah dixit, eſt quod Dominus perceperit ex Divino.

2225. Quod num celans Ego ab Abrahamo quod Ego faciens, ſignificet quod nihil celari debuit coram Domino, conſtat a repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus in illo ſtatu, de qua aliquoties ſupra in hoc Capite; quod cætera ſignificent, non celari debere, patet; ſenſus literæ hic ſimilis eſt cum ſenſu interno, ut alibi paſſim, imprimis ubi agitur de eſſentialibus fidei, quæ quia

quia neceſſaria ſunt ad ſalutem, ita dicuntur in litera, qualia ſunt in ſenſu interno, ſicut hoc apud Moſen, "Jehovah Deus noſter Jehovah unus; & amabis Jehovam Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis; & erunt verba illa ſuper corde tuo," Deut: VI: 5. 6; præter ſimilia alia.

2226. Verſ: 18. *Et Abraham eſſendo erit in gentem magnam & numeroſam; & benedicentur in illo omnes gentes terræ.* Abraham eſſendo erit in gentem magnam & numeroſam, ſignificat quod a Domino erit omne bonum & omne verum inde: & benedicentur in illo omnes gentes terræ, ſignificat quod ab Ipſo omnes, qui in charitate ſunt, ſalvabuntur.

2227. Quod Abraham dicendo erit in gentem magnam & numeroſam, ſignificet quod a Domino erit omne bonum, & omne verum inde, conſtat a repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus, de qua ſæpius ſupra; tum a ſignificatione gentis, quod ſit bonum, de qua n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1849, hic gentis magnæ & numeroſæ, quæ ſignificatur bonum & verum inde; quod magnum prædicetur de bono, & numeroſum de vero, ex locis aliis in Verbo conſtare poteſt, ſed illa nunc adducere, ſuperſedendum: Verum inde, ſeu verum ex bono, in ſenſu genuino, eſt bonum ſpirituale: ſunt duo bona inter ſe diſtincta, nempe bonum cœleſte, & bonum ſpirituale; bonum cœleſte eſt amoris in Dominum, bonum ſpirituale eſt amoris erga proximum; ex illo bono ſeu cœleſti eſt hoc ſeu ſpirituale, nam nemo amare poteſt Dominum, niſi etiam amet proximum; in amore in Dominum eſt amor erga proximum; nam amor in Dominum eſt a Domino, ita ab Ipſo Amore erga univerſum genus humanum; in amore in Dominum eſſe, eſt idem ac eſſe in Domino, & qui in Domino, non poteſt aliter quam eſſe in amore Ipſius, qui eſt erga genus humanum, ita erga proximum; ita eſt ille in utroque bono, nempe in cœleſti & ſpirituali, illud eſt ipſiſſimum bonum, hoc autem verum ejus ſeu verum inde, quod verum eſt bonum ſpirituale, ut dictum; illud eſt quod ſignificatur per magnum, hoc autem per numeroſum.

2228. Quod benedicentur in illo omnes gentes terræ, ſignificet quod ab Ipſo omnes, qui in charitate ſunt, ſalvabuntur, conſtat a ſignificatione Benedici, quod ſit donari omnibus bonis, quæ ſunt a cœleſti origine, de qua n: 981. 1096. 1420. 1422: qui donantur bonis a cœleſti origine, hoc eſt, bonis cœleſtibus & bonis ſpiritualibus, de quibus mox ſupra, n: 2277, illi quoque donantur ſalute æterna, hoc eſt, ſalvantur: per omnes gentes terræ, intelliguntur in ſenſu interno, illi qui in bonis amoris & charitatis ſunt, ut conſtat a ſignificatione gentis, quod ſit bonum, n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1849: quod per omnes gentes terræ, non ſignificentur omnes in univerſo terrarum orbe, conſtare poteſt cuivis, quia permulti inter illos ſunt, qui non ſalvantur, ſed modo illi, qui in charitate ſunt, hoc eſt, qui charitatis vitam adepti ſunt. Ne quemquam lateat, quomodo ſe habet cum ſalvatione hominum poſt deceſſum, paucis dicendum; ſunt plures qui dicunt, quod ſalvetur homo per fidem, aut, ut ajunt, ſi modo fidem habeat, ſed inter illos

plurima

plurima pars eſt, qui non ſciunt quid fides, putant aliqui quod ſit mera cogitatio, aliqui quod ſit agnitio alicujus credendi, alii quod ſit tota doctrina fidei quæ credenda, alii aliter, ita in ſola cognitione, quid ſit fides, errant; conſequenter in eo, quid ſit, quo ſalvetur homo: ſed uſque non eſt mera cogitatio, nec eſt agnitio credendi, nec cognitio omnium quæ ſunt doctrinæ fidei: ex illis nemo ſalvari poteſt, nam non altius radicem poſſunt agere, quam in cogitationem; cogitatio non aliquem ſalvat, ſed eſt vita, quam ſibi in mundo comparavit per cognitiones fidei; hæc vita manet, at omnis cogitatio, quæ non convenit vitæ ejus perit, uſque adeo ut fiat nulla; Conſociationes cœleſtes ſunt ſecundum vitas, & nuſquam ſecundum cogitationes quæ non ſunt vitæ, cogitationes quæ non ſunt vitæ, ſunt ſimulatoriæ, quæ prorſus rejiciuntur: in genere duplex eſt vita, una infernalis, altera cœleſtis; vita infernalis contrahitur ex omnibus illis finibus, cogitationibus & operibus, quæ fluunt ex amore ſui, conſequenter ex odio contra proximum; vita cœleſtis ex omnibus illis finibus, cogitationibus, & operibus, quæ ſunt amoris erga proximum; hæc vita eſt, quam ſpectant omnia quæ, fides, vocantur, & comparatur per omnia fidei: inde conſtare poteſt, quid fides, nempe quod ſit charitas, nam ad illam ducunt omnia quæ doctrinæ fidei vocantur, in illa ſunt omnia illa, & ex illa derivantur omnia illa: anima poſt vitam corporis eſt, qualis ejus amor.

2229. Verſ: 19. *Quia novi illum, propterea quod præcipiet filiis ſuis, & domui ſuæ poſt ſe, & cuſtodient viam Jehovæ ad faciendum Juſtitiam & Judicium, propterea ut adducat Jehovah ſuper Abrahamum, illud quod loquutus eſt ſuper illum.* Quia novi illum, ſignificat verum eſſe: propterea quod præcipiet filiis ſuis, & domui ſuæ poſt ſe, & cuſtodient viam Jehovæ ad faciendum juſtitiam & judicium, ſignificat quod ab Ipſo omnis doctrina charitatis & fidei; filii ſunt qui in veris; domus qui in bonis; via eſt doctrina; juſtitia eſt de bono; judicium de vero: propterea ut adducat Jehovah ſuper Abrahamum illud quod loquutus eſt ſuper illum, ſignificat quod ideo Humana Eſſentia adjuncta erit Divinæ.

2230. Quia novi illum, quod ſignificet verum eſſe, conſtare poteſt a ſignificatione noſſe, cognoſcere aliquem eſt proprie ſcire, quod talis ſit, ſimiliter applicate ad rem, ſeu ad aliud aliquod, eſt ſcire quod tale ſit, quare noſſe ſe refert ad illud quod prædicatur, & ſignificat illud quod ſecundum ſeriem rerum intelligitur, quod ita ſit, vel quod verum ſit.

2231. Propterea quod præcipiet filiis ſuis, & domui ſuæ poſt ſe, & cuſtodient viam Jehovæ, ad faciendum juſtitiam & judicium, quod ſignificet quod ab Ipſo omnis doctrina charitatis & fidei, conſtare poteſt a ſignificatione filii, domus, viæ, juſtitiæ, & judicii, quæ in ſummam ſeu in unum ſenſum redacta ſignificant omnem doctrinam charitatis & fidei, per filios enim ſignificantur omnes qui ſunt in veris, per domum omnes qui in bonis, per viam doctrina qua inſtruuntur, quæ doctrina de bono ſignificatur per juſtitiam, & de vero per judicium; doctrina de bono eſt doctrina charitatis, & doctrina de vero eſt doctrina fidei: in genere eſt modo una Doctrina, nempe doctrina

chari-

charitatis, nam Charitatem, ut dictum n: 2228, ſpectant omnia fidei; inter Charitatem & Fidem non alia intercedit differentia, quam quæ eſt inter velle bonum & cogitare bonum, qui vult bonum is quoque cogitat bonum, ita quæ eſt inter voluntatem & intellectum; qui reflectunt, ſciunt quod aliud ſit voluntas & aliud intellectus, in orbe erudito hoc etiam notum eſt, & apparet manifeſte apud eos, qui volunt male & tamen ex cogitatione loquuntur bene; ex quibus cuivis patet, quod aliud ſit voluntas & aliud intellectus, & ſic quod Mens humana ſit in binas partes diſtincta, quæ non unum faciunt; homo tamen ita creatus eſt, quod illæ binæ partes unam mentem conſtituerent, nec alia diſtinctio eſſet, quam ut comparativa dicatur, qualis eſt inter flammam & lucem inde, amor in Dominum & charitas erga proximum foret ſicut flamma, & omnis perceptio & cogitatio foret ſicut lux inde, ita quod amor & charitas foret omne perceptionis & cogitationis, hoc eſt, in omnibus & ſingulis ejus; perceptio aut cogitatio de qualitate amoris & charitatis eſt quod vocatur fides: ſed quia genus humanum cæpit malum velle, odio habere proximum, & exercere vindictas & crudelitates, uſque adeo, ut illa pars mentis, quæ voluntas dicitur, prorſus deperdita ſit, cæperunt diſtinguere inter charitatem & fidem, & ad fidem referre omnia doctrinalia, quæ religionis illorum fuerunt, & illa una voce appellare fidem; & tandem eo uſque proceſſerunt, ut dicerent, quod ſalvari poſſent per ſolam fidem, per quam intellexerunt doctrinalia ſua, ſi modo illa crederent, utcunque viverent: ita ſeparata eſt charitas a fide, quæ tunc uſque non aliud eſt, ut comparative dicatur, quam lux quædam abſque flamma, qualis ſolet eſſe lux ſolis tempore hyemis, quæ frigida & gelida eſt in tantum ut vegetata telluris torpeſcant & emoriantur; cum tamen fides ex charitate eſt ſicut lux tempore veris & æſtatis, per quam omnia germinant & florent: hoc ſciri poteſt etiam ex eo, quod amor & charitas ſit flamma cœleſtis, & quod fides ſit lux ſpiritualis inde; ſimiliter etiam ſe ſiſtunt percipienda & videnda in altera vita, nam ibi cœleſte Domini ſe manifeſtat coram angelis per flammeum jubar ſicut ſolis, & ſpirituale Domini per lucem inde, quibus etiam afficiuntur angeli & ſpiritus quoad interiora ſecundum amoris & charitatis vitam apud eos; inde gaudia & fœlicitates cum illorum differentiis in altera vita: ex his conſtare poteſt, quomodo ſe habet cum hoc, quod dicitur, quod ſola fides ſalvet.

2232. Quod filii ſint, qui in veris, conſtat a ſignificatione filii in Verbo, quod ſit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147; per filios in ſenſu abſtracto ſignificantur vera, ſed applicate ad hominem, ſunt filii omnes qui in veris ſunt.

2233. Quod domus ſint qui in bonis, conſtat a ſignificatione domus, quod ſit bonum, de qua n: 710. 1708. 2048: per domum, ſeu natos domus, ſimiliter in ſenſu abſtracto ſignificantur bona, ſed applicate ad hominem, ſunt omnes qui in bonis ſunt.

2234. Quod via ſit doctrina, conſtat a ſignificatione viæ; via prædicatur in Verbo de veris, quia vera ducunt ad bonum, & procedunt a bono, ut conſtare poteſt a locis allatis in Parte Prima, n: 627; & quia via prædicatur

de

de illis, eſt via doctrina, quia doctrina in uno complexu omnia illa comprehendit quæ ducunt ad bonum, hoc eſt, ad charitatem.

2235. Quod juſtitia ſit de bono, & judicium de vero, conſtare poteſt a ſignificatione Juſtitiæ, & a ſignificatione Judicii: pluries in Verbo Juſtitia & Judicium ſimul nominantur, ſed quid in ſenſu interno ſignificant, nondum notum eſt; in ſenſu proximo Juſtitia prædicatur de juſto, & Judicium de recto; juſtum eſt cum aliquid judicatur ex bono, & hoc ſecundum conſcientiam, rectum autem cum judicatur ex lege, & ſic ex juſto legis, ita quoque ſecundum conſcientiam, quia lex illi pro norma eſt; in ſenſu autem interno eſt Juſtitia quod ex bono, & Judicium quod ex vero; bonum eſt omne quod eſt amoris & charitatis, verum eſt omne quod eſt fidei inde; verum ducit eſſentiam ſuam a bono, & vocatur verum ex bono, ſicut fides ex amore, ita quoque judicium a juſtitia. Quod Juſtitia & Judicium illa ſignificent, conſtat ex his locis in Verbo; apud Jeremiam, "Sic dixit Jehovah, facite *Judicium* & *Juſtitiam*; & eripite ſpoliatum e manu oppreſſoris. Væ ædificanti domum ſuam in non *Juſtitia*, & hyperoa ſua in non *Judicio*. Pater tuus nonne comedit & bibit, & fecit *Judicium* & *Juſtitiam*, tunc bonum illi," XXII: 3. 13. 15. judicium pro illis quæ ſunt veri, & juſtitia quæ ſunt boni: apud Ezechielem, "Si impius reverſus fuerit a peccato ſuo, & fecerit *Judicium* & *Juſtitiam*, omnia peccata ejus, quæ peccavit, non memorabuntur ei, *Judicium* & *Juſtitiam* fecit, vivendo vivet; in revertendo ſe impio ab impietate ſua, & fecerit *Judicium* & *Juſtitiam*, propter illa is vivet," XXXIII: 14. 16. 19; ſimiliter judicium pro vero, quod eſt fidei, & juſtitia pro bono quod eſt charitatis: apud Amos, "Fluat ſicut aquæ *Judicium*, & *Juſtitia* ſicut fluvius fortis," V: 24: ſimiliter: apud Eſaiam, "Sic dixit Jehovah, cuſtodite *Judicium*, & facite *Juſtitiam*, quia propinqua ſalus mea ad veniendum, & *Juſtitia mea* ad revelandum ſe," LVI: 1: apud Eundem, "Paci non erit finis, ſuper throno Davidis & ſuper regno Ipſius, ad ſtabiliendum illud, & ad fulciendum illud in *Judicio* & *Juſtitia*, a nunc & uſque in æternum," IX: 6; pro quod in veris fidei, & in bonis charitatis: apud Eundem, "Exaltatus Jehovah, quia inhabitat altum, implevit Zionem *Judicio* & *Juſtitia*," XXXIII: 5: Judicium pro fide, Juſtitia pro amore Zion, pro Eccleſia; præcedit judicium, quia per fidem amor, at cum præcedit juſtitia eſt quod ex amore fides; ſicut apud Hoſcheam, "Deſponſabo te Mihi in æternum, & deſponſabo te Mihi in *Juſtitia* & *Judicio*, & in Miſericordia & in miſerationibus; & deſponſabo te Mihi in *fide*, & cognoſces Jehovam," II: 19. 20; ubi Juſtitia præcedit, ſicut etiam Miſericordia, quæ ſunt amoris, & ſequitur Judicium, ſicut etiam Miſerationes, quæ ſunt fidei ex amore, utrumque vocatur Fides ſeu Fidelitas: apud Davidem, "Jehovah, in cœlis eſt Miſericordia tua, Veritas tua uſque ad ætheres; *Juſtitia* tua ſicut montes Dei, *Judicia* tua abyſſus magna," Pſalm: XXXVI: 6: 7: ibi & Miſericordia & Juſtitia ſimiliter ſunt amoris, ac Veritas & Judicia ſunt fidei: apud Eundem, "*Veritas* e terra germinet, & *Juſtitia* e cœlo proſpiciat; etiam Jeho-

"vah dabit bonum, & terra noſtra dabit proventum ſuum," Pſalm: LXXXV: 12. 13; ibi Veritas quæ fidei, pro Judicio, & Juſtitia pro amore ſeu miſericordia: apud Sachariam, "Adducam eos, & habitabunt in medio Hieroſolymæ, & erunt Mihi in populum, & Ego ero iis in Deum in *Veritate* & in *Juſtitia*," VIII: 8; inde etiam patet, quod judicium ſit verum, & juſtitia bonum, quia loco judicii hic veritas: ſimiliter apud Davidem, "Qui ambulat integer, & operans *Juſtitiam*, & loquens *Veritatem*," Pſalm: XV: 2: Fides quia eſt charitatis, ſeu verum quia eſt boni, inde vera boni paſſim vocantur Judicia Juſtitiæ, & ſic judicia pæne ſimile ſignificant ac præcepta, ut apud Eſaiam, "Me die die quærant, & ſcientiam viarum mearum "deſiderent, quaſi gens quæ *Juſtitiam* facit, & *Judicium* Dei ſui non derelinquit, interrogent Me *Judicia Juſtitiæ*, appropinquationem Dei deſiderent," LVIII: 2: quod Præcepta, apud Davidem, "Septies in die laudavi Te ſuper *Judiciis Juſtitiæ* tuæ, omnia *Præcepta* tua *Juſtitia*," Pſalm: CXIX: 164. 172: de Domino imprimis dicitur quod faciat Judicium & Juſtitiam, cum hominem e novo creat, ut apud Jeremiam, "De hoc glorietur qui gloriatur, intelligere & noſſe Me, quod Ego Jehovah faciens Miſericordiam, *Judicium* & *Juſtitiam* in terra, quia in illis beneplacet Mihi," IX: 23, ibi Miſericordia, quæ eſt amoris, deſcribitur per Judicium & Juſtitiam: apud Eundem, "Suſcitabo Davidi germen juſtum, & regnabit Rex, & intelligenter aget, & faciet *Judicium* & *Juſtitiam* in terra," XXIII: 5. Cap: XXXIII: 15. hinc apud Johannem, "Si abivero, mittam Paracletum ad vos, cumque venerit ille, arguet mundum de Peccato, de *Juſtitia*, & de *Judicio*: de Peccato quod non credunt in Me; de *Juſtitia* quod ad Patrem meum abeo, & non amplius videbitis Me; de *Judicio*, quod princeps hujus mundi judicatus eſt," XVI: 7. 8. 9. 10. 11. Peccatum ibi pro omni infidelitate; quod arguet de Juſtitia, eſt de omni quod eſt contra bonum, cum tamen Dominus Humanum univit Divino, ut ſalvaret Mundum, quod eſt quod ad Patrem abeo & non videbitis Me amplius; de Judicio, eſt de omni quod eſt contra verum, cum tamen dejecta ſunt mala in ſua inferna, ut illa non poſſint amplius damnum inferre, quod eſt quod princeps mundi judicatus eſt: in genere quod arguet de Peccato, Juſtitia & Judicio, eſt quod de omni infidelitate contra bonum & verum, ita quod nulla charitas & fides, nam per Juſtitiam & Judicium intellecta fuit antiquis temporibus, quoad Dominum omnis Miſericordia & Gratia, & quoad hominem omnis Charitas & Fides.

2236. Propterea ut adducat Jehovah ſuper Abrahamum illud quod loquutus eſt ſuper illum, quod ſignificet quod ideo Humana Eſſentia adjuncta erit Divinæ, non ita conſtat ex ſignificatione vocum, ſed ex eo, quod omnia illa quæ in Verbo dicta ſunt, involvant adventum Domini, ut uniret Humanam Eſſentiam Divinæ, per quam unitionem ſalvaret genus humanum; hæc ſunt quæ ſignificantur in ſenſu interno per quod adduceret ſuper Abrahamum illud quod loquutus eſt ſuper illum.

2237.

2237. Verſ: 20. *Et dixit Jehovah, clamor Sodomæ & Amoræ, quod magnus factus ſit, & peccatum eorum quod grave factum valde.* Dixit Jehovah, ſignificat perceptionem: clamor Sodomæ & Amoræ quod magnus factus ſit, & peccatum eorum quod grave factum valde, ſignificat quod falſum & malum amoris ſui uſque ad conſumationem creverit; clamor eſt falſum, peccatum eſt malum.

2238. Dixit Jehovah, quod ſignificet perceptionem, conſtat a ſignificatione dicere in ſenſu hiſtorico, quod ſit percipere, de qua aliquoties prius: cum dicere Jehovah in hiſtoricis Verbi occurrit, ſignificat perceptionem, quæ non prorſus continua eſt cum priori, ſed aliqua ſequens, & quandoque nova; videatur etiam n: 2061.

2239. Quod clamor Sodomæ & Amoræ quod magnus factus ſit, & peccatum eorum quod grave factum valde, ſignificet quod falſum & malum amoris ſui uſque ad conſumationem creverit, conſtat a ſignificatione Sodomæ, quod ſit malum ex amore ſui, & Amoræ quod ſit falſum inde, quod ſupra n: 2220, oſtenſum; tum a ſignificatione clamoris quod ſit falſum, & peccati quod ſit malum, de quibus mox ſequitur; ex quibus patet, quod magnus factus ſit nempe clamor, & grave factum ſit nempe peccatum, ſignificet quod falſum & malum ad ſummum ſeu ad conſumationem venerit: id melius patet a ſequentibus, ubi dicitur, ſi inventi fuerint ibi decem, quod parceretur urbs, Verſ: 32, per quæ ſignificatur, ſi aliquæ reliquiæ uſque eſſent, hoc eſt, ſi aliquid boni & veri; cum enim non aliquid boni & veri amplius intus apud hominem, tunc vaſtitas & deſolatio, proinde conſumatio; de qua in Verſu mox ſequente.

2240. Quod clamor ſit falſum, & peccatum ſit malum, conſtare poteſt a ſignificatione Clamoris in Verbo; quod Clamor falſum ſignificet, nemini conſtare poteſt, niſi internum ſenſum Verbi ſciat; aliquoties occurrit apud Prophetas, & ibi cum agitur de vaſtatione & deſolatione, dicitur quod ejulent & clament, & ſignificat quod bona & vera vaſtata ſint, eſtque ibi vox, per quam in ſenſu interno deſcribitur falſum, ut apud Jeremiam, "*Vox Clamoris* paſtorum, & *ejulatus* potentum gregis, quia *vaſtans* Jehovah paſcuum eorum," xxv: 36: ubi clamor paſtorum eſt quod ſint in falſo, ex quo vaſtatio: apud Eundem, "Ecce aquæ aſcendentes a ſeptentrione, & erunt in flumen inundans, & inundabunt terram & plenitudinem ejus, urbem & habitantes in ea, & *Clamabunt* homo & *ejulabit* omnis habitator terræ, ſuper diem venientem ad *vaſtandum*," XLVII: 2. 4: ubi agitur de deſolatione fidei, quæ ſit per falſa; flumen inundans eſt falſum, ut in Parte Prima oſtenſum n: 705. 790: apud Zephaniam, "*Vox Clamoris* a porta piſcium, & *ejulatio* a ſecundaria, & confractio magna a collibus, & erunt opes eorum in direptionem, & domus eorum in *deſolationem*," I: 10. 13; ubi etiam clamor prædicatur de falſis quæ vaſtant: apud Eſaiam, "Via Choronaim *Clamorem* confractionis excitabunt, quia aquæ Nimrim *deſolationes* erunt, quoniam aruit gramen, conſumata eſt herba, olus non eſt, xv: 5. 6. " Jer: XLVIII: 3: ibi deſolatio fidei, & conſumatio deſcribitur per clamo-

" rem: apud Jeremiam, " Luxit Jehudah, & portæ ejus langueſcentes " factæ, atrati ſunt in terram, & *Clamor Hieroſolymæ* aſcendit; & illuſtres " eorum miſerunt minores ſuos ad aquas, venerunt ad foveas, non invene- " runt aquas, reverſi ſunt vaſis eorum vacuis," XIV: 2. 3. ubi clamor Hieroſolymæ pro falſis, nam quod non invenerint aquas eſt quod non cognitiones veri, quæ quod aquæ ſint, in Parte Prima, n: 28. 680. 739, oſtenſum eſt: apud Eſaiam, " Exultabo in Hieroſolyma, & lætabor in populo meo, & non " audietur in ea amplius vox fletus, & *vox Clamoris*," LXV: 19, ubi quod non audietur vox fletus eſt quod non malum, & non vox clamoris eſt quod non falſum; pleraque hæc ex ſenſu literæ non intelligi poſſunt, nec quid ſit clamor, ſed ex ſenſu interno apud Eundem, " Exſpectavit Jehovah judicium, " ſed ecce ſcabies, juſtitiam ſed ecce *Clamor*," V: 7: ubi etiam de vaſtatione boni & veri agitur; hic eſt reciprocationis ſpecies, ut paſſim quoque apud Prophetas, quæ talis, quod loco veri inveniatur malum, quod eſt quod pro judicio ſcabies, & loco boni falſum, quod eſt quod pro juſtitia clamor, nam quod judicium ſit verum & juſtitia bonum, ſupra n: 2235 oſtenſum eſt; ſimilis reciprocatio eſt, ubi de Sodoma & Amora agitur apud Moſen, " De vite *Sodomæ* vitis eorum, & de agris *Amoræ* uvæ eorum; uvæ fellis, " botri amaritudinum illis," Deut: XXXII: 32; ubi ſimilis loquutio, nam vitis prædicatur de veris & falſis, ac agri & uvæ de bonis & malis, ita quod vitis Sodomæ ſit falſum ex malo, ac agri & uvæ Amoræ ſint mala ex falſis, nam ſunt duo genera falſi, de quibus in Parte Prima, n: 1212, ita etiam ſunt duo genera mali; utrumque genus falſi & mali in hoc Verſu per clamorem Sodomæ & Amoræ quod magnus factus, & peccatum eorum quod grave factum valde, ſignificatur, quod inde conſtat, quia primo loco Clamor & ſecundo peccatum nominatur, & uſque primo dicitur Sodoma quæ eſt malum ex amore ſui; & ſecundo Amora quæ eſt falſum inde.

2241. Verſ: 21. *Deſcendam quæſo, & videbo, num ſecundum clamorem ejus, qui venit ad Me, fecerint conſumationem, & ſi non, cognoſcam.* Deſcendam quæſo & videbo, ſignificat viſitationem: num ſecundum clamorem ejus, qui venit ad Me, fecerint conſumationem, & ſi non, cognoſcam, ſignificat num malum ad ſummum pervenerit.

2242. Deſcendam quæſo, & videbo, quod ſignificet viſitationem, conſtare poteſt ex ſignificatione deſcendere ad videndum, quod ſit judicium, de qua in Parte Prima, n: 1311, proinde quod ſit Viſitatio; ultimum tempus Eccleſiæ in communi, & ultimum tempus cujuſvis in particulari, in Verbo vocatur Viſitatio, ac præcedit Judicium, eſtque ſic Viſitatio non aliud quam exploratio qualis eſt, nempe qualis Eccleſia in communi, vel homo in particulari, quæ exploratio exprimitur in ſenſu literæ, per quod deſcendat Jehovah & videat; ſenſus literæ qualis ſit, inde conſtare poteſt, non enim deſcendit Jehovah, nam de Domino non prædicari poteſt deſcendere, quia ſemper in ſupremis eſt; nec videt Jehovah num ita ſit, nam nec de Domino prædicari poteſt videre num ita ſit, quia omnia & ſingula ab æterno novit; ſed uſque ita dicitur, quia apud hominem apparet ſicut ita fieret; homo enim eſt

eſt in inferioribus, & cum ibi aliquid exiſtit, non cogitat, ne quidem ſcit, quomodo ſe ſuperiora habent, ita nec quomodo influunt, non enim ultra quam ad proxima cogitatio ejus vadit, inde non poteſt aliter percipere, quam quod ſit aliquid tale quod ſimile eſt deſcendere & videre; & eo magis cum putat, quod nemo, ſciat quod cogitat; præter quod non aliam ideam habeat quam quod ſit ab alto, & cum a Deo quod ſit ab altiſſimo, cum tamen non ab altiſſimo ſed ab intimo; inde conſtare poteſt, qualis ſit ſenſus literæ, quod nempe ſit ſecundum apparentias, qui ſi non foret ſecundum apparentias, Verbum nemo intelligeret & agnoſceret, ita non reciperet; ſed Angeli non ita in apparentiis ſunt, ſicut homo, quare Verbum cum quoad literam eſt pro homine, quoad ſenſum internum eſt pro Angelis, tum etiam pro illis hominibus, quibus, ex Divina Domini Miſericordia, donatum eſt, cum vivunt in mundo, eſſe ſicut angeli. Viſitatio paſſim memoratur in Verbo, & per eam ſignificatur vel Vaſtatio quæ eſt Eccleſiæ aut cujuſvis, vel Liberatio, ita exploratio qualis eſt; pro *Vaſtatione*, apud Eſaiam, " Quid facietis die *Viſitationis*, e longinquo veniet, ad quem fugietis pro auxilio, & ubi relinquetis " gloriam veſtram," x : 3 : apud Eundem, " Stellæ cœlorum & ſidera " eorum non lucebunt luce ſua, obtenebrabitur ſol in egreſſu ſuo, & luna " non ſplendere faciet lucem ſuam, & *Viſitabò* ſuper orbem malum, & ſuper " impios iniquitatem eorum," xiii : 10. 11. quod per ſtellas & ſidera quæ non lucebunt, & ſolem qui obſcurabitur, & lunam quæ non ſplendere faciet lucem ſuam, ſignificetur quod nullus amor & nulla charitas, videatur, n : 2120, & quia id eſt vaſtatio, eſt dies viſitationis : apud Jeremiam, " Cadent inter cadentes, & tempore *Viſitationis* eorum impingent," viii : 12. pro tempore cum vaſtati ſunt, ſeu cum nulla charitas & fides : apud Ezechielem, " Appropinquarunt *Viſitationes urbis*, & vir inſtrumentum perditionis ejus in manu ejus," ix : 1 ; ibi etiam de vaſtatione agitur, inde inſtrumentum perditionis viro : apud Hoſcheam, " Venerunt *dies Viſitationis*, " venerunt dies retributionis," ix : 7 : ſimiliter : apud Micham, " Dies " ſpeculatorum tuorum, *Viſitatio* tua venit, nunc erit perplexitas eorum," vii : 4 ; etiam pro vaſtata charitate : apud Moſen, " In die *Viſitandi* Me, & " *Viſitabo* ſuper eos peccatum eorum," Exod : xxxii : 34, ubi de populo in deſerto, poſtquam fecerunt ſibi vitulum aureum. Quod per Viſitationem ſignificetur *Liberatio*, patet a ſequentibus locis, Exod : iii : 16. Cap : iv : 31. Jerem : xxvii : 22. Cap : xxix : 10. Luc : i : 68. 78. Cap : xix : 41. 42.

2243. Num ſecundum clamorem ejus, qui venit ad Me, fecerint conſummationem, & ſi non, cognoſcam, quod ſignificet num malum ad ſummum pervenerit, conſtat ex ſignificatione clamoris, quod ſit falſum, de qua mox ſupra n : 2240 ; ſunt duo genera falſi, ut ibi ad fin : dictum, nempe falſum quod ex malo, & falſum quod producit malum ; falſum quod eſt ex malo, eſt omne quod cogitat homo dum in malo eſt, nempe quod favet malo, ut pro exemplo, cum in adulterio eſt, quod tunc cogitat de adulterio, quod licitum, quod decorum, quod jucundum vitæ, quod procreatio ſobolis inde promoveatur, & plura talia, illa ſunt omnia falſa ex malo : falſum autem quod

quod producit malum, eſt cum homo aliquod principium ex religioſo ſuo capit, & inde credit quod ſit bonum aut ſanctum, cum tamen in ſe eſt malum, ut pro exemplo, qui ex religioſo ſuo credit, quod aliquis homo poſſit ſalvare, & illum ideo colit & adorat, is ex falſo illo facit malum; ita ex quovis alio religioſo, quod in ſe eſt falſum; quia falſum eſt ex malo, & falſum producit malum, ideo hic clamor dicitur, ac ut commune quoddam ſignificat id quod involvit, nempe malum, quod etiam patet ex eo, quod dicatur, num ſecundum clamorem *ejus*, qui venit ad Me, *fecerint* conſumationem, ubi *ejus* clamor in ſingulari dicitur, & *fecerint* conſumationem in plurali. Quid ſit Conſumatio, in Parte Prima n: 1857, oſtenſum eſt; præterea quid Conſumatio, comprehendi poteſt ab Eccleſiis; Antiquiſſima Eccleſia, quæ Homo dicta, omnium cœleſtiſſima fuit, hæc temporis tractu a bono amoris ita degeneravit, ut tandem nihil cœleſte remanſerit, & tunc fuit ejus Conſumatio, quæ deſcribitur per ſtatum eorum ante diluvium. Antiqua Eccleſia, quæ poſt diluvium, & Noachus vocata eſt, & fuit minus cœleſtis, illa quoque temporis tractu a bono charitatis ita defecit, ut nihil charitatis remanſerit, verſa enim eſt partim in magiam, partim in idololatriam, partim in quoddam dogmaticum ſeparatum a charitate, & tunc fuit ejus Conſumatio. Succeſſit alia Eccleſia, quæ Hebræa vocata eſt, & adhuc minus cœleſtis & ſpiritualis fuit, in externis ritibus aliquem ſanctum cultum ponens, hæc temporis tractu varie deformata fuit, & cultus ille externus verſus eſt in idololatricum, & tunc fuit ejus Conſumatio. Quarta Eccleſia dein reſtaurata fuit apud Jacobi poſteros, quæ nihil cœleſte & ſpirituale habuit, ſed modo repræſentativum ejus, quare illa Eccleſia erat Eccleſia repræſentativa cœleſtium & ſpiritualium, nam quid ritus repræſentabant & ſignificabant, non ſciebant; ſed inſtituta fuit, ut uſque aliquis nexus eſſet inter hominem & cœlum, qualis eſt inter repræſentativa boni & veri & inter ipſum bonum & verum; hæc Eccleſia in falſa & mala ita demum abivit ut omnis ritus factus ſit idololatricus, & tunc fuit ejus conſumatio; quare cum poſt Eccleſias ita ſucceſſive decreſcentes, in ultima prorſus diſruptus eſſet, nexus inter humanum genus & cœlum, uſque adeo, ut periiſſet humanum genus, quia nulla Eccleſia, per quam nexus & vinculum, videatur n: 468. 637. 931. 2054, tunc venit Dominus in mundum, & per unitionem Eſſentiæ Divinæ cum Humana in Se, conjunxit cœlum cum terra, & ſimul tunc novam Eccleſiam quæ dicta Eccleſia Chriſtiana, inſtauravit, quæ primitus in bono fidei fuit, ac inter ſe ut fratres in charitate vixerunt; ſed hæc temporis ſucceſſu diverſimode abſceſſit, & hodie talis facta, ut ne quidem ſciant, quod fundamentale fidei ſit amor in Dominum & charitas erga proximum, & tametſi ex doctrina dicant Dominum eſſe Salvatorem generis humani, eos reſurrecturos poſt mortem, cœlum & infernum eſſe, uſque tamen pauci credunt; quia talis facta eſt hæc Eccleſia, non procul eſt ejus conſumatio. Ex his conſtare poteſt, quid Conſumatio, nempe quod ſit cum malum ad ſummum pervenit: ſimiliter ſe habet in particulari, nempe apud unumquemvis hominem; ſed quomodo ſe conſumatio in particulari apud unumquemvis habeat, ex Divina

Domini

Domini Miſericordia, in ſequentibus dicetur. In Verbo paſſim agitur de Conſummatione, & deſcribitur ſtatus, qui præcedit, per vaſtationem & deſolationem, quam ſequitur Viſitatio.

2244. Verſ: 22. *Et proſpexerunt inde Viri, & iverunt verſus Sodomam, & Abraham adhuc ille ſtans coram Jehovah.* Proſpexerunt inde Viri, ſignificat cogitationem Domini ex Divino: & iverunt verſus Sodomam, ſignificat de humano genere, quod in tanto malo: & Abraham adhuc ille ſtans coram Jehovah, ſignificat cogitationem Domini ex humano quod adjunctum, modo ut ſupra dictum.

2245. Proſpexerunt inde Viri, quod ſignificet cogitationem Domini ex Divino, conſtat ex ſignificatione proſpicere, quod ſit cogitare, videre enim in ſenſu interno, ſicut in communi ſermonis, eſt intelligere, eſt enim intellectus viſus internus; ita proſpicere eſt cogitare, quod eſt viſus, interni ſeu intellectus: tum ex ſignificatione Virorum, quod ſit Divinum: in hoc Capite paſſim Viri, paſſim pro Viris Jehovah nominatur, cum Viri, ſignificatur Trinum, nempe Divinum Ipſum, Divinum Humanum, & Procedens; Cogitatio Domini ex hoc Divino ſignificatur per quod proſpexerunt inde Viri: cogitatio fuit ex Humano conjuncto cum Divino, de qua conjunctione in principio hujus Capitis actum, at Perceptio ex qua cogitatio fuit ex Divino, quare dicitur mox, in eodem hoc Verſu, Jehovah, quod *ſtans ille coram Jehovah*; cumque Humanum conjunctum Divino etiam fuit una Procedens.

2246. Iverunt verſus Sodomam, quod ſignificet humanum genus quod in tanto malo, conſtat a ſignificatione Sodomæ, quod ſit malum ex amore ſui, de qua ſupra n: 2220, & proſpicere ad facies Sodomæ, quod ſit ad ſtatum generis humani, n: 2219: quod Sodoma ſignificet ſtatum humani generis quod in tanto malo, inde eſt, quia per Sodomam non intelligitur Sodoma, ſed omnes illi in univerſo terrarum orbe, qui ſunt in amore ſui, & per deſcriptionem Sodomæ repræſentatur ſtatus omnium qui in illo malo ſunt, ut a ſequentibus conſtare poteſt: quod amor ſui ſit omnium malorum fons, ita ipſum malum, conſtat ab iis quæ de illo prius n: 2045. 2057. 2219, dicta & oſtenſa ſunt; quare hic dicitur quod in tanto malo.

2247. Abraham adhuc ille ſtans coram Jehovah, quod ſignificet cogitationem Domini ex Humano, quod adjunctum modo ut dictum, conſtat ex repræſentatione Abrahami in hoc Capite, quod ſit Dominus quoad Humanum; & quod ſteterit coram Jehovah, inde ſequitur abſque explicatione, quod fuerit cogitatio ex Humano quod adjunctum, modo quo dictum in principio hujus Capitis, tum ſupra n: 2045.

2248. Verſ: 23. *Et acceſſit Abraham, & dixit, num etiam delebis juſtum cum impio.* Acceſſit Abraham, & dixit, ſignificat cogitationem Domini ex Humano quæ propius adjunxit ſe Divino: num etiam delebis juſtum cum impio, ſignificat dolorem Domini ex amore erga genus humanum, & interceſſionem, quod uſque bonum ſit adjunctum, tametſi malum.

2249.

2249. Acceſſit Abraham & dixit, quod ſignificet cogitationem Domini ex Humano quæ propius adjunxit ſe Divino, ſequitur ex illis quæ præcedunt, ubi agitur de cogitatione Domini de genere humano, ita abſque explicatione. Quod in hoc Capite in ſenſu interno tantum deſcribatur ſtatus cogitationis & perceptionis Domini, & in principio tantum ſtatus conjunctionis Humani cum Divino Domini, quidem coram homine forte appariturum, ſicut non foret tanti; ſed uſque maximi momenti eſt; nam coram Angelis, quibus ſenſus internus eſt Verbum, ſiſtuntur hæc ad vivum cum ſuis repræſentativis in pulcherrima forma, præter innumerabilia, quæ conſequentia ſunt, & ſimilitudinem ducentia, de conjunctione Domini cum cœlo, & receptione Divini Ipſius in eorum humano, ideæ enim angelicæ tales ſunt, quod illa præ omni alio ſapiant, ac ut amœniſſima percipiant; inde etiam illuſtrantur & confirmantur magis & magis de unitione Humanæ Domini Eſſentiæ cum Divina, Angeli enim ſunt qui homines fuerunt, & cum homines, non potuerunt aliter quam cogitare de Domino ut homine, & de Domino ut Deo, tum de Trino Divino, & ſibi varias ideas, tametſi non ſciverunt tunc quales, formare; arcana enim cœleſtia hoc ſecum habent, quæ tametſi ſuperant omnem captum, uſque quiſque de illis aliquam ideam ſibi facit, nam nihil uſquam memoria teneri poteſt, minus intrare in aliquid cogitationis, niſi per aliquam ideam utcunque formatam; & quia ideæ non potuerunt aliter quam ex illis quæ in mundo ſunt, vel ex analogis eorum quæ in mundo, formari, & tunc ex non intellectis fallaciæ ſe inſinuarunt, quæ in altera vita cogitationis ideas tunc interiores abalienant a vero & bono fidei; ut talia diſcutiantur, tantum in hoc Capite, in ſenſu ejus interno, agitur de conjunctione Humani cum Divino Domini, deque Ipſius Perceptione & Cogitatione, & tunc, cum legitur Verbum, ſiſtuntur illa ad perceptionem Angelorum ita, ut priores ideæ ex alienis & inde naſcentibus facile ſcrupulis formatæ ſenſim diſſipentur, & novæ, quæ luci veritatis, in qua Angeli, conformes ſunt, inſinuentur: hæc magis apud angelos ſpirituales, quam cœleſtes; nam ſecundum purificationem idearum perficiuntur ad receptionem cœleſtium; quod cœlum non ſit purum coram Domino, notum eſt; & quod continue perficiantur, verum eſt.

2250. Num etiam delebis juſtum cum impio, quod ſignificet dolorem Domini ex amore erga genus humanum, & interceſſionem, quod uſque bonum ſit adjunctum, tametſi malum, conſtare poteſt ex zelo amoris qui elucet, & magis in Verſ: ſeq: 25, ubi dicitur, "abſit Tibi a faciendo ſecundum rem hanc, ad mori faciendum juſtum cum impio, & ſit ſic juſtus ſicut impius, abſit Tibi, num judex totius terræ non faciet judicium," conſtat præterea ex ſignificatione Juſti, quod ſit bonum, de qua n: 612. 2235; & ex ſignificatione Impii, quod ſit oppoſitum juſto, hoc eſt, oppoſitum bono, ita malum: patet etiam ex his verbis, tum a ſequentibus hujus Capitis, quod ſit Interceſſio: Interceſſio Domini pro humano genere, fuit tunc cum in mundo fuit, & quidem cum in ſtatu humiliationis, tunc enim, ut prius dictum,

dictum, loquutus eſt cum Jehovah ſicut cum alio; at vero in ſtatu Glorificationis, cum Eſſentia Humana Divinæ unita facta, & illa quoque Jehovah, tunc non intercedit, ſed miſeretur, & ex Divino ſuo opem fert, & ſalvat; eſt ipſa Miſericordia quæ eſt Interceſſio, nam illius eſſentia talis eſt.

2251. Verſ: 24. *Forte ſint quinquaginta juſti in medio urbis, num etiam delebis, & non parces loco propter quinquaginta juſtos, qui in medio ejus.* Forte ſint quinquaginta juſti in medio urbis, ſignificat quod vera poſſint eſſe plena bonis: num etiam delebis, & non parces loco propter quinquaginta juſtos qui in medio ejus, ſignificat interceſſionem ex amore, quod tunc non perirent.

2252. Quod forte ſint quinquaginta juſti in medio urbis, ſignificet quod vera poſſint eſſe plena bonis, conſtat ex ſignificatione Quinquaginta, quod ſit plenum; ex ſignificatione juſti, quod ſit bonum, de qua n: 612. 2235; ex medii, quod ſit intus, n: 1074; & ex urbis quod ſit verum, n: 402; ita quinquaginta juſti in medio urbis, ſunt in ſenſu interno, quod vera poſſint intus eſſe plena bonis: quod ille ſenſus in his verbis ſit, nemo ex litera poteſt videre, nam hiſtorica ſenſus literalis prorſus aliunde, ſeu aliter cogitare, ferunt mentem, at uſque quod hæc verba ita percipiantur ab illis, qui in ſenſu interno ſunt, pro certo ſcio; ipſi etiam numeri, ut hic quinquaginta, & in ſequentibus, quadraginta quinque, quadraginta, triginta, viginti & decem, ab illis, qui in ſenſu interno ſunt, nuſquam percipiuntur ut numeri, ſed ut res aut ſtatus, ut n: 482. 587. 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075, oſtenſum eſt: Antiqui enim, Eccleſiæ ſuæ ſtatus etiam per numeros deſignabant, qui eorum computus qualis fuit, conſtare poteſt a ſignificatione numerorum in locis citatis; numerorum ſignificationem habuerunt ex repræſentativis, quæ exiſtunt in mundo ſpirituum, ubi cum aliquid apparet ſicut numeratum, non ſignificat aliquod determinatum per numeros, ſed rem aut ſtatum, ut conſtare poteſt ex illis quæ allata ſunt n: 2129 & 2130, tum n: 2089, de Duodecim, quod ſint omnia fidei; ſimiliter ſe habet cum numeris, qui nunc ſequuntur; inde patet, quale eſt Verbum in ſenſu interno. Quod Quinquaginta ſignificent *plenum*, eſt inde, quod ſit numerus, qui ſequitur poſt ſeptem in ſeptem, ſeu quadraginta novem, ſic ut is ſit Impletio eorum; quare in Eccleſia Repræſentativa ſeptem ſabbathorum feſtum erat die Quinquageſimo, & Jubilæum anno Quinquageſimo; de ſeptem Sabbathorum feſto ita apud Moſen, "Numerabitis vobis a craſtino ſabbathi, a die "afferre vos manipulum motitationis, *ſeptem ſabbatha* integra erunt, uſque "ad a craſtino Sabbathi Septimi, numerabitis *Quinquaginta dies*, & offeretis "munus novum Jehovæ," Lev: XXIII: 15: de Jubilæo apud Eundem, "Numerabis tibi ſeptem Sabbatha annorum, ſeptem annos ſeptem vicibus, "& erunt tibi dies ſeptem ſabbathorum annorum, *Novem & quadraginta* "anni, & ſanctificabitis *Annum Quinquageſimum*, & proclamabitis libertatem "in terra omnibus habitatoribus ejus, Jubilæus ille erit vobis," Levit: XXV: 8. 10: inde patet quod quinquageſimum ſit plenum ſabbathorum: præterea, ubicunque nominantur Quinquaginta in Verbo, ſignificant Plenum; ut quod recenſiti Levitæ a filio triginta annorum & ſupra, uſque ad filium *Quinquaginta*

ginta annorum, Num : IV : 23. 25. 39. 43. 47. Cap : VIII : 22, pro pleno ſeu ultimo ſtatu obeundi tunc miniſterii : quod vir concumbens cum puella virgine, daret patri puellæ *Quinquaginta* argenti, & eſſet illi in uxorem, nec poſſet repudiare eam, " Deut : XXII : 29 ; pro plena mulcta & plena reſtitutione : quod David Arafnæ pro area, ubi altare Jehovæ exſtruxit, dederit *Quinquaginta* ſiclos argenti," II Sam : XXIV : 24 ; pro pleno pretio, & pleno empto : quod Abſalom fecerit ſibi currum & equos, & habuerit *Quinquaginta* viros currentes ante illum, II Sam : XV : 1 : ſimiliter Adonia currus & equites, & *Quinquaginta* viros currentes ante illum : I Reg : I : 5, pro plena excellentia & magnitudine ; ab Antiquis enim habuerunt certos numeros repræſentativos & ſignificativos, quos obſervabant, qui etiam in ritibus eorum mandati ſunt, ſed plerique neſciebant quid ſignificarent ; & ſic quia *Quinquaginta* ſignificant plenum, & is numerus etiam repræſentativus fuit, ut dictum, ſignificatur per illum idem in parabola Domini de Œconomo, qui dixit ad debitorem olei, quantum debes Domino meo, hic dixit, centum batos olei ; tum dixit ei, ſume ſyngrapham tuam, & ſedens ocius ſcribe *Quinquaginta*," Luc : XVI : 6, quinquaginta pro plena ſolutione ; quia eſt numerus, quidem apparet, quod nihil præter numerum involvat, cum tamen in ſenſu interno ubivis per illum numerum, plenum, ſit intellectum : ſicut etiam apud Haggæum, " Venit ad torcular ad hauriendum *Quinquaginta* e " torculari, fuit viginti," II : 16, nempe quod pro pleno non fuerit multum ; quinquaginta ibi apud Prophetam non dicta fuiſſent, niſi illa ſignificaviſſent.

2253. Num etiam delebis, & non parces loco propter quinquaginta juſtos, qui in medio ejus, quod ſignificet interceſſionem ex amore, quod non perirent, conſtat ex ſignificatione quinquaginta tum juſti, ut & medii ejus ſeu urbis, de qua mox ſupra n : 2252, quæ omnia involvunt interceſſionem ex amore, & quod illi non perirent ; quod interceſſionem attinet, videatur ſupra n : 2250 ; quod ex amore etiam patet : apud Dominum, cum fuit in mundo, non fuit alia vita, quam vita amoris erga univerſum genus humanum, quod in æternum ſalvare arderet ; illa vita eſt ipſiſſima cœleſtis, per quam univit ſe Divino, & Divinum ſibi ; ipſum enim Eſſe ſeu Jehovah, non aliud eſt quam Miſericordia, quæ eſt amoris erga univerſum genus humanum ; & vita illa fuit puri amoris, quæ nuſquam dabilis eſt apud aliquem hominem : qui neſciunt quid vita, & quod talis vita ſit, qualis amor, id non capiunt : inde patet, quod quantum aliquis amat proximum, tantum a vita Domini habeat.

2254. Verſ : 25. *Abſit Tibi a faciendo ſecundum rem hanc, ad mori faciendum juſtum cum impio, & ſit ſic juſtus ſicut impius ; abſit Tibi, num Judex totius terræ non faciet judicium.* Abſit Tibi a faciendo ſecundum rem hanc, ſignificat horrorem Domini : ad morifaciendum juſtum cum impio, & ſit ſic juſtus ſicut impius, ſignificat quod bonum non mori poſſit, quia malum inde ſeparari poteſt : abſit Tibi, ſignificat horroris gradum majorem num

Judex

Judex totius terræ non faciet judicium, ſignificat quod Divinum bonum non poſſit ſecundum verum ſeparatum a bono hoc facere.

2255. Abſit Tibi a faciendo ſecundum rem hanc, quod ſignificet horrorem Domini, conſtat abſque explicatione.

2256. Quod ad mori faciendum juſtum cum impio, & ſit ſic juſtus ſicut impius, ſignificet quod bonum non mori poſſit, quia malum inde ſeparari poteſt, conſtat ex ſignificatione juſti, quod ſit bonum, ac impii quod ſit malum, de qua ſupra n: 2250; inde ad mori faciendum juſtum cum impio, eſt bonum cum malo; hæc, quia fieri non debent, tum quia id cogitare horrorem facit, removentur in ſenſu interno, & tunc ſiſtuntur hæc, quod bonum non mori poſſit, quia malum inde ſeparari poteſt: quomodo hæc ſe habent, paucis, ſi ullis, notum eſt; ſciendum quod omne bonum, quodcunque cogitavit & fecit homo ab infantia uſque ad ultimum vitæ ejus, remaneat; ſimiliter omne malum, adeo ut ne minimum ejus prorſus pereat; inſcripta ſunt ejus libro vitæ, hoc eſt, ejus memoriæ utrique, & ejus naturæ, hoc eſt, ejus indoli & genio; ex illis vitam ſibi formavit, ac ut ita dicatur, animam, quæ talis poſt mortem; ſed bona nuſquam commiſcentur ita cum malis, & mala cum bonis, quin ſeparari poſſint; ſi enim commiſcerentur, periret homo in æternum; hoc providet Dominus; cum homo in alteram vitam venit, ſi in bonis amoris & charitatis vixit, tunc ſeparat Dominus mala, & per bona apud eum elevat illum in cœlum: ſi autem in malis vixit, nempe in contrariis amori & charitati, tunc ſeparat Dominus bona ab illo, & mala eum ferunt in infernum; talis eſt ſors cujuſvis poſt mortem; ſed eſt ſeparatio, nuſquam plenaria ablatio. Præterea etiam, quia voluntas hominis, quæ eſt altera pars vitæ ejus, prorſus deperdita eſt, ſeparat Dominus partem illam deperditam, a parte altera quæ intellectualis ejus, & in hoc bonum charitatis, & per hoc novam voluntatem, apud illos qui regenerantur, implantat, hi ſunt qui conſcientiam habent; ſic etiam Dominus in communi ſeparat malum a bono: hæc ſunt arcana, quæ in ſenſu interno intellecta ſunt per quod bonum non poſſit mori, quia malum inde ſeparari poteſt.

2257. Abſit Tibi, quod ſignificet horroris gradum majorem, nam iterum dicitur, ita hoc quoque nec eget explicatione.

2258. Quod num Judex totius terræ non faciet judicium, ſignificet quod Divinum bonum non poſſit ſecundum verum ſeparatum a bono hoc facere, conſtat a ſignificatione Judicis totius terræ, tum a ſignificatione judicii; Judex totius terræ in ſenſu interno ſignificat ipſum bonum ex quo verum, quod etiam repræſentabatur per Sacerdotes qui ſimul Judices fuerunt, in Eccleſia repræſentativa, illi ut Sacerdotes repræſentabant Divinum bonum, ac ut Judices Divinum verum; at Judex totius terræ utrumque, & hoc ex ſignificatione terræ, de qua in Parte Prima paſſim; ſed hæc confirmare nunc ex repræſentativis illius Eccleſiæ, prolixum nimis foret: Judicium autem ſignificat verum, ut ſupra n: 2235, oſtenſum; ex ſignificatione horum, ſimul ac ex ſerie rerum in ſenſu interno, conſtare poteſt, quod num Judex totius terræ non faciet judicium, ſignificet quod Divinum bonum non poſſit

 ſecundum

ſecundum verum ſeparatum a bono hoc facere. Quomodo hæc intelligenda, ſciendum, quod duo ſint, quæ conſtituunt ordinem univerſi Cœli, & inde in Univerſo, nempe Bonum & Verum; Bonum eſt eſſentiale ordinis, cujus omnia ſunt Miſericordiæ; Verum eſt ſecundarium ordinis, cujus omnia ſunt veritates; Divinum bonum omnes judicat ad cœlum; Divinum autem Verum omnes damnat ad infernum; quare niſi Miſericordia Domini æterna foret, quæ eſt boni, omnes, quotcunque ſunt, homines, damnati forent; id eſt quod ſignificatur per quod Divinum bonum non poſſit ſecundum verum ſeparatum a bono, hoc facere; videantur etiam quæ de his in Parte Prima, n: 1728: quod tamen mali damnati ſint ad infernum, hoc non eſt ex eo, quod Divinum bonum ſit ſeparatum a Divino vero, ſed quia homo ſeipſum ſeparat a Divino bono; Dominus enim nuſquam aliquem in infernum demittit, ſed homo ſemet, ut aliquoties prius dictum: tum quoque in eo Divinum bonum conjunctum eſt Divino vero, quod niſi ſepararentur mali a bonis, mali inferrent damnum bonis, & continue ordinem deſtruere conarentur; ita ne boni lædantur, eſt Miſericordiæ: ſe habet hoc ſicut in Regnis terræ, niſi mala punirentur, totum Regnum inficeretur malis, & ſic periret, quare apud Reges & Judices plus miſericordiæ eſt punire mala, & eos e ſocietate expellere, quam intempeſtiva clementia pro iiſdem uti.

2259. Verſ: 26. *Et dixit Jehovah, ſi invenero in Sodoma, quinquaginta juſtos in medio urbis, & parcam toti loco propter eos.* Dixit Jehovah, ſignificat perceptionem: ſi invenero in Sodoma quinquaginta juſtos, ſignificat, hic ut prius, ſi vera ſint plena bonis: & parcam toti loco propter eos, ſignificat quod ſalvabuntur.

2260. Dixit Jehovah, quod ſignificet perceptionem, conſtat a ſignificatione dicere Jehovah, in ſenſu hiſtorico, quod repræſentativum ſit perceptionis Domini ex Divino; & quod ſit quoddam ſequens cogitationis inde, ac quoddam reſponſum; de dicere Jehovah, videatur quod ſupra n: 2238.

2261. Si invenero in Sodoma quinquaginta juſtos in medio urbis, quod ſignificet ſi vera ſint plena bonis, conſtat a ſignificatione quinquaginta, quod ſit plenum, & a ſignificatione medii urbis, quod ſit intus in vero, ſeu in vero, de qua ſupra, n: 2252, quæ videantur, nam ſunt eadem verba. Autumari poteſt, quod homo non poſſit non ſalvari, ſi vera ſint plena bonis; ſed ſciendum, quod apud hominem pauciſſima vera ſint, & ſi quæ ſunt, quod nullam vitam habeant, niſi in illis ſint bona, & ſi in illis bona, quod ſalvetur, ſed ex Miſericordia; nam ut dictum, pauciſſima vera ſunt apud hominem, & bona, quæ in illis, ſecundum vera & vitam hominis, ſuam qualitatem habent. Vera in ſe ſpectata, non dant vitam, ſed bona, ſunt vera modo recipientia vitæ, hoc eſt, boni; quare nuſquam aliquis dicere poteſt, quod per vera, ſeu ut communis ſermo eſt, per fidem ſolam, ſalvari poſſit, niſi in veris, quæ ſunt fidei, ſit bonum; bonum, quod inerit, erit bonum charitatis, inde ipſa fides, in ſenſu interno, non aliud eſt quam charitas, ut ſupra n: 2231 oſtenſum; quod dicant, quod agnitio veri ſit fides, quæ ſal-

vat,

vat, ſciendum quod apud eos, qui in contrariis charitati vivunt, nuſquam dari queat agnitio, ſed aliqua perſuaſio, cui adjuncta eſt vita amoris ſui aut mundi, ita in agnitione illa non eſt vita fidei, quæ eſt charitatis; omnium peſſimi ex amore ſui aut mundi, ſeu ex cauſa præ aliis eminendi intelligentia & ſapientia, ut vocatur, & ſic aucupandi honores, famam, lucra, poſſunt arripere vera fidei, & illa multis confirmare, ſed uſque apud eos, vera illa ſunt mortua: vita veri, ita fidei, unice eſt a Domino, qui eſt ipſa vita, vita Domini eſt Miſericordia, quæ eſt amoris erga univerſum genus humanum, ex vita Domini nuſquam poſſunt habere illi, qui tametſi vera fidei profitentur, alios contemnunt præ ſe, & cum vita amoris ſui & mundi eorum tangitur, odio habent proximum, & jucundum percipiunt in ejus opum, honoris, famæ, & vitæ, jactura: ſed ita ſe habet cum veris fidei, quod per illa regeneretur homo, nam ſunt ipſiſſima vaſa recipientia boni; qualia itaque ſunt vera, & qualia ſunt bona in veris, & qualis conjunctio & inde facultas, ut illa perficiantur in altera vita, talis eſt ſtatus beatitudinis & felicitatis poſt mortem.

2262. Quod parcam toti loco propter eos, ſignificet quod ſalvabuntur, ſequitur ex ſerie, ut concluſum, ita abſque explicatione: Locus ſignificat ſtatum, ut n: 1273. 1378, oſtenſum, ita hic pro urbe dicitur locus, ut ſignificetur, quod, qui in tali ſtatu ſunt, ſalvarentur.

2263. Verſ: 27. *Et reſpondit Abraham, & dixit, ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, & ego pulvis & cinis.* Reſpondit Abraham, & dixit, ſignificat cogitationem Domini ex humano: ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, & ego pulvis & cinis, ſignificat humiliationem humani quale eſſet reſpective.

2264. Reſpondit Abraham & dixit, quod ſignificet cogitationem Domini ex humano, conſtat ex repræſentatione Abrahami in hoc Capite, quod ſit Dominus quoad humano, de qua aliquoties ſupra.

2265. Ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, & ego pulvis & cinis, quod ſignificet humiliationem humani, quale eſſet reſpective: de ſtatu Domini in humano, ſeu ſtatu humiliationis Ipſius, & de ſtatu Domini in Divino, ſeu glorificationis Ipſius, prius aliquoties actum eſt; tum quod in ſtatu humiliationis loquutus cum Jehovah ſicut cum alio, ut in ſtatu glorificationis cum Se Ipſo, videatur n: 1999: hic quia Abrahamus repræſentat Dominum in humano, ut dictum, in illo ſtatu dicitur, quod humanum ſit reſpective ad Divinum, at pulvis & cinis, quare etiam ſtatus ille vocatur ſtatus Humiliationis; humiliatio eſt ex agnitione ſui, quod reſpective talis ſit. Per Humanum hic non intelligitur Humanum Divinum, ſed humanum quod traxit a matre, quod prorſus expulit, & loco ejus induit Humanum Divinum; illud Humanum, nempe maternum, eſt, de quo hic prædicatur pulvis & cinis; videantur quæ ſupra n: 2159, dicta ſunt.

2266. Verſ: 28. *Forte deſuerint quinquaginta juſtis quinque, num diſperdes in quinque totam urbem, & dixit, non perdam, ſi invenero ibi quadraginta quinque.* Forte deſuerint quinquaginta juſtis quinque, ſignificat ſi aliquid minus eſſet: num diſperdes in quinque totam urbem, ſignificat num pro parvo quod deeſt,

deeſt, peribit homo: & dixit, non perdam, ſi invenero ibi quadraginta quinque, ſignificat quod non periret, ſi conjungi poſſint.

2267. Forte defuerint quinquaginta juſtis quinque, quod ſignificet ſi aliquid minus eſſet, conſtat ex ſignificatione quinque, quod ſit parum, ſeu minus, de qua illius numeri ſignificatione in Parte Prima n: 649; quid quinquaginta juſti, ſupra n: 2252, oſtenſum eſt.

2268. Num diſperdes in quinque totam urbem, quod ſignificet num pro parvo quod deeſt, peribit homo, conſtat ex ſignificatione quinque, quod ſit parum, de qua mox ſupra; & ex ſignificatione urbis, quod ſit verum, de qua etiam prius: mens humana quoad vera in Verbo comparatur urbi, & appellatur quoque urbs; & quoad bona, quæ in veris, comparatur habitatoribus ibi, & vocantur etiam habitatores; ſimiliter enim ſe habent, ſi vera, quæ in memoriis hominis, inque mentis ejus cogitationibus, ſunt ſine bonis, ſunt ſicut urbs ſine incolis, ita vacua & inanis: imo etiam de Angelis prædicari poteſt, quod habitent quaſi in veris hominis, & inſinuent affectiones boni a Domino, cum homo in amore in Dominum, & in charitate erga proximum, vivit, nam ita delectantur habitare, hoc eſt, vivere apud tales homines: aliter apud eos, qui in veris aliquibus ſunt, & in nullis bonis charitatis.

2269. Et dixit non perdam, ſi invenero ibi quadraginta quinque, quod ſignificet, quod non periret ſi conjungi poſſint, conſtat ex ſignificatione numeri quadraginta quinque, quod ſit conjunctio; oſtenſum prius eſt, quod numeri ſimplices ſignificationem retineant, etiam cum multiplicantur, & ſic majores numeri ſimilem ac minores; ita quoque quadraginta quinque, qui numerus per multiplicationem compoſitus eſt ex quinque in novem, & quia compoſitus eſt ex quinque in novem, ſignificat idem ac quinque & novem; quod quinque ſignificent parum, n: 649 oſtenſum eſt, & quod novem conjunctionem ſeu conjunctum, n: 2075, ita hic ſi aliquantum bona ſint conjuncta veris: quod Numeri in Verbo ſignificent res aut ſtatus, conſtat ex illis, quæ ſupra n: 2252, de Quinquaginta, dicta ſunt, tunc ex illis quæ de numeris prius n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988, oſtenſa: quia quinque ſignificant parum, & quadraginta quinque conjunctionem, ipſa expoſitio numerorum iſtorum in hoc Verſu talis eſt; dicitur enim, *forte defuerint quinquaginta juſtis quinque*, quo ſignificatur ſi aliquid minus eſſet; & dein, *num diſperdes in quinque totam urbem*, quo ſignificatur, num pro parvo quod deeſt, peribunt; quia enim quinque ſignificant parum, non aſſumuntur dein quinque, ſed dicitur, *non perdam ſi invenero ibi quadraginta quinque*, quo ſignificatur quod non perirent, ſi conjungi poſſent; quod hic dicantur quadraginta quinque, & non, ſi deſint quinque in quinquaginta, etiam cauſa eſt, quia quinque non ſolum ſignificant parum, ut oſtenſum n: 649, ſed etiam disjunctionem, ut quoque oſtenſum in Parte Prima, n: 1686, quare ne ſignificaretur disjunctio, ſed conjunctio, hic numerus, nempe quadraginta quinque, nominatur, nam quadraginta quinque eſt aliqua conjunctio, ut ſupra dictum; ita pulchre ſequuntur ſingula in ſua ſerie in ſenſu interno. Quod conjunctionem

junctionem boni cum vero attinet, eſt arcanum, quod non ita deſcribi poteſt, ut captu vulgari comprehendi queat; paucis modo dicendum; quo Verum magis genuinum eſt & purum, eo bonum quod a Domino, ei ut vaſi recipienti melius inaptari poteſt; at quo verum minus genuinum & purum eſt, eo bonum a Domino minus inaptari poteſt, correſpondebunt enim ſibi mutuo, ſecundum correſpondentiam fit conjunctio; bona nuſquam poſſunt inſinuari falſis, nec mala poſſunt veris, ut vaſis recipientibus, nam ſunt contrariæ indolis & naturæ, rejicit unum alterum ut ſuum inimicum; imo ſi conarentur ſe conjungere, exſpueret unum alterum, bonum nempe malum ſicut venenum, & malum bonum ſicut quoddam vomitale; talis inimicitia inter malum & bonum a Domino proviſa eſt, ne unquam commiſcerentur, nam ſi commiſcerentur, periret homo: in doloſis & hypocritis non procul abeſt, quin conjuncta ſint, ſed uſque a Domino præcavetur ne conjungantur; quæ cauſa eſt, quod doloſi & hypocritæ in altera vita præ omnibus aliis dira patiantur.

2270. Verſ: 29. *Et addidit adhuc loqui ad Ipſum, & dixit, forte inventi fuerint ibi quadraginta, & dixit, non faciam propter quadraginta.* Addidit adhuc loqui ad Ipſum, ſignificat cogitationem: & dixit, forte inventi fuerint ibi quadraginta, ſignificat illos qui in tentationibus fuerint: & dixit, non faciam propter quadraginta, ſignificat quod ſalvabuntur.

2271. Addidit adhuc loqui ad Ipſum, quod ſignificet cogitationem, conſtat a ſignificatione loqui, in ſenſu interno; loqui ſeu loquutio non aliud eſt, quam illud quod ex cogitatione fluit, & quia interna ſignificantur per externa, ſicut intelligere per videre, intellectus per oculum, obedientia per aurem, & ſic porro, ita cogitare per loqui.

2272. Et dixit, forte inventi fuerint ibi quadraginta, quod ſignificet qui in tentationibus fuerunt, conſtat a ſignificatione numeri Quadraginta, quod ſint tentationes, de qua in Parte Prima, n: 730. Quomodo hæc in ſerie ſequuntur, conſtare poteſt a tentationibus; Tentationes exiſtunt ob finem, non ſolum ut confirmetur homo in veris, ſed etiam ut vera bonis arctius conjungantur, pugnat enim tunc pro veris contra falſa; & quia tunc in interiori dolore eſt, & in cruciatu, jucunda vitæ cupiditatum & inde voluptatum ceſſant, & tunc influunt bona a Domino, & tunc ſimul mala ſpectantur ut abominabilia, inde novæ & prioribus contrariæ cogitationes, ad quas poſtea flecti poteſt, & ſic a malis ad bona, & hæc conjungi veris; & quia per tentationes conjunctio boni cum vero fit, & in priori Verſu dictum eſt, quod ſalvarentur ii, apud quos bona conjungi poſſunt veris, ideo hoc ſequitur, & quidem ita, quod conjungi poſſint per tentationes; hic nexus rerum eſt illis qui in ſenſu interno ſunt.

2273. Quod dixit, non faciam propter quadraginta, ſignificet quod ſalvabuntur, conſtat abſque explicatione. De illis, qui ſignificantur per quadraginta quinque in Verſu præcedente, dictum eſt, quod *non perdam* ſi invenero quadraginta quinque, & ſignificatum, quod non perirent ſi bona veris conjungi poſſent; hic nunc ſequitur de quadraginta, & dicitur, *non faciam* propter

ter quadraginta, quo non ſignificatur, quod ſalvarentur propter tentationes, nam quidam etiam tentationes ſubeunt, qui in iis ſuccumbunt, ita non conjunguntur apud eos bona; imo nec propter tentationes ſalvatur homo, ſi aliquid meriti in iis ponit, nam ſi aliquid meriti in tentationibus ponit, eſt ex amore ſui, quod ſe inde jactet, & credat ſe præ aliis meruiſſe cœlum, & ſimul de præeminentia ſui præ aliis cogitat, contemnendo alios præ ſe, quæ omnia amori mutuo & inde beatitudini cœleſti contraria ſunt; Tentationes, in quibus homo vincit, ſecum habent, quod omnes alios ſe digniores credat, & quod potius infernalis ſit, quam cœleſtis, talia enim ei obveniunt in tentationibus; cum itaque poſt tentationes in contrarias illis cogitationes venit, indicium eſt, quod non vicerit, nam cogitationes quas habuit in tentationibus, ſunt ad quas flecti poſſint cogitationes, quas habet poſt tentationes; & ſi hæ ad illas non flecti poſſint, vel ſuccubuit in tentatione, vel recurrit in ſimiles, & quandoque in graviores, uſque dum redactus ſit ad illam ſanitatem, quod credat ſe nihil meruiſſe: inde conſtat, quod per Quadraginta hic ſignificentur illi, apud quos per tentationes bona conjuncta ſint veris.

2274. Verſ: 30. *Et dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar; forte inventi fuerint ibi triginta; & dixit, non faciam, ſi invenero ibi triginta.* Et dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar, ſignificat anxietatem de genere humano: forte inventi fuerint ibi triginta, ſignificat aliquid pugnæ: & dixit, non faciam, ſi invenero ibi triginta, ſignificat quod illi ſalvabuntur.

2275. Et dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar; quod ſignificet anxietatem de ſtatu generis humani, non ita ex verbis, ſed ex affectione eorundem conſtare poteſt: ſunt bina in ſenſu interno Verbi; nempe ſpirituale & cœleſte; ſpirituale eſt, quod comprehendantur res abſtracte a litera, quibus literalis ſenſus inſervit pro objecto, ſicut ſunt illa quæ videt oculus, cum inſerviunt pro objectis cogitandi de ſublimioribus; cœleſte eſt, quod ſolum percipiatur affectio rerum quæ in ſenſu interno; in illo ſunt angeli ſpirituales, in hoc autem Angeli cœleſtes; qui in hoc ſunt, ſeu in affectione, percipiunt illico quid litera involvit, cum legitur ab homine, ex ſola affectione, & ex ea formant ſibi ideas cœleſtes, & hoc cum innumerabili varietate, & ineffabili modo ſecundum conſenſum ſuccedentem cœleſtium amoris qui in affectione; inde conſtare poteſt, quid Verbum Domini in receſſu habet: cum itaque hæc leguntur, *ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar*, Angeli cœleſtes illico percipiunt anxietatem quandam, & quidem anxietatem amoris erga genus humanum, & ſimul tunc innumerabilia & ineffabilia de anxietate amoris, quæ Domino, cum cogitavit de ſtatu generis humani, illis inſinuantur.

2276. Forte inventi fuerint triginta, quod ſignificet aliquid pugnæ, conſtat ex ſignificatione Numeri Triginta: quod Triginta ſignificent aliquid pugnæ, ita parum pugnæ, eſt inde, quia numerus ille per multiplicationem compoſitus eſt ex *Quinque*, quibus ſignificatur aliquid parum, & ex *Sex*, quibus ſignificatur labor ſeu pugna, ut in Parte Prima, n: 649. 737. 720. 900.

900. 1709, oſtenſum eſt: inde etiam Numerus ille, ubicunque in Verbo legitur, ſignificat aliquid parum reſpective, ſicut apud Sachariam, "Dixi ad "illos, ſi bonum in oculis veſtris, date mercedem, & ſi non, omittite, & "appenderunt mercedem meam, *Triginta argenteos*; & dixit Jehovah ad "me, projice illud ad figulum, magnificentiam pretii, qua æſtimatus ſum "ab apud eos; & ſumſi *Triginta argenteos*, & projeci illud in domum Je-"hovæ ad figulum," xi: 12: 13, pro quod tam parum æſtimaverunt Meritum Domini, ac Redemtionem & Salvationem ab Ipſo; figulus pro reformatione & regeneratione: inde de iiſdem Triginta argenteis apud Matthæum, "Sumſerunt *Triginta argenteos*, quem emerant a filiis Iſraelis, & dederunt "pro agro figuli, ſicut præcepit mihi Dominus," xxvii: 10, ex quibus manifeſte conſtat, quod Triginta ibi pro pretio æſtimati parvo: æſtimatio ſervi, qui pro vili habebatur, erat Triginta ſiclorum, ut conſtat apud Moſen, "Si ſervum ferierit bos, aut ancillam, *argentum Triginta ſiclorum* "dabit domino ejus, & bos lapidabitur," Exod: xxi: 32; quam vilis habebatur ſervus, conſtat ibi Verſ: 20, 21; ſervus in ſenſu interno pro labore: quod Levitæ aſſumerentur ad obeundum miniſterium, quod deſcribitur per venientem ad exercendum militiam, & faciendum opus in tentorio, a filio *Triginta annorum* ad quinquaginta, Num: iv: 3. 23. 30. 35. 39. 43, erat quia per Triginta ſignificabantur illi qui initiarentur, ita qui parum adhuc exercere militiam in ſpirituali ſenſu intellectum poſſent; præter alibi, ubi Triginta in Verbo nominantur; ſicut quod offerrent ſuper filium bovis mincham *tres decimas*, Numb: xv: 9, quod erat qui ſacrificium de bove repræſentabat bonum naturale, ut ſupra n: 2180, oſtenſum, & bonum naturale parum eſt reſpective ad bonum ſpirituale, quod repræſentabatur per ſacrificium arietis, & adhuc minus reſpective ad bonum cœleſte, quod repræſentabatur per ſacrificium agni, circa quæ alia ratio decimarum minchæ fuit, ut conſtat ibi, Verſ: 4: 5. 6: tum Num: xxviii: 12. 13. 20. 21. 28. 29. Cap: xxix: 3. 4. 9. 10. 14. 15; quæ rationes decimarum, ſeu proportiones, nuſquam mandatæ fuiſſent, niſi involviſſent arcana cœleſtia: Triginta pro parvo etiam apud Marcum, "Semen, quod cecidit in terram bonam, dedit fructum aſcendentem, & creſcentem, & tulit unum *Triginta*, & alterum *ſexaginta*, & alterum *centum*," iv: 8, Triginta pro parvo proventu, & pro quod parum laboravit; numeri illi non deſignati fuiſſent, niſi involviſſent illa, quæ ſignificant.

2277. Quod dixit, non faciam, ſi invenero ibi triginta, ſignificat quod illi ſalvabuntur, conſtat ex ſerie rerum in ſenſu interno, abſque explicatione.

2278. Verſ: 31. *Et dixit, ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, forte inventi fuerint ibi viginti, & dixit, non perdam propter viginti.* Dixit, ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, ſignificat, hic ut prius, Humani humiliationem coram Divino: forte inventi fuerint ibi viginti, ſignificat ſi non aliquid pugnæ, ſed uſque bonum: & dixit, non perdam propter viginti, ſignificat quod ſalvabuntur.

2279. Dixit, ecce quæſo ſuſcepi ad loquendum ad Dominum meum, quod ſignificet humani humiliationem coram Divino, conſtat ex illis, quæ ſupra n: 2265, dicta ſunt, ubi eadem verba.

2280. Forte inventi fuerint ibi viginti, quod ſignificet ſi non aliquid pugnæ, ſed uſque bonum, conſtat ex ſignificatione viginti: ſicut omnes numeri, qui in Verbo nominantur, ſignificant res & ſtatus ut prius paſſim dictum & oſtenſum, videatur n: 2252; ita quoque Viginti, quæ quid ſignificant, conſtare poteſt a derivatione ejus, nempe a bis Decem: Decem in Verbo, ſicut etiam Decimæ, ſignificant Reliquias, per quas ſignificatur omne bonum & verum, quod Dominus apud hominem ab infantia uſque ad ultimum ejus ætatis, inſinuat, de quibus in Verſu ſequente; bis decem ſeu binæ decimæ, hoc eſt, viginti, ſimile ſignificant, ſed in ſuperiori gradu, nempe bonum. Triplicis generis bona per Reliquias ſignificantur, nempe Bona infantiæ, Bona ignorantiæ, & Bona intelligentiæ; Bona infantiæ ſunt, quæ inſinuantur homini a prima ejus nativitate, uſque ad ætatem, qua incipit inſtrui & aliquid ſcire; Bona ignorantiæ ſunt, quando inſtruitur, & aliquid ſcire incipit; Bona intelligentiæ ſunt, quando reflectere poteſt quid bonum & quid verum: Bonum infantiæ eſt ab infantia hominis uſque ad decimum annum ætatis ejus; Bonum ignorantiæ ab hac ætate uſque ad annum ejus vigeſimum; ab hoc anno incipit homo rationalis fieri, & facultatem reflectendi ſuper bonum & verum habere, & ſibi bonum intelligentiæ comparare: Bonum ignorantiæ eſt, quod ſignificatur per Viginti, quia illi, qui in bono ignorantiæ ſunt, non in aliquam tentationem veniunt, nemo enim tentatur priuſquam reflectere poteſt, & percipere ſuo modo quid bonum & verum, de his qui bona acceperunt per tentationes, actum eſt in Verſibus binis qui proxime præcedunt, de illis nunc in hoc Verſu, qui non in tentationibus, & uſque bonum habent: quia per Viginti ſignificantur hi, qui hoc bonum, quod bonum ignorantiæ vocatur, habent, inde eſt, quod omnes illi, qui exierunt Ægypto, recenſiti ſint a *filio viginti annorum* & ſupra, ac, ut dicitur, omnis exiens in exercitum, per quos intellecti illi, qui non amplius in bono ignorantiæ eſſent, de quibus, Num: I: 20. 24. 26. 28. 30. 32. 34. 38. 40. 42. 45. Cap: XXVI: 4; & quod omnes illi, qui *ſupra viginti annos*, mortui ſint in deſerto, Lev: XXXII: 10. 11, quia illis imputari potuit malum, & repræſentabant eos, qui ſuccumbunt in tentationibus: tum quod æſtimatio facta ſit maſculi a filio quinque annorum, ad *filium viginti annorum*, *viginti ſicli*, Lev: XXVII: 5; & alia æſtimatio a *filio Viginti annorum* ad Sexaginta, quinquaginta ſicli, ibid: Verſ: 3: Cum bonis illis, nempe infantiæ, ignorantiæ & intelligentiæ, ita ſe habet; Bonum intelligentiæ eſt optimum, nam hoc eſt ſapientiæ; Bonum, quod præcedit, nempe ignorantiæ, eſt quidem bonum, ſed quia parum intelligentiæ ineſt, non vocari poteſt bonum ſapientiæ; bonum autem infantiæ eſt quidem in ſe bonum, ſed uſque eſt minus bonum quam priora, nam adhuc non adjunctum eſt ei aliquid verum intelli-

telli-

telligentiæ, ita non factum aliquod bonum ſapientiæ, ſed eſt modo planum ut fieri poſſit, cognitiones boni & veri faciunt, ut homo ſicut homo ſapiat: ipſa infantia, per quam ſignificatur innocentia, non eſt infantiæ, ſed eſt ſapientiæ, ut melius conſtare poteſt ex illis, quæ de infantibus in altera vita, ad finem hujus Capitis, dicentur: per Viginti in hoc Verſu, non aliud bonum, ut dictum, ſignificatur, quam bonum ignorantiæ; quod bonum non ſolum prædicatur eſſe apud eos, qui ſunt intra annum vigeſimum, ut dictum, ſed etiam apud omnes, qui in bono charitatis ſunt, & ſimul in ignorantia veri, ut ſunt illi intra Eccleſiam, qui in bono charitatis, nec ſciunt quid verum fidei, ex quacunque cauſa, ut ſunt perplurimi ex illis qui ſancte de Deo, & bene de proximo, cogitant; tum quoque ſunt omnes extra Eccleſiam, qui Gentes appellantur, & ſimiliter in bono charitatis vivunt; hi & illi, tametſi in veris fidei non ſunt, uſque, quia in bono, in facultate ſunt recipiendi vera fidei, in altera vita, æque ac infantes; intellectuale enim eorum nondum infectum eſt principiis falſi, nec voluntarium vita mali ita confirmatum quia ignorant quod falſum & malum; & charitatis vita ſecum habet, quod falſum & malum ignorantiæ poſſit facile flecti ad verum & bonum; non ita apud eos, qui in contrariis vero ſe confirmarunt, & ſimul in contrariis bono vitam egerunt. Alioquin *binæ decimæ* in Verbo, bonum tam cœleſte quam ſpirituale ſignificant; bonum cœleſte & inde ſpirituale per *duas decimas*, ex quibus unuſquiſque panis diſpoſitionis & facierum, conficiebatur, Levit: XXIV: 5: & bonum ſpirituale per *duas decimas* minchæ ſuper ſacrificium arietis, Num: XV: 6. Cap: XXVIII: 12. 20. 28. Cap: XXIX: 3. 9. 14; de quibus, ex Divini Domini Miſericordia, alibi.

2281. Quod dixit, non perdam propter viginti, ſignificet quod ſalvabuntur, conſtat ex ſerie rerum in ſenſu interno, ita abſque explicatione.

2282. Verſ: 32. *Et dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar tantum hac vice, forte inventi fuerint ibi decem, & dixit, non perdam propter decem.* Dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar tantum hac vice, ſignificat anxietatem adhuc de ſtatu generis humani: forte inventi fuerint decem, ſignificat ſi reliquiæ uſque eſſent: & dixit, non perdam propter decem, ſignificat quod ſalvabuntur.

2283. Dixit, ne quæſo ſuccenſeatur Domino meo, & loquar tantum hac vice, quod ſignificet anxietatem adhuc de ſtatu generis humani, conſtat ex affectione horum verborum, de qua ſupra n: 2275, ubi eadem verba.

2284. Forte inventi fuerint ibi decem, quod ſignificet ſi reliquiæ uſque eſſent, conſtat a ſignificatione numeri decem, quod ſint reliquiæ, de qua in Parte Prima, n: 576. 1738: quid autem Reliquiæ ſunt, in variis locis prius, ut n: 488. 530. 560. 561. 660. 661. 1050. 1738. 1906, dictum & oſtenſum eſt, nempe quod ſit omne bonum, & omne verum apud hominem, quod reconditum latet in ejus memoriis, & in ejus vita; notum eſt, quod nihil bonum, & nihil verum, niſi a Domino; tum quod bonum & verum continue a Domino apud hominem influat, ſed quod recipiatur diverſimode,

 verſimode,

verſimode, & quidem hoc ſecundum vitam mali, & ſecundum principia falſi, in quibus ſe homo confirmavit, hæc ſunt quæ bona & vera a Domino continue influentia vel exſtinguunt, vel ſuffocant, vel pervertunt; ne itaque bona malis, & vera falſis commiſceantur, ſi enim commiſcerentur periret homo in æternum, Dominus ſeparat illa, & bona ac vera, quæ accepit, recondit in interiore ejus homine, unde Dominus nuſquam permittet ut prodeant, quamdiu in malo & falſo eſt, ſed tunc ſolum, cum in aliquo ſtatu ſancto eſt, vel in quadam anxietate, vel in morbis, & ſimilibus; hæc quæ Dominus ita recondidit apud hominem, ſunt quæ vocantur reliquiæ, quarum mentio plurima fit in Verbo, ſed nondum alicui notum, quod illa ſignificent; homo ſecundum qualitatem & quantitatem reliquiarum, hoc eſt, boni & veri apud eum, fruitur beatitudine & felicitate in altera vita, nam, ut dictum, recondita ſunt in interiore ejus homine, & tunc patent, cum homo corporea & mundana reliquit: Dominus ſolus novit, quales & quantæ hominis reliquiæ ſunt, homo nuſquam hoc ſcire poteſt; nam hodie homo talis eſt, ut mentiri poſſit bonum, cum tamen intus nihil niſi malum eſt; tum quoque homo apparere poteſt ſicut malus, cum tamen intus habeat bonum; quare nuſquam homini licet judicare de altero, qualis ejus vita ſpiritualis eſt, ſolus enim Dominus, ut dictum, hoc novit; ſed unicuique licet judicare de altero, qualis eſt quoad vitam moralem & civilem, hoc enim ſocietatis intereſt: communiſſimum eſt, quod illi qui opinionem captarunt de aliquo vero fidei de aliis judicent, quod ſalvari nequeant, niſi ſimiliter credant ac illi, quod tamen Dominus prohibuit, Matth: VII: 1. 2; cum tamen ex multa experientia mihi notum factum ſit, quod ex omni religione ſalventur, modo per charitatis vitam reliquias boni & apparentis veri receperint; hæc ſunt, quæ intellecta, per, ſi inventi fuerint decem quod non perderentur propter decem, quibus ſignificatum, ſi reliquiæ eſſent quod ſalvarentur. Charitatis vita eſt, bene cogitare de alio, & ei bene velle, & percipere apud ſe gaudium ex eo, quod alii etiam ſalventur; at charitatis vitam non habent, qui volunt quod nulli alii ſalventur, quam qui credunt ſicut ii, & magis qui indignantur quod aliter ſit: hoc conſtare poteſt ſolum ex eo, quod plures ex gentibus, quam ex Chriſtianis, ſalventur; qui enim eorum bene cogitarunt de proximo, & ei bene voluerunt, melius, quam qui Chriſtiani vocantur, vera fidei in altera vita recipiunt, & præ Chriſtianis agnoſcunt Dominum; Angelis enim nihil jucundius & felicius eſt, quam inſtruere illos, qui ex tellure in alteram vitam veniunt.

2285. Quod non perdam propter decem, ſignificet quod ſalvabuntur, conſtat ex ſerie rerum in ſenſu interno, ita abſque explicatione.

2286. Verſ: 33. *Et ivit Jehovah, quando abſolvit loqui ad Abrahamum; & Abraham reverſus ad locum ſuum.* Ivit Jehovah, quando abſolvit loqui ad Abrahamum, ſignificat quod hic ſtatus perceptionis, in quo fuit Dominus, tunc abſolverit talis eſſe: & Abraham reverſus ad locum ſuum, ſignificat quod Dominus in ſtatum, in quo fuit antequam hæc percepit, rediret.

2287.

2287. Quod ivit Jehovah, quando abſolvit loqui ad Abrahamum, ſignificet quod hic ſtatus perceptionis, in quo fuit Dominus, tunc abſolverit talis eſſe, conſtat ex ſignificatione loqui, & ex repræſentatione Abrahami; loqui in ſenſu interno ſignificat cogitare, ut oſtenſum ſupra n: 2671, hic autem percipere, quia prædicatur de Jehovah, quod abſolverit loqui ad Abrahamum; cogitatio enim fuit ex perceptione, ut prius dictum, & perceptio ex interno Domini, quod fuit Jehovah: Abrahamus autem repræſentat in hoc Capite Dominum in ſtatu humano, ut ſæpius ſupra dictum; inde conſtare poteſt per quod ivit Jehovah, quando abſolvit loqui ad Abrahamum, nihil aliud in ſenſu interno ſignificetur, quam quod ille ſtatus perceptionis, in quo fuit Dominus, tunc abſolverit eſſe. Cauſa, cur in hoc Capite tam multum in ſenſu interno agatur de Perceptione & Cogitatione Domini, videatur ſupra n: 2249.

2288. Quod Abraham reverſus ad locum ſuum, ſignificet quod Dominus in ſtatum, in quo fuit antequam hæc percepit, rediret, conſtat ex repræſentatione Abrahami in hoc Capite, quod ſit Dominus in ſtatu humano; & ex ſignificatione Loci, quod ſit ſtatus, de qua in Parte Prima, n: 1273. 1378; ita hic reverti ad locum ſuum, in ſenſu interno, eſt redire ad ſtatum, in quo prius fuit. Quod bini ſtatus fuerint Domino, cum vixit in mundo, nempe ſtatus Humiliationis, & ſtatus Glorificationis, prius dictum & oſtenſum eſt; ſtatus Humiliationis Ipſius fuit cum in Humano quod traxit hæreditario a matre; ſtatus Glorificationis cum in Divino, quod habuit a Jehovah Patre Ipſius; illum ſtatum, nempe Humanum a matre prorſus exuit Dominus, & induit Humanum Divinum, cum tranſivit e mundo, & rediit ad Ipſum Divinum, in quo fuit ab æterno, Joh: XVII: 5, una cum Humano Divino facto, ex quo utroque eſt Sanctum, quod univerſum Cœlum implet; ita ex Divino Ipſo, Humano Divino per Sanctum procedens regit univerſum.

De Statu Infantum in altera vita.

2289. *PRO certo ſcire datum, quod omnes infantes qui moriuntur, in univerſo terrarum orbe, a Domino reſuſcitentur, & in cœlum auferantur, & ibi apud Angelos, qui curam eorum habent, educentur, ac inſtruantur, tum ſicut intelligentia & ſapientia proficiunt, adoleſcant: exinde conſtare poteſt, quam immenſum ſit cœlum Domini ſolum ex Infantibus; nam omnes illi inſtruuntur in veris ſidei, & bonis amoris mutui, & fiunt angeli.*

2290.

2290. *Qui nihil de ſtatu vitæ poſt mortem ſciunt, opinari poſſunt, quod infantes, illico, dum in alteram vitam veniunt, in intelligentia & ſapientia angelica ſint; ſed quod aliter ſe habeat, per multam experientiam inſtructus ſum; qui non diu poſt nativitatem obeunt, ſunt infantili mente pæne ſicut in terra, nec quicquam plus ſciunt; modo enim ſecum habent facultatem ſciendi, ex hac intelligendi, & ex hac ſapiendi, quæ facultas perfectior eſt, quia non in corpore ſunt, ſed ſunt ſpiritus: quod tales ſint, cum primum in cælum veniunt, non modo mihi dictum eſt, ſed etiam oſtenſum; aliquibus enim vicibus, ex Divina Domini Miſericordia, ad me Infantes in choris miſſi ſunt, & conceſſum quoque prælegere illis Orationem Domini, & ſimul tunc datum percipere, quomodo Angeli, in quorum conſortio fuerunt, in teneras & novitias illorum ideas, ſenſum rerum, quæ in Oratione Domini, inſinuarent, & illas, quantum recipere potuerunt, implere; & dein quomodo illis data copia cogitandi ſimilia ſicut ex ſe.*

2291. *Qualis illorum tener intellectus ſit, etiam oſtenſum mihi, cum ego Orationem Domini orarem, & illi tunc in ideas cogitationis meæ ex ſuo intellectuali influerent, quod tam tenerum fuit, ut vix illis aliquid præter ſenſum verborum; ſed uſque quod ideæ eorum in illa teneritudine eſſent apertiles uſque ad Dominum, hoc eſt, uſque a Domino; nam Dominus in Infantum ideas præprimis ab intimis influit; nihil enim adhuc illorum ideas clauſit, ſicut apud adultos, nulla principia falſi ad intelligendum verum, nec vita mali ad recipiendum bonum, & ſic ad ſapiendum.*

2292. *Ex his conſtare poteſt, quod Infantes non illico poſt mortem in ſtatum Angelicum veniant, ſed quod per cognitiones boni & veri ſucceſſive introducantur, & hoc ſecundum omnem ordinem cæleſtem; nam omnium minima eorum indolis ibi exquiſitiſſime percipiuntur, & ſecundum omnia & ſingula momenta eorum inclinationis aguntur ad recipiendum vera boni, & bona veri, & hoc ſub continuo Domini auſpicio.*

2293. *Imprimis initiantur jugiter in id, quod non alium Patrem ſciant, & dein agnoſcant, quam ſolum Dominum, & quod ab Ipſo vitam habeant; nam quod vitæ ſint, nempe vere humanæ & angelicæ, eſt ab intelligentia veri & ſapientia boni, quam unice habeat a Domino: inde eſt, quod non ſciant aliter, quam quod nati ſint in cælo.*

2294. *Pluries cum Infantes apud me fuerunt in choris, cum adhuc prorſus infantiles eſſent, auditi ſunt ſicut tenerum inordinatum, ſic ut nondum ſicut unum agerent, quemadmodum dein cum adultiores facti; & quod*

quod miratus, ſpiritus apud me non potuerunt ſe retinere, quin eos ducerent, nempe ad cogitandum & ad loquendum; innata eſt ſpiritibus talis cupido, ſed obſervatum toties, quod infantes repugnarent, non volentes ita cogitare nec ita loqui; renuentiam & repugnantiam cum quadam ſpecie indignationis, ſæpius appercepi, cumque illis datum eſſet aliquid copiæ loquendi, dicebant modo quod non ita ſit; *inſtructus ſum, quod talis ſit Infantum tentatio in altera vita, ut adſueſcant & inaugurentur non ſolum ad reſiſtendum falſo & malo, ſed etiam ut non ab alio cogitent, loquantur & agant, ita non ab alio patiantur ſe duci, quam a ſolo Domino.*

2295. *Quando Infantes non in illo ſtatu ſunt, ſed in interiore ſphæra, nempe angelica, tunc nihil uſquam infeſtari poſſunt a ſpiritibus, imo tametſi in medio eorum. Quandoque etiam Infantes, qui in altera vita ſunt, a Domino mittuntur ad infantes in terra, tametſi infans in terra id prorſus neſcit; his quam maxime delectantur.*

2296. *Quomodo omnia illis inſinuantur per jucunda & amœna, quæ genio eorum conveniunt, mihi etiam oſtenſum eſt; datum enim videre Infantes decoratiſſime amictos, circum pectus ſertis florum ex amœniſſimis & cæleſtibus coloribus ſplendeſcentium, & præterea circum tenera eorum brachia: quondam etiam videre datum Infantes cum virginibus eorum educatricibus in horto paradiſiaco, non ita ex arboribus, ſed ex tranſtris quaſi laureis, & ſic porticibus, ornatiſſimo cum viis adituum verſus interiora; & ipſos Infantes ſimiliter tunc amictos, & cum intrabant, floretum ſupra introitum lætiſſime exſplendeſcebat; inde quales illis delitiæ, conſtare poteſt, tum quod per amœna & jucunda introducantur in bona innocentiæ & charitatis, quæ jucundis illis & amœnis jugiter a Domino inſinuantur.*

2297. *Præterea Infantes, ſicut perficiuntur, etiam circumdantur atmoſphæris ſecundum ſtatum perfectionis eorum; quod atmoſphæræ in altera vita dentur innumerabili varietate, & ineffabili pulchritudine, ab experientia videatur in Parte Prima, n:* 1621; *illis imprimis ſiſtuntur atmoſphæræ ſicut ludentium Infantum in minimis inconſpicuis, ſed perceptibilibus modo intima idea formis, ex quibus ideam capiunt illam cæleſtem, quod omnia & ſingula circum eos vivant, & quod ſint in vita Domini, quæ intima eorum afficit felicitate.*

2298. *Oſtenſum mihi per modum communicationis in altera vita familiarem, quales Infantum ideæ ſunt, cum vident aliqua objecta, erant ſicut omnia & ſingula viverent; ſic ut in cogitationis ſuæ ideis ſingulis haberent vitam: & perceptum, quod ſimiles fere ideæ ſint infantibus in*

tellure,

tellure, cum in ſuis luſoriis ſunt, nam nondum iis reflexio qualis adultis, quid inanimalum.

2299. *Inſtruuntur Infantes imprimis per repræſentativa geniis eorum adæquata, quæ quam pulchra, & ſimul ſapientia ab interiori plena ſint, nuſquam aliquis credere poteſt; ita illis inſinuatur per gradus intelligentia, quæ ſuam animam trahit a bono: unum ſolum Repræſentativum, quod videre datum, licet hic referre, ex quo concludi poteſt ad reliqua; repræſentabant Dominum e ſepulchro aſcendentem, & ſimul Humani Ipſius unitionem cum Divino, quod fiebat modo tam ſapiente, ut excederet omnem ſapientiam humanam, & ſimul modo innocente infantali; ſiſtebant etiam ideam ſepulchri, ſed non ſimul ideam Domini niſi ita remote, ut vix perciperetur quod Dominus niſi quaſi e longinquo, ex cauſa quia ideæ ſepulchri ineſt aliquid funeris, quod ſic removebant poſtea admittebant prudentiſſime in ſepulchrum quoddam atmoſphæricum apparens uſque ut tenue aqueum, quo ſignificabant, etiam per remotionem decentem, vitam ſpiritualem in baptiſmo: poſtea vidi repræſentari ab iis Domini deſcenſum ad vinctos, & aſcenſum cum vinctis in cælum, & hoc incomparabili prudentia & pietate; & quod infantile erat, cum repræſentarent Dominum apud vinctos in inferiore terra, funiculos fere inconſpicuos, molliuſculos, & tenerrimos demittebant, quibus Dominum allevarent in aſcenſu; ſemper in ſancto timore, ne quicquam in repræſentativo attingeret aliquid in quo non ſpirituale cæleſte: præter alia repræſentativa, in quibus ſunt, & per quæ in cognitiones veri, & affectiones boni, ſicut per ludos infantum animis conformes, perducuntur.*

2300. *Præterea ſunt Infantes diverſo genio & diverſa indole, & hoc ex hæreditario, quod trahunt a parentibus, & per ſucceſſionem ab avis & atavis; actuale enim parentum aſſuetudine confirmatum, induit naturam, & implantatur hæreditario infantibus, inde illorum inclinationes diverſæ.*

2301. *In genere ſunt Infantes genio vel cæleſti vel ſpirituali; qui genio cæleſti ſunt, probe dignoſcuntur ab illis qui genio ſpirituali; illi molliuſcule cogitant, loquuntur & agunt, ſic ut vix quidquam appareat niſi fluens quid ex amore boni in Dominum & erga infantes alios; hi autem non ita molliter, ſed quoddam quaſi alatum vibratile ſe manifeſtat in ſingulis illorum; tum etiam patet ab indignatione eorum; præter alia; ita unuſquiſque infans ab alio quocunque diverſæ indolis eſt, & quiſque ſecundum indolem educatur.*

2302. *Sunt certæ & plures Societates Angelorum, quæ curam habent Infantum, imprimis ſunt ex ſexu fæminino, quæ in vita corporis eorum tener-*

tenerrime amarunt infantes: Infantes, qui probiores aliis ſunt, certo more offerunt Domino.

2303. *Spiritus Angelici, qui ſuperne antrorſum, mecum loquuti loquela angelica, non diſtincta in voces, dicentes quod ſtatus eorum eſſet ſtatus tranquillitatis pacis, & quod apud eos eſſent quoque infantes, & quod ab eorum conſortio perciperent beatitudinem; erant quoque illi ſpiritus ex ſexu fœminino. Loquuti porro de Infantibus in tellure, quod apud eos ſtatim poſt nativitatem ſint Angeli e cælo Innocentiæ; ſuccedente ætate angeli e cælo tranquillitatis pacis; poſtea qui e ſocietatibus charitatis; & dein ſicut innocentia & charitas apud infantes liberos decreſcit, alii Angeli; & tandem cum adultiores fiunt, & intrant in vitam a charitate alienam, quod quidem Angeli adſint, ſed remotius, & hoc ſecundum fines vitæ, quos Angeli imprimis regunt, bonos jugiter inſinuando, & malos avertendo; at quantum hoc poſſunt aut non poſſunt, proprius aut remotius influunt.*

2304. *Multi autumare poſſunt, quod Infantes maneant infantes in altera vita, & quod ſint ſicut infantes inter angelos; qui in ignorantia ſunt quid Angelus, in opinione illa potuerint confirmari a ſimulachris hic & ibi in Templis, ac alibi, ubi Infantes ut Angeli exhibentur; ſed res ſe prorſus aliter habet; intelligentia & ſapientia facit, angelum, quam quamdiu infantes nondum habent, ſunt quidem apud Angelos, ſed non ſunt Angeli; cum vero intelligentes & ſapientes facti ſunt, tunc primum fiunt Angeli; imo, quod miratus, tunc non apparent ſicut Infantes, ſed ſicut adulti; nam tunc non amplius infantili genio ſunt, ſed angelico adultiori; intelligentia & ſapientia hoc ſecum habet, nam quod intellectus & judicium, & inde vita faciant, ut quiſque appareat ſibi & aliis ſicut adultus, cuivis conſtare poteſt. Quod ita ſit, non ſolum ab Angelis informatus ſum, ſed etiam cum quodam loquutus qui infans mortuus eſt, & dein uſque ut adultus apparuit; idem quoque loquutus eſt cum fratre ſuo, qui in adulta ætate deceſſit, & hoc ex tanto amore fraterno mutuo, ut frater nequaquam potuiſſet reſiſtere quin lachrymaret, dicens quod non aliud perceperit, quam quod ipſe amor eſſet, qui loqueretur; præter alia exempla, quæ memorare non opus.*

2305. *Quidam ſunt, qui autumant Innocentiam idem eſſe cum Infantia, ex cauſa quia Dominus de Infantibus dixit, quod talium ſit cælum, & qui non fiunt ſicut infantes, non poſſint intrare in Regnum cælorum; ſed qui ita autumant, non ſciunt internum ſenſum Verbi, & ſic quid per Infantiam intelligitur; per infantiam intelligitur innocentia intelligentiæ & ſapientiæ, quæ talis eſt, ut agnoſcant ſe a Domino ſolum*

 vitam

vitam habere, & Dominum eſſe unicum eorum Patrem, nam quod homo ſit homo, eſt ab intelligentia veri & ſapientia boni, quam unice habent a Domino; ipſa Innocentia, quæ vocatur in Verbo Infantia, nuſquam eſt & habitat, quam in ſapientia, uſque adeo, ut quo ſapientior quis eſt, eo ſit innocentior; quare Dominus eſt Ipſa Innocentia, quia Ipſa Sapientia.

2306. *Quod infantum innocentiam attinet, illa, quia abſque intelligentia & ſapientia adhuc, eſt modo planum quoddam ad recipiendum genuinam Innocentiam, quam recipiunt ſecundum gradus prout ſapientes fiunt. Repræſentatum eſt mihi, qualis eſt Innocentia infantum, per ligneum quoddam fere expers vitæ, quod vivificatur, ſicut per cognitiones veri & affectiones boni perficiuntur: & poſtea repræſentatum, qualis eſt genuina Innocentia, per pulcherrimum Infantem prorſus vivum, & nudum; ipſi enim Innocentes, qui ſunt in intimo cælo, & ſic proximi Domino, coram oculis aliorum Angelorum non apparent aliter ac Infantes, & quidem nudi, nam Innocentia repræſentatur per nuditatem quam non pudent, ut legitur de primo Homine & ejus uxore in Paradiſo. Verbo, quo ſapientiores Angeli, eo innocentiores, & quo innocentiores, eo plus apparent ſibi ſicut infantes; inde eſt, quod Innocentia in Verbo ſignificetur per Infantiam: ſed de Innocentiæ ſtatu, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus.*

2307. *Loquutus cum Angelis de Infantibus, num puri ſint a malis, quia illis nullum actuale malum, ſicut adultis; ſed dictum mihi, quod illi æque in malo ſint, imo quod illi quoque nihil niſi malum ſint, ſed quod ii, ſicut omnes Angeli, detineantur a malo, & teneantur in bono a Domino uſque adeo, ut appareat iis ſicut in bono ex ſe ſint; quare etiam infantes, poſtquam adulti facti in cælo, ne in falſa opinione de ſe ſint, quod bonum apud eos, ſit ex iis, & non ex Domino, remittuntur quandoque in mala ſua, quæ hæreditario acceperunt, & in illis relinquuntur, uſque dum ſciunt, agnoſcunt, & credunt, quod ita ſe habeat: quidam etiam, qui infans mortuus, ſed qui adolevit in cælo, in ſimili opinione fuit, quare in vitam malorum ſibi innatam remiſſus, & tunc percipere mihi datum ex ſphæra ejus, quod animum haberet imperandi aliis, & quod laſciva pro nihilo æſtimaret, quæ fuerunt mala ei hæreditario ex parentibus; at poſtquam agnovit quod talis eſſet, tunc iterum receptus inter angelos, inter quos prius fuit.*

2308. *Nuſquam aliquis in altera vita luit pænam propter malum hæreditarium, quia ejus non eſt, ita non in culpa quod talis ſit; ſed propter malum actuale, quod ipſius eſt, ita quoque quantum ex malo hæreditario*

ditario per actualem vitam ſibi appropriavit, ut prius n: 966, *dictum eſt: quod Infantes adulti facti remittantur in ſtatum mali ſui hæreditarii, non eſt ideo ut pœnam luant, ſed ut ſciant quod ex ſe non niſi malum ſint, & quod ab inferno, quod apud eos, ex Miſericordia Domini in cælum auferantur, & quod in cælo non ſint ex merito ſui, ſed ex Domino; & ſic ne ex bono, quod apud eos, ſe coram aliis jactent; nam hoc eſt contra bonum amoris mutui, ſicut eſt contra verum fidei.*

2309. *Ex his, quæ allata, conſtare poteſt, qualis eſt educatio Infantum in cælo, nempe quod per intelligentiam veri & ſapientiam boni, introducantur in vitam angelicam, quæ eſt amor in Dominum, & amor mutuus, in quibus eſt Innocentia: ſed quam contraria ſit Educatio Infantum in terra, apud plures, conſtare potuit ab unico hoc exemplo; eram in platea urbis magnæ, & vidi puerulos inter ſe dimicantes, affluebat turba, quæ hoc multa voluptate aſpectabat, & inſtructus quod ipſi parentes excitent puerulos liberos ad tales pugnas; ſpiritus boni & angeli, qui illa per oculos meos videbant, illa ita averſabantur, ut horrorem perciperem, & maxime ex eo, quod parentes eos ad talia incitent; dicentes, quod ſic in prima ætate exſtinguant omnem amorem mutuum, & omnem innocentiam, quæ Infantibus a Domino, & illos in odia & vindictas initient, conſequenter quod liberos ſuos ſuo ſtudio ex cælo excludant, ubi nihil niſi amor mutuus: caveant itaque a talibus parentes, qui infantibus ſuis bonum volunt.*

Ad finem Capitis præcedentis xvii Geneſ: *agitur de* ultimo Judicio, *ad finem hujus Capitis* xviii Geneſ: *de* ſtatu infantum in altera vita, *utrumque ab experientia illorum, quæ viſa & audita ſunt in mundo ſpirituum & cælo angelorum.*

F I N I S.

Arcana Cæleſtia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

GENESI

Capite Decimo Nono:

Una cum Mirabilibus,

Quæ viſa & audita ſunt

In Mundo Spirituum, & Coelo Angelorum;

Hic ad finem, quæ de

Memoria remanente hominis poſt mortem, & reminiſcentia eorum, quæ egerat in vita corporis.

IV.

MDCCL.

PARS SECUNDA.

LIBRI *GENESEOS.*

CAPUT DECIMUM NONUM.

2310. DE SENSU INTERNO Verbi pluries prius actum eſt; ſed ſcio, quod pauci poſſint credere, quod talis ſenſus ſit in ſingulis Verbi, non ſolum in Propheticis, ſed etiam in Hiſtoricis: quod talis ſenſus ſit in *Propheticis*, facilius credi poteſt, quia in illis non talis ſeries eſt, & ſimul in illis ſunt loquutiones peregrinæ; inde quod aliquod arcanum involvant, quiſque autumare poteſt: ſed quod ſimiliter in *Hiſtoricis*, non ita facile apparet, tam quia hactenus nemini in mentem venit, quam quia Hiſtorica talia ſunt, ut animum detineant in ſe, & ſic abſtrahant mentem ad cogitandum quod altius quoddam ibi reconditum ſit; tum quoque quia Hiſtorica vere talia ſunt, qualiter relata: at uſque nullus non concludere poteſt, quod interius etiam in illis cœleſte & Divinum ſit, quod non elucet, ex eo *Primo*, quod Verbum ſit a Domino per cœlum ad hominem demiſſum, & ſic quod aliud ſit in ſua origine; qualis origo ſit, & quod hæc differat & diſtet a literali ſenſu ita, ut ne quidem videatur, proinde ab illis qui mere mundani ſunt, non agnoſcatur, multis in ſequentibus oſtendetur: *Secundo*, quod Verbum, quia Divinum, non ſolum ſcriptum ſit pro homine, ſed etiam pro Angelis apud hominem, ut inſerviat, non modo uſui Generi Humano, ſed etiam uſui

Cœlo; & quod ſic Verbum ſit Medium uniens Cœli & Terræ; unio eſt per Eccleſiam, & quidem per Verbum in Eccleſia, quod ideo tale eſt, & ab omni alio ſcripto diſtinguitur. Quod in ſpecie Hiſtorica attinet, niſi ea ſimiliter Divina & Cœleſtia abſtracte a litera continerent, nuſquam agnoſci potuiſſent ab aliquo, qui ultra cogitat, pro Verbo inſpirato, & hoc quoad unamquamvis jotham; an quiſquam diceret, quod memoraretur in Divino Verbo de re abominabili filiarum Lothi, de quibus ad finem hujus Capitis; de Jacobo, quod baculos decorticaverit & denudaverit ad album, & poſuerit in aqualiculis, ut pareret grex diverſicolores, punctatos & maculoſos, præter plura alia in Libris cæteris Moſis, in Joſuæ, Judicum, Samuelis, & Regum, quæ nullius rei forent, & perinde ſi ſcirentur vel non ſcirentur, niſi Divinum arcanum altius involverent; niſi hoc, nihil differrent ab hiſtoricis aliis, quæ quandoque ita ſcripta ſunt, ut plus videantur poſſe afficere. Quia Orbis Eruditus ignorat, quod Divina & cœleſtia intus etiam in Hiſtoricis Verbi lateant, niſi foret ex ſancta veneratione quæ ab infantia illis pro Libris Verbi impreſſa eſt, etiam facile animo dicerent, quod Verbum non ſit ſanctum, niſi ſolum inde, cum tamen non inde eſt, ſed quia ſenſus internus, & is cœleſtis & Divinus, ineſt, qui facit ut uniat Cœlum cum Terra, hoc eſt, mentes angelicas cum humanis, & ſic has cum Domino.

2311. Quod Verbum tale ſit, & ſic diſtinctum ab omni alio ſcripto, conſtare poteſt etiam ex eo, quod non ſolum omnia Nomina ſignificent res, ut oſtenſum prius n: 1224. 1264. 1876. 1888, ſed etiam omnes Voces ſenſum ſpiritualem habeant, ac ita quod aliud ſignificent in Cœlo, quam in terra, & hoc conſtantiſſime tam in Propheticis quam in Hiſtoricis; quæ Nomina & quæ Voces cum in ſenſum cœleſtem, ſecundum ſignificationem eorum in toto Verbo conſtantem, exponuntur, prodit Senſus Internus, qui eſt Verbum Angelicum: duplex hic ſenſus Verbi ſe habet inſtar Corporis & Animæ, Senſus literalis eſt inſtar corporis, & Senſus Internus inſtar animæ; & ſicut corpus per animam vivit, ita Senſus literalis per internum, per hunc vita Domini influit in illum, ſecundum affectionem illius qui legit: inde patet, quam ſanctum ſit Verbum, tametſi coram mundanis mentibus non ita apparet.

CAPUT

CAPUT XIX.

1. ET venerunt duo Angeli Sodomam in veſpera, & Loth ſedens in porta Sodomæ, & vidit Loth, & ſurrexit obviam illis, & incurvavit ſe facies in terram.

2. Et dixit, ecce quæſo, Domini mei, declinate quæſo ad domum ſervi veſtri, & pernoctate, & lavate pedes veſtros, & mane ſurgatis, & eatis in viam veſtram; & dixerunt, non; quia in platea pernoctabimus.

3. Et urgebat eos valde, & declinaverunt ad eum, & venerunt ad domum ejus, & fecit eis convivium, & azyma coxit, & comederunt.

4. Vix adhuc cubuerunt, & viri urbis, viri Sodomæ, circumdederunt domum, a puero & uſque ad ſenem, omnis populus ab extremo.

5. Et clamaverunt ad Loth, & dixerunt ei, ubi Viri qui venerunt ad te noctu, educ eos ad nos, & cognoſcamus eos.

6. Et exivit ad eos Loth ad januam, & oſtium clauſit poſt ſe.

7. Et dixit, ne quæſo, fratres mei, malefaciatis.

8. Ecce, quæſo, mihi duæ filiæ, quæ non cognoverunt virum, educam, quæſo, eas ad vos, & faciatis eis ſicut bonum in oculis veſtris; tantum Viris illis ne faciatis quicquam, quia propterea venerunt in umbram trabis meæ.

9. Et dixerunt, accede ultra, & dixerunt, num unus venit ad peregrinandum, & judicabit judicando, nunc malefaciemus tibi præ illis, & urſerunt in virum, in Loth valde, & acceſſerunt ad effringendum oſtium.

10. Et emiſerunt Viri manum ſuam, & introduxerunt Lothum ad ſe in domum, & oſtium clauſerunt.

11. Et viros, qui januæ domus, percuſſerunt cæcitatibus, a parvo & uſque ad magnum, & laboraverunt ad inveniendum januam.

12. Et dixerunt Viri ad Lothum, adhuc quis tibi hic, generum, & filios tuos, & filias tuas, & omnem qui tibi in urbe, educ e loco.

13. Quia perdentes Nos locum hunc, quia magnus factus eſt clamor eorum coram JEHOVAH, & miſit Nos JEHOVAH ad perdendum eum.

14.

14. Et exivit Loth, & loquutus eſt ad generos ſuos accipientes filias ſuas, & dixit ſurgite, exite e loco iſto, quia perdens Jehovah urbem; & fuit ſicut ludens in oculis generorum ejus.

15. Sicuti aurora aſcendit, & ad feſtinandum adigebant Angeli Lothum, dicendo, ſurge, accipe uxorem tuam, & duas filias tuas inventas, ne forte conſumaris in iniquitate urbis.

16. Et moratus, & apprehenderunt Viri manum ejus, & manum uxoris ejus, & manum duarum filiarum ejus, in clementia Jehovæ ſuper eum, & eduxerunt eum, & ſtatuerunt eum extra urbem.

17. Et fuit, cum educerent ii illos foras, & dixit, eripe te ſuper anima tua, ne reſpicias poſt te, & ne conſiſtas in omni planitie, in montem eripe te, ne forte conſumaris.

18. Et dixit Loth ad eos, ne quæſo, Domini mei.

19. Ecce, quæſo, invenit ſervus tuus gratiam in oculis tuis, & magnam feciſti miſericordiam tuam, quam feciſti mecum, ad vivificandum animam meam, & ego non potero eripere me in montem, ne forte adhæreat mihi malum, & moriar.

20. Ecce, quæſo, urbs hæc propinqua ad fugiendum illuc, & ea parva, eripiam me quæſo illuc, annon parva ea, & vivat anima mea.

21. Et dixit ad eum, ecce acceptavi faciem tuam etiam quoad verbum hoc, quod non evertam urbem, de qua loquutus.

22. Feſtina, eripe te illuc, quia non poſſum facere quicquam uſque venire te illuc; propterea vocavit nomen urbis Zoar.

23. Sol egreſſus ſuper terram, & Loth venit Zoarem.

24. Et Jehovah pluere fecit ſuper Sodomam & ſuper Amoram ſulphur & ignem a cum Jehovah e cœlo.

25. Et evertit urbes illas, & omnem planitiem, & omnes habitatores urbium, & germen agri.

26. Et reſpexit uxor ejus poſt eum, & facta ſtatua ſalis.

27. Et ſurrexit Abraham in matuta, ad locum quo ſteterat ibi coram Jehovah.

28. Et proſpexit contra facies Sodomæ & Amoræ, & contra omnes facies terræ planitiei, & vidit, & ecce aſcendit fumus terræ, ſicut fumus fornacis.

29. Et fuit in perdendo Deus urbes planitiei, & recordatus eſt Deus Abrahami, & emiſit Lothum e medio everſionis, in evertendo urbes, in quibus habitavit Loth.

30. Et aſcendit Loth e Zoar, & habitavit in monte, & duæ filiæ ejus

ejus cum eo, quia timuit habitare in Zoar, & habitabat in ſpelunca is & duæ filiæ ejus.

31. Et dixit Primogenita ad minorem, pater noſter ſenex, & vir nullus in terra, ad veniendum ad nos, ſecundum viam totius terræ.

32. Veni, propinemus patri noſtro vinum, & cubemus cum eo, & vivificemus de patre noſtro ſemen.

33. Et propinaverunt patri ſuo vinum in nocte illa, & venit primogenita, & cubuit cum patre ſuo, & non cognovit in cubare ejus & in ſurgere ejus.

34. Et fuit a craſtino, & dixit primogenita ad minorem, ecce cubui heri cum patre meo, propinemus ei vinum etiam nocte hac, & veni, cuba cum eo, & vivificemus de patre noſtro ſemen.

35. Et propinaverunt etiam in nocte illa patri eorum vinum, & ſurrexit minor, & cubuit cum eo, & non cognovit in cubare ejus, & in ſurgere ejus.

36. Et conceperunt binæ filiæ Lothi de patre ſuo.

37. Et peperit primogenita filium, & vocavit nomen ejus Moab, is pater Moabi uſque ad diem hunc.

38. Et minor etiam illa peperit filium, & vocavit nomen ejus Benammi, is pater filiorum Ammonis uſque ad diem hunc.

CONTENTA.

2312. IN hoc Capite, in Senſu Interno, per Loth deſcribitur Status Eccleſiæ Spiritualis, quæ in bono charitatis eſt, ſed in cultu externo, quomodo illa progreſſu temporis decreſcit.

2313. *Primus Status* Eccleſiæ illius, quod in bono charitatis ſint, & Dominum agnoſcant; & quod ab Ipſo in bono confirmentur, Verſ: 1. 2. 3. & ſalventur, Verſ: 12. *Secundus Status*, quod apud eos mala incipiant agere contra bona, at quod detineantur potenter a malis, & teneantur in bonis, a Domino, Verſ: 14. 15. 16. Imbecillitas eorum deſcribitur, Verſ: 17: quod ſalventur, Verſ: 19. *Tertius Status*, quod non amplius ex affectione boni, ſed ex affectione veri, cogitent & agant, Verſ: 18. 19. 20; & quod ſalventur, Verſ: 23. *Quartus Status*, quod affectio veri pereat, quod eſt uxor Lothi facta ſtatua ſalis, Verſ: 26. *Quintus Status*, quod bonum impurum ſeu bonum falſi ſuccedat, quod eſt Loth in ſpelunca montis, Verſ: 30. *Sextus ſtatus*, quod etiam hoc bonum adhuc magis adulteretur & falſificetur, Verſ: 31. 32. 33. Pariter verum, Verſ: 34. 35. Quod inde conci-

concipiatur & naſcatur quoddam inſtar Eccleſiæ, cujus bonum ita vocatum eſt Moab, & cujus verum etiam ita vocatum eſt filius Ammonis.

2314. Porro in Senſu Interno per Habitatores Sodomæ deſcribitur Status eorum intra eandem Eccleſiam, qui contra bonum charitatis ſunt; & quomodo malum & falſum apud eos progreſſu temporis accreſcit, uſque dum iis nihil niſi malum & falſum.

2315. *Primus Status* eorum, quod contra bonum charitatis ſint, & contra Dominum, Verſ: 4. 5. *Secundus Status*, quod tametſi informati de bono charitatis, & de affectionum ejus jucundis, quibus fruituri, uſque obſtinent ſe, & bonum rejiciant, Verſ: 6. 7. 8. Quod etiam ipſum bonum charitatis deſtruere conentur, ſed quod Dominus illud tutetur, Verſ: 9. 10. *Tertius Status*, quod tandem tales fiant, ut ne quidem videre poſſint verum & bonum, minus quod verum ducat ad bonum, Verſ: 11. Quod ſit occupati a malo & falſo, ut non poſſint non perire, Verſ: 13. *Quartus Status*, Interitus eorum, Verſ: 24: Et quod ab iis ſeparentur omnia bona & vera.

2316. Quod boni a malis ſeparentur, & quod boni ſalventur, per Humanum Domini factum Divinum, Verſ: 27. 28. 29.

SENSUS INTERNUS.

2317. VERS: 1. *Et venerunt duo Angeli Sodomam in veſpera, & Loth ſedens in porta Sodomæ, & vidit Loth, & ſurrexit obviam illis, & incurvavit ſe facies in terram.* Venerunt duo Angeli Sodomam in veſpera, ſignificat viſitationem, quæ præcedit judicium; duo Angeli, ſignificant Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, cui judicium; Sodoma malos, imprimis qui intra Eccleſiam; Veſpera eſt tempus viſitationis: & Loth ſedens in porta Sodomæ, ſignificat illos qui in bono charitatis, at in cultu externo, qui hic ſunt Loth; qui inter malos, ſed ſeparati ab illis, quod eſt ſedere in porta Sodomæ: & vidit Loth, ſignificat conſcientiam eorum: & ſurrexit obviam illis, ſignificat agnitionem, & charitatis affectum: & incurvavit ſe facies ad terram ſignificat humiliationem.

2318. Venerunt duo Angeli Sodomam veſpera, quod ſignificet viſitationem quæ præcedit judicium, conſtare poteſt ab illis quæ a tribus Viris ſeu Jehovah dicta ſunt in Capite præcedente; tum ab illis quæ in hoc Capite ſequuntur; ut & a ſignificatione veſperæ: in Capite præcedente dixit Jehovah, " Deſcendam & videbo, num ſecundum clamorem, qui venit ad Me, fece-

fecerint habitatores Sodomæ & Amoræ conſumationem, & ſi non, cognoſcam," Verſ; 20. 21; per quæ verba quod ſignificetur Viſitatio quæ præcedit judicium, ibi oſtenſum eſt: in hoc Capite deſcribitur ipſe Viſitationis actus, dein Judicium, ut a ſequentibus patet: quod Veſpera ſignificet tempus viſitationis, videbitur infra: quid Viſitatio, & quod Viſitatio præcedat Judicium, videatur n: 2242. In Capite præc: actum eſt de ſtatu perverſo Generis humani, & de dolore ac interceſſione Domini pro illis qui in malo, ſed uſque in aliquo bono & vero; quare nunc ſequitur de ſalvatione eorum, qui in aliquo bono & vero ſunt, hi ſunt qui in hoc Capite repræſentantur per Lothum; tum ſimul de interitu eorum qui prorſus in malo & falſo ſunt, hi ſunt qui hic ſignificantur per Sodomam & Amoram.

2319. Duo Angeli, quod ſignificent Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, Cui judicium, conſtat tam a ſignificatione Angelorum in Verbo, quam ex eo quod hic duo Angeli dicantur: quod Angeli in Verbo ſignificent quoddam eſſentiale Divinum apud Dominum, ſed quid, ex ſerie, conſtare poſſe, prius n: 1925, oſtenſum eſt; quod hic ſignificent Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, ex eo patet, quia per tres Viros, qui fuerunt apud Abrahamum, intellectum eſt Divinum Ipſum, Humanum Divinum, & Sanctum procedens Domini, n: 2149. 2156. 2288; inde, & ex eo quod Jehovah dicantur, Verſ: 24, tum ex ſignificatione Angelorum, n: 1925, liquet, quod per duos Angelos hic intelligatur Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini.

2320. Cur hic modo bini Angeli eſſent, cum apud Abrahamum tres Viri, eſt arcanum quod paucis non poteſt exponi; conſtare poteſt aliquatenus ex eo, quod in hoc Capite agatur de Judicio, nempe de Salvatione Fidelium, & Damnatione Infidelium; & ex Verbo conſtat, quod Divino Humano & Sancto procedenti Domini, ſit judicium; quod Divino Humano, apud Johannem, "Non Pater judicat quemquam, ſed judicium omne dedit Filio," V: 22, per Filium intelligitur Divinum Humanum, videatur n: 2159: quod Sancto procedenti a Domini Divino Humano judicium, etiam apud Johannem, "Si abivero, mittam Paracletum ad vos; cumque venerit Ille, "arguet mundum de peccato, & de juſtitia, & de judicio," XVI: 8: & quod Sanctum procedat a Domino, apud Eundem, "Non loquetur ex ſe, "ſed de Meo accipiet, & annuntiabit," XVI: 13. 15; & hoc cum Humanum Divinum factum, hoc eſt, cum Dominus glorificatus eſt, apud Eundem, "Nondum erat Spiritus Sanctus, quia Jeſus nondum glorificatus eſt," VII: 29.

2321. Quod judicium ſit Divino Humano & Sancto procedenti Domini, ita ſe habet; quod ſalvari non potuerit Genus humanum amplius, niſi Dominus venerit in mundum, & univerit Eſſentiam Divinam Eſſentiæ Humanæ; nam abſque Humano Domini Divino facto non ad hominem magis pertingere potuit ſalus, n: 1999. 2016. 2034. 2035: ipſum Sanctum procedens a Divino Humano Domini, eſt quod ſeparat malos a bonis, mali enim timent & horrent adeo Sanctum Domini, ut non approximare poſſint ad

illud, ſed inde longe fugiunt, quiſque ſecundum prophanum apud illos, in ſua inferna.

2322. Quod Sodoma ſignificet malos, imprimis qui intra Eccleſiam, conſtat a ſignificatione Sodomæ, quod ſit malum amoris ſui, de qua n: 2220. 2246, proinde quod ſint illi, qui in iſto malo ſunt. Qui Verbum ex ſolo ſenſu literæ capiunt, putare poſſunt, quod per Sodomam intelligatur fœditas quæ contra naturæ ordinem eſt, ſed in ſenſu interno per Sodomam ſignificatur malum amoris ſui, ex hoc malo omnia mala cujuſcunque generis ſcaturiunt; & quæ inde ſcaturiunt, vocantur in verbo adulteria, & deſcribuntur per illa, quod conſtabit ab illis locis Verbi, quæ ad finem hujus Capitis adducentur.

2323. Quod Veſpera ſit tempus viſitationis, conſtat a ſignificatione Veſperæ: Status Eccleſiæ in Verbo comparantur & temporibus Anni, & temporibus Diei; temporibus Anni, nempe ejus æſtati, autumno, hyemi, & veri; temporibus Diei, nempe ejus meridiei, veſperæ, nocti & mane; ſimiliter enim ſe habent: ſtatus Eccleſiæ, qui Veſpera dicitur, eſt cum nulla amplius charitas, proinde cum nulla fides incipit eſſe, ita cum Eccleſia deſinit eſſe; hæc Veſpera eſt quam ſequitur nox, videatur n: 22; & eſt quoque cum Charitas elucet, proinde cum fides, ita cum Eccleſia nova, exoritur, hæc Veſpera eſt diluculum ante mane, videatur n: 883; ita Veſpera ſignificat utrumque: providetur enim a Domino, cum Eccleſia deſinit eſſe, quod nova exoriatur, & hoc eodem tempore, nam abſque Eccleſia alicubi in orbe, non ſubſiſtere poteſt Genus humanum, quia nulla foret ejus conjunctio cum Cœlo, ut n: 468. 637. 931. 2054, oſtenſum eſt. In hoc Capite agitur de utroque ſtatu Eccleſiæ, nempe de ortu novæ Eccleſiæ, quæ repræſentatur per Lothum, ac de interitu veteris, quæ ſignificatur per Sodomam & Amoram, ut conſtare poteſt a Contentis; inde eſt, quod hic dicatur, quod duo Angeli venerint Sodomam in Veſpera; &, quod memoretur, quid factum in Veſpera, a Verſ: 1 ad 3, quid in Nocte a Verſ: 4 ad 14, quid Mane ſeu ſurgente Aurora a Verſ: 15 ad 22, & quid poſtquam Sol egreſſus a Verſ: 23 ad 26. Quia Veſpera illos ſtatus Eccleſiæ ſignificat, etiam ſignificat Viſitationem quæ præcedit judicium, nam cum imminet judicium, hoc eſt, ſalvatio fidelium, & damnatio infidelium, tunc præcedit Viſitatio ſeu exploratio quales ſunt, hoc eſt, num aliqua charitas & fides; hæc Viſitatio fit in Veſpera, quare etiam ipſa Viſitatio vocatur Veſpera, ut apud Zephaniam, "Væ habitatoribus tractus maris, genti Kerethim, verbum Jehovæ contra vos, Canaan, terra Philiſtæorum, & perdere faciam te, uſque ut nullus habitator; reliquiæ domus Jehudæ paſcent in domibus Aſkelonis, in *Veſpera* cubabunt, quia *Viſitabit* eos Jehovah Deus eorum, & reducet captivitatem eorum," 11: 5. 7.

2324. Et Loth ſedens in porta Sodomæ, quod ſignificet illos qui in bono charitatis ſunt, at in cultu externo, qui hic ſunt Loth, qui inter malos, ſed ſeparati ab illis, quod eſt ſedere in porta Sodomæ, conſtare poteſt a repræſentatione Lothi, & a ſignificatione portæ, tum Sodomæ: a repræſentatione

Lothi,

Lothi, Loth, quando fuit cum Abrahamo, repræſentavit Senſuale Domini, ita Ipſius Externum, ut in Parte Prima, n: 1428. 1434. 1547, oſtenſum; nunc cum ſeparatus eſt ab Abrahamo, non amplius retinet repræſentationem Domini, ſed repræſentationem eorum, qui apud Dominum ſunt, nempe Externum hominem Eccleſiæ, qui ſunt illi qui in bono charitatis ſunt, at in cultu externo; imo Loth in hoc Capite non ſolum repræſentat Externum hominem Eccleſiæ, ſeu quod idem, Eccleſiam Externam, qualis eſt in principio, ſed etiam qualis eſt in progreſſu, tum quoque in fine, finis illius Eccleſiæ eſt, qui ſignificatur per Moabum & Filium Ammonis, ut a ſequentium ſerie, ex Divina Domini Miſericordia, conſtabit; in Verbo commune eſt, quod unus repræſentet plures ſtatus qui ſuccedunt, qui deſcribuntur per vitæ ejus ſucceſſivos actus. A ſignificatione Portæ, porta eſt per quam intratur in urbem, & per quam exitur ab urbe, proinde ſedere in porta ſignificat hic quidem eſſe apud malos, ſed uſque ſeparatum eſſe ab illis; ſicut ſolent homines Eccleſiæ, qui in bono charitatis ſunt, ii tametſi cum malis ſunt, uſque ſunt ab illis ſeparati, non quoad ſocietatem civilem, ſed quoad vitam ſpiritualem. Quod Sodoma ſignificet malum in genere, ſeu quod idem, malos, imprimis intra Eccleſiam, ſupra n: 2322, dictum.

2325. Et vidit Loth, quod ſignificet conſcientiam, nempe eorum qui in bono charitatis ſunt, at in cultu externo, conſtare poteſt a ſignificatione Videre; videre in Verbo ſignificat intelligere, videatur n: 897. 1584. 1806. 1807. 2150; in ſenſu autem interno ſignificat fidem habere, de qua ejus ſignificatione, ex Divina Domini Miſericordia, ad Verſ: 32, Cap: XXIX Geneſ: dicetur: quod hic Conſcientiam, inde eſt, quia qui fidem, etiam conſcientiam habent, illa ab hac inſeparabilis eſt, & quidem ita inſeparabilis, ut ſive dicas fidem, ſive conſcientiam, perinde ſit: per fidem intelligitur fides, per quam charitas, & quæ ex charitate, ita ipſa charitas, nam fides abſque charitate nulla fides eſt; & ſicut fides non dabilis eſt abſque charitate, ita nec conſcientia.

2326. Et ſurrexit obviam illis, quod ſignificet agnitionem, ut & charitatis affectum, conſtare poteſt ex eo, quod Loth, cum venerunt, agnoverit illico quod Angeli eſſent; non autem viri Sodomæ, de quibus ita, "Clamaverunt ad Loth, & dixerunt, ubi Viri, qui venerunt ad te noctu, adduc eos ad nos, ut cognoſcamus eos," Verſ: 5: in ſenſu interno ſignificant hæc, quod, qui in bono charitatis ſunt intra Eccleſiam, agnoſcant Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, per duos Angelos intellectum, non autem illi qui non in bono charitatis. Quod etiam eadem verba involvant charitatis affectum, conſtat, etiam inde quod Loth, per quem repræſentantur illi qui in bono charitatis ſunt, imo ſignificatur ipſum bonum charitatis, invitaverit illos in domum ſuam.

2327. Incurvavit ſe facies in terram, quod ſignificet humiliationem, conſtare poteſt abſque explicatione. Quod olim, imprimis in Eccleſiis repræſentativis, incurvaverunt ſe uſque adeo, ut demiſerint faciem in terram, cauſa fuit, quia facies ſignificabat interiora hominis, n: 358. 1999, & quod

in terram, quia terræ pulvis ſignificabat prophanum & damnatum, n: 278, proinde ſic repræſentabant, quod ex ſe prophani & damnati eſſent, ideo proſternebant ſe faciem premendo in terram, imo ſe in pulvere & cinere volutando, tum quoque pulverem aut cinerem ſuper caput ſpargendo, ut conſtare poteſt ex Thren: II: 10. Ezech: XXVII: 30. Mich: I: 10. Joſ: VII: 6. Apoc: XVIII: 19, & alibi. Per hæc repræſentabant ſtatum veræ humiliationis, qui nuſquam dari poteſt, niſi agnoſcant, quod ex ſe prophani & damnati ſint, & ſic quod non ſpectare poſſint ex ſe ad Dominum, ubi nihil niſi Divinum & Sanctum; quare quantum homo in agnitione ſui eſt, tantum poteſt in vera humiliatione eſſe, & tantum in adoratione cum eſt in cultu, nam in omni cultu erit humiliatio, quæ ſi inde ſeparatur, nihil adorationis eſt, ita nihil cultus. Quod ſtatus humiliationis ſit eſſentialis ipſius cultus, inde eſt, quia quantum cor humiliatur, tantum amor ſui, & omne malum inde, ceſſat, & quantum hoc ceſſat, tantum influit bonum & verum, hoc eſt, charitas & fides, a Domino; nam quod obſtat, quin recipiantur, eſt principaliter amor ſui, in hoc enim eſt contemtus aliorum præ ſe, eſt odium & vindicta ſi non colatur, eſtque immiſericordia & crudelitas, ita omnium peſſima mala, in quæ nuſquam inferri poteſt bonum & verum, ſunt enim oppoſita.

2328. Verſ: 2. *Et dixit, ecce quæſo, Domini mei, declinate quæſo ad domum ſervi veſtri, & pernoctate, & lavate pedes veſtros; & mane ſurgatis, & eatis in viam veſtram: & dixerunt, non, quia in platea pernoctabimus.* Et dixit, ecce quæſo Domini mei, ſignificat interiorem agnitionem & confeſſionem Divini Humani & Sancti procedentis Domini: declinate quæſo ad domum ſervi veſtri & pernoctate, ſignificat invitationem ut apud ſe manſionem habeat; ad domum ſervi, eſt in bono charitatis: & lavate pedes veſtros, ſignificat applicationem ad ejus naturale: & mane ſurgatis & eatis in viam veſtram, ſignificat confirmationem ſic in bono & vero: & dixerunt, non, ſignificat dubitationem, quæ ſolet eſſe tentationis: quia in platea pernoctabimus, ſignificat quod ex vero quaſi vellet judicare.

2329. Dixit, ecce quæſo Domini mei, quod ſignificet interiorem agnitionem & confeſſionem Divini Humani & Sancti procedentis Domini, conſtat ex agnitione & humiliatione, de qua mox prius, hic confeſſio immediate ſequitur, nam confeſſio eſt quod dicat, "ecce quæſo Domini mei:" confeſſio interior eſt cordis, & exiſtit in humiliatione, & ſimul in affectione boni; confeſſio autem exterior eſt oris, & exiſtere poteſt in ficta humiliatione, & in ficta affectione boni, quæ eſt nulla, ut apud eos, qui confitentur Dominum ſui honoris, ſeu potius ſui cultus, ac ſui lucri, cauſa, ii quod confitentur ore, negant corde. Quod dicatur in plurali, Domini mei, eſt ex eadem cauſa, ex qua in præcedente Capite dicuntur Tres Viri, quia ſicut ibi Tres ſignificant Ipſum Divinum, Humanum Divinum, & Sanctum procedens, ita hic Duo ſignificant Divinum Humanum, & Sanctum procedens Domini, ut ſupra dictum eſt; illa quod unum ſint, unicuique intra Eccleſiam notum eſt, & quia unum ſunt, etiam in ſequentibus nominantur in

ſingu-

ſingulari, ut Verſ: 17, " Fuit cum educerent ii illos, & *dixit*, eripe te ſuper anima tua :" Verſ: 19, " Ecce quæſo, invenit ſervus *tuus* gratiam in oculis *tuis*, & magnam *feciſti* miſericordiam *tuam*, quam *feciſti* mecum :" Verſ: 21, " Et *dixit* ad eum, ecce *acceptavi* faciem tuam etiam quoad verbum hoc, quod non *evertam* urbem :" Verſ: 22, " Quia non *poſſum* facere quicquam, uſque venire te illuc." Quod Divinum Ipſum, Divinum Humanum & Sanctum procedens ſit Jehovah, conſtat ex Capite præcedente, ubi Tres Viri paſſim dicuntur Jehovah, nempe ibi Verſ: 13, " Dixit *Jehovah* ad Abrahamum :" Verſ: 14, " Num mirabile erit pro *Jehovah* quicquam :" Verſ: 22, " Abraham adhuc ſtans coram *Jehovah* :" Verſ: 33, " Ivit *Jehovah*, quando abſolvit loqui ad Abrahamum :" Conſequenter eſt Divinum Humanum & Sanctum procedens Jehovah, ut quoque nominatur in hoc Capite, Verſ: 24, " Et *Jehovah* pluere fecit ſuper Sodomam & Amoram ſulphur & ignem a " cum *Jehovah* e cœlo ;" de quorum ſenſu interno videbitur in ſequentibus ; quod Dominus ſit ipſe Jehovah, qui toties nominatur in Hiſtoricis & Propheticis Veteris Teſtamenti, videatur n : 1736. Qui vere homines Eccleſiæ ſunt, hoc eſt, qui in amore in Dominum & in charitate erga proximum ſunt, Trinum norunt & agnoſcunt, ſed uſque coram Domino ſe humiliant, & Ipſum ſolum adorant, ex cauſa quia ſciunt, quod nullus acceſſus ſit ad ipſum Divinum, quod Pater dicitur, quam per Filium, & quod omne Sanctum, quod Spiritus Sancti eſt, ab Ipſo procedat ; in qua idea cum ſunt, non alium adorant, quam per quem, & a quo, omnia, ita Unum, nec diffundunt ideas in Tres, ut multi alii intra Eccleſiam ſolent ; quod conſtare poteſt a pluribus in altera vita, etiam ab Eruditis, qui præ aliis fidei arcana ſe poſſediſſe in vita corporis putarunt ; ii in altera vita explorati, quam ideam habuerint de Deo uno, num Tres Increati, num Tres Infiniti, num Tres Æterni, num Tres Omnipotentes, & num Tres Domini, & apperceptum manifeſte, quod ideam Trium habuerint, nam idearum datur ibi communicatio ; cum tamen ex fide ſymbolica, ubi apertis verbis dicitur, ſit, quod non Tres Increati, non Tres Infiniti, non Tres Æterni, non Tres Omnipotentes, non Tres Domini, ſed Unus, ſicut etiam eſt ; ita faſſi, quod ore quidem dixerint, Unum eſſe Deum, ſed uſque cogitaverint, & quidam crediderint Tres, quos ſeparare idea, non conjungere, poſſent ; cauſa inde eſt, quia arcana quæcunque, imo arcaniſſima, ſecum habent ideam, nam abſque idea nihil cogitari poteſt, ne quidem aliquid memoria teneri : inde in altera vita, ſicut in clara die, patet, qualem unuſquiſque ſibi cogitationem, & inde fidem, de Uno Deo formavit. Imo Judæi in altera vita, cum audiunt Dominum eſſe Jehovam, & non eſſe niſi Unum Deum, nihil poſſunt dicere ; at cum percipiunt, Chriſtianorum ideas partitas eſſe in Tres, dicunt ſe colere Unum Deum, ſed illos Tres ; ac eo magis, cum Tres in idea ſeparatos non poſſint alii conjungere, quam qui in fide charitatis ſunt, nam horum mentem Dominus applicat Sibi.

2330. Declinate quæſo ad domum ſervi veſtri, & pernoctate, quod ſigni-

ſignificet invitationem, ut apud ſe manſionem habeat, conſtat abſque explicatione.

2331. Ad domum ſervi, quod ſit in bono charitatis, conſtat a ſignificatione Domus, quod ſit bonum cœleſte, quod ſolius eſt amoris & charitatis, de qua n: 2048. 2234.

2332. Lavate pedes veſtros, quod ſignificet applicationem ad ejus naturale, conſtat ab illis, quæ in Capite præc; n: 2162, dicta ſunt, ubi eadem verba. Olim cum viderunt Angelum Jehovæ, crediderunt ſe morituros, Ex: XIX: 12. 21. 24. Cap: XX: 16. Judic: VI: 22. 23. Cap: XIII: 22. 23; ex cauſa, quia Sanctum Divinum influens in prophanum, quod apud hominem, talis efficaciæ eſt, ut ſit ſicut ignis edens & conſumens; quapropter Dominus coram homine, cui ſe ſiſtit videndum, etiam coram Angelis, miraculoſe moderatur & temperat Sanctum ab Ipſo procedens, ut ſuſtinere poſſint, ſeu quod idem, applicat ad eorum naturale: hoc nunc eſt, quod in ſenſu interno ſignificatur per hæc quæ dixit Loth ad Angelos, "Lavate pedes veſtros:" inde qualis ſenſus internus eſt, patet, nam quod hæc ſignificatio ſit, a ſenſu literæ non videri poteſt.

2333. Et mane ſurgatis & eatis in viam veſtram, quod ſignificet ſic confirmationem in bono & vero, conſtare poteſt a ſignificatione mane ſurgere, tum a ſignificatione ire in viam; Mane in Verbo ſignificat Regnum Domini, & quicquid eſt Regni Domini, ita principaliter bonum amoris & charitatis, quod ex Verbo confirmabitur ad Verſ: 15: Via autem ſignificat Verum, videatur n: 627; inde ſequitur, quod poſtquam fuerint in domo ejus & ibi pernoctaverint, quo ſignificatum quod manſionem in bono charitatis apud eum haberent, mane ſurgerent & irent in viam ſuam quo ſignificatur ita confirmatum eſſe in bono & vero. Ex his, ſicut ex reliquis, patet, quam remotus eſt ſenſus internus a ſenſu literæ, & inde quam inconſpicuus, imprimis in Hiſtoricis Verbi, & quod non pateat niſi ſingulæ voces ſecundum conſtantem earum in Verbo ſignificationem explicentur; quare cum in ſenſu literæ tenentur ideæ, ſenſus internus non aliter apparet quam obſcurum & tenebroſum quid; at, viciſſim cum in ſenſu interno tenentur ideæ, apparet ſimiliter ſenſus literæ obſcurus, imo ab Angelis ſicut nihil, nam Angeli non amplius ſunt in mundanis & corporeis, quales ſunt hominis, ſed in ſpiritualibus & cœleſtibus, in quas mirabiliter mutantur voces ſenſus literæ, cum ab homine, qui legit Verbum, ad ſphæram, in qua ſunt Angeli, hoc eſt, ad Cœlum, aſcendit, & hoc ex correſpondentia Spiritualium cum mundanis, & cœleſtium cum corporeis, quæ correſpondentia conſtantiſſima eſt, ſed qualis, nondum detectum, modo nunc in explicatione vocum, nominum & numerorum, quoad ſenſum internum, in Verbo: ut ſciatur, qualis illa correſpondentia eſt, ſeu quod idem, quomodo ideæ mundanæ & corporeæ tranſeunt in correſpondentes ideas ſpirituales & cœleſtes, cum illæ elevantur ad cœlum, ſit pro exemplo *Mane*, & *Via*; cum legitur Mane, ut hic, mane ſurgere, tunc Angeli non ideam alicujus Mane diei capiunt, ſed ideam Mane in

in ſenſu ſpirituali, ita ſimilem ac apud Samuelem, "Petra Iſraelis, Ille ſicut lux *Mane*, cum oritur ſol, *Mane* non nubes," 2 Sam: XXIII: 4: & apud Danielem, "Sanctus dixit ad me, uſque ad veſperam, cum fit *Mane*, bis mille trecenta," IX: 14: 26: ita pro Mane percipiunt Dominum, aut Regnum Ipſius, aut cœleſtia amoris & charitatis, & quidem illa cum varietate ſecundum ſeriem rerum in Verbo quod legitur. Similiter ubi legitur Via, ut hic ire in viam veſtram, non habere poſſunt aliquam ideam Viæ, ſed ſpiritualem aut cœleſtem aliam, nempe ſimilem ac apud Johannem, quod Dominus dixit, "Ego ſum *Via* & *Veritas*," XIV: 6; & quæ apud Davidem, "*Vias tuas* Jehovah notas fac mihi, duc *Viam* meam in veritate," Pſalm: XXV: 4. 5: & apud Eundem, "*Viam intelligentiarum* noſſe fecit ipſi," Pſalm: XL: 14: ita pro Via percipiunt verum, & hoc tam in Hiſtoricis quam Propheticis Verbi; Hiſtorica enim non amplius curant Angeli, quia ideis eorum prorſus non adæquata ſunt, quare loco eorum talia quæ ſunt Domini & Ipſius Regni percipiunt, quæ etiam in pulchro ordine & concinna ſerie in ſenſu interno conſequuntur; propterea, ut quoque pro Angelis ſit Verbum, omnia Hiſtorica ibi ſunt repræſentativa, & ſingula verba ſignificativa talium, quod peculiare habet Verbum præ omni alio ſcripto.

2334. Et dixerunt, non, quod ſignificet dubitationem quæ ſolet eſſe tentationis, conſtare poteſt a negatione, & quod uſque iverint in domum ejus; in omni tentatione eſt dubitativum de præſentia & miſericordia Domini, deque ſalvatione, & ſimilibus; ſunt enim in anxietate interiore, uſque ad deſperationem, in qua ut plurimum tenentur, ob cauſam, ut confirmentur tandem in eo, quod omnia ſint Miſericordiæ Domini, quod per Ipſum ſolum ſalventur, & quod apud ſe nihil niſi malum ſit, de quibus per pugnas, in quibus vincunt, confirmantur: manent poſt tentationem inde plures ſtatus veri & boni, ad quos flecti dein poſſunt a Domino cogitationes, quæ alioquin ruerent in veſana, & contra verum & bonum traherent mentem. Quia hic per Lothum agitur de primo ſtatu Eccleſiæ, quæ in bono charitatis eſt, at in cultu externo, & antequam homo in hunc ſtatum venit, reformandus eſt, quod fit etiam per quandam ſpeciem tentationis, ſed qui in cultu externo, ii modo levem tentationem ſubeunt, ideo hæc dicta ſunt, quæ involvunt tentationis quoddam, nempe quod Angeli primum dicerent, quod pernoctarent in platea, & quod Loth urgeret illos, & ſic quod declinaverint ad illum, & venerint in domum ejus.

2335. Quia in platea pernoctabimus, quod ſignificet quod ex vero quaſi vellet judicare, conſtare poteſt a ſignificatione Plateæ, & a ſignificatione pernoctare: Platea in Verbo paſſim nominatur, & in ſenſu interno ſimile ſignificat ac Via, nempe verum, nam platea eſt via in urbe, ut a locis mox ſequentibus conſtabit: quod pernoctare hic ſit judicare, conſtare poteſt a ſignificatione Noctis; oſtenſum eſt ſupra, n: 2323, quod Veſpera ſignificet ſtatum Eccleſiæ ante ultimum, cum nulla fides incipit eſſe, tum quoque viſitationem quæ præcedit judicium, inde patet, quod nox quæ ſuccedit, ſit ſtatus ultimus, quando nulla fides, tum quod ſit judicium; inde liquet, quod

in

in platea pernoctare in ſenſu interno ſit ex vero judicare. Quod Judicium attinet, eſt illud duplex, nempe ex bono, & ex vero; fideles judicantur ex bono, at infideles ex vero; quod fideles ex bono conſtat manifeſte apud Matthæum Cap: xxv, a Verſ: 34 ad 40; & quod infideles ex vero, ibi a Verſ: 41 ad 46; judicari ex bono, eſt ſalvari, quia illud receperunt; at judicari ex vero, eſt damnari, quia bonum rejecerunt; bonum eſt Domini, hoc qui agnoſcunt vita & fide, ſunt Domini, quare ſalvantur; at qui non agnoſcunt vita proinde non fide, illi non poſſunt eſſe Domini, ita nec ſalvari; judicantur ideo ſecundum vitæ ſuæ acta & ſecundum cogitationes & fines, & cum ſecundum hæc, non poſſunt non damnari, nam verum eſt, quod homo ex ſe non niſi malum faciat, cogitet & intendat, & ex ſe ruat ad infernum, quantum non inde detinetur a Domino. Sed ita ſe habet judicium ex vero, Dominus nuſquam aliquem judicat quam ex bono, omnes enim, quotcunque ſunt, in cœlum attollere vult, imo ſi poſſet uſque ad Semet, eſt enim Dominus ipſa Miſericordia, ac ipſum Bonum; ipſa Miſericordia & ipſum Bonum, nuſquam poteſt aliquem damnare, ſed eſt homo, quia rejicit bonum, qui ſe damnat; ſicut homo in vita corporis fugerat bonum, ita in altera vita fugit, proinde cœlum & Dominum; Dominus enim non niſi quam in bono poteſt eſſe, in vero quoque eſt, ſed non in vero ſeparato a bono; quod Dominus non aliquem damnet, ſeu judicet ad infernum, Ipſe dicit apud Johannem, "*Non* miſit Deus Filium ſuum in mundum, ut *judicet* mundum, "ſed ut ſalvetur mundus per Ipſum: hoc eſt *Judicium*, quod Lux venit in "mundum, ſed dilexerunt homines magis tenebras quam lucem, erant enim "opera eorum mala," III: 17. 19: & apud Eundem, "Si quis mea audi-"verit verba, non tamen crediderit, *Ego non judico* illum; non enim veni "ut *judicem* mundum, ſed ut ſalvem mundum," XII: 47; præterea videantur quæ de his prius, n: 223. 245. 592. 696. 1093. 1683. 1874. 2258. Ubi de Judicio ſupra n: 2320. 2321, actum, oſtenſum eſt, quod Humano Divino & Sancto procedenti Domini ſit omne judicium, ſecundum Domini verba apud Johannem, "Non Pater *judicat* quemquam, ſed *judicium* omne dedit Filio," V: 22, & tamen nunc dicitur, quod Dominus non judicet damnando aliquem, inde patet, quale Verbum eſt in litera, quod niſi intelligeretur ex alio ſenſu, nempe ex interno, non comprehenderetur, ex ſenſu interno ſolo patet, quomodo ſe habet cum judicio.

2336. Quod Platea ſignificet verum, conſtare poteſt a pluribus locis in Verbo, ut apud Johannem, ubi de Nova Hieroſolyma, "Duodecim portæ, "duodecim margaritæ; unaquævis porta erat margarita una, & *Platea civi-*"*tatis* aurum purum ſicut vitrum pellucidum," Apoc: XXI: 21. Nova Hieroſolyma eſt Regnum Domini, quod quia deſcribitur quoad bonum & verum, deſcribitur per muros, portas, plateas; per has, nempe per Plateas, intelliguntur omnia veri quæ ducunt ad bonum, ſeu omnia fidei, quæ ducunt ad amorem & charitatem, & quia vera tunc fiunt boni, ita pellucentia a bono, dicitur platea aurum quaſi vitrum pellucidum: apud Eundem, "*E medio plateæ* ejus & fluvii, hic illic arbor vitæ faciens fructus duode-

"cim,"

“ cim,” Apoc: xxii: 2. Ubi etiam de Nova Hieroſolyma ſeu Regno Domini; medium plateæ eſt verum fidei, per quod bonum, & quod dein a bono; fructus duodecim ſunt qui vocantur fructus fidei, nam duodecim ſignificant omnia fidei, ut oſtenſum n: 577. 2089. 2129. 2130. Apud Danielem, “ Scito & percipito ab exitu Verbi, ad reſtituendum & ad ædifi-“ candum Hieroſolymam, uſque ad Meſſiam Ducem, ſeptimanæ ſeptem, & “ ſeptimanæ ſeptuaginta & duæ, & reſtituetur & ædificabitur *Platea* & “ Foſſa,” ix: 25; ubi de adventu Domini; quod reſtituetur platea & foſſa, eſt quod tunc verum & bonum; quod Hieroſolyma tunc non reſtituta ſit & ædificata, notum eſt, & quod non reſtituenda & ædificanda denuo, quiſque etiam noſſe poteſt, ſi non detineat ideas in Regno mundano, ſed in Regno cœleſti per Hieroſolymam in ſenſu interno intellecto. Apud Lucam, “ Paterfamilias dixit ſervo ſuo, abi ocius in *Plateas* & *Vicos* urbis, & pau-“ peres, mancos, claudos, & cæcos, introduc illuc,” xiv: 21; qui manent in ſenſu literæ, non aliud inde capiunt, quam quod ſervus iret ubivis, & quod hoc ſignificetur per plateas & vicos; quodque adduceret quoſcunque, & quod hoc ſignificetur per pauperes, mancos, claudos & cœcos, ſed ſingula verba involvunt arcana, ſunt enim Domini; quod iret in plateas & vicos, ſignificat quod quæreret ubicunque aliquod verum genuinum, ſeu verum quod lucet ex bono, ſeu per quod pellucet bonum; quod introduceret pauperes, mancos, claudos & cœcos, ſignificat quod tales, qui in Antiqua Eccleſia ita vocati ſunt, & tales fuerunt quoad fidem, ſed in vita boni, qui ſic informarentur de Regno Domini, ita Gentes quæ nondum inſtructæ. Quia Plateæ ſignificabant vera, inde ritus repræſentativus apud Judæos, docere in plateis, ut patet apud Matthæum, Cap: vi: 2. 5: & apud Lucam, Cap: xiii: 26. 27. Apud Prophetas, Plateæ, ubicunque nominantur, in ſenſu interno ſignificant vel vera, vel contraria veris, ut apud Eſaiam, “ Rejectum eſt retro judicium, & juſtitia e longinquo ſtetit, nam impegit “ in *Platea Veritas*, & *Rectitudo* non poteſt advenire,” lix: 14: apud Eundem, “ Filii tui defecerunt, & jacuerunt in capite *omnium platearum*,” li: 20: apud Jeremiam, “ Aſcendit mors, in feneſtras, venit in palatia noſtra, “ ad exſcindendum parvulum e *Platea*, juvenes e *Vicis*,” ix: 20: apud Ezechielem, “ Nebuchadnezar per ungulas equorum ſuorum conculcabit “ omnes *Plateas* tuas,” xxvi: 11; ubi de Tyro, per quam cognitiones veri ſignificantur, n: 1201, ungulæ equorum ſunt ſcientifica pervertentia verum: apud Nahum, “ In *plateis* inſaniunt currus, diſcurrunt in vicis,” ii: 5; currus pro doctrina veri, qui inſanire in plateis dicitur, quando falſum loco veri: apud Sachariam, “ Adhuc habitabunt ſenes mares, & ſenes “ mulieres in *Plateis* Hieroſolymæ, & *Plateæ civitatis* implebuntur pueris “ & puellis, ludentibus in *Plateis*,” viii: 4. 5, de affectionibus veri, & inde lætitiis & gaudiis: præter alibi, ut Eſai: xxiv: 11. Jerem: v: 1. Cap: vii: 34. Cap: xlix: 26. Thren: ii: 11: 19. Cap: iv: 8. 14. Zeph: iii: 6.

2337. Verſ: 3: *Et urgebat eos valde, & declinaverunt ad eum, & venerunt ad domum ejus, & fecit eis convivium, & azyma coxit, & comederunt.* Urgebat eos valde, ſignificat ſtatum tentationis cum vincit: & declinaverunt ad eum, ſignificat manſionem: & venerunt ad domum ejus, ſignificat confirmationem in bono: & fecit eis convivium, ſignificat cohabitationem: & azyma coxit, ſignificat purificationem: & comederunt, ſignificat adpropriationem.

2338. Urgebat eos valde, quod ſignificet ſtatum tentationis cum vincit, non conſtare poteſt niſi illis qui in tentationibus fuerunt: Tentationes ſecum habent, ut dictum, dubitationem de præſentia & miſericordia Domini, tum de ſalvatione; ſpiritus mali, qui tunc apud hominem & inducunt tentationem, negativum fortiter inſpirant, ſed ſpiritus boni & angeli a Domino dubitativum hoc omni modo diſcutiunt, & in ſpe continuo tenent, ac demum affirmativum confirmant; inde homo, qui in tentatione, hæret inter negativum & affirmativum; qui ſuccumbit, in dubitativo manet, & in negativum cadit; at qui vincit, in dubitativo quidem eſt, ſed uſque qui ſpe patitur ſe erigi, in affirmativo perſtat: quia in pugna illa, homo urgere videtur Dominum, imprimis per preces, ut adſit, miſereatur, opem ferat, a damnatione liberet, hic, ubi de tentatione illorum, qui fiunt homines Eccleſiæ, agitur, deſcribitur illa, per quod Angeli dixerint primum, non, & quod pernoctarent in platea, at quod Loth urgeret eos valde, & ſic quod declinaverint ad eum, & venerint in domum ejus.

2339. Et declinaverunt ad eum, quod ſignificet manſionem, conſtat a ſignificatione eorundem verborum ſupra n: 2330, ita abſque ulteriore explicatione.

2340. Et venerunt ad domum ejus, quod ſignificet confirmationem in bono, conſtat ex ſignificatione domus, quod ſit cœleſte bonum, de qua prius, n: 2234. 2331; & inde, tum a ſerie rerum in ſenſu interno, quod ſit confirmari in bono.

2341. Et fecit eis convivium, quod ſignificet cohabitationem, conſtat a ſignificatione Convivii: in Verbo memorantur paſſim Convivia, & ibi in ſenſu interno ſignificant cohabitationem, ut apud Jeremiam, "Verbum Je-" hovæ ad illum; *domum convivii* non intrabis, ad ſedendum cum illis, ad "comedendum & ad bibendum," xvi: 8, ubi ad Prophetam dicuntur plura, per quæ repræſentaret, quod bonum cum malo, & verum cum falſo, nullam communicationem haberet, & inter alia, quod non intraret in domum Convivii, quo ſignificabatur, quod bonum & verum non cohabitarent cum malo & falſo: apud Eſaiam, "Faciet Jehovah Zebaoth omnibus po-" pulis in monte hoc *Convivium* pinguium, *Convivium* vinorum ſuavium, "pinguium medullatorum, vinorum defecatorum," xxv: 6: ibi Mons pro amore in Dominum, n: 795. 1430, in quo qui ſunt, cohabitant cum Domino in bono & vero, quod ſignificatur per Convivium; pinguia & medullata ſunt bona, n: 353, vina ſuavia & defecata ſunt vera inde, n: 1071. Convivia ex ſanctificatis, cum ſacrificabant, in Eccleſia Judaica, nec aliud repræ-

repræſentabant, quam cohabitationem Domini cum homine, in ſanctis amoris ſignificatis per ſacrificia, n: 2187; ſimiliter dein per Sacram Cœnam, quæ in Primitiva Eccleſia Convivium dicebatur. In Cap: ſeq: XXI, Gen: memoratur, quod Abrahamus fecerit convivium magnum die, quo ablactatus eſt Iſacus, Verſ: 7. per illud repræſentabatur, & inde ſignificabatur cohabitatio & prima conjunctio Divini Domini cum Humano Rationali Ipſius. Idem etiam aliis in locis per Convivia in ſenſu interno ſignificatur; quod etiam concludi poteſt inde, quod Convivia ſint inter plures, qui in amore & charitate ſimul ſunt, ſeque animis conjungunt, & mutuo lætitias, quæ ſunt affectus amoris & charitatis, conſociant.

2342. Et azyma coxit, quod ſignificet purificationem, conſtat a ſignificatione azymi ſeu infermentati: Panis in Verbo ſignificat in genere omnem cibum cœleſtem & ſpiritualem, ita in genere omnia cœleſtia & ſpiritualia, videatur n: 276. 680. 1798. 2165. 2177; quæ ut eſſent abſque impuris, repræſentabatur per Panem azymum; fermentum enim ſignificat malum & falſum, ex quibus impura & prophana redduntur cœleſtia & ſpiritualia; ob hanc repræſentationem mandatum eſt illis, qui ab Eccleſia Repræſentativa erant, quod in Sacrificiis non offerrent alium panem, ſeu mincham quàm infermentatam ſeu azymam, ut conſtat apud Moſen, "Omnis *Mincha*, "quam adferetis Jehovæ, non conficietur *fermentata*," Lev: II: 11: apud Eundem, "Non ſacrificabis ſuper *fermentato* ſanguinem Sacrificii mei," Exod: XXIII: 18. Cap: XXXIV: 25. Ac ideo quoque mandatum, quod diebus ſeptem Paſchatis, non ederent alium Panem quam infermentatum ſeu azymum, de quo ita apud Moſen, "Septem diebus *Azyma comedetis*, etiam "in die primo ceſſare facietis *Fermentum* e domibus veſtris, quia quiſque "*comedens Fermentatum*, exſcindetur anima ea ex Iſraele, a die primo uſque "ad ſeptimum. In primo, in die quarto decimo menſis in veſpera, *come-* "*detis Azyma*, uſque ad diem primum & vigeſimum menſis in veſpera: "ſeptem diebus *Fermentum* non invenietur in domibus veſtris, quia quiſquis "*comedens Fermentatum*, & exſcindetur anima ea e cœtu Iſraelis, in pere-"grino & indigena terræ," Exod: XII: 15. 18. 19. 20: præter alibi, ut Exod: XIII: 6. 7. Cap: XXIII: 15. Cap: XXXIV: 18. Deut: XVI: 3. 4. inde Paſcha eſt dictum Feſtum Azymorum, Levit: XXIII: 6. Num: XXVIII: 16. 17. Matth: XXVI: 17. Luc: XXII: 1. 7. Quod Paſcha repræſentaret Glorificationem Domini, & ſic conjunctionem Divini cum humano genere, alibi, ex Divini Domini Miſericordia, oſtendetur; & quia conjunctio Domini cum humano genere fit per amorem & charitatem, ac inde fidem, cœleſtia & ſpiritualia illa repræſentabantur per panem azymum, quem diebus Paſchatis comederent, quæ ideo ne contaminarentur ullo prophano, tam ſevere interdictum fuit fermentatum, ut qui illud comederent, exſcinderentur; qui enim cœleſtia & ſpiritualia prophanant, non poſſunt non perire: quiſque videre poteſt, quod abſque hoc arcano, nuſquam hoc ceremoniale, cum tam ſevera injuncta pœna, latum eſſet: omnia, quæ in Eccleſia illa, mandata fuerunt, arcanum repræſentabant, imo ipſa *Coctio*; ſicut

ſingula illa, quæ fecerunt filii Iſraelis, cum exirent Ægypto, nempe, "Quod comederent nocte illa, carnem aſſam igne, & *Azyma ſuper amaro-* "*ribus*, non comederent crudum, *nec coctum aquis*; caput ſuper crura; "quod non relinquerent de eo uſque ad mane, reſiduum igne comburerent," Exod: XII: 8. 9. 10: ſingula hæc repræſentabant, nempe quod Nocte comederent, quod carnem aſſam igne, azyma ſuper amaroribus, caput ſuper crura, non crudum, non coctum aquis, quod non relinquerent ad mane, & quod reſiduum igne comburerent; ſed arcana illa nuſquam patent, niſi detecta per ſenſum internum; inde quod omnia Divina ſint, ſolum conſtare poteſt. Similiter rituale cum Naziræo, "Quod Sacerdos acciperet armum "*Coctum* de ariete, & *placentam azymam* unam e caniſtro, & *laganum azy-* "*mum* unum, & daret ſuper volas Naziræi, poſtquam totonderit naziræa- "tum ejus," Num: VI: 19; qui neſcit quod Naziræus repræſentaret ipſum cœleſtem hominem, neſcit quoque quod omnia & ſingula illa involvant cœleſtia, ita arcana, quæ non apparent in litera, nempe armus coctus de ariete, placenta azyma, laganum azymum, tonſio capillorum; inde conſtare poteſt, qualem opinionem poſſunt capere de Verbo illi, qui non credunt ſenſum internum dari, nam abſque interno ſunt ſingula nullius momenti; at remoto ceremoniali ſeu rituali, fit ibi omne Divinum & Sanctum; ita quoque ſe habet cum reliquis, ac ita cum Azymo, quod ſit ſanctum amoris, ſeu ſanctum ſanctorum, ut quoque vocatur apud Moſen, "*Azyma* reſidua, ab "Aharone & filiis ejus comedentur in loco ſanctitatis, quia *ſanctum ſancto-* "*rum illa*," Lev: VI: 9. 10. Panis azymus itaque, eſt amor purus, & coctio azymi, purificatio.

2343. Et comederunt, quod ſignificet appropriationem, conſtat a ſignificatione Comedere, quod ſit communicari & conjungi, ita appropriari, de qua prius n: 2187. Ex dictis nunc & explicatis conſtare poteſt, quomodo illa, quæ in Verſu præced: & in hoc continentur, ſe in ſenſu interno habent & cohærent, ex eo, quod per Angelos ſignificetur Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini; per declinare ad eum, manſionem habere; per venire ad domum ejus, confirmari in bono; per facere convivium, cohabitare; per azyma coquere, purificari; & per comedere, appropriari; inde qualis ſit ſeries rerum in ſenſu interno, patet, tametſi nihil prorſus ejus apparet in ſenſu hiſtorico; talis eſt ordo & ſeries in omnibus & ſingulis Verbi, ſed ipſa ſeries non poteſt eluceſcere, qualis eſt, in explicatione ſingularum vocum, inde enim ut diſcreta apparent, & diſſipatur continuum ſenſus, ſed cum omnia ſimul ſpectantur una idea, aut percipiuntur uno intuitu cogitationis, ſicut fit apud illos qui in ſenſu interno ſunt, & ſimul in luce cœleſti a Domino; apud hos ſiſtitur in illis verbis videndus integer proceſſus reformationis ac regenerationis eorum, qui fiunt homines Eccleſiæ hic per Lothum repræſentati; nempe quod primum percipiant aliquid tentationis, ſed cum perſiſtunt & vincunt, quod Dominus manſionem apud eos habeat, & confirmet eos in bono, introducat eos ad Se in Regnum ſuum, & cum iis cohabitet, ac ibi eos purificet & perficiat, & ſimul appropriet iis

bona.

bona & felicia, & hoc per Divinum Humanum & Sanctum procedens Ipſius. Quod a ſolo Domino omnis regeneratio ſeu nova vita, proinde ſalus, notum quidem eſt in Eccleſia, ſed a paucis creditur; quod non credatur, eſt cauſa, quia non in bono charitatis ſunt, qui non in hoc ſunt, illis tam impoſſibile eſt hoc credere, quam eſt camelo intrare per foramen acus, nam bonum charitatis eſt ipſa humus ſeminum fidei; verum & bonum concordant, ſed verum & malum nuſquam, ſunt contrariæ indolis, & averſatur unum alterum; quare quantum homo eſt in bono, tantum poteſt eſſe in vero, ſeu quantum in charitate, tantum in fide, cumprimis in hoc principali fidei, quod a Domino omnis ſalus; quod hoc principale fidei ſit, conſtat a pluribus in Verbo; ut apud Johannem, "Adeo dilexit Deus mundum, ut "*Filium ſuum unigenitum* dederit, ut omnis qui *credit in Ipſum*, non pe-"reat, ſed habeat vitam æternum," III: 16: apud Eundem, "Qui *credit* "*in Filium*, habet vitam æternam, qui vero non credit Filio, non videbit "vitam, ſed ira Dei manet ſuper illo," III: 36: apud Eundem, "Hoc "opus Dei, ut *credatis in Ipſum*, quem miſit Pater," VI: 29: apud Eundem, "Hæc eſt voluntas Ipſius, qui miſit Me, ut omnis qui *videt Filium*, "& *credit in Ipſum*, habeat vitam æternam, & reſuſcitem illum in extremo "die," VI: 40: apud Eundem, "Niſi *credideritis quod Ego ſim*, moriemini "in peccatis veſtris," VIII: 24: apud Eundem, "Ego ſum reſurrectio & "vita, *qui credit in Me*, etſi moriatur, vivet; omnis vero, qui vivit, & "*credit in Me*, non morietur in æternum," XI: 25. 26. Quod nemo credere poſſit in Dominum, niſi in bono ſit, hoc eſt, quod nullus poſſit habere fidem, niſi ſit in charitate, conſtat etiam apud Johannem, "Quotquot rece-"perunt, dedit illis poteſtatem, ut filii Dei eſſent, *credentibus in Nomen Ipſius*, "qui non ex ſanguinibus, neque e voluntate carnis, neque e voluntate viri, "ſed ex Deo nati ſunt," I: 12. 13: & apud Eundem, "Ego ſum vitis, "vos palmites, qui manet in Me, & Ego in illo, hic fert fructum mul-"tum, quia ſine Me non poteſtis facere quicquam; niſi quis manſerit in "Me, ejectus eſt foras, ſicut palmes & arefactus: quemadmodum *amavit* "Me Pater, ita Ego *amavi vos*, manete in *amore meo*; hoc eſt mandatum "meum, ut *ametis vos invicem*, ſicut *amavi vos*," XV: 5. 6. 9. 12: ex his conſtare poteſt, quod amor in Dominum, & charitas erga proximum, ſit vita fidei: qui autem in malo ſunt, hoc eſt, in vita mali, quod nuſquam credere poſſint, quod a Domino omnis ſalus, conſtare mihi potuit ab illis, qui e Chriſtiano orbe in alteram vitam venerunt, etiam ex illis, qui in vita corporis, ſecundum doctrinale fidei, ore faſſi, imo docuerunt, quod abſque Domino nulla ſalus, & tamen vitam mali egerunt, illi, cum modo nominatus eſt Dominus, illico oppleverunt ſphæram meris ſcandalis; nam quod ſolum cogitant in altera vita, appercipitur, & diffundit a ſe ſphæram, in qua ſe manifeſtat quali fide ſunt, videatur n: 1394: apud eoſdem cum modo nominatus amor ſeu charitas, perceptum ab illis ſicut tenebricoſum quoddam, & ſimul grumoſum, ex amore quodam ſpurco, quod talis naturæ erat, ut exſtingueret, ſuffocaret & perverteret omne perceptivum amoris in Dominum,

minum, & charitatis erga proximum; talis eſt fides hodie, quam dicunt ſalvare abſque bonis charitatis: iidem quoque interrogati, quam fidem habuerint, cum non illam, quam in vita corporis faſſi, dixerunt, (nam celare quod cogitat in altera vita nemo poteſt:) quod crediderint in Deum Creatorem univerſi, ſed explorati num ita eſſet, & compertum, quod non in aliquem Deum crediderint, ſed cogitaverint omnia naturæ eſſe, ac vana quæcunque de vita æterna dicta ſunt; talis fides eſt omnium illorum intra Eccleſiam qui non credunt in Dominum ſed dicunt ſe credere in Deum Creatorem univerſi; aliunde enim non influere poteſt verum, quam a Domino, nec poteſt verum inſeminari quam in bono quod a Domino. Quod Humanum Divinum & Sanctum procedens Domini, ſit, per quod & ex quo vita & ſalus, ſcitur manifeſte a verbis Sacræ Cœnæ, "Hoc eſt Corpus meum, Hic eſt Sanguis meus," quod eſt Divinum Humanum Domini, & quod inde ſit omne Sanctum, conſtat: ſive dicas Divinum Humanum, ſive Corpus, ſive Carnem, ſive Panem, ſive Divinum Amorem, idem eſt; Divinum enim Humanum Domini, eſt purus Amor, & Sanctum eſt ſolius amoris, at Sanctum fidei eſt inde.

2344. Verſ: 4. *Vix adhuc cubuerunt, & viri urbis, viri Sodomæ, circumdederunt domum, a puero & uſque ad ſenem, omnis populus ab extremo.* Vix adhuc cubuerunt, ſignificat tempus primum viſitationis: viri urbis, ſignificant illos qui in falſis: viri Sodomæ, ſignificant illos qui in malis: circumdederunt domum, ſignificat quod contra bonum charitatis: a puero & uſque ad ſenem, ſignificat falſa & mala recentia & confirmata: omnis populus ab extremo, ſignificat omnia & ſingula eorum.

2345. Vix adhuc cubuerunt, quod ſignificet tempus primum viſitationis, conſtat ab illis quæ de Veſpera & Nocte ſupra n: 2323. 2325, dicta ſunt, quod nempe per illas in Verbo ſignificetur Viſitatio & Judicium; hic quidem non nominatur veſpera aut nox, ſed dicitur vix dum cubuerunt, ac ita ſignificatur tempus procedentis veſpera ad noctem, ſeu inchoantis noctis, proinde tempus primum viſitationis ſuper malis, ut quoque a ſequentibus patet; nam inquiſitio de malis intra Eccleſiam per Sodomam intellectus hic inchoat.

2346. Viri urbis, quod ſignificet illos qui in falſis, & viri Sodomæ illos qui in malis, conſtat a ſignificatione Urbis & Sodomæ; quod Urbs ſignificet vera, tum falſa ſeu contraria veris, prius n: 402, & quod Sodoma omnis generis mala, n: 2220. 2246, oſtenſum eſt: quia fuerunt tam falſa quam mala, de quibus inquiſitum ſeu viſitatum, dicitur, viri urbis viri Sodomæ, ſi non utrumque intellectum, modo dictum fuiſſet, viri Sodomæ.

2347. Quod circumdederunt domum, ſignificet quod contra bonum charitatis, conſtat a ſignificatione Domus, quod ſit bonum cœleſte, quod non aliud eſt quam bonum amoris & charitatis, de qua n: 2048. 2234: tum a ſignificatione circumdare, quod ſit contra illud eſſe, ſeu hoſtili animo illud aggredi & impugnare.

2348. A puero & uſque ad ſenem, quod ſignificet falſa & mala recentia & confirmata, conſtare poteſt a ſignificatione Pueri & Senis cum prædicantur de falſis & malis, quod nempe pueri ſint, quæ nondum adoleverunt, ita recentia, ſenes quæ ad multam ætatem pervenerunt, ita confirmata; alibi etiam puer & ſenex in ſimili ſenſu in Verbo occurrunt, ut apud Sachariam, " Adhuc habitabant *ſenes mares*, & *ſenes mulieres* in plateis Hieroſolymæ, & " plateæ civitatis implebuntur *pueris* & *puellis* ludentibus in plateis," VIII: 4. 5: ubi Hieroſolyma pro Regno Domini & Eccleſia, n: 402. 2117; plateæ pro veris ibi, n: 2336, ita ſenes mares pro confirmatis veris, ſenes mulieres pro confirmatis bonis; pueri ludentes in plateis, pro recentibus veris, & puellæ pro recentibus bonis, ac eorum affectionibus, & inde lætitiis; inde patet, quomodo cœleſtia & ſpiritualia mutantur in hiſtorica, dum in mundana, quæ ſunt ſenſus literæ, delabuntur, in quo ſenſu vix aliter apparet, quam quod intelligendi ſint ſenes, pueri, mulieres, puellæ: apud Jeremiam, " Effunde ſuper *parvulum* in platea Hieroſolymæ, & ſuper cœ- " tum juvenum pariter, quia etiam vir cum muliere capientur, *ſenex* cum " *pleno dierum*," VI: 11; ibi platea Hieroſolymæ pro falſis quæ regnant in Eccleſia, n: 2336, quorum recentia & adulta vocantur parvulus & juvenes, vetuſta & confirmata vocantur ſenex & plenus dierum: apud Eundem, " Diſpergam in te equum & equitem ejus, & diſpergam in te currum & " vectum in eo, & diſpergam in te virum & mulierem, & diſpergam in te " *ſenem* & *puerum*," LI: 21. 22, ibi ſimiliter ſenex & puer pro vero confirmato & recenti: apud Eundem, " Aſcendit mors in feneſtras, venit in pa- " latia noſtra, ad exſcindendum *parvulum* in platea, *juvenes* e vicis," IX: 20; ubi parvulus pro veris, quæ primum naſcuntur, quæ exſcinduntur, cum mors venit in feneſtras & palatia, hoc eſt, in intellectualia & voluntaria, quod feneſtræ ſint intellectualia, videatur n: 655. 658; quod palatia ſeu domus voluntaria, n: 710.

2349. Omnis populus ab extremo, quod ſignificet omnia & ſingula eorum, conſtat ab illis quæ præcedunt, quod per pueros & ſenes ſignificentur falſa & mala tam recentia quam confirmata, inde nunc populus ab extremo omnia & ſingula eorum; populus in genere etiam ſignificat falſa, videatur n: 1259. 1260. Hic nunc deſcribitur primus ſtatus eorum intra Eccleſiam, qui contra bonum charitatis ſunt, & conſequenter contra Dominum, nam unum involvit alterum, nemo enim conjungi poteſt Domino, niſi per amorem & charitatem, amor eſt ipſa conjunctio ſpiritualis, ut conſtare poteſt ab eſſentia amoris, & qui Ipſi non conjungi poteſt, Ipſum nec poteſt agnoſcere; quod qui non in bono ſunt, nec poſſint Dominum agnoſcere, hoc eſt, fidem in Ipſum habere, conſtat apud Johannem, " Lux venit in " mundum, ſed dilexerunt homines tenebras magis quam Lucem, *erant* " enim *opera eorum mala*; qui *mala facit*, odit Lucem, & non venit ad " Lucem, ne coarguantur *opera ejus*; qui autem facit veritatem, venit ad " Lucem, ut manifeſtentur *opera ejus*, quoniam in Deo facta ſunt," III: 19. 20. 21: ex quibus patet, quod qui contra bonum charitatis ſunt, contra

Do-

Dominum ſint, ſeu quod idem, qui in malo ſunt, quod odio habeant lucem, nec veniant ad lucem; quod Lux ſit fides in Dominum, & Ipſe Dominus, patet apud Johannem, Cap: I: 9. 10. Cap: XII: 35. 36. 46. Similiter alibi apud Eundem, "Non poteſt mundus odiſſe vos, Me autem odit, quia "Ego teſtor de illo, quod *opera ejus mala* ſint," VII: 7: manifeſtius adhuc apud Matthæum, "Dicet iis, qui e ſiniſtris, diſcedite a Me, maledicti; "nam eſurivi & non dediſtis Mihi quod ederem; ſitivi, & non potaſtis "Me; Peregrinus eram, & non collegiſtis Me; Nudus, & non circumin-"duiſtis Me; Ægrotus, & in cuſtodia, & non viſitaſtis Me; amen dico "vobis, in quantum non feciſtis uni ex iſtis minimis, neque Mihi feciſtis," XXV: 41. 42. 43. 45: inde patet, quomodo contra Dominum ſunt, qui contra bonum charitatis; tum quod unuſquiſque judicetur ſecundum bonum quod eſt charitatis, non ſecundum verum quod eſt fidei, dum hoc ſeparatum eſt a bono; ut quoque alibi apud Matthæum, "Venturus Filius "hominis in gloria Patris ſui cum angelis ſuis, & tunc reddet unicuique "*juxta facta ejus*," XVI: 27; facta pro bonis quæ procedunt a charitate, quæ charitatis ſunt, etiam fructus fidei vocantur.

2350. Verſ: 5. *Et clamaverunt ad Loth, & dixerunt ei, ubi Viri, qui venerunt ad te noctu, educ eos ad nos, & cognoſcamus eos.* Clamaverunt ad Loth, & dixerunt ei; ſignificat falſum ex malo iraſcens contra bonum: ubi Viri qui venerunt ad te, ſignificat negationem Divini Humani & Sancti procedentis Domini: noctu, ſignificat ultimum tempus quando amplius non agnoſcuntur: educ eos ad nos, & cognoſcamus eos, ſignificat quod oſtendere vellent quod ſit falſum agnoſcere quod ſint.

2351. Clamaverunt ad Loth, & dixerunt ei, quod ſignificet falſum ex malo iraſcens contra bonum, conſtare poteſt ex ſignificatione clamare, tum Lothi, & ſic ab affectu; quod vox Clamare, prædicetur de falſo, n: 2240, oſtenſum eſt; quod Loth repræſentet homines Eccleſiæ qui in bono, ita ipſum bonum, n: 2324; inde, & ex affectu iræ qui in his verbis, conſtat, quod ſit falſum ex malo iraſcens contra bonum. Quod plura genera falſi ſint, in genere autem duo, nempe falſum quod producitur ex malo, & quod producit malum, videatur n: 1188. 1212. 1295. 1679. 2243: falſum ex malo, quod intra Eccleſiam, imprimis eſt falſum quod favet malis vitæ, ut eſt illud, quod bonum, hoc eſt, charitas, non faciat hominem Eccleſiæ, ſed verum, hoc eſt, fides; & quod ſalvetur homo, utcunque per omnem vitæ ſuæ curſum in malis vixerit, modo in ſtatu ſopitionis corporeorum, ut ſolet fieri brevi ante mortem, aliquid fidei cum apparente affectione, enuntiaverit; hoc falſum eſt, quod imprimis iraſcitur contra bonum, & ſignificatur per quod clamaverint ad Loth. Cauſa iræ eſt omne id quod deſtruere conatur jucundum alicujus amoris; ira vocatur quando malum impugnat bonum, Zelus autem quando bonum increpat malum.

2352. Ubi Viri qui venerunt ad te, quod ſignificet negationem Divini Humani & Sancti procedentis Domini, conſtat ex ſignificatione duorum Virorum, de qua ſupra n: 2320, tum etiam ex affectu, qui in hujus iræ

verbis

verbis latet; exque mox ſequentibus, ubi dicitur, educ eos ad nos & cognoſcamus eos: inde quod negatio involvatur, patet: Qui contra bonum charitatis ſunt, quod ſint contra Dominum, ac Ipſum negent corde, tametſi, amoris ſui & mundi cauſa, profitentur ore, videatur ſupra n: 2343. 2349.

2353. Noctu, quod ſignificet ultimum tempus quando amplius non agnoſcuntur, conſtat a ſignificatione Noctis, quod ſit tempus tenebrarum, quando non amplius conſpiciuntur illa quæ lucis ſunt: Angeli non venerunt noctu, ſed veſpera, ſed quia ſunt viri Sodomæ, qui loquuti & clamaverunt, hoc eſt, qui in falſo & malo ſunt, non dicitur veſpere ſed noctu; Nox enim in Verbo ſignificat tempus & ſtatum, quando nulla amplius lux veri, ſed mere falſum & malum, ita ultimum, quando judicium; in qua ſignificatione legitur paſſim, ut apud Micham, "Contra Prophetas ſeducentes po-"pulum; *Nox* vobis ex viſione, & *obtenebreſcit* vobis ex divinatione, & "*occidit ſol* ſuper prophetis, & *nigreſcit* ſuper iis dies," III: 5. 6; prophetæ hic pro iis qui docent falſa; nox, obtenebratio, occaſus ſolis, nigreſcens dies, pro falſis & malis: apud Johannem, "Si quis ambulat in die non offendit, "ſi quis autem ambulat in *Nocte*, offendit, quia lux non eſt in illo," XI: 9. 10; ubi nox pro falſo ex malo; lux pro vero ex bono; ſicut enim omnis lux veri eſt ex bono, ita omnis nox falſi eſt ex malo: apud Eundem, "Me "oportet operari opera Ipſius, qui miſit Me, quouſque dies eſt, venit *Nox* "quando nemo poteſt operari," IX: 4; dies pro tempore & ſtatu, quando bonum & verum, nox autem quando malum & falſum: apud Lucam, "Dico vobis, *ea Nocte* erunt duo ſuper lecto uno, unus acceptabitur, alter "deſeretur," XVII: 34, ibi nox pro ultimo tempore, quando non amplius verum fidei. Quia in Ægypto, cum exibant inde filii Iſraelis, repræſentabatur vaſtatio boni & veri intra Eccleſiam, & quod amplius nihil niſi falſum & malum regnaret, mandatum erat, ut *media nocte* exirent, Exod: XI: 4; & factum, quod *media nocte* omnia primogenita Ægypti occiſa ſint, Exod: XII: 12. 29. 30: & quia illi, qui in bono & vero, repræſentati per Filios Iſraelis, inter falſa & mala, ſicut Loth Sodomæ, cuſtoditi ſunt, nox illa, reſpective ad eos, *Nox cuſtodiarum Jehovæ* dicitur, ibid: Verſ: 42.

2354. Quod educ eos ad nos, & cognoſcamus eos, ſignificet quod oſtendere vellent, quod ſit falſum agnoſcere quod ſint, nempe Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, conſtat a ſignificatione duorum Angelorum, de qua ſupra n: 2320; tum etiam ab affectu iræ, in quo hæc dicta ſunt, in quo quod dicitur eſt negativum. Hic primus ſtatus Eccleſiæ vaſtatæ, hoc eſt, cum nulla fides, quia nulla charitas, incipit eſſe, deſcribitur qui ſtatus eſt, ut dictum, quod, quia contra bonum charitatis ſunt, etiam in nulla fide ſint, imprimis in nulla agnitione Divini Humani & Sancti procedentis Domini; hoc corde negant omnes illi, qui in vita mali ſunt, nempe omnes illi, qui alios præ ſe contemnunt, odio habent omnes qui ſe non colunt, qui in vindictis contra eoſdem, imo in crudelitate, jucundum ſentiunt, quique adulteria pro nihilo reputant; melius ſuo tempore fecerunt Phariſæi, qui negarunt aperte Divinum Domini, quam tales hodie, qui ſui cultus &

fœdi lucri cauſa, Ipſum exterius ſancte colunt, at interius prophanum illud recondunt; hi quales ſucceſſive fiunt, deſcribitur in ſequentibus per viros Sodomæ, & demum per everſionem ejus, Verſ: 24. 25: ſe habet cum homine, ut prius aliquoties dictum, quod ſint apud eum ſpiritus mali, & ſimul angeli; per ſpiritus malos communicat ille cum inferno, & per angelos cum cœlo, n: 687. 697; quantum itaque vita ejus accedit ad malum, tantum influit infernum, quantum autem vita accedit ad bonum, tantum influit cœlum, ita Dominus; inde conſtat, quod qui in vita mali, non poſſint agnoſcere Dominum, ſed quod innumera ſibi fingant contra Ipſum, quia influant phantaſiæ inferni, quas recipiunt; at qui in vita boni ſunt, ii agnoſcunt Dominum, quia influit cœlum, in quo amor & charitas principale eſt, quia cœlum eſt Domini, a quo omnia amoris & charitatis, videatur n: 537. 540. 547. 548. 551. 553. 685. 2130.

2355. Verſ: 6. 7. *Et exivit ad eos Loth ad januam, & oſtium clauſit poſt ſe. Et dixit, ne quæſo, fratres mei, malefaciatis.* Exivit ad eos Loth ad januam, ſignificat quod prudenter ſe applicaret: & oſtium clauſit poſt ſe, ſignificat ne violarent bonum charitatis, & negarent Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini: & dixit, ſignificat exhortationem: ne quæſo fratres mei malefaciatis, ſignificat ne violent illa; fratres dicit, quia ex bono, ex quo exhortatus.

2356. Quod exivit ad eos Loth ad januam, ſignificet quod prudenter ſe applicaret, conſtat ab interiori ſenſu Januæ, & exire ad januam; Janua in Verbo ſignificat id quod introducit ſeu intromittit vel ad Verum, vel ad Bonum, vel ad Dominum; inde eſt, quod etiam Janua ſignificet ipſum Verum, tum ipſum Bonum, ut & Ipſum Dominum, nam Verum ducit ad Bonum, & Bonum ad Dominum; talia repræſentabant Janua & Vela Tentorii, tum quoque Templi, videatur n: 2145. 2152. 2576; quod illa ſignificatio ſit Januæ, patet a Domini verbis apud Johannem, "Qui non eſt "ingrediens per *Januam* in caulam ovium, ſed aſcendit aliunde, is eſt fur "& latro; qui vero ingrediens eſt per *Januam*, paſtor eſt ovium, huic *Ja-*"*nitor* aperit. Ego ſum *Janua ovium*, per Me ſi quis introiverit, ſalva-"bitur" x: 1. 2. 3. 7. 9: ibi Janua pro Vero & Bono, ita pro Domino, qui eſt ipſum Verum, & Bonum. Inde patet, quid ſignificatur per intromitti per januam in cœlum, proinde quid per claves quibus aperitur. Hic autem per januam ſignificatur aliquod bonum, genio eorum, qui obſiderunt domum, adæquatum, nam janua diſtinguitur hic ab oſtio, & erat ante domum, quod patet ex eo, quod Loth exiverit, & quod oſtium clauſerit poſt ſe; & quod bonum illud eſſet beatum vitæ, conſtat ab illis quæ mox ſequuntur, quo perſuaderet illis, qui in falſo & malo erant; nam tales non perſuaderi ſe patiuntur per ipſiſſimum bonum, id enim rejiciunt; ex quibus patet, quod per exire ad januam, hic ſignificetur, quod prudenter ſe applicaret.

2357. Et oſtium clauſit poſt ſe, quod ſignificet ne violarent bonum charitatis, & negarent Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, conſtat ab illis quæ nunc dicta ſunt; claudere oſtium eſt ne intrent, hic ne in

bonum

bonum ſignificatum per domum, ac ita ad Divinum & Sanctum Domini. Involvunt hæc etiam arcaniora, in quorum ſenſum & ideam veniunt Angeli, cum hæc leguntur; nempe quod illi, qui in vita mali ſunt, non ulterius admittantur quam ad cognitionem boni & Domini, non autem uſque ad ipſiſſimam agnitionem & fidem; ex cauſa, quia quamdiu in malo ſunt, non ſimul in bono eſſe poſſint, ſervire ſimul duobus Dominis nemo poteſt; qui ſemel agnoſcit & credit, ſi redit ad vitam mali, prophanat bonum & ſanctum, qui autem non agnoſcit & credit, is nec prophanare poteſt; ideo ex Providentia Domini cavetur, ut homo admittatur ulterius in ipſam agnitionem & fidem cordis, quam quantum dein teneri in illa poteſt; & hoc ob cauſam pœnæ prophanationis, quæ in inferno graviſſima eſt; hæc cauſa eſt, quod tam paucis hodie concedatur ex corde credere, quod bonum amoris & charitatis ſit cœlum in homine, & quod omne Divinum ſit in Domino, in vita enim mali ſunt: hoc nunc eſt, quod interius ſignificatur, per quod Loth clauſit oſtium poſt ſe; oſtium enim erat interior janua, per quam in ipſam domum, ubi Angeli, intrabatur, hoc eſt, in bonum in quo Dominus.

2358. Et dixit, quod ſignificet exhortationem, conſtat ex illis, quæ nunc ſequuntur, ita abſque ulteriore explicatione.

2359. Ne quæſo fratres mei malefaciatis, quod ſignificet ne violarent illa, nempe bonum charitatis ac Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, conſtat a ſignificatione malefacere, quod ſit violare. Ex his, quod agatur de illis qui intra Eccleſiam, & quod ii ſint, qui per viros Sodomæ intelliguntur, patet, nam violare illa nemo poteſt, niſi qui Verbum habet. Quod hæc ſanctiſſima ſint, conſtare poteſt ex eo, quod nemo admitti queat in Regnum Domini, hoc eſt, in Cœlum, niſi ſit in bono amoris & charitatis, & nemo in bono amoris & charitatis eſſe poteſt, niſi agnoſcat Domini Divinum & Sanctum, ab Ipſo Solo illud influit, & quidem in ipſum bonum quod ab Ipſo; Divinum non poteſt influere niſi in Divinum, nec communicari homini niſi per Divinum Humanum & inde Sanctum Domini; inde intelligi poteſt, quid ſit, quod Dominus ſit omne in omnibus ſui Regni; tum quod nihil boni, quod apud hominem, ſit hominis, ſed Domini.

2360. Quod fratres dicat, quia ex bono, ex quo exhortatus, conſtat a ſignificatione fratris; frater ſignificat idem in Verbo ac Proximus, ex cauſa, quia quiſque amare debet proximum ſicut ſeipſum, ita fratres dicti ex amore, ſeu quod idem ex bono; hæc nominatio & ſalutatio proximi venit inde, quod Dominus in Cœlo omnium Pater ſit, & quod omnes amet ut filios; & ſic quod amor ſit conjunctio ſpiritualis; refert inde univerſum cœlum ſicut unam generationem ex amore & charitate, n: 685. 917: ideo omnes filii Iſraelis, quia Regnum Domini cœleſte, hoc eſt, amoris & charitatis, repræſentabant, inter ſe Fratres dicti ſunt, tum quoque Socii, ſed hoc, ſeu ſocii, non ex bono amoris, ſed ex vero fidei; ut apud Eſaiam, "Vir *ſo-*" *cium ſuum* adjuvant, & *Fratri ſuo* dicit, confirma te," XLI: 6: apud Jeremiam, "Sic dicetis vir ad *ſocium ſuum*, & vir ad *Fratrem ſuum*, quid re-

" ſpondit Jehovah, & quid loquutus eſt Jehovah," xxiii : 35 : apud Davidem, " Propter *Fratres meos* & *Socios meos* loquar, age pacem in te," Pſalm : cxxii : 8 : apud Moſen, " Non urgebit *Socium ſuum* & *Fratrem* " *ſuum*, quia proclamata intermiſſio Jehovæ," Deut : xv : 2. 3. apud Eſaiam, " Confundam Ægyptum cum Ægypto, & pugnabunt vir contra " *Fratrem ſuum*, & vir contra *ſocium ſuum*," xix : 2 : apud Jeremiam, " Vir a *ſocio ſuo* cavete, & ſuper ullo *Fratre* ne fidatis, omnis namque " *Frater* ſupplantando ſupplantabit, & omnis *ſocius* calumniabitur. Quod " omnes ab Eccleſia illa, dicti ſunt uno nomine fratres, apud Eſaiam, " Adducent omnes *Fratres veſtros* de omnibus gentibus munus Jehovæ, " ſuper equis, & ſuper curru, & ſuper rhedis cameratis, & ſuper mulis, & " ſuper dromadibus, ad montem ſanctitatis meæ, Hieroſolymam," lxvi : 20 ; qui non ſciunt præter ſenſum literæ, ut Judæi, non alios ſignificari credunt, quam Jacobi poſteros, tum quod illi ſuper equis, & ſuper curru, & ſuper rhedis cameratis, ſuper mulis, reducentur ab illis, quos Gentes vocant, ad Hieroſolymam, ſed per fratres intelliguntur omnes qui in bono ; & per equos, currus, rhedas, illa quæ ſunt veri & boni, & per Hieroſolymam Regnum Domini : apud Moſen, " Cum fuerit inter te egenus de uno *Fra-* " *trum tuorum*, in una portarum tuarum, non obfirmabis cor tuum, & non " claudes manum tuam e *Fratre tuo* egeno," Deut : xv : 7. 11 : apud Eundem, " E medio *Fratrum tuorum* pones ſuper te Regem, non poteris " dare ſupra te virum alienigenam, qui non *Frater* tuus ille ; & non efferet " ſe cor ejus præ *Fratribus ſuis*," Deut : xvii : 15. 20 : apud Eundem, " Prophetam e medio tui, de *Fratribus tuis*, ſicut me, ſuſcitabit tibi Je- " hovah Deus tuus, Huic obedietis," Deut : xviii : 15. 18. Exinde patet, quod Judæi & Iſraelitæ ſe omnes dixerint fratres, fœderatos autem ſocios ; at quia illi nihil præter hiſtorica & mundana Verbi ſapiebant, inde fratres ſe dixiſſe credebant, quia omnes filii unius patris ſeu Abrahami eſſent ; at in Verbo non dicti ſunt fratres inde, ſed a bono quod repræſentabant ; Abrahamus etiam in ſenſu interno non aliud eſt, quam ipſe amor, hoc eſt, Dominus, n : 1893. 1965. 1989. 2011, Cujus filii, & ſic fratres, ſunt qui in bono, imo omnes, qui Proximus dicuntur, ut Dominus docet, apud Matthæum, " Unus eſt veſter Magiſter, Chriſtus, omnes vos *Fratres eſtis*," xxiii : 8 : apud Eundem, " Quiſquis iraſcitur *Fratri ſuo* temere, obnoxius " erit judicio ; quicunque dixerit *Fratri ſuo* raka, obnoxius erit ſynedrio. " Si obtuleris munus tuum ſuper altari, & apud hoc recordatus fueris, quod " *Frater tuus* habeat aliquid contra te, relinque ibi munus coram altari, & " abi prius reconciliare *Fratri*," v : 22. 23. 24 : apud Eundem, " Cur " cernis feſtucam, qui in oculis *Fratris tui* ; quomodo dices *Fratri tuo*, ſine " feſtucam ejiciam ex oculo tuo," vii : 2. 3. 4 : apud Eundem, " Si pec- " caverit in te *Frater tuus*, abi & argue eum inter te & ipſum ſolum : ſi te " audiverit, lucratus es *Fratrem tuum*," xviii : 15 : apud Eundem, " Ac- " cedens Petrus ad Ipſum, dixit, Domine, quoties peccabit in me *Frater* " *meus*, & remittere debeo," xviii : 21 : apud Eundem, " Sic & Pater

" meus

" meus cœleſtis faciet vobis, ſi non remiſeritis ſuo quiſque *Fratri* ex cor-
" dibus delicta eorum," XVIII : 35 : ex his liquet, quod omnes in univerſo dicantur fratres, qui proximus, & hoc inde, quia quiſque amare debet proximum ut ſeipſum, ita ex amore ſeu bono: & quia Dominus eſt ipſum Bonum, & omnes ſpectat ex bono, & eſt ipſe Proximus in ſupremo ſenſu, Ipſe quoque illos vocat fratres, ut apud Johannem, " Dixit Jeſus ad Ma-
" riam, abi ad *Fratres meos*," XX : 17 : & apud Matthæum, " Reſpondens
" Rex dicet illis, amen dico vobis, in quantum feciſtis uni ex his *Fratribus*
" *meis* minimis, Mihi feciſtis," XXV : 40 : Inde nunc conſtat, quod Frater ſit vox amoris.

2361. Verſ: 8 : *Ecce quæſo mihi duæ filiæ, quæ non cognoverunt virum, educam quæſo eas ad vos, & faciatis eis ſicut bonum in oculis veſtris; tantum viris illis ne faciatis quicquam, quia propterea venerunt in umbram trabis meæ.* Ecce quæſo mihi duæ filiæ quæ non cognoverunt virum, ſignificat affectiones boni & veri: educam quæſo eas ad vos, ſignificat beatitudinem ex illis: & faciatis eis ſicut bonum in oculis veſtris, ſignificat fruitionem quantum perciperent ex bono: tantum Viris illis ne faciatis quicquam, ſignificat quod non Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini violarent: quia propterea venerunt in umbram trabis meæ, ſignificat quod in bono charitatis ſint; umbra trabis, eſt in ejus communi obſcuro.

2362. Ecce mihi duæ filiæ quæ non cognoverunt virum, quod ſignificet affectiones boni & veri, conſtat a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones, de qua n: 489. 490. 491, quod non cognoverint virum, ſignificat quod non falſum contaminaverit illas, vir enim ſignificat rationale verum, tum quoque in oppoſito ſenſu falſum, n: 265. 749. 1007: ſunt binæ affectiones, nempe boni & veri, videatur n: 1997; illa ſeu affectio boni conſtituit Eccleſiam cœleſtem, & vocatur in Verbo Filia Sionis, ut & Filia Virgo Sionis; hæc autem ſeu affectio veri conſtituit Eccleſiam ſpiritualem, & vocatur in Verbo Filia Hieroſolymæ; ut apud Eſaiam, " Sprevit te,
" ſubſannavit te *Filia Virgo Sionis*, poſt te caput movit *Filia Hieroſolymæ*," XXXVII : 22 : 2 Reg: XIX : 21 : apud Jeremiam. " Quid aſſimilabo tibi
" o *Filia Hieroſolymæ*; quid æquabo tibi, & conſolabor te, *Virgo Filia*
" *Sionis*," Thren: II : 13 : apud Micham, " Tu o turris gregis, clive *Filiæ*
" *Sionis*, uſque ad te veniet, & veniet dominium prius, regnum *Filiæ Hie-*
" *roſolymæ*," IV : 8 ; apud Zephaniam, " Jubila *Filia Sionis*, clangite Iſrael,
" lætare & exulta in toto corde *Filia Hieroſolymæ*," III : 14 : apud Sachariam, " Exulta valde *Filia Sionis*, clange *Filia Hieroſolymæ*, ecce Rex tuus
" veniet tibi," IX : 19. Matth: XXI : 5. Joh: XII : 15 : quod Eccleſia cœleſtis, ſeu Regnum cœleſte Domini, ex affectione boni, hoc eſt, ex amore in Ipſum Dominum, dicatur Filia Sionis, videatur adhuc, Eſai: X : 32 : Cap: XVI : 1 : Cap: LII : 2 : Cap: LXII : 11 : Jer: IV : 31 : Cap: VI : 2. 23 : Thren: I : 6 : Cap: II : 1. 4. 8. 10. Mich: IV : 10. 13. Sachar: II : 14. Pſalm: IX : 15 : & quod Eccleſia ſpiritualis, ſeu Regnum ſpirituale Domini, ex affectione veri, & ſic ex charitate erga proximum, dicatur Filia Hie-

Hieroſolymæ, Thren: II: 15, De utraque illa Eccleſia, qualis una, & qualis altera, pluries in Parte Prima actum eſt. Eccleſia Cœleſtis ex eo quod ex amore in Dominum ſit in amore erga proximum aſſimilatur imprimis Filiæ innuptæ ſeu virgini, imo etiam vocatur virgo, ut apud Johannem, "Hi "ſunt qui cum mulieribus non polluti ſunt, *Virgines* enim ſunt: hi ſunt "qui ſequuntur Agnum, quo vadit; immaculati enim ſunt coram throno "Dei," Apoc: XIV: 4: 5: ut quoque repræſentaretur hoc in Eccleſia Judaica, injunctum fuit ſacerdotibus, ut non viduas, ſed virgines in uxores acciperent, Levit: XXI: 13. 14. 15. Ezech: XLIV: 22. Ex his, quæ in hoc Verſu ſunt, conſtare poteſt, quam purum ſit Verbum in ſenſu interno, tametſi aliter in litera apparet; dum enim hæc leguntur, "Ecce quæſo mihi "duæ filiæ, quæ non cognoverunt virum, educam quæſo eas ad vos, & "faciatis eis ſicut bonum in oculis veſtris, tantum Viris illis ne faciatis "quicquam," non aliud quam quoddam impurum ſubit ideas, imprimis in illorum, qui in vita mali ſunt; ſed uſque quam caſta hæc ſint in ſenſu interno, patet ab explicatione, nempe quod ſignificent affectiones boni & veri, ac beatitudinem quam perciperent ex fruitione earum, illi, qui Divinum & Sanctum Domini non violant.

2363. Educam quæſo eas ad vos, quod ſignificet beatitudinem ex illis, nempe ex affectionibus boni & veri, conſtat a ſenſu eorum verborum, cum prædicantur de affectionibus, quæ per filias hic intelliguntur. Quod ipſam rem attinet, nempe quod beatitudo & felicitas ſolum ſit in affectione boni & veri, alte ignorant omnes qui in malo & ejus jucundo ſunt, beatitudo in affectione boni & veri illis apparet vel ſicut quoddam nullum, vel ſicut quoddam triſte, quibuſdam ut quoddam dolorificum, imo ut mortiferum; genii & ſpiritus infernales tales ſunt, putant hi & credunt, ſi illis auferretur jucundum amoris ſui & mundi, conſequenter malorum inde, quod nihil vitæ iis ſupereſſe poſſit; at cum iis oſtenditur, quod tunc ipſa vita cum beato & felici incipiat, triſte quoddam ex jactura ſui jucundi ſentiunt, & cum adducuntur inter eos qui in tali vita ſunt, dolor & cruciatus eos occupat; præter quod tunc quoque ſentire incipiant in ſe cadaveroſum quoddam, ac dirum infernale, quare vocant cœlum, in quo illud beatum & felix, ſuum infernum, & quantum ſe a facie Domini removere & abſcondere poſſint, aufugiunt: quod tamen uſque omne beatum & felix conſiſtat in affectione boni quod eſt amoris & charitatis, ac veri quod fidei, quantum hoc ducit ad illud, conſtare poteſt ex eo, quod cœlum, hoc eſt, vita angelica in eo conſiſtat, tum quod ab intimis afficiat, quia per intima influit a Domino, videatur n: 540. 541. 545; tunc etiam ſapientia & intelligentia intrat & opplet ipſius mentis adyta, & incendit bonum cœleſti flamma, & verum cœleſti luce, & hoc cum perceptione beati & felicis, de qua non niſi quam ineffabile prædicari poteſt; qui in hoc ſtatu ſunt, ii percipiunt, quam nulla, & quam triſtis, & quam lamentabilis vita ſit illorum, qui in malis amoris ſui & mundi ſunt. Sed ut ſciat homo, qualis hæc vita ſit reſpective, nempe vita amoris ſui & mundi, ſeu quod idem, vita faſtus, avaritiæ, invidiæ,

vidiæ,

vidiæ, odii, vindictæ, immiſericordiæ, adulterii, qui aliqua ingenii dote pollet, characterem alicujus illorum ſibi faciat, aut ſi poſſit, coram ſe, ſecundum ideas, quas ab experientia, ſcientia & ratione de illis capere poſſit, depingat, tunc videbit, quantum inſtat deſcribendo vel depingendo, quam horrenda ſint, & quod ſint formæ diabolicæ, in quibus nihil humanum; ejuſcemodi formæ fiunt omnes illi poſt mortem, qui jucundum vitæ in talibus percipiunt, ac eo horribiliores, quo plus jucundi: viciſſim autem ſi characterem ſibi faciat amoris & charitatis, aut quoque per formam ſibi illum exprimat, videbit, quantum inſtat deſcribendo aut delineando, quod forma ſit angelica, plena beatis & pulchris, in qua cœleſte & Divinum; an quiſquam credere poſſit, quod binæ illæ formæ ſimul eſſe poſſint; & quod exui diabolica illa forma, & tranſcribi in formam charitatis queat, & hoc per fidem, cui contraria eſt vita; poſt mortem enim manet unumquemvis vita, ſeu quod idem, affectio, ſecundum hanc eſt tunc omnis cogitatio, proinde fides, quæ ſe ſic manifeſtat, qualis corde fuerat.

2364. Et faciatis eis ſicut bonum in oculis veſtris, quod ſignificet fruitionem quantum ex bono, etiam conſtare poteſt ex ſenſu verborum, tum a ſerie, cum ea prædicantur de affectionibus, quæ per filias ſignificantur. Quod prudenter ſe applicuerit, ſignificatum eſt per quod exivit ad eos Loth ad januam, n: 2356, ipſa prudentia ex his dictis & reliquis in hoc Verſu patet, nempe quod fruerentur beatitudine affectionum boni & veri, quantum ex bono, quod ſignificatur per quod facerent eis ſicut bonum in oculis eorum; frui quantum ex bono, hic eſt, quantum ſcirent quod ſit bonum, ultra nemo obligatur; flectuntur enim omnes a Domino ad bonum vitæ per bonum fidei eorum, ita aliter gentes quam Chriſtiani, aliter ſimplices quam docti, aliter infantes quam adulti; qui malo imbuerunt vitam, ii flectuntur per quod abſtineant a malo, ac intendant bonum, & hoc faciant ſecundum captum eorum; intentio ſeu finis tunc apud eos ſpectatur, & tametſi actus non ſint boni in ſe, uſque a fine trahunt aliquid boni ac inde vitæ, quod facit beatum eorum.

2365. Quod tantum Viris illis ne faciatis quicquam, ſignificet quod non Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini violarent, conſtat ex ſignificatione virorum & angelorum, de qua ſupra.

2366. Quia propterea venerunt in umbram trabis meæ, quod ſignificet quod in bono charitatis ſint, conſtat ex ſignificatione domus, quod ſit bonum, n: 710. 2233. 2234, quæ hic vocatur umbra trabis, ex cauſa, de qua mox.

2367. Quod umbra trabis ſit in communi obſcuro, ita ſe habet, perceptio boni & veri, non eſt niſi in obſcuro apud hominem, etiam regeneratum, magis apud eum qui in externo cultu eſt, qui per Lothum hic repræſentatur; affectiones ſicut perceptiones, quando in corporeis eſt homo, hoc eſt, cum in corpore vivit, ſunt communiſſimæ, proinde obſcuriſſimæ, utcunque homo putat, quod non ita ſit, ſunt myriades myriadum in unaquavis ejus affectiuncula, etiam in unaquavis ejus perceptionis idea, quæ ſicut

ſicut una ei apparet, quod ex Divina Domini Miſericordia, oſtendendum venit, ubi de affectionibus & ideis agetur; homo pauca ex iis quæ inſunt, per reflexionem, quandoque poteſt explorare ac deſcribere, ſed innumerabilia, imo indefinita latent, quæ nuſquam ad ejus cognitionem veniunt, nec venire poſſunt, quamdiu in corpore vivit, ſed patent poſtquam corporea & mundana exſtincta ſunt; quod ſatis conſtare poteſt ex eo, quod homo, qui in bono amoris & charitatis fuit, cum in alteram vitam tranſit, a vita obſcura in clariorem, ſicut a quadam nocte in diem, veniat, & quantum in cœlum Domini, tantum in clariorem, uſque ad lucem, in qua ſunt Angeli, quorum lux intelligentiæ & ſapientiæ ineffabilis eſt; ipſum lumen, in quo eſt homo reſpective, eſt ſicut tenebricoſum: inde hic dicitur, quod venerint in umbram trabis ſuæ, quo ſignificatur, quod in ſuo communi obſcuro ſint, hoc eſt, quod parum ſciat de Divino & Sancto Domini, ſed uſque quod agnoſcat & fidem habeat, quod ſit, & quod illud in bono charitatis ſit, hoc eſt, apud eos qui in illo bono ſunt.

2368. Verſ: 9. *Et dixerunt, accede ultra, & dixerunt, num unus venit ad peregrinandum, & judicabit judicando; nunc malefaciemus tibi præ illis; & urſerunt in virum, in Loth valde; & acceſſerunt ad effringendum oſtium.* Et dixerunt, ſignificat reſponſum ex ira: accede ultra, ſignificat minas iræ eorum: & dixerunt num unus venit ad peregrinandum, ſignificat qui alia doctrina & alia vita: & judicabit judicando, ſignificat num illi docebunt nos: nunc malefaciemus tibi præ illis, ſignificat quod bonum charitatis magis rejicerent quam Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini: & urſerunt in virum, ſignificat quod vim inferre vellent vero: in Loth valde, ſignificat quod maxime bono charitatis: & acceſſerunt ad effringendum oſtium, ſignificat quod venirent uſque ad conatum deſtruendi utrumque.

2369. Et dixerunt, quod ſignificet reſponſum ex ira, conſtare poteſt ab illis quæ præcedunt & quæ ſequuntur, ita abſque explicatione.

2370. Accede ultra, quod ſignificet minas iræ, nempe contra bonum charitatis, conſtat a ſignificatione Lothi, quod ſit bonum charitatis, ad quem & de quo hæc dicta ſunt; quæ quod minæ iræ ſint, ab ipſis verbis patet; & a ſequentibus, quod etiam involvant, quod prorſus illud rejicerent, ſi plura de eo loqueretur, & ſuaderet, quod eſt, accede ultra.

2371. Et dixerunt, num unus venit ad peregrinandum, quod ſignificet qui alia doctrina, & alia vita, ſunt, conſtat a ſignificatione peregrinari, quod ſit inſtrui & vivere, ita doctrina & vita, de qua n: 1463. 2025. Hic, ſtatus Eccleſiæ deſcribitur, qualis eſt circa ultima tempora, quando nulla amplius fides quia nulla charitas, quod nempe bonum charitatis, quia ſeceſſit prorſus e vita, etiam rejiciatur ex doctrina. Hic non de illis agitur, qui bonum charitatis falſificant, in ſui favorem explicando, & propter ſe, ut maximi ſint, & propter mundi bona ut omnia poſſideant, ac diſpenſationes mercedum ſibi arrogant, & ſic bonum charitatis variis artibus & illoſoriis modis conſpurcant: ſed de illis, qui nihil de bonis charitatis ſeu de bonis operibus, ſed ſolum de fide ab illis ſeparata, audire volunt, & hoc ex ratio-

ratiocinatione, quod non niſi quam malum ſit in homine, & quod bonum quod ab ipſo etiam in ſe malum ſit, in quo ſic nihil ſalutis; & quod mereri cœlum per aliquod bonum nemo poſſit, ita non per illud ſalvari, ſed ſolum per fidem qua agnoſcant meritum Domini; hæc doctrina eſt, quæ ultimis temporibus, quando exſpirare incipit Eccleſia, viget, & ardenter docetur, & faventer arripitur; ſed concludere inde, quod aliquis vitam habere poſſit malam, & fidem bonam, falſum eſt; tum quoque quia non niſi malum in homine, non dari queat bonum a Domino, in quo quia Dominus eſt, cœlum eſt, & quia cœlum, eſt beatum & felix: demum quia nemo per aliquod bonum mereri queat, quod non detur bonum cœleſte a Domino, in quo ſpectatur meritum ut quoddam enorme; in tali bono ſunt omnes angeli, in tali omnes regenerati, & in tali qui jucundum, imo beatum in ipſo bono, ſeu in ejus affectione, percipiunt; de hoc bono, ſeu de hac charitate ita Dominus apud Matthæum, "Audiviſtis, quod dictum ſit, "amabis proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum: Ego dico "vobis, benefacite odio vos habentibus, & orate pro lædentibus & perſequentibus vos, ut ſitis filii Patris veſtri qui in cœlis: nam ſi amaveritis "amantes vos, quod præmium habetis; & ſi ſalutatis fratres veſtros tan-"tum, quid abundantius facitis, nonne etiam publicani ſic faciunt," v: 45. 46. 47. 48; ſimiliter apud Lucam cum his adjectis, "Benefacite atque "mutuo date nihil inde ſperantes, tunc erit merces veſtra multa, & eritis "filii Altiſſimi," vi: 27 ad 36: ubi deſcribitur bonum quod a Domino, & quod ſit abſque omni fine retributionis, quare qui in illo, vocantur filii Patris qui in cœlis, ac filii Altiſſimi; & quia in illo eſt Dominus, etiam eſt merces, apud Lucam, "Quando feceris prandium aut cœnam, ne voca "amicos tuos, neque fratres tuos, neque cognatos tuos, neque vicinos di-"vites, ne forte illi te viciſſim vocent, fiatque tibi retributio: ſed quando "feceris convivium, voca pauperes, mancos, cœcos, tunc beatus eris, quia "non habent ad retribuendum, retribuetur tibi in reſurrectione mortuorum," xiv: 12. 13. 14: prandium, cœna, convivium, eſt bonum charitatis, in quo cohabitatio Domini cum homine, n: 2341, quare per illud deſcribitur, & manifeſte patet, quod retributio ſit in ipſo bono, quia in illo Dominus, nam dicitur, retribuetur in reſurrectione mortuorum. Qui bonum ex ſe, quia Dominus ita mandavit, facere ſtudent, ii ſunt qui tandem accipiunt hoc bonum, & qui dein inſtructi agnoſcunt fide, quod omne bonum ſit a Domino, n: 1712. 1937. 1947, & tunc averſantur ita meritum ſui, ut cum modo cogitant de merito, contriſtentur, & percipiant beatum & felix apud eos in tantum diminui; aliter qui id non faciunt, ſed agunt vitam mali, docendo & profitendo, quod in fide ſeparata ſit ſalus, ii nec ſciunt quod tale bonum dabile ſit; & quod mirum, iidem in altera vita, quod a multa experientia ſcire datum, ex bonis quibuſcunque, quorum reminiſcuntur, mereri volunt cœlum, quia tunc primum ſciunt, quod in fide ſeparata a charitate non ſit ſalus; ſed tunc ſunt illi, de quibus Dominus apud Matthæum, "Dicent Mihi in illa die, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum pro-

" phetavimus, & per Nomen tuum dæmonia ejecimus, & in Nomine tuo " virtutes multas fecimus, ſed tunc confitebor illis, non novi vos, diſcedite " a Me, *operantes iniquitatem*," VII : 22. 23 : apud eoſdem etiam apparet, quod nihil prorſus attenderint ad omnia illa, quæ Ipſe Dominus de bono amoris & charitatis toties docuit, ſed quod illa fuerint ſicut nubes quæ prætervolant, aut ſicut viſa in nocte, ut quæ apud Matthæum, III : 8. 9. Cap : V : 7 ad 48. Cap : VI : 1 ad 20. Cap : VII : 16 ad 20 : 24 ad 27. Cap : IX : 13. Cap: XII : 33. Cap: XIII: 8. 23. Cap: XVIII: 21. 22. 23. ad f. Cap: XIX: 19. Cap : XXII : 34 ad 39. Cap : XXIV : 12. 13. Cap : XXV : 34 ad f. Marc : IV. 18. 19. 20. Cap : XI : 13. 14. 20. Cap : XII . 28 ad 35. Luc : III : 8. 9. Cap: IV: 43 ad 49. Cap : VI : 27 ad 39. 43 ad f. Cap: VII : 47. Cap : VIII : 8. 14. 15. Cap : X : 25 ad 28. Cap : XII : 58. 59. Cap: XIII: 6 ad 10. Joh: III : 19. 21. Cap : V: 42. Cap: XIII: 34. 35. Cap: XIV: 14. 15. 20. 21. 23. Cap: XV : 1 ad 8. 9 ad 19. Cap : XXI : 15. 16. 17. Hæc nunc & ſimilia ſunt, quæ ſignificata ſunt per quod viri Sodomæ, hoc eſt, illi qui in malo, n: 2220. 2246. 2322, dixerint ad Lothum, Num unus venit ad peregrinandum, & judicabit judicando, hoc eſt, qui alia doctrina & alia vita, num illi docebunt nos.

2372. Et judicabit judicando, quod ſignificet num illi docebunt nos, conſtat a ſignificatione judicare, quod ſit docere; quod Juſtitia prædicetur de exercitio boni, Judicium autem de inſtructione veri, n: 2235, oſtenſum eſt, inde eſt, quod Judicare in ſenſu interno ſit inſtruere ſeu docere: docere verum eſt idem ac docere quid bonum, quia omne verum ſpectat bonum.

2373. Quod nunc malefaciemus tibi præ illis, ſignificet quod bonum charitatis magis rejicerent, quam Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, conſtare poteſt a ſignificatione Lothi, quod ſit bonum charitatis, Loth enim repræſentat eos, qui in bono charitatis ſunt, n: 2324. 2351. 2371 : & a ſignificatione Virorum ſeu Angelorum, quod ſit Dominus quoad Divinum Humanum & Sanctum procedens, de qua ſupra; inde patet, quod malefacere tibi præ illis, ſit ille ſenſus. Quod illi qui in malo ſunt intra Eccleſiam, rejiciant magis charitatem, quam negent Dominum, cauſa eſt, quod ſic concupiſcentiis ſuis favere poſſint per religioſum quoddam, ac habere cultum externum interno nullo, hoc eſt, cultum oris non cordis, quem cultum quo magis Divinum & Sanctum faciunt, eo magis in dignitate ſunt & in lucro; præter plures alias cauſas, quæ latent, ſed uſque patent: cum tamen ita ſe res habet, quod qui rejicit unum, nempe doctrina & ſimul vita, etiam rejiciat alterum, ſi non auſit ore, uſque facit corde; quod etiam exprimitur in ſenſu literæ, per quod acceſſerint ad effringendum oſtium, quo ſignificatur, quod venerint uſque ad conatum deſtruendi utrumque; ſed quid conatum inhibet, quin in actum erumpat, nec latet.

2374. Quod urſerunt in virum, ſignificet quod vim inferre vellent vero, conſtat a ſignificatione viri, quod ſit intellectuale & rationale apud hominem, & quia hoc, eſt verum, de qua n: 158. 1007. Vim inferre vero, eſt pervertere

tere illa quæ ſunt fidei, quæ pervertuntur cum ſeparantur a charitate, & cum negatur quod non ducant ad bonum vitæ.

2375. Quod in Loth valde, ſignificet quod maxime bono charitatis, conſtat a ſignificatione Lothi, quod ſit bonum charitatis, de qua ſupra n: 2324. 2351. 2371. 2373: ex ipſis his verbis, quod urſerint in virum, in Loth valde, conſtare poteſt, quod aliud quid ſignificetur per virum, & aliud per Loth valde, alioquin unum ſatis fuiſſet.

2376. Quod acceſſerunt ad effringendum oſtium, ſignificet quod venirent uſque ad conatum deſtruendi utrumque, conſtat ex ſignificatione accedere, quod ſit conari; & a ſignificatione oſtii, quod ſit id quod introducit ad bonum & ad Dominum, tum quod ſit ipſum bonum, & Ipſe Dominus, de qua n: 2356. 2357. hæc quomodo ſe habent, videatur ſupra n: 2373.

2377. Verſ: 10. *Et emiſerunt Viri manum ſuam, & introduxerunt Lothum ad ſe in domum, & oſtium clauſerunt.* Emiſerunt Viri manum ſuam, ſignificat Domini potentem opem: & introduxerunt Lothum ad Se in domum, ſignificat quod Dominus tutetur eos qui in bono charitatis ſunt: & oſtium clauſerunt, ſignificat quod etiam omnem aditum ad eos præcludat.

2378. Emiſerunt Viri manum, quod ſignificet Domini potentem opem, conſtat a ſignificatione Virorum, quod ſit Dominus, de qua ſupra; & a ſignificatione manus, quod ſit potentia, de qua n: 878.

2379. Quod introduxerunt Lothum ad ſe in domum, ſignificet quod Dominus tutetur eos qui in bono charitatis ſunt, conſtat a repræſentatione Lothi, quod ſint qui in bono charitatis ſunt, de qua ſupra; & a ſignificatione introducere ad ſe in domum, quod ſit tutari; introduci in domum, eſt in bonum, & qui in bonum, introducuntur in cœlum, & qui in cœlum, eſt ad Dominum, inde tuti ab omni infeſtatione quoad animas: quod homo qui in bono, quoad animam ſit in ſocietate cum Angelis, & ſic cum vivit in corpore, uſque in cœlo, tametſi id tunc non novit, nec poteſt angelicum gaudium percipere quia eſt in corporeis & in præparatione, videatur n: 1277.

2380. Quod oſtium clauſerunt, ſignificet quod etiam omnem aditum ad eos præcludat, conſtat a ſignificatione Oſtii, quod ſit id quod introducit, n: 2356. 2357. 2376, ita aditus; inde eſt quod claudere oſtium ſit præcludere aditum: in altera vita præcluditur aditus, per quod ſeparentur boni a malis, ut a ſphæris perſuaſionum falſi & cupiditatum mali, non infeſtari queant, nam penetrare exhalatio inferni ad cœlum nequit; in vita corporis præcluditur aditus, quod principia & perſuaſiones falſi nihil efficere poſſint apud eos qui in bono, angeli qui apud eos, illico dum infunditur aliquod falſum mali aut malum falſi, ſive in ſermone ab homine malo, ſive in cogitatione a ſpiritu ſeu genio malo, avertunt, & ad aliquod verum & bonum, in quo confirmati ſunt, flectunt; & hoc utcunque infeſtarentur quoad corpus, quia hoc nihili æſtimant reſpective ad animam. Homo, dum in corporeis adhuc eſt, in tam communi obſcura idea & perceptione eſt, n: 2367, ut vix ſciat, num in bono charitatis ſit, vel non, etiam ex cauſa, quia non

E 2 ſcit

ſcit quid charitas, & quid proximus; ſed ſciendum, quinam ſunt; omnes illi in bono charitatis ſunt, qui Conſcientiam habent, hoc eſt, qui a juſto & æquo, bono & vero, nihil diſcedere volunt, propter ipſum juſtum & æquum, bonum & verum; hoc enim eſt ex conſcientia; ac qui inde bene cogitant de proximo, & ei bene volunt, etiamſi foret inimico, & hoc abſque omni retributione; hi ſunt qui in bono charitatis ſunt, ſive extra Eccleſiam ſive intra Eccleſiam ſint; qui intra Eccleſiam, iidem adorant Dominum, & libenter audiunt & faciunt illa quæ docuit. Viciſſim, qui in malo, nullam Conſcientiam habent: juſtum & æquum non curant niſi quantum inde lucrari poſſint famam, quod tales videantur; quid bonum & verum, quod vitam ſpiritualem afficiat, non ſciunt, etiam rejiciunt ſicut nullam; præterea male cogitant de proximo, & ei male volunt, etiam male faciunt, etiamſi foret amico ſi ei non faveat, & jucundum in eo percipiunt; ſi quid boni, eſt ex fine retributionis; tales intra Eccleſiam Dominum negant in occulto, & quantum honor, lucrum, fama aut vita non periclitantur, aperte. Sed uſque ſciendum, quod quidam putent ſe non eſſe in bono cum ſunt, & quidam ſe eſſe in bono cum non ſunt; quod quidam putent ſe non eſſe in bono cum ſunt, eſt cauſa, quia dum reflectunt ſuper id apud ſe, illico ab Angelis tunc, in quorum ſocietate ſunt, inſinuatur quod non in bono, ne ſibi bonum tribuant, & flectatur cogitatio in ſui meritum, & ſic in præferentiam ſui præ aliis, ſi aliter, caderent in tentationes: quod autem quidam putent ſe eſſe in bono cum non ſunt, eſt cauſa, quia dum reflectunt ſuper id, illico a malis geniis & ſpiritibus, in quorum conſortio ſunt, infunditur quod ſint in bono, jucundum enim mali credunt bonum, imo ſuggeritur, quicquid boni aliis fecerint ex cauſis amoris ſui & mundi, bonum eſſe quod retribuendum, etiam in altera vita, ita quod mereantur præ aliis, quos contemnunt præ ſe, imo nihili æſtimant; & quod mirum, ii ſi cogitarent aliter, caderent in tentationes, in quibus ſuccumberent.

2381. Verſ: 11. *Et viros, qui januæ domus, percuſſerunt cæcitatibus, a parvo uſque ad magnum, & laboraverunt ad inveniendum januam.* Viros qui januæ domus, ſignificat rationalia & inde doctrinalia, per quæ vis infertur bono charitatis: percuſſerunt cæcitatibus, ſignificat quod opplerentur falſitatibus: a parvo uſque ad magnum, ſignificat in particulari & communi: & laboraverunt ad inveniendum januam, ſignificat uſque ut non videre poſſent aliquid verum quod duceret ad bonum.

2382. Et viros qui januæ domus, quod ſignificet rationalia & inde doctrinalia, per quæ vis infertur bono charitatis, conſtat a ſignificatione virorum, quod ſint rationalia, de qua n: 158. 1007; a ſignificatione januæ, quod ſit introductio ſeu aditus, qui ducit vel ad verum vel ad bonum, ita doctrinale, de qua ſupra n: 2356; & a ſignificatione domus, quod ſit bonum charitatis, de qua ſupra paſſim: hic quia agitur de illis, qui acceſſerunt ad effringendum oſtium, hoc eſt, qui conati deſtruere tam bonum charitatis quam Divinum & Sanctum Domini, n: 2376, intelliguntur rationalia mala, & inde doctrinalia falſa, per quæ vis infertur bono charitatis.

2383.

2383. Quod percuſſerunt cæcitatibus, ſignificet quod opplerentur falſitatibus, conſtat a ſignificatione Cæcitatis: Cæcitas prædicatur in Verbo de iis qui in falſo ſunt, tum quoque de iis qui in ignorantia veri, utrique vocantur cæci, ſed quinam intelliguntur, a ſerie rerum, imprimis in ſenſu interno, conſtare poteſt: quod Cæci vocentur qui in falſo, conſtat ab his locis; apud Eſaiam, "*Speculatores ejus Cæci*, omnes ii non ſciunt, omnes ii canes muti, "non poſſunt latrare," LVI: 10: ſpeculatores cæci pro iis qui ex ratiocinatione ſunt in falſo: apud Eundem, "Exſpectamus lucem, & ecce tenebræ; "ſplendores, in caliginibus ambulamus; palpamus ſicut *Cæci* parietem," LIX: 9. 10: apud Jeremiam, "Errarunt *Cæci* in plateis, polluerunt ſe "ſanguine, ea quæ non poſſunt, tangunt veſtimentis," Thren: IV: 14; pro quod omnia vera polluta ſint, platea pro veris, in quibus errarunt, n: 2336: apud Sachariam, "In die illo percutiam omnem equum ſtupore, "& equitem ejus furore, omnem equum populorum percutiam *Cæcitate*," XII: 4; equus hic & alibi in Verbo pro intellectuali, inde dicitur quod equus percuteretur ſtupore, & quod equus populorum percuteretur cæcitate, hoc eſt, oppleretur falſitatibus: apud Johannem, "In judicium Ego in mun-"dum veni, ut *non videntes* videant, videntes vero *cæci* fiant: audiverunt "ex Phariſæis hæc, dixerunt, num etiam nos *Cæci* ſumus, dixit illis Jeſus, "ſi *Cæci* eſſetis, non haberetis peccatum; jam autem dicitis, quod videa-"mus, ideo peccatum veſtrum manet," IX: 39. 30. 41: hic Cæci in utroque ſenſu, qui nempe in falſo, & qui in ignorantia veri; qui intra Eccleſiam & ſciunt quid verum, Cæcitas apud eos eſt falſitas; at qui non ſciunt quid verum, ut qui extra Eccleſiam, cæcitas apud eos eſt ignorantia veri, qui inculpati: apud Eundem, "*Occæcavit eorum oculos*, & obturavit eorum cor, "ut *non videant oculis ſuis*, & intelligant corde, & ſanem eos," XII: 40. Eſ: VI: 9. 10. 11; pro quod ſatius foret, ut in falſitatibus eſſent, quam in veris, quia in vita mali, qui ſi inſtruerentur in veris, ea non ſolum adhuc falſificarent, ſed etiam malis conſpurcarent; ex ſimili cauſa, qua viri Sodomæ percuſſi ſunt cæcitatibus, hoc eſt, doctrinalia opplerentur falſitatibus; cur hoc fiat, oſtenſum eſt, n: 301. 302. 303. 593. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2426: quia cæcum ſignificabat falſum, ideo in Eccleſia repræſentativa Judaica prohibitum fuit ſacrificare aliquod cæcum, Levit: XXII: 22. Deut: XV: 21. Mal: I: 8: tum vetitum, quod cæcus ex ſacerdotibus accederet ad offerendum ſuper altari, Levit: XXI: 18. 21. Quod Cæcitas prædicetur de ignorantia veri, in quali ſunt gentes, conſtat apud Eſaiam, "Audient in die "illa ſurdi verba Libri, & ex caligine, eque tenebris *oculi cæcorum vide-"bunt*," XXIX: 18: cæci pro illis qui in ignorantia veri, præcipue qui extra Eccleſiam; apud Eundem, "Educ *populum cæcum*, & oculi erunt; & "ſurdos, & aures eis," XLIII: 8; ubi de Eccleſia Gentium: apud Eundem, "Ducam *Cæcos* in via non noverunt, ponam tenebras coram iis in lu-"cem," XLII: 16: & apud Eundem, "Dabo Te in lucem populi, ad ape-"riendum *oculos cæcos*, ad educendum e clauſtro vinctum, e domo carceris "ſedentes tenebris," XLII: 6: 7: ubi de adventu Domini, quod tunc in-

ſtrue-

ſtruerentur illi, qui in ignorantia veri; qui enim in falſitate ſunt, ii ſe non ita patiuntur inſtrui, quia norunt verum, & confirmarunt ſe contra illud, & verterunt lucem in tenebras, quæ non diſcutiuntur: apud Lucam, "Dixit "Paterfamilias ſervo ſuo, abi ocyus in plateis & vicos urbis, ac pauperes & "mancos, & claudos, & *Cæcos*, introduc huc," XIV: 21; ubi de Regno Domini, quod pauperes, manci, claudi, cæci, non ſignificentur, patet, ſeu qui in ſenſu ſpirituali tales ſunt: apud Eundem, "Dixit Jeſus, ut renun-"tiarent Johanni, quod *Cæci* videant, *Claudi* ambulent, *Leproſi* mundentur, "*Surdi* audiant, *Mortui* reſurgant, *Pauperibus* evangelium prædicetur," VII: 22; ſecundum ſenſum literæ, per cæcos, claudos, leproſos, ſurdos, mortuos, pauperes, non alii intelliguntur quam tales, quia ita etiam factum, nempe quod cæci receperint viſum, ſurdi auditum, leproſi ſanitatem, mortui vitam, ſed uſque in ſenſu interno intelliguntur iidem, qui apud Eſaiam, "Tunc aperientur *Oculi Cæcorum*, & aures *Surdorum* aperientur, & ſaliet "ſicut cervus *Claudus*, & cantabit lingua *Mutus*," XXXV: 5. 6: ubi de adventu Domini, & de nova tunc Eccleſia, quæ vocatur gentium, de quibus prædicatur, quod eſſent cæci, ſurdi, claudi, muti, ita dicti quoad doctrinam & vitam; nam ſciendum, quod omnia Miracula, quæ a Domino facta ſunt, ſemper involverint talia, & inde ſignificaverint, quæ per cæcos, claudos, leproſos, ſurdos, mortuos, pauperes, in ſenſu interno intelliguntur, inde Miracula Domini fuerunt Divina, ſicut etiam illa, quæ facta ſunt in Ægypto, in deſerto, & reliqua, de quibus in Verbo; quod eſt arcanum.

2384. A parvo uſque ad magnum, quod ſignificet in particulari & communi, conſtat a ſignificatione eorum in ſenſu interno, quando prædicantur de rationalibus & inde doctrinalibus, quæ per viros qui januæ domus ſignificantur; particularia enim & communia ſimiliter ſe habent, ſunt enim particularia ſicut parva, & communia particularium ſicut magna, quid particularia reſpective ad communia, & quomodo ſe habent, videatur n: 920. 1040. 1316.

2385. Et laboraverunt ad inveniendum januam, quod ſignificet uſque ut non videre poſſent aliquid verum quod duceret ad bonum, conſtat a ſignificatione Januæ, quod ſit introductio & aditus, & quod ſit ipſum verum, quia hoc introducit ad bonum, de qua ſupra n: 2356; hic autem per Januam ſignificantur cognitiones quæ introducant ad verum, nam janua, ut ſupra n: 2356, dictum, erat ante domum, nam dicitur quod Loth exiverit ad januam, & oſtium clauſerit poſt ſe, Verſ: 6, inde laborare ad inveniendum januam, eſt non videre aliquid verum quod duceret ad bonum: tales fiunt illi, imprimis ultimis temporibus, qui ex ratiocinatione excludunt doctrinalia, ac nihil credunt niſi prius capiant, vita mali tunc continue in rationale eorum influit, & quoddam lumen fallax ex igne affectionum mali infundit, & facit ut videant falſa ſicut vera, quemadmodum ſolent qui in lumine nocturno vident phantaſmata; eadem dein confirmantur multis, & fiunt doctrinalia; ſicut ſunt illorum, qui dicunt quod vita quæ eſt affectionis nihil faciat, ſed ſolum fides quæ eſt cogitationis: quod principium unumquodvis,

quodvis, qualecunque ſit, ſi vel foret ipſum falſum, ſemel captum, innumeris poſſit confirmari, ac ita in externa forma ſiſti, ſicut foret ipſum verum, cuivis notum eſſe poteſt; inde hæreſes, a quibus ſemel confirmatis nuſquam receditur; ſed ex falſo principio non niſi quam falſa profluunt, quibus ſi interjecta ſunt vera, uſque, cum principium falſum per illa confirmatur, fiunt vera falſificata, quia inquinata ab eſſentia principii: aliter prorſus, ſi ipſum verum pro principio accipitur, & hoc confirmatur, ut pro exemplo, quod amor in Dominum, & charitas erga proximum, ſint a quibus pendet omnis lex, & de quibus loquantur omnes prophetæ, ac ita quod illa ſint eſſentialia omnis doctrinæ & cultus, tunc illuminaretur mens ab innumerabilibus quæ in Verbo, quæ alioquin latent occultata in obſcuro principii falſi; imo tunc diſſiparentur hæreſes; & ex pluribus fieret una Eccleſia, utcunque doctrinalia inde fluentia aut illuc ducentia, tum ritualia, differrent; talis fuit Antiqua Eccleſia, quæ per plura Regna erat extenſa, nempe per Aſſyriam, Meſopotamiam, Syriam, Æthiopiam, Arabiam, Lybiam, Ægyptum, Philiſthæam uſque ad Tyrum & Zidonem, per terram Canaanem cis & trans Jordanem; apud eos doctrinalia & ritualia differebant, ſed uſque Eccleſia una fuit, quia Charitas iis eſſentialis; & tunc fuit Regnum Domini in terris ſicut in cælis, nam cœlum tale eſt, videatur n: 684. 690; ſi ita, regerentur omnes ſicut unus homo a Domino, forent enim ſicut membra & organa unius corporis, quæ tametſi non ſimili forma, nec ſimili functione, uſque ſe referunt ad unum cor, a quo omnia & ſingula in ſua forma, quæ ubivis varia, pendent; tunc quiſque diceret, in quacunque doctrina, & in quocunque cultu externo foret, hic frater meus, video quod colat Dominum, & quod ſit bonus.

2386. Verſ: 12. *Et dixerunt Viri ad Lothum, adhuc quis tibi hic, generum filios tuos & filias tuas, & omnem qui tibi in urbe, educ e loco.* Dixerunt Viri ad Lothum, ſignificat quod Dominus advertat eos qui in bono charitatis ſunt: adhuc quis tibi hic, generum, & filios tuos, & filias tuas, & omnem qui tibi in urbe, educ e loco, ſignificat quod omnes qui in bono charitatis, & omnia quæ ejus, ſalvarentur, etiam qui in vero fidei, ſi a malo recederent; generi, ſunt vera aſſociata affectionibus boni, hic aſſocianda; filii ſunt vera; filiæ, affectiones boni & veri; omnis qui in urbe, eſt quicquid trahit aliquid de vero; locus, eſt ſtatus mali.

2387. Quod dixerunt Viri ad Lothum, ſignificet quod Dominus advertat eos qui in bono charitatis ſunt, conſtat a ſignificatione Virorum, quod ſit Dominus, de qua n: 2378; a ſignificatione dicere, quod ſit advertere; & a repræſentatione Lothi, quod ſint illi qui in bono charitatis ſunt, de qua n: 2324. 2351. 2371; inde quod Viri dixerint ad Lothum, ſignificat quod Dominus advertat eos qui in bono charitatis ſunt.

2388. Adhuc quis tibi hic, generum, & filios tuos, & filias tuas, & omnem qui tibi in urbe, educ e loco, quod ſignificet quod omnes qui in bono charitatis, & omnia quæ ejus, ſalvarentur, etiam qui in vero fidei, ſi recederent a malo, conſtat ex ſignificatione generorum, filiorum, filiarum, urbis,

urbis, & loci, de qua ſequitur. Quod illi qui in vero fidei ſunt, ſi recedant a malo, ſalventur, ita ſe habet; vera fidei ſunt ipſa vaſa recipientia boni, n: 1900. 2063. 2261. 2269, & recipiunt bonum, quantum homo recedit a malo; bonum enim continue influit a Domino, ſed eſt malum vitæ quod impedit, quin recipiatur in veris quæ apud hominem in ejus memoria vel ſcientia; inde quantum recedit homo a malo, tantum intrat bonum, & inapplicat ſe ejus veris; tunc verum fidei apud eum fit bonum fidei: homo quidem ſcire verum poteſt, etiam confiteri incitante quadam cauſa mundana, imo etiam perſuaderi quod ſit verum, ſed uſque hoc verum non vivit, quamdiu eſt in vita mali; eſt enim talis homo ſicut arbor, in qua folia, ſed nihil fructus; & eſt verum illud ſicut lux in qua nullus calor, qualis eſt tempore hyemis quando nihil creſcit; at cum calor ineſt, tunc fit lux qualis tempore veris, quando omnia creſcunt; verum in Verbo comparatur luci, & vocatur lux, calor autem comparatur amori, & vocatur quoque calor ſpiritualis; in altera vita etiam verum ſe manifeſtat per lucem, bonum autem per calorem; at verum abſque bono per lucem frigidam, ſed cum bono per lucem vernali ſimilem; inde patet, quid verum fidei abſque bono charitatis; exinde eſt, quod generi & filii, per quos ſignificata ſunt talia vera, non ſalvati ſint, ſed ſolum Loth cum filiabus. Quia hic dicitur, quod etiam qui in vero fidei, ſi a malo recedant, ſalventur, ſciendum, quod ſint illi, qui profitentur fidem, ac nihil cogitant de charitate, ex cauſa quod ſit inſtructi, & quod non ſciant quid charitas, putantes quod ſolum ſit, dare aliis quod ſuum eſt, & miſereri cujuſvis, tum quod non ſciant quid proximus erga quem charitas, putantes quod ſint in genere omnes fere abſque diſcrimine, & uſque iidem in vita charitatis erga proximum vivunt, quia in vita boni; iis nihil nocet, quod fidem cum cæteris profiteantur, nam eorum fidei ineſt charitas, hæc enim ſignificat omne bonum vitæ in genere & in ſpecie; quid itaque charitas, & quid proximus, in ſequentibus, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur.

2389. Quod generi ſint vera aſſociata affectionibus boni & veri, hic aſſocianda, conſtat a ſignificatione generorum; vir in Verbo ſignificat verum, & uxor bonum, n: 265. 749. 915. 1007, ex cauſa, quia eſt inſtar conjugii inter verum & bonum, n: 1432. 1904. 2173, inde generi ſignificant cognitiones veri, quibus aſſociandæ affectiones boni, quæ ſunt filiæ, hic autem aſſociandæ, nam dicitur Verſ: ſeq: 14, quod exivit Loth, & loquutus eſt ad generos accipientes, hoc eſt, accepturos filias ſuas.

2390. Quod filii ſint vera, ſeu quod idem, ſint illi qui in veris, conſtat a ſignificatione filiorum, quod ſint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147.

2391. Quod filiæ ſint affectiones boni & veri, ſeu quod idem, ſint ii qui in affectionibus illis ſunt, conſtat a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones illæ, de qua n: 2362.

2392. Quod omnis qui in urbe, ſit quicquid trahit aliquid de vero, conſtat a ſignificatione urbis, quod ſit doctrinale, ita verum in ſuo complexu, de qua n: 402. 2268.

2393. Quod locus ſit ſtatus mali, conſtat a ſignificatione loci, quod ſit ſtatus, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377; hic ſtatus mali, quia erat Sodoma, per quam ſignificatur malum in genere, n: 2220. 2246. 2322.

2394. Verſ: 13. *Quia perdentes nos locum hunc, quia magnus factus eſt clamor eorum coram Jehovah, & miſit nos Jehovah ad perdendum eum.* Quia perdentes nos locum hunc, ſignificat quod ſtatus mali, in quo erant, damnaret eos: quia magnus factus eſt clamor eorum coram Jehovah, ſignificat quia falſum ex malo tantum eſt: & miſit nos Jehovah ad perdendum eum, ſignificat quod non poſſint quin perirent.

2395. Quia perdentes nos locum hunc, quod ſignificet quod ſtatus mali, in quo erant, damnaret eos, conſtat a ſenſu perdere cum prædicatur de Domino, quod in ſignificatu interno ſit perire a malo, hoc eſt, damnari; tum a ſignificatione loci, quod ſit ſtatus mali, n: 2393. Multoties in Verbo occurrit, quod Jehovah perdat, ſed in ſenſu interno intelligitur, quod homo ſemet perdat, Jehovah enim ſeu Dominus nullum perdit, ſed quia apparet ſicut foret a Jehovah ſeu Domino, quia omnia & ſingula videt, & omnia & ſingula regit, ita paſſim loquutum eſt in Verbo, ob cauſam ut inde homines teneantur in communiſſima idea, quod omnia ſub oculis Domini ſint, & omnia ſub Ipſius auſpicio, in qua idea cum primum tenentur, dein poſſunt facile inſtrui; explicationes enim Verbi quoad ſenſum internum, non ſunt niſi quam ſingularia quæ communem ideam elucidant: cauſa etiam eſt, quod qui in nullo amore ſunt, teneantur in timore, & ſic vereantur Dominum, & ad Ipſum propter liberationem fugiant; inde patet, quod nihil noceat, quod credatur ſenſui literæ, tametſi internus aliud docet, modo illud fiat ex ſimplici corde; ſed de his plenius in ſequentibus ad Verſ: 24, n: 2447, ubi dicitur, quod Jehovah pluere fecit ſuper Sodomam & Amoram ſulphur & ignem. Tantum abeſt, ut Angeli, quia in ſenſu interno ſunt, cogitant, quod Jehovah ſeu Dominus aliquem perdat, ut ſolam ejus rei ideam non ſuſtineant, quare cum hæc & ſimilia in Verbo ab homine leguntur, rejicitur quaſi ad tergum ſenſus literæ, & abit tandem in illum, quod ipſum malum ſit quod perdit hominem, & quod Dominus neminem perdat, ut conſtare poteſt ab exemplo, de quo n: 1875.

2396. Quia magnus factus eſt clamor eorum coram Jehovah, quod ſignificet quia falſum ex malo tantum eſt, conſtare poteſt ex ſignificatione Clamoris, de qua n: 2240. quod prædicetur de falſo, & hic quod de falſo ex malo n: 2351.

2397. Quod miſit nos Jehovah ad perdendum eum, ſignificet quod non poſſint quin perirent, ſe habent ſimiliter ac illa, quæ ſupra n: 2395 dicta ſunt. Quod Nos, ſeu Viri aut Angeli, ſint Divinum Humanum & Sanctum procedens Domini, ſupra oſtenſum eſt, per illud ſalvati ſunt boni, & perierunt mali, at hi illa lege quod ipſum malum eos perderet: & quia inde perierunt, & hoc per adventum Domini in mundum, ſecundum apparentiam dicitur, quod miſſi ad perdendum eos. Aliquoties in Verbo de Domino dicitur quod miſſus a Patre, ut quoque hic, *miſit* nos Jehovah, at ubivis per

Mitti ſignificatur in ſenſu interno *Exire*, ut apud Johannem, "Illi accepe-"runt & cognoverunt vere, quod *a Te Exiverim*, ac crediderunt, quod *Tu* "*Me Miſeris*," XVII: 8; ſimiliter alibi, ut apud Eundem, "Non *Miſit* "*Deus Filium ſuum* in mundum, ut judicet mundum, ſed ut ſalvetur mun-"dus per Ipſum," III: 17: apud Eundem, "Qui non honorat Filium, "non honorat Patrem, *Qui Miſit Ipſum*," V: 23, præter multoties alibi, ut Matth: X: 40. Cap: XV: 24. Joh: III: 34. Cap: IV: 34. Cap: V: 30. 36. 37. 38. Cap: VI: 29. 39. 40. 44. 57. Cap: VII: 16. 18. 28. 29. Cap: VIII: 16. 18. 29. 42. Cap: IX: 4. Cap: X: 36. Cap: XI: 41. 42. Cap: XII: 44. 45. 49. Cap: XIII: 20. Cap: XIV: 24. Cap: XVII: 18. Cap: XX: 21. Luc: IV: 43. Cap: IX: 48. Cap: X: 16. Marc: IX: 37. Eſai: LXI: 1. Similiter dicitur de Sancto Spiritus, quod miſſum, hoc eſt, quod exeat a Divino Domini, ut apud Johannem, "Jeſus dixit, quando venerit Para-"cletus, quem *Ego Miſſurus ſum* vobis a Patre, ſpiritus veritatis qui a Patre "*Exit*, ille teſtabitur de Me," XV: 26: apud Eundem, "Si abivero, *Mit-*"*tam* Paracletum ad vos," XVI: 5. 7. Inde Miſſi dicebantur Prophetæ, quia verba, quæ loquuti, ex Sancto Spiritus Domini exiverunt. Et quia ex Divino Bono omne Divinum Verum exit, vox Mitti proprie de Divino Vero prædicatur. Quid autem ſit *Exire*, etiam patet, nempe quod ille qui exit, ſeu illud quod exit, ſit illius, a quo exit.

2398. Verſ: 14. *Et exivit Loth, & loquutus eſt ad generos ſuos, accipientes filias ſuas, & dixit, ſurgite, exite e loco iſto, quia perdens Jehovah urbem; & fuit ſicut ludens in oculis generorum ejus.* Exivit Loth, ſignificat illos qui in bono charitatis, tum ipſum bonum charitatis: loquutus eſt ad generos ſuos accipientes filias ſuas, ſignificat quod cum illis qui in veris, quibus adjungi potuiſſent affectiones boni: & dixit, ſurgite, exite e loco iſto, ſignificat quod non manerent in ſtatu mali: quia perdens Jehovah urbem, ſignificat quod non potuiſſent non perire: & fuit ſicut ludens in oculis generorum ejus, ſignificat irriſionem.

2399. Exivit Loth, quod ſignificet illos qui in bono charitatis, tum ipſum bonum charitatis, prius aliquoties oſtenſum eſt: qui enim repræſentat illos qui in bono, etiam ſignificat ipſum illud bonum, in quo ſunt.

2340. Quod loquutus ad generos ſuos accipientes filias ſuas, ſignificat quod cum illis qui in veris, quibus conjungi potuiſſent affectiones boni, conſtat ex ſignificatione generorum, quod ſint cognitiones veri, proinde vera, de qua ſupra n: 2389, & a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones boni, de qua etiam ſupra n: 2362; & quia dicitur, quod loquutus ad generos ſuos accipientes filias ſuas, ſignificatur quod cum illis qui in veris, quibus conjungi potuiſſent affectiones boni; quia conjungi potuiſſent, dicitur, generi ſui, at quia non conjunctæ eſſent, dicitur, accipentes filias. Hic agitur de Tertio genere hominum qui intra Eccleſiam, nempe de illis qui vera ſciunt, ſed uſque in malo vivunt, ſunt enim triplicis generis homines intra Eccleſiam; Primum, qui in bono charitatis vivunt, hi repræſentantur per Lothum; Alterum, qui prorſus in falſo & malo, ac reſpuunt

&

& verum & bonum, hi ſunt qui repræſentantur per viros Sodomæ; Tertium, qui quidem vera ſciunt, ſed uſque in malo ſunt, hi ſignificantur hic per Generos; ſunt ii imprimis qui docent, ſed verum quod docent, non altius radicem egit, quam ſolet ſcientia ſolius memoriæ, nam addiſcitur & venditatur ſolum honoris & lucri cauſa; & quia humus apud tales, in qua verum, ſic eſt ſui amor, & mundi amor, iis nulla fides veri eſt, niſi quædam perſuaſiva inde, quæ qualis ſit, alibi, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur; deſcribuntur hic per Generos, quod nihil crediderint de everſione Sodomæ, ſed quod irriſerint; fides eorum cordis etiam talis eſt.

2401. Quod dixit, ſurgite, exite e loco iſto, ſignificet quod non manerent in ſtatu mali, conſtat a ſignificatione ſurgere, & exire, tum loci: Surgere in Verbo ſæpe legitur, ſed parum cogitatur, quid ulterius ſignificat, quia inter familiares voces eſt, ſed in ſenſu interno involvit elevationem, ut hic a malo ad bonum, mens enim elevatur cum recedit a malo, n: 2388: Exire, eſt recedere, ſeu non manere: Locus autem eſt ſtatus mali, n: 2393; inde patet, quod illa ſignificentur. Quales ii ſunt, qui in cognitionibus veri, ſed ſimul in vita mali, aliquoties prius dictum eſt, nempe quamdiu in vita mali, quod nihil credant, nam velle malum, & inde facere malum, ac fide agnoſcere verum, nuſquam datur; inde quoque patet, quod non ſalvari queat homo, per cogitare & loqui verum imo bonum, cum non aliud vult, & ex ſuo velle non aliud facit quam malum; ipſum velle hominis eſt, quod vivit poſt mortem, non ita ejus cogitare aliud quam quod fluit ex ejus velle: cum itaque talis eſt, qualis ejus velle, conſtare poteſt, quid cogitare poſſit de veris fidei, quæ hauſit, imo quæ docuit, quia illa damnarent eum; tantum abeſt, ut tunc ex illis cogitet, ut averſetur illa, imo, quantum permittitur, ſicut diaboli turba, blaſphemet. Putare poſſunt, qui non inſtructi de vita poſt mortem, quod facile poſſint tunc recipere fidem, cum vident quod Dominus regat univerſum cœlum, & cum audiunt quod cœlum ſit amare Ipſum, & proximum, ſed tantum abeſt, ut mali poſſint recipere fidem, hoc eſt, ex velle id credere, quantum infernum abeſt a cœlo; ſunt enim prorſus in malo, & inde in falſo; ex ipſo ſolo adventu eorum, ſeu præſentia, cognoſcitur & percipitur, quod contra Dominum ſint, ac contra proximum, ita contra bonum & inde contra verum, eſt ſphæra nefanda, quæ ex vita eorum voluntatis & inde cogitationis, exhalet, n: 1048. 1053. 1316. 1504. Si hoc potuiſſet fieri, quod crederent, & boni fierent, ex ſola inſtructione, in altera vita, ne unus eſſet in inferno, nam Dominus, quotcunque ſunt, ad Se in cœlum vult elevare. Ipſius enim Miſericordia eſt Infinita, quia eſt ipſa Divina, & quidem erga univerſum genus humanum, ita erga tam malos quam bonos.

2402. Quia perdens Jehovah urbem, quod ſignificet quod non potuiſſent non perire, conſtat ab explicatione eorundem fere verborum, n: 2395. 2397.

2403. Et fuit ſicut ludens in oculis generorum ejus, quod ſignificet irriſionem, conſtat a ſignificatione ludere, quod ſit eſſe quaſi jocus, fabula, nugæ,

gæ, ita tale quod irriderent: in oculis eorum ſignificat quod coram rationali eorum, ut conſtat a ſignificatione oculorum, n: 212: inde patet, quales ſunt, qui in vero fidei, & non ſimul in bono vitæ.

2404. Verſ: 15. *Et ſicut aurora aſcendit, & ad feſtinandum adigebant Angeli Lothum, dicendo, ſurge, accipe uxorem tuam, & duas filias tuas inventas, ne forte conſumaris in iniquitate urbis.* Sicuti Aurora aſcendit, ſignificat cum Regnum Domini appropinquat: ad feſtinandum adigebant Angeli Lothum, ſignificat quod Dominus detineret eos a malo, & teneret in bono: dicendo, ſurge, accipe uxorem tuam, & duas filias inventas, ſignificat verum fidei, & affectiones veri & boni; inventæ, ſunt quod ſeparatæ a malo: ne forte conſumaris in iniquitate urbis, ſignificat ne perirent a malis falſi.

2405. Sicut aurora aſcendit, quod ſignificet cum Regnum Domini appropinquat, conſtat a ſignificatione Auroræ ſeu Mane in Verbo: Quia agitur in hoc Capite de ſucceſſivis ſtatibus Eccleſiæ, primum actum eſt de eo quod factum in Veſpera, dein quod in Nocte, nunc ſequitur quid diluculo, & mox quid poſtquam ſol egreſſus; diluculum exprimitur hic per, ſicuti aurora aſcendit, & tunc eſt cum probi ſeparantur a malis, de qua ſeparatione agitur in hoc Verſu uſque ad Verſ: 22, per quod Loth cum uxore & filiabus eductus ſit, & ſalvatus: quod ſeparatio præcedat judicium, conſtat a Domini verbis apud Matthæum, "Congregabuntur coram Ipſo omnes "gentes, & *ſeparabit* eos ab invicem, ſicut paſtor *ſeparat* oves ab hircis," xxv: 32. Tempus hoc ſeu ſtatus hic, in Verbo dicitur Aurora, quia tunc venit Dominus, ſeu quod idem, tunc appropinquat Regnum Ipſius, ſe habet enim ſimiliter apud bonos, nam effulget tunc apud eos inſtar diluculi matutini ſeu auroræ; inde in Verbo adventus Domini comparatur Mane; & quoque dicitur Mane; quod comparetur apud Hoſcheam, "Jehovah vivificabit "nos a biduo, in die tertio eriget nos, & vivemus coram Ipſo, & cog-"noſcemus, & perſequemur ad cognoſcendum Jehovam, *ſicut Aurora* "*egreſſus Ipſius*," vi: 2. 3: biduum pro tempore & ſtatu qui præcedit; dies tertius pro judicio ſeu adventu Domini, ita pro appropinquatione Regni Ipſius, n: 720. 901; qui adventus, ſeu quæ appropinquatio comparatur Auroræ: apud Samuelem, "Deus Iſraelis ſicut *Lux Mane*, oritur ſol, *Mane* "non nubes, a ſplendore, a pluvia germen e terra," 2 Sam: xxiii: 4: Deus Iſraelis pro Domino, non enim alius Deus Iſraelis in Eccleſia illa intellectus fuit, nam is repræſentatus in omnibus & ſingulis ejus: apud Joelem, "Venit dies Jehovæ, quia propinquus, Dies tenebrarum & caliginis, dies "nubis & obſcuritatis, ſicut *Aurora* expanſa ſuper montes," ii: 1. 2; ibi quoque de adventu Domini & Regno Ipſius; dies tenebrarum & caliginis, quia tunc ſeparantur boni a malis, ut hic Lothus a viris Sodomæ, ac poſtquam boni ſeparati ſunt, intereunt mali. Quod adventus Domini ſeu appropinquatio Regni Ipſius non comparetur Mane, ſed dicatur Mane, apud Danielem, "Dixit unus Sanctus, quouſque viſio, juge, & prævaricatio va-"ſtans, dixit ad me, uſque ad Veſperam *Mane*, bis mille trecenta, & juſti-"ficabitur Sanctus. Viſio Veſperæ & *Mane*, quæ dicta, veritas eſt," viii: 13.

13. 14. 26; Mane hic manifeſte pro adventu Domini: apud Davidem, "Populus tuus ſpontaneorum, in die fortitudinis tuæ, in honoribus ſancti-"tatis, ab utero ex *Aurora* tibi ros nativitatis tuæ," Pſalm: cx: 10; ubi in toto Pſalmo de Domino, & de victoriis Ipſius in tentationibus, quæ ſunt dies fortitudinis, & honores ſanctitatis Ipſius; ab utero ex Aurora eſt Ipſe, ita Divinus amor ex quo pugnavit: apud Zephaniam, "Jehovah juſtus in "medio ejus, non faciet perverſitatem, in *Mane*, in *Mane* judicium dabit "in lucem," III: 5; mane pro tempore & ſtatu judicii, quod eſt idem cum adventu Domini, & hoc idem cum appropinquatione Regni Ipſius. Quia Mane illa ſignificabat, ut idem repræſentaretur, mandatum eſt, ut Aharon & filii ejus aſcendere facerent lucernam, & diſponerent a *Veſpera* uſque ad *Mane* coram Jehovah, Exod: XXVII: 21; Veſpera ibi eſt diluculum ante Mane, n: 2323: ſimiliter quod Ignis ſuper altari accenderetur *ſingulis Auroris*, Levit: VI: 5: tum quoque quod de Pecude Paſchali, & de ſanctificatis Sacrificiorum, nihil relinqueretur ad *Mane*, Exod: XII: 10: Cap: XXIII: 18. Cap: XXXIV: 25. Levit: XXII: 29. 30. Numer: IX: 12, quo ſignificatum, quod cum veniret Dominus, ſacrificia ceſſarent. In communi ſenſu Mane dicitur, tam cum Aurora apparet, quam cum ſol exoritur, & tunc accipitur Mane pro Judicio tam de bonis, quam ſuper malis, ſicut in hoc Capite, "Sol egreſſus ſuper terram, & Loth venit Zoarem: & Jehovah "pluere fecit ſuper Sodomam & Amoram ſulphur & ignem," Verſ: 23. 24; ſimiliter pro Judicio ſuper malis, apud Davidem, "In *Matutinis* per-"dam omnes impios terræ, ad exſcindendum ex urbe Jehovæ omnes ope-"rantes iniquitatem," Pſalm: CI: 8: & apud Jeremiam, "Vir iſte, ſicut "urbes quas evertit Jehovah, & non pænitet Ipſum, & audiat clamorem "in *Mane*," XX: 16. Quia Mane in proprio ſenſu ſignificat Dominum, Ipſius adventum, ita Regni Ipſius appropinquationem, conſtare poteſt, quid Mane præterea ſignificat, nempe exortum novæ Eccleſiæ, nam hæc eſt Regnum Domini in terris, & hoc tam in communi, quam in particulari, imo etiam in ſingulari; in *communi*, quando exſuſcitatur e novo aliqua Eccleſia in orbe; in *particulari*, quando regeneratur homo, & fit novus, nam tunc in illo exoritur Regnum Domini, & ille fit Eccleſia; in *ſingulari*, quoties apud eum operatur bonum amoris & fidei, nam in hoc eſt Domini adventus: inde Reſurrectio Domini die *Tertio Mane*, Marc: XVI: 2. 9. Luc: XIV: 1. Joh: XV: 1, omnia illa involvit, etiam in particulari & ſingulari, quod in mentibus regeneratorum quotidie, imo ſingulis momentis, reſurgat.

2406. Quod ad feſtinandum adigebant Angeli Lothum, ſignificet quod Dominus detineret eos a malo, & teneret in bono, conſtat a ſignificatione feſtinare & adigere, quod ſit urgere, per quæ quod ſignificetur detineri a malo, conſtat tam ex ſenſu interno iſtorum verborum, quam ex ſequentibus: ſenſus internus eſt, quod, cum Eccleſia deſciſcere incipit a bono charitatis, tunc a Domino fortius detineantur a malo, quam cum in bono charitatis eſt: a ſequentibus idem patet, nempe quod tametſi Angeli adigerent Lothum ad

ad exeundum urbe, uſque moratus ſit, & quod apprehenderint manum ejus, uxoris & filiarum, & eduxerint, & ſtatuerint extra urbem, per quæ ſignificatur & deſcribitur, qualis eſt homo in illo ſtatu: hic enim agitur de Secundo Statu hujus Eccleſiæ; Primus Status deſcriptus eſt Verſibus 1. 2. 3, hujus Capitis, qui talis, quod in bono charitatis ſint, & Dominum agnoſcant, & quod Ipſo in bono confirmentur; Secundus Status hic deſcribitur, qui eſt quod apud ipſos homines Eccleſiæ mala incipiant agere contra bona, & quod tunc detineantur potenter a malis, & teneantur in bonis a Domino, de quo Statu agitur in hoc Verſu, & in ſequentibus 15. 16. 17. Quod ipſam rem attinet, pauci, ſi ulli, ſciunt, quod omnes, quotcunque ſunt, homines detineantur a malis a Domino, & hoc vi fortiori, quam uſquam homo credere poſſit; conatus enim cujuſvis hominis perpetuus eſt in malum, & hoc tam ex hæreditario in quod natus eſt, quam ex actuali quod ipſe ſibi comparavit, uſque adeo, ut ſi non detineretur a Domino, rueret quovis momento præceps verſus infimum infernum; ſed Miſericordia Domini tanta eſt, ut unoquovis momento etiam minimo elevetur, ac ne illuc ruat, detineatur; hoc quoque apud bonos, ſed cum differentia ſecundum vitam charitatis & fidei eorum: ita continue pugnat Dominus cum homine, & pro homine cum inferno, tametſi non ita apparet homini: quod ita ſit, a multa experientia ſcire datum eſt, de qua, ex Divina Domini Miſericordia, alibi; videatur etiam n: 929. 1581.

2407. Dicendo, ſurge, accipe uxorem tuam, & duas filias inventas, quod ſignificet verum fidei, & affectiones veri & boni; & quod inventæ, ſint ſeparatæ; conſtat a ſignificatione ſurgere, quod ſit elevari a malo, n: 2401; tum a ſignificatione uxoris hic, quod ſit verum fidei, de qua ad Verſ: 26; ubi agitur de uxore Lothi, quod verſa in ſtatuam ſalis; ut & a ſignificatione duarum filiarum, quod ſint affectiones veri & boni, de qua n: 2362: quod inventæ, ſint ſeparatæ a malo, etiam conſtare poteſt, quia vindicatæ. His paucis Secundus hic Status Eccleſiæ deſcribitur, quod nempe non ex bono ſe duci patiantur ad verum, ut prius, ſed per verum ad bonum, ſed uſque quod ſint in affectione obſcura boni; nam quantum verum ſit dux, tantum obſcureſcit bonum; & quantum bonum ſit dux, tantum in luce ſua patet verum.

2408. Ne forte conſumaris in iniquitate urbis, quod ſignificet ne perirent in malis falſi, conſtat a ſignificatione iniquitatis, quod ſit malum; & a ſignificatione urbis, quod ſit doctrinale etiam falſum, de qua n: 402. Quid malum falſi, conſtare poteſt ab illis, quæ in Parte Prima n: 1212. 1679, dicta ſunt.

2409. Verſ: 16. *Et moratus, & apprehenderunt Viri manum ejus, & manum uxoris ejus, & manum duarum filiarum ejus, in clementia Jehovæ ſuper eum, & eduxerunt eum, & ſtatuerunt eum extra urbem.* Et moratus, ſignificat repugnantiam a natura mali: & apprehenderunt Viri manum ejus, & manum uxoris ejus, & manum duarum filiarum ejus, ſignificat quod Dominus potenter detinuerit a malis, & ſic corroboraverit bona & vera ſignificata

cata per Lothum, uxorem, & filias ejus: in clementia Jehovæ ſuper eum, ſignificat ex gratia & miſericordia: eduxerunt eum & ſtatuerunt extra urbem, ſignificat ſtatum ejus tunc.

2410. Et moratus, quod ſignificet repugnantiam ex natura mali, conſtat ex illis quæ ſupra n: 2406, dicta ſunt: malum enim, quod in homine, continue reagit contra bonum quod a Domino: adhæreſcit malum ex hæreditario & ex actuali homini in ſingulis ejus cogitationibus, imo in cogitationum minimis, hoc trahit eum deorſum, Dominus autem per bonum quod inſinuat, detinet eum & tollit eum; ita ſuſpenſus tenetur homo inter malum & bonum, quare ſi vel minimo momento non a Domino detineretur a malis, ex ſe rueret deorſum; & hoc magis in hoc ſtatu, in quo homo Eccleſiæ quem Loth nunc repræſentat, quam in ſtatu priori; ſtatus ille eſt, quod non ita ex bono, quam ex vero incipiat cogitare & agere, ſic e diſtantia quadam a bono.

2411. Quod apprehenderunt Viri manum ejus, & manum uxoris ejus, & manum duarum filiarum ejus, ſignificet quod Dominus potenter detinuerit a malis, & ſic corroboraverit bona & vera ſignificata per Lothum, uxorem ejus, & filias ejus, conſtat a ſignificatione Virorum, quod ſit Dominus, de qua ſupra; ex ſignificatione manus, quod ſit potentia, de qua n: 878; tum a ſignificatione Lothi, quod ſit bonum charitatis, de qua n: 2324. 2351. 2371. 2399; ex ſignificatione uxoris, quod ſit verum fidei, de qua in ſequenti Verſ: 26; & a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones veri & boni, de qua n: 489. 490. 491. 2362; tum denique ab illis, quæ dicta ſunt n: 2388, nempe quod tantum influat bonum & verum a Domino, quantum detinetur homo a malo, proinde quod tantum corroborentur bona & vera ſignificata per Lothum, uxorem ejus, & duas filias ejus; hoc quoque quiſque ex propria experientia, ſi reflectit, ſcire poteſt, quantum enim removetur a corporeis & mundanis, tantum in idea ſpirituali eſt, hoc eſt, elevatur verſus cœlum, ut fit, quando eſt in aliquo cultu ſancto, quando in aliqua tentatione, tum quando in infortuniis aut in morbis; quod tunc remota ſint corporea & mundana, hoc eſt, amores eorum, notum eſt; cauſa eſt, quæ dicta, quod cœleſte & ſpirituale a Domino continue influat, ſed eſt malum & inde falſum, & eſt falſum & inde malum, quæ a corporeis & mundanis influunt, quæ obſtant, quin recipiatur.

2412. In clementia Jehovæ ſuper eum, quod ſignificet ex gratia & miſecordia, conſtat ex ſignificatione clementiæ Jehovæ, quæ non alia eſſe poteſt, quam gratia & miſericordia; quod homo detineatur a malo, & teneatur in bono a Domino, ſit ex pura Miſericordia, videatur n: 1049. Quod dicatur & gratia & miſericordia, eſt ex cauſa, de qua n: 598. 981, nempe, quod qui in vero ſunt & inde in bono, modo gratiam, at qui in bono & inde in vero, Miſericordiam Domini implorent; quod venit ex diſſimili humiliationis & inde adorationis ſtatu apud unum quam apud alterum.

2413. Et eduxerunt eum, & ſtatuerunt eum extra urbem, quod ſignificet ſtatum ejus tunc, conſtat ex ſignificatione educere, quod ſit detinere, & a ſig-

ſignificatione ſtatuere extra urbem, quod ſit a falſo; ſtatus itaque tunc fuit, quod per detentionem a malis, corroborata ſint bona & vera a Domino.

2414. Verſ: 17. *Et fuit, cum educerent ii illos foras, & dixit, eripe te ſuper anima tua, ne reſpicias poſt te, & ne conſiſtas in omni planitie; in montem eripe te, ne forte conſumaris.* Et fuit, cum educerent ii illos foras, ſignificat ſtatum cum detinerentur a falſo & malo: & dixit, eripe te ſuper anima tua, ſignificat quod conſuleret vitæ ſuæ in æternum: ne reſpicias poſt te, ſignificat ne ſpectaret ad doctrinalia: & ne conſiſtas in omni planitie, ſignificat quod in nullo eorum moraretur: in montem eripe te, ſignificat ad bonum amoris & charitatis: ne forte conſumaris, ſignificat ſi aliter, periret.

2415. Et fuit, cum educerent ii illos foras, quod ſignificet ſtatum cum detinerentur a falſo & malo, conſtat ab illis, quæ mox ſupra n: 2413, dicta ſunt; tum ab illis quæ n: 2388. 2411.

2416. Quod dixit, eripe te ſuper anima tua, ſignificet quod conſuleret vitæ ſuæ in æternum, conſtat abſque explicatione: quomodo autem conſuleret vitæ ſuæ, nunc ſequitur.

2417. Ne reſpicias poſt te, quod ſignificet ne ſpectaret ad doctrinalia, conſtat ex ſignificatione reſpicere poſt ſe, cum urbs erat poſt eum, & mons erat ante eum; per urbem enim ſignificatur doctrinale, n: 402. 2268. 2450. per montem autem amor & charitas, n: 795. 1430, quod ea ſignificatio ſit, patebit in explicatione ad Verſ: 26, ubi dicitur, quod reſpexit uxor ejus poſt eum, & facta ſtatua ſalis: quiſque ſcire poteſt, quod in his, nempe reſpicere poſt ſe, arcanum quoddam Divinum ſit, & hoc quod altius lateat, quam ut videri poſſit; in reſpiciendo enim poſt ſe, nihil criminoſum apparet, ſed uſque quod tanti momenti ſit, ut dicatur, quod eriperet ſe ſuper anima ſua, hoc eſt, quod conſuleret vitæ ſuæ in æternum, non reſpiciendo poſt ſe; quid autem ſit, ſpectare ad doctrinalia, in ſequentibus videbitur: hic modo dicendum, quid Doctrinale; Doctrinale eſt duplex, unum amoris & charitatis, alterum fidei; omnis Eccleſia Domini in ſuo initio, dum adhuc puella & virgo eſt, non aliud doctrinale habet, nec aliud amet, quam charitatis, nam hoc eſt vitæ; at Eccleſia ſucceſſive ſe flectit ab hoc Doctrinali, uſque ut incipiat illud vilipendere, & tandem rejicere, & tunc nihil aliud doctrinale agnoſcit, quam quod vocatur fidei, quam cum ſeparat a charitate, conſpirat doctrinale cum vita mali. Talis fuit Eccleſia primitiva ſeu gentium, poſt adventum Domini, illa in ſuo initio non aliud doctrinale habuit, quam amoris & charitatis, hoc enim docuit Ipſe Dominus, videatur n: 2371 ad fin: at poſt Ipſius tempus ſucceſſive, ſicut frigeſcere cæpit amor & charitas, incepit Doctrinale fidei, & cum illo diſſenſiones & hæreſes, quæ auctæ ſicut huic incumbebant. Similiter Antiqua Eccleſia, quæ poſt diluvium, & per tot Regna extenſa fuit, n: 2385, illa in ſuo initio nec aliud doctrinale novit, quam doctrinale charitatis, quia id ſpectabat & imbuebat vitam, & ſic conſulebant ſibi in æternum; at uſque poſt aliquod tempus apud quoſdam quoque excoli cæpit doctrinale fidei, quam tandem ſepararunt a charitate,

ſed

ſed hos vocabant Cham, quia in vita mali, videatur n: 1062. 1063. 1076. Antiquiſſima Eccleſia, quæ ante diluvium, & præ cæteris, Homo, dicta, in ipſa perceptione amoris in Dominum, & charitatis erga proximum fuit, ita doctrinale amoris & charitatis habuit ſibi inſcriptum; ſed fuerunt etiam tunc, qui fidem excoluerunt, quam cum tandem ſeparabant a charitate, dicti ſunt Cain, nam per Cain ſignificatur tales fides, & per Habelem, quem occidit, charitas, videatur explicatio ad Cap: IV Geneſ. Inde conſtare poteſt, quod duplex Doctrinale ſit, unum charitatis, alterum fidei, tametſi utrumque unum eſt in ſe, nam Doctrinale charitatis involvit omnia fidei; at cum Doctrinale fit ex illis ſolis quæ ſunt fidei, tunc dicitur doctrinale duplex, quia ſeparatur fides a charitate; quod hodie ſeparata ſint, conſtare poteſt inde, quod neſciatur prorſus quid ſit charitas, & quid proximus; qui in ſolo doctrinali fidei ſunt, nihil aliud charitatem erga proximum ſciunt eſſe, quam dare ex ſuo aliis, & miſereri cujuſvis, nam unumquemvis dicunt proximum abſque diſtinctione; cum tamen Charitas ſit omne bonum quodcunque apud hominem, in ejus affectione, & in ejus Zelo, & inde in ejus vita; & Proximus omne bonum apud alios quo afficitur, proinde illi qui in bono ſunt, & hoc cum omni diſtinctione; ut pro exemplo, ille in charitate & miſericordia eſt, qui juſtitiam & judicium exercet, puniendo malos, & remunerando bonos; in puniendo malos eſt charitas, nam ſic Zelo fertur emendandi illum, & ſimul tutandi alios, ne inde iis malum; ſic enim conſulit & bene vult ei qui in malo ſeu inimico, ac ſic conſulit & bene vult aliis, ac ipſi Reipublicæ, & hoc ex charitate erga proximum; ſimiliter ſe habet cum reliquis bonis vitæ, bonum enim vitæ nuſquam dabile eſt, niſi ſit ex charitate erga proximum, nam hanc ſpectat, & hanc involvit. Quia in tanto obſcuro eſt, ut dictum, quid Charitas & quid Proximus, inde liquet quod Doctrinale charitatis, poſtquam primas occupavit Doctrinale fidei, inter res perditas ſit; cum tamen illud ſolum erat, quod excolebatur in Eccleſia Antiqua, uſque adeo ut referrent in claſſes omnia bona, quæ charitatis erga proximum, hoc eſt, omnes qui in bono, erant, & hoc cum multa diſtinctione, quibus etiam nomina indebant, & vocabant, Pauperes, Miſeros, Oppreſſos, Ægrotos, Nudos, Eſurientes, Sitientes, Captivos ſeu in carcere, Peregrinos, Pupillos, Viduas; quoſdam etiam claudos, Cæcos, Surdos, Mutos, Mancos, præter alia plura; ſecundum hoc Doctrinale loquutus eſt Dominus in Verbo Veteris Teſtamenti, quare toties ibi talia occurrunt; & ſecundum idem loquutus eſt Ipſe Dominus, ut apud Matth: XXV: 35. 36. 38. 39. 40. 42. 43. 44. 45. Luc: XIV: 13. 21; ac multoties alibi; inde eſt, quod nomina illa aliud in ſenſu interno ſignificent. Ut itaque Doctrinale Charitatis reſtauretur, in ſequentibus, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur, quinam illi ſunt, ac in genere & in ſpecie quid Charitas & quid Proximus.

2418. Quod ne conſiſtas in omni planitie, ſignificet quod non in ullo eorum moraretur, conſtat a ſignificatione Planitiei, quod ſit omne doctrinalis, de qua mox: quomodo ſe habet, quod non moraretur in ullo eorum, dicetur ad Verſ: 26, ubi de uxore Lothi, quod reſpexerit poſt eum. Quod

Planities in Verbo ſignificet omnia Doctrinalis, conſtat apud Jeremiam, "Veniet vaſtator ad omnem urbem, & urbs non evadet, & peribit vallis, "& perdetur *Planities*," XLVIII : 8; urbs pro doctrinali falſo, planities pro omnibus quæ ſunt iſtius doctrinalis: apud Johannem, "Quando conſumti "fuerint mille anni, ſolvetur Satanas e cuſtodia ſua, & exibit ad ſeducen-"dum gentes, Gogum & Magogum, ut congreget eos in bellum, quorum "numerus ſicut arena maris; aſcenderunt itaque ſuper *omnem Planitiem* "*terræ*, & circumdederunt caſtra ſanctorum, ſed deſcendit ignis a Deo e "cœlo, & conſumſit eos," Apoc: XX: 7. 8. 9; ubi Gogus & Magogus pro iis qui in cultu externo abſque interno, ſic facto idololatrico, n: 1151, planities terræ pro Eccleſiæ doctrinalibus, quæ illi vaſtant, caſtra ſanctorum pro bonis amoris & charitatis, conſumti igne a Deo e cœlo ſimiliter ſe habet ac cum viris Sodomæ & Amoræ, Verſ: 24: præterea doctrinalia charitatis vocantur urbes montis, & doctrinalia fidei urbes planitiei, apud Jerem: XXXIII: 13.

2419. In montem eripe te, quod ſignificet ad bonum amoris & charitatis, conſtat a ſignificatione montis, quod ſit amor & charitas, de qua n: 795. 1430.

2420. Ne forte conſumaris, quod ſignificet ſi aliter, periret, conſtat abſque explicatione.

2421. Verſ: 18. 19. *Et dixit Loth ad eos, ne quæſo Domini mei. Ecce quæſo invenit ſervus tuus gratiam in oculis tuis, & magnam feciſti miſericordiam tuam, quam feciſti mecum ad vivificandum animam meam; & ego non potero eripere me in montem, ne forte adhæreat mihi malum, & moriar.* Dixit Loth ad eos, ne quæſo Domini mei, ſignificat imbecillitatem quod non poſſet: ecce quæſo invenit ſervus gratiam in oculis tuis, ſignificat humiliationem ex affectione veri: magnam feciſti miſericordiam tuam, ſignificat humiliationis inſtar ex affectione boni: quam feciſti mecum ad vivificandum animam meam, ſignificat pro eo quod vellet ſalvare eum: & ego non potero eripere me in montem, ſignificat dubitationem quod non poſſet habere bonum charitatis: ne forte adhæreat mihi malum, & moriar, ſignificat tunc non aliter fieri poſſet quam quod ſimul ex malo, & ſic damnaretur.

2422. Quod dixit Loth ad eos, ne quæſo Domini mei, ſignificet imbecillitatem quod non poſſet, conſtat ex affectione in ipſis verbis, tum a ſequentibus. Hic nunc agitur de Tertio Statu Eccleſiæ, quæ per Lothum in hoc Capite repræſentatur; qui eſt, quod non amplius cogitent & agant ex affectione boni, ſed ex affectione veri; qui Status ſuccedit, quando affectio boni incipit diminui, & quaſi recedere; bonum quidem adeſt, ſed retraxit ſe magis verſus interiora, inde in obſcuro eſt, at ſe manifeſtat in quadam affectione, quæ dicitur affectio veri; quid affectio boni, & quid affectio veri, videatur n: 1997, & in mox ſeq: n: 2425: Status hi quod ſint, non apparent homini, minus quales ſunt, ſed apparent Angelis ut in clara luce, nam Angeli ſunt in omni bona affectione hominis; apparent etiam ipſi homini,

mini, dum in alteram vitam venit; ſecundum affectiones illas, & ſecundum quale earum, diſtincti ſunt boni in ſocietates, n: 685.

2423. Ecce quæſo invenit ſervus tuus gratiam in oculis tuis, quod ſignificet humiliationem ex affectione veri; & magnam feciſti miſericordiam tuam, quod ſignificet humiliationis inſtar ex affectione boni, conſtare poteſt ex illis quæ de Gratia & Miſericordia, prius n: 598. 981, dicta ſunt: qui enim in affectione veri ſunt, non poſſunt eo uſque ſe humiliare, ut ex corde agnoſcant omnia eſſe Miſericordiæ, quare loco ejus Gratiam dicunt; imo quo minus affectiones veri apud eos eſt, eo minus humiliationis in nominatione gratiæ ineſt; viciſſim autem, quo plus affectionis boni apud aliquem eſt, eo plus humiliationis eſt ei in nominatione Miſericordiæ: ex eo patet, quantum differt adoratio; proinde cultus, apud eos qui in affectione veri ſunt, ab eorum qui in affectione boni; nam ut cultus ſit, erit adoratio, & ut adoratio erit humiliatio, & hoc in omnibus & ſingulis cultus; inde patet, cur hic dicatur & gratia & miſericordia.

2424. Quam feciſti mecum ad vivificandum animam meam, quod ſignificet pro eo, quod vellet ſalvare eum, conſtat abſque explicatione.

2425. Et ego non potero eripere me in montem, quod ſignificet dubitationem quod poſſet habere bonum charitatis, hoc eſt, cogitare & agere ex illo bono, conſtat a ſignificatione Montis, quod ſit amor & charitas, de qua n: 795. 1430. Quod dubitationem attinet, ita ſe habet; qui in affectione veri ſunt, apud eos in affectione eorum veri ineſt affectio boni, ſed tam obſcure ut non percipiant, ita nec ſciunt quid affectio boni, & quid genuina charitas; putant quidem ſe ſcire, ſed ex vero, ita ex ſcientia, non autem ex ipſo bono; ſed uſque faciunt bona charitatis, non ut inde aliquid mereantur, ſed ex obedientia, & hoc quantum capiunt quod verum ſit, ſe enim duci patiuntur a Domino ex obſcuro boni per verum quod iis apparet ut verum: ut pro exemplo, quia ignorant quid Proximus, unicuique faciunt bonum, quem putant proximum eſſe, imprimis Pauperibus, quia hi quod deſtituti opibus mundanis ſe pauperes vocant; Pupillis & Viduis, quia ita nominantur; Peregrinis, quia tales ſunt; ita in cæteris; & hoc quamdiu ignorant quid ſignificatur per pauperes, pupillos, viduas, peregrinos, & plures; veruntamen, quia in affectione eorum veri apparentis latet obſcure, ut dictum, affectio boni, per quod Dominus eos ducit ad ita faciendum, ſimul quoad interiora in bono ſunt, in quo apud eos ſunt Angeli, & ibi delectantur eorum veri apparentiis quibus afficiuntur. At qui in bono charitatis ſunt, & inde in affectione veri, ii faciunt omnia cum diſtinctione, ſunt enim in luce, nam aliunde non lux veri quam ex bono, quia per bonum influit Dominus, i pauperibus, pupillis, viduis, peregrinis, non benefaciunt ex cauſa ſolum quia ita nominantur, ſciunt enim, quod, qui boni ſunt, ſive pauperes ſint ſive divites, Proximi ſint præ aliis, nam a bonis bonum fit aliis, & ideo quantum iis benefaciunt, tantum per illos aliis; ſciunt etiam diſtinguere inter bona, ita inter bonos: ipſum commune bonum adhuc magis Proximum ſuum dicunt, nam in eo adhuc plurium bonum ſpectatur: Regnum Domini

in terris, quod eſt Eccleſia, adhuc magis pro Proximo ſuo agnoſcunt, erga quem charitas: ipſum Regnum Domini in cælis, adhuc magis: qui autem Dominum præferunt omnibus illis, Ipſum Solum adorant, & ſuper omnia amant, ii ab Ipſo derivatione Proximi deducunt; nam in ſupremo ſenſu Solus Dominus eſt Proximus; ita omne Bonum, quantum ab Ipſo eſt. Qui autem in contrariis ſunt, ii Proximi derivationes deducunt a ſeipſis, & pro Proximo agnoſcunt ſolum illos, qui ſibi favent & ſerviunt, nec alios fratres & amicos appellant, & hoc cum differentia, quantum cum illis unum faciunt. Inde conſtare poteſt, quid Proximus, nempe cuique ſecundum amorem in quo eſt; & quod vere Proximus, qui in amore in Dominum, & in charitate erga proximum, & hoc cum omni differentia; ita ipſum bonum eſt apud unumquemvis, quod determinat.

2426. Ne forte adhæreat mihi malum & moriar, quod ſignificet tunc non aliter fieri poſſet, quam quod ſimul in malo, & ſic damnaretur, conſtat abſque explicatione. Quid hæc involvunt, ſciri poteſt ab illis, quæ prius n: 301. 302. 303. 571. 582. 1001. 1327. 1328, dicta & oſtenſa ſunt, nempe quod Dominus jugiter provideat, ne malum cum bono commiſceatur, ſed quantum homo eſt in malo, tantum removetur a bono; ſatius enim eſt, ut prorſus in malo ſit, quam in malo & ſimul in bono; ſi enim in malo, & ſimul in bono, non poteſt quin damnatus ſit in æternum: ſunt doloſi & hypocritæ intra Eccleſiam, qui in hoc periculo præ aliis ſunt: hoc nunc eſt in ſenſu interno, ne adhæreat mihi malum, & moriar.

2427. Verſ: 20. *Ecce quæſo urbs hæc propinqua ad fugiendum illuc, & ea parva, eripiam me quæſo illuc, annon parva ea, & vivat anima mea.* Ecce quæſo urbs hæc propinqua ad fugiendum illuc, ſignificat quod liceret ex vero fidei: & ea parva, ſignificat quod ex parvo quod haberet: eripiam me quæſo illuc, ſignificat quod ex illo liceret ſpectare bonum: annon parva ea, ſignificat annon aliquantulum haberet: & vivat anima mea, ſignificat quod ſic fortaſſis ſalvaretur.

2428. Ecce quæſo urbs hæc propinqua ad fugiendum illuc, quod ſignificet quod liceret ex vero fidei, conſtat a ſignificatione Urbis, quod ſit doctrinale, ita verum fidei, de qua n: 402. 2268: propinqua dicitur, quia verum affine eſt bono; quare fugere illuc, ſignificat quod liceret ex illo, quia non poſſet ex bono, n: 2422.

2429. Quod ea parva, ſignificet quod ex parvo quod haberet, conſtare poteſt a ſignificatione urbis, quod ſit verum, de qua mox ſupra; quæ quod parva, ſignificat quod parum veri, hic quod ex parvo quod haberet, ut conſtat ab illis quæ præcedunt, & quæ ſequuntur. Quod ipſam rem attinet, nempe quod parum veri ſit illis qui in affectione veri, reſpective ac illis qui in affectione boni, conſtare poteſt ex eo, quod ex puſillo & obſcuro bono, quod apud illos, ſpectent verum; Verum apud hominem ſe prorſus habet ſecundum bonum apud eum, ubi parum boni ibi parum veri, in ſimili ratione ſunt, & in ſimili gradu, ſeu pari paſſu, ut dicitur, ambulant; quod quidem ut paradoxon videri poteſt, ſed uſque ita ſe habet; bonum eſt ipſa

eſſentia

eſſentia veri, verum abſque ſua eſſentia non eſt verum, tametſi apparet ſicut foret, eſt modo ſonans quid, & ſicut vas vacuum; ut quis Verum apud ſe habeat, non ſolum debet ſcire illud, ſed etiam agnoſcere, & ei fidem habere, cum hoc, tunc primum habet verum, quia tunc id afficit eum, & manet; aliter cum modo ſcit verum, & non agnoſcit, ac ei fidem habet, tunc non habet in ſe verum; ut fit apud plures qui in malo ſunt, ii ſcire poſſunt vera, & quandoque præ aliis, ſed uſque non habent illud, imo tanto minus habent, quia corde ſuo illud negant: providetur a Domino, ut nemo plus veri habeat, hoc eſt, agnoſcat & credat, quam quantum boni recipiat: inde eſt, quod hic dicatur de urbe, per quam ſignificatur verum, quod ea parva, ac iterum in hoc Verſu, "Annon parva ea," tum Verſ: 22, quod vocavit nomen urbis Zoar, per quod in lingua originali ſignificatur parvum, ex cauſa, quia hic agitur de illis, qui in affectione veri ſunt, & non ita in affectione boni.

2430. Quod eripiam me quæſo illuc, ſignificet quod ex illo liceat ſpectare bonum, conſtare poteſt ex iis quæ antecedunt, & quæ ſequuntur; dictum eſt, quod ſe eriperet ad montem, per quem ſignificatur bonum amoris & charitatis, n: 2419, at reſponſum, quod hoc non poſſet, ſed quod ad urbem, per quam ſignificatur verum fidei, n: 2428, ita quod ex vero ſpectare poſſet bonum, ſeu quod idem, ex fide charitatem; urbs etiam illa ſita erat ſub monte, & ex illa dein aſcendit & habitavit in monte, ſed in ſpelunca ibi, Verſ: 30.

2431. Annon parva ea, quod ſignificet annon aliquantulum habeat, conſtat ab illis, quæ ſupra n: 2429 dicta ſunt, ita abſque ulteriore explicatione. Hæc interrogatio eſt ideo, quia ſolus Dominus novit, quantum boni eſt in vero, ita quantum veri eſt apud hominem.

2432. Quod vivat anima mea, ſignificet quod ſic fortaſſis ſalvaretur, conſtat quoque abſque explicatione; quod etiam ſalvatus ſit, quia in vero ejus eſſet bonum, conſtat ab illis quæ ſequuntur, nempe a reſponſo, "Ecce "acceptavi faciem tuam etiam quoad verbum hoc, quod non evertam urbem, de qua loquutus," Verſ: 21; & dein, "Sol egreſſus ſuper terram, "& Loth venit Zoarem," Verſ: 23, per quæ intelligitur, quod ſalventur illi qui in affectione veri, hoc eſt, qui in fide, modo ſit fides boni.

2433. Verſ: 21. *Et dixit ad eum, ecce acceptavi faciem tuam, etiam quoad verbum hoc, quod non evertam urbem, de qua loquutus.* Dixit ad eum, ecce acceptavi faciem tuam etiam quoad verbum hoc, ſignificat annuentiam, ſi interiora in vero trahant aliquid ex bono: quod non evertam urbem de qua loquutus, ſignificat quod ſic non periret.

2434. Dixit ad eum, ecce acceptavi faciem tuam etiam quoad verbum hoc, quod ſignificet annuentiam ſi interiora in vero trahant aliquid a bono, conſtat a ſignificatione Faciei; Facies in Verbo pluries occurrit, & ibi ſignificat interiora, ut n: 358. 1999, oſtenſum; etiam cum Facies tribuitur Jehovæ ſeu Domino, ſignificat Miſericordiam, Pacem, Bonum, n: 222. 223: hic itaque bonum quod interius eſt in vero; quare acceptare faciem, eſt annuere,

nuere, ſi interiora in vero trahant aliquid de bono: quoad verbum hoc, eſt quoad hanc rem. Quod Verum non ſit, niſi intus in eo ſit bonum, videatur, n: 1496. 1832. 1900. 1904. 1928. 2063. 2173. 2269. 2434. 2503. 2429; & quod beatitudo & felicitas homini poſt mortem non ſit ex vero, ſed ex bono quod in vero, n: 2261, inde tanto beatius & felicius ei, quanto plus boni in vero. Quod bonum ſit intus in vero, & faciat ut verum ſit, conſtare etiam poteſt ex bonis & veris in ipſis mundanis; cum homo in his aliquid ut bonum arripit & agnoſcit, tunc quicquid huic bono favet, hoc dicit verum; quicquid autem non favet, hoc rejicit & vocat falſum: dicere etiam poteſt, quod verum non ſit quod non favet iſti bono, ſed tunc ſimulat, & aliud cogitat: ita quoque in ſpiritualibus.

2435. Quod non evertam urbem de qua loquutus, ſignificet quod ſic non periret, nempe homo apud quem verum in quo intus eſt bonum, conſtat a ſignificatione Urbis, quod ſit verum, de qua n: 402. 2268. 2428. Ab antiquiſſimis temporibus controverſum eſt, quid Primogenitum Eccleſiæ, an Charitas vel an Fides, ex cauſa, quia per vera fidei regeneratur homo, & ſit Eccleſia; ſed qui prætulerunt Fidem, & eam Primogenitum fecerunt, lapſi ſunt omnes in hæreſes & falſitates, & tandem Charitatem prorſus exſtinxerunt; ſicut legitur de Caino, per quem talis fides ſignificatur, quod tandem occiderit fratrem Habelem, per quem ſignificatur Charitas; ſimiliter poſt de Rubene, filio primogenito Jacobi, per quem quoque ſignificatur Fides, ſed is polluit Patris ſui cubile, Gen: xxxv: 22. Cap: xlix: 4, quare indignus factus, & Primogenitura data Joſepho, Geneſ: xlix: 5. 1 Chron: v: 1. Inde lites omnes, tum leges, de Primogenitura in Verbo. Cauſa, quod ita controverſum fuerit, erat, quia neſciebant, ſicut hodie etiam neſcitur, quod tantum fidei ſit homini, quantum charitatis, & dum regeneratur homo quod Charitas occurrat Fidei, ſeu quod idem, bonum occurrat vero, & ſingulis ejus ſe inſinuet & inaptet, ac faciat quod fides ſit fides; & ſic quod charitas ſit ipſum Primogenitum Eccleſiæ, tametſi coram homine aliter apparet, videatur etiam n: 352. 367. Sed quia de his agitur multum in ſequentibus, plura, ex Divini Domini Miſericordia, ibi.

2436. Verſ: 22. *Feſtina, eripe te illuc, quia non poſſum facere quicquam, uſque venire te illuc; propterea vocavit nomen urbis Zoar.* Feſtina, eripe te illuc, ſignificat quod maneat in illo, quia ulterius non poteſt: quia non poſſum facere quicquam uſque venire te illuc, ſignificat antequam judicium ſuper malos quod ſalvandi qui in affectione veri: propterea vocavit nomen urbis Zoar, ſignificat affectionem veri.

2437. Quod feſtina, eripe te illuc, ſignificet quod maneat in illo quia ulterius non poteſt, nempe in vero fidei & ejus affectione, quia in ipſo bono charitatis & ejus affectione non poſſet, conſtat ab iis quæ præcedunt.

2438. Quia non poſſum facere quicquam uſque venire te illuc, quod ſignificet quod antequam judicium ſuper malos ſalvandi qui in affectione veri, conſtare poteſt ex eo, quod non facere poſſim quicquam ſignificet judicium ſuper malos, quod deſcribitur mox per everſionem Sodomæ & Amoræ, & quod

quod uſque venire te illuc ſignificet quod prius ſalvandi qui in affectione veri, qui per Lothum hic repræſentantur, quod & intelligitur per quod Loth venit Zoarem, Verſ: 23. Quod prius ſalventur boni & juſti, quam pereunt mali & injuſti, conſtat etiam alibi in Verbo, ut ubi agitur de Ultimo Judicio apud Matthæum, "quod ſeparatæ ſint oves ab hircis, & prius dictum ovibus quod intrarent in Regnum Domini, quam dictum hircis quod diſcederent in ignem æternum," xxv: 32. 34. 41. Simile etiam repræſentatum fuit per filios Iſraelis cum exirent Ægypto, quod illi prius ſalvati ſint, quam Ægyptii in mari Suph ſubmerſi. Idem quoque ſignificatur per illa, de quibus paſſim Prophetæ, quod poſtquam a captivitate reducti ſunt fideles, hoſtes eorum dein luerent pænas ac perirent: hoc etiam continue fit in altera vita, quod nempe primum ſalventur fideles, & dein puniantur infideles, ſeu quod idem, illi in cœlum a Domino eleventur, hi autem ſe dein in infernum præcipitent: quod non ſimul fiat, cauſa eſt, niſi boni ſurriperentur a malis, a cupiditatibus mali & perſuaſionibus falſi, quæ mali ſicut venena continue circumſpargunt, facile perirent; in genere autem, antequam hoc fit, ut apud bonos ſeparentur mala, & apud malos ſeparentur bona, ut illi per bona attollantur in cœlum a Domino, & hi per mala ſe dejiciant in infernum, de qua re in ſequentibus, ex Divina Domini Miſericordia, ad n: 2449. 2451, dicetur.

2439. Propterea vocavit nomen urbis Zoar, quod ſignificet affectionem veri, conſtat a ſignificatione ejus, quod ſit affectio boni nempe ſcientiæ, hoc eſt, affectio veri, de qua n: 1589; & a ſignificatione vocare nomen, quod ſit noſſe qualis eſt, de qua n: 144. 145. 1754. 2009, hic nempe quod ſit parum veri, nam per Zoar in Lingua originali ſignificatur parum ſeu parvum; qui enim in affectione veri ſunt, parum veri quia parum boni habent reſpective ad illos qui in affectione boni ſunt, videatur ſupra n: 2429. Quod & Vera, quæ in ſe vera ſunt, apud unum magis vera ſint, apud alium minus vera, apud quoſdam prorſus non vera, imo falſa, conſtare poteſt pœne ab omnibus quæ in ſe vera ſunt, nam illa apud hominem, apud quem ſunt, variantur ſecundum ejus affectiones; ut pro exemplo, facere bonum opus ſeu bonum charitatis, hoc in ſe verum eſt quod faciendum; id apud unum eſt bonum charitatis quia procedit a charitate, apud alium eſt opus obedientiæ quia procedit ab obedientia, apud aliquos eſt meritorium quia per illud mereri volunt & ſalvari, apud quoſdam autem eſt hypocriticum ut ſic videantur, & ſic porro; ita in omnibus reliquis quæ vera fidei vocantur; inde quoque conſtare poteſt, quod multum veri ſit apud eos qui in affectione boni ſunt, & minus veri apud eos qui in affectione veri, nam hi ſpectant bonum ut remotius a ſe, illi autem bonum ut præſens in ſe.

2440. Verſ: 23. *Sol egreſſus ſuper terram, & Loth venit Zoarem.* Sol egreſſus ſuper terram, ſignificat tempus ultimum, quod ultimum judicium vocatur: & Loth venit Zoarem, ſignificat illos qui affectione veri quod ſalvati.

2441.

2441. Sol egreſſus ſuper terram, quod ſignificet tempus ultimum, quod ultimum judicium vocatur, conſtat ex ſignificatione exortus ſolis, cum agitur de temporibus & ſtatibus Eccleſiæ; quod tempora diei, ſicut quoque tempora anni ſignificent in ſenſu interno ſucceſſivos ſtatus Eccleſiæ, prius n: 2323, oſtenſum eſt; & quod Aurora ſeu Mane adventum Domini, ſeu appropinquationem Regni Ipſius, n: 2405; ita nunc Exortus ſolis, ſeu Egreſſus ejus ſuper terram, ipſam præſentiam; & hoc ex cauſa, quia tam Sol quam Oriens ſignificat Dominum, quod Sol, videatur n: 31. 32. 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2120; & quod Oriens, n: 101. Quod præſentia Domini, ſit idem cum ultimo tempore, quod judicium vocatur, inde eſt, quia præſentia Ipſius ſeparat bonos a malis, & ſecum habet, quod boni eleventur in cœlum, & mali ſe conjiciant in infernum; nam in altera vita ita ſe habet, Dominus eſt Sol univerſo cœlo, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531, eſt enim Divinum Cœleſte Amoris Ipſius, quod ita coram oculis eorum apparet, & ipſam Lucem Cœli effective facit; quantum itaque in cœleſti amore ſunt, tantum in cœleſtem illam lucem, quæ a Domino, elevantur; quantum autem a cœleſti amore remoti ſunt, tantum inde a luce in infernales tenebras ſe conjiciunt: inde nunc eſt, quod Exortus ſolis, per quem ſignificatur præſentia Domini, involvat tam ſalvationem bonorum, quam damnationem malorum; & nunc dicatur primum, quod Loth venit Zoarem, hoc eſt, quod ſalvati ſint qui per Lothum hic repræſentantur, & mox quod Jehovah pluere fecit ſuper Sodomam & Amoram ſulphur & ignem, hoc eſt, quod mali damnati ſint. Qui in malis amoris ſui & mundi ſunt, hoc eſt, qui in odiis contra omnia amoris in Dominum, & charitatis erga proximum, illis Lux cœli effective apparet ſicut caligo, quare dicitur in Verbo quod Sol iis atratus ſit, per quod ſignificatur, quod rejecerint omne amoris & charitatis, & receperint omne quod contrarium eſt; ut apud Ezechielem, "*Obtegam*, cum exſtinxero te, *Cœlos*, & *atrabo Stellas* eorum, "*Solem* nube *obtegam*, & *Luna* non lucere faciet lucem ſuam, omnia *Lumi*-"*naria lucis* in cœlis *atrabo* ſuper te, & dabo tenebras ſuper terra tua," XXXII: 7. 8: quiſque videre poteſt, quod per obtegere cœlos, atrare ſtellas, obtegere ſolem, atrare luminaria lucis, alia ſignificentur: ſimiliter apud Eſaiam, "*Obtenebratus Sol in egreſſu ſuo*, & *Luna* non ſplendere faciet lucem "ſuam," XIII: 9. 10: & apud Joelem, "*Sol* & *Luna atrantur*, & *Stellæ* "retrahunt ſplendorem ſuum," II: 2: 10. conſtare itaque poteſt, quid per hæc Domini verba ſignificatur, ubi de ultimo tempore Eccleſiæ, quod judicium vocatur, apud Matthæum, "Statim poſt afflictionem dierum iſtorum, "*Sol obſcurabitur*, & *Luna* non dabit lucem ſuam, & *Stellæ* cadent de "cœlo," XXIV: 29; quod nempe non ſol per ſolem, non luna per lunam, nec ſtellæ per ſtellas, ſed quod per ſolem amor & charitas, per lunam fides inde, perque ſtellas cognitiones boni & veri, ſignificentur, quæ tunc obſcurata dicuntur, amittere lucem, & cadere de cœlo, cum nulla amplius agnitio Domini, & nullus amor in Ipſum, & nulla charitas erga proximum, quibus

factis

factis nullis, occupat hominem amor ſui cum falſis inde, unum enim eſt conſequens alterius: inde etiam apud Johannem ita, "Quartus Angelus effudit "phialam ſuam *in Solem*, & datum illi eſt æſtu adurere homines per ignem, "itaque æſtuarunt homines æſtu magno, & blaſphemarunt Nomen Dei," Apoc: XVI: 8. 9; ubi etiam de ultimis temporibus Eccleſiæ agitur, cum exſtinguitur omnis amor & charitas, aut, ſecundum communem modum loquendo, quando nulla amplius fides; exſtinctio amoris & charitatis intelligitur per quod effuſa ſit phiala in ſolem, ac inde tunc amor ſui & ejus cupiditates per quod adurerentur homines per ignem, & quod æſtuarent æſtu magno; blaſphematio Nominis Dei inde eſt. Antiqua Eccleſia nihil aliud per Solem intellexit, quam Dominum, & Divinum cœleſte amoris Ipſius, quare ritus iis orandi fuit verſus orientem Solis, tunc ne quidem cogitando de ſole; at poſtquam poſteri perdiderunt cum reliquis repræſentativis & ſignificativis etiam hoc, tunc cæperunt ipſum ſolem & lunam colere, qui cultus emanavit ad plures gentes, uſque adeo ut illis templa dicarent, & ſtatuas ponerent; & quia tunc ſol & luna oppoſitum ſenſum acceperunt, ſignificant amorem ſui & mundi, qui prorſus contrarii ſunt amori cœleſti & ſpirituali; inde in Verbo per cultum ſolis & lunæ intelligitur cultus ſui & mundi, ut apud Moſen, "Ne forte tollas oculos tuos ad cœlum, & videas "*Solem* & *Lunam*, & *Stellas*, omnem exercitum cœlorum, & impellaris, & "incurves te illis, & ſervias illis," Deut: IV: 19: & apud Eundem, "Si iver-"it, & ſerviverit diis aliis, & *Soli* aut *Lunæ*, aut omni exercitui cœlorum, "quod non præcepi, tunc lapidabis eos lapidibus, & morientur," Deut: XVII: 3. 5, in tale idololatricum verſus eſt cultus antiquus, cum nihil internum ſignificari in ritibus Eccleſiæ amplius crediderunt, ſed modo externum: ſimiliter apud Jeremiam, "In tempore iſto oſſa Regum Jehudæ, principum "Sacerdotum, Prophetarum, & habitatorum Hieroſolymæ, expandent *Soli* "& *Lunæ*, & omni exercitui cœlorum, quæ amaverunt, & quibus ſervi-"verunt," VIII: 1. 2: ſol pro amore ſui & ejus cupiditatibus; quod expanderent oſſa, ſignificat infernalia quæ talibus: apud Eundem, "Confrin-"get *ſtatuas domus ſolis*, quæ in terræ Ægypti, & domos deorum Ægypti "comburet igne," XLIII: 13, ſtatuæ domus pro cultu ſui.

2442. Et Loth venit Zoarem, quod ſignificet illos qui in affectione veri, quod ſalvati, conſtat a ſignificatione Zoaris, quod ſit affectio veri, de qua n: 2439: inde quoque conſtare poteſt, quod ſalventur etiam qui in fide ſunt, modo in fide eorum ſit bonum, hoc eſt, afficiantur veris fidei propter bonum, quod eſt ex bono; omnis vita fidei non eſt aliunde: quod charitas ſit eſſentiale fidei, imo ut ſit ipſa fides, quia eſt ipſum fidei, videatur, n: 379. 389. 654. 724. 809. 916. 1162. 1176. 1789. 1799. 1834. 1844. 2049. 2116. 2189. 2190. 2228. 2261. 2340. 2349. 2419.

2443. Verſ: 24. *Et Jehovah pluere fecit ſuper Sodomam & ſuper Amoram ſulphur & ignem a cum Jehovah e cœlo.* Jehovah pluere fecit ſuper Sodomam & ſuper Amoram ſulphur & ignem, ſignificat infernum quod iis qui in malis amoris ſui, & falſis inde; pluere eſt damnari; ſulphur eſt infernum amoris

ſui; ignis eſt infernum falſorum inde: a cum Jehovah e cœlo, ſignificat quod ex legibus ordinis quoad verum, quia ſe ſeparant a bono.

2444. Jehovah pluere fecit ſuper Sodomam & ſuper Amoram ſulphur & ignem, quod ſignificet infernum quod iis qui in malis amoris ſui & falſis inde, conſtat a ſignificatione pluere, quod ſit damnari, ſulphuris quod ſit infernum malorum amoris ſui, & ignis quod ſit infernum falſorum inde, de quibus mox ſequitur; tum a ſignificatione Sodomæ, quod ſit malum amoris ſui, & Amoræ, quod ſit falſum quod inde, de qua n: 2220. 2246. 2322. Hic etiam Amora memoratur, cujus mentio prius in hoc Capite non facta eſt, ex cauſa, quia Amora ſignificat falſum quod ex malo amoris ſui; intra Eccleſiam enim, de cujus ultimo tempore, ſeu judicio, hic agitur, hoc malum eſt quod præcipue agit contra bonum, & inde falſum quod agit contra verum; quæ duo ita conjuncta ſunt, ut qui in uno, etiam ſit in altero, & quidem in ſimili ratione, & ſimili gradu; apparet quidem aliter, ſed tamen ſe manifeſtat quod ita ſit, ſi non in mundo, uſque in altera vita. De amore ſui, quales ſit, & quanta inde mala, & quod inde inferna, videantur n: 693. 694. 760. 1307. 1308. 1321. 1594. 1691. 2041. 2045. 2051. 2057. 2219.

2445. Quod pluere ſit damnari, conſtat a ſignificatione pluviæ; Pluvia in Verbo in genuino ſenſu ſignificat benedictionem, inde etiam ſalvationem, ſed in oppoſito ſenſu maledictionem, inde etiam damnationem; quod benedictionem & inde ſalvationem ex pluribus locis conſtat, at quod in oppoſito ſenſu maledictionem & inde damnationem, patet ab his; apud Eſaiam, "Tabernaculum erit in umbram interdiu ab æſtu, & in refugium & in "latibulum ab *Inundatione*, & a *Pluvia*," IV: 6: apud Ezechielem, "Dic "ad incruſtantes ineptum, & cadet, erit *Pluvia inundans*, qua vos lapides "grandinis cadetis: *Pluvia inundans* in ira mea erit, & lapides grandinis in "excandeſcentia ad conſummationem," XIII: 11: 13: apud Davidem, "Dedit *Pluvias* eorum grandinem, *ignem flammarum* in terra eorum, & "percuſſit vitem eorum, & ficum eorum," Pſalm: CV: 32. 33; ubi de Ægypto, de qua ita apud Moſen, "Jehovah dedit tonitrua & grandinem, & "vibrabat ſe *ignis* ſuper terra, & *Pluere fecit* Jehovah grandinem ſuper terra "Ægypti," Exod: IX: 23. 24.

2446. Quod ſulphur ſit infernum malorum amoris ſui, & ignis ſit infernum falſorum inde, conſtat a ſignificatione ſulphuris, & inde ignis in Verbo, quod ſit amor ſui cum ejus cupiditatibus & inde falſitatibus, ita quod ſit infernum, hoc enim a talibus conſiſtit: quod ſulphur & ignis illa ſignificent, conſtat apud Davidem, "*Jehovah pluet* ſuper impios, laqueos, *ignem* & "*ſulphur*," Pſalm: XI: 6; quod hic non ſit ignis & ſulphur, ſed quod aliud quid, quod per ignem & ſulphur ſignificatur, conſtare poteſt, etiam ex eo quod dicatur, quod Jehovah pluet laqueos: apud Ezechielem, "Diſ"ceptabo cum eo peſte & ſanguine, & *pluviam inundantem*, & lapides "grandinis, *ignem & ſulphur pluere faciam* ſuper eum, & ſuper alas ejus, & "ſuper populos multos, qui cum eo," XXXVIII: 22: ubi de Gogo, qui

vaſtat

vaſtat terram Iſraelis, hoc eſt, Eccleſiam, quid Gogus videatur n: 1151; ignis pro falſis, ſulphur pro malis inde, & ſimul pro infernis eorum, qui vaſtant: apud Johannem, "Qui adorabant beſtiam, conjecti ſunt in *ſtagnum* "*ardens ſulphure*," XIX: 20, pro inferno, apud Eundem, "Diabolus con-"jectus eſt in *ſtagnum ignis & ſulphuris*, ubi beſtia & pſeudopropheta, "& cruciabuntur dies & noctes in ſæcula ſæculorum," Apoc: XX: 10; manifeſte pro inferno: apud Eundem, "Abominabilibus, & homicidis, & "adulteris, & incantatoribus, & idololatris, & omnibus mendacibus, pars "eorum in *ſtagno ardente igne & ſulphure*," Apoc: XXI: 8; etiam ignis & ſulphur manifeſte pro inferno. Quod pro malis amoris ſui & falſis inde, ex quibus inferna, apud Eſaiam, "Dies ultionis Jehovæ, annus retributionum "ad litem Zionis, & convertentur flumina ejus in picem, & pulvis ejus in "*ſulphur*, & erit terra ejus in *picem ardentem*" XXXIV: 8. 9; ubi pix ardens pro denſis & diris falſis loco ignis, ſulphur pro malis, quæ ex amore ſui: apud Eundem, "Rogus ejus, *Ignis* & ligna multa, flatus Jehovæ ſicut *flu-*"*men ſulphuris ardentis* in ea," XXX: 33: ubi de Topheth, flumen ſulphuris ardentis pro falſis ex malis amoris ſui. Apud Lucam, "*Qua die egreſſus* "*eſt Lothus a Sodoma, pluit igne & ſulphure e cœlo*, perdiditque omnes: "juxta hæc fiet, qua die Filius Hominis revelabitur," XVII: 29. 30; quod tunc non ignis & ſulphur pluent, quiſque videre poteſt, ſed quod regnaturæ falſitates & cupiditates amoris ſui, quæ per ignem & ſulphur ſignificantur, & faciunt inferna. Quod Ignis in Verbo ſignificet cupiditates, & ſimul inferna, ſed tunc fumus qui ab igne, ſignificat falſum quod inde, & quod eſt in illis infernis, videatur n: 1861; & apud Johannem, "Vidi equos in "viſione, & ſedentes ſuper iis, habentes thoraces *igneos* & *ſulphureos*; & "capita equorum, ſicut capita leonum, & ex ore eorum exibat *Ignis*, *Fu-*"*mus*, & *Sulphur*: a tribus his occiſi ſunt tertia pars hominum, ab *Igne*, "& a *Fumo*, & a *Sulphure*," Apoc: IX: 17. 18; ignis, fumus & ſulphur, pro malis & falſis omnis generis, ex quibus, ut dictum, inferna.

2447. Quod a cum Jehovah e cœlo, ſignificet quod ex legibus ordinis quoad verum, quia ſe ſeparant a bono, non conſtare poteſt, niſi a ſenſu interno, per quem detegitur, quomodo ſe habet cum punitionibus & damnationibus, quod nuſquam a Jehovah, hoc eſt, a Domino veniant, ſed ab ipſo homine, malo ſpiritu, & diabolo, & hoc ex legibus ordinis quoad verum, quia ſe ſeparant a bono: omnis ordo eſt a Jehovah, hoc eſt, Domino, ſecundum quem ab Ipſo reguntur omnia & ſingula, ſed cum multiplici differentia, nempe ex *Voluntate*, ex *Beneplacito*, ex *Venia*, & ex *Permiſſione*; quæ ex Voluntate & Beneplacito, illa ſunt ex legibus ordinis quoad Bonum, etiam plura quæ ex Venia, aliqua etiam quæ ex Permiſſione; at cum homo ſeparat ſe a Bono, tunc conjicit ſe in leges ordinis, quæ ſunt Veri ſeparati a Bono, quæ tales ſunt ut damnent, nam omne Verum damnat hominem & dejicit in infernum, at Dominus ex Bono, hoc eſt, ex Miſericordia ſalvat, & attollit in cœlum; inde conſtat, quod ipſe homo ſit, qui ſemet damnat: quæ ex permiſſione fiunt, pleraque talia ſunt, ut pro exemplo, quod unus

diabolus puniat & cruciat alterum, præter innumerabilia alia, hæc ſunt ex legibus ordinis quoad verum ſeparatum a bono, nam aliter non potuiſſent in vinculis teneri, nec retineri, quin ruerent in omnes probos & bonos, & eos in æternum perderent; hoc ne fiat, eſt Bonum quod ſpectatur a Domino; ſe ſimiliter hoc habet, ac in tellure, ubi Rex clemens & mitis, qui nihil niſi bonum intendit & facit, niſi toleraret quod leges ejus punirent malos & ſceleſtos, tametſi ille neminem punit, ſed potius dolet quod tales ſint ut mala eos punire debeant, ipſum ſuum Regnum in prædam talibus relinqueret, quod ſummæ inclementiæ, & ſummæ immiſericordiæ foret: inde patet, quod Jehovah nuſquam pluere fecerit ſulphur & ignem, hoc eſt, damnaverit ad infernum, ſed quod ipſi, qui in malo & inde in falſo fuerunt, id fecerint, ex cauſa quia ſe ſepararunt a bono, & ſic conjecerunt in leges ordinis ex ſolo vero: inde nunc ſequitur, quod ille ſit ſenſus internus horum verborum: quod in Verbo tribuatur Jehovæ ſeu Domino, malum, punitio, maledictio, damnatio, & plura, ut hic, quod pluere fecit ſulphur & ignem: apud Ezechielem, "Diſceptabo cum eo peſte & ſanguine, *ignem & ſulphur pluere faciam* ſuper eum," xxxviii: 22: apud Eſaiam, "Flatus Jehovæ ſicut *flumen ſulphuris ardentis*," xxx: 33: apud Davidem, "Jehovah pluet ſuper impios, laqueos, *ignem* & *ſulphur*," Pſalm: xi: 6: apud Eundem, "Aſcendit *fumus e naſo Ipſius*, & *ignis ex ore* Ipſius, *prunæ arſerunt* ex Ipſo," Pſalm: xviii: 9. 10: apud Jeremiam, "Ne exeat ſicut *ignis furor meus*, & *ardeat*, & nemo extinguens," xxi: 12: apud Moſen, "*Ignis accenſus in ira mea*, & *ardebit uſque ad infernum infimum*," Deut: xxxii: 22; præter ſimilia multis aliis in locis; quod talia in Verbo, tribuantur Jehovæ ſeu Domino, ut dictum, explicatum eſt in Parte Prima, n: 223. 245. 592. 589. 696. 735. 1093. 1638. 1683. 1874; tantum enim abeſt, ut talia a Domino veniant, quantum abeſt bonum a malo, ſeu cœlum ab inferno, ſeu Divinum a diabolico; malum, infernum, & diabolus, illa faciunt, nuſquam Dominus, Qui eſt ipſa Miſericordia, & ipſum Bonum, ſed quia ita apparet, inde ex cauſis, de quibus in locis citatis, tribuuntur. Quod in hoc Verſu dicatur, quod Jehovah pluere fecit a cum Jehovah e cœlo, apparet in ſenſu literæ, ſicut quod duo eſſent, unus in terra, & unus in cœlo; ſed ſenſus internus docet, quomodo etiam hoc intelligendum, nempe quod per Jehovam primo nominatum intelligatur Divinum Humanum & Sanctum Procedens Domini, in hoc Capite intellectum per duos Viros; & quod per Jehovam ſecundo nominatum intelligatur Ipſum Divinum quod Pater dicitur, de quo in Capite præcedente, tum quod hoc Trinum in Domino ſit, ſicut Ipſe dicit apud Johannem, "Qui vidit Me, vidit Patrem; credite Mihi, quod Ego in Patre, & Pater in Me," xiv: 9. 10. 11: & de Sancto procedente, apud Eundem, "Paracletus non loquetur a ſeipſo, ex Meo accipiet & annuntiabit vobis," xvi: 13. 14. 15, ita unus Jehovah, tametſi duo hic nominantur, quod duo, eſt cauſa, quia omnes leges Ordinis ſunt ex Divino Ipſo, Divino Humano, & Sancto procedente Domini.

2448.

2448. Verſ: 25. *Et evertit urbes illas, & omnem planitiem, & omnes habitatores urbium, & germen humi.* Evertit urbes illas, ſignificat quod ab illis ſepararentur omnia vera, ut modo falſa iis eſſent: & omnem planitiem, ſignificat omnia quæ ad vera pertinerent: & omnes habitatores urbium, ſignificat quod ab illis ſepararentur omnia bona, ut non niſi quam mala iis eſſent: & germen humi, ſignificat omne quod Eccleſia.

2449. Quod evertit urbes illas, ſignificet quod ab illis ſepararentur omnia vera, ut modo falſa iis eſſent, conſtat ex ſignificatione urbium, quod ſint doctrinalia, ita vera, nam hæc ſunt doctrinalium, de qua n: 402. 2268. 2428, quæ everti dicuntur, cum falſa pro veris ſunt, hic cum ſeparata ab illis omnia vera, tum quoque omnia bona, de quibus etiam in hoc Verſu, quia agitur de ſtatu ultimo eorum qui intra Eccleſiam in falſis & malis ſunt; ſtatus eorum quoque talis fit: ut ſciatur qualis, paucis dicendum; qui in alteram vitam veniunt, omnes in ſimilem vitam, quam habuerunt in corpore, reducuntur; & dein apud bonos ſeparantur mala & falſa, ut per bona & vera eleventur a Domino in cœlum; at apud malos ſeparantur bona & vera, ut per mala & falſa ferantur in infernum, videatur n: 2119, prorſus ſecundum verba Domini apud Matthæum, "Quicunque habet, dabitur illi, ut abundantius habeat; quicunque vero non habet, etiam quod habet, auferretur ab eo," XIII: 22: & alibi apud Eundem, "Habenti omni dabitur, ut abundet; ab eo autem qui non habet, auferretur ab eo," XXV: 24. Luc: VIII: 18. Cap: XIX: 24. 25. 26. Marc: IV: 24. 25: quæ etiam ſignificantur per hæc quæ apud Matthæum, "Sinite una creſcere utraque uſque ad meſſem, & erit in tempore meſſis dicam meſſoribus, colligite prius Zizania, & colligite ea in faſciculos ad comburendum ea; triticum vero congregate in horreum meum: meſſis conſummatio ſæculi eſt, quemadmodum colliguntur Zizania, & igne comburuntur, ſic erit in conſummatione ſæculi," XIII: 30. 39. 40. Tum quæ dicta ſunt de ſagena jacta in mare, & varii generis piſces contrahante, quod dein colligerentur bona in vaſa, & mala foras ejicerentur, & quod ſic futurum in conſummatione ſæculi, ibid: Verſ: 47. 48. 49. 50; quid conſummatio, & quod ſimile involvat quoad Eccleſiam, videatur n: 1857. 2243. Cauſa ſeparationis malorum & falſorum apud bonos, eſt ne pendeant inter mala & bona, ſed ut per bona eleventur in cœlum; & cauſa ſeparationis bonorum & verorum apud malos, eſt ne per aliqua bona quæ apud eos, ſeducant probos, utque ſecedant per mala inter malos qui in inferno; nam talis eſt communicatio omnium idearum cogitationis & affectionum in altera vita, ut bona communicentur cum bonis, mala cum malis, n: 1388. 1389. 1390, quare niſi ſepararentur, inde damna innumerabilia, præter quod aliter nulla conſociatio fieret; cum tamen exquiſitiſſime omnia conſociata ſunt, in Cœlis ſecundum omnes differentias amoris in Dominum ac amoris mutui, & inde fidei, n: 685. 1394; & in infernis ſecundum omnes differentias cupiditatum, & inde phantaſiarum, n: 695. 1322. Sed ſciendum, quod ſeparatio non ſit plenaria ablatio, nulli enim prorſus aufertur quod habuit.

2450. Et omnem planitiem, quod ſignificet omnia quæ ad vera illa pertinerent, conſtat a ſignificatione Planitiei, quod ſit omne doctrinalis, ita omne quod ad vera pertinet, de qua n: 2418.

2451. Quod omnes habitatores urbium, ſignificet quod ab illis ſepararentur omnia bonā, ut non niſi quam mala iis eſſent, conſtat a ſignificatione Habitatorum cum prædicantur de Urbe, quod ſint bona, ut a pluribus in Verbo confirmari poteſt; etiam inde patet, quod cum urbs ſignificat Verum, ut oſtenſum, habitator ſit bonum, nam verum eſt in quo bonum habitat; & verum in quo non bonum, eſt ſicut urbs vacua, ſeu abſque habitatore. Præterea quod a malis ſeparentur etiam omnia bona, ut non niſi quam mala iis ſint, videatur ſupra n: 2449.

2452. Quod germen humi ſignificet omne quod eſt Eccleſiæ, conſtat a ſignificatione germinis; per germen intelligitur tam ſeges, quam viride quodcunque, per quæ quod ſignificentur bona & vera, ex Verbo ubivis patet: & ex ſignificatione Humi, quod ſit Eccleſia, de qua n: 566. 1068. Quod bona & vera ſint omne Eccleſiæ, notum eſt.

2453. Verſ: 26. *Et reſpexit uxor ejus poſt eum, & facta ſtatua ſalis.* Reſpexit uxor ejus poſt eum, ſignificat quod verum averterit ſe a bono, & ſpectaverit ad doctrinalia: & facta ſtatua ſalis, ſignificat quod omne bonum veri vaſtatum ſit.

2454. Quod reſpexit uxor ejus poſt eum, ſignificet quod verum averterit ſe a bono, & ſpectaverit ad doctrinalia; conſtat a ſignificatione reſpicere poſt eum, & a ſignificatione uxoris; Reſpicere poſt eum quod ſit ad doctrinalia, quæ ſunt veri, non autem ad vitam ſecundum doctrinalia, quæ eſt boni, ſupra n: 2417, dictum eſt; id enim dicitur poſt eum, quod poſterius, & id ante eum quod prius; quod verum ſit poſterius, & bonum prius, ſæpius oſtenſum eſt; verum enim eſt boni, nam eſſentia & vita veri eſt bonum; quare reſpicere poſt eum, eſt ad verum quod eſt doctrinalis, non autem ad bonum, quod eſt vitæ ſecundum doctrinale: quod hæc ſignificentur, conſtat manifeſte a Domini verbis, ubi etiam de ultimo tempore Eccleſiæ, ſeu conſummatione ſæculi loquitur, apud Lucam, "In iſta die, quicunque erit "ſuper domo, & vaſa illius in domo, ne deſcendito ad tollendum ea: & "quicunque in agro, ſimiliter *ne revertatur ad poſt eum: mementote uxoris* "*Lothi*," xvii: 31. 32; hæc Domini verba nuſquam intelligibilia ſunt abſque ſenſu interno, ita niſi ſciatur, quid ſignificant, eſſe ſuper domo, quid vaſa in domo, quid deſcendere ad tollendum ea, & quid ager, & demum quid reverti ad poſt eum; ſecundum ſenſum internum, eſſe ſuper domo eſt eſſe in bono, quod domus ſit bonum, videatur n: 710. 2233. 2234; vaſa in domo ſunt vera quæ ſunt boni, quod vera ſint vaſa boni, videatur n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2269; deſcendere ad tollendum ea, eſt ſe avertere a bono ad verum, quod patet, bonum enim ſicut eſt prius etiam eſt ſuperius, & verum ſicut eſt poſterius etiam eſt inferius; quod ager ſit Eccleſia, ita dicta a ſemine quod recipit, proinde quod illi ſint agri qui in bono doctrinæ ſunt, ex multis in Verbo locis conſtat; inde patet, quid ſignificat

reverti

reverti ad poſt eum, nempe avertere ſe a bono, & ſpectare ad doctrinalia, quare quia illa ſignificantur per uxorem Lothi, additur, mementote uxoris Lothi, non dicitur, reſpexit poſt ſe, ſed poſt eum, quia Loth ſignificat bonum, videatur n: 2324. 2351. 2371. 2399, inde eſt, cum dicebatur ad Lothum, Verſ: 17, quod dictum, ne reſpicias poſt te; quod apud Lucam dicatur, ne revertatur *ad poſt eum*, non ad illa quæ poſt eum, eſt quia cœleſtes ne quidem nominare volunt aliquid quod eſt doctrinalis, videatur n: 202. 337, quæ cauſa eſt quod nec nominatum, ſed dictum *ad poſt eum.* Eadem hæc ita deſcribuntur apud Matthæum, " Cum videritis abominationem de" ſolationis, prædictam a Daniele Propheta; tunc qui in Judæa ſunt, fu" giant in montes: qui ſuper domo eſt, ne deſcendat ad tollendum quid e " domo ſua; & qui in agro, *ne revertatur retro* ad tollendum veſtimenta " ſua," xxiv: 15. 16. 17; ubi abominatio deſolationis, eſt ſtatus Eccleſiæ cum nullus amor & nulla charitas, quibus deſolatis regnant abominabilia; quod Judæa ſit Eccleſia, & quidem cœleſtis, a Verbo tam hiſtorico quam prophetico Veteris Teſtamenti ubivis patet; quod Montes, in quos fugerent, ſint amor in Dominum & inde charitas erga proximum, videatur n: 795. 1430. 1691; qui ſuper domo, quod ſit bonum amoris, mox ſupra dictum; deſcendere ad tollendum quid e domo ſua, quod ſit ſe avertere a bono ad verum, etiam ſupra dictum; qui in agro, quod ſint illi qui in Eccleſia ſpirituali, patet a ſignificatione agri in Verbo; ne revertatur retro ad tollendum veſtimenta, quod ſit ne avertat ſe a bono ad verum quod doctrinalis, quod veſtimenta ſignificent vera, quia vera induunt bonum ut veſtes, videatur n: 1073: quiſque videre poteſt, quod omnia illa, quæ Dominus de conſummatione ſæculi ibi loquutus eſt, ſignificent prorſus alia, ac involvant arcana, ut quod qui in Judæa fugerent in montes, quod qui ſuper domo non deſcenderet ad tollendum quid e domo, & quod qui in agro non reverteretur retro ad tollendum veſtimenta ſua; ſimiliter quod Loth non reſpiceret poſt ſe, Verſ: 17, & hic quod uxor ejus reſpexerit poſt eum. Porro conſtat hoc a ſignificatione uxoris, quod ſit verum, de qua n: 915. 1468; & a ſignificatione Lothi, quod ſit bonum, de qua n: 2324. 2351. 2371, 2399; inde dicitur poſt eum. Verum dicitur avertere ſe a bono, & ſpectare ad doctrinalia, cum non amplius cordi eſt, quali vita ſit homo Eccleſiæ, ſed quali doctrina, cum tamen vita ſecundum doctrinam faciat hominem Eccleſiæ, non autem doctrina ſeparata a vita; cum enim doctrina ſeparatur a vita, tunc quia vaſtatum eſt bonum, quod eſt vitæ, etiam vaſtatur verum quod eſt doctrinæ, hoc eſt, fit ſtatua ſalis; quod quiſque ſcire poteſt, qui ſolum doctrinam ſpectat non vitam, num, tametſi doctrina docet, credat reſurrectionem, cœlum, infernum, imo Dominum, ita reliqua quæ ſunt doctrinæ.

2455. Quod facta ſtatua ſalis, ſignificet quod omne bonum veri vaſtatum ſit, conſtare poteſt a ſignificatione ſtatuæ, & a ſignificatione ſalis: ſtatua in lingua originali exprimitur per vocem, qua ſignificatur ſtatio, non qua ſtatua quæ erigebatur vel in cultum, vel in ſignum, vel in teſtem, ſic ut

per

per ſtatuam ſalis hic ſignificetur, quod conſtiterit vaſtatum, nempe verum, quod ſignificatur per uxorem Lothi, n: 2454; verum tunc dicitur vaſtatum, quando non bonum amplius in illo eſt; ipſa vaſtatio ſignificatur per ſalem; ſicut pleraque in Verbo duplicem ſenſum habent, nempe genuinum & ei oppoſitum, ita etiam Sal, hoc in genuino ſenſu ſignificat affectionem veri, in oppoſito vaſtationem affectionis veri, hoc eſt, boni in vero; quod affectionem veri, videatur Exod: XXX: 35. Levit: II: 13. Matth: V: 13. Marc: IX: 49. 50. Luc: XIV: 34. 35: quod vaſtationem affectionis veri, ſeu boni in vero, conſtat ex his locis; apud Moſen, "Sulphur erit, & *Sal*, "combuſtio tota terra, non ſeretur, non germinabit, nec aſcendet in ea "ulla herba, juxta everſionem Sodomæ & Amoræ, Admæ & Zeboim," Deut: XXIX: 22; ubi ſulphur eſt vaſtatio boni, & ſal vaſtatio veri, quod vaſtatio ſit, patet a ſingulis: apud Zephaniam, "Moab ſicut Sodoma erit, "& filii Ammonis ſicut Amora, locus derelictus urticæ, & *fovea ſalis*, ac "deſolatio in æternum," II: 9; ubi locus derelictus urticæ pro vaſtato bono, & fovea ſalis pro vaſtato vero; locus enim urticæ ſe refert ad Sodomam, per quam malum ſeu vaſtatum bonum, & fovea ſalis ad Amoram, per quam falſum ſeu vaſtatum verum, ſignificari, oſtenſum eſt, quod vaſtatio ſit, patet, nam dicitur deſolatio in æternum: apud Jeremiam, "Qui "ponit carnem brachium ſuum, erit ſicut virgultum nudatum in ſolitudine, "& non videbit cum venit bonum, & habitabit exuſtis locis in deſerto, "*terra ſalſa*, & non habitatur," XVII: 6; ibi exuſta loca pro vaſtatis bonis, terra ſalſa pro vaſtatis veris: apud Davidem, "Jehovah ponit fluvios in "deſertum, & exitus aquarum in ſiccitatem, terram fructus *in ſalſugineam*, "ob malitiam habitantium in ea," Pſalm: CVII: 33. 34; terram fructus in ſalſugineam pro vaſtatione boni in vero: apud Ezechielem, "Cœnoſa ejus "& paludes ejus, & non ſanantur, *in ſalem dabuntur*," XLVII: 11; in ſalem dari, pro vaſtari prorſus quoad verum: quia ſal ſignificabat vaſtationem, & urbes doctrinalia veri, ut oſtenſum n: 402. 2268. 2428. 2450, olim urbes deſtructas, ne reædificarentur, conſerebant ſale, Jud: IX: 45. Hic nunc eſt Quartus Status Eccleſiæ, quæ per Lothum repræſentatur, qui eſt, quod omne verum quoad bonum vaſtatum ſit.

2456. Verſ: 27. 28. 29. *Et ſurrexit Abraham in matuta, ad locum, quo ſteterat ibi coram Jehovah. Et proſpexit contra facies Sodomæ & Amoræ, & contra omnes facies terræ planitiei; & vidit, & ecce aſcendit fumus terræ, ſicut fumus fornacis. Et fuit in perdendo Deus urbes planitiei, & recordatus eſt Deus Abrahami, & emiſit Lothum e medio everſionis, in evertendo urbes, in quibus habitavit Loth.* Surrexit Abraham in matuta, ſignificat Domini cogitationem de ultimo tempore; Abraham, eſt, hic ut prius, Dominus in illo ſtatu: ad locum quo ſteterat ibi coram Jehovah, ſignificat ſtatum perceptionis & cogitationis in quo fuit prius; locus, eſt ſtatus: & proſpexit contra facies Sodomæ & Amoræ, ſignificat cogitationem & ſtatu eorum interiori quoad malum & falſum: & contra omnes facies terræ planitiei, ſignificat ſtatus omnes interiores qui inde: & vidit, & ecce fumus terræ

ſicut fumus fornacis, ſignificat ſtatum falſi, qui eſt fumus, ex ſtatu mali, qui eſt fornax, intra Eccleſiam quæ eſt terræ: & fuit in perdendo Deus urbes planitiei, ſignificat cum perirent per falſa mali, quæ ſunt urbes planitiei: & recordatus eſt Deus Abrahami, ſignificat ſalvationem per unitionem Eſſentiæ Divinæ Domini cum Humana Ipſius: & emiſit Lothum e medio everſionis, ſignificat ſalvationem eorum qui in bono, & qui in vero in quo bonum, qui omnes hic ſunt Loth: in evertendo urbes, ſignificat cum perirent illi qui in falſis a malis: in quibus habitavit Loth, ſignificat tametſi in talibus etiam eſſent qui ſalvati.

2457. Singula hæc explicare non opus eſt, quia quoad maximam partem in Capite præcedente, & prius, explicata ſunt: hæc addita & interjecta ſunt ob finem, ut conſtaret, quod ſeparati ſint boni a malis, ac illi ſalvati, hi autem damnati, unice per unitionem Eſſentiæ Divinæ Domini cum Humana Ipſius; alioquin omnes illi, qui per Lothum hic repræſentantur, etiam una periiſſent; quod intelligitur per hæc verba, "Fuit in perdendo Deus urbes planitiei, & recordatus eſt Deus Abrahami, & emiſit Lothum e medio everſionis, in evertendo urbes, in quibus habitavit Loth," quod eſt in ſenſu interno, quod ſalvati ſint per unitionem Eſſentiæ Divinæ Domini cum Humana Ipſius, omnes qui in bono, ut & qui in vero in quo bonum, hic repræſentati per Lothum, cum perirent illi, qui in falſis a malis, tametſi illi, qui ſalvati ſunt, etiam in falſis & malis eſſent. Ita nunc conjuncta ſunt hæc quæ in hoc Capite, cum illis quæ in præcedente, nempe quod Abrahamus, hoc eſt, Dominus in illo ſtatu, interceſſerit pro illis Sodomæ & Amoræ, qui ſignificantur per quinquaginta, per quadraginta quinque, per quadraginta, per triginta, per viginti, & per decem, qui quod ſint omnes illi in ſuo ordine, qui in bono ſunt, tum qui in vero in quo aliquid boni, ibi explicatum eſt.

2458. Verſ: 30. *Et aſcendit Loth e Zoar, & habitavit in monte, & duæ filiæ ejus cum eo, quia timuit habitare in Zoar; & habitabat in ſpelunca is & duæ filiæ ejus.* Aſcendit Loth e Zoar, ſignificat cum non amplius in affectione veri eſſent: & habitavit in monte, ſignificat quod tunc ad quoddam bonum ſe conferrent: & duæ filiæ ejus cum eo, ſignificant quod affectiones inde ſimiliter: quia timuit habitare in Zoar, ſignificat quia ex affectione veri non amplius ſpectare bonum poſſent: & habitabat in ſpelunca is, ſignificat bonum falſi: & duæ filiæ ejus, ſignificat affectiones inde, quæ ſunt talis boni & talis falſi.

2459. Aſcendit Loth e Zoar, quod ſignificet cum non amplius in affectione veri eſſent, conſtat a ſignificatione Zoaris, quod ſit affectio veri, de qua n: 2439, & quia ſequitur, quod habitavit in monte, quoniam timuit habitare in Zoar, ſignificatur, cum non amplius in affectione veri eſſent, & hoc quia omne bonum veri vaſtatum eſt, ut conſtat a Verſ: 26. Hic nunc Quintus Status Eccleſiæ, quæ per Lothum repræſentatur, deſcribitur, qui

eſt, quod, poſtquam nulla amplius affectio veri, bonum quoddam impurum, ſeu bonum falſi, ſe infundat.

2460. Quod habitavit in monte, ſignificet quod tunc ad quoddam bonum ſe conferrent, conſtat a ſignificatione Montis, quod ſit amor in omni ſenſu, nempe amor cœleſtis & ſpiritualis, n: 795. 1430, ut & amor ſui & mundi, n: 1698, & hoc quia pleraque in Verbo etiam ſenſum oppoſitum habent; & quia omne bonum eſt cujuſdam amoris, per montem hic ſignificatur bonum, ſed quale bonum, in ſequentibus deſcribitur, nempe quod eſſet obſcurum, & factum impurum, nam mox dicitur, quod habitaret in ſpelunca, & dein, quod prophana ibi facta ſint.

2461. Quod duæ filiæ ejus cum eo, ſignificet quod affectiones ejus ſimiliter, conſtat a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones, de qua n: 489. 490. 491; ſed quale bonum, tales affectiones, etiam bonum ſpurium & impurum ſuas affectiones habet, omnes enim afficiuntur illis quæ bona eſſe autumant, qualiacunque ſunt, nam ſunt eorum amoris.

2462. Quia timuit habitare in Zoar, quod ſignificet qui ex affectione veri non amplius ſpectare bonum poſſet, conſtat a ſignificatione Zoaris, quod ſit affectio veri, n: 2439; quæ cum vaſtata, inde non amplius ſpectare bonum poteſt; timor etiam tunc eſt pro omni vero, nam hoc contrariatur bono amoris impuri.

2463. Et habitabat in ſpelunca is, quod ſignificet bonum falſi, conſtat a ſignificatione ſpeluncæ; ſpelunca eſt quoddam domicilium in monte, ſed obſcurum; & quia domicilia quæcunque, ſicut domus, ſignificant bona, n: 2233. 2234, ſed talia bona, qualia ſunt, hic itaque ſpelunca, quia domicilium obſcurum, ſignificat bonum tale. Speluncæ montium etiam paſſim nominantur in Verbo, ac ibi in ſenſu interno ſimiliter ſignificant talia, ut Eſ: II: 19. Cap: XXXII: 14; etiam in Hiſtoricis, ut quod Elias fugiens Iſabelem venerit ad *ſpeluncam* in monte Chorebo, quo pernoctavit, ac ibi verbum Jehovah ad eum, quod exiret & conſiſteret *in Monte* ante Jehovam; & quod tunc obvolverit facies toga ſua, & exiverit, & ſteterit ad *oſtium ſpeluncæ*," 1 Reg: XIX: 9. 13; ibi per ſpeluncam in ſenſu interno ſignificatur bonum obſcurum, ſed quale eſt in tentationibus, quod quia non ſuſtineret Divinum, obvolvit facies toga: ſimiliter alibi in Hiſtoricis, quod filii Iſraelis propter Medianem fecerint ſibi ſpeluncas in montibus, Jud: VI: 2, tum propter Philiſtæos, 1 Sam: XIII: 6; hiſtorica ibi, ſimiliter ſe habent ac hiſtorica hæc apud Moſen, quod alia in ſenſu interno ſignificent.

2464. Et duæ filiæ ejus, quod ſignificent affectiones inde, quæ ſunt talis boni & talis falſi, conſtat a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones, n: 2461. Bonum ex quo affectiones, ſeu Pater ex quo filiæ, eſt Loth; at Verum ex quo illæ, ſeu Mater, erat uxor Lothi, quæ cum facta ſtatua ſalis, hoc eſt, cum bonum veri vaſtatum, tunc tale bonum quod ſignificatur per Lothum in ſpelunca, & tales affectiones inde quæ ſignificantur per filias, exiſtunt.

2465.

2465. Verſ: 31. 32. 33. 34. 35. 36. *Et dixit Primogenita ad minorem, Pater noſter ſenex, & vir nullus in terra, ad veniendum ad nos, ſecundum viam totius terræ. Veni, propinemus patri noſtro vinum, & cubemus cum eo, & vivificemus de patre noſtro ſemen. Et propinaverunt patri ſuo vinum in nocte illa, & venit primogenita, & cubuit cum patre ſuo, & non cognovit in cubare ejus & in ſurgere ejus. Et fuit a craſtino, & dixit primogenita ad minorem, ecce cubui heri cum patre meo, propinemus ei vinum etiam nocte hac, & veni, cuba cum eo, & vivificemus de patre noſtro ſemen. Et propinaverunt etiam in nocte illa patri eorum vinum, & ſurrexit minor, & cubuit cum eo, & non cognovit in cubare ejus, & in ſurgere ejus. Et conceperunt binæ filiæ Lothi de patre ſuo.* Dixit primogenita ad minorem, ſignificat, hic ut prius, affectiones, primogenita affectionem talis boni, minor affectionem talis falſi: pater noſter ſenex, & vir nullus in terra, ſignificat quod non ſciatur amplius quid bonum, & quid verum: ad veniendum ad nos, ſignificat quibus conjungerentur: ſecundum viam totius terræ, ſignificat ſecundum doctrinalia; terra eſt Eccleſia: veni, propinemus patri noſtro vinum, ſignificat quod imbuerent bonum tale falſis, quæ ſunt vinum: & cubemus cum eo, ſignificat quod ſic conjungerentur: & vivificemus de patre noſtro ſemen, ſignificat quod ſic novum cujuſdam Eccleſiæ: & propinaverunt patri ſuo vinum, ſignificat quod imbuerint tale bonum falſis: in nocte illa, ſignificat cum omnia eſſent in tanto obſcuro: & venit primogenita, ſignificat affectionem talis boni: & cubuit cum patre ſuo, ſignificat quod ſic adaptarentur: & non cognovit in cubare ejus & ſurgere ejus, ſignificat quod bonum tale commune non ſciverit aliter quam quod ita eſſet: & fuit a craſtino, ſignificat poſtea: & dixit primogenita ad minorem, ſignificat quod affectio talis boni perſuaderet falſum: ecce cubui heri cum patre meo, ſignificat quod ita conjuncta eſſent: propinemus ei vinum etiam nocte hac, ſignificat, hic ut prius, quod imbuerent tale bonum falſis cum ſingula eſſent in tanto obſcuro: & veni, cuba cum eo, ſignificat quod hæc quoque conjungerentur: & vivificemus de patre noſtro ſemen, ſignificat, hic ut prius, quod ſic novum cujuſdam Eccleſiæ: & propinaverunt etiam in nocte illa patri eorum vinum, ſignificat quod in obſcuro illo ſtatu imbuerint tale bonum falſis: & ſurrexit minor & cubuit cum eo, ſignificat quod affectio falſi ſimiliter fecerit, ut falſa ſicut vera apparerent, & ſic conjungebantur: & non cognovit in cubare ejus & in ſurgere ejus, ſignificat quod bonum tale commune non ſciverit aliter quam quod ita eſſet: & conceperunt binæ filiæ Lothi a patre ſuo, ſignificat quod inde origo talis religioſi, quod per Moabum & filium Ammonis ſignificatur.

2466. Quod in ſenſu interno ſignificentur illa, quæ expoſita ſunt, confirmari poteſt, & quidem quoad ſingula verba, ſed præter quod pleraque prius confirmata ſint, etiam ſunt talia, quæ lædunt ideas, & caſtas aures; ex ſummaria explicatione id conſtare poteſt, quod per illa deſcribatur origo talis religioſi, quod per Moabum & filium Ammonis in Verbo ſignificatur; quod quale ſit, in ſequentibus, ubi de Moabo & filio Ammonis, dicetur; quod

ſit adulteratum bonum, & falſificatum verum, conſtat: Adulterationes boni, & falſificationes veri, in Verbo communiter deſcribuntur per Adulteria & Scortationes, ac ita quoque vocantur; cauſa inde eſt, quod Bonum & Verum inter ſe conjugium forment, n: 1904. 2133; imo quod vix aliquis credere poteſt, inde ut a ſuo genuino principio eſt ſanctitas conjugiorum in terra, etiam ſunt Leges conjugiorum, de quibus in Verbo: nam ita ſe habet, Cœleſtia cum Spiritualibus, cum e Cœlo deſcendunt in ſphæram inferiorem, prorſus ibi vertuntur in ſimile conjugiorum, & hoc ex correſpondentia quæ eſt inter ſpiritualia & naturalia, de qua Correſpondentia, ex Divina Domini Miſericordia, alibi; cum autem illa pervertuntur in ſphæra inferiore, ut fit, ubi mali genii & mali ſpiritus ſunt, tunc eadem vertuntur in talia, qualia adulteriorum & ſcortationum ſunt; inde eſt, quod contaminationes boni & perverſiones veri deſcribantur in Verbo per adulteria & ſcortationes, ac quod ita quoque appellentur; ut manifeſte conſtare poteſt ab his locis; apud Ezechielem, "*Scortata es* propter nomen tuum; & efudiſti *Scortationes* tuas "ſuper omnem tranſeuntem: ſumſiſti de veſtibus tuis, & feciſti tibi excelſa "variegata, & *Scortata es* ſuper illis: accepiſti vaſa ornatus tui ex auro meo "& ex argento meo, quod dederam tibi, & feciſti tibi imagines maſculi, & "*Scortata es cum eis:* ſumſiſti filios tuos, & filias tuas, quas peperiſti Mihi, "& ſacrificaſti illos eis; num parum de *Scortationibus* tuis; *ſcortata* es cum "filiis Ægypti vicinis tuis, magnis carne, & multiplicaſti *Scortationem* tuam, "ad irritandum Me; *Scortata es* cum filiis Aſchuris, & *Scortata* eis, & "non ſaturata: & multiplicaſti *Scortationem* tuam, uſque ad terram nego- "tiationis, Chaldæam, & tamen in hoc non ſatiata es," XVI: 15. 16. 17. 20. 26. 28. 29, ſeq: ubi de Hieroſolyma, per quam ibi ſignificatur Eccleſia perverſa quoad vera; quod omnia illa prorſus alia ſignificent, quiſque videre poteſt; quod perverſum Eccleſiæ dicatur ſcortatio, patet; Veſtes ibi ſunt vera quæ pervertuntur; inde falſa, quæ coluntur, ſunt excelſa variegata, cum quibus ſcortatio; quod veſtes ſint vera, videatur n: 1073, & quod Excelſa ſint cultus, n: 796; vaſa ornatus ex auro & argento quod dederam, ſunt cognitiones boni & veri a Verbo per quas confirmant falſa, quæ cum apparent ſicut vera, vocantur imagines maſculi, cum quibus ſcortatio; quod vaſa ornatus ex auro & argento ſint cognitiones boni & veri, patet a ſignificatione auri quod ſit bonum n: 113. 1551. 1552, & argenti quod ſit verum n: 1551. 2048; imagines maſculi, quod appareant ſicut vera, n: 2046; quod filii & filiæ, quas pepererunt & ſacrificarunt eis, ſint vera & bona quæ perverterunt, patet a ſignificatione filiorum & filiarum, n: 489. 490. 491. 533. 2362; quod ſcortari cum filiis Ægypti, ſit pervertere illa per ſcientifica, patet a ſignificatione Ægypti, quod ſit ſcientificum, n: 1164. 1165. 1186. 1462; ſcortari cum filiis Aſchuris, quod ſit pervertere per ratiocinia; patet a ſignificatione Aſchuris, quod ſit ratiocinatio, n: 119. 1186; multiplicare ſcortationem uſque ad terram Chaldæam, quod ſit uſque ad.

ad prophanationem veri, quæ eſt Chaldæa, n: 1368; inde liquet qualis ſenſus internus Verbi eſt in ipſo ſenſu literæ. Similiter alibi apud eundem Prophetam, "Duæ mulieres, filiæ unius matris, *Scortatæ* ſunt in Ægypto, " in adoleſcentia ſua *ſcortatæ* ſunt; Ohola Samaria, Oholiba Hieroſolyma; " *Scortata* eſt Ohola ſub me, & *dilexit amaſios ſuos*, Aſſyrios propinquos, " dedit *Scortationes* ſuas ſuper illos, delectum filiorum Aſchuris omnium; " *Scortationes* ſuas ex Ægypto non deſeruit, nam cum illa *concubuerunt* in " adoleſcentia ejus. Oholiba corrupit amorem ſuum præ illa, & *Scorta-* " *tiones* ſuas ſupra *ſcortationes* ſororis ſuæ, filios Aſchuris adamavit; addit " ad *Scortationes* ſuas, & vidit imagines *Chaldæorum*, *adamavit* eos ad " aſpectum oculorum ſuorum; venerunt ad illam filii Babelis ad *concubitum* " *amorum*," XXIII: 2. 3. 4. 7. 8. 11. 12. 14. 16. ſeq: Samaria eſt Eccleſia, quæ in affectione veri, Hieroſolyma quæ in affectione boni, quarum ſcortationes cum Ægyptiis, & filiis Aſchuris, ſunt perverſiones boni & veri per ſcientifica & ratiocinia, quibus falſa confirmantur, ut patet a ſignificatione Ægypti, n: 1164. 1165. 1186. 1462; & Aſchuris n: 119. 1186; & quod uſque ad prophanum cultum, qui quoad verum eſt Chaldæa, n: 1368, & quoad bonum ſunt filii Babelis, n: 1182. 1326. Apud Eſaiam, " Et erit a " fine ſeptuaginta annorum, viſitabit Jehovah Tyrum, & redibit ad *quæſtum* " *meretricium* ſuum, & *ſcortabitur* cum omnibus regnis terræ," XXIII: 17; eſt venditatio falſi, quæ per quæſtum meretricium & ſcortationem Tyri ſignificatur; quod Tyrus ſint cognitiones veri, videatur n: 1201, quod regna ſint vera, cum quibus ſcortatio, n: 1672: apud Jeremiam, " Tu *Scortata* " es cum ſociis multis; & revertere ad Me; tolle oculos tuos ad colles, & " vide ubi non *conſtuprata* fueris, ſuper viis ſediſti eis ſicut Arabs in deſerto, " & prophanaſti terram *Scortationibus* tuis, & malitia tua," III: 1. 2: ſcortari & ſcortationibus prophanare terram, eſt pervertere & falſificare vera Eccleſiæ, quod terra ſit Eccleſia, videatur n: 662. 1066. 1067: apud Eundem, " A voce *Scortationis* ſuæ prophanavit terram, *mæchata* cum lapide & " ligno," III: 9; mæchari cum lapide & ligno, eſt pervertere vera & bona cultus externi; quod lapis ſit tale verum, videatur n: 643. 1298, quod lignum tale bonum, n: 643: apud Eundem: " Propterea quod fecerunt " ſtultitiam in Iſraele, & *adulterati* ſunt cum uxoribus ſodalium ſuorum. & " loquuti ſunt verbum in nomine meo, falſum, quod non præcepi," XXIX: 23; adulterari cum uxoribus ſodalium eſt docere falſum ſicut ab illis: apud Eundem, " In prophetis Hieroſolymæ vidi turpitudinem, *adulterando*, & " eundo in falſo," XXIII: 14; ubi adulterari ſpectat bonum quod contaminatur, ire in falſo ſpectat verum quod pervertitur: apud Eundem, " *A-* " *dulteria* tua, & hinnitus tui, fœditas *ſcortationis* tuæ ſuper collibus, in " agro, vidi abominationes tuas; væ tibi Hieroſolyma, non mundaris poſt- " hac, quouſque adhuc," XIII: 27: apud Hoſcheam, " *Scortatio*, & *Vi-* " *num*, & muſtum, occupavit cor; populus meus lignum interrogat, & " baculus ejus indicabit id, quia *ſpiritus ſcortationis* ſeduxit; & *ſcortati* ſunt

" de-

"de ſub deo ſuo; ſuper verticibus montium ſacrificant, & ſuper collibus "ſuffiunt, ſub quercu, populo & robore; propterea *ſcortantur* filiæ veſtræ, "& nurus veſtræ *adulterantur*; nonne viſitavero ſuper filias veſtras quia "*ſcortantur*, & ſuper nurus veſtras quia *adulterantur*, quia hi cum "*ſcortis* dividunt, & cum *proſtibulis* ſacrificant," iv: 11. 12. 13. 14; quid ſingula hæc in ſenſu interno ſignificant, conſtare poteſt a ſignificatione vini quod ſit falſum, muſti quod ſit malum inde, ligni quod interrogatur quod ſit bonum jucundi alicujus cupiditatis, baculi qui indicabit quod ſit potentia imaginaria ſui intellectus, tum montium & collium quod ſint amores ſui & mundi, quercus, populi & roboris quod ſint totidem craſſæ, quibus fidunt, perceptiones inde, filiarum & nuruum quod ſint affectiones tales, inde patet quid per ſcortationes, adulteria, & proſtibula ibi ſignificantur. Apud Eundem, "Iſrael *ſcortatus* "es ſuper deo tuo, dilexiſti *quæſtum meretricium* ſuper omnibus areis fru-"menti," ix: 1, quæſtus meretricius pro venditatione falſi. Apud Moſen, "Ne pangas fœdus habitatori terræ, & *ſcortentur poſt deos* eorum, ac ſacri-"ficent diis eorum, & vocet te, & comedas de ſacrificiis ejus, & accipias "de filiabus ejus filiis tuis, & *ſcortentur* filiæ ejus *poſt deos* eorum, & *ſcor-"tari faciant* filios tuos *poſt deos* eorum," Exod: xxxiv: 15. 16: apud Eundem, "Exſcindam omnes *ſcortantes poſt eum*, *ſcortando poſt* Molechum, "e medio populi eorum: & anima, quæ reſpicit ad pythones & ad hario-"los, ad *ſcortandum poſt eos*, dabo facies meas contra animam hanc, & "exſcindam eum e medio populi ejus," Levit: xx: 5. 6: apud Eundem, "Filii veſtri erunt paſcentes in deſerto quadraginta annis, & portabunt *Scor-"tationes* veſtras; uſque ad conſumi corpora veſtra in deſerto," Num: xiv: 33: apud Eundem, "Recordemini omnium præceptorum Jehovæ, & fa-"ciatis ea, & non perveſtigetis poſt cor veſtrum, & poſt oculos veſtros, "*poſt quos* vos *ſcortamini*," Num: xv: 39. Adhuc manifeſtius apud Johannem, "Unus Angelus dixit, veni, monſtrabo tibi judicium *Meretricis "magnæ* ſedentis ſuper aquis multis, cum qua *ſcortati* ſunt reges terræ, & "inebriati ſunt *Vino ſcortationis ejus* inhabitantes terram," Apoc: xvii: 1. 2: meretrix magna pro iis qui in prophano cultu ſunt, aquæ multæ ſuper quas ſedet, ſunt cognitiones, n: 28. 739, reges terræ qui cum ea ſcortati, ſunt vera Eccleſiæ, n: 1672. 2015. 2069; vinum quo inebriati eſt falſum, n: 1071. 1072; quia Vinum & inebriatio illa ſignificant, de filiabus Lothi dicitur, quod propinaverint patri ſuo vinum, Verſ: 32. 33. 35. Apud Eundem, "Babylon ex *vino furoris ſcortationis* ſuæ potavit omnes gentes, & "reges terræ cum ea *ſcortati* ſunt," Apoc: xviii: 3; Babylon ſeu Babel, "pro cultu cujus externa apparent ſancta, ſed interiora ſunt prophana, n: 1182. 1295. 1326; gentes quas potat ſunt bona quæ prophanantur, n: 1259. 1260. 1416. 1849, reges qui cum ea ſcortati ſunt vera, n: 1672. 2015. 2069: apud Eundem, "Vera & juſta judicia Domini Dei, quia judi-"cavit *Meretricem magnam*, quæ corrupit terram *ſcortatione ſua*," Apoc: xix;

XIX : 2; terra pro Eccleſia, n: 566. 662. 1066. 1067. 2117. 2118. Quia ſcortationes talia ſignificabant, ac filiæ affectiones, ideo tam ſevere prohibitum erat, ut filia ſacerdotis ſcortaretur, de qua ita apud Moſen, "Filia viri ſacerdotis, quod cæperit ad ſcortandum, patrem ea prophanans, igne comburetur," Levit: XXI: 9. Tum quod non inferrent quæſtum meretricium in domum Jehovæ, quia abominatio, Deut: XXIII: 19: Et ideo talis proceſſus inquiſitorius de uxore, de qua vir ſuſpicionem adulterii captavit, Num: V: 12 ad 31, in quo omnia & ſingula ſe referunt ad adulterationes boni. Præterea adulteriorum & ſcortationum plura ſunt genera, & adhuc plures ſpecies, de quibus in Verbo; hoc Genus, quod deſcribitur per concubitum filiarum Lothi cum patre, eſt quod vocatur Moabus & filius Ammonis, de quo mox ſequitur.

2467. Verſ: 37. 38. *Et peperit primogenita filium, & vocavit nomen ejus Moab; is pater Moabi uſque ad diem hunc. Et minor etiam illa peperit filium, & vocavit nomen ejus Benammi, is pater filiorum Ammonis uſque ad diem hunc.* Peperit primogenita filium, ſignificat religioſum Eccleſiæ iſtius quoad bonum: & vocavit nomen ejus Moab, ſignificat quale ejus: is pater Moabi uſque ad diem hunc, ſignificat quod inde tales: & minor etiam illa peperit filium, ſignificat Eccleſiæ iſtius falſificatum verum: & vocavit nomen ejus Benammi, ſignificat quale ejus: is pater filiorum Ammonis uſque ad diem hunc, ſignificat quod inde tales.

2468. Hæc nec opus eſt confirmare, ab ipſa enim explicatione, & ab illis quæ præcedunt, & quæ ſequuntur, patet, quod talia ſignificentur: quid autem & quale religioſum eſt, quod per Moabum & filios Ammonis ſignificatur, conſtare poteſt ab origine illorum, quæ deſcripta eſt, tum a pluribus locis in Verbo tam Hiſtorico quam Prophetico, ubi nominantur; ſunt in genere illi, qui ſunt in externo cultu, qui apparet aliqualiter ſanctus, ſed non in interno, & qui illa, quæ externi cultus ſunt, arripiunt pro bonis & veris, at qui interni cultus, rejiciunt & contemnunt: talis cultus, & tale religioſum cadit in eos, qui in bono naturali ſunt, ſed qui contemnunt alios præ ſe: ſunt illi non abſimiles fructibus in externa forma non impulchris, ſed qui intus mucidi vel putidi ſunt; & non abſimiles vaſis marmoreis, in quibus impura, quandoque fœda; aut non abſimiles fæminis, quæ facie, corpore, & geſtibus, non indecoræ, ſed intus morboſæ, & fœdis oppletæ; eſt enim Commune bonum, quod apud eos, quod non impulchrum apparet, ſed particularia quæ intrant, ſunt ſpurca; principio quidem non ita, ſed ſucceſſive, nam facile ſe imbui patiuntur quibuſcunque quæ bona vocantur, & inde quibuſcunque falſis, quæ, quia confirmant, vera putant, & hoc quia interiora cultus contemnunt, & hæc quia in amore ſui ſunt: exiſtunt & derivantur, illi ab iis, qui in ſolo externo cultu ſunt, qui in hoc Capite per Lothum repræſentantur, & hoc quando bonum veri deſolatum eſt. Deſcribuntur in Verbo, tam quales ſunt in principio, quando adhuc bonum eorum non ita conſpurcatum eſt; quam dein quando conſpurcatur; ut & poſtea quando

prorſus

prorſus conſpurcatum eſt; & quod interiora cultus & doctrinæ rejiciant. *Quales ſunt in principio quando adhuc bonum eorum non ità conſpurcatum eſt*, apud Danielem, "In tempore finis collidetur cum eo Rex meridiei, ideo "quaſi procella irruet in eum Rex ſeptentrionis, curru, & equitibus, & "navibus multis, & veniet in terras, & inundabit, & tranſibit, & veniet in "terram decoris, & multæ curruent: hæ eripientur e manu ejus, Edom, & "*Moab*, & *Primitiæ filiorum Ammonis*," xi: 40. 41: Rex meridiei pro illis qui in bonis & veris ſunt, Rex ſeptentrionis pro illis qui in malis & falſis, Rex ſeptentrionis curru, equitibus, navibus, veniens in terras, inundans, & tranſiens, pro quod mala & falſa ſignificata per currus, equites, naves, prævalitura, eripiendi e manu ejus Edom, Moab, & primitiæ filiorum Ammonis, pro illis qui in tali bono ſunt nondum ita falſis conſpurcato, quare vocantur Primitiæ filiorum Ammonis: apud Moſen, "Tranſivimus via de"ſerti, & dixit Jehovah ad Moſen, *ne anguſtes Moabum*, nec miſceas te cum "eis bello, quia non dabo tibi de terra ejus hæreditatem, quia *Filiis Lothi* "dedi Ar hæreditatem," Deut: ii: 8. 9; & de filiis Ammonis, "Lo"quutus Jehovah ad Moſen, tu tranſiens hodie *terminum Moabi* Arem, "& accedes e regione *filiorum Ammonis*, nec anguſta illos, nec miſceas "te cum illis, quia non dabo de *terra filiorum Ammonis* tibi hæredita"tem, quia *Filiis Lothi* dedi eam hæreditatem," Deut: ii: 17. 18: Ar pro bono tali, Moabus & filii Ammonis pro illis qui in tali bono, ſed in principio, quare jubetur ut non anguſtentur. Inde eſt, quod Moabus expulerit Emim, & Rephaim qui ſicut Enakim, & quod filii Ammonis expulerint etiam Rephaim quos Samſumim vocarunt, Deut: ii: 9. 10. 11. 18. 19. 21; per Emim, Rephaim, Enakim, Samſumim, ſignificantur qui imbuti perſuaſionibus mali & falſi, videatur n: 581. 1673, per Moabum & filios Ammonis hic illi qui nondum imbuti ſunt; ſed hi cum quoque imbuti, hoc eſt, bonum eorum falſis conſpurcatum, etiam expulſi ſunt, Num: xxi: 21 ad 31. Ezech: xxv: 8. 9. 10. 11. *Deſcribuntur quales ſunt, quando bonum eorum conſpurcatur*, apud Jeremiam, "*Ad Moabum* ſic dixit "Jehovah; væ ſuper Nebo, quia devaſtata eſt, pudefacta eſt, capta eſt "Kiriathaim, pudefacta eſt Miſgab & conſternata; non amplius *laus Moabi*: "date alam Moabo, quia avolando avolabit, & urbes ejus in deſolationem "erunt, nemo habitans in iis. Relinquite urbes, & habitate in petra *habi*"*tores Moabi*, & eſtote ſicut columba, nidificat in tranſitibus oris foveæ. "Ego novi, dictum Jehovæ, iram ejus, & non firmus, falſa ejus, non "rectum fecerunt. Propterea ſuper *Moabo* ejulabo, & ad *Moabum* totum "clamabo. A fletu Jaeſeris flebo tibi, vitis Sibmæ; propagines tuæ tran"ſiverunt mare, uſque ad mare Jaeſeris pertigerunt; ſuper fructus æſtivos "tuos, & ſuper vindemiam tuam vaſtator cecidit. Propterea cor meum "ſuper *Moabo*, ſicut tibiæ, movetur. Væ tibi *Moabe*, periit populus Ke"moſki, nam capti ſunt filii tui in captivitatem, & filiæ tuæ in captivita"tem. Et reducam captivitatem *Moabi* in poſteritate dierum," xlviii; 1.

9. 28. 30. 31. 32. 36. 46. 47: ibi in toto Capite de Moabo, ſed per eum de illis qui in bono tali ſunt, quomodo ſe patiuntur imbui falſis, quare dicitur, ut dent alam Moabo ut avolet, & quod urbes ejus in deſolationem erunt; at quod relinquerent urbes, & habitarent in petra, & ſicut columba nidificarent in tranſitibus oris foveæ, & plura, quibus ſuadentur ut in communibus ſuis bonis & veris manerent; & ſi tunc a falſis ignorântiæ ſeducerentur, quod in poſteritate dierum a captivitate reducentur; ſed apud quos hoc non fit, dicitur, ſuper Moabo ejulabo, & ad Moabum totum clamabo, & cor meum ſuper Moabo movetur; falſa, quibus imbuuntur, ſignificantur per Nebo, Kiriathaim, Miſgab, Sibmam, Jaeſerem, Kemoſch, & plura nomina, quæ in illo Capite. Apud Eſaiam, "Nidus emiſſus erunt *filiæ Moabi:* proferte "conſilium, facite judicium; pone totam umbram tuam in medio meri-"diei; abſconde expulſos, vagum ne revela, commorentur in te expulſi "mei, *Moabe*, eſto latibulum iis coram vaſtatore. Audivimus elationem "*Moabi*, elatus valde, ſuperbia ejus, & elatio ejus, & ira ejus, non ſic "mendacia ejus: ideo ejulabit *Moabus*, *Moabo*, totus ejulabit. Ideo viſcera "mea propter *Moabum* ſicut cithara commoventur, & medium meum "propter urbem Cherez. Erit cum viſus fuerit, quod defatigatus, *Moabus* "ſuper excelſo, & veniet ad ſanctuarium ſuum ad orandum, & non poterit. "In tribus annis, tanquam annis mercenariis, & evileſcet laus *Moabi*, in "omni multitudine magna, & reſiduum parum puſillum, non validum," XVI: 1. 2. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 20. 21. 23: etiam in toto hoc Capite de Moabo, & per illum de iis qui in tali bono ſunt, & ibi deſcribuntur paſſim ſimilibus verbis, ac apud Jeremiam Cap: XLVIII, ac ſuadentur pariter ut in communibus ſuis bonis & veris maneant, nec falſis ſe imbui patiuntur; communia bona & vera, ſignificantur per quod proferent conſilium, facerent judicium, abſconderent expulſos, vagum ne revelarent, erunt latibulum expulſis pro vaſtatore, quæ omnia ſignificant externa cultus; ſed quia ſe falſis imbui patiuntur, dicitur, in tribus annis, tanquam annis mercenariis, evileſcet laus Moabi in omni multitudine magna, & reſiduum parum puſillum, non validum. Quia facile ſeducuntur, vocatur Moabus emiſſio manus Philiſtæorum, & filii Ammonis obedientia eorum, apud Eſaiam, "Radix "Jiſchaii, quæ ſtans in ſignum populorum, illam gentes quærent, & erit "quies Ipſius gloria, recedet æmulatio Ephraimi, & hoſtes Jehudæ exſcin-"dentur, Ephraim non æmulabitur cum Jehuda, & Jehudah non anguſtabit "Ephraimum; & involabunt in humerum Philiſtæorum verſus mare, una "deprædabuntur filios orientis, Edomum, *Moabum emiſſionem manus eorum*, & "*filios Ammonis obedientiam eorum*," XI: 10. 13. 14: Radix Jiſchaii pro Domino; Jehudah pro iis qui in cœleſti bono, Ephraim pro illis qui in ſpirituali vero. Philiſtæi pro illis qui in ſcientia cognitionum veri, & non in charitate, filii orientis pro iis qui in ſcientia cognitionum boni etiam non in charitate, quorum emiſſio manus dicitur Moabus, & obedientia filii Ammonis, quia falſis ab iis imbuuntur. *Quales autem ſiunt, qui Moabus & filii Ammonis vocantur, quando bonum eorum falſis prorſus conſpurgatum eſt*, deſcribitur apud Davidem,

" Deus locutus in ſanctitate ſua, Mihi Gilead, & Mihi Menaſche, & " Ephraim robur capitis mei, Jehudah legiſlator meus, *Moabus pelvis* " *lotionis meæ*," Pſalm: LX: 8. 9. 10: ſimiliter apud Eundem Pſalm: CVIII: 8. 9. 10; pelvis lotionis pro bono conſpurcato falſis: apud Jeremiam, " Non amplius *laus Moabi*, in Cheſbone cogitarunt ſuper eum malum, ite " exſcindamus eum de gente: pacatus erat *Moabus* ab adoleſcentiis ſuis, & " quieſcens ille *in fecibus ſuis*, nec evacuatus e vaſe in vas, & in exilium non " abivit; propterea conſtitit *guſtus ejus in* eo, & *odor ejus* non mutatus. Super " omnibus tectis *Moabi*, totus luctus, quia fregi *Moabum* ſicut vas, in quo " non beneplacitum," XLVIII: 2. 11. 38, falſa, quibus conſpurcatur bonum, quod Moabus, hic vocantur feces, in quibus conſiſtit guſtus & odor, ſi non reformatur, quod hic eſt evacuari e vaſe in vas; ipſum bonum vocatur vas in quo non beneplacitum, ſicut apud Davidem, pelvis in quo lotio: apud Eſaiam, " Requieſcit manus Jehovæ in monte hoc, & triturabitur " *Moabus* ſub eo, ſicut conculcatur *palea in ſterquilineo*," XXIV: 10. *Quod qui in tali bono, ſolum externa curent, & interna cultus & doctrinæ contemnant, rejiciant, imo reſpuant*, inde falſa iis pro veris, apud Ezechielem, " Fili hominis, pone facies tuas ad *filios Ammonis*, & propheta ſuper eos, & dicas *filiis Ammonis*, audite verbum Domini Jehovih, ſic dixit Dominus Jehovih, propterea quod dicis, euge ad ſanctuarium meum quod prophanatum eſt, & ad humum Iſraelis quia deſolata eſt, & ad domum Jehudæ quia abiverunt in captivitatem, dabo Rabbam in habitaculum Camelorum, & *filios Ammonis* in cubile gregis. Dixit Dominus Jehovih, quia comploſiſti manum, & plauſiſti pede, & lætata es in omni contemtu tuo in anima, ad humum Iſraelis, idcirco ecce Ego extendam manum meam ſuper te, & dabo te in prædam gentibus, & exſcindam te de populis, & perdam te de terris," XXV: 2 ad 11; euge ad ſanctuarium quod prophanatum, ad humum Iſraelis quia deſolata, ad domum Jehudæ quia abiverunt in captivitatem, comploſiſti manum, plauſiſti pede, & lætata in omni contemtu in anima ad humum Iſraelis, ſunt verba contemtus, irriſionis, & rejectionis interiorum cultus & doctrinæ quibus rejectis Externa nihil valent, ſed in prædam dantur gentibus hoc eſt, occupantur a malis, & exſcinduntur de populis, hoc eſt, a falſis, & perduntur de terris, hoc eſt, fiunt nullius Eccleſiæ: apud Zephaniam, " Audivi *opprobrium Moabi*, & *blaſphemias filiorum Ammonis*, qui oppro- " brio affecerunt populum meum, dilatarunt ſuper terminum eorum; " propterea vivens Ego, quod *Moab* ſicut Sodoma futura ſit, & *filii Am-* " *monis* ſicut Amora, locus derelictus urticæ, & fovea ſalis, ac deſolatio " erunt in æternum: hoc illis propter ſuperbiam eorum, quod opprobrio " affecerunt, & dilatarunt ſuper populum Jehovæ Zebaoth," II: 8. 9. 10; opprobrio afficere populum, & dilatare ſuper terminum eorum, & ſuper populum Jehovæ Zebaoth, eſt vilipendere & rejicere interiora vera, quæ ſunt populus Jehovæ Zebaoth; inde bona fiunt mala falſi, quæ ſunt Sodoma & locus derelictus urticæ, & vera fiunt falſa, quæ ſunt Amora & fovea ſalis; ab internis enim habent externa ut ſint bona & vera; apud Davidem,

" Hoſtes

" Hoſtes ſuper populum tuum inſidioſe cogitant arcanum, conſultant ſuper " abſconditos tuos, ite, exſcindamus eos de gente, & non memoretur " nomen Iſraelis amplius, nam conſultant corde una, ſuper te fœdus ex- " cidunt tentoria Edomi, & Jiſchmaelitæ, *Moabus*, & Hagræi, Gebal & " *Ammon*, & Amaleck, Philiſtæa cum habitatoribus Tyri, etiam Aſchur " aſſociatur illis, ſunt brachium *filiis Lothi*," Pſalm: LXXXIII: 3 ad 9; con- ſultare ſuper abſconditos, exſcindere eos de gente, ut non memoretur nomen Iſraelis amplius, eſt interiora prorſus reſpuere; tentoria Edomi, Jiſchmaelitæ, Moabus, Hagræi, Gebal & Ammon, ſunt ii qui in cultus & doctrinæ externis, Philiſtæa cum Tyro ſunt quæ de internis loquuntur ſed in iis non ſunt, Aſchur qui brachium filiis Loth, eſt ratiocinatio qua pugnant pro externis & impugnant interna: apud Moſen, " Non accipiet " vir uxorem patris ſui, & non violabit alam patris ſui, non veniet con- " tritus contritione, aut contuſus teſte, in congregationem Jehovæ; non " veniet *Moabita* & *Ammonita* in congregationem Jehovæ, etiam Generatio " decima non veniet illi in congregationem Jehovæ in æternum," Deut: XXIII: 1 ad 8; inde quid Moabus & Ammon, in fine dierum, ſeu cum prorſus falſis imbuti ſunt, patet, nempe illi apud quos adulteratur bo- num & falſificatur verum, per id quod contemnant, rejiciant, & tandem reſpuant omnia interiora, quare etiam hic nominantur poſt fœda adulte- ria, quæ ſunt accipere uxorem patris, violare alam patris, pæne ſicut de filiabus Lothi, a quibus Moabus & Ammon, memoratur; tum poſt con- tritos contritione, & contuſos teſte, per quos ſignificantur qui reſpuunt quicquid eſt amoris & charitatis; congregatio Jehovæ eſt cœlum, in quod venire nequeunt, quia non iis reliquiæ, quæ ſolum ab interioribus bonis & interioribus veris ſunt, quæ per decimam generationem ſignificantur, n: 576. 1738. 2280. Illi etiam erant inter gentes, qui ſacrificabant filios & filias Molecho, per quæ in ſenſu interno ſignificatur, quod exſtinxerint vera & bona, Deus enim Moabi fuit Kemoſch, & deus filiorum Ammo- nis Molech & Milchom, 1 Reg: XI: 7. 33. 2 Reg: XXIII: 13, quibus ſa- crificarunt, 2 Reg: III: 17, quod per filios & filias ſignificentur vera & bona, videatur n: 489. 490. 491. 533. 1147. Hæc nunc ſunt Moab & Ammon, ſed genera eorum falſi, quibus adulterant bona, & exſtinguunt vera, ſunt plura, quæ recenſentur apud Jeremiam, ſed per mera nomina hæc nempe, " Judicium venit ad terram planitiei, ad *Cholonem*, & ad " *Jahzam*, & ad *Mephaatam*. Et ſuper *Dibonem*, & ſuper *Nebonem*, & " ſuper *Bethdiblathaim*. Et ſuper *Kiriathaim*, & ſuper *Bethgamul*, & ſuper " *Bethmeon*. Et ſuper *Kerioth*, & ſuper *Bozram*, & ſuper omnes urbes " *terræ Moabi*, longinquas & propinquas. Exciſum eſt cornu *Moabi*, & " brachium ejus confractum eſt. *Inebriate* eum, quia ſuper Jehovam ſe " magnificavit; & complodat *Moabus* in vomitu ſuo," XLVIII: 21 ad 26: hæc genera falſi ſunt, quæ concurrunt in illis, qui Moabus & Ammon vo- cantur; quæ nam autem ſunt, & qualia, conſtare poteſt a ſignificatione ſin-

gulorum nominum in ſenſu interno; quod Nomina in Verbo nihil aliud ſignificent quam res, pluries oſtenſum eſt.

De Memoria remanente hominis poſt mortem, & reminiſcentia eorum, quæ egerat in vita corporis.

2469. *VIX adhuc alicui notum eſt, quod unicuique homini ſint binæ Memoriæ, una Exterior, altera Interior; & quod Exterior ſit propria ejus Corporis, at Interior propria ejus Spiritus.*

2470. *Homo dum vivit in corpore, vix ſcire poteſt, quod Memoriam Interiorem habeat, quia tunc Memoria interior pæne unum agit cum Memoria ejus exteriore; ideæ enim cogitationis, quæ ſunt Memoriæ interioris, influunt in res quæ in Memoria exteriore, ſicut in ſua vaſa, ac ibi conjunguntur: ſe habet hoc ſimiliter, ac cum Angeli & Spiritus loquuntur cum homine, tunc ideæ eorum, per quas inter ſe loquuntur, influunt in voces linguæ hominis, & cum iis ſe conjungunt ita, ut non ſciant aliter quam quod ipſi loquantur vernacula homini propria, cum tamen ideæ ſunt illorum, & voces, in quas influunt, ſunt hominis: de qua re cum Spiritibus aliquoties loquutus ſum.*

2471. *Sunt hæ binæ Memoriæ prorſus inter ſe diſtinctæ; ad Memoriam Exteriorem, quæ hominis propria eſt cum vivit in mundo, pertinent omnes voces linguarum, tum objecta ſenſualium externorum, ut & ſcientifica quæ mundi ſunt: ad Memoriam Interiorem pertinent ideæ loquelæ Spirituum, quæ ſunt viſus interioris, & omnia rationalia, ex quorum ideis ipſa cogitatio exiſtit. Quod hæc diſtincta inter ſe ſint, homo non novit, tam quia non reflectit ſuper id, quam quia in corporeis eſt, & tunc abducere ab his mentem non ita poteſt.*

2472. *Inde eſt, quod homines, dum vivunt in corpore, non inter ſe loqui poſſint, quam per linguas in ſonos articulatos, hoc eſt, in voces, diſcretas, & ſe mutuo intelligere nequeant, niſi linguas iſtas calleant, ex cauſa, quia hoc fit ex Memoria exteriore: at quod Spiritus inter ſe loquantur per Linguam univerſalem, in ideas, quales ſunt ipſius cogitationis, diſtinctam, & ſic quod converſari poſſint cum unoquovis ſpiritu, cujuſcunque linguæ & nationis in mundo fuerat, ex cauſa, quia*

quia hoc ſit ex Memoria interiore: in hanc Linguam venit unuſquiſque homo, ſtatim poſt mortem, quia in hanc Memoriam, quæ, ut dictum, eſt propria ejus ſpiritus; videantur n: 1637. 1639. 1757. 1876.

2473. *Memoria interior, præ Exteriore, immenſum excellet, & ſe habet ſicut aliquot myriades ad unum, aut ſicut lucidum ad tenebroſum; myriades enim idearum Memoriæ interioris influunt in unum Memoriæ exterioris, & ibi ſiſtunt aliquod commune obſcurum, inde omnes facultates Spirituum, & magis Angelorum, in perfectiori ſtatu ſunt, nempe tam eorum ſenſationes, quam cogitationes, & perceptiones. Qualis excellentia ſit Memoriæ interioris præ Exteriore, conſtare poteſt ab exemplis; aliquis homo, qui quoad ejus quale ex plurium annorum converſatione, notus eſt, amicus vel inimicus, dum homo ejus recordatur, ſiſtitur illud quod tunc cogitat de illo, ut unum obſcurum, & hoc quia ex Memoria exteriore; at cum idem homo factus ſpiritus, ejus recordatur, ſiſtitur illud, quod tunc cogitat de illo, quoad omnes ideas, quas uſquam cepit de illo, & hoc quia ex Memoria interiore: ſimiliter ſe habet cum unaquavis re, ipſa res, de qua plura novit, ſe ſiſtit in Memoria exteriore, ut unum quoddam commune; at in Memoria interiore quoad ſingula, quorum ideam uſquam de illa re ſibi comparavit, & hoc in forma mirabili.*

2474. *Quæcunque homo audit & videt, & quibus afficitur, hæc quoad ideas & fines inſinuantur, homine neſciente, in Memoriam ejus interiorem, & in illa remanent, ſic ut non pereat quicquam; tametſi eadem obliterantur in Memoria Exteriore: talis itaque eſt Memoria interior, ut ei inſcripta ſint ſingula, imo ſingulariſſima, quæ uſquam homo cogitavit, loquutus eſt, & egit, imo quæ ei ſicut umbra apparuerunt, cum minutiſſimis, a prima infantia ad ultimum ſenectæ. Omnium horum memoriam ſecum habet homo cum venit in alteram vitam, & in omnem illorum recordationem ſucceſſive perducitur; hic eſt* LIBER *ejus* VITÆ, *qui aperitur in altera vita, ſecundum quem judicatur; hoc vix homo credere poteſt, ſed uſque eſt veriſſimum; omnes fines, qui ei in obſcuro fuerunt, & omnia cogitata, tum omnia loquuta & facta inde, ad omnium minimum apicem, in Libro illo, hoc eſt, in Memoria interiore ſunt, & patent, quoties Dominus concedit, coram Angelis ſicut in clara die: hoc mihi aliquoties oſtenſum eſt, & tam multis experientiis teſtatum, ut ne minimum dubii relictum ſit.*

2475. *Nulli adhuc notum eſt, quis ſtatus animarum poſt mortem quoad*

quoad Memoriam, ex multa & diuturna nunc per plures annos experientia, ſcire datum eſt, quod homo poſt mortem ne hilum amittat ab illis, quæ in ejus Memoriis, tam quæ in Exteriore, quam quæ in Interiore, fuerunt, adeo ut nuſquam tam puſillum aut tam minimum cogitari poſſit, quod non homo ſecum habeat; ſic ut nihil prorſus poſt mortem relinquat, quam ſolum Oſſa & Carnem, quæ, dum vixit in mundo, non animata fuerunt a ſe, ſed a vita ſpiritus ejus, quæ purior ejus, ſubſtantia annexa corporeis fuit.

2476. *Sed ita ſe habet cum Memoria ejus Exteriore, quod omnia & ſingula ejus ſecum habeat, ſed illa ei tunc uti non licet, verum modo interiore: cauſæ ſunt plures; Prima eſt, quæ dicta, quod ex Memoria interiore in altera vita loqui & converſari poſſit cum omnibus in univerſo: Secunda, quod hæc Memoria propria ſit ſpiritus, & adæquata ejus ſtatui, in quo tunc eſt; nam Exteriora, nempe ſcientifica, mundana, & corporea, adæquata ſunt homini, & correſpondent ejus ſtatui, cum eſt in mundo & corpore; at vero Interiora, nempe rationalia, ſpiritualia & cæleſtia, adæquata ſunt & correſpondent ſpiritui.*

2477. *Quondam audivi Spiritus inter ſe loquentes de eo, quod quicquid pro principio arripitur, qualecunque ſit, poſſit innumeris confirmari, & tandem apud eum, qui ſe confirmavit, uſque ut appareat prorſus ſicut verum, tametſi falſum ſit, & quod de falſo potius quam de vero poſſint perſuaderi; ut de eo convincerentur, proponebatur illis hoc ut inter ſe cogitarent & loquerentur, num conducat Spiritibus uti Memoria Exteriore: (Spiritus inter ſe de talibus loquuntur multo excellentius, quam homo credere, imo capere poteſt, ſed quiſque ſecundum ſuam affectionem:) Spiritus, qui pro corporeis & mundanis erant, confirmabant hoc multis, ex his cauſis, quod ſic nihil amiſiſſent, quin poſt mortem æque forent homines ac fuerunt ante; quod ſic potuiſſent iterum per hominem venire in mundum; quod in Memoria Exteriore ſit jucundum vitæ; quodque in nulla alia facultate & dote ſit intelligentia & ſapientia; præter plura alia, quibus ſe confirmabant in principio ſuo, uſque ut hoc apparet illis ut verum. Sed alii tunc ex principio oppoſito cogitarunt & loquuti ſunt, ſcientes quod verum, quia ex ordine Divino, dicebant, ſi liceret Spiritibus uti Memoria Exteriore, quod tunc in ſimili imperfectione forent, in qua prius cum fuerunt homines; quod ſic in craſſis & obſcuris ideis, præ illis qui ſunt in Memoria Interiore; & ſic non modo ſtulteſcerent magis & magis, ſed etiam deſcenderent non aſcenderent, ita nec viverent in æternum;*

immer-

immergere enim ſe iterum mundanis & corporeis, foret ſe iterum dare in ſtatum mortis; tum ſi ſpiritibus uti liceret Memoria Exteriore, quod humanum genus periret, unuſquiſque enim homo regitur a Domino per ſpiritus & angelos, ſi Spiritus ex Memoria exteriore influerent in hominem, non potuiſſet homo ex ſua memoria, ſed ex ſpiritus, cogitare, ita homo non ſuæ vitæ & ſui juris fieret amplius, ſed foret obſeſſus; obſeſſiones olim non aliud fuiſſe; præter plura.

2478. *Ut ſcirem, quomodo ſe haberet, quod homo ex ſua memoria non poſſit cogitare, ſi ſpiritus influerent ex Memoria exteriore, bis & ter permiſſum erat ut hoc fieret; & tunc non aliter ſcivi, quam quod id meum eſſet, quod non erat meum ſed ſpiritus, & quod cogitaviſſem illa prius quæ non cogitavi; & hoc non potui appercipere, priuſquam receſſerunt.*

2479. *Quidam recens Spiritus, indignatus, quod non meminiſſet plurium, quæ in vita corporis novit, dolens ob jucundum quod amiſit, quo maxime delectatus fuerat; ſed dictum ei, quod prorſus nihil amiſerit, & quod ſciat omnia & ſingula, ſed quod in altera vita non liceat ei talia depromere; & quod ſatis ſit, quod nunc poſſit multo melius & perfectius cogitare & loqui; nec rationale ſuum immergere, ut prius, denſis obſcuris, materialibus & corporeis, quæ nullius uſus ſunt in Regno in quod nunc venit; & quod illa quæ in Regno mundi fuerunt, relicta ſint, & nunc habeat quicquid ad uſum vitæ æternæ conducat, & quod ſic non aliter poſſit beatus & felix fieri: ita quod ignorantiæ ſit credere, quod in altera vita cum non uſurpatione Memoriæ corporeæ intelligentia pereat, cum tamen ita ſe habet, quod quantum abduci poteſt mens a ſenſualibus & corporeis, tantum elevetur ad ſpiritualia & cæleſtia.*

2480. *Quia homines poſt mortem in Memoria interiore, quæ eorum rationalis fuit, ſunt, inde eſt, quod qui Linguas præ aliis calluerunt in mundo, ne quidem unam voculam earum poſſint depromere; qui in Scientiis præ aliis, non quicquam ex ſcientificis, & quod hi quandoque ſtupidiores ſint aliis: ſed quicquid imbuerunt per linguas, & quicquid per ſcientias, hoc quia Rationale eorum formavit, in uſum producunt; rationale inde comparatum, eſt ex quo cogitant & loquuntur; qui falſa per linguas & ſcientias hauſit, & in iis ſe confirmavit, non niſi ex falſis ratiocinatur, qui autem vera, ille ex veris loquitur; ipſa affectio eſt quæ vitam dat, affectio mali quæ vitam falſis, & affectio boni quæ vitam veris, ex affectione unuſquiſque cogitat, & abſque affectione nullus.*

2481. *Quod homines poſt mortem, hoc eſt, ſpiritus, ne hilum amiſerint ex illis, quæ ſunt Memoriæ eorum Exterioris ſeu Corporeæ, ſed quod omnia ejus, ſeu quod omnem, ſecum habeant, tametſi ex illa particularia vitæ ſuæ producere non licet, ex multa experientia mihi noſſe datum eſt: ut conſtare poteſt a ſequentibus; bini, quos novi in vita corporis eorum, convenerunt, qui inter ſe inimici, audivi unum deſcribentem alterius genium cum multis circumſtantiis, tum qualem opinionem de eo habuerat, recitans integram epiſtolam, quam ad eum ſcripſit, & plura in ſerie, quæ particularia & memoriæ exterioris erant, quæ alter agnovit, & ad quæ conticuit.*

2482. *Audivi quendam increpantem alterum, quod pecunias ſuas reſervaverit, & quod noluerit reddere, & hoc cum circumſtantiis, quæ erant Memoriæ exterioris, uſque ad pudorem alterius; audivi etiam alterum reſpondentem, ac cauſas recenſentem, cur id fecerit, quæ omnia particularia mundana erant.*

2483. *Quædam in ſtatum miſſa, in quo fuit dum in mundo cum molita facinus, & tunc ſingula cogitationum, & ſingula colloquii cum alia, ſicut in claram diem, prodibant. Quædam ex Sirenum turba, quia ſuſtinuit negare, quod talis fuerat in vita corporis, in ſtatum memoriæ corporeæ miſſa eſt, & tunc adulteria & flagitia ejus, quæ vix alicui nota fuerunt dum vixit, aperiebantur, & recitabantur in ſerie, pæne ad centena, ubinam fuerat, cum quibus adulterata, quid tunc molita, & hæc omnia ita ad vivum ſicut in aperta die, ita convicta: talia producuntur, cum quis ſe exculpare vult quod talis fuerit, & quidem ad vivum cum ſingulis circumſtantiis.*

2485. *Quidam apud me fuit, quem in vita corporis ejus non cognovi, cum quærerem, num ſciret undenam eſſet, hoc neſciebat, ſed per interiorem viſum ducebatur a me per urbes ubi fueram, & tandem per urbem, unde ille, & tunc per plateas & fora, quæ omnia cognovit, & tandem in plateam, ubi ille habitavit, ſique noviſſem domos, quomodo ſitæ, potuiſſem etiam ſciviſſe domum.*

2486. *Quod homines omnia & ſingula Memoriæ corporeæ ſecum habeant, conſtare mihi ſæpiſſime etiam potuit ex illis, quos notos habui in vita corporis eorum, quod, cum loquutus cum iis, recognoverint omnia & ſingula, quæ me præſente fecerant, quæque loquuti ſunt, & quæ tunc cogitaverunt. Ex his, & pluribus aliis experientiis, pro certo ſcire datum eſt, quod homo omnia Memoriæ exterioris ſeu corporeæ ſecum in alteram vitam ferat.*

2487. *Inſtructus ſum, quod Memoria Exterior in ſe ſpectata, non ſit niſi quoddam organicum formatum ex objectis ſenſuum, cumprimis viſus & auditus, in ſubſtantiis quæ ſunt principia fibrarum, & quod ſecundum impreſſiones ab illis fiant variationes formæ, quæ reproducuntur, & quod formæ illæ varientur & mutentur ſecundum mutationes ſtatus affectionum & perſuaſionum. Tum quod Memoria Interior ſit ſimiliter organicum, ſed purius & perfectius, formatum ex objectis viſus interioris, quæ objecta in certas ſeries ordine incomprehenſibili diſpoſita ſunt.*

2488. *Autumavi, antequam per vivas experientias inſtructus fui, ego ſicut alii, quod nuſquam aliquis Spiritus poſſet ſcire, quæ in memoria mea, & quæ in cogitatione, ſed quod illa ſolum penes me eſſent, & abſcondita; ſed aſſeverare poſſum, quod Spiritus, qui apud hominem, minima ejus memoriæ & cogitationum ſciant & animadvertant, & hoc multo clarius quam ipſe homo; & quod Angeli ipſos fines, quomodo ſe flectunt a bono in malum, & a malo in bonum, & multo plura quam homo novit, prout illa quæ immerſit jucundis, & ſic quaſi natura & indoli, quod cum ſit, non amplius apparent, quia ſupra ea non amplius reflectit. Ne itaque credat homo amplius, quod cogitationes ejus ſint occultæ, & quod non cogitationum rationem redditurus, & factorum quantum & quale cogitationum in illis fuerunt; facta enim a cogitationibus habent ſuum quale, & cogitationes a finibus.*

2489. *Quæ ſunt Memoriæ Interioris, ſe manifeſtant in altera vita per ſphæram quandam, ex qua ad diſtantiam cognoſcuntur Spiritus, quales ſunt, qua nempe affectione, & qua perſuaſione; illa ſphæra exiſtit ex activitate rerum in Memoria interiore; de Sphæris iſtis videatur n:* 1048. 1053. 1316. 1504, *ſeq:*

2490. *Cum Memoria Interiore ita ſe habet, quod non ſolum in illa retineantur omnia & ſingula, quæ uſquam homo ab infantia vidit & audivit, ac quæ cogitavit, loquutus eſt, & egit, ſed etiam illa quæ in altera vita videt & audit, ac quæ cogitat, loquitur, & agit; ſed ſit cum differentia; qui in perſuaſione falſi & cupiditate mali ſunt, hauriunt & retinent omnia quæ illis conveniunt, intrant enim ſicut aquæ in ſpongias, cætera quidem etiam alluunt, ſed retinentur tam leviter, ut vix ſciant quod aliquid: at qui in fide veri & affectione boni ſunt, retinent omnia quæ vera & bona ſunt, & inde continue perficiuntur; inde eſt, quod inſtrui poſſint, & inſtruantur in altera vita.*

2491. *Sunt Spiritus, de quorum natali ſolo, ex Divina Domini Miſericordia, alibi dicendum, qui referunt Memoriam interiorem, hi per cohortes circumvagantur, & modis mirificis eliciunt, quicquid alii ſciunt, & quicquid audiunt, cum ſuis communicant.*

2492. *Quales ſunt Memoriæ, quandoque in altera vita ſiſtitur videndum, in formis ibi ſolum apparentibus, (ad viſum ibi plura ſiſtuntur, quæ alioquin apud homines ſolum cadunt in ideas:) Memoria exterior ſiſtitur ita ad apparentiam inſtar Calli; Interior inſtar Subſtantiæ medullcſæ qualis in Cerebro humano; inde quoque ſcire datur, quales ſunt. Qui in vita corporis ſoli memoriæ ſtuduerunt, & ſic rationale ſuum non excoluerunt, calloſitas eorum apparet dura, ac intus ſtriata. Qui impleverunt memoriam falſitatibus, apparet capillacea & hirſuta, & hoc ex congerie inordinata rerum. Qui memoriæ ſtuduerunt amoris ſui & mundi cauſa, apparet conglutinata & indurata. Qui per ſcientifica, imprimis per philoſophica, in arcana Divina penetrare voluerunt, nec prius credere quam cum per illa perſuaderentur, apud eos apparet ille tenebricoſa, quæ talis naturæ eſt, ut radios lucis abſorbeat, & in tenebras vertat. Qui doloſi, & hypocritæ fuerunt, apud eos apparet illa ſicut oſſea & ebena, quæ reflectit radios lucis. Qui autem in bono amoris & vero fidei fuerunt, apud eos talis callus non apparet, quia Memoria eorum interior lucis radios tranſmittet in Exteriorem, in cujus objectis ſeu ideis, ſicut in ſua baſi aut ſicut in ſua humo, radii terminantur, & ibi delitioſa receptacula inveniunt; nam Memoria exterior eſt ultimum ordinis, in quo ſpiritualia & cæleſtia molliter terminantur & reſident, quando ibi bona & vera.*

2493. *Loquutus cum Angelis de Memoria præteritorum, & inde anxietate futurorum, & inſtructus ſum, quod quo interiores & perfectiores Angeli ſunt, eo minus præterita curent, & de futuris cogitent, & quod inde etiam felicitas eorum; dicendo, quod Dominus iis quovis momento det quid cogitent, & hoc cum beato & felici, & quod ſic abſque curis & ſollicitis ſint, tum quod hoc in ſenſu interno intellectum ſit, per quod Mannam* Quotidie *acceperint e cælo; & per* Quotidianum *panis in Oratione Domini; tum quod non ſolliciti erunt quid edant & bibant, & quibus veſtiuntur: at tametſi præterita non curant; & de futuris non ſolliciti ſunt, quod uſque perfectiſſimam reminiſcentiam præteritorum, & intuitionem futurorum, habeant, quia in omni eorum præſenti, ineſt tam præteritum quam futurum; ita*

ita habent Memoriam perfectiorem, quam uſquam cogitari & exprimi poteſt.

2494. *Homines cum vivunt in mundo, qui in amore in Dominum, & in charitate erga proximum ſunt, apud ſe, & in ſe, habent intelligentiam & ſapientiam angelicam, ſed reconditam in intimis eorum memoriæ interioris; quæ intelligentia & ſapientia eis nuſquam apparere poteſt, priuſquam corporea exuunt, tunc memoria particularium, de qua dictum, ſopitur, & evigilantur in Memoriam interiorem, & ſucceſſive dein in ipſam Angelicam.*

F I N I S.

Errata in Parte Secunda, *N.* I.

PRÆF. pag. 4, lin. 24. *aliis*, lege, *illis.* pag. 5, lin. 9. *unaquavis*, lege, *unaquævis.* p. 6, l. 7. aliquod, abſque comati. p. 6, l. 29. *ſignificant*, lege, *ſignificat.* p. 9, l. 32. *rationalis*, abſque comati. p. 10, l. 13. ſignificatur quod adhuc non. p. 11, l. 26. *vita inſtituta*, lege, *vitæ inſtituta.* p. 14, l. 34. *vero intellectuale*, lege, *vero intellectuali.* p. 15, l. 42. *nequid*, lege, *nequit.* p. 18, l. 10. *vilipendet*, lege, *vilipendebat.* p. 20, l. 14. ut *cogitant*, lege, ut *cogitent.* ibid. l. 38. *capiunt*, lege, *capiant.* p. 21, l. 8. *inprimum*, lege, *in primum.* p. 23, l. 36. *Angelos*, lege, *Angelus.* p. 25, l. 21. *pereant*, lege, *pereunt.* p. 27, l. 10, 11. *interni*, lege, *inferni.* p. 28, l. 1. *propriam*, lege, *proprium.* ib. l. 8, *liberis*, lege, *liberi.* ib. l. 27, *libro*, lege, *libero.* ib. l. 32. *jucundus*, lege, *jucundis.* p. 30, l. 9. *& ſemen*, lege, *eſt ſemen.* ib. l. 13. *magnum*, lege, *magnam.* ib. l. 16, *hoc minimo*, lege, *ex minimo.* ib. l. 26. *Jehova*, lege, *Jehovæ.* ib. l. 31. *rationale*, lege, *rationali.* p. 31, l. 7. *& ſenſualibus*, lege, *ex ſenſualibus.* p. 32, l. 39. *atymum*, lege, *azymum.* p. 40, l. 11. *ſpiritus*, lege, *ſpiritus habet.*

Arcana Cœleſtia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

GENESI

Capite Vigeſimo:

Una cum Mirabilibus,

Quæ viſa & audita ſunt

In Mundo Spirituum, & Cœlo Angelorum;

Hic ad finem, quæ de

Gentium & Populorum, qui extra Eccleſiam nati ſunt, ſtatu & ſorte in altera vita.

V.

MDCCL.

PARS SECUNDA

LIBRI *GENESEOS.*

CAPUT VIGESIMUM.

2495. QUOD in Verbo Senſus Internus ſit, qui non apparet in litera, prius multis in locis dictum & oſtenſum eſt, & qualis eſt, patet ex illis quæ a Primo Capite Geneſeos huc uſque explicata ſunt: verumtamen, quia pauci illi hodie, qui credunt Verbo, uſque non ſciunt, quod talis ſenſus ſit, licet adhuc idem confirmare: Dominus Conſummationem ſæculi, hoc eſt, ultimum tempus Eccleſiæ, ita deſcribit, " *Statim poſt afflictionem dierum iſtorum Sol obſcurabitur, & Luna non dabit lumen ſuum, & Stellæ cadent de cælo, & virtutes cælorum commovebuntur,*" Matth: xxiv: 29. Marc: xiii: 24; quod Sol hic non ſignificet Solem, non Luna Lunam, nec Stellæ ſtellas, ſed quod Sol amorem in Dominum, & charitatem erga proximum, Luna amoris & charitatis fidem, & Stellæ cognitiones boni & veri, oſtenſum eſt, n: 31. 32. 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2120. 2441; ita per illa Domini verba ſignificatur, quod in conſummatione ſæculi, ſeu in ultimo tempore, nullus amplius amor, & nulla charitas, proinde nulla fides, erit: quod ille ſenſus ſit, patet a ſimilibus Domini verbis apud Prophetas, ut apud Eſaiam, " Ecce dies Jehovæ venit, " ad ponendum terram in ſolitudinem, & peccatores ejus perdet ex

" ea; nam *Stellæ cœlorum*, & Sidera eorum non lucebunt luce ſua; " *obtenebrabitur Sol* in ortu ſuo, & *Luna non ſplendere faciet lucem*," XIII: 9. 10; ubi etiam de ultimo tempore Eccleſiæ, ſeu quod idem, de Conſummatione ſæculi, agitur: apud Joelem, " Dies tenebrarum " & caliginis, dies nubis & obſcuritatis, coram Ipſo commota eſt " terra, contremuerunt cœli, *Sol* & *Luna*, atrati ſunt, & *Stellæ* col-" legerunt ſplendorem ſuum," II: 2. 10, ſimiliter: alibi apud Eundem, " *Sol* vertetur in tenebras, & *Luna* in ſanguinem, antequam " venit dies Jehovæ magnus & terribilis," III: 4: adhuc apud Eundem, " Propinquas dies Jehovæ, *Sol* & *Luna* atrati ſunt; & *Stellæ* " retraxerunt ſplendorem," IV: 14. 15: apud Ezechielem, " Obte-" gam, cum exſtinxero te, cœlos, & atrabo *Stellas* eorum, *Solem* nu-" be obtegam, & *Luna non lucere faciet lumen ſuum*, omnia *Lumi-" naria lucis* in cœlis atrabo, & dabo tenebras ſuper terra tua," XXXII: 7. 8. Pariter apud Johannem, " Vidi, cum aperuit ſigillum " ſextum, cum ecce terræ motus magnus factus, & *Sol* factus niger " ſicut ſaccus piloſus, & *Luna* tota facta ſicut ſanguis, & *Stellæ ceci-" derunt in terram*," Apoc: VI: 12. 13: apud Eundem, " Quartus " Angelus clanxit, ita ut percuſſa ſit tertia pars *Solis*, & tertia pars " *Lunæ*, & tertia pars *Stellarum*, & obtenebraretur tertia pars eorum," Apoc: VIII: 12; ex his locis conſtare poteſt, quod Domini verba apud Evangeliſtas, ſimile involvant ac Domini verba apud Prophetas, quod nempe ultimis temporibus nulla charitas, ſeu fides erit; & quod ille ſit ſenſus internus; ut quoque patet adhuc apud Eſaiam, " Eru-" beſcet *Luna*, & pudefiet *Sol*, quia regnabit Jehovah Zebaoth in " monte Sionis, & in Hieroſolyma," XXIV: 23; hoc eſt, quod erubeſcet fides, quæ eſt luna, & pudefiet Charitas, quæ eſt ſol, quia talis; de luna & ſole non dici poteſt quod erubeſcent & pudefient: & apud Danielem, " Hircus cornu crevit verſus meridiem, & verſus " ortum, & crevit uſque ad *Exercitum cœlorum*, & dejecit in terram " de Exercitu, & de *Stellis*, & conculcavit eas," VIII: 9, 10, ubi quod Exercitus cœlorum non ſignificet Exercitum, nec ſtellæ ſtellas, cuivis patet.

CAPUT

CAPUT XX.

1. ET profectus eſt inde Abraham verſus terram meridiei, & habitavit inter Kadeſh & inter Schur, & peregrinatus eſt in Gerar.

2. Et dixit Abraham ad Sarah uxorem ſuam, Soror mea hæc; & miſit Abimelech rex Geraris, & accepit Saram.

3. Et venit DEUS ad Abimelech in ſomnio noctu, & dixit ei, ecce tu morieris propter mulierem, quam accepiſti, & illa maritata marito.

4. Et Abimelech non appropinquaverat ad illam, & dixit, DOMINE, num gentem etiam juſtam occides.

5. Nonne ille dixit mihi, ſoror mea hæc, & ipſa etiam illa dixit, frater meus ille; in rectitudine cordis mei, & in immunitate manuum mearum, feci hoc.

6. Et dixit ad eum DEUS in ſomnio, etiam Ego novi, quod in rectitudine cordis tui feceris hoc, & prohibui etiam Ego te a peccando Mihi, propterea non dedi tibi ad attingendum ad illam.

7. Et nunc reduc uxorem viri, quia propheta ille, & orabit pro te, & vives; & ſi non tu reducas, ſcito, quod moriendo moriaris tu, & omnis qui tibi.

8. Et mane ſurrexit Abimelech in matutino, & vocavit omnes ſervos ſuos, & loquutus eſt omnia verba illa in auribus eorum, & timuerunt viri valde.

9. Et vocavit Abimelech Abrahamum, & dixit illi, quid feciſti nobis, & quid peccavi tibi, quod adduxiſti ſuper me, & ſuper regnum meum, peccatum grande; facta, quæ non fiunt, feciſti mecum.

10. Et dixit Abimelech ad Abrahamum, quid vidiſti quod feceris verbum hoc.

11. Et dixit Abraham, quia dixi, veruntamen nullus timor DEI in loco hoc, & occident me propter verbum uxoris meæ.

12. Et etiam vere ſoror mea, filia patris mei illa, veruntamen non filia matris meæ, & facta mihi in uxorem.

13. Et factum, quando fecerunt diſcedere me Deus e domo patris mei, & dixi illi, hæc bonitas tua, quam facias mecum, ad omnem locum quo venerimus, dic mihi, frater meus ille.

14.

14. Et accepit Abimelech gregem & armentum, & ſervos & ancillas, & dedit Abrahamo, & reſtituit illi Saram uxorem ejus.

15. Et dixit Abimelech, ecce terra mea coram te, in bono in oculis tuis habita.

16. Et Saræ dixit, ecce dedi mille argenti fratri tuo, ecce illud tibi velamen oculorum omnibus qui tecum, & cum omnibus, & vindicata.

17. Et oravit Abraham ad DEUM, & ſanavit DEUS Abimelechum, & uxorem ejus, & ancillas ejus, & pepererunt.

18. Quia claudendo clauſit JEHOVAH propterea omnem uterum domus Abimelechi, propter verbum Saræ, uxoris Abrahami.

CONTENTA.

2496. IN Capite Duodecimo ſupra, actum eſt de Peregrinatione Abrahami in Ægypto, per quam ſignificata fuit inſtructio Domini in ſcientificis, quando adhuc puer: hic nunc agitur de Peregrinatione Abrahami in Gerar, ubi Abimelech, per quam ſignificatur ſimiliter inſtructio Domini, verum in doctrinalibus charitatis & fidei. Agitur hic imprimis de Doctrina Charitatis & Fidei, ex qua origine, quod nempe ſit Spiritualis ex origine cœleſti, non autem ex rationali.

2497. Agitur de ſtatu Domini, in quo fuit, cum ſe primum inſtrueret in doctrinalibus charitatis & fidei; ipſe ſtatus ſignificatur per Kadeſh & Schur; Doctrina fidei per Abimelechum regem Geraris, Verſ: 1. 2. Quod primum cogitaverit de rationali, quod conſuleretur, Verſ: 2. Quod uſque non conſultum fuerit, Verſ: 3. 4. 8. 9. Cauſæ, quod ſic cogitaverit, Verſ: 5. 6. 10. 11. 12. 13. Quod Doctrina charitatis & fidei ſit ſpiritualis ex origine cœleſti, Verſ: 7. Quod ſic inſtructus; & inſerverint Ipſi tunc omnia rationalia, ut & ſcientifica, inſtar velaminis ſeu amictus, Verſ: 14. 15. 16. Et ſic Doctrina perfecta, Verſ: 17. Quod ſecus factum, ſi ex rationali, Verſ: 18.

SEN-

SENSUS INTERNUS.

2498. QUOD hæc Hiſtorica, ſicut omnia reliqua quæ ſunt Verbi, arcana Divina involvant, conſtare poteſt ex eo, quod Abraham nunc iterum dixerit Uxorem ſuam eſſe Sororem, nam ſimile factum fuit, cum venit in Ægyptum, dixit enim tunc ad Saram, "*Dic quæſo Soror mea tu*," Gen: XII: 13: nec ſolum Abraham, ſed etiam Iſacus cum venit Gerarem, dixit etiam ille, quod Rebecca uxor ejus eſſet ſoror, "*Quæſiverunt viri loci de uxore ejus, & dixit Soror mea eſt*," Gen: XXVI: 6. 7: in quibus Capitibus etiam plura ſimilia occurrunt; ſic ut ter talia Hiſtorica relata ſint; quod abſque arcana cauſa in ſenſu interno, nuſquam factum fuiſſet.

2499. Verſ: 1. *Et profectus eſt inde Abraham verſus terram meridiei, & habitavit inter Kadeſh & inter Schur, & peregrinatus eſt in Gerar.* Profectus eſt inde Abraham verſus terram meridiei, ſignificat progreſſionem Domini in bonis & veris fidei; Abraham, eſt Dominus in illo ſtatu: & habitavit inter Kadeſh & inter Schur, ſignificat ſtatum Ipſius in ſpecie; Kadeſh eſt affectio veri interioris procedentis a rationalibus; Schur eſt affectio veri exterioris procedentis a ſcientificis: & peregrinatus eſt in Gerar, ſignificat inſtructionem inde in ſpiritualibus fidei.

2500. Profectus eſt inde Abraham verſus terram meridiei, quod ſignificet progreſſionem Domini in bonis & veris fidei, conſtat a ſignificatione Proficiſci, quod ſit progredi, de qua n: 1457; & a ſignificatione terræ meridiei, quod ſit bonum & verum fidei, de qua n: 1458. Prius in Capite Duodecimo dictum eſt de Abrahamo, quod profectus eundo & proficiſcendo verſus meridiem, cum in Ægyptum, ibi Verſ: 9. 10, quibus ſignificatum in ſenſu interno, quod Dominus, cum puer, progreſſus in bona & vera quoad ſcientiam cognitionum, n: 1456. 1459; hic nunc quod profectus verſus terram meridiei, quibus ſignificatur ulterior & interior progreſſio, quæ eſt in bona & vera quoad doctrinam fidei, quare hic dicitur terra meridiei, quia terra in ſuo proprio ſenſu ſignificat Eccleſiam, pro qua doctrina, n: 566. 662. 1067. 2117. 2118. Quod inſtructionem Domini in genere attinet, qualis fuerit, ex hoc Capite, in ſenſu interno, elucet, nempe quod fuerit per continuas revelationes, & ſic per Divinas perceptiones & cogitationes ab Ipſo, hoc eſt, a Divino Ipſius, quas implantavit Divinæ intelligentiæ & ſapientiæ, & hoc uſque ad perfectam unionem Ipſius Humani cum Ipſius Divino; hæc via ſapiendi nuſquam dabilis eſt apud aliquem hominem, nam influxit ab Ipſo Divino, quod erat intimum Ipſius, quia Patris, a quo conceptus: ita ab ipſo Divino Amore, qui Soli Domino fuit, qui fuit quod univerſum Genus humanum ſalvare vellet: eſt arcanum, quod vix adhuc alicui notum eſt;

quod in ipſo amore inſit ſapientia & intelligentia, ſed qualis amor talis eſt; quod in amore inſit ſapientia & intelligentia, inde eſt, quia omnis influxus fit in amorem, ſeu quod idem, in bonum, ita in ipſam vitam hominis; inde eſt ſapientia & intelligentia Angelorum, quæ ineffabilis; inde etiam ſapientia & intelligentia hominum, qui in amore in Dominum, & charitate erga proximum; hi tametſi eam apud ſe non appercipiunt, dum vivunt in corpore, uſque in illam poſt obitum veniunt, ex cauſa, quia illa in ipſo amore, & in ipſa charitate, ineſt, videatur n: 2494. Quod autem Amorem Domini attinet, ille fuit infinite ſupra amorem, in quo ſunt Angeli, fuit enim ipſe Divinus, quare in ſe habuit ſupereminens omnis ſapientiæ & intelligentiæ, in quod tamen, quia natus homo, & progreſſurus ſicut homo ſecundum ordinem Divinum, ſucceſſive ſe induxit, ut Humanum ſuum ita uniret Divino, & faceret Divinum, & hoc propria potentia.

2501. Quod Abraham ſit Dominus in illo ſtatu, conſtat ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus, hic Dominus in illo ſtatu, ut quoque prius, n: 1893. 1965. 1989. 2011. 2172. 2198.

2502. Et habitavit inter Kadeſh & inter Schur, quod ſignificet ſtatum Ipſius in ſpecie, conſtat a ſignificatione habitare, quod ſit vivere, de qua n: 1293; quod præcedit, hoc etiam indicat, nempe quod profectus inde Abraham verſus terram meridiei, quo ſignificatur progreſſio Domini in bona & vera fidei, & nunc dicitur, quod habitaverit inter Kadeſh & inter Schur, per quod non aliud ſignificari ſequitur, quam ſtatus Domini in ſpecie, qui deſcribitur per Kadeſh & Schur, de quibus nunc.

2503. Quod Kadeſh ſit affectio veri interioris procedentis a rationalibus, & Schur affectio veri exterioris procedentis a ſcientificis, conſtare poteſt a ſignificatione Kadeſh & Schur, quod Kadeſh ſignificet verum de quo contenditur, n: 1678 oſtenſum eſt, ita contentionem de vero, ex qua origine, num ex rationali, ut patet a ſequentibus; ſed quia apud Dominum omne verum fuit ex origine cœleſti, hinc Kadeſh ſignificat affectionem veri. Sunt apud unumquemvis hominem Eccleſiæ, vera rationalia, & vera ſcientifica; vera rationalia ſunt interiora, vera autem ſcientifica ſunt exteriora; hæc inter ſe diſtincta ſunt, prorſus ſicut binæ memoriæ hominis, de quibus n: 2469. ad 2473 ſeq: inde ſequitur, quod affectiones veri etiam ſint binæ, una interior quæ eſt rationalium, altera exterior quæ eſt ſcientificorum; affectio veri interioris procedentis a rationalibus hic ſignificatur per Kadeſh; at affectio veri exterioris procedentis a ſcientificis per Schur; quod Schur illud verum ſignificet, videatur n: 1928. Quod Nomina in Verbo nuſquam aliud ſignificent quam res, prius n: 1224. 1264. 1876. 1888, & multoties alibi, demonſtratum eſt.

2504. Et peregrinatus eſt in Gerar, quod ſignificet inſtructionem inde in ſpiritualibus fidei, conſtat a ſignificatione Peregrinari, quod ſit inſtrui, de qua n: 1463. 2025; & a ſignificatione Geraris, quod ſit ſpirituale fidei: Gerar nominatur aliquibus in locis in Geneſi, ut Cap: x: 19. Cap: xxvi:

1. 6.

1. 6. 17. 20. 26, ac in illis ſignificat fidem, & hoc ex cauſa, quia Gerar erat in Philiſtæa, & per Philiſtæam ſignificatur ſcientia cognitionum fidei, videatur n: 1197. 1198; & Gerar erat, ubi ipſe Rex Philiſtæorum habitabat, inde eſt quod per Gerarem ſignificetur ipſa fides, n: 1209; perque Regem Geraris ipſum verum fidei, nam Rex in ſenſu interno eſt Verum, n: 1672. 2015. 2069; ita per Abimelechem, Doctrina fidei, de quo in ſequentibus. Sunt in genere intellectualia fidei, ſunt Rationalia fidei, & ſunt Scientifica fidei; ordine ſibi ita ab interioribus ad exteriora procedunt; quæ fidei intima ſunt, vocantur Intellectualia; quæ ex illis aut inde procedunt, ſunt fidei Rationalia; quæ ex his iterum, ſunt fidei Scientifica; ſe habent illa, ut cum Eruditis loquendum, ſicut prius ad poſterius, aut quod idem, ſicut ſuperius ad inferius, hoc eſt, ſicut interius ad exterius: apparet quidem homini, ſicut ſcientificum fidei ſit primum, & ex illo dein exiſtat rationale, & demum intellectuale, & hoc ex cauſa, quia homo ita a pueritia procedit, ſed uſque intellectuale continue influit in rationale, & hoc in ſcientificum, quod homo neſcit; ſed in pueritia obſcure, in adultiore ætate evidentius, & tandem cum regeneratus eſt homo luculenter, apud hunc apparet quod talis ordo ſit, & adhuc plenius in altera vita; videatur n: 1495: hæc omnia vocantur Spiritualia, quæ diſtinguuntur ita in gradus, & ordine tali ſuccedunt; Spiritualia fidei ſunt omnia vera, quæ ex bono, hoc eſt, ex origine cœleſti; quicquid eſt ex cœleſti derivatum, eſt ſpirituale fidei.

2505. Verſ: 2. *Et dixit Abraham ad Sarah uxorem ſuam, ſoror mea hæc; & miſit Abimelech rex Geraris, & accepit Saram.* Dixit Abraham, ſignificat cogitationem Domini: ad Sarah uxorem, ſignificat verum ſpirituale conjunctum cœleſti: ſoror mea hæc, ſignificat verum rationale: & miſit Abimelech rex Geraris, ſignificat doctrinam fidei; Abimelech eſt doctrina fidei ſpectans rationalia: & accepit Saram, ſignificat affectionem conſulendi rationale.

2506. Dixit Abraham, quod ſignificet cogitationem, conſtat ex ſignificatione dicere in hiſtoricis, quod ſit percipere, tum quoque cogitare, de qua, n: 1898. 1919. 2061. 2080. 2238. 2260. 2271. 2187.

2507. Ad Sarah uxorem, quod ſignificet verum ſpirituale conjunctum cœleſti, conſtat a ſignificatione Saræ uxoris, quod ſit Verum intellectuale conjunctum Divino Bono, ſeu quod idem, Verum ſpirituale conjunctum cœleſti, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. Quid Spirituale, & quid Cœleſte, prius ſæpius dictum eſt, videatur n: 1155. 1577. 1824. 2046. 2088; illud Cœleſte vocatur, quod eſt boni, hoc eſt, quod eſt amoris in Dominum, & charitatis erga proximum; & Spirituale, quod eſt Veri, hoc eſt, quod eſt fidei inde.

2508. Soror mea hæc, quod ſignificet verum rationale, conſtat ex ſignificatione Sororis, quod ſit verum intellectuale rationale, de qua n: 1495. Quod Verum rationale ſit Soror, non aliunde conſtare poteſt, quam ex Conjugio cœleſti; quæ enim inde deſcendunt, proximitates inter ſe habent, ſicut conſanguinitates & affinitates in terra, de quibus videatur n: 685. 917, & hoc cum varietate indefinita: ipſum Conjugium cœleſte eſt ſolum inter Divinum

Bonum & Divinum Verum; inde apud hominem concipitur intellectuale, rationale, & ſcientificum, nam abſque conceptione ex Conjugio cœleſti nuſquam homo poteſt intellectu, nec ratione, nec ſcientia imbui, proinde non poteſt eſſe homo; quantum itaque ex Conjugio cœleſti ducit, tantum eſt homo: in Ipſo Domino eſt Conjugium Cœleſte, ita ut Dominus ſit ipſum illud Conjugium, eſt enim Ille ipſum Divinum Bonum & ſimul Divinum Verum; Angeli & Homines in Conjugio cœleſti ſunt, quantum in amore in Dominum, & in Charitate erga proximum, & quantum inde in fide, hoc eſt, quantum in Bono Domini ac inde in vero, & tunc dicuntur filiæ & filii, ac inter ſe ſorores & fratres, ſed hoc cum differentia. Quod Verum rationale dicatur ſoror, eſt cauſa quia concipitur ab influxu Divini Boni in affectionem verorum rationalium, bonum quod inde in rationali vocatur frater, & verum quod inde, ſoror; ſed hoc melius conſtabit ex illis, quæ in Verſ: 12 hujus Capitis ab Abrahamo dicuntur, "Et etiam vere ſoror "mea, filia patris mei illa, veruntamen non filia matris meæ, & facta mihi "in uxorem."

2509. Et miſit Abimelech rex Geraris, quod ſignificet doctrinam fidei, conſtat ex illis, quæ ſupra n: 2504, dicta ſunt, nempe quod per Philiſtæam ſignificetur ſcientia cognitionum fidei, n: 1197. 1198; per Gerarem, quæ erat in Philiſtæa, Fides, n: 1209. 2504; per regem, ipſum verum fidei, n: 1672. 2015. 2069, inde per Abimelechum ſignificatur doctrina fidei, ſed doctrina fidei ſpectans rationalia, ut patebit ab illis quæ nunc ſequuntur.

2510. Quod Abimelech, ſit doctrina fidei ſpectans rationalia, conſtare poteſt ex eo, quod ſpectaverit ad Saram, non ut Abrahami uxorem, ſed ut ſororem, & per Saram ut ſororem ſignificatur verum rationale, n: 2508; idem quoque a ſequentibus patet, nam agitur ibi de doctrina fidei, num originem trahat a rationali, vel num ex cœleſti; inde Abimelech ſignificat doctrinam fidei ſpectantem rationalia. Doctrina dicitur ſpectare rationalia, cum nihil aliud verum doctrinæ agnoſcitur, quam quod ratione capi poteſt, ſic ut intuitio omnium, quæ ſunt doctrinæ, ſit ex rationali; at quod doctrina fidei non ſit ex rationali, ſed ex origine cœleſti, in ſequentibus, in ſenſu interno, docetur.

2511. Et accepit Saram, ſignificat affectionem conſulendi rationale, conſtat ex ſignificatione Saræ ut ſororis, quod ſit verum rationale, de qua n: 2508, tum ex accipere illam, quod ſit affectionis erga illam, ita in ſenſu interno, affectionis conſulendi rationale. Quæ in hoc Verſu continentur, involvunt primam cogitationem Domini de Doctrina fidei, num conduceret conſulere rationale, vel non; quod prima talis cogitatio eſſet, cauſa eſt, quia Dominus ſecundum omnem ordinem Divinum progreſſus eſt, & quicquid fuit humanum, in quod natus, & quod traxit a matre, hoc exuere debuit, ut indueret Divinum; ita etiam hoc humanum, num in doctrinalibus fidei conſuleretur rationale.

2512. Verſ: 3. *Et venit Deus ad Abimelech in ſomnio noctu, & dixit ei, ecce tu morieris propter mulierem, quam accepiſti, & illa maritata marito.* Venit

Deus

Deus ad Abimelech, ſignificat perceptionem Domini de doctrina fidei: in ſomnio noctu, ſignificat obſcuram: & dixit ei, ſignificat inde cogitationem: ecce tu morieris propter mulierem, ſignificat quod doctrina fidei nulla foret, ſi quoad illa quæ ibi, conſuleretur rationale: & illa maritata marito, ſignificat quod doctrina veræ fidei ſit, & quæ ibi, conjuncta cœleſti.

2513. Venit Deus ad Abimelech, quod ſignificet perceptionem Domini de doctrina fidei, conſtat a ſignificatione venire Deus, & a ſignificatione Abimelechi; quod venire Deus, ſignificet percipere, patet, nam perceptio non aliud eſt quam adventus ſeu influxus Divinus in facultatem intellectualem: quod Abimelech ſignificet doctrinam fidei, ſupra n: 2504. 2509. 2510, oſtenſum.

2514. In ſomnio noctu, quod ſignificet obſcuram, nempe perceptionem, conſtare poteſt a ſignificatione ſomnii, & ſimul noctis; ſomnium, cum agitur de perceptione, ſignificat obſcurum quid reſpective ad vigiliam, & magis cum dicitur ſomnium noctu: quod obſcura dicatur perceptio prima Domini, cauſa eſt, quia in humano quod exueret, & cujus umbras diſcuteret; perceptivum Domini, tametſi ex Divino, uſque fuit in humano, quod tale eſt, ut ipſam lucem non ſtatim recipiat, ſed ſucceſſive ſicut diſcutiuntur umbræ, quæ ibi; quod ſe redegerit in minus obſcurum quoad doctrinum fidei, ſignificatur per quod iterum venerit Deus ad Abimelechum in ſomnio, ubi non memoratur nox, Verſ: 6; & quod dein in claram perceptionem, ſignificatur per quod mane ſurrexit Abimelech in matutino, Verſ: 8.

2515. Et dixit ei, quod ſignificet inde cogitationem, nempe ex perceptione, conſtat a ſignificatione dicere, quod ſit percipere, tum cogitare, de qua ſupra n: 2506. Quia hic dicitur, quod cogitatio fuerit inde, paucis licet dicere, quomodo ſe habet cum cogitatione: ſunt cogitationes ex perceptione, cogitationes ex conſcientia, & cogitationes ex nulla conſcientia; *Cogitationes ex perceptione* dantur ſolum apud cœleſtes, hoc eſt, apud illos qui in amore in Dominum ſunt, eſtque intima quæ datur apud hominem, & eſt apud Angelos cœleſtes in cœlo; perceptio ex Domino eſt, per quam, & ex qua eorum cogitatio; contra perceptionem cogitare eſt impoſſibile *Cogitationes ex conſcientia* ſunt inferiores, & dantur apud ſpirituales, hoc eſt, apud eos qui in bono charitatis & fidei ſunt quoad vitam & quoad doctrinam; contra conſcientiam cogitare iis quoque eſt impoſſibile, nam hoc foret contra bonum & verum, quod iis a Domino dictatur per conſcientiam. *Cogitationes* autem *ex nulla conſcientia* ſunt apud illos, qui ſe intus non regi patiuntur a bono & vero, ſed a malo & falſo, hoc eſt, non a Domino, ſed a ſemet: hi credunt, quod cogitent tantum intra ſe, quantum ii qui ex conſcientia & perceptione, ex cauſa quia non ſciunt quid conſcientia, minus perceptio, ſed tanta eſt differentia, quanta inter infernum & cœlum; qui abſque conſcientia cogitant, ex quibuſvis cupiditatibus & phantaſiis cogitant, ita ab inferno; dum vero aliter, eſt ex decoro externo propter famam; qui vero a conſcientia cogitant, ex affectionibus boni & veri cogitant, ita a cœlo. Quod

autem Domini cogitationem attinet, ea tranſcendit omnem intellectum humanum, fuit enim immediate ex Divino.

2516. Quod ecce tu morieris propter mulierem, ſignificet quod doctrina fidei nulla foret, ſi quoad illa quæ ibi, conſuleretur rationale, conſtat ex ſignificatione Abimelechi, qui hic eſt tu, quod ſit doctrina fidei; ex ſignificatione mori, quod ſit nullum fieri; & a ſignificatione ſororis, quæ hic vocatur mulier, quod ſit rationale, de qua n: 2508; exhinc nunc, quod Abimelech moreretur propter mulierem, ſignificatur quod doctrina fidei nulla fieret, ſi conſuleretur rationale. Quod nulla doctrina fidei ex rationali, cauſa eſt, quia rationale eſt in apparentiis boni & veri, quæ apparentiæ non ſunt vera in ſe, ut oſtenſum prius n: 2053. 2196. 2203. 2309; præterea rationale ſub ſe habet fallacias, quæ ſunt ex ſenſualibus externis confirmatis per ſcientifica, quæ umbram inducunt iſtis veri apparentiis; eſt rationale quoad maximam partem mere humanum, ut quoque ex ejus nativitate conſtare poteſt; inde nunc eſt, quod ex illo nullum doctrinale fidei auſpicari, minus condi poſſit; ſed erit ex Ipſo Divino & Divino Humano Domini, inde ejus origo, & quidem in tantum, ut Dominus ſit ipſa Doctrina, quare etiam in Verbo nominatur Verbum, Veritas, Lux, Via, Janua; & quod arcanum, omne Doctrinale eſt ex Divino Bono & Divino Vero, & habet in ſe Conjugium cœleſte; doctrinale quod id in ſe non habet, non eſt doctrinale genuinum fidei; inde eſt, quod in ſingulis Verbi, unde doctrina, ſit inſtar conjugii, videatur n: 683. 793. 801. Apparet quidem Doctrina fidei, in ſenſu literali ſeu externo Verbi, quod ex rationali multa habeat, imo ex naturali, ſed hoc eſt ex cauſa, quia Verbum eſt pro homine, cui ſic accommodatum eſt, ſed uſque in ſe eſt ſpirituale ex origine cœleſti, hoc eſt, ex Divino Vero conjuncto Divino Bono. Quod doctrina nulla fieret, ſi quoad illa quæ ibi, conſuleretur rationale, ab exemplis illuſtrabitur in ſequentibus.

2517. Quod illa maritata marito, ſignificet quod Doctrina veræ fidei ſpiritualis ſit, & quæ ibi, conjuncta cœleſti, conſtat a ſignificatione maritari marito, maritus cum nominatur in Verbo, ſignificat bonum, & tunc uxor verum, ſecus dum maritus vocatur vir, tunc vir ſignificat verum, & uxor bonum, videatur n: 915, & alibi; hic ideo maritata marito ſignificat quod verum ſit conjunctum bono, ita, ut quoque Verum ſit Bonum: conſtat etiam ex ſignificatione Saræ uxoris, quod ſit Verum ſpirituale, & Abrahami, quod ſit Bonum cœleſte, utrumque Divinum, de qua n: 2501. 2507; & quia Sarah ſignificat verum ſpirituale Divinum; ipſa Doctrina veræ fidei etiam per Saram uxorem intelligitur, nam Doctrina eſt ex veris: inde patet, quod maritata marito, ſit quod Doctrina veræ fidei ſpiritualis ſit, & quæ ibi, conjuncta cœleſti.

2518. Verſ: 4. *Et Abimelech non appropinquaverat ad illam; & dixit, Domine, num gentem etiam juſtam occides.* Abimelech non appropinquaverat ad illam, ſignificat quod in doctrina fidei non conſultum ſit verum rationale

ullo modo: & dixit, Domine, num gentem etiam juſtam occides, ſignificat num bonum & verum doctrinæ exſtingueretur.

2519. Quod Abimelech non appropinquaverat ad illam, ſignificet quod in doctrina fidei non conſultum ſit verum rationale ullo modo, conſtat ex ſignificatione Abimelechi, quod ſit doctrina fidei, de qua n: 2504. 2509. 2510; & a ſignificatione appropinquare ad illam, nempe Saram ut ſororem, quod ſit attingere; ſeu conſulere aliquo modo verum rationale, quod eſt ſoror, n: 1495. 2508. Quod rationale non conſultum ſit ullo modo, cauſa eſt, quæ prius dicta, quod doctrinalia fidei ſint omnia ex Divino, quod infinite ſupra rationale humanum eſt; ex Divino accipit rationale ſuum bonum & ſuum verum; intrare poteſt Divinum in rationale, non autem viciſſim; ſicut anima intrare in corpus poteſt, & hoc formare, non autem corpus in animam; aut ſicut lux poteſt intrare in umbram, & hanc modificare varie in colores, non autem umbra in lucem: ſed quia apparet primum, quaſi rationale adeſſe debeat, quia hoc eſt ipſum illud quod recipit, hic primum cogitationis fuit, annon etiam ſimul conſuleretur; ſed Dominus ſibi Ipſi revelavit & reſpondit, quod ſic doctrina nulla fieret; quare nec conſultum fuit, quod hic ſignificatur per quod Abimelech non appropinquaverat ad illam.

2520. Et dixit, Domine, num gentem etiam juſtam occides, quod ſignificet num bonum & verum exſtingueretur, conſtat a ſignificatione gentis, quod ſit bonum, de qua n: 1259. 1260. 1416; & quia prædicatur de gente Abimelechi, per quem ſignificatur doctrina fidei, per gentem juſtam hic intelligitur tam bonum quam verum, utrumque enim eſt doctrinæ. Quod hæc dicta ſint ex zelo affectionis ſeu amoris erga univerſum genus humanum, patet; amor ille cogitationes Domini, cum adhuc in humano materno fuit, dirigebat; & tametſi percipiebat ex Divino, quod Doctrina fidei non niſi ex origine cœleſti ſit, uſque tamen, ut conſuleretur Generi humano, quod non recipit aliquid, cujus non aliquam ideam ex rationali ſuo habere poteſt, ideo dictum, num gentem etiam juſtam occides, quo ſignificatur num bonum & verum doctrinæ exſtingueretur; quod homo non recipiat aliquid, cujus non aliquam ideam ex rationali ſuo habere poteſt, conſtare poteſt ab ideis, quas homo fovet de arcanis Divinis, ſemper iis aliqua idea ex mundanis aut analogis mundanorum adhæret, per quam retinetur in memoria, & per quam reproducitur in cogitationem, nam homo abſque idea ex mundanis nihil uſquam cogitare poteſt; ideo ſi Vera nude ex Divina origine proponerentur, nuſquam reciperentur, ſed excederent omnem ejus captum, ita quoque fidem, maxime eorum qui in externo cultu ſunt: hæc ut illuſtrentur, ſint hæc exempla: Ipſum Divinum non poteſt eſſe niſi in Divino, ita non niſi quam in Divino Humano Domini, & per hoc apud hominem; rationale ſi conſuleretur, diceret quod Ipſum Divinum poſſit eſſe in humano cujuſvis. Adhuc, quod non ſit aliquod ſanctum, quod non procedit a Domino, ita a Divino quod unum; rationale ſi conſuleretur, diceret quod etiam aliunde. Adhuc, quod homo non vivat ex ſe, non bonum

faciat

faciat ex ſe, non verum credat ex ſe, imo non cogitet ex ſe, ſed bonum & verum ex Domino, malum autem & falſum ab inferno; & quod magis, infernum, hoc eſt, qui in inferno, nec cogitant a ſe, ſed recipiunt ita bonum & verum Domini; rationale ſi conſuleretur, hæc rejiceret quia non caperet. Tum quod nullus remuneretur propter quod faciat bonum, & doceat verum, & quod externum nihil faciat, ſed internum, quantum affectionis boni ſit in facere bonum, & quantum inde affectionis veri in docere verum, & hoc quantum non ex ſe: ita in mille aliis. Quia rationale humanum tale eſt, ideo loquutum eſt in Verbo ſecundum hominis captum, etiam ſecundum genium; ideo eſt quod alius ſit ſenſus Verbi internus, quam eſt ejus literalis; quod ſatis conſtare poteſt a Verbo Veteris Teſtamenti, ubi pleraque dicta ſunt ſecundum captum & genium populi, qui tunc vivebat; idcirco tam pauca, ut vix aliqua, de vita poſt mortem, de ſalute æterna, deque interno homine; talis enim erat populus Judaicus & Iſraeliticus, apud quem tunc Eccleſia, ut ſi illa detegerentur, non ſolum non intelligerent, ſed etiam ſubſannarent; ſimiliter ſi iis detectum fuiſſet, quod Meſſias ſeu Chriſtus venturus ad ſalvandum animas eorum in æternum, hoc quoque ut nullum rejeciſſent, ſicut etiam ab eadem gente conſtare poteſt hodie, coram qua ſi adhuc nominatur internum, aut ſpirituale, ac Meſſias quod non Rex erit maximus in terra, irridetur; hæc cauſa fuit, quod Dominus ſimiliter ac Prophetæ paſſim loquutus ſit, & cætera per parabolas, ut Ipſe dicit apud Matthæum, "Jeſus dixit, per parabolas loquor illis, quia videntes non "vident, & audientes non audiunt, nec intelligunt," XIII: 13; videntes & audientes ſunt ii qui intra Eccleſiam, qui tametſi vident & audiunt, uſque non intelligunt: & apud Johannem, "Occæcavit eorum oculos, & "obturavit eorum cor, ut non videant oculis ſuis, & intelligant corde, & "convertant ſe, & ſanem illos," XII: 40; quod ſe converterent & ſanarentur, involvit, quod uſque dein rejicerent, & ſic prophanarent, quod ſecum habet damnationem æternam, videatur n: 301. 302. 303. 582. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426: ſed uſque Dominus interiora Verbi multis in locis detexit, at ſolum pro ſapientibus.

2521. Verſ: 5. *Nonne ille dixit mihi, ſoror mea hæc; & ipſa etiam illa dixit, frater meus ille; in rectitudine cordis mei, & in immunitate manuum mearum, feci hoc.* Nonne ille dixit mihi, ſignificat exculpationem quod ita cogitaverit: ſoror mea hæc, ſignificat quod rationale eſſet quod conſuleretur: & ipſa etiam illa dixit, frater meus ille, ſignificat quod ipſum rationale ita dictaret, quod bonum cœleſte ſibi adjunctum foret: in rectitudine cordis mei, ſignificat quod ita cogitatum ex innocentia & ſimplici bono: & in immunitate manuum mearum feci hoc, ſignificat ex affectione veri, & ſic ex omni facultate.

2522. Nonne ille dixit mihi, quod ſignificet exculpationem quod ita cogitaverit, conſtat a ſingulis in hoc verſu, tum a ſignificatione dicere, quod ſit cogitare, de qua n: 2506.

2523.

2523. Quod ſoror mea hæc, ſignificet quod rationale eſſet quod conſuleretur, nempe quod ita cogitaverit, conſtat ex ſignificatione ſororis in hoc Capite, quod ſit verum rationale, de qua n: 1495. 2508. In ſenſu interno Verbi tota vita Domini, qualis futura in mundo, deſcribitur, etiam quoad perceptiones & cogitationes, prævisa enim hæc fuerunt & proviſa quia a Divino, ob cauſam etiam, ut illa præſentia ſiſterentur angelis tunc, qui Verbum ſecundum ſenſum internum percipiunt, & ſic coram illis Dominus, & ſimul quomodo exuit ſucceſſive humanum & induit Divinum; niſi hæc per Verbum, tum quoque per omnes ritus in Eccleſia Judaica, ſicut præſentia fuiſſent Angelis, debuiſſet Dominus in mundum venire ſtatim poſt lapſum Antiquiſſimæ Eccleſiæ, quæ homo ſeu Adam vocatur, propheticum enim tunc ſtatim fuit de adventu Domini, Gen: III: 15; & quod magis, non ſalvari potuiſſet Genus humanum quod tunc. Quod ipſam vitam Domini ſpectat, illa fuit continua progreſſio Humani ad Divinum, uſque ad abſolutam unionem, ut pluries prius dictum; ut enim pugnaret cum infernis, & vinceret illa, debuit ex Humano, nam nulla pugna cum infernis eſt ex Divino, idcirco placuit Ipſi induere humanum ſicut alius homo, infans eſſe ſicut alius, adoleſcere in ſcientias & in cognitiones, quæ repræſentata & ſignificata ſunt per peregrinationem Abrahami in Ægypto, Cap: XII, & nunc in Gerare, ita ſicut alius homo excolere rationale, & ſic umbram ejus diſcutere, & illud in lucem mittere, & hoc ex propria potentia: quod talis fuerit progreſſio Domini ab Humano ad Divinum, nulli dubium poteſt eſſe, ſi modo expendat, quod infans fuerit, & didicerit loqui ſicut infans, ac ſic porro; ſed illa erat differentia, quod Ipſum Divinum in Ipſo fuit, qui a Jehovah conceptus.

2524. Quod ipſa etiam illa dixit, frater meus ille, ſignificet quod ipſum rationale dictaret quod bonum cœleſte ſibi adjunctum foret, conſtare poteſt a ſignificatione ſororis, quæ eſt hic *ipſa illa*, quod ſit rationale, n: 1495. 2508; & a ſignificatione fratris, quod ſit bonum veri, n: 367. 2508: ita enim ſe res habet, Divinum Bonum & Divinum Verum ſibi unita ſunt quaſi conjugio, inde enim Conjugium Cœleſte, & inde etiam uſque ad inferiorem naturam amor conjugialis; at bonum & verum rationalis non conjuncta ſunt ſibi quaſi conjugio, ſed conſanguinitate quali frater & ſoror; quia rationale quoad verum concipitur ab influxu Divini Boni in affectionem ſcientiarum & cognitionum, videatur n: 1895. 1902. 1910; bonum autem rationalis per influxum Divini Boni in illud verum, quod ibi ſit ipſum bonum charitatis, quod eſt frater fidei, ſeu quod idem, veri n: 367. Sed cum bono & vero rationalis ita comparatum eſt, quod Bonum ejus ſit ex Bono Divino, Verum autem non ex Vero Divino, nam Verum rationalis comparatur per ſcientias & cognitiones, quæ inſinuantur per ſenſualia externa & interna, ita per viam externam, inde eſt quod veris illius adhæreant ex ſenſualibus plures fallaciæ, quæ faciunt quod vera non ſint vera; ſed uſque dum Divinum Bonum influit in illa, & concipit illa, tunc apparent ſicut vera, & agnoſcuntur ſicut vera, tametſi non ſunt niſi quam apparentiæ veri: ipſum bonum tunc in iſtis veris

veris modificatur ſecundum umbras ibi, & fit tale bonum, quale eſt verum; hoc eſt arcanum unum, quod in his verbis latet, quod rationale ita dictaret quod Bonum cœleſte ſibi adjunctum foret.

2525. Quod in rectitudine cordis mei, ſignificet quod ita cogitatum ex innocentia & ſimplici bono, conſtare poteſt a ſignificatione rectitudinis, tum cordis: rectitudo in Lingua originali exprimitur per vocem, quæ ſignificat etiam integritatem & perfectionem, tum quoque ſimplicitatem; cor autem ſignificat amorem & charitatem, quæ ſunt boni, ut notum eſt; inde eſt, quod ex rectitudine cordis ſit ex innocentia & ſimplici bono.

2526. Et in immunitate manuum mearum feci hoc, quod ſignificet ex affectione veri, & ſic ex omni facultate, conſtat ex ſignificatione immunitatis, tum manuum; immunitas in Lingua originali exprimitur per vocem, quæ etiam ſignificat munditiam & puritatem; manus prædicantur de vero, & ſignificant potentiam, ita facultatem, n: 878. Quod itaque ex rectitudine cordis & immunitate manuum feci hoc, ſignificent quod cogitatum ex innocentia & ſimplici bono, & ex affectione veri, ſic ex omni facultate, inde eſt, quia ex innocentia bonum eſt bonum, & ex bono verum eſt verum, quæ cum inſunt ſuo ordine, tunc eſt omnis facultas; quod hæc involvantur illis verbis, patet, nam rectum ſeu integrum aut perfectum cor, quo ſignificatur bonum, non eſt niſi innocentia ſit in bono, ut dictum, inde fit ſimplex bonum; ac immunes ſeu mundæ aut puræ manus, quæ prædicantur de veris, non ſunt niſi bonum ſit in veris, ut quoque dictum, hoc eſt, niſi ſit affectio veri; cum ex his, etiam eſt ex omni facultate ſeu potentia, quæ quoque per manus ſignificatur, n: 878.

2527. Verſ: 6. *Et dixit ad eum Deus in ſomnio, etiam Ego novi, quod in rectitudine cordis tui feceris hoc, & prohibui etiam Ego te a peccando Mihi, propterea non dedi tibi ad attingendum ad illam.* Dixit ad eum Deus in ſomnio, ſignificat perceptionem minus obſcuram: etiam Ego novi quod in rectitudine cordis tui feceris hoc, ſignificat, hic ut prius, quod ita cogitatum ex innocentia & ex ſimplici bono, ita quod non in culpa: & prohibui etiam Ego te a peccando Mihi, ſignificat quod nihil noxæ illatum: propterea non dedi tibi ad attingendum ad illam, ſignificat quod nihil rationale conſultum.

2528. Dixit ad eum Deus in ſomnio, quod ſignificet perceptionem minus obſcuram, conſtat ab illis quæ ſupra n: 2514, dicta & explicata ſunt. Quod in hoc Capite dicatur Deus, non autem Jehovah, modo in Verſu ultimo, eſt cauſa quia agitur de ſpiritualibus, hoc eſt, doctrinalibus fidei, tunc enim Deus nominatur, cum autem agitur de cœleſtibus, ſeu amore & charitate, tunc nominatur Jehovah, videatur n: 709. 732. 2001.

2529. Etiam Ego novi quod in rectitudine cordis tui feceris hoc, quod ſignificet quod ita cogitatum ex innocentia & ex ſimplici bono, conſtat ab illis quæ ſupra n: 2525. 2526, dicta ſunt, ubi eadem verba. Quod non etiam dicatur, ut ſupra, ex immunitate manuum, eſt ex arcana cauſa, quia in affectione veri, quæ per immunitatem manuum ſignificatur, aliquid humani

mani ineſſet; Verum enim Domino etiam per humanum nativitatis ejus inſinuatum fuit, Bonum autem a ſolo Divino, ut conſtare poteſt ab exiſtentia rationalis quoad bonum & quoad verum, n: 2524.

2530. Quod prohibui etiam Ego te a peccando Mihi, ſignificet quod nihil noxæ illatum, nempe quod in Doctrina fidei rationale non ſit conſultum, ut quoque mox ſequitur, conſtare poteſt abſque explicatione.

2531. Quod propterea non dedi tibi ad attingendum ad illam, ſignificet quod nihil rationale ſit conſultum, conſtat a ſignificatione dare ad attingendum, quod ſit conſulere, ut quoque appropinquare ad illam ſupra Verſ: 4, n: 2519; & a ſignificatione Saræ ut ſororis, quæ hic eſt *illa*, quod ſit rationale, de qua n: 1495. 2508. Ut ulterius ſciatur, quomodo ſe habet cum doctrina fidei, quod illa ſit ſpiritualis ex origine cœleſti, ſciendum, quod illa ſit Verum Divinum ex Bono Divino, ita in totum Divina: quod Divinum eſt, incomprehenſibile eſt, quia ſupra omnem intellectum, etiam angelicum; ſed uſque hoc Divinum, quod in ſe incomprehenſibile, per Divinum Humanum Domini, influere poteſt in rationale hominis, & dum influit in ejus rationale, ibi recipitur ſecundum vera quæ ibi, ita diverſimode & aliter apud unum quam apud alterum; quantum itaque vera, quæ apud hominem, ſunt magis genuina, tantum etiam perfectius recipitur Divinum quod influit, & tantum illuſtratur intellectuale hominis: in Verbo Domini, ſunt ipſa Vera; at in ſenſu ejus literali ſunt Vera, quæ accommodata ſunt ad captum eorum qui in externo cultu ſunt; at in ſenſu ejus interno, ſunt Vera accommodata iis qui interni homines ſunt, qui nempe quoad doctrinam & ſimul vitam ſunt angelici, eorum rationale inde illuſtratur in tantum, ut illuſtratio comparetur ſplendori ſtellarum & ſolis, Dan: XII: 3. Matth: XIII: 43; inde patet, quanti intereſt, ut interiora vera ſciantur & recipiantur; hæc Vera ſciri quidem poſſunt, ſed nuſquam recipi, niſi ab illis qui in amore aut in fide in Dominum ſunt; Dominus enim ſicut eſt Divinum Bonum, ita eſt Divinum Verum, proinde eſt ipſa Doctrina, nam quicquid eſt in Doctrina veræ fidei, Dominum ſpectant, ſpectant etiam Regnum cœleſte, & Eccleſiam, & quæ ſunt Regni cœleſtis & Eccleſiæ, ſed illa ſunt omnia Ipſius, ac ſunt fines intermedii, per quos ſpectatur ultimus, hoc eſt, Dominus: quod Dominus ſit ipſa Doctrina quoad verum & bonum, ita qui ſolus ſpectatur in doctrina, Ipſe docet apud Johannem, "Jeſus dixit, Ego "ſum Via, Veritas, & Vita," XV: 26. 27, ubi Via eſt doctrina, Veritas omne quod eſt doctrinæ, Vita ipſum bonum quod vita eſt veri; & quod amor aut fides in Ipſum recipiat, apud Johannem, "Proprii Ipſum non "receperunt; quotquot vero receperunt, dedit illis poteſtatem, ut filii Dei "eſſent, credentibus in Nomen Ipſius; qui non ex ſanguinibus, neque e "voluntate carnis, neque e voluntate viri, ſed ex Deo nati ſunt," I: 11. 12. 13, a Deo nati ſunt illi qui in amore & inde in fide.

2532. Verſ: 7. *Et nunc reduc uxorem viri, quia propheta ille, & orabit pro te, & vives; & ſi non tu reducas, ſcito quod moriendo moriaris tu, & omnis*

qui tibi. Nunc reduc uxorem viri, ſignificat quod ſpirituale verum doctrinæ immune redderet a rationali: quia propheta ille, ſignificat quod ſic doceretur: & orabit pro te, ſignificat quod ſic revelabitur: & vives, ſignificat quod ſic vita doctrinæ: & ſi non tu reducas, ſignificat, hic ut prius, ſi non ſpirituale verum doctrinæ immune redderet a rationali: ſcito quod moriendo moriaris tu, ſignificat quod nulla doctrina veri & boni: & omnis qui tibi, ſignificat omnia, quæ ejus, una.

2533. Quod nunc reduc uxorem viri, ſignificet quod ſpirituale verum doctrinæ immune redderet a rationali, conſtat a ſignificatione uxoris, quod ſit ſpirituale verum, de qua n: 2509. 2510; & a ſignificatione viri, quod ſit ipſa doctrina, Abrahamus enim, per quem Dominus in illo ſtatu repræſentatur, cum nominatur Vir, ſignificat cœleſte Verum, quod idem eſt ac Doctrina ex origine cœleſti, nam vir in ſenſu interno eſt intellectuale, videatur n: 158. 265. 749. 915. 1007. 2517; inde patet, quod reducere uxorem viri, ſit ſpirituale verum doctrinæ immune reddere; quod ſit a rationali, eſt quia Abimelechus, qui reduceret, ſignificat doctrinam ſpectantem rationalia, ſeu quod idem rationalia doctrinæ, n: 2510. Supra dictum, quod tametſi doctrina fidei in ſe ſit Divina, & ſic ſupra omnem captum humanum, etiam angelicum, uſque tamen in Verbo ſecundum captum hominis rationali modo dictata eſt; hoc ſe habet ſicut parens, qui docet infantes pueros & puellas, is cum docet, exponit omnia & ſingula ſecundum genium eorum, tametſi is ex interiori aut altiori cogitat, alioquin foret docere quod non diſcitur, aut ſicut projicere ſemen in petram: etiam ſicut Angeli, qui in altera vita inſtruunt ſimplices corde, tametſi Angeli in ſapientia cœleſti & ſpirituali ſunt, uſque tamen non ſupra captum eorum, quos docent, ſe elevant, ſed loquuntur ſimpliciter cum illis, at aſſurgendo per gradus ſicut inſtruuntur; ſi enim ex Angelica ſapientia loquerentur, ſimplices ne hilum caperent, ita nec ducerentur ad vera & bona fidei; ſimiliter foret, ſi Dominus non ſecundum captum hominis rationali modo in Verbo docuiſſet; ſed uſque Verbum eſt elevatum ad intellectum angelicum in ſenſu ejus interno; attamen in ſumma illa elevatione, in qua eſt coram Angelis, eſt infinite infra Divinum; inde patet, quale Verbum eſt in ſua origine, ac ſic in ſe, ac ita quod plura ubivis involvat, quam univerſum cœlum quoad parum ejus capax ſit comprehendere, tametſi tam leve & tam rude apparet & litera. Quod Dominus ſit Verbum, quia ab Ipſo Verbum, & Ipſe in Verbo, conſtat apud Johannem, "In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat "Verbum; in Ipſo vita erat, & vita erat lux, hominum: Verbum Caro "factum eſt, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipſius, gloriam ſicut "Unigeniti a Patre, plenus gratia & veritate," I: 1. 4. 14: videatur etiam Apoc: XIX: 11. 13. 16: & quia Dominus eſt Verbum, etiam eſt Doctrina, nam alia Doctrina, quæ eſt ipſa Divina, non datur.

2534. Quod quia propheta ille, ſignificet quod ſic doceretur, conſtat a ſignificatione Prophetæ; propheta in Verbo multoties legitur, & in ſenſu literæ ſignificat illos quibus revelatio, tum abſtracte ipſam revelationem, ſed

in

in ſenſu interno ſignificat docentem, tum abſtracte ipſam doctrinam; & quia Dominus eſt, ut dictum, ipſa doctrina, ſeu Verbum quod docet, Ille Propheta nominatur, ſicut etiam apud Moſen, "*Prophetam* e medio tui, e fra-"tribus, ſicut me, ſuſcitabit Jehovah Deus tuus, huic obedietis," Deut: XVIII; 15. 18; ſicut me, dicitur, quia Dominus per Moſen, æque ac per Abrahamum, Iſacum, Jacobum, Davidem, & plures repræſentatus eſt; & quia expectaverunt Ipſum, ideo apud Johannem, "Homines videntes, quod "fecit ſignum Jeſus, dixerunt, quia hic eſt revera *Propheta*, qui venturus "eſt in mundum," VI: 14. Quia Dominus in ſupremo ſenſu eſt Propheta, & teſtimonium Jeſu eſt ſpiritus *prophetiæ*, Apoc: XIX: 10, inde eſt, quod Propheta in ſenſu interno Verbi ſignificet docentem, tum abſtracte doctrinam, quod ab his locis manifeſte conſtare poteſt; apud Lucam, "Tu "puer *Propheta Altiſſimi* vocaberis," I: 7; ita Sacharias de Johanne Baptiſta filio, qui quod non fuerit Propheta, ſed præparans viam docendo & evangelizando de adventu Domini, ipſe dicit, "Quæſiverunt illum quid es, "an Elias es tu, ſed dixit non ſum; an *Propheta* es tu, reſpondit non; "quare dixerunt illi, quis es, dixit, ego vox clamantis in deſerto, rectam "facite viam Domini," Joh: I: 21. 22. 23: apud Matthæum, "Multi "dicent in die illo, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum *Propheta-"vimus*," VII: 22, ubi quod prophetare ſit docere, patet: apud Johannem, "Oportet te rurſus *Prophetare* ſuper populos, & gentes, & linguas, & reges "multos," Apoc: X: 11; prophetare pro docere; quid populi, gentes, linguæ, reges, paſſim dictum & oſtenſum eſt: apud Eundem, "Gentes "Civitatem ſanctam conculcabunt menſes 40, dabo autem duobus teſtibus "meis, ut *Prophetent* dies 1260, induti ſaccis," XI: 2. 3; ubi etiam prophetare pro docere: apud Moſen, "Dixit Jehovah ad Moſen, vide, dedi te "deum Pharaoni, & Aharon frater tuus erit *Propheta* tuus," Exod: VII: 1, ubi propheta pro docente aut dicente quod Moſes dicturus: apud Joelem, "Effundam ſpiritum meum ſuper omnem carnem, & *Prophetabunt* filii "veſtri & filiæ veſtræ," III: 1, prophetabunt pro docebunt: apud Eſaiam, "Effudit ſuper vos Jehovah ſpiritum ſoporis, & occluſit oculos "veſtros, *Prophetas* & capita veſtra, *videntes* obtexit, & facta vobis viſio "omnium, ſicut verba libri obſignati, quem dant ſcienti literas, dicendo, "lege quæſo iſtum, & dicet, non poſſum, quia obſignatus eſt," XXIX: 10. 11; ubi per prophetas intelliguntur illi, qui verum docent, & videntes qui verum vident, qui obtegi dicuntur, cum nihil veri ſciunt, & nihil veri vident; quia prophetæ antiquis temporibus dicebantur qui docebant, ideo quoque Videntes dicti, quia Videre ſignificabat intelligere, n: 2150, 2325; quod dicti *Videntes*, videatur 1 Sam: IX: 9. 2 Sam: XXIV: 11; tum quoque *Viri Dei*, ex ſignificatione Viri, n: 158. 265. 749. 915. 1007. 2517, quod dicti Viri Dei, videatur 2 Reg: I: 9 ad 16. Cap: IV. 7. 9. 16. 21. 22. 25. 27. 40. 42. Cap: V: 8. 14. 20. Cap: XIII: 19. Cap: XXII: 16. 17. Cap: XXIII: 17. 18. Quod per Prophetas in ſenſu interno ſignificentur docentes, conſtat apud Jeremiam toto Capite XXIII; & apud Ezechielem toto Capite

 XIII,

xiii, ubi de Prophetis in ſpecie agitur, tum etiam multis in locis alibi, ubi nominantur: inde etiam per Pſeudoprophetas ſignificantur illi qui falſa docent, ut apud Matthæum, "In conſummatione ſæculi, multi *Pſeudopro-* "*phetæ* exſurgent, & ſeducent multos, ſurgent falſi Chriſti, & *falſi Pro-* "*phetæ*, & dabunt ſigna magna, & in errorem inducent, ſi poſſibile, etiam "electos," xxiv: 11. 24, ubi per Pſeudoprophetas & falſos prophetas non alii ſignificantur; ſimiliter per *Pſeudoprophetam* in Apoc: xvi: 13. Cap: xix: 20. Cap: xx: 10. Quantum obſcuratur ſenſus internus Verbi ab ideis, quæ captæ ſunt ex repræſentativis Eccleſiæ Judaicæ, inde quoque conſtare poteſt, quod quoties memoratur Propheta in Verbo, illico obveniat idea prophetarum, quales fuerunt illo tempore, quæ idea multum obſtat, ut appercipiatur quid per illos ſignificatur; at quo quis ſapientior eſt, eo facilius idea ex repræſentativis illis capta removetur; ut pro exemplo, ubi Templum memoratur, qui ſapientius cogitant, non percipiunt templum quod Hieroſolymæ, ſed Templum Domini; ubi mons Sionis vel Sion, non illud quod fuit Hieroſolymæ, ſed Regnum Domini; & ubi Hieroſolyma, non illam quæ fuit in tribu Benjaminis & Jehudæ, ſed Hieroſolymam ſanctum & cœleſtem.

2535. Quod orabit pro te, ſignificet quod ſic revelabitur, conſtat a ſignificatione Orare: Oratio in ſe ſpectata eſt loquutio cum Deo, & tunc aliqua intuitio interna eorum quæ ſunt orationis, cui correſpondet quoddam ſimile influxus in perceptionem ſeu cogitationem ejus mentis, ſic ut ſit quædam aperitio internorum hominis verſus Deum; ſed hoc cum differentia ſecundum ſtatum hominis, & ſecundum rei eſſentiam, quæ eſt orationis; ſi ex amore & fide, & modo cœleſtia & ſpiritualia ſunt, de quibus & pro quibus oratur, tunc in oratione exiſtit aliquid inſtar revelationis, quod manifeſtatur in orantis affectione quoad ſpem, ſolatium, aut internum quoddam gaudium; inde eſt, quod orare in ſenſu interno ſignificet revelari; hic adhuc magis, quia dicitur de propheta, & per Prophetam intelligitur Dominus, cujus Oratio non aliud fuit quam loquela interna cum Divino, & ſimul tunc revelatio; quod revelatio, patet apud Lucam, "Factum eſt, cum Jeſus baptizaretur, & *Oraret*, quod aperiretur cœlum," iii: 21: apud Eundem, "Factum eſt, cum Jeſus aſſumens Petrum, Jacobum, & Johannem, aſcendit in montem ad *Orandum*; cum Ipſe *Oraret*, facta eſt ſpecies faciei Ipſius alia, & veſtimentum Ipſius album fulgurans," ix: 28. 29: apud Johannem, "cum oraret dicendo," "Pater glorifica tuum Nomen; exiit "tunc vox e cœlo, & glorificavi, & rurſus glorificabo," xii: 27. 28; ubi quod Oratio Domini fuerit loquela cum Divino, ac tunc revelatio, patet.

2536. Et vives, quod ſignificet quod ſic vita doctrinæ, conſtare poteſt abſque explicatione.

2537. Et ſi non tu reducas, quod ſi non ſpirituale verum immune redderet a rationali, conſtat ex illis quæ mox ſupra n: 2533, dicta ſunt, ubi eadem verba.

2538. Scito quod moriendo moriaris, quod ſignificet quod nulla doctrina veri

veri & boni, etiam conſtare poteſt ab illis quæ ſupra n: 2516 dicta ſunt, ubi quoque ſimilia verba: pariter, quod omnis qui tibi, ſignificet omnia quæ ejus, nempe doctrinæ, una; quod omnis ſignificet omne ſeu omnia in ſenſu interno, inde eſt, quia perſonæ in Verbo ſignificant res, ita omnis qui Abimelecho, omne ſeu omnia quæ doctrinæ. Ex his nunc patet, quis ſenſus internus eſt verborum, quæ in hoc Verſu, nempe quod ſpirituale verum doctrinæ immune redderet a rationali, & quod ita doceretur, ac Ipſi revelabitur, & ſic vita doctrinæ; at ſi non ſpirituale verum immune redderet a rationali, quod doctrina veri & boni nulla foret quoad omnia & ſingula ejus: Se habet ita cum Doctrina, quantum humani, hoc eſt, quantum ſenſualis, ſcientifici, & rationalis eſt, ex quibus creditur quod ita ſit, tantum eſt nulla doctrina; at quantum ſenſuale, ſcientificum, & rationale removetur, hoc eſt, abſque illis creditur, tantum vivit doctrina, nam tantum influit Divinum; ſunt humani propria quæ impediunt influxum & receptionem: ſed aliud eſt credere ex rationali, ſcientifico & ſenſuali, ſeu conſulere illa ut credatur; & aliud eſt confirmare & corroborare illud quod creditur, per rationalia, ſcientifica, & ſenſualia; quæ differentia ſit, patebit in ſequentibus, de illis enim in ſenſu interno in hoc Capite, etiam agitur.

2539. Verſ: 8. *Et mane ſurrexit Abimelech in matutino, & vocavit omnes ſervos ſuos, & loquutus eſt omnia verba illa in auribus eorum, & timuerunt viri valde.* Mane ſurrexit Abimelech in matutino, ſignificat perceptionem claram, & confirmationis lucem ex cœleſti bono: & vocavit omnes ſervos ſuos, ſignificat rationalia & ſcientifica: & loquutus eſt omnia verba illa in auribus eorum, ſignificat exhortationem ad confirmantia inde, uſque ut obedirent: & timuerunt viri valde, ſignificat quod etiam uſque ut averſarentur.

2540. Mane ſurrexit Abimelech in matutino, quod ſignificet perceptionem claram, & confirmationis lucem ex cœleſti bono, conſtat a ſignificatione mane ſurgere; tum Abimelechi, ut & matutini; quid mane ſignificat, oſtenſum eſt n: 2333. 2405, hic quod perceptionem claram patet inde, tum a ſerie, quod perceptio primum fuerit obſcura, n: 2513. 2514; ac dein quod minus obſcura, n: 2528: quid Abimelech, quod ſignificet doctrinam fidei ſpectantem rationalia, videatur ſupra n: 2509. 2510: & quid matutinum, patet a ſignificatione mane; hic quia dicitur, ſurrexit mane in matutino, non modo ſignificat perceptionem claram, ſed etiam confirmationis lucem a cœleſti bono; eſt enim cœleſte bonum ex quo lux veri confirmans; inde nunc conſtare poteſt, quod illa ſignificentur. Quod tantum in ſenſu interno agitur de Perceptione quæ Domino cum in Humano fuit, ac de cogitatione de rationali in doctrina fidei, eſt cauſa quæ ſupra quoque dicta, tum quod Angelicum ſit diſtincte varia cogitare de vita Domini in mundo, & quomodo exuerit rationale humanum, & id Divinum ex propria potentia fecerit; ac ſimul de doctrina charitatis & fidei qualis eſt cum rationale ſe immiſcet, præter plura quæ interiora Eccleſiæ & hominis ſunt, & inde dependent; hæc homini, cui curæ & cordi mundana & corporea, apparent ſicut levia, & fortaſſis ſicut ad nihilum ei conducentia, at eadem

eadem hæc Angelis, quibus curæ & cordi cœleſtia & ſpiritualia, ſunt pretioſa; eorum ideæ & perceptiones de his ineffabiles ſunt: inde patet, quod plurima, quæ levia ſunt homini, quia captum ejus tranſcendunt, ſint æſtimatiſſima Angelis, quia intrant in lucem eorum ſapientiæ; & viciſſim, quæ æſtimatiſſima homini, quia mundana ac ita intrant in captum ejus, levia ſint Angelis, egrediuntur enim e luce ſapientiæ eorum: ſenſus internus Verbi ſe habet reſpective ita multis in locis.

2541. Et vocavit ſervos ſuos, quod ſignificet rationalia & ſcientifica, conſtat ex ſignificatione Servorum in Verbo, de qua in ſequentibus ad Verſ: 14, n: 2567. Sunt in homine, qui in Regno Domini, ſeu qui Regnum Domini eſt, cœleſtia, ſpiritualia, rationalia, ſcientifica, & ſenſualia, hæc inter ſe ſubordinata ſunt; cœleſtia & ſpiritualia primas tenent, ac Domini ſunt, rationalia illis ſubordinata ſunt & inſerviunt, ſcientifica his iterum ſubordinata ſunt & ſerviunt, ſenſualia demum his ſeu ſcientificis; quæ inſerviunt ſeu ſerviunt ſunt reſpective ſervi, & vocantur in Verbo ſervi; quod talis ſubordinatio ſit, homo qui ex ſenſualibus & ſcientificis ſolum cogitat, ignorat, & qui aliquid de iis ſcit, uſque obſcuriſſimam ideam habet, quia in corporeis adhuc eſt, Angeli autem diſtinctiſſimam, millia enim imo myriades idearum diſtinctarum apud Angelos non niſi quam unam obſcuram apud homines ſiſtunt, ut pro exemplo de his, quod Abimelechus vocavit ſervos ſuos, & loquutus eſt omnia verba in auribus eorum, & quod timuerint viri valde, percipiunt Angeli arcaniora, quam uſquam homo capit, imo quam credere poteſt, nempe quomodo Dominus redegerit rationalia & ſcientifica ad obedientiam, & quidem ita, quod non ipſa rationalia & ſcientifica, ſed affectiones aſſurgentes adverſus doctrinæ cœleſtia & ſpiritualia, nam his ſubjugatis rationalia & ſcientifica ad obedientiam redacta ſunt; & ſimul tunc in ordinem: hæc ſunt Angelis inter communiſſima, quæ fortaſſis homini ſunt inter ejus obſcuriſſima, aut non intelligibilia.

2542. Et loquutus eſt omnia verba illa in auribus eorum, quod ſignificet adhortationem ad confirmantia inde, uſque ut obedirent, conſtare poteſt a ſerie rerum in ſenſu interno, tum a ſignificatione aurium; ex ſerie rerum, ſunt plura confirmantia, quæ accedunt ad quodcunque quod rationale agnoſcit, aliunde enim non agnoſcit quam ex confirmantibus, inde eſt cum rationalia ad obedientiam rediguntur, ad confirmantia fit exhortatio, ea enim ſemper uſque inſtant & quaſi exſurgunt: ex ſignificatione aurium, aures in ſenſu interno Verbi ſignificant obedientiam, ex cauſa etiam correſpondentiæ, quæ eſt inter audire & obedire, quæ quoque correſpondentia latet in ipſa voce Audire, & magis in Auſcultare, cujus correſpondentiæ origo eſt ex altera vita, ubi qui obedientes ſunt & obtemperantes, ad Auris provinciam pertinent, imo ipſi Auditui correſpondent, quod eſt arcanum nondum notum; ſed hæc melius patebunt, ubi de Correſpondentia, ex Divina Domini Miſericordia, in ſequentibus agetur: quod Aures illa ſignificent, ex pluribus locis in Verbo conſtare poteſt, pro tempore licet modo afferre, quod apud Eſaiam, "Impingua cor populi hujus, & *Aures* ejus aggrava, & oculos

ejus

" ejus obline, ne forte videat oculis ſuis, & *auribus ſuis audiat*, & cor ejus " intelligat," VI : 10, ibi videre oculis eſt intelligere, & audire auribus, eſt percipere affectione, proinde obedire: ac ubi Dominus dicit, " Qui habet " *aurem ad audiendum, audiat*," Matth : XI : 15. Cap : XIII : 9. 43. Luc : VIII : 8. Cap : XIV : 35, non aliud ſignificatur.

2543. Quod timuerunt viri valde, ſignificet quod uſque ut averſarentur, conſtat ex ſignificatione timere hic, & a ſignificatione virorum : timere ſeu timor plura in ſe, ſicut omnis affectus, involvit, tametſi apparet ſimplex, nempe jacturam vitæ, famæ, honoris, lucri in mundanis; at jacturam boni & veri, & inde vitæ, in cœleſtibus; & quia hæc, etiam involvit averſationem pro illis quæ deſtruere ea conantur, & hoc quo magis homo in affectione boni & veri eſt; ipſi affectioni oppoſita eſt averſatio, quare hic per timere ſignificatur averſari; quanta averſatio fuerit Domino, conſtat ex zelo, in quo dicta ſunt illa quæ in Verſu nunc ſequente, qui zelus fuit pro Doctrina ut incontaminata eſſet ab omni rationali & ſcientifico: quod Viri ſignificent rationalia & ſcientifica, ſeu intellectualia quæcunque, n: 158. 265. 749. 915. 1007, oſtenſum eſt.

2544. Verſ: 9. *Et vocavit Abimelech Abrahamum, & dixit illi, quid feciſti nobis, & quid peccavi tibi, quod adduxiſti ſuper me & ſuper regnum meum peccatum grande; facta quæ non fient feciſti mecum.* Vocavit Abimelech Abrahamum & dixit illi, ſignificat cogitationem Domini ex doctrina fidei: quid feciſti nobis, & quid peccavi tibi, ſignificat redarguitionem ſui quod ſic cogitaverit: quod adduxiſti ſuper me & ſuper regnum meum peccatum grande, ſignificat quod ſic doctrina fidei & omnia doctrinalia in diſcrimine eſſent: facta quæ non fient feciſti mecum, ſignificat horrorem.

2545. Vocavit Abimelech Abrahamum & dixit illi, quod ſignificet cogitationem Domini ex Doctrina fidei, conſtare poteſt ex repræſentatione Abimelechi, tum Abrahami, & a ſignificatione dicere, de quibus aliquoties prius. Quid ſit cogitare ex doctrina fidei, non poteſt ad captum exponi, nam perceptio ejus rei non cadere poteſt quam in ideas angelicas, quibus id ſiſtitur in tanta luce cum repræſentativis cœleſtibus, ut vix aliquid deſcribi poſſit; ut conſtare poteſt, ſi diceretur, quod Cogitatio fuerit ex intellectuali vero, quod ſupra rationale quod inde ſpectavit; ſed quod perceptio, ex qua cogitavit, fuerit ex Divino Vero.

2546. Quod feciſti nobis, & quid peccavi tibi, quod ſignificet redarguitionem ſui quod ſic cogitaverit, conſtare poteſt ex affectu & zelo in his verbis, de quo mox prius n: 2543, propter id quod rationale & ſcientificum vellet exſurgere & intrare, & ſic aliquid commune habere in doctrina fidei, quæ eſt Divina.

2547. Quod adduxiſti ſuper me & ſuper regnum meum peccatum grande, quod ſignificet quod ſic doctrina fidei & omnia doctrinalia in diſcrimine eſſent, conſtat a ſignificatione Abimelechi, qui hic eſt *me*, quod ſit doctrina fidei, & ex ſignificatione regni, quod ſit verum doctrinæ ſeu doctrinale. Quod Regnum in ſenſu interno ſignificet vera doctrinæ, & in ſenſu

ſenſu oppoſito falſa doctrinæ, conſtat a Verbo, ut apud Jeremiam, "Formator omnium ille, & ſceptrum hæreditatis Ipſius, Jehovah Zebaoth nomen Ipſius; malleus Tu Mihi, arma belli, & diſpergam in Te *gentes*, & perdam in Te *Regna*," LI: 19. 20; ubi de Domino, qui quod non diſperſurus gentes, nec perditurus regna, conſtat, ſed quod illa quæ per gentes & regna ſignificantur, nempe mala & falſa quæ ſunt doctrinæ: apud Ezechielem, "Ecce accepturus filios Iſraelis ab inter gentes quo abiverunt, & congregabo eos e circuitu, & adducam eos in terram ſuam, faciam eos in *Gentem* unam in terra, in montibus Iſraelis, & Rex unus erit omnibus illis in Regem, & non erunt amplius in duas *Gentes*, & non dividentur amplius in duo *Regna*," XXXVII: 21. 22; Iſrael pro Eccleſia ſpirituali, Gens pro bono iſtius Eccleſiæ ſeu doctrinæ, quod gentes ſint bona, videatur n: 1259. 1260. 1416. 1849; Regnum pro veris illius; quod per gentes & regna ibi aliud quam gentes & regna ſignificetur, patet, nam dicitur de filiis Iſraelis ſeu Iſraelitis, quod congregandi & adducendi ſuper terram, qui tamen diſperſi inter gentes abiverunt in gentes: apud Eſaiam, "Confundam Ægyptum cum Ægypto, & pugnabunt vir contra fratrem ſuum, & vir contra ſocium ſuum, *urbs* contra *urbem*, *Regnum* contra *Regnum*," XIX: 2, ubi Ægyptus pro ratiociniis ex ſcientificis de veris fidei, n: 1164. 1165. 1186; urbs pro doctrinali, hic hæretico, n: 402. 2268. 2450, Regnum pro falſo doctrinalis, inde urbs contra urbem, & regnum contra regnum, pro quod hæreſes & falſa inter ſe pugnatura; ſimiliter ac per hæc quæ Dominus de Conſummatione ſæculi loquutus, apud Mattheum, "Excitabitur *Gens* contra *Gentem*, & *Regnum* contra *Regnum*," XXIV: 7: pro quod mala contra mala, & falſa contra falſa. Quæ Daniel prophetavit de quatuor Regnis, Cap: II: 37 ad 46, Cap: VII: 17 ad f: & de Regnis Mediæ & Perſiæ, Cap: VIII: 20 ad f: de Regnis Regis meridiei & regis ſeptentrionis, Cap: XI: & quæ Johannes in Apocalypſi etiam de Regibus & Regnis, nihil aliud ſignificant, & per Regna ibi modo ſtatus Eccleſiæ quoad vera & falſa intelliguntur; ſtatus monarchici & regnorum terræ in ſenſu literæ, ſunt ſtatus Eccleſiæ & Regni Domini in ſenſu interno, in quo ſenſu nihil niſi quam ſpiritualia & cœleſtia ſunt, Verbum enim Domini in ſe ſpectatum non eſt niſi ſpirituale & cœleſte, ſed ut legatur & capiatur ab homine quocunque, illa quæ cœli ſunt per talia quæ in terra, traduntur.

2548. Facta quæ non fient feciſti mihi, quod ſignificet horrorem, conſtat ex affectu in his verbis, tum a ſerie, quod nempe averſatus n: 2543; tum quod ex zelo redarguerit, n: 2546; hic nunc quod horruerit.

2549. Verſ: 10. 11. *Et dixit Abimelech ad Abrahamum, quid vidiſti, quod feceris verbum hoc. Et dixit Abraham, quia dixi, verumtamen nullus timor Dei in loco hoc, & occident me propter verbum uxoris meæ.* Dixit Abimelech ad Abrahamum, ſignificat ulteriorem cogitationem ex doctrina fidei: quid vidiſti quod feceris verbum hoc, ſignificat intuitionem in cauſam: dixit Abraham, ſignificat perceptionem quæ reſponſum: quia dixi, verumtamen nullus timor Dei in loco hoc, ſignificat cogitationem inde, quod nullum reſpectum

ſpectum haberent veri ſpiritualis in eo ſtatu in quo ſunt: & occident me propter verbum uxoris meæ, ſignificat quod ſic cœleſtia fidei quoque perirent ſi cogitarent quod ſolum ſpirituale verum conjungi potuiſſet cœleſti bono.

2550. Dixit Abimelech ad Abrahamum, quod ſignificet ulteriorem cogitationem ex doctrina fidei, conſtat ex illis ſupra n: 2545, ubi pæne eadem verba; hic quia iterum dictum eſt, ſignificat ulteriorem cogitationem, & quidem de cauſa: quid cogitatio ex doctrina fidei, videatur etiam ibi.

2551. Quid vidiſti quod feceris verbum hoc, quod ſignificet intuitionem in cauſam, patet abſque explicatione, tum ab iis quæ ſequuntur, ubi cauſa dicitur. Quod ita ordine in ſenſu interno ſiſtatur, quomodo Dominus perceperit & cogitaverit de doctrina fidei, & de rationali num conſuleretur, cauſa eſt, quia angelicum eſt de illis in tali ſerie cogitare, Verbi ſenſus internus eſt imprimis pro Angelis, ita eorum perceptionibus & cogitationibus adaptatus; in ſuis delectabilibus, imo beatis & felicibus ſunt, cum de Domino, Ipſius Divino & Humano, & de hoc quomodo Divinum factum, cogitant, nam circumfunduntur ſphæra cœleſti & ſpirituali, quæ plena eſt Domino, ita ut dici queat quod ſint in Domino, inde nihil beatius & felicius eſt illis, quam ſecundum illa quæ ſphæræ ſunt & affectionis inde, cogitare; ſimul etiam tunc inſtruuntur & perficiuntur, in eo imprimis, quomodo Dominus per gradus, ſicut adolevit, humanum, in quod natus, Divinum ex propria potentia fecerit, ita quomodo per ſcientias & cognitiones, quas Sibi Ipſi revelavit, rationale ſuum perfecit, umbras ejus ſucceſſive diſcuſſit, & illud in Divinam lucem immiſit: hæc & innumerabilia alia, ſiſtuntur coram Angelis cœleſti & ſpirituali modo cum mille & mille repræſentativis in luce vitæ, cum Verbum legitur. Sed hæc, quæ Angelis tam pretioſa, ſunt hominibus ſicut levia, quia ſupra captum, ita in umbra eorum intellectus; & viciſſim, quæ ſunt hominibus pretioſa, ut ſunt illa in quibus mundana, ſunt Angelis levia, quia infra ſtatum, ita in umbra eorum ſapientiæ; ita, quod mirum, quæ veniunt in umbram hominis, & pæne in ejus contemtum, illa tranſeunt in lucem Angelorum, & in affectionem, ut ſunt plura quæ ſenſus interni Verbi ſunt.

2552. Dixit Abraham, quod ſignificet perceptionem quæ reſponſum, conſtat ex ſignificatione dicere in hiſtoricis Verbi, de qua multoties prius, ut n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2061. 2080. 2238. 2260. 2271. 2287. Quod cogitatio Domini ex doctrina fidei, ſignificetur per quod dixit Abimelech ad Abrahamum, at perceptio quæ reſponſum, per quod dixit Abrahamus, ita ſe habet, Perceptio eſt ſuperius & fuit Domino ex ipſo Divino, ſed Cogitatio eſt inferius, & fuit Domino ex ipſo intellectuali; & quia perceptio erat ex qua cogitatio, ita reſponſum cogitationis erat ex perceptione; hoc illuſtrari poteſt per aliquod inſtar apud hominem, homo cœleſtis non poteſt cogitare niſi ex perceptione, & homo ſpiritualis non niſi ex conſcientia, n: 2515; perceptio illius ſicut conſcientia eſt ex Domino, & non ipſi apparet unde eſt, ſed cogitatio ejus eſt ex rationali & apparet ei

ſicut ex ſe; ita quoque cum cogitat de aliqua re ex rationali, tunc concluſio cogitationis ſeu reſponſum venit ex perceptione ſeu ex conſcientia; proinde reſpondetur ei a Domino ſecundum ſtatum ejus vitæ, affectionem, & doctrinæ verum conformiter implantatum ſeu impreſſum.

2553. Quia dixi, verumtamen nullus timor Dei in loco hoc, quod ſignificet cogitationem inde, quod nullum reſpectum haberent veri ſpiritualis in eo ſtatu in quo ſunt, conſtat ex ſignificatione timoris Dei, quod ſit reſpectus Veri Divini ſeu ſpiritualis; & a ſignificatione loci, quod ſit ſtatus, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377. Ipſa res ita ſe habet; homo non capere poteſt aliquod doctrinale pure ſpirituale & cœleſte, hoc eſt, Divinum, quia tranſcendit infinite captum ejus, ita quoque fidem; omnes cogitationes hominis terminantur in naturalibus quæ ſunt ejus ſenſualium, quicquid non ex his & ſecundum hæc dicitur, hoc non comprehenditur, ſed perit, ſicut viſus interminatus, in quodam oceano aut univerſo; quare ſi doctrinalia coram homine exponerentur aliter, prorſus non reciperentur, ita nullus reſpectus pro illis haberetur, quod ſatis conſtare poteſt ex ſingulis in Verbo, ibi ipſa pure Divina ob eandem cauſam naturaliter imo ſenſualiter exponuntur, ut quod Jehovæ ſint aures, ſint oculi, ſint facies, ſint affectiones ſicut homini, ſit ira, & plura: hoc adhuc magis eo tempore cum Dominus venit in mundum, tunc ne quidem ſciebant quid cœleſte & ſpirituale, ne quidem quod internum; ſolum terreſtria & mundana, & ſic externa, mentis eorum omnia tenebant, ſicut ipſorum Apoſtolorum, qui Regnum Domini ſicut Regnum mundi fore autumabant, & ideo petierunt, ut unus a dextris, alter a ſiniſtris, ſederet, & diu putarunt, quod ſuper duodecim thronis ſederent judicaturi duodecim tribus Iſraelis, non adhuc ſcientes quod in altera vita illi ne quidem minimum unius hominis poſſent judicare n: 2129 ad f: intuitio in hunc ſtatum generis humani, fuit cauſa quod a Domino primum cogitatum ſit, num rationale eſſet conſulendum in doctrina fidei, & hoc ex amore, qui fuit, ut conſuleretur omnium ſaluti, & quod Verbum non periret.

2554. Quod occident me propter verbum uxoris meæ, ſignificet quod ſic cœleſtia fidei quoque perirent, ſi cogitarent quod ſolum ſpirituale verum conjungi potuiſſet cœleſti bono, conſtat ex ſignificatione occidere, quod ſit perire; & a ſignificatione uxoris, quod ſit ſpirituale verum conjunctum cœleſti bono, de qua n: 2507. Hæc altera cauſa eſt cur ita cogitatum, quæ ita ſe habet, Divinum Bonum, quod hic cœleſte bonum vocatur, Divino Vero, quod hic ſpirituale verum dicitur, unitum eſt quaſi conjugio, n: 2508; & tametſi Divinum Bonum ſoli Divino Vero ita unitum eſt, uſque influit in Vera inferiora, & cum illis ſe conjungit, ſed non ſicut conjugio, influit enim in vera rationalia, quæ modo ſunt apparentiæ veri, & cum illis ſe conjungit; imo etiam in vera ſcientifica & ſenſualia, quæ vix aliud ſunt quam fallaciæ, & cum iis ſe conjungit; niſi ita, nuſquam aliquis homo ſalvari potuiſſet, videatur de his in Parte Prima n: 1831. 1832: ut Divinum Bonum cum illis & his poſſet conjungi, & ſic ſalvari homo, etiam cauſa

ſuit adventus Domini in mundum, nam abſque Humano Domini Divino facto nuſquam aliqua conjunctio, ſed per Ipſum eſt conjunctio. Præter hoc arcanum, etiam plura adhuc arcana ſunt in his verbis, "Quod occident me "propter verbum uxoris meæ," quibus ſignificatur quod ſic cœleſtia fidei perirent, ſi cogitarent quod ſolum ſpirituale verum conjungi potuiſſet cœleſti bono, nempe hoc, cum nullum reſpectum haberent veri ſpiritualis quod ſic etiam bonum cœleſte periret, illo enim rejecto perit hoc: tum quoque hoc, niſi dictum, quod adorarent Patrem, tametſi nullus aditus ad Ipſum quam per Filium, & qui videt Filium videt Patrem, Joh: xiv: 8 ad 12, nec receptum fuiſſet; præter adhuc alia.

2555. Verſ: 12. 13. *Et etiam vere ſoror mea, filia patris mei illa, verumtamen non filia matris meæ; & facta mihi in uxorem. Et factum, quando fecerunt, diſcedere me Deus e domo patris mei, & dixi illi, hæc bonitas tua, quam facias mecum, ad omnem locum quo venerimus, dic mihi, frater meus ille.* Et etiam vere ſoror mea eſt, ſignificat quod verum rationale talem affinitatem haberet: filia patris mei illa, verum non filia matris meæ, ſignificat quod rationale conceptum ſit ex bono cœleſti ut a patre, non autem ex ſpirituali vero ut a matre: & facta mihi in uxorem, ſignificat quod verum ſpirituale conjunctum ſit cœleſti media rationalitate: & factum quando fecerunt diſcedere me Deus e domo patris mei, ſignificat cum relinqueret ſcientificum & apparentias inde, cum jucundis eorum, quæ hic ſunt domus patris ſui: & dixi illi, ſignificat cogitationem tunc: hæc bonitas tua quam facias mecum, ſignificat quod inde tunc haberet hoc ſolatium: ad omnem locum quo venerimus, ſignificat omnia quæ concluderet poſtea de vero rationali: dic mihi frater meus ille, ſignificat quod diceretur quod rationale verum adjunctum eſſet cœleſti bono.

2556. Quod etiam vere ſoror mea, ſignificet quod verum rationale talem affinitatem haberet, conſtat a repræſentatione Saræ ut ſororis, quod ſit verum rationale, de qua n: 2508, tum a nunc ſequentibus, quod agatur de nativitate rationalis, & ejus inde affinitate. In genere tenendum, quod omnia & ſingula apud hominem vere rationalem, hoc eſt, regeneratum, omnia ejus affectionum, ejus perceptionum, & ejus cogitationum, ſint quaſi conſanguinitate & affinitate, inter ſe conjuncta; ita enim diſpoſita ſunt, ut ſe mutuo ſpectent ſicut familiæ unius domus, & hoc diſtinctiſſime, inde ſecundum affinitates, in quibus ſunt, reproducuntur; hoc trahunt ab influxu cœli, hoc eſt, Domini per cœlum; apud hominem, qui vere rationalis eſt, hoc eſt, regeneratus, omnia diſpoſita ſunt in ordinem, qualis eſt in cœlo, & hoc ab influxu; inde homini facultas cogitandi, concludendi, judicandi, & reflectendi, quæ tam mirabilis eſt, ut excedat omnem ſcientiam & ſapientiam humanam, & indefinite analyſes, quas humana induſtria inde depromplit. Quod hæc ignorata ſint huc uſque, eſt quia non creditum fuit, quod omnia affectionum, perceptionum, & cogitationum, influant, malarum ab inferno, & probarum e cœlo, ita quod nexum habeant cum illis quæ extra ſunt, cum tamen ita ſe habet, quod homo quoad ſpiritum ſuum ita conjunctus ſit cum

illis

illis qui extra eum, ut ſi privaretur nexu inde, ne quidem momento viveret; quod etiam ſciri poteſt inde, quod inconnexum nuſquam detur, & quod inconnexum pereat momento.

2557. Quod filia patris mei illa, verumtamen non filia matris meæ, ſignificet quod rationale conceptum ſit ex bono cœleſti ut a patre, non autem ex ſpirituali vero ut a matre, conſtare poteſt a conceptione rationalis, quod nempe fiat per influxum boni cœleſtis Divini in affectionem ſcientiarum, de qua n: 1895. 1902. 1910. Hic duo arcana ſunt, unum quod rationale hominis concipiatur a Bono cœleſti Divino ut a patre, & quod aliter nullum rationale exiſtat; alterum eſt, quod rationale non concipiatur a ſpirituali vero ut a matre: quod Primum attinet, nempe quod rationale hominis concipiatur a Bono cœleſti Divino ut a patre, & quod aliter nullum rationale exiſtat, conſtare poteſt ab illis quæ prius n: 1895. 1902. 1910, dicta ſunt, tum ab illis quæ unicuique homini nota eſſe poſſunt, ſi reflectit; notum enim eſt, quod homo in nullam ſcientiam, nec in ullum rationale naſcatur, ſed modo in facultatem recipiendi illa; tum quod dein per gradus omnia diſcat & imbuat, & hoc imprimis per ſenſualia auditus & viſus, & ſicut diſcit & imbuit, ita rationalis fiat; quod hæc fiant per viam corporis, hoc eſt, externam, quia per auditum & viſum, patet: at quod homo non novit, quia ſuper id non reflectit, eſt, quod jugiter aliquid ab interiori influat, quod recipit illa quæ ita intrant & inſinuantur, & diſponit in ordinem; quod influit, & recipit, ac diſponit, eſt Bonum cœleſte Divinum, quod a Domino, inde vita eorum, inde ordo, & inde conſanguinitates & affinitates inter ſingula, ut dictum eſt; ex his conſtare poteſt, quod rationale hominis ſit a Bono cœleſti Divino ut a patre, ſecundum verba in hoc verſu, "eſt filia patris mei illa." Alterum quod attinet, nempe quod rationale non conceptum ſit ex ſpirituali vero ut a matre, conſtare poteſt ex illis quæ n: 1902 dicta ſunt: ſi enim verum ſpirituale influeret ab interiori, ſicut bonum, tunc naſceretur homo in omne rationale, & ſimul in omne ſcientificum, ſic ut non opus haberet quicquam addiſcere; ſed quia homo talis eſt, quod ex hæreditario ſit in omni malo, & inde in omni falſo, at ita, ſi ipſa vera quoque influerent, illa adulteraret & falſificaret, ac ſic homo periret in æternum, proviſum eſt a Domino, ut nihil veri influat per internum hominis, ſed modo per externum ejus; ex his conſtare poteſt, quod rationale hominis non ſit ex ſpirituali vero, ut a matre, ſecundum verba in hoc Verſu, verumtamen non filiæ matris meæ. Secundum ſimilem ordinem placuit Domino, ut quoque Rationale Ipſius formaretur, ob cauſam, ut Humana apud ſe Divina ex propria potentia faceret, & Divinum ſpirituale Verum Divino cœleſti Bono, & Divinum cœleſte Bonum Divino ſpirituali Vero, implantaret & uniret.

2558. Quod facta mihi in uxorem, ſignificet quod verum ſpirituale conjunctum ſit cœleſti media rationalitate, conſtat a repræſentatione Saræ ut uxoris Abrahami, quod ſit verum ſpirituale conjunctum bono cœleſti, de qua n: 2507; & ex repræſentatione ejuſdem, ut ſororis, quod ſit verum

rationale,

rationale, de qua n: 2508; inde ſignificatur, per quod ex ſorore facta ſit uxor, quod media rationalitate verum ſpirituale conjunctum ſit cœleſti: quomodo hæc ſe habent, conſtare poteſt ex illis quæ mox ſupra n: 2557, dicta ſunt.

2559. Factum quando fecerunt diſcedere me Deus e domo patris mei, quod ſignificet cum relinqueret ſcientificum & apparentias inde, cum jucundis eorum, quæ hic ſunt domus patris, conſtat a ſignificatione diſcedere, quod ſit relinquere; & a ſignificatione domus, quod ſit bonum, n: 2233. 2234, hic bonum jucundi ex ſcientificorum & rationalium apparentiis, omne enim jucundum apparet ut bonum: quod hic per domum patris ſignificentur jucunda ſcientificorum & rationalium, proinde apparentiarum eorum, ex eo venit, quia prædicantur de Abrahamo, cum diſceſſit e domo patris ſui, tunc enim Abraham cum domo patris ſui coluit alios deos, videatur n: 1356. 1992, inde eſt, quod dicatur in plurali, *fecerunt diſcedere me Deus*; dicendum, quod etiam ſecundum linguam originalem, *fecerunt errare me dii*, ſed quia Dominus repræſentatur per Abrahamum, dicetur, fecerunt diſcedere me deus: quia prima ſcientifica & inde rationalia apud Dominum fuerunt humana, imbuta hæreditario ex matre, ita non pure Divina, inde eſt quod per primum ſtatum Abrahami repræſententur; ſed quouſque repræſentationes vadunt, videatur n: 665. 1097. fin: 1361. 1992.

2560. Et dixi illi, quod ſignificet cogitationem tunc, conſtat a ſignificatione dicere, quod ſit cogitare, de qua prius aliquoties.

2561. Quod hæc bonitas tua quam facies mecum, ſignificet quod inde tunc haberet hoc ſolatium, conſtare poteſt ab illis quæ præcedunt, & ab illis quæ ſequuntur, ita abſque ulteriore explicatione.

2562. Ad omnem locum quo venerimus, quod ſignificet omnia quæ concluderet poſtea de vero rationali, conſtat a ſignificatione loci, quod ſit ſtatus, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377; ſtatus rei, de qua hic agitur, eſt ſtatus concluſionis de vero rationali, quod diceretur rationale verum adjunctum eſſe cœleſti bono, ut ſequitur.

2563. Quod dic mihi frater meus ille, ſignificet quod diceretur quod rationale verum adjunctum eſſet cœleſti bono, conſtare poteſt ab illis ſupra n: 2524, ubi pæne eadem verba.

2564. Verſ: 14. *Et accepit Abimelech gregem & armentum, & ſervos & ancillas, & dedit Abrahamo; & reſtituit illi Sarah uxorem ejus.* Accepit Abimelech, ſignificat quod doctrina fidei: gregem & armentum, ſignificat locupletata ſit bonis rationalibus & bonis naturalibus: & ſervos & ancillas, ſignificat quod etiam veris rationalibus & veris naturalibus tum affectionibus eorum: & dedit Abrahamo, ſignificat quod Domino: & reſtituit illi Sarah uxorem ejus, ſignificat quando Divinum ſpirituale adjunctum erat Divino cœleſti.

2565. Quod accepit Abimelech, ſignificet quod doctrina fidei, conſtat a ſignificatione Abimelechi, quod ſit doctrina fidei, de qua n: 2504. 2509. 2510:

2566.

2566. Quod gregem & armentum, ſignificet quod locupletata ſit bonis rationalibus & bonis naturalibus, conſtat a ſignificatione gregis & armenti; grex vocantur illi intra Eccleſiam, qui vere rationales ſunt, hoc eſt, interni homines; inde eſt, quod per gregem ſignificentur quoque abſtracte ipſa bona rationalia ſeu interna, de qua ſignificatione gregis, videatur n: 343. 415. 1565: Armentum autem vocantur illi intra Eccleſiam, qui naturales ſunt, hoc eſt, externi homines; inde etiam per armentum ſignificantur quoque abſtracte ipſa bona naturalia ſeu externa, de qua ſignificatione armenti, videatur n: 2180; quod per Beſtias talia ſignificata ſint, n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 776. 1823. 2179, oſtenſum eſt: quod accepit Abimelech & dedit, ſignificat quod doctrina fidei locupletata ſit, nam, ut dictum, per Abimelechum ſignificatur doctrina fidei.

2567. Quod ſervos & ancillas, ſignificet quod etiam veris rationalibus & veris naturalibus, tum affectionibus eorum, conſtat ex ſignificatione ſervorum & ancillarum; ſervi & ancillæ paſſim nominantur in Verbo, & per illa in ſenſu interno ſignificantur ea quæ inferiora & viliora ſunt reſpective, ut ſunt rationalia & naturalia reſpective ad ſpiritualia & cœleſtia; per vera naturalia intelliguntur ſcientifica omnis generis, nam hæc ſunt naturalia: quod per ſervos & ancillas in Verbo illa ſignificentur, patet a ſenſu interno verborum ubi nominantur, ut apud Eſaiam, "Miſerebitur Jehovah Jacobi, & eliget "adhuc Iſraelem, & ponet eos ſuper humo ſua, & adhærebit peregrinus "eis, & adjungent ſe domui Jacobi, & accipient eos populi, & deducent "eos ad locum ſuum, & hæreditabunt ſibi illos domus Iſraelis ſuper humo "Jehovæ in *Servos* & *Ancillas*," XIV: 1. 2; ibi Jacobus pro Eccleſia externa, Iſrael pro interna, peregrini pro illis qui inſtruuntur in veris & bonis, n: 1463. 2025; ſervi & ancillæ pro veris naturalibus & rationalibus cum affectionibus eorum, quæ ſervitura Eccleſiæ per Jacobum & Iſraelem intellectæ; quod non hic Jacob & Iſrael, ſeu Judæi & Iſraelitæ, intellecti ſint, patet, hi enim diſperſi inter gentes facti ſunt gentes, Judæi adhuc hoc fovent & exſpectant, & quidem ſecundum literam, quod nempe peregrini adhærebunt, quod populi eos deducent, & erunt illis in ſervos & ancillas, cum tamen ne quidem minimum de Judæis & Iſraelitis in propheticis Verbi, ubi nominantur, intelligitur; quod manifeſtum iis eſſe poteſt etiam ex eo, quod de Iſraele æque ac de Jehuda paſſim dicatur quod reducerentur. Apud Eundem, "Ecce Jehovah evacuans terram, & exaniniens eam, & depravabit facies ejus, & diſpergere faciet habitatores ejus, & erit ſicut populus "ita ſacerdos, ſicut *Servus* ita dominus ejus, ſicut *Ancilla* ita domina ejus," XXIV: 1. 2: hic Terra pro Eccleſia, n: 662. 1066. 1067. 1850, quæ evacuatur & exinanitur, & ejus facies depravatur, & habitatores diſperguntur, cum amplius non vera & bona interiora, quæ ſunt populus & ſacerdos, nec vera & bona exteriora, quæ ſunt ſervus & ancilla, quod fit cum externa dominantur ſuper interna: apud Eundem, "Producam e Jacobo ſemen, & "ex Jehuda hæredem montium meorum, & poſſidebunt eam electi mei,

"&

" & *Servi* mei habitabunt ibi," LXV: 9; ibi Jacobus pro Eccleſia externa, Jehudas pro Eccleſia interna cœleſti, electi pro bonis, ſervi pro veris ejus: apud Joelem, " Effundam ſpiritum meum ſuper omnem carnem, & prophe-" tabunt filii veſtri & filiæ veſtræ; etiam ſuper *Servos* & *Ancillas* in diebus " illis effundam ſpiritum meum," III: 1. 2; ubi de Regno Domini, prophetare pro docere, n: 2534, filii pro ipſis veris, n: 489. 491. 533. 1147, filiæ pro ipſis bonis, n: 489. 490. 491; ſervi & ancillæ pro veris & bonis inferioribus, ſuper quæ ſpiritus effundi dicitur, quando accedunt & confirmant; hic & alibi, quod per ſervos & ancillas talia ſignificentur, non ita apparet, tam ex idea communi ſervorum & ancillarum, quam ex hiſtorico apparente: apud Johannem, " Vidi unum Angelum ſtantem in ſole, qui " clamavit voce magna dicens avibus volantibus in medio cœlo; come-" datis carnes Regum, & carnes chiliarchorum, & carnes fortium, & carnes " equorum & ſedentium ſuper illis, & carnes omnium liberorum & *Ser-" vorum* & parvorum & magnorum," Apoc: XIX: 17. 18; quod hic non ſint carnes regum, chiliarchorum, fortium, equorum, ſedentium ſuper iis, liberorum & ſervorum, quas comederent, patet, ſed quod vera Eccleſiæ interna & externa, quæ iis carnes facta. Quod Servi ſignificent vera, & ancillæ bona, quæ inſerviunt, & ſic ſerviunt veris & bonis ſpiritualibus & cœleſtibus, manifeſtius conſtat a Legibus in Eccleſia repræſentativa latis pro Servis & Ancillis, quæ Leges omnes ſpectant ſtatum Eccleſiæ & Regni Domini in communi & particulari, & quomodo vera & bona inferiora, quæ ſunt naturalia & rationalia, ſervitura ſint ſpiritualibus & cœleſtibus, ita Divinis: ut quod *Servus Hebræus* & *Serva Hebræa*, ſeptimo anno eſſet liber, & quod tunc donaretur de grege, de area, & torculari; Exod: XXI: 2. 6. Deut: XV: 12 ad 15. Jerem: XXXIV: 39 ad 43. Quod uxor eſſet libera, ſi cum eo in ſervitium intraverit, ſi autem dominus dederit ei uxorem, quod uxor & liberi eſſent domini, " Exod: XXI: 3. 4. Quod frater pauper emtus non ſerviret ſerviliter, ſed ſicut mercenarius & inquilinus, jubilæo, una cum liberis exiret," Levit: XXV: 39 ad 43. Si frater emeretur a peregrino inquilino, quod poſſet redimi, & quod exiret anno jubilæi, Levit: XXV: 47 ſeq: Quod ex gentibus circum, emerentur Servi & Ancillæ, & ex filiis inquilinorum peregrinantium, quodque ii eſſent poſſeſſio eorum perpetua, quibus imperarent, non autem filiis Iſraelis, Levit: XXV: 44. 45. 46. Quod ſervus ſi non vellet exire ſervitio, ſubula per aurem ejus ad oſtium daretur, & eſſet ſervus perpetuus; ſimiliter etiam ſi ancilla, Exod: XXI: 6, Deut: XV: 16. 17. Si quis percuſſerit Servum ſuum aut Servam ſuam baculo, ut moreretur, quod vindicaretur; at ſi ſupervixerit die vel diebus, quod liber eſſet, quia argentum ejus, Exod: XXI: 20. 21. Si percuſſerit oculum aut dentem ſervi, quod exiret liber, Exod: XXI: 26. 27. Si bos Servum aut Ancillam feriret, ut moreretur, quod penderet 30 ſiclos domino ejus, & bos lapidaretur, Exod: XXI: 32. Quod non concluderetur Servus, qui ſe eripuerit a Domino, ſed habitaret in loco ubi volupe, nec affligeretur, Deut: XXIII: 16. 17. Quod Servus emtus argento & circumciſus comederet

deret Paſcha, Exod: XII: 45. Quod filia alicujus emta non exiret ſervitio, ſicut ſervi; ſi mala, quod dominus non venderet eam alienigenæ: ſi deſponſaretur filio, quod eſſet ſicut filia; ſi alteram acceperit, quod alimentum, tegumentum, & debitum conjugiale non diminueret; ſi hæc non fecerit, quod gratis ſervitio exiret, Exod: XXI: 7 ad 12: Hæ omnes Leges originem ducunt a legibus veri & boni in cœlo, & ad illas ſe in ſenſu interno referunt, ſed partim per correſpondentia, partim per repræſentativa, & partim per ſignificativa, at poſtquam Eccleſiæ repræſentativa & ſignificativa, quæ extima ac infima cultus fuerunt, abolita ſunt, etiam illarum neceſſitas ceſſavit; ſi itaque Leges iſtæ, ex Legibus ordinis veri & boni, & ex repræſentativis ac ex ſignificativis, evolverentur, pateret, quod per Servos nihil aliud ſignificetur, quam vera rationalia & ſcientifica, quæ vera inferiora ſunt, ac ideo ſervire debet Veris ſpiritualibus, & quod per Ancillas bona eorum, quæ quia etiam inferiora ſunt, quidem ſervire debent, ſed alio modo, quare quædam leges latæ de Ancillis differunt a legibus latis de ſervis; nam vera in ſe ſpectata ſunt magis ſervi quam bona eorum. Per *Jus Regium* apud Samuelem, nec aliud in ſenſu interno ſignificatur, quàm Jus veri, & quoque jus falſi, cum dominari incipit ſuper verum & ſuper bonum, quod conſtare poteſt ab explicatione verborum, per quæ deſcriptum eſt, "Hoc erit "*Jus Regis* qui regnabit ſuper vos, filios veſtros ſumet, & ponet ſibi ad "currus ſuos, & ad equites ſuos, & current ante currus ejus; filias veſtras "ſumet in aromatarias, & in coquas, & in piſtrices; *Servos* veſtros, & "*Ancillas* veſtras, & juvenes veſtros optimos, & aſinos veſtros, ſumet & "faciet ad opus ſuum; gregem veſtrum decimabit; tandem *vos eritis in* "*ſervos*: & clamabitis in die iſto propter Regem veſtrum, quem elegiſtis "vobis, & non reſpondebit Jehovah vobis in die iſto," 1 Sam: VIII: 11. 13. 16. 17. 18: quod per Regem ſignificetur Verum, videatur n: 1672. 2015. 2069, ita in oppoſito ſenſu, non vera, hoc eſt, falſa; per Filios quos poneret ſibi ad currus & ad equites ſuos, ſignificantur vera doctrinæ, quæ inſervitura principiis falſi, quæ ſunt currus & equites; per Filias, quas ſumeret in aromatarias, coquas, & piſtrices, ſignificantur bona doctrinæ, per quæ jucundabit illa, & faventia faciet; per Servos & Ancillas, juvenes, & aſinos, per quos faciet opus ſuum, ſignificantur rationalia & ſcientifica, quibus confirmabit illa; per Gregem quem decimabit, ſignificantur reliquiæ boni quas violabit; & per quod eſſent in ſervos, ſignificatur quod facturus, ut cœleſtia & ſpiritualia Verbi & doctrinæ, loco quod dominarentur, falſis ejus principiorum, & malis ejus cupiditatum, confirmandis, inſervitura; nam nihil non infunditur principiis falſi ut confirmans, falſe applicando, ſiniſtre interpretando, pervertendo, rejiciendo illa quæ non favent; quare additur, ſi clamaveritis in die illo propter Regem veſtrum, quem elegiſtis vobis, non reſpondebit Jehovah in die iſto.

2568. Supra in hoc Capite dictum, quod doctrina nullà fieret, ſi conſuleretur rationale, n: 2516. 2538, & quod nec conſultum fuerit, n: 2519. 2531; hic autem dicitur, quod doctrina fidei locupletata ſit bonis & veris

tam

tam rationalibus quam naturalibus; hæc primo intuitu apparent ſicut forent ſibi adverſa & contraria, ſed uſque non ſunt: quomodo apud Dominum fuit, dictum eſt; at quomodo apud hominem, dicendum; apud hominem prorſus aliud eſt ex rationalibus ſpectare doctrinam fidei, & aliud ex doctrina fidei ſpectare rationalia; ex rationalibus ſpectare doctrinam fidei, eſt non prius credere Verbo ſeu doctrinæ quæ inde, quam cum ex rationalibus perſuadetur quod ita ſit; at ex doctrina fidei ſpectare rationalia, eſt primum credere Verbo ſeu doctrinæ inde, & dein eadem confirmare per rationalia; illud eſt inverſus ordo, & facit ut nihil credatur, hoc autem eſt genuinus ordo, & facit ut melius credatur; illud eſt, quod morieris propter mulierem, quibus ſignificatur, quod doctrina fidei nulla fieret ſi conſuleretur rationale, n: 2516. 2538, hoc autem, quod Abimelech dedit gregem & armentum, & ſervos & ancillas, quibus ſignificatur quod doctrina fidei locupletata ſit bonis & veris rationalibus & naturalibus: de his multum agitur in Verbo in ſenſu ejus interno, imprimis ubi de Aſchure & de Ægypto, ex cauſa, quia dum doctrina fidei ſpectatur ex rationalibus, hoc eſt, non prius creditur quam homo ex illis perſuadetur quod ita ſit, quod tunc non modo nulla fiat, ſed etiam negetur quicquid ibi; at dum ex doctrina fidei ſpectantur rationalia, hoc eſt, quod credatur Verbo, & dein eadem confirmentur per rationalia, quod tunc doctrina vivat, & affirmetur quicquid ibi: ſunt itaque duo principia, unum quod ducit ad omnem inſipientiam & inſaniam, alterum quod ducit ad omnem intelligentiam & ſapientiam; illud principium eſt negare omnia, ſeu dicere corde ſuo quod non credere poſſit illa, priuſquam convincatur ab illis quæ capere aut ſentire poteſt, hoc principium eſt quod ducit ad omnem inſipientiam & inſaniam, & dicendum eſt Principium negativum; alterum principium eſt affirmare illa quæ doctrinæ ex Verbo ſunt, ſeu apud ſe cogitare & credere quod vera ſint quia Dominus dixit, hoc principium eſt quod ducit ad omnem intelligentiam & ſapientiam, & dicendum eſt Principium affirmativum: qui ex Principio negativo cogitant, quo plus conſulunt rationalia, quo plus ſcientifica, & quo plus philoſophica, eo plus conjiciunt & præcipitant ſe in tenebras, uſque tandem ut negent omnia, cauſæ ſunt, quia nemo capere poteſt ex inferioribus ſuperiora, hoc eſt, ex illis ſpiritualia & cœleſtia, minus adhuc Divina, quia tranſcendunt omnem intellectum, & præterea involvuntur tunc ſingula negativis ex principio; viciſſim autem, qui ex principio affirmativo cogitant, ii poſſunt ſe confirmare per quæcunque rationalia, & per quæcunque ſcientifica, imo per philoſophica, per quæ uſquam poſſunt, ſunt enim ea omnia illis confirmantia, & dant eis ideam pleniorem rei. Præterea ſunt, qui in dubio ſunt antequam negant, & ſunt qui in dubio antequam affirmant; qui in dubio ſunt antequam negant, ſunt ii qui inclinant ad vitam mali, quæ vita cum aufert, tunc quantum cogitant de illis, tantum negant; qui autem in dubio ſunt antequam affirmant, ſunt ii qui inclinant ad vitam boni, ad quam cum flecti ſe patiuntur a Domino, tunc quantum tum cogitant de iis, tantum affirmant. Quia de his ulterius in Verſibus qui ſequuntur, agitur,

licet, ex Divina Domini Miſericordia, ea ibi plenius illuſtrare; videatur n: 2588.

2569. Quod dedit Abrahamo, ſignificet quod Domino, conſtat a repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus, de qua multoties prius. Et reſtituit illi Sarah uxorem ejus, quod ſignificet quando Divinum ſpirituale adjunctum eſſet Divino cœleſti, conſtat a ſignificatione Saræ uxoris, quod ſit Verum Spirituale adjunctum Bono cœleſti, de qua n: 2507: quis ſenſus internus verborum in hoc Verſu ſit, ex dictis patet, nempe quod Domino, cum unitum in Ipſo Humanum Divino & Divinum Humano, fuerit Omniſcientia non modo Divinorum cœleſtium & ſpiritualium, ſed etiam infracœleſtium & infraſpiritualium, hoc eſt, rationalium & naturalium; nam ex Divino, ut ex Sole omnis lucis, ſingula ut præſentia videntur.

2570. Verſ: 15. *Et dixit Abimelech, ecce terra mea coram te, in bono in oculis tuis habita.* Dixit Abimelech, ecce terra mea coram te, ſignificat perceptionem Domini de doctrina amoris & charitatis: in bono in oculis tuis habita, ſignificat quod in omni eſſet ubi bonum.

2571. Dixit Abimelech ecce terra mea coram te, quod ſignificet perceptionem Domini de doctrina amoris & charitatis, conſtat a ſignificatione dicere, quod ſit cogitare, de qua n: 2506; & a ſignificatione terræ, quod hic ſit doctrina amoris & charitatis; Terra in ſenſu interno varia ſignificat, n: 620. 636. 1067, at quid ſignificat, ex ſerie rerum conſtat; ſignificat enim Externum hominem Eccleſiæ, cum Cœlum Internum, n: 82. 913. 1411. 1733; ſignificat etiam tractum ubi Eccleſia, n: 662, 1066; ſignificat ipſam Eccleſiam, tum univerſaliter Regnum Domini in cœlis & in terris, ex eo quod terra Canaan ſeu terra ſancta illud repræſentabat, n: 1437. 1585. 1607: idem quoque Novum cœlum & nova terra, n: 1733. 1850. 2117. 2118; & quia hominem Eccleſiæ, Eccleſiam, & Regnum Domini, etiam ſignificat illud quod eſſentiale eorum eſt, nempe amorem in Dominum & charitatem erga proximum, nam inde pendent, n: 537. 540. 547. 553. 2130; proinde doctrinam amoris & charitatis, quæ eſt Eccleſiæ, & quæ hic eſt terra Abimelechi, nam per Abimelechum ut Regem ſignificatur doctrina fidei, ut oſtenſum, per terram autem ejus, unde & ubi ille, doctrina amoris & charitatis, unde & ubi fides. Quod hactenus cogitatio Domini fuerit de doctrina fidei, nunc autem de doctrina amoris & charitatis, inde eſt, quia Dominus Humanum adjunxit Divino per vera, quæ ſunt fidei, tametſi ſimul per Divina Bona, quæ ſunt amoris, in veris, ſecundum ordinem, per quem etiam homo fit ſpiritualis & cœleſtis, ſed non Divinus qui vitam habet in ſe, ut Dominus: at cum in Domino conjugium Divinum Veri & Boni, ac Boni & Veri, factum, quod ſignificatur per quod Abimelechus reſtituit Saram uxorem Abrahamo, n: 2569, tunc cogitatio fuit de doctrina amoris & charitatis, hoc quoque ſecundum ordinem, cum enim homo factus eſt ſpiritualis & cœleſtis, tunc non amplius cogitat ex vero ſed ex bono, at non ex Divino Bono unito Divino Vero, ſicut Dominus: hæc cauſa eſt, quod nunc primum nominetur doctrina amoris & charitatis, ta-

metſi

metſi doctrina fidei in ſe ſpectata eadem eſt, & ſemper perceptio & cogitatio Domini fuerit ex Amore Divino in ſingulis fidei. Inde eſt, quod doctrina amoris & charitatis ſit ipſa Doctrina Divina, & illa quæ in Antiquiſſimis Eccleſiis exculta, quæ quia unum faciebat cum doctrina fidei, rejecerunt illos qui ſeparabant, videatur n: 2417.

2572. Quod in bono in oculis tuis habita, ſignificet quod in omni eſſet ubi bonum, in proximo ſenſu quod in bono doctrinæ, conſtare poteſt a ſignificatione oculorum, qui ſignificant intellectuale, quod eſt doctrinæ; & ex ſignificatione habitare, quod eſt vivere, n: 1293, hic Eſſe, quia prædicatur de Domino. Eſſe in omni ubi bonum, eſt eſſe in omniſcientia omnium Divinorum, cœleſtium, ſpiritualium, rationalium, & naturalium, & hoc ex Divino amore, Divino enim Amori ineſt omniſcientia omnium illorum, n: 2500. Præterea Doctrinæ datur bonum & verum; doctrinæ bonum eſt amor & charitas, doctrinæ verum eſt fides; qui in doctrinæ bono ſunt, hoc eſt, in amore & charitate, ſunt in doctrinæ vero, hoc eſt, in fide: ſed aliud eſt, in bono eſſe, ſeu in amore & charitate, & aliud in doctrinæ bono; infantes qui in amore erga parentes ſunt & in charitate erga alios infantes, in bono ſunt, non autem in doctrinæ bono, proinde non in doctrinæ vero ſeu fide; at in doctrinæ bono ſunt illi qui per vera fidei regenerati ſunt, hi quantum in bono, tantum in veris ſunt, hoc eſt, quantum in amore & charitate, tantum in fide, proinde tantum in ſapientia & intelligentia: Angeli quia in amore in Dominum & in amore mutuo, etiam in omni vero ſunt, ita in omni ſapientia & intelligentia, non ſolum rerum cœleſtium & ſpiritualium, ſed etiam rationalium & naturalium; ex amore enim, quia a Domino, ſunt in ipſis principiis ſeu fontibus rerum, hoc eſt, in finibus & cauſis; ex principiis, ſeu finibus & cauſis, videre, eſt e cœlo omnia quæ infra ſunt, etiam quæ in terra; ſe habet hoc comparative ſicut qui in alto monte, ac in turri ſpeculatoria ibi, is circumſpicere poteſt ad plura milliaria illa quæ infra ſunt, cum illi qui infra, & magis qui in valle aut in ſylva, vix poſſunt ad totidem paſſus: ita ſe quoque habet cum illis qui in doctrinæ bono ſunt, reſpective ad illos qui in doctrinæ vero ſeparato a bono, tametſi hi putant ſe longius videre quam illi, ſed uſque nihil boni vident, nec quicquam veri niſi leviſſime in ſuperficie, & hoc conſpurcatum falſis: verumtamen ſapientia & intelligentia Angelorum eſt finita, & reſpective ad Divinam Domini finitiſſima, & vix quicquam; ut conſtare poteſt ex eo, quod inter Infinitum & finitum non detur ratio, at uſque communicatio ex Divina Omnipotentia; & ex eo quod Dominus ſit ipſum Bonum, & ipſe Amor, proinde ipſum Eſſe boni, & ipſum Eſſe amoris qui apud Angelos, ita ipſum Eſſe ſapientiæ & intelligentiæ eorum. Inde etiam patet, quod Dominus in cœlo & in terra ſit in omni ubi bonum; nimium falluntur, qui putant quod Dominus ſit in vero ſeparato a bono, non eſt niſi quam in bono, & inde in vero, hoc eſt, in amore & charitate, & inde in fide.

2573. Verſ: 16. *Et Saræ dixit, ecce dedi mille argenti fratri tuo, ecce illud tibi velamen oculorum omnibus qui tecum, & cum omnibus; & vindicata eſt.* Et Saræ dixit, ſignificat perceptionem ex vero ſpirituali: ecce dedi mille argenti fratri tuo, ſignificat abundantiam veri rationalis bono cœleſti adjuncti: ecce illud tibi velamen oculorum omnibus qui tecum, ſignificat quod vera rationalia ſint inſtar velaminis aut amictus veris ſpiritualibus: & cum omnibus, ſignificat quod & vera quæ inde: & vindicata, ſignificat quod ſic nulla culpa & nulla noxa.

2574. Et Saræ dixit, quod ſignificet perceptionem ex vero ſpirituali, conſtat ex repræſentatione Saræ ut uxoris, quod ſit Verum ſpirituale Divinum, de qua n: 2507; & ejuſdem ut ſororis, quod ſit verum rationale, de qua n: 2508; & a ſignificatione dicere, quod ſit percipere, de qua n: 2506: hic dictum Saræ ut uxori, tum ut ſorori, ut uxori quia reſtituta eſt, n: 2569, ut ſorori quia dicitur, dedi mille argenti *fratri tuo*; & quod dictum ab Abimelecho, hoc perceptum a Sarah in illo ſtatu, ideo per dicere Saræ ſignificatur percipere ex Vero ſpirituali. Hæc quod arcaniora involvant, quam ad captum poſſint exponi, patet; quæ ſi aliqualiter modo exponerentur, neceſſum erit ut plura prius explicentur, quæ adhuc ignorantur, ut quid Verum ſpirituale, quid perceptio ex Vero ſpirituali, quod perceptio ex Vero ſpirituali fuerit Soli Domino, quod Dominus, ſicut verum rationale implantavit bono rationali, ita verum ſpirituale bono cœleſti, ita continue Humanum Divino, ut in ſingulis eſſet Conjugium Humani cum Divino, ac Divini cum Humano; hæc & plura præcedent, antequam ad captum explicari poſſint illa quæ in hoc Verſu; ſunt hæc imprimis adæquata mentibus angelicis, quæ in intelligentia talium ſunt, pro quibus ſenſus internus Verbi; illis hæc repræſentantur cœleſti modo, & per hæc, & per illa quæ in hoc Capite, inſinuatur, quomodo Dominus humanum, quod a matre, per gradus ejecerit, uſque tandem ut ejus filius non eſſet amplius, quod pro matre nec agnoverit, patet apud Matth: XII: 46. 47. 48. 49. Marc: III: 31. 32. 33. 34. 35. Luc: VIII: 20. 21. Joh: II: 4; & quomodo Humanum ex propria potentia fecerit Divinum, uſque ut unus eſſet cum Patre, ut Ipſe docet apud Joh: XIV: 6. 8. 9. 10. 11, & alibi; hæc per myriades idearum & repreſentationum, omnium ineffabilium, ſiſtuntur a Domino Angelis in clara luce; cauſa eſt, quod mentibus eorum, ut dictum, adæquata ſint, ac quod in beatitudine intelligentiæ & felicitate ſapientiæ ſuæ ſint, cum in his; & præterea, quia ſunt Angeli, qui, dum homines fuerunt, ceperunt ideam de Humano Domini, ſicut de humano apud alium hominem, ut ii cum Angelis cœleſtibus in altera vita ſimul eſſe poſſint, (ideæ enim inſpiratæ affectione boni conjungunt in altera vita), talia per ſenſum internum Verbi diſcutiuntur, & ſic perficiuntur: inde conſtare poteſt, quam pretioſa ſunt Angelis, quæ in ſenſu interno Verbi, tametſi fortaſſis ut levia apparitura homini, qui in tam obſcura idea eſt de ſimilibus, ut vix aliqua.

2575. Ecce dedi mille argenti fratri tuo, quod ſignificet abundantiam infinitam

finitam veri rationalis bono adjuncti, conſtat ex ſignificatione Mille, quod ſit multum & innumerum, hic infinitum ſeu infinita abundantia, quia prædicatur de Domino, de qua ejus ſignificatione infra; a ſignificatione Argenti, quod ſit verum rationale, de qua n: 1551. 2048; & a ſignificatione fratris, quod ſit cœleſte bonum vero rationali, ut frater ſorori, adjunctum, n: 2524. 2557; inde patet, quod dedi mille argenti fratri tuo, ſignificet abundantiam infinitam veri rationalis bono adjuncti; quod bono data, quod eſt frater, non autem vero, eſt quia a bono verum, non viciſſim: de infinita illa abundantia, videatur n: 2572. Quod Mille in Verbo ſignificent multum ac innumerum, & cum prædicantur de Domino, quod infinitum, patet ab his locis; apud Moſen, "Ego Jehovah Deus tuus, Deus zelotes, viſitans "iniquitatem patrum ſuper filios, ſuper tertios, & ſuper quartos, oſoribus "meis; & faciens miſericordiam *Millibus* amantibus Me, & cuſtodientibus "præcepta mea," Exod: xx: 5. 6. Cap: xxxiv: 7. Deut: v: 9. 10: & apud Jeremiam, "Jehovah faciens miſericordiam in *Millenos*, & retribuens "iniquitatem patrum in ſinum filiorum eorum poſt eos," xxxii: 18, ubi per millia & millenos non ſignificatur aliquod definitum, ſed infinitum, Miſericordia enim Domini eſt infinita, quia Divina: apud Davidem, "Currus "Dei binæ *myriades*, *Milleni duplicati*, Dominus in illis, Sinai in ſanctitate," Pſalm: lxviii: 18; ubi myriades & milleni pro innumerabilibus: apud Eundem, "Cadet a latere tuo *Mille*, & *Myrias* a dextra tua, ad te non "accedet," Pſalm: xci: 7; ubi mille & myrias etiam pro innumerabilibus; & quia de Domino, qui per Davidem in pſalmis intelligitur, pro omnibus qui inimici ſunt: apud Eundem, "Penuaria noſtra plena depromentia de cibo ad cibum, greges noſtri parientes *Mille*, & *decem Mille* in "plateis noſtris," Pſalm: cxliv: 13; etiam ibi mille, & decem mille ſeu myrias, pro innumerabilibus: apud Eundem, "*Mille* anni in oculis tuis, "ſicut dies heri, cum tranſiit," Pſalm: xc: 4; Mille anni pro quod abſque tempore, ita pro æterno, quod eſt infinitum temporis: apud Eſaiam, "*Mille* "*unum* a coram increpatione unius, a coram increpatione quinque, fugietis, "donec remaneatis ſicut malus ſuper capite montis," xxx: 17; ubi mille unum, ſeu chilias, pro multis abſque definito numero, quinque pro paucis, n: 649: apud Moſen, "Jehovah Deus patrum veſtrorum addat ſuper vos, "ſicut vos, *Mille vicibus*, & benedicat vobis," Deut: i. 11: ubi mille vices pro innumeris, ſicut in communi ſermone, in quo etiam Mille pro multis dicuntur, ſicut quod millies dictum, quod mille modis factum; ſimiliter apud Joſuam, "Vir unus de vobis perſequetur *Mille*, quia Jehovah Deus "veſter pugnat vobis," xxiii: 10. Quia Mille definitus eſt numerus in calculo, apparet in Propheticis, imprimis cum hiſtorice connexa ſunt, quod mille ſignificent mille, cum tamen ſignificant abſque certo numero multos ſeu innumerabiles; hiſtorica enim talis naturæ ſunt, ut determinent ideas ad ſignificationes proximas & proprias vocum, ſicut etiam ad Nomina, quæ ibi, cum tamen per numeros, æque ac per nomina, in Verbo ſignificentur res, ut conſtare poteſt ex illis, quæ de Numeris prius, n: 482. 487. 575. 647. 648. 755.

755. 813. 1963. 1988. 2075. 2752, oſtenſa ſunt; inde eſt quod etiam aliqui autument per mille annos in Apocalypſi, Cap: xx: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7, mille annos ſeu mille tempora ſignificari, ex cauſa, ut dictum, quia Prophetica ibi hiſtorice deſcripta ſunt, cum tamen per Mille annos ibi nihil niſi multum indeterminatum, tum alibi quoque infinitum temporis ſeu æternum, ſignificatur.

2576. Quod ecce illud tibi velamen oculorum omnibus qui tecum, ſignificet quod vera rationalia ſint inſtar velaminis aut amictus veris ſpiritualibus, conſtat a ſignificatione velaminis, de qua mox ſequitur, & a ſignificatione oculorum, quod ſint intellectualia, ut patet a perplurimis locis in Verbo; tum a ſignificatione videre, quod ſit intelligere, n: 2150. 2325; quiſque videre poteſt, quod in ſingulis in hoc Verſu, arcana ſint, quæ non patefieri poſſunt, niſi a ſenſu quodam interiori; ut, quod dederit mille argenti, & hoc dicatur non marito ſed fratri ejus, quod illud eſſet velamen oculorum, & ei, & omnibus qui cum illa, tum cum omnibus, & quod ſic vindicata; plures quidem conjecturæ hiſtoricæ ex ſenſu literæ deduci poſſent, ſed omnes illæ non habent aliquid ſpirituale, minus Divinum, quale tamen eſt Verbum. Quod Vera rationalia ſint inſtar velaminis ſeu amictus veris ſpiritualibus, ita ſe habet; quæ intima ſunt hominis, illa ſunt ejus animæ, quæ autem exteriora ſunt, illa ſunt ejus corporis; intima hominis ſunt bona & vera, ex quibus anima ſuam vitam habet, alioquin anima non eſſet anima; exteriora inde trahunt ſuam vitam, & ſunt omnia corporis inſtar, ſeu quod idem eſt, ſunt velaminis aut amictus inſtar; quod imprimis conſtare poteſt ab illis quæ in altera vita apparent, ut ab Angelis cum ſiſtuntur videndi, eorum interiora elucent a facie, exteriora repræſentantur tam in corpore, quam in amictu eorum, uſque adeo, ut quilibet ibi ex ſolo amictu ſcire poſſit, quales ſunt, ſunt enim reales ſubſtantiæ, ita eſſentiæ in forma; cum Angelis, qui viſi, & quoad facies & amictus deſcripti in Verbo, ſimiliter ſe habet, ut qui viſi in ſepulchro Domini, Matth: xxviii: 3. Marc: xvi: 5; & viginti quatuor ſeniores circum thronum, Apoc: iv: 4. 5, & alii, nec ſolum cum Angelis, ſed etiam cum omnibus reliquis, tametſi inanimata, quæ memorantur in Verbo, eorum exteriora ſunt velamen aut amictus, ſicut cum Arca fœderis & cum Tentorio quod circum circa, Arca ibi, quæ intimum, repræſentabat ipſum Dominum, nam ibi Teſtimonium, at Tentorium, quod extra, repræſentabat Regnum Domini, Velamina ibi, ſeu Vela & Tegumenta, omnia & ſingula repræſentabant exteriora cœleſtia & ſpiritualia in Ipſius Regno, nempe in Tribus cœlis; quod conſtare poteſt inde, quod forma ejus oſtenſa ſit Moſi in monte Sinai, Exod: xxv: 9. Cap: xxvi: 30; inde ſanctitatem ſuam habuit, non autem ab auro, & argento, & a ſculpturis, quæ ibi: quia nunc agitur de veris rationalibus, quod ſint inſtar velaminis aut amictus Veris ſpiritualibus, & apud Moſen deſcribitur Tentorium, quoad *Velamina* ejus aut Tegumenta, etiam quoad Vela, quæ ante introitus, licet, illuſtrationis cauſa, exponere, quid in ſpecie per *Vela* ibi ſignificatum ſit; quid autem per Tegumenta circum circa, alibi, ex Di-

vina

vina Domini Miſericordia, dicetur: Vela ibi fuerunt tria, Primum quod fecit diſcrimen inter Sanctum & Sanctum ſanctorum; Alterum, quod vocatur Tegumentum pro janua tentorii; Tertium, quod Tegumentum pro porta atrii: de ipſo Velo, quod Primum, ante arcam, ita apud Moſen; " Facies *Velum*, ex hyacinthino, & purpura, & coccineo dibapho, & xylino " intertexto, opus excogitationis, facies illud cum Cherubis: & dabis illud " ſuper quatuor columnis Schittim, obductis auro, & unci earum ex auro; " ſuper quatuor baſibus argenti; & dabis *Velum* ſub anſulis; & inferes eo, " intra *Velum*, Arcam Teſtimonii, & diſtinguet Velum vobis inter Sanctum " & Sanctum ſanctorum," Exod: xxvi: 31. 32. 33. 34. Cap: xxxvi: 35. 36: hoc Velum repræſentabat apparentias proximas & intimas boni & veri rationalis, in quibus ſunt *Angeli Tertii Cœli*, quæ apparentiæ deſcriptæ ſunt per hyacinthinum, purpuram, coccineum dibaphum, & xylinum intertextum, in quibus color ruber repræſentabat bona amoris, & albus vera ejus; ſimiliter etiam aurum & argentum, quibus obducebantur columnæ, & ex quibus unci & baſes; quod colores repreſentent, videatur n: 1042. 1043. 1053. 1624; quod aurum ſit bonum amoris, n: 113. 1551. 1552; quod argentum ſit verum, n: 1551. 2048: inde conſtare poteſt, quid ſignificat, quod Velum Templi diſciſſum ſit, Matth: xxvii: 51. Marc: xv: 38. Luc: xxiii: 45, nempe quod Dominus intraverit in Ipſum Divinum omnibus apparentiis diſcuſſis, & quod ſimul aperuerit aditum ad ipſum Divinum per Suum Humanum Divinum factum. De Altero, ſeu Tegumento pro janua tentorii, ita apud Moſen, " Facies *Tegumentum* ad oſtium tentorii, ex " hyacinthino, & purpura, & coccineo dibapho, & xylino intertexto, opus " acupictoris: & facies ad *Tegumentum* quinque columnas ſchittim, & ob- " duces eas auro, unci earum ex auro, & fundes iis quinque baſes æris," Exod: xxvi: 36. 37. Cap: xxxvi: 37. 38: per hoc Tegumentum repræſentatæ ſunt apparentiæ boni & veri, quæ prioribus inferiores ſeu exteriores ſunt, ſeu mediæ rationalis, in quibus ſunt *Angeli Secundi Cœli*; quæ apparentiæ pæne ſimiliter deſcriptæ ſunt, cum differentia tamen, quod pro illo Tegumento quinque columnæ & quinque baſes eſſent, per quem numerum ſignificatur parum reſpective, nam hæ apparentiæ non ita cohærent, aut ita cœleſtes ſunt, ac apparentiæ intimi ſeu Tertii Cœli; de numero quinque quod parum, videatur n: 649. 1686; & quia hæ apparentiæ ſpectant naturalia, mandatum quod baſes funderentur ex ære, per æs enim repræſentabatur & ſignificabatur bonum rationale, n: 425. 1551. De Tertio, ſeu Tegumento pro porta atrii, ita apud Moſen, " Portæ atrii *Tegumentum*, " viginti cubitorum, ex hyacinthino & purpura, & coccineo dibapho, & " xylino intertexto, opus acupictoris; columnæ eorum quatuor, baſes harum quatuor, omnes columnæ atrii circumcirca cinctæ argento, unci " earum ex argento, ſed baſes earum ex ære," Exod: xxvii: 16. 17. Cap: xxxviii: 18. 19; per hoc Tegumentum repræſentatæ ſunt apparentiæ boni & veri adhuc inferiores ſeu exteriores, quæ ſunt infimæ rationalis,

in

in quibus ſunt *Angeli Primi Cœli*; hæ apparentiæ, quia correſpondent interioribus, deſcriptæ ſunt ſimiliter, cum differentia tamen, quod columnæ non obductæ auro, ſed cinctæ argento, & quod unci eſſent ex argento, quibus ſignificantur vera rationalia ex ſcientificis ortum immediate ducentia, & baſes ex ære, quibus ſignificantur bona naturalia: inde conſtare poteſt, quod nihil non ibi repræſentativum cœleſtium & ſpiritualium Regni Domini fuerit, ſeu quod ad omnem typum cœleſtium & ſpiritualium in Tribus Cœlis facta ſint; tum quod Velamina ſeu Tegumenta ſignificaverint illa, quæ inſtar corporis ſeu amictus ſunt circum ſeu extra Intimum. Præterea quod Velamina, Tegumenta, Amictus ſeu Veſtes ſignificent Vera inferiora reſpective, conſtare poteſt a multis locis in Verbo; ut apud Ezechielem, "Byſſus in acupictura ex Ægypto fuit *Expanſum* tuum, hyacinthinum & purpura ex inſulis Eliſha *Tegumentum* tuum," XXVII: 7; ubi de Tyro, per quam ſignificantur cognitiones interiores cœleſtium & ſpiritualium, proinde qui in illis ſunt, n: 1201; acupictura ex Ægypto pro ſcientifico, quod Ægyptus ſit ſcientificum, n: 1164. 1165. 1186. 1462; hyacinthinum & purpura ex inſulis Eliſha, quod tegumentum, pro ritualibus correſpondentibus cultui interno, n: 1156: apud Eundem, "Deſcendent deſuper ſoliis ſuis omnes principes maris, & removebunt *Amicula ſua*, & *Veſtes acupicturæ ſuæ* exuent, terroribus induentur, ſuper terra ſedebunt," XXVI: 16; etiam de Tyro, amicula & veſtes acupicturæ pro cognitionibus ex ſcientificis, ita pro veris inferioribus: apud Eundem, "*Veſtivi* te acupicto, & calceavi te taxo, & *accinxi* te byſſo, & *obtexi* te ſerico, & ornavi te ornamento, & dedi armillas ſuper manus tuas, & torquem ſuper guttur tuum. Sumſiſti de *Veſtibus* tuis, & feciſti tibi excelſa variegata, & ſcortata es ſuper illis; ſumſiſti *Veſtes acupicti*, & texiſti eas," XVI: 10. 11. 16. 18; de Hieroſolyma, quæ eſt Eccleſia ſpiritualis, deſcripta qualis antiquitus, & qualis poſtea cum perverſa; ejus ſpiritualia inferiora, & doctrinalia, ſunt veſtes acupicti, byſſi, ſerici: apud Eſaiam, "Dominus Jehovah Zebaoth removens ex Hieroſolyma omnem baculum panis, & baculum aquæ; tunc apprehendet vir fratrem ſuum domus patris ſui, *Veſtis* tibi, princeps eris nobis: excipiet in die iſto, dicendo, non ero alligans, & in domo mea non panis, & non *Veſtis*, ne ponatis me principem populi. Scabie afficiet Dominus verticem filiarum Zionis; & in die illo removebit Dominus ornatum compedum, & reticulorum, & lunularum, & collariorum, & catenularum, & bracteolarum: & tiaras, & periſcelides, & alligamenta, & domos animæ, & inaures: annulos, & ornamenta naſi, *Mutatorias Veſtes*, & *Amicula*, & *pepla*, & aciaria, ſpecula, & ſindones, & cidares, & palliola," III: 1. 6. 7. 17 ad 24. Hieroſolyma pro Eccleſia ſpirituali, Jehuda pro Eccleſia cœleſti, baculus panis & baculus aquæ, qui removebitur, pro bono & vero; veſtis quæ principi, pro veris, quæ ſunt doctrinæ; amictus & ornatus varii filiarum Zionis, qui enumerantur, ſunt omnes & ſinguli genera & ſpecies boni & veri,

quibus privarentur; niſi ſingula, quæ memorantur, aliquid peculiare Eccleſiæ ſignificaret, non foret Verbi, in cujus unaquavis voce Divinum; prædicantur de filiabus Zionis, per quas quod illa quæ Eccleſiæ ſunt ſignificentur, videatur n: 2362: apud Eundem, "Excitare, excitare, indue robur "tuum, Zion, indue *Veſtes decoris tui*, Hieroſolyma, civitas ſanctitatis, "quia non addet, veniat in te amplius præputiatus & immundus," LII: 1. 2. Zion pro Eccleſia cœleſti, Hieroſolyma pro ſpirituali, veſtes decoris pro ſanctis fidei: apud Eundem, "Telæ eorum non ſunt ad *Veſtem*, neque "*teguntur* operibus eorum, opera eorum, opera iniquitatis," LIX: 6; telæ pro fictis veris quæ non ſunt ad veſtem, veſtis pro veris exterioribus doctrinæ & cultus, inde dicitur, neque teguntur operibus: apud Eundem, "Gaudendo gaudebo in Jehovah, exultabit anima mea in Deo meo, quia "induet me *Veſtibus ſalutis*, *Amiculo juſtitiæ* texit me," LXI: 10; veſtes ſalutis pro veris fidei, amiculum ſalutis pro bono charitatis: apud Johannem, "Habes pauca nomina etiam in Sardibus, quæ non polluerunt *Veſti-"menta* ſua, & ambulabunt Mecum in albis, quia digni ſunt: qui vicerit, "is induetur *Veſtimentis albis*," Apoc: III: 4. 5: apud Eundem, "Beatus "qui vigilat, & ſervat *Veſtimenta* ſua, ut non ambulet nudus," Apoc: XVI: 15: apud Eundem, "Super thronis vidi viginti & quatuor ſeniores ſe-"dentes, indutos *Veſtimentis albis*," Apoc: IV: 4. 5; ubi quod veſtimenta non ſint veſtimenta, patet, ſed ſpiritualia quæ ſunt veri: ſimiliter quod Dominus dixit de conſummatione ſæculi, quod non reverterentur retro ad tollendum *Veſtimenta*, Matth: XXII: 11. 12. Marc: XIII: 16, ubi quod veſtimenta ſint vera, videatur n: 2454: tum quod de non induto *veſte nuptiarum*, Matth: XXII: 11. 12; & quod de Johanne, "Quid exiviſtis videre, "num hominem *ſplendidis Veſtimentis* indutum, qui ſplendida gerunt, in "domibus Regum ſunt," Matth: XI: 8. Luc: VII: 25; pro quod non in externis doctrinæ & cultus, ſed in internis, quare addit, "quid exiviſtis "videre, num prophetam, dico vobis, etiam magis quam propheta," ib: verſ: 9, propheta pro externis doctrinæ & cultus. Quia Veſtes vera, omnis generis ſignificabant, mandatum erat, quod filii Iſraelis, cum exirent Ægypto, mutuo peterent aurum & argentum, & *Veſtes*, & ponerent ſuper filiis, Exod: III: 22. Cap: XII: 35. 36. tum quod *Veſtes plurium generum* ſeu mixtæ non induerentur, Levit: XIX: 19. Deut: XXII: 11: Et quod facerent ſibi peniculamenta in *oris Veſtium*, ponerent ibi filum hyacinthinum, & cum id viderent, recordarentur præceptorum, & facerent ea, Num: XV: 38. 39. 40: Diſcindebant etiam olim *Veſtes*, ut patet Joſ: VII: 6. Jud. XI: 35. 1 Sam: IV. 12. 2 Sam: I: 2. 11. 12. Cap: III: 31. Cap: XIII: 30. 31. Cap: XV: 32. 1 Reg: XXI: 27. 2 Reg: V: 7. 8. Cap: VI: 30. Cap: XXII: 11. 14. 19. Eſ: XXXVI: 22. Cap: XXXVII: 1; quod ſignificabat Zelum pro doctrina ac vero, quod ſic laceratum; tum humiliationem, quod nihil apud eos, quod ſignificatur per ornatum veſtium. Quod per Velamina, Tegumenta, Amictus aut Veſtes talia ſignificentur, etiam a prophetia Jacobi, tunc Iſraelis, patet, "Ligabit ad vitem pullum ſuum, & ad vitem

"nobilem filium aſinæ ſuæ; lavabit in vino *Veſtimentum* ſuum, & in ſanguine uvarum *Velamen* ſuum," Gen: XLIX: 11; quid hæc ſignificant, nemo ſcire poteſt, niſi ex ſenſu interno, quid nempe vitis, vitis nobilis, pullus, filius aſinæ, vinum, ſanguis uvarum, veſtimentum, & velamen; quod de Domino, qui ibi vocatur Schiloh, manifeſtum eſt; agitur ibi de Jehudah, per quem repræſentatur Divinum cœleſte Domini; per veſtimentum quod lavaret in vino, & per velamen quod in ſanguine uvarum, ſignificatur Ipſius Rationale & Naturale, quod Divinum faceret: ſimiliter apud Eſaiam, "Quis hic veniens ex Edom, infectus *Veſtes* ex Bozra, hic honorabilis in *Veſtitu ſuo*, incedens in multitudine roboris ſui: quare rubicundus quoad *Veſtem* tuam, & *Veſtis* tua ſicut calcantis in torculari; & torcular calcavi ſolus ego, & de populis non quiſquam mecum: ſparſa eſt victoria eorum ſuper *Veſtes meas*, & omne *Indumentum* meum pollui," LXIII: 1. 2. 3; ubi etiam Veſtes & Indumentum pro Humano Domini, quod per pugnas tentationum & victorias Divinum ex propria potentia fecit, quare dicitur, torcular calcavi ſolus ego, & de populis non quiſquam Mecum: quod Iſacus odoraretur *odorem Veſtium Eſavi*, & ſic benediceret, Gen: XXVII: 27, ſimile involvit. Ipſum Sanctum Divini Humani Domini, etiam fuit Veſtimentum, quod apparuit ſicut Lux, & ſicut Album fulgurans, cum transformatus, de quo ita apud Matthæum, "Cum Jeſus transformatus, ſplenduit facies Ipſius ſicut Sol, *Veſtimenta* Ipſius facta ſunt ſicut Lux," XVII: 2: apud Lucam, "Jeſus cum oraret, facta eſt ſpecies faciei Ipſius alia, Ipſius *Veſtimentum album fulgurans*," IX: 29: & apud Marcum, "Cum Jeſus transformatus, *Veſtimenta Ipſius* facta *ſplendentia*, alba valde ſicut nix, cujuſmodi fullo ſuper terra non poteſt dealbare," IX: 3. Veſtes ſanctitatis, quibus indutus Aharon, cum intraret intra velum, quæ erant lini, ſimile repræſentabant, Levit: XVI: 2. 4: pariter Veſtes ſanctitatis quæ ad gloriam & decus, ac Miniſterii, de quibus Exod: XXVIII: 2 ad f. Cap: XXXIX: 1 ad f; in illis ne hilum erat, quod non repræſentabat.

2577. Et cum omnibus, quod ſignificet quod & vera quæ inde, nempe ſcientifica & ſenſualia, conſtat ab illis quæ ſupra dicta ſunt, atque ipſa ſerie, dicitur enim mox ſupra, ecce illud tibi velamen oculorum *omnibus* qui tecum, per quæ ſignificantur vera rationalia, quæ inſtar velaminis veris ſpiritualibus ſunt, & nunc iterum dicitur, *cum omnibus*, quibus ideo ſignificantur vera adhuc inferiora, quæ ſunt ex rationalibus, hæc non alia ſunt, quam quæ vocantur vera ſcientifica, & vera ſenſualia; quod ex rationalibus ſint vera ſcientifica & vera ſenſualia, conſtat ex ordine influxus, interiora influunt in exteriora, ſeu quod idem, ſuperiora in inferiora, non autem viciſſim; apparet quidem aliter, nempe quod per ſenſualia & ſcientifica homo rationalis fiat, ſed hoc eſt fallacia, Bonum a Domino per facultatem rationalem hominis jugiter influit & occurrit, & ſibi adoptat ſcientifica, & quantum eorum ſibi adoptare poteſt, & rite diſponere, tantum rationalis fit: hoc ſimiliter ſe habet, ac cum bono & veris quæ dicuntur fidei; bonum a Domino influit in vera, & ea ſibi adoptat, & quantum eorum ſibi adoptare poteſt,

tan-

tantum ſpiritualis fit homo; tametſi apparet, ſicut vera, quæ dicuntur fidei, influant, & hominem ſpiritualem reddant: apparentia hæc etiam eſt cauſa, quod tantum hodie colatur verum quod eſt fidei, & non cogitetur de bono, quod eſt charitatis.

2578. Quod vindicata, ſignificet quod ſic nulla culpa, & nulla noxa, conſtat ab omnibus illis, quæ præcedunt, quorum hæc eſt clauſula.

2579. Verſ: 17. *Et oravit Abraham ad Deum, & ſanavit Deus Abimelechum, & uxorem ejus, & ancillas ejus, & pepererunt.* Oravit Abraham ad Deum, ſignificat revelationem: & ſanavit Deus Abimelechum, ſignificat doctrinæ integritatem quoad bonum: & uxorem ejus, ſignificat quoad verum: & ancillas ejus, ſignificat quoad affectiones doctrinalium: & pepererunt, ſignificat fertalitatem.

2580. Oravit Abraham ad Deum, quod ſignificet revelationem, conſtat a ſignificatione orare cum prædicatur de Domino, quod ſit revelari, de qua n: 2535; & a repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus, de qua pluries. In ſenſu literæ ſunt duo, nempe alius qui oravit, & alius ad quem oravit, nam dicitur oravit Abraham ad Deum, at in ſenſu interno, non ſunt duo, ſed unus, erat enim in Ipſo Deus ſeu Jehovah, qui revelavit, nam a Jehovah conceptus: ſed quantum humani materni, tantum fuit alius: hæc quomodo ſe habent, uſque ad intellectum ægre cadere poſſunt in ideas, in angelicas quidem, quæ ſiſtuntur in luce cœli, non ita in humanas, quæ niſi illuminatæ ab illis quæ ſunt lucis mundi, non percipiunt; minus adhuc in illorum, quibus omne quod eſt lucis cœli, caligo eſt, ut ſit nihil.

2581. Et ſanavit Deus Abimelechum, quod ſignificet doctrinæ integritatem quoad bonum, conſtat a ſignificatione ſanare, quod ſit integrum facere; & a repræſentatione Abimelechi, quod ſit doctrina fidei ſpectans rationalia, n: 2510: quod ſit quoad bonum, patet ex eo, quod etiam uxor ejus dicatur ſanata, per quod ſignificatur doctrinæ integritas quoad verum; cum enim in Verbo maritus vocatur maritus, ut & cum nominatur, tunc ille ſignificat bonum, & uxor verum; cum vero maritus dicitur vir, tunc is ſignificat verum, & uxor bonum, de quo etiam n: 915. 1468. 2517.

2582. Et uxorem ejus, quod ſignificet quoad verum, conſtat a ſignificatione uxoris, quod ſit verum, de qua mox ſupra, n: 2581.

2583. Et ancillas ejus, quod ſignificet quoad affectiones doctrinalium inde, conſtat a ſignificatione ancillarum, quod ſint affectiones rationalium & ſcientificorum, de qua n: 1895. 2566, hic doctrinalium, quia prædicantur de doctrina fidei, fuerunt enim Abimelechi, per quem ſignificatur doctrina fidei, n: 2509. 2510; omnia enim ſe prædicate habent ad illa, de quibus agitur.

2584. Et pepererunt, quod ſignificet fertilitatem, conſtat a ſignificatione parere & partus; in ſenſu interno Verbi non ſunt niſi quam ſpiritualia & cœleſtia, quæ ſignificantur, quare ubi nominatur conceptio ſeu concipere,

partus ſeu parere, nativitas ſeu naſci, generatio ſeu generare, tum qui gignunt ut pater & mater, & qui gignuntur ut filii & filiæ, non niſi quam in ſpirituali ſenſu intelliguntur, nam Verbum in ſe eſt ſpirituale & cœleſte; ita hic quoque parere, quo ſignificatur fertilitas quoad illa, quæ ſunt doctrinæ: quod per partus in Verbo non alii partus intelligantur, conſtare poteſt ab his locis: apud Samuelem, "Saturi pane conducti ſunt, & fame-"lici ceſſarunt, uſque dum *ſterilis peperit ſeptem*, *multiprolis* defecit; Je-"hovah occidit & vivificat, deſcendere facit in infernum, & aſcendere fa-"cit," 1 Sam: II: 5. 6: apud Jeremiam, "Languet *pariens ſeptem*, ex-"ſpirat animam ſuam; occidit ſol ejus, dum adhuc dies," XV: 9: apud Eſaiam, "Canta *ſterilis*, non *peperit*; perſona cantu & jubila, non *partu-"rivit*, quia multi filii deſolatæ, præ filiis maritatæ, dixit Jehovah," LIV: 1: apud Davidem, "Vox Jehovæ *parturire facit* cervas, & denudat ſylvas; "& in templo Ipſius omnis Ipſius dicit gloriam," Pſalm: XXIX: 9: apud Eſaiam, "Erubeſce Zidon, quia dixit mare, munimentum maris, dicendo, "non *parturivi*, non *peperi*, nec educavi juvenes, & adoleſcere feci puellas, "ſicut cum fama Ægypto, *parturient*, ſecundum famam Tyri," XXIII: 4. 5: apud Eundem, "Antequam *parturit*, *parit*, & antequam venit dolor "ei, *enixa eſt maſculum*; quis audivit ſicut hoc, quis vidit ſicut illa, num "*parturit* terra die uno, & num *parere faciam*, dixit Jehovah; an Ego "*parere faciens*, & occludam, dixit Deus tuus," LXVI: 7. 8. 9: apud Jeremiam, "Interrogate quæſo, & videte, ſi *pariens mas*; quare vidi omnem "virum manus ejus ſuper lumbis ſuis, ſicut *parientis*," XXX: 6: apud Ezechielem, "Dabo ignem in Ægypto, & *parturiendo parturiet* Sin, & No "ſit," XXX: 16: apud Hoſcheam, "Ephraim, ſicut avis avolabit gloria "eorum, a *partu*, & ab *utero*, & a *conceptione*," IX: 11: apud Eundem, "Dolores *parturientis* venerunt Ephraimo, is filius non ſapiens, quia tem-"pore non ſtabit in *fractura matricis* filiorum," XIII: 13: apud Johannem, "Mulier circumdata ſole, & luna ſub pedibus ejus, & ſuper capite "ejus corona ſtellarum duodecim; *in utero gereris*, clamavit *parturiens*, & "cruciata ad *pariendum*: draco ſtetit coram muliere, quæ *paritura erat*, "ut quando *peperiſſet* filium ſuum, devoraret; *peperit* itaque filium maſ-"culum, qui paſturus erat omnes gentes virga ferrea; ſed raptus eſt puer "ad Deum, & thronum Ipſius," Apoc: XII: 1. 2. 4. 5. Ex his omnibus locis quiſque videre poteſt, quod non alii conceptus & partus ſignificentur, quam qui ſunt Eccleſiæ; ſimiliter ex his quæ de Abimelecho dicuntur, quod ſanaret Deus Abimelechum, uxorem ejus, & ancillas ejus, & *pepererunt*; & quod *claudendo clauſerit* Jehovah *omnem uterum* domus Abimelechi, propter verbum Saræ, uxoris Abrahami; quid in ſenſu interno per hæc ſignificatur, conſtare poteſt ab explicatione eorum, nempe quod ſtatus doctrinæ fidei, qualis eſt, dum ſpectatur a veris Divinis, & qualis eſt dum ſpectatur a rationali, quod nempe, cum a veris Divinis, hoc eſt, a Verbo, tunc omnia & ſingula tum rationalia quam ſcientifica confirment; aliter

aliter cum ab humanis, hoc eſt, a ratione & ſcientia, quod tunc nihil boni & nihil veri concipiatur; nam ſpectare a Verbo, eſt a Domino, at ſpectare a ratione & ſcientia, eſt ab homine, ex illo eſt omnis intelligentia & ſapientia, ex his eſt omnis inſania & ſtultitia.

2585. Verſ: 18. *Quia claudendo clauſit Jehovah propterea omnem uterum domus Abimelechi, propter verbum Saræ, uxoris Abrahami.* Quia claudendo clauſit Jehovah propterea omnem uterum domus Abimelechi, ſignificat ſterilitatem doctrinæ: propter verbum Saræ, ſignificat per rationale ſi ſe conjunxiſſet: uxoris Abrahami, ſignificat ut verum ſpirituale conjungeretur bono cœleſti.

2586. Quja claudendo clauſit Jehovah propterea omnem uterum domus Abimelechi, quod ſignificet ſterilitatem, nempe doctrinæ, conſtat a ſignificatione claudendo claudere uterum, quod ſit inhibere ipſam conceptionem; & a ſignificatione domus Abimelechi, quod ſit bonum doctrinæ fidei; inde quod ſterilitas ſignificetur, patet. Quod ſupra in hoc Capite dictum ſit Deus, hic autem primum Jehovah, eſt quia Deus dicitur ubi de Vero, at Jehovah ubi de Bono, agitur; omnis conceptio doctrinæ eſt ex Bono ut Patre, at partus per Verum ut a Matre, ut aliquoties prius dictum eſt; hic agitur de Conceptione, quæ quia ex Bono, nominatur Jehovah, ſupra autem de partu, qui quia per Verum, dicitur Deus, ut in Verſu præcedente, "Sanavit *Deus* Abimelechum, uxorem ejus, & ancillas ejus, "& *pepererunt*;" ſimiliter etiam alibi in Verbo, ubi agitur de Conceptione, "ut apud Eſaiam, "*Jehovah* ab *utero* vocavit me: dixit *Jehovah* forma-"mator meus ab *utero*; tunc pretioſus ero *Jehovæ*; & *Deus* meus erit "robur meum," XLIX: 1. 5, robur prædicatur de vero, quare dicitur Deus: apud Eundem, "Sic dixit *Jehovah*, factor tuus, & formator tuus "ab *utero*," XLIV: 2. 24, & alibi; ideo quoque dicitur domus Abimelechi, per quam ſignificatur bonum doctrinæ fidei, quod domus ſit bonum, videatur n: 2048. 2233. 2234; & quod Abimelechus doctrina fidei, n: 2509. 2510. Quod arcanum Divinum ſit in eo, quod pepererunt; & quod clauſi ſint uteri domus Abimelechi, propter Saram, patet, quod arcanum nuſquam niſi per ſenſum internum detegitur.

2587. Propter verbum Saræ, quod ſignificet per rationale ſi ſe conjunxiſſet, conſtat a repræſentatione Saræ, ut ſororis, quod ſit verum rationale, de qua n: 2508; verbum Saræ ſignificat omnem rem tranſactam, quod nempe ſoror dicta, quod Abimelechus acceperit illam, ſed quod non appropinquaverit ad illam: quid porro hæc ſignificant, in mox ſequentibus dicetur.

2588. Uxoris Abrahami, quod ſignificet ut Verum ſpirituale conjungeretur Bono cœleſti, conſtat a repræſentatione Saræ ut uxoris, quod ſit Verum ſpirituale conjunctum Bono cœleſti, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. 2507, & a repræſentatione Abrahami, quod ſit Bonum cœleſte conjunctum Vero ſpirituali, de qua n: 2011. 2172. 2198.

2501;

2501: ſive dicas Verum ſpirituale & Bonum cœleſte, ſive Dominum, idem eſt, quia Dominus eſt ipſum Verum & ipſum Bonum, ac ipſum Conjugium Veri & Boni ac Boni & Veri. Quomodo hæc ſe habent, conſtare quidem poteſt ab explicatione, ſed quia inter obſcura ſunt, quæ hodie, licet quantum fieri poteſt illa illuſtrare: de Doctrina fidei hic agitur, de qua Dominus in pueritia cogitavit, ſcilicet num liceret in illam intrare per rationalia, & ſic ſibi de illa ideas formare; quod hoc cogitatum, erat ex amore conſulendi Generi humano, quod tale eſt, ut quod non rationali modo capit, non credat; ſed percepit ex Divino, quod hoc non fieri deberet, quare ex Divino illam ſibi revelavit, & tunc inde etiam omnia in univerſo, quæ ſubjecta ſunt, nempe quæ rationalium, & quæ naturalium. Quomodo ſe habet cum doctrinalibus fidei apud homines, ſupra n: 2568, dictum eſt, nempe quod duo principia ſint, ex quibus cogitant, negativum & affirmativum; quodque ex principio negativo illi, qui nihil credunt niſi convincantur per rationalia & ſcientifica, imo per ſenſualia; & quod ex affirmativo illi, qui credunt quod vera ſint, quia Dominus dixit in Verbo, ita qui fidem habent Domino: qui in negativo ſunt, quod verum ſit quod in Verbo, dicentes corde, quod tunc credere velint, cum per rationalia & ſcientifica perſuadentur, cum iis ita eſt, quod nunquam credant, imo nec ſi per ipſa ſenſualia corporis, ut per viſum, & auditum, & per tactum, convincerentur, ſemper enim nova ratiocinia formarent contra illa, ita tandem exſtinguendo prorſus omnem fidem, ac ſimul lucem rationalis vertendo in tenebras, quia in falſa: qui autem in affirmativo ſunt, hoc eſt, qui credunt quod vera ſint, quia Dominus ita dixit, cum illis ita eſt, quod per rationalia, & ſcientifica, etiam per ſenſualia, jugiter confirmentur, ac ideæ eorum illuſtrentur, & corroborentur; nam homo non aliunde habet lucem, quam per rationalia & ſcientifica, quiſque etiam hoc facit; apud hos Doctrina ſic vivendo vivit, & de iis dicitur, quod *ſanentur* & *pariant*; apud illos autem Doctrina moriendo moritur, & de illis dicitur, quod *claudendo claudatur uterus:* ex his patet, quid ſit per rationalia intrare in doctrinam fidei, & quid ex doctrina fidei intrare in rationalia, ſed hæc per exempla illuſtrentur: Ex doctrina Verbi eſt, quod primum & principale doctrinæ ſit amor in Dominum, & charitas erga proximum, illi qui in affirmativo in hoc ſunt, poſſunt intrare in quæcunque libet rationalia, & ſcientifica, imo ſenſualia, quiſque ſecundum ſuam dotem, ſuam ſcientiam, & ſuam experientiam, imo quo plus intrant, eo plus confirmantur, nam univerſa natura confirmationis plena eſt: at qui hoc primum & principale doctrinæ negant, & volunt prius convinci, quod ita ſit per ſcientifica & rationalia, ii nuſquam, quia negant corde, ſe patiuntur convinci, & continue pro alio principio, quod eſſentiale credunt, ſtant; ac iidem demum per confirmationes ſui principii, tandem ita ſe occæcant, ut ne quidem ſcire poſſint quid amor in Dominum, & quid amor erga proximum; & quia ſe confirmant in contrariis, etiam tandem in eo, quod non

non alius amor dari queat, in quo jucundum, quam ſui & mundi, & hoc eouſque, ſi non doctrina, uſque vita, amorem infernalem amplectantur loco amoris cœleſtis: cum illis autem, qui non in negativo, nec in affirmativo ſunt, ſed in dubitativo antequam negant vel affirmant, ſe habet ut ſupra n: 2508, dictum, nempe quod qui ad vitam mali inclinant, in negativum cadant, qui autem ad vitam boni, in affirmativum ferantur. Sit etiam pro exemplo; inter primaria doctrinæ fidei eſt, quod omne bonum a Domino, & omne malum ab homine ſeu a ſeipſo; qui in affirmativo ſunt quod ita ſit, ii confirmare ſe poſſunt per multa quæ rationalia ſunt & ſcientifica, ut quod nuſquam aliquod bonum influere poſſit quam ab Ipſo Bono, hoc eſt, a fonte Boni, ita a Domino; quodque principium boni non aliunde eſſe poſſit, illuſtrando ſe per omnia, quæ in ſe, in aliis, in communi, imo in univerſo creato, vere bona ſunt, at qui in negativo ſunt, ii in contrariis, per omnia quæ uſquam cogitant, ſe confirmant, uſque adeo tandem, ut non ſciant quid bonum, inter ſe diſceptando quid ſummum, alte ignorando quod bonum cœleſte & ſpirituale quod a Domino, ſit, per quod vivificatur omne bonum quod infra eſt, & quod inde jucundum vere jucundum ſit; quidam etiam, quod niſi a ſe bonum nuſquam poſſit aliunde. Sit iterum pro exemplo, quod, qui in amore in Dominum & charitate erga proximum ſunt, poſſint vera doctrinæ recipere, & fidem habere Verbo, non autem qui in vita amoris ſui & mundi ſunt, ſeu quod idem, quod, qui in bono ſunt, poſſint credere, non autem qui in malo; qui in affirmativo ſunt, hoc poſſunt innumeris rationaliter & ſcientifice confirmare; rationaliter quod verum & bonum concordent, non autem verum & malum, & quod ſicut in malo etiam ex malo omne falſum ſit, & ſi aliquibus uſque verum, quod ſit in labiis non in corde; ſcientifice ex multis, quod vera fugiant mala, & quod mala reſpuant vera: qui autem in negativo ſunt, ſe confirmant in eo, quod unuſquiſque, qualiſcunque ſit, tametſi in continuo odio, in vindictæ jucundis, ac in dolis, vivit, poſſit ſicut alii credere, & hoc uſque dum bonum vitæ prorſus e doctrina rejiciant, quo rejecto non credunt quicquam. Ut adhuc pateat, quomodo ſe habet, ſit exemplum, qui in affirmativo ſunt, quod Verbum ita ſcriptum ſit, ut ſenſum internum habeat, qui non apparet in litera; ii poſſunt multis ſe etiam per rationalia confirmare, ut quod per Verbum nexus homini cum cœlo; quod correſpondentiæ dentur naturalium cum ſpiritualibus, & quod hæc non ita appareant; quod ideæ interioris cogitationis prorſus aliæ ſint, quam ideæ materiales quæ cadunt in voces linguæ; quod homo dum in mundo etiam in cœlo poſſit eſſe, quia natus ad utramque vitam, per Verbum quod pro utroque; quod lux quædam Divina influat, apud quoſdam, in intellectualia, & in affectiones, cum legitur Verbum; quod neceſſum ſit, ut aliquod ſcriptum ſit, quod deſcenderit e cœlo, & ſic quod illud non tale poſſit eſſe in ſua origine, quale in litera; quod ſanctum non poſſit eſſe, niſi a ſanctitate

tate quadam, quæ intus; etiam póteſt per ſcientifica ſe confirmare, ut quod olim fuerint in repræſentativis, & quod Antiquæ Eccleſiæ ſcripta talia fuerint; etiam quod inde quoque ſcripta plurium inter gentes; & quod ſtylus inde veneratus ſit ut ſanctus in Eccleſiis, ac ut doctus apud gentes; plurium etiam libri poſſunt memorari: at qui in negativo ſunt, hæc omnia, ſi non negant, uſque non credunt; & ſibi perſuadent quod Verbum ſit quale in litera, apparens quidem mundanum, ſed uſque quod ſpirituale ſit, ubi autem ſpirituale latet, non curant, at volunt ex multiplici cauſa; & hoc confirmare poſſunt multis. Ut ad captum ſimplicium etiam ſiſtatur, ſit etiam ſcientificum pro exemplo; qui in affirmativo ſunt, quod viſus non ſit oculi ſed quod ſit ſpiritus, qui per oculum, ut per ſui corporis organum, videt illa quæ in mundo ſunt, ii ſe confirmare poſſunt multis, ut ex loquelis quæ audiuntur quod ſe referant ad viſum quendam interiorem, & in illum tranſmutentur, quod fieri nequiret niſi viſus interior eſſet; tum quicquid cogitatur, hoc videatur viſu interiori, a quibuſdam clarius & a quibuſdam obſcurius; præter quod imaginativa ſe ſiſtant viſualibus non abſimilia; ut & niſi ſpiritus qui in corpore, videat id quod oculus ut organum haurit, quod ſpiritus in altera vita nihil potuiſſet videre, cum tamen non aliter eſſe poſſit, quam is viſurus innumerabilia & ſtupenda, quæ oculus corporis nuſquam poteſt; præterea reflectere poteſt ſuper ſomnia, imprimis prophetarum, in quibus æque plura viſa ſunt, & hoc non per oculos; demum ſi philoſophica ſapiat, per hoc, quod exteriora non intrare poſſint in interiora, ut compoſita non in ſimplicia, ita non illa quæ ſunt corporis in illa quæ ſunt ſpiritus, ſed viciſſim; præter perplura alia, ut tandem perſuaſus ſit, quod ſpiritui ſit viſus, non oculo niſi a ſpiritu: at qui in negativo ſunt, hæc omnia vel dicunt naturalia, vel phantaſias; & cum eis dicitur, quod ſpiritus multo perfectiori viſu polleat & fruatur quam homo in corpore, irrident, & inter nugas rejiciunt, credentes quod tunc in tenebris victuri cum privantur viſu oculi, cum prorſus contrarium ſit, quod tunc in luce. Ab his exemplis patet, quod ſit a veris intrare in rationalia & ſcientifica, & quid a ſcientificis & rationalibus in vera, quod nempe illud ſit ſecundum ordinem, hoc autem contra ordinem; & cum ſit ſecundum ordinem, quod illuſtretur homo, cum autem ſit contra ordinem, quod occæcetur; inde liquet, quantum intereſt, ut vera ſciantur, & credantur, a veris enim illuſtratur homo, a falſis autem occæcatur; a veris patet campus rationali immenſus & fere illimitatus, a falſis autem, tametſi non ita apparet, pæne nullus reſpective; inde ſapientia tanta Angelis, quia in veris ſunt, verum enim eſt ipſa lux cœli. Qui ſe occæcarunt per id, quod nihil credere voluerint, quod non ſenſibus caperent, uſque tandem ut nihil crediderint, olim dicti ſunt Serpentes arboris ſcientiæ, ex ſenſualibus enim & inde fallaciis, quæ facile cadunt in captum & fidem hominis, multum ratiocinati ſunt, & plures ſeduxerunt, videatur n: 195. 196: in altera vita internoſcuntur facile, ab

aliis

aliis ſpiritibus, ex eo, quod de omnibus, quæ ſunt fidei; ratiocinentur num ita ſit, quibus ſi millies & millies oſtenditur quod ita ſit, uſque contra unumquodvis confirmans movent dubia negativa, & hoc ſi foret in æternum; ſunt ideo occæcati uſque adeo, ut non iis ſenſus communis, hoc eſt, capere poſſint quid bonum & verum; & tamen unuſquiſque eorum putat, quod præ omnibus in univerſo ſapiat, in eo ponentes ſapientiam, ut, quod Divinum eſt, poſſint infringere, & deducere a naturali; multi, qui fuerunt æſtimati ut ſapientes in mundo, præ aliis tales ſunt; quo plus enim aliquis ingenii dote & ſcientia pollet, & in negativo eſt, eo plus reliquis inſanit; at quo plus aliquis ingenii dote & ſcientia pollet, & in affirmativo eſt, eo plus ſapere poteſt: rationale per ſcientias excolere, nuſquam negatum eſt; ſed vetitum obfirmare ſe contra vera fidei, quæ ſunt Verbi. De his multum agitur in ſenſu interno Verbi imprimis Prophetici, ubi agitur de Aſchure & Ægypto, per Aſchurem enim ſignificatur Ratiocinatio, n: 119. 1186; & per Ægyptum Scientia, n: 1164. 1165. 1186. 1462: *De iis, qui per ſcientifica & rationalia intrare volunt in doctrinalia fidei & Divina, ac inde inſaniunt*, ita apud Eſaiam, "Confundam "*Ægyptum* in *Ægypto*, & pugnabunt vir contra fratrem ſuum, & vir "contra ſocium ſuum, urbs contra urbem, & regnum contra regnum: "& exhaurietur ſpiritus *Ægypti* in medio ejus, & conſilium ejus abſor-"bebo: deficient aquæ a mari, & fluvius exſiccabitur & exareſcet; & re-"cedent flumina, comminuentur & exſiccabuntur fluvii *Ægypti*; calamus "& ulva marceſcent; omne ſemen fluminis exareſcet. Jehovah commiſ-"cuit in medio ejus ſpiritum perverſitatum, & errare fecerunt *Ægyptum* "in omni opere ejus, ſecundum errare ebrium in vomitu ſuo," XIX: 2. 3. 5. 6. 7. 14: apud Eundem, "Væ filiis refractariis, qui abeunt ad deſcen-"dendum in *Ægyptum*, ſed os meum non interrogarunt, ad roborandum "ſe robore *Pharaonis*, & ad confidendum in umbra *Ægypti*: & erit vobis "robur *Pharaonis* in pudorem, & fiducia in umbra *Ægypti* in ignomi-"niam," XXX: 1. 2. 3: apud Eundem, "Væ deſcendentibus in *Ægyptum* "pro auxilio, & ſuper equis innituntur, & confidunt ſuper curru quod "multus, ſed non reſpiciunt ad Sanctum Iſraelis, & Jehovam non quæ-"runt. Et Jehovah extendet manum ſuam, impinget auxilians, & cadet "adjutus, & ſimul omnes illi conſumuntur: & cadet *Aſchur* gladio non "viri, & gladius non hominis comedet eum," XXXI: 1. 3. 8: apud Jeremiam, "Duo mala fecit populus meus, me deſeruerunt, fontem aquarum "vivarum, ad excidendum ſibi foveas, foveas fractas, quæ non continent "aquas. Nonne ſervus Iſrael, ſi natus domus domus ille, quare factus eſt "in prædam; annon hoc facis tibi, deſerendo te Jehovah Deum tuum, "tempore cum ducit te in viam; & nunc quid tibi cum via *Ægypti* ad "bibendum aquas Schichoris, aut quid tibi cum via *Aſchuris* ad bibendum "aquas fluvii: o generatio, vos videte Verbum Jehovæ, num deſertum fui

 Iſraeli,

" Iſraeli, num terra tenebrarum, quare dixerunt populus meus, domina-
" bimur, non veniemus ultra ad te, cur abis ſtrenue ad mutandum viam
" tuam, etiam ab *Ægypto* pudefies, ſicut pudefacta es ab *Aſchure*," II: 13. 14. 17. 18. 31. 36: apud Eundem, " Audite verbum Jehovæ, reliquiæ " Jehudæ, ſic dixit Jehovah Zebaoth Deus Iſraelis, ſi vos ponendo poſue- " ritis facies veſtras ad veniendum in *Ægyptum*, & veneritis ad peregri- " nandum ibi; & erit, gladius, a quo vos timentes vobis, ibi prehendet " vos in terra *Ægypti*, & fames de qua vos verentes, ibi adhærebit vobis " in *Ægypto*, ut ibi moriamini: & erunt omnes viri, qui poſuerunt facies " ſuas ad veniendum in *Ægyptum*, ad peregrinandum ibi, morientur gladio, " fame & peſte, & non erit illis ſuperſtes aut evadens, a coram malo, " quod Ego adducens ſuper vos," XLII: 15. 16. 17, ſeq: apud Ezechielem, " Et cognoſcant omnes habitatores *Ægypti*, quod Ego Jehovah; " propterea quod illi fuerunt baculus arundinis domui Iſraelis, in prehen- " dendo te illum in vola, confringeris, & findes illis omnem humerum, " & in innitendo vos ſuper te, frangeris, & ſtare facies eis omnes lum- " bos: propterea ſic dixit Dominus Jehovih, ecce Ego adducens ſuper te " gladium, & exſcindere faciam ex te hominem & beſtiam, & erit terra " *Ægypti* in deſolationem & vaſtitatem, & ſcient quod Ego Jehovah, " propterea quod dixit, fluvius mihi, & ego feci," XXIX: 6. 7. 8. 9, ſeq: apud Hoſcheam, " Fuit Ephraim ſicut columba ſtulta, *Ægyptum* invoca- " bant, *Aſchur* abiverunt; cum ibunt, expandam ſuper eos rete meum; " væ illis, quia divagati ſunt a me," VII: 11. 12. 13: apud Eundem, " Ephraim paſcens ventum, & perſequens eurum, omni die mendacium, & " vaſtationem multiplicat, & fœdus cum *Aſchure* pangunt, & oleum in " *Ægyptum* defertur," XII: 2: apud Eundem, " Iſrael ſcortatus eſt ſub " deo ſuo, dilexiſti quæſtum ſuper omnibus areis frumenti: revertetur " Ephraim in *Ægyptum*, & in *Aſſur* immundum comedent; quia ecce " abiverunt præ devaſtatione, *Ægyptus* congregabit eos, Moph ſepeliet eos, " deſiderabile argento eorum ſpina poſſidebit, carduus in tentoriis eorum: " percuſſus eſt Ephraim, radix eorum exaruit, fructum non facient; etiam " cum genuerint, & interficiam deſideria ventris eorum, rejiciet eos Deus " meus, quia non audiverunt Ipſum, & erunt vagi inter gentes," IX: 1. 3. 6. 16. 17: apud Eſaiam, " Væ *Aſchur*, virga iræ meæ, & baculus is, in " manu eorum, indignationis meæ, ille non rectum cogitat, & cor ejus non " rectum meditatur, quia ad perdendum in corde ejus, & ad exſcinden- " dum gentes non paucas, ſiquidem dicit, nonne principes mei ſimul re- " ges: viſitabo ſuper fructum elationis cordis regis *Aſchuris*, quia dixit, " in robore manus meæ feci, & in ſapientia mea, quia intelligens ſum, " & removebo terminos populorum, & theſauros eorum deprædabor, ac " dejiciam, ut potens, habitatores; propterea mittet Dominus dominorum " Zebaoth in pingues ejus maciem, & loco gloriæ ejus incendendo incen- " detur incendium ignis," X: 5. 7. 8. 12. 13. 16: in his omnibus locis,

per Aſchurem, ut oſtenſum, ſignificatur ratiocinatio; per Ægyptum & Pharaonem ſcientia; per Ephraimum intellectuale, & deſcribitur ibi & pluries alibi, quale ſit rationale hominis, cum ex negativo ratiocinatur de veris fidei: ſimile involvit, cum Rabſhake miſſus a Rege *Aſchuris* loquutus contra Hieroſolymam & Hiskiam Regem, quod Angelus Jehovæ in caſtris Regis *Aſchuris* tunc percuſſerit centum & octoginta & quinque millia, de quibus apud Eſaiam Cap: xxxvi & xxxvii, quibus ſignificatur qualis ſtrages rationalium hominis ſit, cum contra Divina ratiocinatur, utcunque homo ſibi apparet, quod tunc ſapiens ſit. Ratiocinatio hæc vocatur etiam paſſim Scortatio cum filiis Ægypti, & cum filiis Aſchuris, ut apud Ezechielem, "*Scortata es cum filiis Ægypti*, vicinis tuis, magnis carne, & multiplicaſti "*ſcortationem* tuam, & *ſcortata es cum filiis Aſchuris*, abſque ut ſatiata ſis," xvi: 26. 28. Cap: xxiii: 3. 5 ad 21; videatur n: 2466. *De iis autem qui ex Doctrina fidei intrant in rationalia & ſcientifica, & inde ſapiunt*; apud Eſaiam, "In die illo erit altare Jehovæ in medio terræ *Ægypti*, & ſtatua, "juxta terminum ejus, Jehovæ, & erit in ſignum & in teſtem Jehovæ "Zebaoth in terra *Ægypti*; nam clamabunt ad Jehovam propter oppreſ-"ſores, & mittet illis Servatorem & Principem, & liberabit eos, & notus "fiet Jehovah *Ægypto*, & cognoſcent *Ægyptii* Jehovam in die illo, & fa-"cient ſacrificium & mincham, & vovebunt votum Jehovæ, & reddent," xix: 18 ad 21: apud Eundem, "In die illo erit ſemita ab *Ægypto* ad "*Aſchurem*, & veniet *Aſchur* in *Ægyptum*, & ſervient *Ægyptii Aſchuri*; in "die illo erit Iſrael tertius *Ægypto* & *Aſchuri*, benedictio in medio terræ, "cui benedicet Jehovah Zebaoth, dicendo, benedictus populus meus "*Ægyptus*, & opus manuum mearum *Aſchur*, & hæreditas mea Iſrael," xix: 23. 24. 25; ubi de Eccleſia ſpirituali, cujus Spirituale eſt Iſrael, Rationale eſt Aſchur, & Scientificum eſt Ægyptus, quæ tria conſtituunt Eccleſiæ illius intellectualia, quæ ita ſuccedunt, quare dicitur in die illo erit Iſrael tertius Ægypto & Aſchuri, & benedictus populus meus Ægyptus, opus manuum mearum Aſchur, & hæreditas mea Iſrael: apud Eundem, "Erit in die illo, clangetur in buccina magna, & venient pereuntes in terra "*Aſchuris*, & expulſi in terra *Ægypti*, & incurvabunt ſe Jehovæ in monte "ſanctitatis, in Hieroſolyma," xxvii: 13: apud Eundem, "Sic dixit Je-"hovah, labor *Ægypti*, & merces Kuſchi & Sabæorum, virorum menſuræ, "apud te tranſibunt, & tibi erunt, poſt te ibunt, & ad te incurvabunt ſe, "ad te orabunt, tantummodo in te Deus, & nullus alius præterea Deus," xlv: 14; Kuſch & Sabæi ſunt cognitiones, n: 117. 1171. apud Sachariam, "*Ægyptus* aſcendet Hieroſolymam, ad adorandum Regem Jehovam "Zebaoth," xiv: 17. 18: apud Micham, "Ego in Jehovam reſpicio, ex-"ſpecto Deum ſalutis meæ, audiet me Deus meus, dies ad ædificandum "macerias tuas, dies hic, & uſque ad Te venient inde ab *Aſchure*, & urbes "*Ægypti*, & inde ab *Ægypto* uſque ad fluvium," vii: 11. 12: apud Ezechielem, "Sic dixit Dominus Jehovih, a fine quadraginta annorum congre-

" gabo *Ægyptum* ex populis, quo diſperſi fuerunt, & reducam captivitatem
" *Ægypti,*" xxix: 13. 14: apud Eundem, " Ecce *Aſchur* cedrus in Li-
" bano, pulchra ramo, & ſylva umbroſa, & excelſa altitudine, & inter
" implexa fuit ramus ejus; aquæ creſcere fecerunt eam, cum fluviis ſuis
" vadens circum plantationem ejus, & aquæductus ſuos emiſit ad omnes
" arbores agri; propterea alta facta eſt altitudo ejus præ omnibus arboribus
" agri, & multiplicati ſunt rami ejus, & longi facti rami ejus ab aquis
" multis: in ramis ejus nidificarunt omnis avis cœlorum, & ſub ramis ejus
" pepererunt omnis fera agri, & in umbra ejus habitarunt omnes gentes
" magnæ; & pulchra facta eſt in magnitudine ſua, in longitudine ramo-
" rum ſuorum, quia fuit radix ejus apud aquas multas: cedri non occul-
" tarunt eam in horto Dei; abietes non pares fuerunt ramis ejus, omnis
" arbor in horto Dei non par fuit illi in pulchritudine ejus: pulchram
" feci eam in multitudine ramorum ejus, & æmulatæ ſunt ei omnes ar-
" bores Eden, quæ in horto Dei," xxxi: 3 ad 8: deſcribitur hic Eccleſia Antiquiſſima, quæ cœleſtis, quale ejus rationale fuit, & ſic ſapientia & intelligentia, quia Eccleſia illa ex Divinis illa quæ infra erant, intuebatur, ita ex ipſis bonis vera, & inde quæ ſubjecta ſunt; Aſchur & Cedrus eſt Rationale; implexa inter quæ rami ſunt ſcientifica; fluvii & aquæ ſunt bona ſpiritualia, apud quæ radix; altitudo & longitudo ramorum eſt extenſio ejus; hortus Dei eſt Eccleſia ſpiritualis; arbores Eden ſunt perceptiones: inde & ex ſuperioribus patet, quale eſt Rationale, & quale Scientificum hominis, cum ſubordinantur veris Divinis, & inſerviunt illis confirmando. Quod rationalia & ſcientifica inſerviant illis qui in affirmativo ſunt, pro mediis ſapiendi, repræſentatum & ſignificatum eſt per quod mandatum filiis Iſraelis, ut mutuo peterent ab *Ægyptiis* vaſa auri, & vaſa argenti, & veſtes, Exod: iii: 22. Cap: xi: 2. Cap: xii: 35. 36: Similiter per quod paſſim in Verbo dicatur, quod gentium bona, domos, vineas, & oliveta, & plura poſſiderent; ut & quod ipſum aurum & argentum, quod ereptum gentibus, ſanctum fieret, ut apud Eſaiam, " Viſitabit Jehovah Tyrum, & redibit ad
" quæſtum meretricium ſuum, & ſcortabitur cum omnibus regnis terræ
" ſuper faciebus humi; & fiet mercatura ejus, & quæſtus meretricius ejus
" *Sanctum Jehovæ*, non recondetur & non reponetur, quia habitantibus co-
" ram Jehovah erit mercatura ejus ad comedendum ad ſatietatem, & ad te-
" gumentum antiquum," xxiii: 17. 18; mercatura Tyri pro cognitionibus, n: 1201, quæ illis qui in negativo, pro quæſtu meretricio, at illis, qui in affirmativo, pro ſancto: Simile etiam intelligitur per Domini verba, " Fa-
" cite vobis amicos ex mammona injuſtitiæ, ut quando defeceritis, ſuſcipiant
" vos in æterna habitacula: ſi in injuſto mammona fideles non exiſtitis, quis
" verum vobis concredet," Luc: xvi: 9. 11.

De

De Gentium & Populorum, qui extra Eccleſiam nati ſunt, ſtatu & ſorte in altera vita.

2589. *Communis opinio eſt, quod illi, qui extra Eccleſiam nati ſunt, qui Ethnici & Gentiles vocantur, non poſſint ſalvari, ex cauſa, quia non habent Verbum, ac ita ignorant Dominum, abſque Quo nulla ſalus: ſed uſque ex illo ſolo ſciri poteſt, quod illi quoque ſalventur, quia Domini Miſericordia eſt univerſalis, hoc eſt, erga ſingulos; quod illi æque naſcantur homines, ſicut qui intra Eccleſiam, qui pauci ſunt reſpective; quodque eorum culpa non ſit, quod ignorent Dominum: qualis itaque eorum ſtatus & ſors eſt in altera vita, ex Divina Domini Miſericordia, mihi oſtenſum eſt.*

2590. *Multis inſtructus ſum, quod Gentiles, qui moratam egerunt vitam, ac obedientes fuerunt, inque charitate mutua vixerunt, ac ſecundum religioſum ſuum acceperunt inſtar conſcientiæ, in altera vita accepti ſint, ac ibi cum ſollicita cura ab Angelis inſtruantur in bonis & veris fidei; illi, cum inſtruuntur, modeſte, intelligenter, & ſapienter ſe gerunt, & facile recipiunt, & imbuuntur, nulla enim principia contra vera fidei ſibi formarunt, quæ diſcutienda, minus ſcandala contra Dominum, ſicut plures Chriſtiani qui vitam mali egerunt; præterea tales non odio habent alios, non vindicant injurias, nec machinationes & dolos nectunt, imo Chriſtianis bene volunt, cum viciſſim hi illos contemnunt, etiam, quantum poſſunt, violant, ſed eximuntur eorum immiſericordiæ a Domino, & tutantur. Ita enim ſe cum Chriſtianis & Gentilibus habet in altera vita, quod Chriſtiani, qui agnoverunt vera fidei, & ſimul vitam boni egerunt, præ Gentilibus recipiantur, ſed tales hodie pauci ſunt; Gentiles autem, qui in obedientia & charitate mutua vixerunt, recipiantur præ Chriſtianis, qui non ita bonam vitam egerunt. Omnes enim illi, in univerſo terrarum orbe, ex Miſericordia Domini, recipiuntur & ſalvantur, qui in bono vixerunt, ipſum enim bonum eſt quod recipit verum, bonum vitæ eſt ipſa humus ſeminis, hoc eſt, veri; malum vitæ nuſquam recipit; quamvis illi qui in malo ſunt, inſtruerentur mille modis, imo tametſi inſtructiſſimi*

ſtruſſimi fierent, uſque tamen vera fidei apud eos non ultra vadunt, quam in memoriam, nec penetrant ad affectionem, quæ cordis; quare etiam vera illorum memoriæ diſſipantur, & nulla ſiunt, in altera vita.

2591. *Sed ſunt inter Gentiles, ſicut inter Chriſtianos, Sapientes & ſimplices; ut inſtruerer quales ſunt, cum illis & his datum eſt loqui, quandoque per horas & dies; ſed qui ſapientes, hodie vix aliqui ſunt, ſed perplures antiquis temporibus, imprimis in Antiqua Eccleſia, a qua ſapientia emanavit ad plures gentes; ut ſcirem quales fuerunt, cum quibuſdam in familiari ſermone eſſe datum: qualis itaque eorum ſapientia præ hodierna fuit, ex his, quæ ſequuntur, conſtare poteſt.*

2592. *Fuit apud me quidam, qui olim inter ſapientiores fuit, & quoque inde notus in Orbe Erudito, cum quo de variis loquutus ſum; & quia cognovi, quod ſapiens fuerat, ſermo fuit cum illo de Sapientia, de Intelligentia, de Ordine, de Verbo, & demum de Domino: de Sapientia dixit, quod non alia ſapientia detur, quam quæ eſt vitæ, & quod de alia re ſapientia prædicari nequeat: de Intelligentia, quod illa ſit inde: de Ordine, quod Ordo ſit a Supremo Deo, & quod vivere in illo ordine, ſit ſapiens & intelligens eſſe: quod Verbum attinet, cum prælegerem illi aliquid ex Propheticis, delectatus eſt quam maxime, præcipue ex eo, quod ſingula Nomina, & ſingulæ voces, ſignificarent interiora, miratus valde, quod Eruditi hodie non delectentur tali ſtudio; percepi manifeſte, quod interiora ejus cogitationis ſeu mentis aperta eſſent, & tunc ſimul quibuſdam Chriſtianis, qui aderant, clauſa, regnabat enim apud hos invidia contra eum, & incredulitas quod Verbum eſſe tale; imo cum pergerem legere Verbum, dixit, quod non adeſſe poſſet, quia ſanctius perciperet, quam ut poſſit ſuſtinere, ita enim interius afficiebatur; contra autem Chriſtiani dicebant aperta voce, quod adeſſe poſſent, ex cauſa quia interiora iis clauſa eſſent, & ſancta eos non afficerent. Tandem fuit ſermo cum illo de Domino, quod natus ſit homo, ſed conceptus a Deo, & quod exuerit humanum, & induerit Divinum, & quod Ille ſit Qui univerſum regit, ad hæc reſpondit, quod plura ſciat de Domino, & appercepit ſuo modo, quod non aliter fieri potuiſſet, ſi ſalvaretur Genus humanum; interea quidam Chriſtiani mali infundebant varia ſcandala, ſed illa non curabat, dicens, quod non mirum ſit, quia imbuerunt in vita corporis de illis non talia, ſicut decet, & quod antequam talia diſcuſſa fuerint,*

non

non admittere poſſent illa quæ confirmant, ſicut ii qui ignorant. Hic fuerat Gentilis.

2593. *Loqui etiam datum eſt cum aliis, qui antiquis temporibus vixerunt, & qui tunc inter ſapientiores fuerunt; viſi primum antrorſum ad diſtantiam, ac ibi potuerunt appercipere interiora cogitationum mearum, ita plura plene, ex una idea cogitationis potuerunt ſcire integram ſeriem, & illam delectabilibus ſapientiæ cum repræſentationibus amœnis implere, inde perceptum, quod inter ſapientiores eſſent, & dictum quod ab Antiquis; ac ita propius acceſſerunt, cumque tunc prælegerem illis aliquid ex Verbo, ſummopere delectati ſunt; ipſam delectationem & jucunditatem eorum percipere dabatur, quæ maxime inde erat, quod omnia & ſingula, quæ audiebant ex Verbo, cœleſtium & ſpiritualium repræſentativa & ſignificativa eſſent; dicebant, quod ſuo tempore, cum in mundo vixerunt, modus eorum cogitandi & loquendi, tum quoque ſcribendi, talis fuerit, & quod hoc ſapientiæ eorum ſtudium.*

2594. *Quod autem Gentiles, qui hodie in tellure, attinet, illi non ita ſapientes ſunt, ſed pleraque ſimplices corde; at uſque recipiunt ſapientiam in altera vita ii ex illis, qui in charitate mutua vixerunt, de quibus hæc, quæ ſequuntur, referre licet.*

2595. *Audiebam gyrum quendam ſonorum, ſed craſſiorem ſolito, ex ſonoro illico cognovi, quod ex gentibus eſſent; dicebatur mihi ab angelis, quod eſſent gentiles, qui ante* 3 *vel* 4 *dies reſuſcitati ſunt; audiebatur gyrus vel chorus per plures horas, & perceptum, quod etiam per breve illud tempus, quo audiebatur, magis & magis perficerentur; quod cum miratus, dicebatur, quod illi in choros, ita in conſenſus, poſſint initiari per unam noctem, cum plerique Chriſtiani vix per* 30 *annos: gyri ſeu chori ſunt, cum loquuntur plures ſimul, omnes ſicut unus, & unuſquiſque ſicut omnes: ſed de gyris ſeu choris, ex Divina Domini Miſericordia, alibi dicetur.*

2596. *Unus Chorus ad diſtantiam a me fuit quodam mane, ex chori repræſentationibus cognoſcere datum, quod eſſent Chinenſes, ſiſtebant enim ſpeciem hirci lanati, tum placentam ex miliis, & cochleare ebenum, ut & ideam urbis natatilis; deſiderabant propius ad me venire, & cum ſe applicarent, dicebant quod ſoli apud me eſſe vellent, ut ſua cogitata aperirent; ſed dicebatur eis, quod ſoli non eſſent, & quod alii, qui indignantur, quod ſoli eſſe vellent, cum tamen hoſpites; indignatione eorum percepta, in cogitationem lapſi ſunt, num præ-*

vari-

varicati ſint contra proximum, & num quicquam ſibi vindicaverint quod aliorum eſſet: (Cogitationes in altera vita omnes communicantur:) commotionem eorum percipere datum, erat agnitionis quod forte eos læſerint, tum pudoris inde, & una aliarum affectionum probarum, inde quod charitate eſſent præditi, cognoſcebatur: mox loquutus cum illis, tandem etiam de Domino, cum Ipſum nominarem Chriſtum, repugnantia quædam apud eos percepta eſt, ſed cauſa detegebatur, quod traxerint id e mundo, ex eo, quod noverint Chriſtianos pejus vivere quam illi, & in nulla charitate; at cum Dominum ſimpliciter nominarem, tunc interius commoti ſunt: inſtruebantur dein ab Angelis, quod Chriſtiana doctrina præ omni alia in univerſo orbe, amorem & charitatem præſcribat, ſed quod pauci ſint, qui ſecundum illam vivunt.

2597. *Sunt Gentiles, qui, cum vixerunt in mundo, ex converſatione & fama cognoverunt, quod Chriſtiani peſſimam vitam agant, in adulteriis, in odiis & rixis, in ebrietate, & ſimilibus, quæ illi horruerunt, quia talia contra eorum leges, mores, & religioſa; illi in altera vita aliis timidiores ſunt recipiendi vera fidei; ſed inſtruuntur ab Angelis, quod doctrina Chriſtiana, ac ipſa fides, prorſus aliud doceat, & quod illi minus quam Gentiles ſecundum doctrinalia vivant; quæ cum appercipiunt, vera fidei recipiunt, & Dominum adorant, ſed ſerius.*

2598. *Cum legi Cap:* XVII & XVIII *Judicum de Micha, quod Danis filii abſtulerint ejus ſculptile, theraphim, & Levitam, tunc erat ſpiritus ex gentilibus, qui in vita corporis ſui adoraverat ſculptile; is cum attente audiret quid factum Michæ, & in quo dolore fuit propter ſculptile ſuum, quod abſtulerunt Danitæ, etiam illum ſuperveniebat & afficiebat dolor, uſque adeo, ut vix ſciret præ interiore dolore quid cogitaret; qui dolor perceptus, & ſimul percepta innocentia in ſingulis ejus affectionibus: Chriſtiani etiam ſpiritus aderant, & obſervabant, & mirati ſunt, quod ſculptilis adorator tanta miſericordiæ & innocentiæ affectione moveretur: poſtea boni ſpiritus cum eo loquuti ſunt, dicentes, quod ſculptile non eſſet adorandum, & quod hoc intelligere poſſet quia homo, ſed quod cogitare debeat extra ſculptile de Deo Creatore & Gubernatore univerſi cæli & univerſæ terræ, & quod ille Deus eſſet Dominus: cum hæc dicebantur, percipere dabatur ejus adorationis affectum interiorem, qui mecum communicabatur, multo ſanctiorem, quam apud Chriſtianos; ex quo conſtare potuit, quod Gentiles*

tiles facilius in cælum veniant, quam Chriſtiani hodie qui non afficiuntur, ſecundum Domini verba apud Lucam, Cap: XIII : 29. 30; *nam in ſtatu, in quo erat, potuit imbui omnibus fidei, & illa cum interiore affectione recipere; apud eum erat miſericordia quæ eſt amoris, & in ejus ignorantia erat innocentia, quæ cum adſunt, omnia fidei ſicut ſponte recipiuntur, & hoc cum gaudio: receptus eſt dein inter Angelos.*

2599. *Fuit etiam alius inter Gentiles, qui in bono charitatis vixerat, is cum Chriſtianos ſpiritus audivit ratiocinantes de credendis (ratiocinantur multo plenius & acutius inter ſe ſpiritus quam homines, imprimis de bonis & veris, quia illa ſunt alterius vitæ:) ille miratus, quod ita diſceptarent, dixit ſe non illa velle audire, nam ratiocinabantur ex fallaciis, inſtruens eos ita, ſi ſum bonus, quæ vera ſunt, ex ipſo bono poſſum ſcire, & quæ non ſcio, poſſum recipere.*

2600. *Gentiles probi in altera vita, utplurimum ſecundum ſtatus eorum vitæ, & ſecundum eorum religioſum, quantum hoc fieri poteſt, inſtruuntur, ita diverſis modis, hic ſolum tres licet referre.*

2601. *Quidam ex illis rediguntur in ſtatum tranquillitatis quaſi cujuſdam ſomni, & tunc videntur ſibi civitates parvas ædificare, ac in medio earum recondere aliquod arcanum, quod volunt ut a nemine violetur; civitates illas donant aliis, cum precibus ne violent arcanum in medio earum; innocentia ſic illis inſinuatur, tum charitas, cum idea quod arcanum ſit de Domino; in hoc ſtatu tenentur ſatis diu; eſt ſtatus ignorantiæ, in qua innocentia: tutantur ab infantibus, ne quiſquam eis damnum inferat. Cum illis loquutus ſum, & ſtatu eorum innocentiæ & charitatis multum affectus, tum ſollicitudine quomodo recondunt arcanum, ac timore ſancto ne violetur.*

2602. *Una Gens eſt, dictum quod ex Indiis, cui hoc religioſum, quod colant Maximum Deum eo ritu, ut, cum adorant illum, primum ſe magnifaciant, ſed mox ſicut vermiculos ſubſternant; tum quod ſuper univerſum, quod credunt circumgyrari, ſit Maximus ille Deus, ſpectans inde quid faciant: quia religioſa illis talia fuerant, in altera vita reducuntur in illa; cum quibus, cum talia ſibi imaginati, loquutus: ſunt quoad plurimam partem modeſti, obedientes, ac ſimplices corde. Illi ſucceſſive ab illa phantaſia per Angelos liberantur; inſtruuntur enim ſecundum religioſum ſuum, quod Maximus Deus ſit Dominus, & quod ſe magnifacere queant ex eo quod poſſint Ipſum adorare, & quod*

uſque inſtar vermiculorum ſint, & quod Dominus e ſupremo videat omnia & ſingula: ita per religioſum ſuum convenienter in cognitiones boni & veri perducuntur.

2603. *Sunt quidam Gentiles ex illis regionibus, ubi nigri ſunt, qui ſecum e vita e mundo trahunt, quod velint duriter tractari, credentes quod nemo in cælum poſſit venire, quam per punitiones & afflictiones; & quod dein lætiora, quæ paradiſiaca vocant, accipiant: illi, quia talia ex religioſo ſecum habent, in altera vita etiam primum duriter tractantur a quibuſdam, quos vocant diabolos, ac poſtea feruntur in paradiſiaca, de quibus n:* 1622, *ſed inſtruuntur ab Angelis, quod punitiones & afflictiones in bonum illis a Domino verſæ ſint, ſicut apud eos qui in tentationibus ſunt; tum quod paradiſiaca non ſint cælum, ſed affectio cæleſtium & ſpiritualium, quæ in illis; & quod in quadam via veritatis fuerint, ſed in umbra ignorantiæ. Diu mecum loquuti ſunt; quando in ſtatu afflictionum erant, loquela eorum tunc erat quaſi cum quodam colliſu, ita diſtincta ab aliorum; ſed illis peractis, cum ad paradiſiaca ſublati, non illis talis loquela amplius, ſed pæne Angelica. Ex religioſo etiam ſuo habent, quod credunt, quod interiora habere velint, dicebant, cum duriter tractantur quod tunc nigri ſint, at quod poſtmodum exuant nigredinem, ac induant candorem, ſcientes quod Animæ eorum candidæ ſint, ſed corpora nigra.*

2604. *Commune eſt, quod Gentiles, qui adorarunt aliquem deum ſub imagine aut ſtatua, vel aliquod ſculptile, dum in alteram vitam veniunt, introducantur ad quoſdam, qui loco eorum deorum ſeu idolorum ſunt, ex cauſa, ut phantaſias ſuas exuant, apud quos cum per aliquot dies fuerunt, inde auferuntur. Qui adorarunt homines, etiam quandoque ad eos, vel ad alios qui loco eorum, introducuntur; ſicut plures ex Judæis, ad Abrahamum, Jacobum, Moſen, Davidem, ſed cum appercipiunt, quod tale humanum iis ſicut aliis, ac nihil opis ferre poſſint, pudeſiunt, & ad ſua loca ſecundum vitam feruntur. Inter Gentes in altera vita diliguntur maxime Africani; hi enim facilius reliquis recipiunt bona & vera cæli: volunt imprimis dici obedientes, non vero fideles, dicunt quod Chriſtiani, quia fidei doctrinam habent, poſſint fideles nominari, ii vero non, niſi illam recipiant, aut, ut dicunt, recipere poſſint.*

2605. *Loquutus ſum cum quibuſdam, qui in Eccleſia Antiqua fuerunt, & qui tunc noverunt de Domino quod venturus, ac imbuti bonis fidei, ſed uſque deſciverunt, & facti idololatræ; erant antrorſum verſus ſiniſtrum, in loco tenebricoſo, & in ſtatu miſerabili; loquela eorum fuit ſicut tibialis, unius toni, pæne abſque cogitationis rationali; dicebant, quod ibi fuerint per multa ſæcula, & quod inde quandoque eximantur, ut inſerviant aliis pro aliquibus uſibus, qui viles ſunt. Ex illis cogitare datum de pluribus Chriſtianis, qui non exterius ſed interius idololatræ ſunt, ac corde negant Dominum, ita quoque vera fidei, qualis ſors eos in altera vita maneat.*

F I N I S.

Arcana Cæleſtia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

G E N E S I

Capite Vigeſimo Primo:

Una cum Mirabilibus,

Quæ viſa & audita ſunt

In Mundo Spirituum, & Cœlo Angelorum;

Hic ad finem

De Conjugiis, quomodo conſiderantur in cœlo, & de Adulteriis.

VI.

MDCCL.

PARS SECUNDA

LIBRI *GENESEOS.*

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM.

2606. VErbum Veteris Teſtamenti olim vocatum fuit *Lex* & *Prophetæ*, per Legem intellecta fuerunt omnia Hiſtorica, quæ ſunt Libri quinque Moſis, Joſuæ, Judicum, Samuelis, & Regum; per Prophetica, omnia prophetica, quæ ſunt Eſaiæ, Jeremiæ, Ezechielis, Danielis, Hoſeæ, Joelis, Amoſi, Obadiæ, Jonæ, Michæ, Nahum, Habakuk, Zephaniæ, Haggai, Sachariæ, Malachiæ, tum quoque Pſalmi Davidis. Hiſtorica Verbi etiam dicuntur Moſes, inde paſſim pro Lege & Prophetis, dicitur Moſes & Prophetæ; & Prophetica Elias, videatur Præfatio ad Cap: XVIII Geneſ:

2607. Quod Hiſtorica attinet, ſunt omnia hiſtorice vera, quæ ibi; præter quæ in Primis Capitibus Geneſeos, quæ hiſtorica facta ſunt, de quibus in Parte Prima: & tametſi hiſtorice vera ſunt, uſque ſenſum internum habent, & in eo ſenſu, ſicut Prophetica, agunt unice de Domino, agunt etiam de Cœlo & Eccleſia, & quæ Cœli & Eccleſiæ ſunt, ſed illa, ſunt Domini, quare per illa ſpectant Dominum, inde ſunt Verbum; hiſtorica ibi omnia ſunt repræſentativa, & ſingula verba, quibus deſcribuntur, ſunt ſignificativa; quod hiſtorica ſint

repræſentativa, conſtat ab illis, quæ hactenus de Abrahamo explicata ſunt, & conſtabit ab illis, quæ de Iſaco, de Jacobo, ejus duodecim filiis, de Ægypto, de peregrinatione populi in deſerto, de ingreſſu ejus in terram Canaanem, & de reliquis, ex Divina Domini Miſericordia, explicanda ſunt: quod ſingula verba, quibus deſcribuntur, ſint ſignificativa, patet etiam ab illis, quæ oſtenſa ſunt, ut quod Nomina ſignificent res, ſicut Ægyptus ſcientiam, Aſchur rationale, Ephraim intellectuale, Tyrus cognitiones, Zion Eccleſiam cœleſtem, Hieroſolyma Spiritualem, & ſic reliqua; ſimiliter voces, ſicut quod Rex ſignificet verum, Sacerdos bonum, & quod in ſuo interno ſignificatu ſint reliquæ, ſicut Regnum, Urbs, Domus, Gens, Populus, Hortus, Vinea, Olivetum, Aurum, Argentum, Æs, Ferrum, Aves, Beſtiæ, Panis, Vinum, Oleum, Mane, Dies, Lux, & hoc conſtanter, tam in Libris hiſtoricis quam propheticis, tametſi a variis ſcripti ſunt, & diverſis temporibus; quod nuſquam tam conſtans foret, niſi Verbum e Cœlo deſcenderit. Exinde ſciri poteſt, quod ſenſus internus ſit in Verbo, præter etiam ex eo, quod Divinum Verbum nuſquam agere poſſit de meris hominibus, ut de Abrahamo, Iſaco, Jacobo, poſteritate eorum, quæ peſſima gentium fuit, de regibus eorum, uxoribus, filiis, filiabus, meretricibus, rapinis, & parilibus, quæ in ſe ſpectata ne quidem digna ſunt ut nominentur in Verbo, niſi per illa repræſentata & ſignificata ſint talia quæ in Regno Domini, hæc ſunt Verbo digna.

2608. His ſimilia ſunt quoque plurima apud Prophetas, ſicut illa, quæ n: 1888, allata ſunt; & hoc apud Eſaiam, "Ejulabit Moabus, "Moabus totus ejulabit, ob fundamenta Chir Chareſch, lugetis ve- "runtamen attriti, nam agri Cheſbonis defecerunt, Vitis Sibmæ; do- "mini gentium contundunt palmites, uſque a Jaeſer pertigerunt, er- "rarunt deſerto, propagines ejus divulſæ ſunt; tranſiverunt mare, "propterea deflebo fletu Jaeſerem, vitem Sibmæ; rigabo te lachry- "ma mea Cheſbon & Elealeh, quia ſuper vindemia, & quia ſuper "meſſe tua, hedad cecidit," XVI: 7. 8. 9: & apud Jeremiam, "Vox clamoris in Choronaim, devaſtatio & contritio magna, con- "fracta eſt Moab, audiri fecerunt clamorem minorennes ejus, quia "aſcenſu Luchith in fletu aſcendit fletus, quia in deſcenſu Choro- "naim hoſtes clamorem confractionis audiverunt. Judicium venit ad "terram planitiei, ad Chalonem, & ad Jachzam, & ad Maphaatam, "& ſuper Dibonem, & ſuper Nebonem, & ſuper Bethdiblathaim,

"&

" & ſuper Kirjathaim, & ſuper Bethgamul, & ſuper Bethmeon, & " ſuper Kerioth, & ſuper Bozram," XLVIII: 3. 4. 5. 21. 22. 23. 24: talia ſunt perplurimis in locis prophetica Verbi; quæ niſi ſenſum internum haberent, nullius uſus forent; cum tamen neceſſum ſit, ut Verbum quia Divinum, in ſe contineat leges Regni cœleſtis, in quod homo venturus.

2609. Quod autem *Præcepta* vitæ attinet, ut ſunt omnia Decalogi, & plura in Lege & Prophetis, illa, quia ipſi vitæ hominis inſerviunt, ſunt uſui in utroque ſenſu, tam in literali quam in interno; quæ in ſenſu literali, fuerunt pro populo & populis iſtius temporis, qui interna non capiebant; quæ in ſenſu interno, fuerunt pro Angelis, qui externa non curant: niſi Præcepta decalogi etiam continerent interna, nuſquam cum tanto miraculo promulgata fuiſſent in monte Sinai; talia enim, quæ ibi, ut quod honorandi parentes, non furandum, non occidendum, non adulterandum, non concupiſcenda alterius, ſunt quæ etiam gentiles norunt, & in ſuis legibus præſcripta habent, & quæ filii Iſraelis quatenus homines noviſſe debuerunt abſque tali promulgatione; ſed quia Præcepta illa inſerviebant vitæ in utroque ſenſu, & erant ſicut formæ externæ productæ ab internis, quæ ſibi correſpondent, ideo e cœlo ſuper monte Sinai cum tanto miraculo deſcendebant, ac in ſenſu interno dicta & audita in Cœlo, at in ſenſu externo dicta & audita in terra; ut pro exemplo, quod qui honorarent parentes iis prolongarentur dies ſuper terra, Angeli, qui in cœlo, per parentes percipiebant Dominum, per terram Ipſius Regnum, quod in æternum ſicut filii & hæredes poſſiderent, qui Ipſum ex amore & fide colunt; homines autem in terra, per parentes intelligebant parentes, per terram terram Canaanen, per prolongationem dierum annos vitæ; quod non furandum, Angeli, qui in cœlo, percipiebant, quod nihil adimerent Domino, & ſibi juſtitiæ & merito aliquid tribuerent; homines autem in terra, quod non furandum; hæc quod vera ſint in utroque ſenſu, conſtat: adhuc, quod non occidendum, angeli in cœlo percipiebant, quod non odio aliquem haberent, & quod non exſtinguerent aliquid boni & veri apud aliquem; at homines in terra, quod non occidendi amici: ita in reliquis.

CAPUT

CAPUT XXI.

1. ET Jehovah viſitavit Saram, quemadmodum dixit; & fecit Jehovah Saræ, quemadmodum loquutus eſt.
2. Et concepit & peperit Sarah Abrahamo filium ſenectuti illius, ad tempus ſtatum, ut loquutus fuit cum illo Deus.
3. Et vocavit Abraham nomen filii ſui nati ſibi, quem peperit ei Sarah, Jiſchak.
4. Et circumcidit Abraham Jiſchakum filium ſuum, filium octo dierum, quemadmodum præcepit illi Deus.
5. Et Abraham filius centum annorum, cum naſceretur illi Jiſchak filius ejus.
6. Et dixit Sarah, riſum fecit mihi Deus, omnis audiens ridebit mihi.
7. Et dixit, quis dixiſſet, Abrahamo, lactabit filios Sarah, quia peperi filium ſenectuti illius.
8. Et crevit natus, & ablactatus, & fecit Abraham convivium magnum, in die cum ablactavit Jiſchakum.
9. Et vidit Sarah filium Hagaris Ægyptiæ, quem peperit Abrahamo, illudentem.
10. Et dixit Abrahamo, ejice ancillam hanc, & filium ejus, quia non hæreditabit filius ancillæ cum filio meo, cum Jiſchako.
11. Et malum fuit verbum valde in oculis Abrahami ob cauſas filii ſui.
12. Et dixit Deus ad Abrahamum, ne malum ſit in oculis tuis ſuper puerum, & ſuper ancillam tuam; omne quod dicit ad te Sarah, audi voci ejus, quia in Jiſchako vocabitur tibi ſemen.

* * *

13. Et etiam filium ancillæ in gentem ponam eum, quia ſemen tuum ille.
14. Et mane ſurrexit Abraham in matutino, & accepit panem, & lagenam aquæ, & dedit ad Hagarem, poſuit ſuper humero ejus, & puerum, & emiſit illam; & ivit & erravit in deſerto Beerſcheba.
15. Et conſumtæ ſunt aquæ e lagena, & conjecit puerum ſub unum fruticum.

16.

16. Et ivit, & ſedit ſibi e regione, elongando ſe circiter jactum arcus, quia dixit, ne videam mortem pueri, & ſedit e regione, & ſuſtulit vocem ſuam, & flevit.

17. Et audivit Deus vocem pueri, & clamavit Angelus Dei ad Hagarem e cœlo, & dixit ei, quid tibi Hagar, ne timeas, quia audivit Deus vocem pueri, in quo ille ibi.

18. Surge, tolle puerum, & corrobora manum tuam in illo, quia in gentem magnam ponam illum.

19. Et aperuit Deus oculos ejus, & vidit puteum aquæ, & ivit, & implevit lagenam aquæ, & potavit puerum.

20. Et fuit Deus cum puero, & crevit, & habitavit in deſerto, & fuit jaculator arcus.

21. Et habitavit in deſerto Paran, & accepit illi mater ejus uxorem e terra Ægypti.

* * *

22. Et fuit in tempore illo, & dixit Abimelech, & Phicol princeps exercitus ejus, ad Abrahamum, dicendo, Deus tecum in omnibus quæ tu faciens.

23. Et nunc jura mihi in Deum hic, ſi mentitus fueris mihi, & filio meo, & nepoti meo, ſecundum benignitatem, quam feci tecum, facias mecum, & cum terra, in qua peregrinatus es.

24. Et dixit Abraham, ego jurabo.

25. Et redarguit Abraham Abimelechum, ob cauſas putei aquæ, quem eripuerunt ſervi Abimelechi.

26. Et dixit Abimelech, non novi, quis fecit verbum hoc, & etiam tu non indicaſti mihi, & etiam ego non audivi, præterquam hodie.

27. Et accepit Abraham gregem & armentum, & dedit Abimelecho, & percuſſerunt ambo illi fœdus.

28. Et ſtatuit Abraham ſeptem agnas gregis ſolas eas.

29. Et dixit Abimelech ad Abrahamum, quid hæ ſeptem agnæ illæ, quas ſtatuiſti ſolas.

30. Et dixit, quia ſeptem agnas accipies e manu mea, propterea ſit mihi in teſtimonium, quod fodi puteum hunc.

31. Propterea vocavit locum illum Beerſcheba, quia ibi juraverunt ambo illi.

32. Et percuſſerunt fœdus in Beerſcheba: & ſurrexit Abimelech,

&

& Phicol princeps exercitus illius, & reverſi ſunt ad terram Philiſtæorum.

33. Et plantavit lucum in Beerſcheba, & invocavit ibi Nomen Dei æternitatis.

34. Et peregrinatus eſt Abraham in terra Philiſtæorum diebus multis.

CONTENTA.

2610. IN ſenſu interno hic agitur primum de Divino Rationali Domini, quod repræſentatur per Jiſchakum, Verſ: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

2611. Deinde de Rationali mere humano, quod tunc ſeparatum, quod eſt filius Hagaris Ægyptiæ, Verſ: 9. 10. 11. 12.

2612. Poſtquam hoc ſeparatum, repræſentatur per eundem, nempe per filium Hagaris, ut & per matrem, Eccleſia ſpiritualis, de qua & cujus ſtatu, Verſ: 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.

2613. De Rationalibus humanis adjunctis doctrinæ fidei, quæ in ſe eſt Divina, Verſ: 22 ad finem.

2614. Doctrina cum illis adjunctis eſt Beerſcheba, Verſ: 14. 31. 33.

SENSUS INTERNUS.

2615. VERS: 1. *Et Jehovah viſitavit Saram, quemadmodum dixit, & fecit Jehovah Saræ, quemadmodum loquutus eſt.* Jehovah viſitavit Saram, ſignificat præſentiam Divini Cœleſtis in Divino ſpirituali: quemadmodum dixit, ſignificat ſicut perceperat: & fecit Jehovah Saræ, ſignificat ſtatum unitionis: quemadmodum loquutus eſt, ſignificat ſicut cogitavit.

2616. Jehovah viſitavit Saram, quod ſignificet præſentiam Divini cœleſtis in Divino ſpirituali, conſtat a ſignificatione Jehovæ, quod ſit Divinum cœleſte, hoc eſt, Divinum Bonum, ſeu ipſum Eſſe, quod quia eſt amoris & Miſericordiæ, eſt ipſum Bonum: ex ſignificatione viſitare, quod ſit præſens eſſe: & ex ſignificatione Saræ, quod ſit Divinum Spirituale, hoc eſt, Divinum Verum, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2507.

2617. Quemadmodum dixit, quod ſignificet ſicut perceperat, conſtat ex ſignificatione dicere in hiſtoricis Verbi, quod ſit percipere, de qua n: 2238. 2260. 2552.

2618.

2618. Et fecit Jehovah Saræ, quod ſignificet ſtatum unitionis, nempe Divini ſpiritualis Domini in Divino cœleſti Ipſius, conſtat ex ſignificatione facere, cum prædicatur de Divino Domini, quod ſit omne effectus, proinde ſtatus; & ex ſignificatione Jehovæ, tum Saræ, de qua mox ſupra n: 2616. Quod ſtatum unitionis Divini ſpiritualis Domini in Divino Cœleſti Ipſius, attinet, eſt ipſum Conjugium Boni & Veri, unde Conjugium Cœleſte, quod Conjugium eſt Regnum Domini in cœlis & terris, ideo Regnum Domini toties in Verbo dicitur Conjugium, & comparatur Conjugio; cauſa, quæ arcanum, eſt, quia ex Conjugio Divino Boni & Veri, & Divini Veri & Boni in Domino, eſt omnis amor conjugialis, & per hunc omnis amor cœleſtis & ſpiritualis: quæ præterea arcana involvuntur his verbis, "quod Jehovah viſitavit Saram, quemadmodum dixit, & fecit Jehovah Saræ, quemadmodum loquutus eſt," non edici poſſunt, quia inexpreſſibilia, comprehendunt enim ipſum ſtatum unitionis Divini Domini cum Humano Ipſius; apparentiæ ejus ſiſtuntur coram Angelis a Domino, per cœleſtes luces, & illuſtrantur per repræſentationes ineffabiles, ſed nequeunt coram hominibus, quia erunt per talia, quæ ſunt lucis mundi, in quæ non cadunt, imo per deſcriptionem ex talibus plus obſcurantur.

2619. Quemadmodum loquutus eſt, quod ſignificet ſicut cogitavit, conſtat a ſignificatione loqui, quod ſit cogitare, de qua n: 2271. 2287; perceptio, quæ ſignificatur, per Jehovah dixit, fuit ex Divino Cœleſti, cogitatio autem, quæ ſignificatur per Jehovah loquutus, fuit ex Divino cœleſti per Divinum ſpirituale, ideo eſt quaſi repetitio in ſenſu literæ, nempe quemadmodum dixit, & quemadmodum loquutus eſt: quid autem ſit, percipere ex Divino cœleſti, & cogitare ex Divino cœleſti per Divinum ſpirituale, non cadit in captum etiam illuſtratiſſimum per illa quæ ſunt lucis mundi, inde patet, quomodo infinita reliqua poſſunt; quod ex perceptione ſit cogitatio, videatur n: 1919. 2515: apud hominem, ita ſe habet, bonum eſt ex quo percipit, verum autem per quod cogitat; bonum eſt amoris & ejus affectionum, proinde eſt inde perceptio, verum autem eſt fidei, proinde eſt hæc cogitationis; illud ſignificatur in hiſtoricis Verbi per *dicere*, hoc autem per loqui; at cum ſolum Dicere legitur, tunc quandoque ſignificat percipere, quandoque cogitare, quia dicere involvit utrumque.

2620. Verſ: 2. *Et concepit & peperit Sarah Abrahamo filium ſenectuti illius, ad tempus ſtatum, ut loquutus fuit cum illo Deus.* Concepit & peperit, ſignificat quod eſſet & exiſteret: Sarah Abrahamo, ſignificat ex unitione Divini ſpiritualis cum Divino cœleſti Domini: filium, ſignificat Divinum Rationale: ſenectuti illius, ſignificat cum dies completi eſſent, ut exueretur humanum: ad tempus ſtatum, ſignificat cum Rationale tale eſſet ut reciperet: ut loquutus fuit cum illo Deus, ſignificat ſicut voluit.

2621. Quod concepit & peperit, ſignificet quod eſſet & exiſteret, nempe, ut ſequitur, Divinum Rationale ex unitione Divini ſpiritualis cum Divino cœleſti Domini, conſtat ex ſignificatione concipere & parere: quod non alii conceptus & partus in ſenſu interno Verbi intelligantur, quam ſpirituales &

cœleſtes, videatur n: 2584; hic autem Divini, quia agitur de Rationali Domini Divino facto, de quo, nempe Domino, principaliter prædicatur Eſſe & Exiſtere, nam Solus Eſt & Exiſtit. Quod præterea Eſſe & Exiſtere attinet, apparent ſicut forent pæne idem, ſed non ſunt; unuſquiſque & unumquodvis a conceptione habet ſuum Eſſe, a partu autem ſuum Exiſtere, ita, ſicut conceptio eſt prior quam partus, eſt Eſſe prius quam Exiſtere: Anima eſt ipſum Eſſe hominis, at ſenſitivum ſeu corporeum eſt illius Exiſtere, nam illa exiſtit in hoc: amor cœleſtis & ſpiritualis eſt ipſum Eſſe hominis qui regeneratur, at rationale & ſenſitivum cum imbutum eſt amore illo, eſt illius Exiſtere; ita ſe habet cum omnibus & ſingulis in univerſo, nam nihil uſquam datur, quod non habet ſuam conceptionem ut *Sit*, & ſuum partum ut *Exiſtat*; quod ex eo etiam illuſtrari poteſt, ſed coram Eruditis, omnis effectus habet ſuam cauſam, & omnis cauſa habet ſuum finem, finis eſt Eſſe cauſæ, & cauſa eſt Exiſtere finis; pariter cauſa eſt Eſſe effectus, ſed effectus eſt Exiſtere cauſæ.

2622. Sarah Abrahamo, quod ſignificet ex unitione Divini ſpiritualis cum Divino cœleſti, conſtat ex repræſentatione Saræ, quod ſit Divinum ſpirituale, ſeu Divinum Verum, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2193. 2198. 2507; & ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Divinum cœleſte, ſeu Divinum bonum, de qua n: 1989. 2011. 2172. 2198. 2501: de unitione Divini ſpiritualis cum Divino cœleſti, videantur quæ ſupra n: 2618, dicta ſunt.

2623. Filium, quod ſignificet Divinum Rationale, conſtat a ſignificatione filii; filius in Verbi ſenſu interno ſignificat verum, n: 489. 491. 533; & quia verum eſt præcipuum in rationali, n: 2072. 2189, etiam per filium ſignificatur rationale; hic autem Divinum Rationale, in quo principaliter eſt bonum; quod etiam Iſacus, qui hic eſt filius, repræſentat, de quo in ſequentibus.

2624. Senectuti illius, quod ſignificet cum dies completi ſunt ut exueretur humanum, conſtare poteſt a ſignificatione Senectutis, quod ſit ſtatus ut exueretur humanum, & indueretur Divinum, de qua n: 2198; erat enim tunc Abraham ſenex centum annorum, per quem numerum quod plenus ſtatus unitionis ſignificetur, in explicatione ad Verſ: 5, conſtabit.

2625. Ad tempus ſtatum, quod ſignificet cum Rationale eſſet tale ut reciperet, conſtare poteſt a ſignificatione temporis: bina ſunt, quæ dum homo vivit in mundo, apparent eſſentialia, quia ſunt propria naturæ, nempe Spatium, & Tempus, inde vivere in ſpatio & tempore, eſt vivere in mundo ſeu natura, at hæc bina nulla fiunt in altera vita; apparent uſque in mundo ſpirituum tanquam aliqua, ex cauſa, quia Spiritus recentes a corpore ideam naturalium ſecum habent, ſed uſque dein percipiunt, quod non ſpatium & tempus ibi ſint, ſed pro illis Status, & quod ſpatiis & temporibus in natura, ſtatus in altera vita correſpondeant, ſpatiis ſtatus quoad eſſe, & temporibus ſtatus quoad exiſtere, de ſpatio aut loco videatur n: 1274. 1379. 1380. 1382: inde unicuique poteſt evidens eſſe, qualem ideam habere poſſit homo, dum

dum in mundo ſeu natura eſt, de illis quæ ſunt alterius vitæ, ac de pluribus arcanis fidei; quod non prius illis credere velit, quam per illa quæ ſunt in mundo, imo per ſenſualia capiat, is enim non aliter autumare poteſt, quam ſi exueret ideam ſpatii & temporis, magis ſi ipſum ſpatium & tempus, quod prorſus nullus fieret, & ſic quod ei nihil reſiduum foret, ex quo ſentire & cogitare poſſet, niſi quoddam confuſum incomprehenſibile, cum tamen prorſus contrarium eſt; angelica vita eſt talis, quæ omnium ſapientiſſima & feliciſſima: hæc cauſa eſt, quod per ætates in Verbo non ſignificentur in ſenſu interno ætates, ſed ſtatus, ita in hoc verſu per ſenectutem, non ſenectus; tum quod per numeros non numeri, ſed quidam ſtatus in ſpecie, ut per numerum centum annorum, de quo in ſequentibus: ex his nunc conſtare poteſt, quod per tempus ſtatum, ſignificetur ſtatus cum Rationale tale eſſet, ut reciperet. Quod ipſam rem attinet, nempe, quod eſſet & exiſteret, ex unitione Divini ſpiritualis cum Divino cœleſti Domini, Divinum Rationale, cum dies completi eſſent ut exueretur humanum, & cum rationale tale eſſet ut reciperet, quæ in ſenſu interno ſignificantur per, "concepit & peperit Sarah Abrahamo filium ſenectuti illius, ad tempus ſtatum," ſciendum quod in intimo rationalis incipiat humanum, videatur n: 2106. 2194; & quod Dominus ſucceſſive progreſſus ſit ad unionem Humanæ Eſſentiæ cum Divina, & Divinæ cum Humana, n: 1864. 2033. 2523; & hoc propria potentia, n: 1921. 2025. 2026. 2083; per continuas tentationes & victorias, n: 1737. 1813. 1690; & per continuas revelationes ex ſuo Divino, n: 1616. 2500; & hoc tandem ut expulerit omne humanum maternum, n: 1414. 1444. 2574; & quod ſic Humanum ſuum quoad Rationale Divinum fecerit, ſecundum illa quæ in hoc Verſu: inde patet, quomodo intelligendum, cum dies completi ſunt ut exueretur humanum, & cum rationale tale eſſet ut reciperet: aliqua idea ejus rei haberi poteſt ex illis quæ fiunt apud eos qui regenerantur, cœleſtia quæ ſunt amoris, & ſpiritualia quæ ſunt fidei, non ſimul ſed ſucceſſive illis implantantur a Domino, & cum per illa rationale hominis tale factum eſt, ut recipere poſſit, tunc primum regeneratur, utplurimum per tentationes in quibus vincit; hæc dum fiunt, ſunt dies completi, ut exuat veterem hominem, & induat novum; de regeneratione hominis videatur, n: 677. 679. 711. 848. 986. 1555. 2475.

2626. Ut loquutus fuit cum illo Deus, quod ſignificet ſicut voluit, conſtare poteſt a ſignificatione loqui, quod ſit cogitare, de qua n: 2271. 2286. 2619; quod autem hic ſit velle, eſt quia dicitur, quod Deus loquutus, nam cogitare Divinum eſt velle.

2627. Verſ: 3. *Et vocavit Abraham nomen filii ſui nati ſibi, quem peperit ei Sarah, Jiſchak.* Vocavit Abraham nomen filii ſui nati ſibi, ſignificat quale ejus quod Divinum: quem peperit ei Sarah, ſignificat eſſe & exiſtere ex Divino ſpirituali unito Divino cœleſti; Jiſchak, ſignificat Divinum Rationale.

2628. Vocavit Abraham nomen filii ſui nati ſibi, quod ſignificet quale ejus, quod Divinum, conſtat ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Domi-

nus quoad Divinum cœleſte, ſeu Divinum Bonum, de qua multoties prius; ex ſignificatione vocare nomen, quod ſit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009; & ex ſignificatione filii, quod ſit rationale, de qua n: 2623; tum a ſignificatione nati ſibi, quod ſit exiſtere a Divino; inde patet, quod vocavit Abraham nomen filii ſui nati ſibi, ſignificet quale ejus quod Divinum. Ex his paucis verbis elucet tria arcana illis qui in ſenſu interno ſunt, *Primum*, quod Divinum Humanum Domini ex Ipſo Divino exſtiterit, de quo in hoc Verſu ulterius agitur. *Alterum*, quod Divinum Humanum Domini a Jehovah non modo conceptum, ſed etiam natum ſit, inde Dominus quoad Divinum Humanum vocatur Filius Dei, & Unigenitus, Joh: I: 14. 18. 50. Cap: III: 16. 18. 35. 36. Cap: V: 19 ad 27. Cap: VI: 69. Cap: IX. 35. Cap: X: 36. Cap: XI: 27. Cap: XIV: 13. 14. Cap: XVII: 1. Cap: XX: 31, ſimiliter apud reliquos Evangeliſtas. *Tertium*, quod Divinum Humanum Domini ſit Nomen Jehovæ, hoc eſt, quale Ipſius, videatur Joh: XII: 28.

2629. Quem peperit ei Sarah, quod ſignificet eſſe & exiſtere ex Divino ſpirituali unito Divino cœleſti, conſtat ex ſignificatione parere, quod ſit exiſtere, de qua n: 2621, & quia partus involvit conceptionem, & partus ſeu exiſtere eſt ex Divino ſpirituali, & conceptio ſeu eſſe ex Divino cœleſti, quæ hic unita ſunt, inde parere hic ſignificat & eſſe & exiſtere; tum ex repræſentatione Saræ, quod ſit Divinum ſpirituale unitum Divino cœleſti, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2193. 2198. 2507. Hæc arcaniora ſunt, quam ut poſſint deſcribi, imo quam ut poſſint illuſtrari per aliqua, quæ in mundo, ſunt pro mentibus angelicis, quibus hæc ſiſtuntur per ineffabilia in luce cœli.

2630. Jiſchak, quod ſignificet Rationale Divinum, conſtat ex illis, quæ de Abrahamo, Iſaco, & Jacobo, prius n: 1893. 2066. 2083, dicta ſunt, nempe quod Abrahamus repræſentet Supremum Divinum, Iſacus Divinum Rationale, & Jacobus Divinum Naturale Ipſius; ut quoque ex ſequentibus conſtabit, ubi de Iſaco.

2631. Verſ: 4. *Et circumcidit Abraham Jiſchakum filium ſuum, filium octo dierum, quemadmodum præcepit illi Deus.* Circumcidit Abraham Jiſchakum filium ſuum, ſignificat purificationem Rationalis: filium octo dierum, ſignificat principium & continuum: quemadmodum præcepit Deus, ſignificat ſecundum ordinem Divinum.

2632. Circumcidit Abraham Jiſchakum filium ſuum, quod ſignificet purificationem Rationalis, conſtat a ſignificatione Circumcidi, quod ſit purificari, de qua n: 2039; & ex repræſentatione Jiſchaki, quod ſit Rationale Divinum, de qua n: 2630. Quod primum Rationale Domini natum ſit ſicut apud alios, nempe per ſcientifica & cognitiones, prius dictum eſt ubi de Iſmaele, per quem illud Rationale repræſentatur; hoc quia per ſcientifica & cognitiones, natum fuit, ita per viam externam, quæ eſt ſenſualium, ſicut apud alios, non potuit quin plura apud ſe habuerit ex mundanis, ideæ enim Rationalis inde comparantur, & hoc magis, quia ei hæreditarium a matre;

matre; illa mundana erant, & hoc hæreditarium, quæ Dominus ſucceſſive a Rationali ſuo expulit, & hoc uſque dum tale eſſet, ut recipere poſſet Divinum, n: 2624. 2625; tunc natum eſt Divinum Rationale Domini, quod per Iſacum repræſentatur, n: 2630, & quidem non per viam externam, quæ eſt ſenſualium, ut Rationale prius, ſed per viam internam ex Ipſo Divino, n: 2628. 2629; hoc quia non una vice ſed ſucceſſive factum, n: 1690. 2033, purificatum eſt, & hoc continue, quod ſignificatur per quod circumcidit Abraham filium ſuum, filium octo dierum: quod Dominus Rationale ſuum ſucceſſive Divinum fecerit, & continue purificaverit, conſtat etiam apud Johannem, "Jeſus dixit, Pater glorifica Nomen tuum, exiit igitur "vox e cœlo, & glorificavi, & rurſus glorificabo," XII: 28; quod glorificare ſit Divinum facere, videatur n: 1603. 1999. Per Circumciſionem in Eccleſia Antiqua, nec aliud repræſentatum & ſignificatum eſt, quam ut purificaretur homo ab amoribus ſui & mundi, & hoc quoque ſucceſſive & continue, videatur n: 2039. 2046. ad f. 2049. 2056, præcipue cum natus eſt novus, ſeu cum regeneratus, tunc enim per viam internam, hoc eſt, per bonum conſcientiæ, influit Dominus, ac ſeparat ſucceſſive & continue illa, quæ ex hæreditario & ex actuali malo adhærent.

2633. Filium octo dierum, quod ſignificet principium & continuum, conſtat ex ſignificatione Octavi diei, quo circumcidebantur, quod ſit principium quodcunque, ita continuum, de qua n: 2044.

2634. Quemadmodum præcepit Deus, quod ſignificet ſecundum ordinem Divinum, conſtat ex ſignificatione præcipere Deus, ſeu præceptorum; præcepta Dei, ſeu quæ præcepit Deus, ſunt omnia & ſingula Divini ordinis, uſque adeo, ut Divinus Ordo non ſit niſi perpetuum præceptum Dei; quare ſecundum præcepta Dei, & in præceptis Dei, vivere, eſt ſecundum ordinem Divinum, & in ordine Divino; inde eſt, quod per præcepit Deus, hic ſignificetur ſecundum ordinem Divinum. Secundum ordinem Divinum fuit, quod omnis maſculus a nativitate octavo die circumcideretur, non quod circumciſio aliquid faceret, ſeu qui circumciſi præ incircumciſis intrarent in Regnum Dei; ſed quia talis Ritus in Eccleſia Repræſentativa correſpondebat purificationi cordis, de qua correſpondentia, ex Divina Domini Miſericordia, alibi dicetur: quod Cor, hoc eſt, interiora hominis, ſucceſſive & continue a malis quæ ſunt cupiditatum, & a falſis quæ ſunt phantaſiarum inde, purificanda, eſt ſecundum ordinem Divinum, præcepta de purificatione cordis ſunt omnia & ſingula ordinis Divini; quantum itaque homo in præceptis illis, tantum in ordine Divino, vivit; & quantum in hoc, tantum apud eum omnia a Domino diſponuntur ſecundum ordinem qui ab Ipſo in cœlis, tam nempe ejus rationalia quam ſcientifica; inde fit homo exiguum cœlum correſpondens Maximo.

2635. Verſ: 5. *Et Abraham filius centum annorum, cum naſceretur illi Jiſchak filius ejus.* Abraham filius centum annorum, ſignificat plenum ſtatum unitionis: cum naſceretur illi Jiſchak filius ejus, ſignificat cum Rationale Domini Divinum factum.

2636.

2636. Abraham filius centum annorum, quod ſignificet plenum ſtatum unitionis, conſtat a ſignificatione centum, quod ſit plenum, de qua in mox ſequentibus; & a ſignificatione annorum, quod ſit ſtatus, de qua n: 482. 487. 488. 493. 893, hic, ſtatus unitionis. Quid plenus ſtatus unitionis Divini Domini cum Humano Ipſius, ſeu quod idem, cum Rationali, nam Humanum incipit in intimo Rationalis, n: 2106. 2194, non ita ad captum dici poteſt, ſed uſque illuſtrari per illa, quæ apud hominem vocantur, plenus ſtatus cum reformatur & regeneratur: notum eſt, quod homo non poſſit regenerari quam in adulta ætate, quia tunc primum ratione & judicio pollet, ac ita recipere poteſt bonum & verum a Domino; antequam in ſtatum illum venit, præparatur ille a Domino per id, quod inſinuentur ei talia, quæ inſervire poſſint ei pro humo recipiendi ſemina veri & boni, quæ ſunt plures ſtatus innocentiæ & charitatis, tum etiam cognitiones boni & veri, & inde cogitationes, quod fit per plures annos antequam regeneratur; quando homo illis imbutus eſt, & ſic præparatus, tunc dicitur ſtatus ejus plenus, nam tunc interiora diſpoſita ſunt ad recipiendum; apud hominem appellantur omnia illa, quibus donatur a Domino ante regenerationem, & per quæ regeneratur, Reliquiæ, quæ in Verbo ſignificantur per numerum Decem, n: 576. 1738. 2284, tum quoque per Centum, cum plenus ſtatus eſt regenerationi, n: 1988: hæc illuſtrationi eſſe poſſunt, quid ſignificatur per plenum ſtatum unitionis Humani cum Divino in Domino, nempe, cum Ipſe ex propria potentia per pugnas tentationum & victorias, & per potentias Divinæ ſapientiæ & intelligentiæ, tantum Divini in Humano, hoc eſt, in Rationali ſibi comparavit, ut Ipſum Divinum unire poſſet Divino acquiſito in Rationali: ut hic ſtatus repræſentaretur, factum eſt, quod Abrahamo, tametſi per plures annos moratus in terra Canaane, non prius naſceretur Jiſchak, quam cum eſſet ætate centum annorum: hæc ſunt arcana, quæ in numero Centum annorum, quæ fuerunt Abrahamo, continentur. Quod numerus Centum ſignificet plenum, conſtare quoque poteſt ab aliis locis in Verbo, ut apud Eſaiam, "Non erit inde amplius infans dierum, "& ſenex, qui non *impleverit* dies ſuos, nam puer *filius centum annorum* mo-"rietur, & peccator *filius centum annorum* maledicetur," LXV: 20: ubi manifeſte Centum pro pleno, nam dicitur, non erit amplius infans dierum & ſenex, qui non impleverit dies ſuos, & puer ac peccator centum annorum, hoc eſt, cum plenus ſtatus ejus: apud Matthæum, "Omnis qui reliquerit do-"mos, aut fratres, aut ſorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut "liberos, aut agros, propter Nomen meum, *Centuplum* accipiet, & vitæ "æternæ ſortietur hæreditatem," XIX: 29. Marc: X: 29. 30; ubi centuplum pro pleno, ſeu menſura bona, preſſa, agitata & ſuperfluente, Luc: VI: 38: apud Lucam, "Aliud ſemen cecidit ſuper terram bonam, & ena-"tum fecit fructum *Centuplum*," VIII: 8. Matth: XII: 8, 23. Marc: IV: 20; "ubi centum etiam pro pleno, qui numerus non dictus fuiſſet, niſi id "ſignificaviſſet: ſimiliter ubi Dominus per parabolam loquitur de debi-"toribus, quod unus deberet *Centum* batos olei, & alter *centum* coros tri-"tici,"

"tici," Luc: XVII: 5. 6, 7: ita quoque alibi, ubi centum nominatur; ſimiliter ſe habet cum mille, de quo numero videatur n: 2575.

2637. Cum naſceretur illi Jiſchak filius ejus, quod ſignificet cum Rationale Domini Divinum factum, conſtat ex ſignificatione naſci, quod ſit exiſtere, de qua n: 2584. 2621. 2629; & ex repræſentatione Jiſchaki, quod ſit Divinum Rationale, de qua n: 2630; hoc naſci dicitur Abrahamo, cum Divinum factum, ut quoque ſupra Verſ: 3, "vocavit Abraham nomen filii ſui *nati ſibi*," videatur n: 2628.

2638. Verſ: 6. 7. *Et dixit Sarah, riſum fecit mihi Deus, omnis audiens ridebit mihi. Et dixit, quis dixiſſet, Abrahamo, lactabit filios Sarah, quia peperi filium ſenectuti illius.* Dixit Sarah, ſignificat perceptionem ex Divino ſpirituali: riſum fecit mihi Deus, ſignificat affectionem veri cœleſtis: omnis audiens ridebit mihi, ſignificat quod omnia ibi affectionem habitura: & dixit, ſignificat cogitationem: quis dixiſſet Abrahamo lactabit filios Sarah, ſignificat quod Dominus propria potentia implantaverit Humanum Divino: quia peperi filium ſenectuti ejus, ſignificat quod hoc fieret cum dies completi eſſent.

2639. Dixit Sarah, quod ſignificet perceptionem ex Divino ſpirituali, conſtat a ſignificatione dicere, quod ſit percipere, de qua ſæpius; & ex repræſentatione Saræ, quod ſit Divinum ſpirituale, ſeu Divinum verum, de qua n: 2622.

2640. Riſum fecit mihi Deus, quod ſignificet affectionem veri cœleſtis, conſtat a ſignificatione Riſus, quod ſit affectio veri, de qua n: 2072. 2216; & ex facere Deus, quod ſit cœleſte ex quo.

2641. Quod omnis audiens ridebit mihi, ſignificet quod omnia ibi affectionem habitura, conſtat ex ſignificatione audire & ridere; audire in Verbo prædicatur de illis quæ ſunt affectionis, videre autem de illis quæ ſunt cogitationis, quod conſtare poteſt ex perpluribus locis in Verbo, tum quoque a correſpondentiis, videatur n: 2542; hic quia agitur de affectione veri cœleſtis, dicitur omnis audiens, quo ſignificantur omnia quæ affectionis: quod ridere ſit affici vero, ſeu affectionem veri habere, videatur n: 2072. 2216. 2640.

2642. Et dixit, quod ſignificet cogitationem, conſtat ex ſignificatione dicere, quod ſit percipere, tum quoque cogitare, de qua ſæpius, videatur 2619. ad fin.

2643. Quis dixiſſet Abrahamo lactabit filios Sarah, quod ſignificet quod Dominus propria potentia implantaverit Humanum Divino, conſtat ex repræſentatione Abrahami, tum Saræ, & a ſignificatione lactare & filiorum; quod Abraham repræſentet Divinum Bonum, & Sarah Divinum Verum, oſtenſum eſt; quod lac ſit ſpirituale ex origine cœleſti, ſeu verum ex bono, videatur n: 2184, ita lactare eſt implantare illud; quod filii ſint vera, hic quæ in Rationali, conſtat ex ſignificatione filiorum, n: 489. 490. 491. 533: quod hæc in ſenſu interno ſignificent, quod Dominus ex propria potentia Humanum implantaverit Divino, eſt quia Divinum Verum eſt idem ac Divinum

vinum Humanum, de quo cum dicitur, quod lactet filios Abrahamo, ſignificatur quod Humanum implantaverit Divino, & quia Humanum, eſt ex propria potentia: ſed hæc ægre queunt clarius ad intellectum explicari, ſi pluribus, obſcureſcet ſenſus adhuc magis, nam ſunt Divina, quæ ſolum coram Angelis per cœleſtia & ſpiritualia ſiſti queunt, ſi coram homine aliquo ſtylo elevatiori, caderent in ideas materiales & corporeas, quas homo habet. Præterea ſciendum, quod Divinum Rationale Domini quoad quale cum primo natum eſt, deſcribatur his verbis, *Riſum fecit mihi Deus, omnis audiens ridebit mihi: & dixit, quis dixiſſet Abrahamo lactabit filios Sarah*; ex more antiquo enim fuit, cum naſceretur infans, quod nomen ſignificativum ſtatus inderetur, & quod ſtatus tunc quoque deſcriberetur, ſicut cum Cain naſceretur Chavæ & Adamo, Gen: IV: 1: cum Scheth illis, Gen: IV: 25: cum Noach Lamecho, Gen: V: 29: cum Eſavus & Jacobus Iſaco, Gen: XXV: 25. 26: cum duodecim filii Jacobo, Gen: XXIX: 32. 33. 34. 35. Cap: XXX: 6. 8. 11. 13. 18. 20. 24. Cap: XXXV: 18: cum Perez & Serach Thamari, Gen: XXXVIII: 29. 30: cum Menaſche & Ephraim Joſepho, Gen: XLI: 51. 52: cum Gerſchom & Elieſer Moſi, Exod: II: 22. Cap: XVIII: 4: quid hi omnes repræſentant, & quid ſignificant in ſenſu interno, deſcriptioni adjunctæ nomini, quod indebatur, involutum eſt; ita hic quid Jiſchak; quid autem involvitur patet aliquantiſper a ſummaria explicatione, ſed arcaniora uſque recondita ſunt, nam ſunt Divina, quæ nullis formis & formulis vocum expreſſibilia ſunt.

2644. Quod quia peperi filium ſenectuti illius, ſignificet quod hoc fieret cum dies completi eſſent, conſtat ab explicatione eorundem pæne verborum in Verſu 2, de quibus n: 2621. 2622. 2623. 2624.

2645. Verſ: 8. *Et crevit natus, & ablactatus, & fecit Abraham convivium magnum in die, cum ablactavit Jiſchakum.* Crevit natus, ſignificat ulteriorem perfectionem Rationalis Domini: & ablactatus, ſignificat ſeparationem Rationalis mere humani: fecit Abraham convivium magnum, ſignificat cohabitationem & unionem; in die cum ablactavit Jiſchakum, ſignificat ſtatum ſeparationis.

2646. Crevit natus, quod ſignificet ulteriorem perfectionem Rationalis Domini, conſtat a ſignificatione creſcere, quod ſit perfici; & ex ſignificatione nati ſeu filii, quod ſit Rationale Divinum Domini, de qua n: 2623.

2647. Et ablactatus, quod ſignificet ſeparationem Rationalis mere humani, conſtat ex ſignificatione ablactari, quod ſit ſeparari, ſicut infantes ab uberibus matris: quod ſeparatum ſit Rationale mere humanum, ulterius in hoc Capite deſcribitur, & repræſentatur per filium Hagaris, quod ejectus domo.

2648. Fecit Abraham convivium magnum, quod ſignificet cohabitationem & unionem, conſtat a ſignificatione convivii, quod ſit cohabitatio, de qua n: 2341; hic quoque unio, quia agitur de Domino, cujus Humanum unitum Divino, ac Divinum Humano, & quia agitur de hac unione, dicitur convivium *magnum*.

2649. In die cum ablactaret Jiſchakum, quod ſignificet ſtatum ſeparationis, conſtat a ſignificatione diei, quod ſit ſtatus, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893; & ex ſignificatione ablactari, quod ſit ſeparari, de qua n: 2647. A verſu primo hujus capitis actum eſt de Unitione Divinæ Eſſentiæ cum Humana Domini, hoc ordine; *De præſentia Divini in Humano, unitionis cauſa*, Verſ: 1. *De præſentia Humani in Divino, ita de reciproca unitione, de qua n:* 2004, Verſ: 2. *Quod ex unitione illa Humanum factum Divinum*, Verſ: 3. *Et hoc ſucceſſive & continue cum Dominus vixit in mundo*, Verſ: 4. *Quodque hoc inchoaret, cum ſtatus Rationali eſſet, ut reciperet*, Verſ: 5. *Deſcribitur ſtatus unitionis quoad ejus quale, cum arcanis*, Verſ: 6. 7: ſequitur nunc de ſeparatione humani materni, & continuatur uſque ad Verſ: 12; quæ ſeparatio in hoc Verſu ſignificatur per ablactationem Iſaci, & in ſequentibus repræſentatur per filium Hagaris quod emiſſus domo; & quia unio Divini Domini cum Humano Ipſius, & Humani cum Divino, eſt ipſum Conjugium Boni & Veri, ac inde eſt Conjugium Cœleſte, quod idem eſt ac Regnum Domini, ideo memoratur Convivium magnum, quod fecit Abraham cum ablactaretur Iſac, per quod primum conjugii ſeu prima unio ſignificatur, quod convivium niſi ſignificaviſſet arcanum, ſicut etiam ablactatio, nuſquam memoratum fuiſſet. Quia nunc ſequitur de ſeparatione humani prioris, quod fuit Domino a matre, & tandem de ejus plenaria exuitione, ſciendum, quod Dominus ſucceſſive & continue uſque ad ultimum vitæ, cum glorificatus, ſeparaverit a ſe & exuerit illud quod mere humanum fuit, quod nempe traxit a matre, uſque tandem ut non amplius filius ejus eſſet, ſed filius Dei, ſicut quoad conceptionem etiam quoad nativitatem, & ſic unus cum Patre, & Ipſe Jehovah: quod ſeparaverit a ſe & exuerit omne humanum quod a matre, ita ut amplius non eſſet filius ejus, patet clare a Domini verbis, apud Johannem, " Cum deficeret vinum, dixit mater Jeſu " ad Ipſum, vinum non habent, dicit illi Jeſus, *quid Mihi & tibi, mulier*," II: 3. 4: apud Matthæum, " Dixit quidam, ecce mater tua, & fratres tui " foris ſtant, quærentes tibi loqui; at Jeſus reſpondens dixit ei qui dixerat, " *quis eſt mater mea*, & qui fratres mei; & extendens manum ſuam ſuper diſ- " cipulos ſuos dixit, *ecce mater mea*, & fratres mei; quiſquis enim fecerit " voluntatem Patris mei, qui eſt in cœlis, ille meus frater, & ſoror, & " *mater*," XII: 47. 48. 49. Marc: III: 32. 33. 34. 35. Luc: VIII: 20. 21: apud Lucam, " Tollens quædam mulier vocem ex populo, dixit Ipſi, " beatus venter qui peperit Te, & ubera quæ ſuxiſti: at Jeſus dixit, beati " illi qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud," XI: 27. 28. ubi cum mulier de matre, Dominus de illis loquutus de quibus ſupra, nempe quiſquis fecerit voluntatem Patris mei, ille meus frater, ſoror, & mater, quod idem eſt cum his, beati illi qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud: apud Johannem, " Jeſus videns matrem, & diſcipulum aſtantem, quem dili- " gebat, dixit matri ſuæ, *mulier*, ecce filius tuus; deinde dixit diſcipulo, " *ecce mater tua*, quare ab iſta hora accepit eam diſcipulus apud ſe," XIX: 26. 27, ex quibus verbis patet, quod Dominus diceret ei, ſicut illa cogitabat

çum videret Ipſum in cruce, ſed uſque non vocat illam matrem, ſed mulierem, & quod transferret matris nomen ad illos qui ſignificantur per diſcipulum, quare dixit diſcipulo, ecce mater tua: adhuc manifeſtius ab ipſis Domini verbis, apud Matthæum, "Jeſus interrogavit Phariſæos, dicens, quid "vobis videtur de Chriſto, cujus filius eſt, dicunt Ipſi, Davidis, dicit illis, "quomodo ergo David in ſpiritu Dominum Ipſum vocat, dicens, dixit "Dominus Domino meo, ſede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos "ſcabellum pedum tuorum; *ſi ergo David vocat Ipſum Dominum, quomodo* "*filius ejus eſt*; & nemo potuit Ipſi reſpondere verbum," XXII: 39 ad f. Marc: XII: 35. 36. 37. Luc: XX: 42. 43. 44; ita nec amplius fuit filius Davidis quoad carnem. Porro quod ſeparationem & exuitionem humani materni, attinet, hoc non capiunt, qui mere corporeas ideas de Humano Domini habent, & cogitant de illo, ſicut de humano alius hominis, inde talibus ſcandala; illi non ſciunt, quod qualis vita talis homo, & quod Divinum Eſſe vitæ, ſeu Jehovah, fuerit Domino a conceptione, & quod ſimile Eſſe vitæ in Humano Ipſius Exſtiterit per unionem.

2650. Verſ: 9. *Et vidit Sarah filium Hagaris Ægyptiæ, quem peperit Abrahamo, illudentem.* Vidit Sarah, ſignificat intuitionem Domini ex Divino ſpirituali: filium Hagaris Ægyptiæ, ſignificat in Rationale mere humanum; Hagar Ægyptia, eſt affectio ſcientiarum, ex qua Rationale illud, ut a matre, natum: quem peperit Abrahamo, ſignificat quod a Divino cœleſti ut a Patre exſtiterit: illudentem, ſignificat non congruum, & favens Divino Rationali.

2651. Et vidit Sarah, quod ſignificet intuitionem Domini ex Divino ſpirituali, conſtat a ſignificatione videre, quod ſit intelligere, de qua n: 897. 2150. 2325, quod idem eſt ac ex mentis viſu intueri; & ex repræſentatione Saræ, quod ſit Divinum ſpirituale, ſeu Divinum verum, de qua n: 2622: vidit Sarah eſt quod Divinum ſpirituale intueretur, quod idem eſt, ac quod Dominus ex Divino ſpirituali.

2652. Filium Hagaris Ægyptiæ, quod ſignificet in Rationale mere humanum, & quod Hagar Ægyptia ſit affectio ſcientiarum ex qua Rationale illud ut a matre natum, conſtat ex ſignificatione filii, nempe Iſmaelis, quod ſit primum Rationale quod Domino, de qua in Cap: XVI Gen: ubi de Hagare & Iſmaele agitur; & ex repræſentatione ejus, & Hagaris Ægyptiæ quæ mater, de qua etiam ibi: quod Rationale primum ſeu mere humanum apud Dominum, conceptum ſit a Divino cœleſti ut a Patre, & natum ab affectione ſcientiarum ut a matre, videatur n: 1895. 1896. 1902. 1910.

2653. Quem peperit Abrahamo, quod ſignificet quod a Divino cœleſti ut a Patre exſtiterit, conſtat a ſignificatione parere, quod ſit exiſtere, de qua n: 2621. 2629; & ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Divinum cœleſte, de qua n: 1989. 2011. 2172. 2198. 2501: quod Rationale illud ex Divino cœleſti Domini, ut a Patre exſtiterit, videatur n: 1895. 1896 1902. 1910.

2654.

2654. Illudentem, quod ſignificet non congruum & favens Divino Rationali, conſtare poteſt a ſignificatione illudere, quod ſit affectionis contra id, quod non ſibi congruit & favet. In Verſu præcedente dictum, quod crevit natus, & ablactatus, & quod Abrahamus fecerit convivium magnum cum ablactavit Jiſchakum, per quæ ſignificatum, quod cum Rationale Domini Divinum fieret, Rationale, quod prius, ſepararetur: ideo nunc immediate ſequitur de filio Hagaris Ægyptiæ, per quem quod illud Rationale intelligatur, in explicatione ad Cap: XVI Geneſ: ubi de Iſmaele & Hagare agitur, oſtenſum eſt; inde quoque patet, quod illa, quæ in ſenſu interno, continua ſerie, conſequantur. Quod autem Rationale primum Domini attinet, hoc quia natum ſicut apud alium hominem, nempe per ſcientias & cognitiones, non potuit quin in veri apparentiis eſſet, quæ non vera ſunt in ſe, ut conſtare poteſt ab illis, quæ n: 1911. 1936. 2196. 2203. 2209. 2519, allata ſunt; & quia in veri apparentiis, non potuerunt ei congruere, nec favere vera abſque apparentiis, qualia ſunt Divina, tam quia illa non capit, quam quia ei adverſantur: ſed illuſtrationi ſint exempla; Rationale humanum, quod ſcilicet natura a mundanis per ſenſualia, & dein ab analogis mundanorum per ſcientifica & cognitiones, pæne irridet hoc ſeu illudit, ſi ei diceretur, quod non viveret ex ſe, ſed quod ei appareat ſicut viveret ex ſe; & quod plus vivat, hoc eſt, ſapientius & intelligentius, beatius & felicius, qui minus credit, quod vivat ex ſe, & quod hæc vita ſit Angelorum, imprimis illorum qui cœleſtes ſunt, ac intimi ſeu proximi Domino; ſciunt enim quod nullus vivat a ſe, quam ſolus Jehovah, hoc eſt, Dominus. Rationale illud illuderet quoque, ſi ei diceretur, quod nullum ei proprium ſit, ſed quod fallacia aut apparentia ſit quod habeat; & adhuc magis, ſi ei diceretur, quod quo plus in fallacia ſit quod proprium ei, eo minus habeat, ac viciſſim; pariter, quicquid ex proprio cogitat & agit, quod ſit malum, tametſi eſſet bonum; & quod non prius ſapiat, quam cum credit & percipit, quod omne malum ab inferno, & omne bonum a Domino; in illa fide, imo perceptione ſunt omnes Angeli, qui tamen proprium abundantius, quam omnes, habent, ſed ſciunt & percipiunt quod illud a Domino, at quod prorſus appareat ſicut eorum. Adhuc, Rationale illud illuderet, ſi diceretur, quod in cœlo maximi ſint qui minimi; quod ſapientiſſimi, qui ſe minime ſapientes eſſe credunt & percipiunt; quod feliciſſimi, qui alios maxime felices, ſe autem minime, eſſe volunt; quod cœlum ſit infra omnes velle eſſe, at infernum ſupra omnes; conſequenter quod in gloria cœli, ſit prorſus nihil quod eſt in gloria mundi. Similiter illuderet Rationale illud, ſi diceretur, quod in altera vita nihil ſpatii & temporis ſit, ſed quod ſint ſtatus ſecundum quos ſunt apparentiæ; & quod vita eo cœleſtior ſit, quo longius ab illis quæ ſunt ſpatii & temporis abeſt, & quo propius eſt ad illa quæ ſunt æternum, in quo, nempe æterno, nihil prorſus ab idea temporis, nec ab analogo ejus, ineſt: ita in innumerabilibus aliis. Quod talia in Rationali mere humano eſſent, & quod ideo hoc Rationale Divina illuderet, vidit Dominus, & quidem ex Divino ſpirituali, quod ſignificatur per

quod vidit Sarah filium Hagaris Ægyptiæ, n: 2651. 2652: quod homo ex interiori poſſit intueri in illa apud ſe, quæ infra ſunt, ab experientia notum eſt illis qui in perceptione ſunt, etiam illis qui in conſcientia, nam vident eouſque, ut ipſas ſuas cogitationes redarguant; inde poſſunt regenerati videre quale eorum Rationale quod iis ante regenerationem, ſit; ſed talis perceptio apud hominem, eſt a Domino, verum Domini fuit ex Se Ipſo.

2655. Verſ: 10. *Et dixit Abrahamo, ejice ancillam hanc, & filium ejus, quia non hæreditabit filius ancillæ hujus cum filio meo, cum Jiſchako.* Dixit Abrahamo, ſignificat perceptionem ex Divino: ejice ancillam hanc & filium ejus, ſignificat quod exterminarentur quæ Rationalis mere humani ſunt: quia non hæreditabit filius ancillæ hujus cum filio meo cum Jiſchako, ſignificat quod Rationale mere humanum cum Rationali ipſo Divino non poſſet communem vitam habere, neque quoad verum neque quoad bonum.

2656. Dixit Abrahamo, quod ſignificet perceptionem ex Divino, conſtat ex ſignificatione dicere in hiſtoricis Verbi, quod ſit percipere, de qua ſæpius antea; & ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Divinum cœleſte ſeu Divinum Bonum, de qua n: 2622.

2657. Quod ejice ancillam hanc & filium ejus, ſignificet quod exterminarentur quæ Rationalis mere humani ſunt, conſtat ex ſignificatione ejicere, quod ſit exterminare; ex ſignificatione ancillæ, quod ſit affectio rationalium & ſcientificorum, ita bonum eorum, de qua n: 2567; & ex ſignificatione filii, quod ſit verum iſtius Rationalis, de qua n: 264. 489. 533. 1147; ſed eſt bonum & verum apparens, quæ prædicantur de Rationali hoc primo ſeu mere humano, inde eſt, quod ejice ancillam hanc & filium ejus, ſignificet quod exterminarentur quæ Rationalis mere humani ſunt. Quomodo hoc ſe habet, nempe quod primum Rationale exterminatum ſit, cum Divinum ſucceſſit, prius paſſim dictum & oſtenſum eſt, ſed quia hic in ſpecie de illo agitur, paucis adhuc explicandum. Sunt apud unumquemvis hominem, qui regeneratur, bina Rationalia, unum ante regenerationem, alterum poſt regenerationem: Primum, quod ante regenerationem, comparatur per experientias ſenſuum, per reflexiones ſuper illa quæ in vita civili, & in vita morali, perque ſcientias, & per ratiocinia inde & per eas, tum per cognitiones ſpiritualium ex doctrina fidei ſeu ex Verbo; ſed hæc non amplius tunc vadunt quam paululum ſupra ideas memoriæ corporeæ, quæ reſpective admodum materiales ſunt; quicquid itaque tunc cogitat, eſt ex talibus, vel ut viſu interiori ſeu intellectuali ſimul comprehendantur, ſiſtuntur talium ſimilia comparative vel analogice; ejuſcemodi eſt Rationale primum, ſeu quod eſt ante regenerationem. At Rationale poſt regenerationem formatur a Domino per affectiones veri & boni ſpiritualis, quæ affectiones mirabiliter a Domino implantantur veris Rationalis prioris, & ſic vivificantur ibi illa quæ congrua ſunt & favent, cætera autem, ſicut nullius uſus, ſeparantur inde, uſque tandem ut bona & vera ſpiritualia colligantur quaſi in faſciculos, rejectis incongruis, quæ non vivificari poſſunt, quaſi ad peripheriam, & hoc ſucceſſive ſicut bona & vera ſpiritualia cum

vita

vita eorum affectionum creſcunt; inde patet, quale Rationale alterum. Hæc quomodo ſe habent, illuſtrari poteſt per comparationem cum fructu arborum; Primum Rationale ſe habet in initio ſicut fructus immaturus, qui ſucceſſive matureſcit, uſque dum ſemina intus in ſe ponit; qui cum illius ætatis eſt, ut ſe ſeparare incipiat ab arbore, tunc eſt ſtatus ejus plenus, de quo ſupra n: 2636: Rationale autem alterum, quo donatur a Domino, cum regeneratur, ſe habet ſicut idem fructus in humo bona, in qua putreſcunt illa quæ ſunt circumcirca ſemina, & hæc ſe extrudunt ab intimis ſui, & emittunt radicem, tum ſuper terram ſurculum, qui creſcit in novam arborem, & explicat ſe, uſque demum in novos fructus, dein in hortos & paradiſos, ſecundum affectiones boni & veri, quas recipit, videatur Matth: XIII: 31. 32. Joh: XII: 24. Sed quia exempla magis convincunt, ſit exemplo *Proprium* quod homini ante regenerationem, & *Proprium* quod ei poſt regenerationem; ex Primo Rationali, quod ſibi comparavit per media, de quibus ſupra, credit homo, quod ex ſeipſo, ita ex proprio, cogitet verum & faciat bonum, Rationale hoc primum non aliter capere poteſt, etiamſi inſtructus ſit, quod omne bonum amoris, & omne verum fidei, ſit a Domino: at cum regeneratur, quod fit in adulta ejus ætate, ex Rationali altero, quo donatur a Domino, incipit cogitare, quod bonum & verum non ſit a ſeipſo ſeu a proprio, ſed a Domino, at uſque quod faciat bonum & cogitet verum ſicut a ſeipſo, videatur n: 1937. 1947; tunc quo plus in hoc confirmatur, eo plus in lucem veritatis de illis perducitur, uſque demum ut credat, quod omne bonum & omne verum ſit a Domino; tunc proprium Rationalis prioris ſucceſſive ſeparatur, & homo proprio cœleſti donatur a Domino, quod fit novi Rationalis. Sit adhuc exemplum; Primum Rationale principio non alium amorem novit quam ſui & mundi, & tametſi audit quod amor cœleſtis prorſus alius ſit, uſque id non capit; dein autem cum aliquod bonum facit, non aliud jucundum inde percipit, quam quod videatur ſibi mereri gratiam alterius, vel quod audiat Chriſtianus, vel quod obtineat inde vitæ æternæ gaudium; Alterum autem Rationale, quo donatur a Domino per regenerationem, incipit aliquod jucundum ſentire in ipſo bono & vero; & jucundo hoc affici, non propter ſuum quid, ſed propter bonum & verum, ex quo jucundo cum fertur, tunc meritum rejicit, uſque tandem ut reſpuat illud ſicut enorme; hoc jucundum apud eum ſucceſſive creſcit, & fit beatum, & in altera vita fit felix, & ipſum ejus cœlum. Inde nunc conſtare poteſt, quomodo ſe habet cum utroque Rationali apud hominem, qui regeneratur. Sed ſciendum, quod apud hominem, tametſi regeneratur, uſque omnia & ſingula, quæ ſunt Rationalis primi, remaneant, & modo a Rationali altero ſeparentur, & hoc miraculoſe a Domino: Dominus autem Rationale primum prorſus exterminavit, ut nihil ejus remanſerit, mere enim humanum & Divinum non ſimul eſſe poſſunt; inde non amplius filius Mariæ erat, ſed Jehovah quoad utramque Eſſentiam.

2658.

2658. Quia non hæreditabit filius ancillæ hujus cum filio meo, cum Jiſchako, quod ſignificet quod Rationale mere humanum cum Rationali ipſo Divino non poſſet communem vitam habere, neque quoad verum neque quoad bonum, conſtat a ſignificatione hæreditare, quod ſit habere vitam alterius, de qua mox; ex ſignificatione filii ancillæ, quod ſit Rationale mere humanum quoad verum & quoad bonum, de qua n: 2657; & ex ſignificatione filii mei, Jiſchaki, quod ſit Rationale Divinum quoad verum, quod eſt filius meus, & quoad bonum, quod eſt Jiſchakus, de qua n: 2623. 2630; quod Jiſchakus ſit Rationale Divinum quoad bonum, ex ſignificatione riſus, ex quo nominatus, quod ſit affectio veri ſeu bonum veri, conſtat a Verſ: 6. 7, n: 2640. 2641. 2643; inde patet, quod non hæreditabit filius ancillæ hujus cum filio meo cum Jiſchako, ſit quod Rationale mere humanum cum Rationali Divino non poſſit communem vitam habere neque quoad verum neque quoad bonum: quod communem vitam habere nequeat, conſtat ex eo ſolo, quod Divinum ſit ipſa vita, & ſic habeat vitam in Se Ipſo; mere humanum autem eſt organum vitæ, & ſic non habet vitam in ſeipſo; Humanum Domini cum Divinum factum, non amplius fuit organum vitæ, ſeu recipiens vitæ, ſed fuit ipſa vita, qualis Ipſius Jehovæ; ex ipſa conceptione a Jehovah hoc primum habuit, quod clare ab Ipſius Domini verbis patet, apud Johannem, "Quemadmodum Pater *habet vitam* "*in Se Ipſo*, ita dedit Filio *habere vitam in Se Ipſo*," v: 26; Divinum Humanum eſt quod vocatur Filius, n: 1729. 2159. 2628: apud Eundem, "*In Ipſo Vita* erat, & *Vita* erat lux hominum," i: 4: apud Eundem, "Dixit Jeſus, Ego ſum via, veritas, & *Vita*," xiv: 6: apud Eundem, "Jeſus dixit, Ego ſum reſurrectio & *Vita*, qui credit in Me, & ſi moria-"tur, *vivet*," xi: 25: apud Eundem, "Panis Dei eſt, qui deſcendit e "cœlo, & *vitam* dat mundo," vi: 33; quod autem homo non ſit vita, ſed organum ſeu recipiens vitæ, videatur n: 2021, & alibi paſſim; exinde evidens eſſe poteſt, quod cum Dominus etiam quoad Humanum Jehovah factus, illud, quod non vita erat in ſe, hoc eſt, quod mere humanum, ablegaretur; hoc ſignificatur per quod filius ancillæ non hæreditare poſſet cum filio Jiſchako. Quod Hæreditare in ſenſu interno, cum prædicatur de Domino, ſit vitam habere Patris, ita in Se Ipſo; & cum prædicatur de hominibus, quod ſit vitam habere Domini, hoc eſt, vitam accipere a Domino, conſtat a pluribus locis Verbi; vitam habere in Se Ipſo eſt ipſum Eſſe vitæ, hoc eſt, Jehovah; vitam autem habere Domini, ſeu vitam accipere a Domino, eſt recipere Dominum amore & fide, & quia illi ſunt in Domino, & ſunt Domini, vocantur hæredes & filii Ipſius. In Verbo Veteris Teſtamenti prædicatur *Hæreditas* tam de cœleſti ſeu bono, quam de ſpirituali ſeu vero, ſed uſque unum exprimitur alia voce quam alterum, illam vocem interpretari licet per *poſſidere hæreditario*, hanc autem per *hæreditare*; illa etiam vox in lingua originali involvit poſſeſſionem, hæc autem derivationem inde, ſicut ſe habet cœleſte ad ſpirituale, ſeu bonum

num ad verum; in hoc Verſu, ubi per Jiſchakum repræſentatur Divinum Rationale ſeu Divinum Humanum Domini, eſt vox poſſeſſionis ex jure hæreditario, quia Domini Divinum Humanum eſt Solus Poſſeſſor Hæres, ut quoque Ipſe docet in parabola, Matth: XXI: 33. 37. 38. Marc: XII: 7. Luc: XX: 14, & paſſim declarat, quod omnia Patris, Ipſius ſint. Quod hæreditario poſſidere & hæreditare in Verbo, cum prædicatur de hominibus, ſignificet vitam accipere a Domino, proinde vitam æternam ſeu cœlum, nam illi ſoli cœlum accipiunt, qui vitam Domini recipiunt, conſtat apud Johannem, "Qui vicerit, *hæreditario accipiet* omnia, & ero illi Deus, "& ille erit Mihi filius," Apoc: XXI: 7: apud Matthæum, "Omnis qui "reliquerit domos, aut fratres, aut ſorores, propter Nomen meum, cen-"tuplum accipiet, & *vitæ æternæ ſortietur hæreditatem*," XIX: 29. Cap: XXV: 34. Marc: X. 17. Luc: XVIII: 18: hic cœlum vocatur vita æterna, alibi ſimpliciter vita, ut Matth: XVIII: 8. 9. Cap: XIX: 17. Joh: III: 36. Cap: V: 24. 29, ex cauſa quia Dominus eſt ipſa Vita, & qui Ipſius vitam accipit, is eſt in cœlo. Apud Davidem, "Deus ſalvabit Zionem, & ædifi-"cabit civitates Jehudæ, & habitabunt ibi, & *poſſidebunt hæreditario eam*, "& ſemen ſervorum Ipſius *hæreditabunt* eam, & amantes Nomen Ipſius "habitabunt in ea," Pſalm: LXIX: 36. 37; ubi poſſidere hæreditario, prædicatur de iis, qui in amore cœleſti ſunt, hæreditare de iis qui in amore ſpirituali: apud Eſaiam, "Confidens in Me *hæreditabit* terram, & *poſſidebit* "*hæreditario* montem ſanctitatis meæ," LVII: 13, ſimiliter: apud Moſen, "Deducam vos ad terram, ſuper qua levavi manum meam, ad dandum "eam Abrahamo, Iſaco, & Jacobo, & dabo eam in *poſſeſſionem hæredita-*"*riam*," Exod: VI: 8; hæc in ſenſu literæ ſignificant, quod terra Canaan daretur iis in poſſeſſionem hæreditariam, quod etiam factum; at in ſenſu interno ſignificant quod daretur cœlum illis qui in amore & fide in Dominum ſunt; nam ſicut Dominus per Abrahamum, Iſacum, & Jacobum repræſentatur, ita ſignificatur ipſe amor & ipſa fides, proinde illi qui in amore & fide ſunt, ita qui in Domino: ut quoque per Abrahamum, Iſacum, & Jacobum cum quibus multi accumbent in Regno cœlorum, apud Matthæum Cap: VIII: 11; in cœlo enim prorſus ignoratur Abraham, Iſac & Jacob, ſed ſolum ſcitur quid per eos repræſentatur & ſignificatur, ſimiliter ac quid per accumbere ſeu comedere cum iis; quod enim omnia nomina in Verbo ſignificent res, videatur n: 1224. 1264. 1876. 1888, & quod terra Canaan, ſit Canaan cœleſtis ſeu cœlum, n: 1585. 1607. 1866, quod etiam ſimpliciter vocatur terra, n: 1413. 1607. 1733. 2571, ſicut etiam apud Matthæum, "Beati miſeri, quia ii *hæreditatem accipient terræ*," V: 5.

2659. Verſ: 11. *Et malum fuit verbum valde in oculis Abrahami ob cauſas filii ſui.* Malum fuit verbum valde in oculis Abrahami, ſignificat ſtatum Domini primum cum cogitaret de ſeparando a ſe Rationali illo: ob cauſas filii ſui, ſignificat propter id, quod dilexit illud.

2660.

2660. Malum fuit verbum valde in oculis Abrahami, quod ſignificet ſtatum Domini primum, cum cogitaret de ſeparando a ſe Rationali illo, nempe quod ſtatus doloris ex amore eſſet, conſtare poteſt abſque explicatione.

2661. Ob cauſas filii ſui, quod ſignificet propter id quod dilexit illud, nempe Rationale primum, conſtat ex ſignificatione filii, nempe ancillæ, quod ſit Rationale mere humanum, ſeu primum, de qua prius. Cauſa doloris hic quidem non memoratur, ſed uſque patet ab illis quæ ſequuntur, quod ſit ex amore, liquet, nam dicitur filii ſui, & agitur de illo in ſequentibus a verſ: 13 ad 21; ut tamen ſciatur, cur hic dolor, ſeu quare dicitur, quod malum fuit verbum valde in oculis Abrahami ob cauſas filii ſui, pauca hæc ſint alicui illuſtrationi; Dominus in mundum non venit, ut ſalvaret cœleſtes, ſed ut ſpirituales, Antiquiſſima Eccleſia, quæ homo dicta, fuit cœleſtis, hæc ſi permanſiſſet in integritate ſua, non opus habuiſſet Dominus ut naſceretur homo, quare ut primum hæc deficere incepit, prævidit Dominus quod cœleſtis Eccleſia prorſus ab orbe periret, ideo ſtatim tunc prædictio facta eſt, de adventu Domini in mundum, Gen: III: 15: poſt illius Eccleſiæ tempus non amplius fuit Eccleſia cœleſtis, ſed Eccleſia ſpiritualis; Antiqua Eccleſia, quæ fuit poſt diluvium, Eccleſia ſpiritualis fuit, de qua pluries in Parte Prima; hæc Eccleſia, ſeu illi qui ab Eccleſia ſpirituali, non ſalvari potuerunt, niſi Dominus veniſſet in mundum; hæc ſunt intellecta per Domini verba apud Matthæum, "Non opus habent validi medico, ſed male habentes; non veni vocare juſtos, ſed peccatores ad pænitentiam," IX: 12. 13: etiam per hæc, "Et alias oves habeo, quæ non ſunt ex ovili hoc; etiam illas oportet Me adducere, vocemque meam audient, & fiet unus grex, & unus Paſtor, X: 16; tum quoque per parabolam de centum ovibus, apud Matth: Cap: XVIII: 11. 12. 13: nunc quia per Iſacum ſicut repræſentatur Divinum Rationale Domini, etiam ſignificantur cœleſtes, qui hæredes vocantur; & per Iſmaelem ſicut repræſentatur Rationale mere humanum Domini, etiam ſignificantur ſpirituales, qui filii dicuntur, ut ex illis quæ ſupra n: 2658, dicta ſunt, quoque patet; inde ex amore Divino dolor Ipſi, ſeu verba quæ in hoc Verſu; inde quoque illa quæ ſequuntur a Verſ: 13 ad 21, ubi per filium Hagaris & matrem repræſentatur Eccleſia ſpiritualis, ac agitur de ejus, ſeu illorum qui ab Eccleſia illa, ſtatu, n: 2612: Arcana hæc non pluribus adhuc edici poſſunt; ſolum, quod apud Dominum, cum fuit in mundo, repræſentati ſint omnes ſtatus Eccleſiæ, & quomodo per Ipſum ſalvarentur; quare etiam iidem ſtatus Eccleſiæ per eadem nomina quoque ſignificantur.

2662. Verſ: 12: *Et dixit Deus ad Abraham, ne malum ſit in oculis tuis ſuper puerum, & ſuper ancillam tuam; omne quod dicit ad te Sarah, audi voci ejus, quia in Jiſchako vocabitur tibi ſemen.* Dixit Deus ad Abrahamum, ſignificat perceptionem Domini ex Divino: ne malum ſit in oculis tuis ſuper puerum, & ſuper ancillam tuam, ſignificat ſtatus mutationem

erga

erga Rationale illud: omne quod dicit ad te Sarah audi voci ejus, ſignificat quod ſecundum ſpirituale verum ageret; quia in Jiſchako vocabitur tibi ſemen, ſignificat quod ex Divino Humano Domini omnis ſalus illis qui in bono ſunt.

2663. Dixit Deus ad Abrahamum, quod ſignificet perceptionem Domini ex Divino, conſtat ex ſignificatione dicere in hiſtoricis Verbi, quod ſit percipere, de qua ſæpius prius; & quia ex Divino, dicitur quod Deus ad Abrahamum dixit; per utrumque, tam per Deum, quam per Abrahamum, intelligitur Dominus; quod hiſtorica, quæ ſunt ſenſus literæ, dividant ideas, at quod ſenſus internus uniat illas, patet ex his; in ſenſu literæ hiſtorico ſunt duo, nempe Deus & Abrahamus, quæ colloquuntur, in ſenſu interno autem eſt unus, nempe Dominus quoad Divinum; inde quoque patet, quod qui tres ſunt in ſenſu literæ, ſit unus in ſenſu interno, ſicut Pater, Filius, & Spiritus Sanctus, qui non tres dii ſunt, ſed unus, & quod in Domino omne Trinum perfectum ſit, nempe in Ipſo Pater ut Ipſe dicit, & ex Ipſo Sanctum ſpiritus, ut quoque Ipſe dicit.

2664. Ne malum ſit in oculis tuis ſuper puerum & ſuper ancillam tuam, quod ſignificet ſtatus mutationem erga Rationale illud; in ſenſu proxime interno ſecundum verba, eſt quod non doleret de eo, quod ſepararet a ſe Rationale mere humanum, tum quod non doluerit, nam a perceptione ex Divino fuit, quod neceſſum eſſet ut ſepararetur, quia non aliter ſalvari potuiſſet genus humanum; hæc ſtatus mutatio eſt, quæ ſignificatur.

2665. Quod omne quod dicit ad te Sarah audi voci ejus, ſignificet quod ſecundum ſpirituale verum ageret, conſtat ex repræſentatione Saræ, quod ſit Divinum ſpirituale, ſeu Divinum verum, de qua n: 2622; & ex ſignificatione audire voci, quod ſit ſecundum id agere, de qua n: 2542. Quid ſit agere ſecundum Spirituale verum, non ad captum ita explicari poteſt, ſicut poteſt percipi ab illis qui in ſenſu interno ſunt, quare ſi ſecundum perceptionem horum diceretur quid ſit, vix agnoſceretur, ex cauſa etiam, quia plura arcana prius evolvenda, imo credenda, antequam res explicata in ideas fidei intrare poſſit; quid in communi ſignificet, aliquantiſper dici poteſt, nempe quod ſit quod Dominus ex Humano Divino concluderet, & ſecundum id ageret, ita ex propria potentia; Divinum enim Verum fuit per quod univit Humanum Divino, ac Divinum Bonum per quod univit Divinum Humano, quod reciproca unitio fuerit, videatur n: 2004.

2666. Quod in Jiſchako vocabitur tibi ſemen, ſignificet quod a Divino Humano Domini omnis ſalus illis qui in bono ſunt, conſtat a repræſentatione Jiſchaki, quod ſit Divinum Rationale, de qua prius, ita Divinum Humanum, nam in intimo Rationalis inchoat humanum, n: 2106; & ex ſignificatione ſeminis, quod prædicatur ex Jiſchako, quod ſit Rationale cœleſte, ſeu quod idem, qui cœleſtes ſunt, de qua n: 2085. 2661; ita vocari tibi ſemen, ſignificat quod illi hæredes, proinde quod illis ſalus; Spirituales ſunt etiam ſemen, ſed ex filio ancillæ, ut dicitur in Verſ: ſeq.: "Et etiam

"filium ancillæ in gentem ponam eum, quia Semen tuum ille;" quare etiam illis ſalus, ſi in bono ſunt, ut ab interno ſenſu illorum verborum conſtabit; idem etiam docet Dominus multis in locis, & manifeſte apud Johannem, "Quotquot Ipſum receperunt, dedit illis poteſtatem ut filii Dei eſſent, credentibus in Nomen Ipſius, qui non ex ſanguinibus, neque e voluntate carnis, neque e voluntate viri, ſed ex Deo nati ſunt," 1: 12. 13.

2667. Actum eſt a Primo Verſu hujus Capitis ad Septimum, de unitione Humani cum Divino, & Divini cum Humano, Domini, & quod ex unitione illa Humanum Domini Divinum factum; contenta ſingulorum Verſuum videantur n: 2649: deinde, *actum eſt de Rationali mere humano, quod ſepararetur*, Verſ: 8. *quia non congruens eſſet Divino Rationali*, Verſ: 9; *nec cum hoc communem habere vitam poſſet, tam quoad verum quam quoad bonum*, Verſ: 10. *quod ſeparatio primum dolori eſſet Domino*, Verſ: 11; *ſed quod ex Divino perceperit Genus humanum aliter ſalvari non potuiſſe*, Verſ: 12. Nunc ſequitur de illis qui ab Eccleſia Spirituali, qui per filium Hagaris, poſtquam ablegatus, ſignificantur.

* * *

2668. Verſ: 13. *Et etiam filium ancillæ in gentem ponam illum, quia ſemen tuum ille.* Etiam filium ancillæ in gentem ponam illum, ſignificat Eccleſiam ſpiritualem quæ acceptura bonum fidei: quia ſemen tuum ille, ſignificat quod ex Divino Humano Domini illis quoque ſalus.

2669. Etiam filium ancillæ in gentem ponam eum, quod ſignificet Eccleſiam ſpiritualem, quæ acceptura bonum fidei, conſtat a ſignificatione filii ancillæ, tum gentis; filius ancillæ ſeu Iſmael, cum fuit in domo Abrahami, ſeu cum Abrahamo, repræſentabat primum Rationale Domini, ut n: 2652. 2653. 2657. 2658 oſtenſum, nunc vero cum ſeparatus induit aliam repræſentationem, nempe Eccleſiæ Spiritualis, n: 2666; ſimiliter ac prius Loth, qui dum fuit cum Abrahamo, repræſentabat Externum hominem Domini, n: 1428. 1429. 1434. 1547. 1597. 1598. 1698, at cum ſeparatus ab Abrahamo, repræſentabat Eccleſiam Externam, & plures iſtius Eccleſiæ ſtatus, n: 2324. 2371. 2399. 2422. 2459, & in toto Cap: XIX, Gen: quod Gens ſignificet bonum, videatur n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1849, hic bonum fidei, quia prædicatur de Eccleſia ſpirituali; inde nunc, "Etiam filium "ancillæ in gentem ponam eum," ſignificat Eccleſiam ſpiritualem quæ acceptura bonum fidei, hoc eſt, charitatem. Regnum Domini in cœlis & in terris eſt cœleſte & ſpirituale, quare Angeli diſtincti ſunt in cœleſtes & in ſpirituales, videatur n: 202. 337; cœleſtibus Angelis apparet Dominus ut Sol, ſpiritualibus ut Luna, n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531; ſimiliter ſunt homines diſtincti in cœleſtes & in ſpirituales; qui ab Antiquiſſima Eccleſia quæ ante diluvium, fuerunt cœleſtes, de quibus n: 607. 608. 780. 895. 920. 1114 ad 1125; at qui ab Antiqua, quæ poſt diluvium, fuerunt ſpirituales, de quibus n: 640. 641. 609. 765; quæ differentia inter illas Eccleſias videatur n: 597. 607; tum quæ inter cœleſte & ſpirituale, n: 81. 1155.

1577.

1577. 1824. 2048. 2069. 2088. 2227. 2507. Cœleſtes ſunt de quibus ita Dominus, "Proprias oves vocat nomine tenus, & educit eas, & quando proprias oves eduxerit, coram iis incedit, & oves Ipſum ſequuntur, quia ſciunt vocem Ipſius;" Spirituales autem ſunt, de quibus hæc, "Et alias oves habeo, quæ non ſunt ex ovili hoc, etiam illas oportet Me adducere, vocemque meam audient, & fiet unus grex & unus paſtor," Joh: x: 3. 4. 16. Bonum amoris eſt quod facit Eccleſiam cœleſtem; Bonum autem fidei quod facit Eccleſiam ſpiritualem; verum fidei non facit, ſed introducit.

2670. Quod quia ſemen tuum ille, ſignificet quod ex Divino Humano Domini illis quoque ſalus, conſtare poteſt ab illis quæ ſupra n: 2666 dicta ſunt: quod ſemen ſit fides ſed charitatis, videatur n: 255. 880. 1025. 1447. 1610. 1949.

2671. Agitur a Verſ: hoc 13 ad 21, in genere de Regno ſpirituali Domini, & in ſpecie de illis qui fiunt ſpirituales, & hoc, ordine a primo ſtatu eorum reformationis ad ultimum; *De ſtatu eorum ante reformationem, quod erraticus in doctrinalibus fidei*, Verſ: 14: *Quod redigantur uſque ad ignorantiam, quod nihil veri ſciant*, Verſ: 15. *Quod dolor iis inde*, Verſ: 16: *Et quod tunc ſolatium & auxilium a Domino*, Verſ: 17; *Et illuſtratio*, Verſ: 18: *Ac inſtructio ex Verbo*, Verſ: 19. *Quod uſque ſtatus eorum poſt reformationem, reſpective ad Cœleſtes, ſit obſcurus*, Verſ: 20. *At quod iis lux a Divino Humano Domini in eorum affectione ſcientiarum, & apparentium veritatum*, Verſ: 21.

2672. Verſ: 14. *Et mane ſurrexit Abraham in matutino, & accepit panem & lagenam aquæ, & dedit ad Hagar, poſuit ſuper humero ejus, & puerum, & emiſit illam, & ivit & erravit in deſerto Beerſchebah.* Mane ſurrexit Abraham in matutino, ſignificat perceptionem claram Domini a Divino: & accepit panem & lagenam aquæ, ſignificat bonum & verum: & dedit ad Hagar, ſignificat implantationem in vita ejus: & poſuit ſuper humero ejus, ſignificat quantum poſſet recipere: & puerum, ſignificat verum ſpirituale: & emiſit illam, ſignificat quod in proprio relinqueret: & ivit & erravit in deſerto Beerſchebah, ſignificat ſtatum erraticum in doctrinalibus fidei.

2673. Mane ſurrexit Abraham in matutino, quod ſignificet perceptionem claram Domini a Divino, conſtat a ſignificatione mane, & ſurgere in matutino, quod ſit percipere clare, de qua n: 2540, ubi eadem verba; & a repræſentatione Abrahami, quod ſit Divinum Domini, de qua ſæpe prius. Perceptio clara Domino a Divino fuit de ſtatu Regni ſpiritualis Ipſius, nempe quales illi qui e Regno illo ſeu ab Eccleſia illa, in principio ſunt, quales ſucceſſive, & quales tandem fiunt; nam omnis ſtatus eorum adamuſſim & plene deſcribitur in ſenſu interno a Verſ: 13 ad 21 ad hujus Capitis.

2674. Et accepit panem & lagenam aquæ, quod ſignificet bonum & verum, conſtat a ſignificatione panis, quod ſit cœleſte ſeu bonum, de qua n: 276. 680. 2165; & a ſignificatione aquæ, quod ſit ſpirituale ſeu verum,

de qua n: 28. 680. 739: dicitur lagena aquæ, quia eſt perparum veri, quo in principio donantur, quantum nempe tunc poſſunt recipere, quod ſignificatur per quod poſuit ſuper humero ejus, n: 2676. Quiſque videre poteſt, quod hiſtorica hæc involvant arcana, ex eo, quod Abraham, qui dives pecore & armento, tum auro & argento, ita ablegaverit ancillam ſuam ex qua filium habuit, & puerum Iſmaelem quem multum dilexit, ſolum dando eis aliquid panis, prævidere etiam potuit, quod illis conſumtis morerentur, quod etiam factum niſi ab Angelo tulerint opem; & præterea hæc de pane & lagena aquæ, & quod illa poſita ſuper humero, nec tanti ſunt, ut memorentur; ſed uſque ita factum eſt, ac memoratum, quia involvunt & ſignificant ſtatum primum eorum qui ſpirituales fiunt, quibus in principio aliquid boni & aliquid veri, & quidem parum ſuppeditatur, & dein quod aqua illis deficiat, & auxillium tunc ferant a Domino.

2675. Et dedit ad Hagar, quod ſignificet implantationem in vita ejus, conſtat a ſignificatione Hagaris, quod ſit vita exterioris hominis, de qua n: 1896. 1909; vita exterioris hominis eſt affectio ſcientiarum, quæ per Hagarem Ægyptiam in ſpecie ſignificatur: apud illos, qui fiunt ſpirituales, implantatur a Domino bonum & verum in affectione ſcientiarum, ut nempe ſcire & diſcere velint quid bonum & verum, ob finem & uſum ut rationales fiant, ac ut ſpirituales, nam affectio ſcientiarum eſt mater per quam naſcitur Rationale in quo ſpirituale, n: 1895. 1896. 1902. 1910; ſimile quidem apud omnes a Domino influit, ſed non alii recipiunt propter eum finem & eum uſum, quam qui reformari poſſunt, cæteri propter alios fines & alios uſus, qui innumerabiles ſunt, & ſpectant ſe & mundum.

2676. Poſuit ſuper humero ejus, quod ſignificet quantum poſſet recipere, conſtat a ſignificatione humeri, quod ſit omnis potentia, de qua n: 1085, ita quantum boni & veri poſſunt recipere.

2677. Et puerum, quod ſignificet ſpirituale, conſtat a ſignificatione pueri, hic quod ſit illud quod ſpirituale dicitur; repræſentat enim Iſmael ſeu filius ancillæ hic ſpiritualis Eccleſiæ hominem, & quia hic eum in principio, dicitur puer.

2678. Quod emiſit illam, ſignificet quod in proprio relinqueret, conſtare poteſt a ſignificatione emitti, cum hoc ab Abrahamo, per quem repræſentatur Dominus; tum a ſtatu eorum primo qui reformantur & ſpirituales fiunt; ſtatus eorum primus eſt, quod putent ſe bonum agere & verum cogitare ex ſemet ita ex proprio, tunc nec aliter ſciunt; ac cum iis dicitur, quod omne bonum & omne verum a Domino, id quidem non rejiciunt, ſed non corde agnoſcunt, quia non ſentiunt, nec interius percipiunt quod aliquid aliunde influat quam a ſemet; quia in tali ſtatu omnes ſunt primum qui reformantur, ideo a Domino relinquuntur in proprio, ſed uſque, iis neſcientibus, per proprium ſuum ducuntur.

2679. Et ivit & erravit in deſerto Beerſchebah, quod ſignificet ſtatum erraticum tunc in doctrinalibus fidei, conſtat a ſignificatione ire & errare in deſerto, quod ſit ſtatus erraticus; & a ſignificatione Beerſchebah, quod ſit

doctrina fidei, de qua ad finem hujus Capitis, ubi dicitur, quod Abrahamus & Abimelechus percuſſerunt fœdus in Beerſchebah, Verſ: 32; & quod Abrahamus plantavit lucum in Beerſchebah, Verſ: 33. In hoc Verſu deſcribitur, qualis in principio eſt ſtatus eorum qui reformantur, nempe quod in varios errores auferantur; inditur enim iis a Domino, ut multum cogitent de vita æterna, ita multum de veris fidei, ſed quia ex proprio, ut dictum, non poſſunt aliter, quam ſicut doctrina ita vita errare huc illuc, arripiendo pro vero quod inſeminatum eſt ab infantia, vel quod imprimitur illis ab aliis, vel quod cogitatur ab ipſis, præter quod affectiones variæ, quas neſciunt, abducant; ſunt ſicut fructus adhuc immaturi, quibus non momento forma, pulchritudo, & ſapor, induci queunt; aut ſicut ſurculi teneri, qui non momento excreſcere poſſunt in florem aut ſpicam: quæ autem tunc intrant, tametſi quoad plurimam partem erronea, uſque ſunt talia, quæ inſerviant promovendæ creſcentiæ, quæ dein, cum reformantur, partim ſeparantur, partim conducunt pro inducendis quaſi alimentis & ſuccis in vitam ſequentem, partim quæ coaptari poſſunt bonis & veris poſtmodum a Domino implantandis, & partim ut inſerviant ſpiritualibus pro ultimis planis; ita pro continuis mediis ad reformationem, quæ media in perpetuo nexu & ordine conſequuntur, nam omnium minima apud hominem a Domino prævidentur, & ad futurum ejus ſtatum in æternum providentur, & hoc ad ejus bonum, quantum uſquam poſſibile eſt, & homo patitur ſe a Domino duci.

2680. Verſ: 15. *Et conſumtæ ſunt aquæ e lagena, & conjecit puerum ſub unum fruticum.* Conſumtæ ſunt aquæ e lagena, ſignificat deſolationem veri: & conjecit puerum ſub unum fruticum, ſignificat deſperationem quod nihil veri & boni perciperet.

2681. Conſumtæ ſunt aquæ e lagena, quod ſignificet deſolationem veri, conſtat a ſignificatione conſumi, quod ſit deſolari; & ex ſignificatione aquæ, quod ſit verum, de qua n: 28. 680. 739.

2682. Et conjecit puerum ſub unum fruticum, quod ſignificet deſperationem quod nihil veri & boni perciperet, conſtat a ſignificatione pueri, quod ſit ſpirituale verum, de qua n: 2669. 2677; & ex ſignificatione fruticis ſeu virgulti, quod ſit perceptio, ſed ita parum ut vix aliquid, quare etiam dicitur ſub unum fruticum, ſimiliter ſed in minori gradu ac arbores, quæ quod ſignificent perceptiones, videatur n: 103. 2163; tum ab affectu in illo facto, qui eſt deſperationis; inde patet, quod per conjecit puerum ſub unum fruticum, ſignificetur deſperatio, quod nihil veri & boni perciperet: quod ſub unum fruticum conjici, ſit deſolari quoad verum & bonum uſque ad deſperationem, patet apud Hiobum, " In egeſtate & in eſurie ſolitarius; fugientes " ad ſiccitatem, præteritam noctem, *deſolationem* & *vaſtitatem*; carpentes " malvam ſuper *Frutice:* in fiſſura vallium ad habitandum, foraminibus pul- " veris & petrarum; *inter frutices gemebant*, ſub carduo conjungebantur," xxx: 3. 4. 7; ubi de deſolatione veri, quæ deſcribitur per formulas in Antiqua Eccleſia ſolennes, (Liber enim Hiobi eſt Antiquæ Eccleſiæ liber:) ut,

eſſe

eſſe in egeſtate & eſurie ſolitarius, fugere ad ſiccitatem, præteritam noctem, deſolationem, vaſtitatem, in fiſſuris vallium & petrarum habitare, tum carpere malvam ſuper frutice, & inter frutices gemere: ut quoque apud Eſaiam, "Venient & quieſcent omnes in fluviis *deſolationum*, in fiſſuris petrarum, & "*in omnibus virgultis*, & in omnibus ductibus," VII: 19; ubi etiam de deſolatione, quæ per ſimiles formulas deſcribitur, ſcilicet per quieſcere in fluviis deſolationum, in fiſſuris petrarum, & in virgultis. In hoc Verſu agitur de altero ſtatu eorum, qui reformantur, qui eſt quod redigantur ad ignorantiam, ut nihil veri ſciant, & hoc uſque ad deſperationem; cauſa ut redigantur in talem ignorantiam, eſt ut exſtinguatur lux perſuaſiva, quæ talis eſt, ut illuminet æque falſa ac vera, ac inducat fidem falſi per vera, & fidem veri per falſa, & ſimul ſui fiduciam; tum quoque ut in cognitionem per ipſam experientiam perducantur de eo, quod nihil boni & nihil veri a ſeipſo ſeu a proprio, ſed ex Domino; rediguntur illi, qui reformantur, in ignorantiam uſque ad deſperationem, & tunc iis ſolatium & illuſtratio, ut conſtat ab iis quæ ſequuntur; influere enim non poteſt lux veri a Domino, in perſuaſivum quod ex proprio, hoc enim talis naturæ eſt, ut illam lucem exſtinguat, apparet perſuaſivum in altera vita inſtar lucis hyemalis, ſed ad approximationem lucis cœli, fit pro luce illa tenebricoſum, in quo eſt omnis veri ignorantia: hic ſtatus vocatur deſolationis veri apud eos qui reformantur, & de illo agitur quoque multum in ſenſu interno Verbi. Sed de eo ſtatu pauci ſcire poſſunt, quia pauci hodie regenerantur; qui non regenerantur, illis perinde eſt ſive verum ſciant vel non ſciant, tum ſive verum ſit vel non ſit, quod ſciunt, modo venditare aliquid pro vero poſſint; at qui regenerantur, multum de doctrina & vita, quia de ſalute æterna, cogitant, ac ideo ſi illis verum deficit, quia eſt cogitationis & affectionis eorum, dolent corde: Qualis ſtatus unius & alterius, conſtare poteſt ex hoc; Homo dum in corpore eſt, quoad ſpiritum vivit in cœlo, & quoad corpus in mundo, in utrumque naſcitur; ac ita creatus eſt, ut poſſit actualiter quoad ſpiritum eſſe cum angelis, & ſimul per illa, quæ ſunt corporis, eſſe cum hominibus; ſed quia pauci ſunt, qui credunt, quod iis ſpiritus qui victurus poſt mortem, pauci ſunt qui regenerantur; qui credunt, illis altera vita eſt omne cogitationis & affectionis, & mundus eſt reſpective nihil; qui autem non credunt, illis mundus eſt omne cogitationis & affectionis, & altera vita eſt reſpective nihil; illi ſunt qui regenerari poſſunt, hi autem qui non poſſunt.

2683. Verſ: 16. *Et ivit, & ſedit ſibi e regione, elongando ſe circiter jactum arcus, quia dixit, ne videam mortem pueri, & ſedit e regione, & ſuſtulit vocem ſuam, & flevit.* Ivit, & ſedit ſibi e regione, ſignificat ſtatum cogitationis: elongando ſe circiter jactum arcus, ſignificat ſtatum quantum abeſſet a doctrina veri; arcus eſt doctrina veri: quia dixit ne videam mortem pueri, ſignificat dolorem quod ſic periret: & ſedit e regione, ſignificat cogitationis ſtatum: & ſuſtulit vocem & flevit, ſignificat doloris ulteriorem gradum.

2684. Ivit & ſedit ſibi e regione, quod ſignificet ſtatum cogitationis, conſtare poteſt ex ſignificatione ire, tum ſedere ſibi, & hoc e regione, applicate

ad

ad illa quæ præcedunt & quæ ſequuntur; ire, hic abire a puero, ſignificat remotionem a vero ſpirituali, quæ ulterius exprimitur & determinatur per quod elongaverit ſe circiter ad jactum arcus; ſedere ſibi, ſignificat ſtatum ſolitarium qualis eſt cogitationis in dolore & deſperatione; e regione, ſignificat ut non proſpiceret & uſque proſpiceret, quod proſpicere ſit cogitare, videatur n: 2245, quod etiam ulterius exprimitur & determinatur per quod dixerit, ne videam mortem pueri, & ſedit e regione; ita illis verbis involvitur ſtatus cogitationis eorum, qui in deſolatione veri ac deſperatione inde ſunt.

2685. Elongando ſe circiter jactum arcus, quod ſignificet ſtatum quantum abeſſet a doctrina veri, conſtat a ſignificatione elongari, quod ſit abeſſe; & a ſignificatione arcus, quod ſit doctrina veri, de qua mox ſequitur; jactus ſignificat, quod tantum abeſſet quantum uſquam poſſet, ſicut quantum jaculum ab arcu poſſet emitti: hic jactus arcus dicitur, quia de ſpirituali homine prædicatur arcus, & quod is jaculator arcus, ut de eo in Verſ: ſeq: 20, "Et habitavit in deſerto, & fuit jaculator arcus."

2686. Quod arcus ſit doctrina veri, conſtat a ſignificatione ejus; in Verbo ubicunque agitur de Bellis, & memorantur bella, in ſenſu interno non alia ſignificantur bella, quam ſpiritualia n: 1664; fuerunt etiam Libri in Antiqua Eccleſia, qui inſcripti Bella Jehovæ, ut conſtat apud Moſen, Num: XXI: 14. 15. 16, quæ prophetico ſtylo conſcripta ſenſum internum habuerunt, & egerunt de Domini pugnis & tentationibus, tum de Eccleſiæ, & illorum qui ab Eccleſia; quod exinde patet, quia aliqua inde deſumta ſunt a Moſe; tum quoque a Libris aliis Eccleſiæ iſtius, qui vocati Libri Enuntiatorum propheticorum, de quibus Num: XXI: 27. 28. 29. 30, in quibus eadem pæne verba ſunt quæ apud Jeremiam, conferantur Num: XXI: 28, & Jerem: XLVIII: 45: ex quibus etiam concludi poteſt, quod Antiquæ Eccleſiæ fuerint Scripta tam Hiſtorica quam Prophetica, quæ Divina & inſpirata, & quæ in interno ſenſu agebant de Domino ac Ipſius Regno, & quod illa iis Verbum, ſicut nobis Libri Hiſtorici & Prophetici, qui in ſenſu literæ agunt de Judæis & Iſraelitis, ſed in ſenſu interno de Domino, & de illis quæ Ipſius ſunt. Quia Bellum in Verbo, ſicut etiam in Antiquæ Eccleſiæ Libris, ſignificabat Bellum ſpirituale, ita omnia arma, ut Gladius, Haſta, Clypeus, Scutum, Tela, Sagittæ, & Arcus, ſignificabant talia in ſpecie, quæ ſunt Belli in ſpirituali ſenſu intellecti; de ſingulis armis, quid in ſpecie ſignificent, ex Divina Domini Miſericordia, alibi dicetur; hic nunc quid Arcus, quod nempe Doctrinam veri, & hoc a telis, ſagittis, ſeu jaculis, quæ ſunt doctrinalia ex quibus & cum quibus pugnant, illi imprimis qui ſpirituales ſunt, qui inde olim dicti Jaculatores arcus: quod Arcus ſignificet Doctrinam veri, conſtare poteſt ab his locis; apud Eſaiam, "Jehovæ *tela* "acuta, & *omnes Arcus* Ipſius tenſi, ungulæ equorum Ipſius ſicut rupes repu-"tantur, & rotæ Ipſius ſicut procellæ," v: 28, ibi de veris doctrinæ agitur, tela ſunt vera ſpiritualia, arcus doctrina, ungulæ equorum vera naturalia, rotæ doctrina eorum; quæ quia talia ſignificant, ideo Jehovæ tribuuntur, cui non tribui poſſunt niſi in ſenſu ſpirituali, aliter forent verba inania

inania & non decentia: apud Jeremiam, " Dominus *tetendit Arcum ſuum* " ſicut inimicus, conſtitit dextra Ipſius ſicut hoſtis, & occidit omnia deſide- " rabilia oculi in tentorio filiæ Zionis, effudit ſicut ignem iram ſuam," Thren: II: 4; Arcus pro doctrina veri, quæ apparet illis qui in falſis ſicut inimicum & hoſtile, non alius arcus prædicari poteſt de Domino: apud Habakuk, " Jehovah equitas ſuper equis tuis, currus tui ſalus, denudando " denudabitur *Arcus tuus*," III: 8. 9; ibi arcus etiam eſt doctrina boni & veri: apud Moſen, " Exacerbabunt eum, & *jaculabuntur*, odio habebunt " eum *ſagittarii*, ſedebit *in firmo Arcus ſui*, & roborabuntur brachia ma- " nuum Ipſius a manibus fortis Jacobi, inde Paſtor, Lapis Iſraelis," Geneſ: XLIX: 23. 24; ubi de Joſepho, Arcus pro doctrina boni & veri: apud Johannem, " Vidi, cum ecce equus albus, & ſedens ſuper illo *habens Arcum*, " cui data eſt corona," Apoc: VI: 2; equus albus pro ſapientia, ſedens ſuper illo pro Verbo, ut dicitur manifeſte Cap: XIX: 13, ubi de equo albo iterum agitur; & quia ſedens ſuper illo eſt Verbum, conſtat quod Arcus ſit doctrina veri: apud Eſaiam, " Quis excitavit ab oriente juſtitiam, vocavit " eum ad ſequelam ſui, dedit coram Ipſo gentes, & regibus dominari fecit, " dedit ſicut pulverem gladio ſuo, ſicut ſtipulam propulſam *arcu ſuo*," XLI: 2; ubi agitur de Domino, gladius pro vero, arcus pro doctrina ab Ipſo: apud Eundem, " Ponam in eis ſignum, & mittam ex eis evaſores, ad " gentes Tharſchiſh, Pul & Lud *trahentes arcum*, Thubal & Javam," LXVI: 19; trahentes arcum, pro docentes doctrinam, quid Tharſchiſh videatur n: 1156; quid Lud, n: 1195. 1231; quid Thubal, n: 1151, quid Javan, n: 1152. 1153. 1155: apud Jeremiam, " Præ voce equitis & " *jacientis arcum*, fugiens tota urbs, intrarunt in nubes, & in rupes aſcende- " runt, tota urbs deſerta eſt," IV: 29; eques pro illis qui verum dicunt, arcus pro doctrina veri, quam fugiunt ſeu timent illi qui in falſis; apud Eundem, " Diſponite aciem contra Babelem circumcirca, omnes *tendentes* " *arcum jacite* ad eam, ne parcatis *telo*, quia Jehovæ peccavit," L: 14. 29. Cap: LI: 2. 3, ubi jacientes & tendentes arcum pro dicentibus & docentibus doctrinam veri: apud Zachariam, " Exſcindam *currum* ex Ephraimo, & " equum ex Hieroſolyma, & exſcindetur *arcus belli*, & loquetur pacem " gentibus," IX: 10; Ephraimus pro intellectu veri Eccleſiæ, arcus pro doctrina: apud Samuelem, " Lamentatus David lamentationem ſuper " Schaule, & ſuper Jonathane filio ejus, & dixit ad *docendum filios Jehudæ* " *arcum*," 2 Sam: I: 17; ubi de arcu non agitur, ſed de doctrinalibus fidei: apud Ezechielem, " Dictum Domini Jehovih, hic dies de quo lo- " quutus ſum, & exibunt habitatores urbium Iſraelis, & ſuccendent & com- " burent arma, & ſcutum, & clypeum, *Arcum* & *tela*, & baculum manus " & haſtam, & ſuccendent in illis ignem ſeptem annis," XXXIX: 9; arma ibi nominata ſunt omnia arma belli ſpiritualis; arcus cum telis pro doctrina & ejus veris: ipſa etiam vera ſeparata a bonis, apparent in altera vita, cum repræſentantur ad viſum, ſicut tela. Prout arcus ſignificat doctrinam veri, etiam in oppoſito ſenſu ſignificat doctrinam falſi; ſimilia in Verbo utpluri-

mum,

mum ſenſum oppoſitum habent, ut paſſim dictum & oſtenſum; ut apud Jeremiam, "Ecce populus veniens e terra ſeptentrionis, & gens magna excita-"bitur e lateribus terræ, *Arcum* & haſtam *prehendunt*, crudelis illa, & non "miſerebuntur, vox eorum ſicut mare tumultuabitur, ſuper equis equita-"bunt, inſtructus tanquam vir ad bellum, contra te filia Zionis," VI: 22. 23, ubi arcus pro doctrina falſi: apud Eundem, "Ecce populus veniens e "ſeptentrione, & gens magna, ac reges multi excitabuntur a lateribus terræ, "*Arcum* & haſtam tenent, crudeles illi, & non miſerentur," L: 42: ſimiliter: apud Eundem, "Tendunt linguam ſuam, *Arcus eorum mendacium*, & "non ad *veritatem*, prævalent in terra, quia e malo in malum egreſſi ſunt, "& Me non noverunt," IX: 1. 2; quod arcus ſit doctrina falſi, patet manifeſte, nam dicitur quod tendant linguam, arcus eorum mendacium, & non ad veritatem: apud Eundem, "Dixit Jehovah Zebaoth, ecce Ego *frangens* "*Arcum Elami*, principium fortitudinis ejus," XLIX: 35: apud Davidem, "Ite, videte opera Jehovæ, qui ponit deſolationes in terra, ceſſare faciens "bella uſque ad extremitatem terræ, *Arcum frangit*, concidit haſtam, plau-"ſtra comburit igne," Pſalm: XLVI: 9. 10: apud Eundem, "Notus in "Jehudah Deus, in Iſraele magnum Nomen Ipſius, & erit in Schalem "tabernaculum Ipſius, & habitaculum Ipſius in Zione, ibi *fregit jacula ignita* "*arcus*, ſcutum, & gladium, & bellum," Pſalm: LXXVI: 2. 3. 4: apud Eundem, "Ecce impii *tendunt Arcum*, præparant *ſagittas ſuas ſuper nervo*, "ad *jaculandum* in tenebris rectos corde," Pſalm: XI: 2, hic manifeſte arcus & ſagittæ pro doctrinalibus falſi.

2687. Quia dixit ne videam mortem pueri, ſignificet dolorem quod ſic periret, conſtat a ſignificatione videre mortem, quod ſit perire; & a ſignificatione pueri, quod ſit ſpirituale verum, de qua ſupra; inde & ex affectu deſperationis propter deſolationem veri patet quod ſit interior dolor, qui his verbis ineſt.

2688. Et ſedit e regione, quod ſignificet cogitationis ſtatum, conſtat ab illis quæ ſupra n: 2684 dicta ſunt, ubi eadem verba. Quod iterum hoc dicatur in hoc Verſu, cauſa eſt, quia ſtatus cogitationis uſque ad ultimum doloris auctus & aggravatus eſt, ut patet ab illis quæ mox præcedunt, "Ne videam mortem pueri;" & ab illis quæ mox ſequuntur, "Suſtulit vo-"cem & flevit."

2689. Et ſuſtulit vocem & flevit, quod ſignificet doloris ulteriorem gradum, conſtare poteſt a ſignificatione tollere vocem & flere, quod ſit ultimum doloris, fletus enim cum alta voce non aliud eſt. Status deſolationis veri, tum elongationis a veris, apud eos qui fiunt ſpirituales, in hoc Verſu deſcriptus eſt; quomodo hæc ſe habent, paucis dicendum eſt; illi, qui non reformari poſſunt, neſciunt prorſus, quid ſit dolere propter id quod depriventur veris, putant quod nuſquam aliquis angi poſſit propter tale; ſolum anxietatem dari poſſe credunt, quod quis privetur bonis corporis & mundi, ut valetudine, honore, fama, opibus, & vita: qui autem reformari poſſunt,

aliter prorſus credunt; detinentur ii a Domino in affectione boni & in cogitatione veri, quare in anxietatem veniunt, quando illis privantur: notum eſt, quod omnis anxietas & dolor ſit inde quod aliquis privetur illis, quibus afficitur ſeu quæ amat; qui ſolum afficiuntur corporeis & mundanis, ſeu ſolum talia amant, ii dolent quando illis privantur; qui autem afficiuntur bonis & veris ſpiritualibus, & hæc amant, ii dolent quando illis privantur, cujuſvis vita non eſt niſi affectio ſeu amor; inde conſtare poteſt, qualis ſtatus eſt eorum qui deſolantur quoad bona & vera, quibus afficiuntur ſeu quæ amant, quod nempe ſtatus doloris eorum ſit gravior, quia interior, & in privatione boni & veri non ſpectant mortem corporis, quam nec curant, ſed mortem æternam; eorum ſtatus eſt, qui hic deſcribitur. Ut quoque ſciatur, quinam ſunt qui in affectione boni & veri a Domino teneri, ac ſic reformari & fieri ſpirituales poſſunt, & quinam non poſſunt, etiam paucis dicendum; unuſquiſque in pueritia, dum primum bonis & veris imbuitur, tenetur a Domino in affirmativo quod verum ſit quod a parentibus & a magiſtris dicitur & docetur; hoc affirmativum apud eos, qui ſpirituales homines poſſunt fieri, per ſcientifica & cognitiones confirmantur, nam quicquid addiſcunt, quod affine eſt, ſe inſinuat affirmativo, & hoc corroborat, idque magis & magis uſque ad affectionem, hi ſunt qui ſpirituales homines ſecundum veri eſſentiam, cui fidem habent, fiunt, & qui in tentationibus vincunt: aliter vero ſe res habet cum illis, qui non ſpirituales fieri poſſunt; hi tametſi in pueritia in affirmativo ſunt, uſque ſuccedente ætate dubitativa admittunt, & ſic infringunt affirmativum boni & veri; & cum adultam ætatem intrant, admittunt negativa, uſque ad affectionem falſi; hi ſi in tentationes inducerentur, plane ſuccumberent, quare etiam ab illis liberantur. Sed ipſa cauſa, quod admittant dubitativa, & poſtea negativa, ducit omnem ſuam originem a vita mali; qui in vita mali ſunt, nuſquam aliter poſſunt; vita cujuſvis, ut dictum, eſt affectio ſeu amor, qualis affectio ſeu amor, talis cogitatio, affectio mali & cogitatio veri nuſquam ſe conjungunt, ubi apparent ſe conjungere, uſque non conjungunt, eſt cogitatio veri abſque affectione ejus, quare apud eos verum non eſt verum, ſed modo ſonorum quoddam, ſeu oris, a quo cor procul abeſt; tale verum ſcire etiam poſſunt peſſimi, & quandoque præ aliis: apud quoſdam etiam datum perſuaſivum veri talis naturæ, ut nemo aliud ſcire poſſit, quam quod ſit genuinum, ſed uſque non eſt ſi non ſit vita boni, eſt affectio amoris ſui vel mundi, quæ inducit tale perſuaſivum, quod etiam cum vehementia apparentis zeli defendunt, imo uſque ut condemnent illos qui non recipiunt, aut ſimiliter credunt; ſed hoc verum eſt quale principium apud unumquemvis, fortius quo fortior amor ſui aut mundi, id quidem adnaſcitur malo, ſed non cum malo ſe conjungit, quare etiam exſtirpatur in altera vita. Aliter apud eos, qui in vita boni ſunt, ipſum verum ibi ſuam humum, & ſuum cor, & a Domino ſuam vitam, habet.

2690. Verſ: 17. *Et audivit Deus vocem pueri; & clamavit Angelus Dei ad Hagarem*

Hagarem e cœlo, & dixit ei, quid tibi Hagar, ne timeas, quia audivit Deus vocem pueri, in quo ille eſt. Audivit Deus vocem pueri, ſignificat tunc auxilium: & clamavit Angelus Dei ad Hagarem e cœlo, ſignificat conſolationem: & dixit ei, quod tibi Hagar, ſignificat perceptionem de ſtatu ejus: ne timeas, quia audivit Deus vocem pueri, in quo ille ibi, ſignificat ſpem auxilii.

2691. Audivit Deus vocem pueri, quod ſignificet tunc auxilium, conſtat a ſignificatione audire Deus vocem in ſenſu hiſtorico, quod ſit ferre auxilium in ſenſu interno, & a ſignificatione pueri, quod ſit ſpirituale verum, de qua prius, hic quod ſit ſtatus in quo ſpirituale quoad verum eſſet, nam dicitur quod audivit *vocem pueri*, & mox in hoc Verſu, audivit vocem pueri *in quo ille ibi*, nempe in quo ſtatu, & in præcedentibus, quod in ſtatu ſummi doloris ob privationem veri eſſet. Quod vocem pueri, non Hagaris dicatur audiviſſe, eſt quia de ſtatu ſpiritualis hominis agitur; per puerum ſeu Iſmaelem repræſentatur Spiritualis Eccleſiæ homo, per Hagarem matrem ejus affectio cognitionum veri, quæ eſt cui dolor: Rationale hominis naſcitur ab affectione ſcientiarum ut a matre, n: 1895. 1896. 1902. 1910. 2094. 2524; ſed Spirituale ejus ab affectione cognitionum veri ex doctrina, cumprimis ex Verbo; ipſum Spirituale eſt hic puer, affectio cognitionum veri eſt hic Hagar.

2692. Et clamavit Angelus Dei ad Hagarem e cœlo, quod ſignificet conſolationem, conſtat a ſignificatione clamare e cœlo, tum Angeli Dei, ut & Hagaris; clamare e cœlo ſignificat influxum; Angelus Dei Dominum n: 1925. 2321; & Hagar affectionem cognitionum veri, n: 2691; influxus Domini in affectionem veri, cum hæc in ſummo dolore ob privationem, eſt conſolatio: quod a Domino influit apud hominem, dicitur clamari e cœlo, quia per cœlum eſt, & ibi manifeſtum, ſed in hominis perceptione & cogitatione obſcurum, modo per mutationem ſtatus affectionis ſe manifeſtans, ut hic quod conſolationem acceperit.

2693. Dixit ei, quid tibi Hagar, quod ſignificet perceptionem de ſtatu ejus, conſtat a ſignificatione dicere in hiſtoricis Verbi, quod ſit percipere, de qua prius; & a ſignificatione quid tibi Hagar, quod ſit ſtatus in quo eſſet; hic ſignificat quod Dominus noverit ejus ſtatum, tametſi interrogatur illa, & dicitur quid tibi Hagar; in ſenſu literæ eſt interrogatio a Domino, at in ſenſu interno eſt infinita perceptio omnium; quod interrogentur homines de ſtatu eorum, paſſim legitur in Verbo, ſed eſt cauſa, quia homo non aliter credit, quam quod nemo ſciat cogitationes, minus ſtatum affectionis; tum quoque ut ſolatium inde habeant, ut aperire queant ſenſa animi, quod ſolet medelæ eſſe, videatur n: 1701. 1931.

2694. Ne timeas, quia audivit Deus vocem pueri, in quo ille ibi, quod ſignificet ſpem auxilii, conſtat a ſignificatione ne timeas, quod ſit non deſperare, ſublato enim timore ſpes adeſt; & a ſignificatione audire vocem pueri, quod ſit auxilium, de qua ſupra n: 2691, ubi ſimilia verba. Actum eſt in Verſibus qui præcedunt, de ſtatu deſolationis, in quo illi qui reformantur

mantur ac fiunt ſpirituales; nunc agitur de reſtitutione eorum, hic de ſolatio & ſpe auxilii. Quod in ignorantiam veri ſeu deſolationem, uſque ad dolorem & deſperationem, redigantur illi qui reformantur, & quod tunc primum iis ſolatium & auxilium a Domino, hodie ignotum eſt, ex cauſa quia pauci reformantur; qui tales ſunt, ut reformari queant, ſi non in vita corporis, uſque in altera, in ſtatum hunc perducuntur, ubi ille notiſſimus eſt, & vocatur Vaſtatio ſeu deſolatio, de qua aliquid in Parte Prima, ubi etiam videatur n: 1109; qui in tali Vaſtatione ſeu deſolatione ſunt, rediguntur uſque ad deſperationem, & cum in hoc ſtatu ſunt, tunc accipiunt ſolatium & auxilium a Domino, & tandem auferuntur inde in cœlum, ubi inter Angelos inſtruuntur quaſi e novo in bonis & veris fidei: cauſa vaſtationis & deſolationis hujus, eſt præcipue, ut frangatur perſuaſivum, quod ex proprio captarunt, videatur n: 2682; tum etiam ut perceptionem boni & veri accipiant, quam accipere nequeunt, antequam perſuaſivum, quod ex proprio, quaſi emollitum ſit; ſtatus anxietatis & doloris uſque ad deſperationem facit hoc; quid bonum, imo quid beatum & felix, nemo ſenſu exquiſito percipere poteſt, niſi in ſtatu non boni, non beati, & non felicis, fuerit; ex hoc capit perceptionis ſphæram; & hoc in eo gradu, in quo fuit in ſtatu oppoſito, ex relativis actualiter formatis fit ſphæra perceptionis, & extenſio limitum ejus; hæ cauſæ vaſtationis ſeu deſolationis ſunt, præter plures alias: ſed ſint illuſtrationi exempla; Qui ſuæ prudentiæ omnia tribuunt, & parum vel nihil Providentiæ Divinæ; illi ſi vel mille & mille rationibus evincerentur, quod Providentia Divina ſit univerſalis, ſed univerſalis inde quia eſt in ſingulariſſimis, & quod ne quidem capillus de capite decidat, hoc eſt, non tam minimum detur, quod non prævisum & ſecundum id proviſum, uſque tamen ſtatus eorum cogitationis de propria prudentia non inde mutatur, niſi ſolum illo momento cum convictos ſe rationibus appercipiunt; imo ſi idem teſtatum iis fieret per vivas experientias, tunc cum experientias vident, aut in illis ſunt, fatentur quod ita ſit, ſed præterlapſis aliquibus momentis redeunt ad eundem ſtatum opinionis; talia aliquem momentaneum effectum habent in cogitationem, non autem in affectionem, & niſi affectio frangitur, manet cogitatio in ſuo ſtatu, nam cogitatio ſuam fidem, & ſuam vitam habet ab affectione; at cum inducitur iis anxietas & dolor ex eo, quod nihil uſquam ex ſe poſſint, & hoc uſque ad deſperationem, tunc frangitur perſuaſivum, & mutatur ſtatus; & tunc in illam fidem induci poſſunt, quod nihil poſſint ex ſe, ſed quod omnis potentia, prudentia, intelligentia & ſapientia, ſit a Domino: ſimiliter ſe habet cum illis, qui credunt quod fides ab ipſis, quod bonum ab ipſis. Sit adhuc illuſtrationi exemplum; Qui hoc perſuaſivum captarunt, quod cum juſtificati, non amplius aliquod malum apud eos ſit, ſed quod plane abſterſum & deletum ſit, & ſic quod puri ſint; illi ſi vel per millia rationum illuſtrarentur, quod nihil abſtergatur ſeu deleatur, ſed quod a malo detineantur, & in bono teneantur, a Domino, illi qui tales ſunt a vita boni, in qua fuerunt in mundo, ut poſſint; & adhuc ſi convincerentur per experientias,

perientias, quod ſint a ſe nihil niſi malum, imo quod impuriſſimæ congeries malorum; uſque non recedunt a fide opinionis ſuæ; at vero cum reducuntur ad illum ſtatum, ut percipiant in ſe infernum, & hoc eo uſque, ut deſperent quod uſquam ſalvari poſſint, tunc primum frangitur perſuaſivum illud, & cum illo faſtus, & contemtus aliorum præ ſe, tum arrogantia quod ſoli ſint qui ſalvantur, ac induci poſſunt in veram confeſſionem fidei, non modo quod omne bonum ſit a Domino, ſed etiam quod omnia ſint miſericordiæ Ipſius; & tandem in humiliationem cordis coram Domino, quæ abſque agnitione ſui non dabilis eſt. Exinde nunc patet, cur illi, qui reformantur aut ſpirituales fiunt, rediguntur in ſtatum vaſtationis ſeu deſolationis, de quo in Verſibus qui præcedunt; & quod cum in ſtatu illo uſque ad deſperationem ſunt, tunc primum iis ſolatium & auxilium a Domino.

2695. Verſ: 18. *Surge, tolle puerum, & corrobora manum tuam in illo, quia in gentem magnam ponam illum.* Surge, ſignificat elevationem mentis: tolle puerum, ſignificat ſpirituale quoad verum: & corrobora manum tuam in illo, ſignificat ſuſtentationem inde: quia in gentem magnam ponam illum, ſignificat Eccleſiam ſpiritualem.

2696. Surge, quod ſignificet elevationem mentis, conſtat a ſignificatione ſurgere in Verbo, quod involvat, ubi nominatur, aliquam elevationem, de qua n: 2401, hic elevationem mentis, quia illuſtrationem, & in Verſu ſequente inſtructionem, in veris.

2697. Tolle puerum, quod ſignificet ſpirituale quoad verum, conſtat a ſignificatione pueri, quod ſit ſpirituale cumprimis quoad verum, de qua n: 2677. 2687: ſpiritualis enim Eccleſiæ homo per vera fidei regenerari videtur, ſed neſcit quod per bonum veri, nam id non apparet, ſolum ſe manifeſtat in affectione veri, & dein in vita ſecundum verum; nuſquam aliquis regenerari poteſt per verum, niſi cum vero ſit bonum, nam verum abſque bono eſt nullius vitæ; quare per verum ſeparatum a bono non aliqua nova vita, quæ tamen homini per regenerationem.

2698. Et corrobora manum tuam in illo, quod ſignificet ſuſtentationem inde, conſtat a ſignificatione corroborari, quod ſit ſuſtentari; & a ſignificatione manus, quod ſit potentia, de qua n: 878, quæ eſt ſuſtentationis; in illo, ſeu puero, eſt inde, nempe ex ſpirituali quoad verum: qui in dolore interno ſunt, ac in deſperatione ex privatione veri, ii elevantur & ſuſtentantur unice per verum, quia de hoc illis dolor & deſperatio: qui in affectione boni ſunt, bonum apud eos deſiderat bonum ſicut eſuriens panem, qui autem in affectione veri ſunt, bonum apud eos deſiderat verum, ſicut ſitiens aquam. Quid hic corroborare manum in illo, non alicui intellectum erit, niſi a ſenſu interno.

2699. Quia in gentem magnam ponam illum, quod ſignificet Eccleſiam ſpiritualem, conſtat a ſignificatione Gentis magnæ, quod ſit Eccleſia ſpiritualis, quæ acceptura bonum fidei, de qua ſupra n: 2669; gens magna dicitur,

dicitur, quia Regnum Spirituale eſt alterum Regnum Domini, de quo etiam in loco citato: per Iſmaelem, ſicut repræſentatur Eccleſiæ ſpiritualis homo, ita quoque repræſentatur ipſa Eccleſia ſpiritualis, tum quoque Regnum Spirituale Domini in cœlis, nam imago & ſimilitudo unius eſt in altero. Primus ſtatus poſt deſolationem deſcriptus eſt in Verſu præcedente, qui fuit ſtatus conſolationis & ſpei auxilii; alter eorum ſtatus poſt deſolationem deſcribitur in hoc Verſu, qui eſt ſtatus illuſtrationis & recreationis inde: quia Status hi ignoti ſunt in mundo, ex cauſa, quia pauci hodie, ut dictum prius, regenerantur, licet referre, qualis hic ſtatus eſt eorum in altera vita, ubi notiſſimus; ibi qui in vaſtatione ſeu deſolatione fuerunt, poſtquam conſolati ſpe auxilii, elevantur a Domino in cœlum, ita a ſtatu umbræ qui eſt ſtatus ignorantiæ, in ſtatum lucis qui eſt ſtatus illuſtrationis & recreationis inde, ita in gaudium, quod intima eorum afficit; eſt actualiter lux in quam veniunt, quæ talis eſt, ut non ſolum illuſtret viſum ſed etiam ſimul intellectum, quæ lux quantum eos recreat, conſtare poteſt a ſtatu oppoſito, e quo liberati; quidam tunc qui infantili animo fuerunt & ſimplici fide, apparent ſibi in albis & candidis; quidam in coronis; quidam ad plures ſocietates angelicas circumvehuntur, & ubique recipiuntur cum charitate ut fratres, & ibi quicquid boni vitæ eorum novæ gratificatur, illis exhibetur; quibuſdam immenſitatem cœli ſeu Regni Domini, videre, & ſimul beatitudinem eorum, qui ibi, appercipere datur; præter innumerabilia alia, quæ non deſcribi poſſunt. Talis eſt ſtatus primæ illuſtrationis & inde recreationis eorum, qui e deſolatione veniunt.

2700. Verſ: 19. *Et aperuit Deus oculos ejus, & vidit puteum aquæ, & ivit, & implevit lagenam aquæ, & potavit puerum.* Aperuit Deus oculos ejus, ſignificat intelligentiam: & vidit puteum aquæ, ſignificat Verbum Domini a quo vera: & implevit lagenam aquæ, ſignificat vera inde: & potavit puerum, ſignificat inſtructionem in ſpiritualibus.

2701. Aperuit Deus oculos ejus, quod ſignificet intelligentiam, conſtat a ſignificatione aperire, & quod Deus aperiret, tum ab oculorum, quod ſint dare intelligentiam; quod oculi ſignificent intellectum, videatur n: 212, ſimiliter ac viſus ſeu videre, n: 2150. 2325: dicitur quod Deus aperiat oculos, cum interiorem viſum ſeu intellectum, quod fit per influxum in rationale hominis, ſeu potius, in ſpirituale rationalis ejus, hoc per viam animæ ſeu internam, homini ignotam; hic influxus eſt ſtatus illuſtrationis ejus, in quo confirmantur ei vera, quæ audit, vel quæ legit, quadam perceptione interius in ejus intellectuali: hoc credit homo ei inſitum eſſe, & a propria facultate intellectuali provenire, ſed maximopere fallitur, eſt influxus per cœlum a Domino in obſcurum, fallax, & apparens hominis, & per bonum inibi facit illa, quæ credit, veri æmula; ſed illuſtratione in ſpiritualibus fidei ſolum illi beantur, qui ſpirituales ſunt; eſt hoc quod ſignificatur per quod aperiat Deus oculos. Quod oculus ſignificet intellectum, eſt quia viſus corporis correſpondet viſui ſpiritus ejus, qui eſt intellectus;

lectus; & quia correſpondet, per oculum in Verbo, fere ubicunque nominatur, ſignificatur intellectus, etiam ubi aliter creditur; ſicut ubi Dominus dicit apud Matthæum, "*Lucerna* corporis eſt *Oculus*, ſi *Oculus* ſimplex, totum corpus lucidum; ſi *Oculus* malus, totum corpus obtenebratum; ſi ergo lumen ſunt tenebræ, tenebræ quantæ," VI: 22. 23. Luc: XI: 34; ubi oculus eſt intellectus, cujus ſpirituale eſt fides, quod etiam conſtare poteſt ab explicatione ibi, ſi ergo lumen ſunt tenebræ, tenebræ quantæ: ſimiliter apud Eundem, "Si oculus dexter ſcandalizaverit, erue eum, & abjice abs te," V: 29. Cap: XVIII: 9; Oculus ſiniſter eſt intellectuale, oculus autem dexter eſt affectio ejus, quod oculus dexter eruendus, eſt quod domanda affectio ſi ſcandalizat: apud Eundem, "Veſtri *beati* ſunt *oculi* quia *vident*, & aures veſtræ quia audiunt," XIII: 16; & apud Lucam, "Jeſus dixit ad diſcipulos, beati *oculi* qui *vident*, quæ videtis," X: 23; ibi per oculos qui vident ſignificatur intelligentia & fides; nam quod viderint Dominum, tum Ipſius miracula & opera, non quemquam beatum reddidit, ſed quod intellectu ceperint & fidem habuerint, quod eſt videre oculis, & quod obediverint eſt quod eſt auribus audire; quod videre oculis ſit intelligere, tum quoque fidem habere, videatur n: 897. 2325; intellectus enim eſt ſpirituale viſus, & fides eſt ſpirituale intellectus; viſus oculi eſt a luce mundi, viſus intellectus eſt a luce cœli influentis in illa quæ ſunt lucis mundi, viſus autem fidei eſt a luce cœli; inde dicitur videre intellectu, & videre fide; quod aure audire ſit obedire, videatur n: 2542: apud Marcum, "Jeſus ad diſcipulos, nondum ne cognoſcitis, neque *intelligitis*, adhuc ne obduratum habetis cor veſtrum, *oculos habentes non videtis*, & aures habentes non auditis," VIII: 17. 18; ubi patet, quod non velle intelligere & non credere, ſit oculos habere & non videre: apud Lucam, "Jeſus de urbe, ſi noſſes quæ ad pacem tuam, ſed abſconditum eſt ab *oculis tuis*," XIX: 41. 42; & apud Marcum, "A Domino hoc factum, & mirabile eſt in *oculis noſtris*," XII: 11, ubi quod abſconditum ab oculis, & mirabile in oculis, ſit coram intellectu, cuivis ex ſignificatione oculi, etiam in familiari ſermonis uſu, notum eſt.

2702. Et vidit puteum aquæ, quod ſignificet Verbum Domini, e quo vera, conſtat a ſignificatione Putei aquæ, & Fontis, quod ſit Verbum, tum Doctrina ex Verbo, conſquenter etiam ipſum Verum, de qua mox ſequitur; & a ſignificatione aquæ, quod ſit verum: quod Puteus in quo aqua, & Fons, ſit Verbum Domini, tum Doctrina ex Verbo, conſequenter etiam ipſum verum, conſtare poteſt a plurimis locis; hic quia agitur de Eccleſia Spirituali, dicitur Puteus, non Fons, ſicut etiam in ſequentibus hujus Capitis, "Redarguit Abraham Abimelechum ob cauſas *Putei*, quem eripuerunt ſervi Abimelechi," Verſ: 25; tum Geneſ: Cap: XXVI, "Omnes *Puteos*, quos foderunt ſervi patris Jiſchaki, in diebus Abrahami patris ejus, obturaverunt Philiſtæi. Et reverſus Jiſchak, & fodit *Puteos aquæ*, quos foderant in diebus Abrahami, patris ejus, & obturabant eos Philiſtæi poſt "mortem

" mortem Abrahami. Et foderunt ſervi Jiſchaki in valle, & invenerunt ibi " *Puteum aquarum vivarum.* Et foderunt *Puteum* alium, & non rixati " ſunt ſuper eo. Et factum eſt in die illo; & venerunt ſervi Jiſchaki, " & indicarunt illi ſuper cauſas *Putei*, quem foderunt, & dixerunt illi, in- " venimus *aquas*," Verſ: 15. 18. 19. 20. 21. 22. 25. 32; ibi per Puteos non aliud ſignificatur, quam Doctrinalia, de quibus rixati, & de quibus non rixati; alioquin quod puteos foderint, & rixati ſint toties de illis, non tanti foret ut memoraretur in Verbo Divino. Puteus ſimiliter Verbum ſeu doctrinam ſignificat, de quo apud Moſen, " Profecti ſunt in *Beer*; hic *Puteus*, " de quo dixit Jehovah Moſi, collige populum, & dabo illis *Aquas:* tunc " cecinit Iſrael canticum hoc; aſcende *Putee*, reſpondete ex eo; *Puteum* " foderunt eum principes, effoderunt ſpontanei populi, in Legiſlatore, ba- " culis ſuis," Num: XXI: 16. 17. 18; quia Puteus ſignificabat illa, ideo Canticum propheticum Iſraelis, in quo agitur de Doctrina Veri, ut ex ſingulis in ſenſu interno conſtat: inde nomen Beer, & inde nomen Beerſcheba, & ejus ſignificatio in ſenſu interno quod ſit ipſa doctrina: Doctrina autem, in qua non vera, vocatur fovea, ſeu puteus in quo non aqua, ut apud Jeremiam, " Illuſtres eorum miſerunt minores ſuos ad *Aquam*, vene- " runt ad *Foveas*, non invenerunt *Aquam*, reverſi ſunt vaſis ſuis vacuis," XIV: 3; ubi aquæ pro veris, foveæ ubi non invenerunt aquas, pro doctrina, in qua non verum: apud Eundem, " Duo mala fecit populus meus, " Me deſeruerunt *Venam aquarum vivarum*, ad excidendum ſibi *foveas, fo-* " *veas fractas*, quæ non continere poſſunt *aquas*," II: 13; ubi ſimiliter foveæ pro doctrinis non veris, foveæ fractæ pro doctrinalibus compilatis. Quod Fons ſit Verbum, tum Doctrina, proinde Verum; apud Eſaiam, " Afflicti & egeni quærentes *aquas*, & nullæ; lingua eorum ſiti defecit: " Ego Jehovah exaudiam eos, Deus Iſraelis non relinquet eos; aperiam " ſuper clivis *fluvios*, & in medio vallium *fontes*; ponam deſertum in *la-* " *cum aquarum*, & terram ſiccam in *exitus aquarum*," XLI: 17. 18; ubi de deſolatione veri, quæ ſignificatur per quod afflicti & egeni quærerent aquas & nullæ, & per quod lingua eorum ſiti deficeret; dein de conſolatione, recreatione, & inſtructione poſt deſolationem, ut in his Verſibus ubi de Hagare, quæ ſignificantur, per quod Jehovah aperiet ſuper clivis fluvios, poneret in medio vallium fontes, deſertum in lacum aquarum, & terram ſiccam in exitus aquarum, quæ omnia ſunt doctrinæ veri, & affectionis inde: apud Moſen, " Habitavit Iſrael confidenter ſolitarius ad *Fontem Jacobi*, ad " terram frumenti & muſti, etiam cœli ejus ſtillant rorem," Deut: XXXIII: 28; fons Jacobi pro Verbo, & doctrina veri inde: quia fons Jacobi ſignificabat Verbum, & doctrinam veri inde, ideo cum Dominus venit ad fontem Jacobi, loquutus eſt cum muliere e Samaria, & docuit quid per fontem, & per aquam ſignificatur; de quibus ita apud Johannem, " Jeſus " venit in urbem Samariæ dictam Sichar; erat ibi *Fons Jacobi*; Jeſus itaque " feſſus ex itinere, conſedit ſic apud *fontem*; venit mulier ex Samaria ad

" haurien-

" hauriendum aquas, cui dicit Jeſus, da Mihi bibere: dixit Jeſus, ſi ſcires " donum Dei, & quis ſit qui dicit tibi, da Mihi bibere, tu peteres ab eo, " ut daret tibi *aquam viventem*; omnis qui bibit ex aqua hac, ſitiet ite-" rum; qui vero biberit ex *aqua*, quam Ego dabo ei, non ſitiet in æter-" num, ſed *aqua* quam Ego dabo ei, fiet in eo *fons aquæ* ſalientis in vitam " æternam," IV: 5. 6. 7. 10. 13. 14; quia fons Jacobi ſignificabat Verbum, Aqua verum, & Samaria Eccleſiam ſpiritualem, ut pluries in Verbo, ideo loquutus eſt Dominus cum muliere e Samaria, & docuit quod Doctrina veri ſit ab Ipſo, & quod cum ab Ipſo, ſeu quod idem, a Verbo Ipſius, ſit fons aquæ ſalientis in vitam æternam, & quod ipſum verum aqua vivens: ſimiliter apud Eundem, " Jeſus dixit, ſi quis ſitiverit, venito ad Me, & bi-" bito, quiſquis credit in Me, ſicut dicit ſcriptura, *flumina* e ventre illius " fluent *aquæ viventis*," VII: 37. 38: & apud Eundem, " Agnus, qui in " medio throni, paſcet eos, & deducet eos ad *vivos fontes aquarum*, & dele-" bit Deus omnem lachrymam ab oculis eorum," Apoc: VII: 17: apud Eundem, " Ego ſitienti dabo ex *fonte aquæ vitæ* gratis," Apoc: XXI: 6; flumina aquæ viventis, & vivi fontes aquarum, pro Veris quæ a Domino, ſeu a Verbo Ipſius, nam Dominus eſt Verbum; bonum amoris & charitatis, quod unice a Domino, eſt vita veri; ſitiens dicitur qui in amore & affectione veri, alius non ſitire poteſt: Vera illa vocantur etiam fontes ſalutis apud Eſaiam, " Haurietis *Aquas* in lætitia ex *fontibus ſalutis*, & dicetis in die illo, " confitemini Jehovæ, invocate Nomen Ipſius," XII: 3. 4: quod fons ſit Verbum, ſeu Doctrina inde, patet etiam apud Joelem, " Fiet in die illo, " ſtillabunt montes muſtum, & colles ibunt lacte, & omnes *rivi* Jehudæ " ibunt *aquis*, & *fons* e domo Jehovæ exibit, & irrigabit flumen Schittim," IV: 18; ubi aquæ pro veris, fons e domo Jehovæ pro Verbo Domini: apud Jeremiam, " Ecce Ego adducens eos e terra ſeptentrionis, & congregabo " eos e lateribus terræ, inter eos cæcus & claudus; in fletu venient, & " in precibus adducam eos ad *fontes aquarum in via recti*, non impingent " in ea," XXXI: 8. 9: fontes aquarum in via recti manifeſte pro doctrinalibus veri; terra ſeptentrionis pro ignorantia ſeu deſolatione veri, fletus & preces pro eorum doloris & deſperationis ſtatu; adduci ad fontes aquarum pro recreatione & inſtructione in veris; ſicut hic ubi de Hagare & filio ejus: de iiſdem quoque ita apud Eſaiam, " Gaudebunt iis deſertum & ſic-" citas, & exultabit ſolitudo, & florebit ſicut roſa, germinando germinabit, " & exultabit etiam exultatione & cantando; gloria Libani data eſt illi, " honor Carmeli & Scharonis, illi videbunt gloriam Jehovæ, honorem Dei " noſtri, confirmate manus remiſſas, & genua labentia roborate; aperientur " oculi cæcorum, & aures ſurdorum patebunt; erumpent in *deſerto aquæ*, " & *fluvii* in ſolitudine, & erit aridus locus in *lacum*, & ſiticuloſus in *ſcatu-* " *rigines aquarum*," XXXV: 1. 2. 3. 5. 6. 7; ubi deſertum pro deſolatione veri; aquæ, fluvii, lacus, ſcaturigines aquarum pro Veris, quæ recreationi & gaudio illis qui in vaſtatione fuerunt, quorum gaudia ibi multis deſcribitur:

apud Davidem, “ Jehovah emittit *fontes in vallibus*, inter montes ibunt, po- “ tum præbebunt omni feræ agrorum, frangent onagri ſitim ſuam: irrigat “ montes e *conclavibus* ſuis,” Pſalm: CIV: 10. 11. 13, fontes pro veris; montes pro amore boni & veri; potum præbere pro inſtruere; feræ agrorum pro illis qui inde vivunt, videatur n: 774. 841. 908; onagri pro illis qui ſolum in vero rationali ſunt, n: 1949. 1950. 1951: apud Moſen, “ Filius fæcundæ Joſephus, filius fæcundæ juxta *fontem*,” Gen: XLIX: 22; fons pro doctrina a Domino: apud Eundem, “ Jehovah Deus tuus intro- “ ducet te in terram bonam, terram *fluviorum*, *aquarum*, *fontium*, *abyſſorum* “ exeuntium in valle & in monte,” Deut: VIII: 7; terra pro Regno Domini & Eccleſia, n: 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 2571, quæ bona dicitur ex bono amoris & charitatis; fluvii, aquæ, fontes & abyſſi pro veris inde: apud Eundem, “ Terra Canaan, terra montium & vallium, ad *pluviam* cœli “ imbibit *aquas*,” Deut: XI: 11. Quod Aquæ ſint Vera tam ſpiritualia, quam rationalia, ut & ſcientifica, patet ab his locis, apud Eſaiam, “ Ecce “ Dominus Jehovah Zebaoth, removens a Hieroſolyma & a Jehudah, om- “ nem baculum panis, & omnem baculum *aquæ*,” III: 1: apud Eundem, “ Obviam ſitienti adferte *aquas*, cum pane ejus prævenite vagantem,” XXI: 14: apud Eundem, “ Beati vos ſeminantes juxta *omnes aquas*,” XXXII: 20: apud Eundem, “ Qui ambulat in juſtitiis, & loquitur rectitu- “ dines, in altis habitabit, panis illius dabitur, *aquæ* illius *fideles*,” XXXIII: 15. 16: apud Eundem, “ Tunc non ſitient, in deſerto ducet eos, *aquas* e “ petra effluere faciet illis; & findit petram, & effluunt *aquæ*,” XLVIII: 21: Exod: XVII: 1 ad 8: Num: XXIII: 13: apud Davidem, “ Diffindit “ petras in *deſerto*, & bibere fecit ut *abyſſos* multum, eduxit *fluenta* e pe- “ tra, & deſcendere fecit ſicut *flumen aquas*,” Pſalm: LXXVIII: 15. 16, ubi petra pro Domino, aquæ, flumina, & abyſſi inde pro veris ab Ipſo: apud Eundem, “ Jehovah ponit *fluvios* in *deſertum*, & *exitus aquarum* in “ ſiccitatem: ponit *deſertum* in *lacum aquarum*, & terram ſiticuloſam in “ *exitus aquarum*,” Pſalm: CVII: 33. 35: apud Eundem, “ Vox Jehovæ “ ſuper *aquis*; Jehovah ſuper *aquis multis*,” Pſalm: XXIX: 3: apud Eundem, “ *Fluvius*, rivi ejus lætificabunt civitatem Dei, ſanctum habitaculorum “ Altiſſimi,” Pſalm: XLVI: 5: apud Eundem, “ Per verbum Jehovæ cœli “ facti ſunt, & per ſpiritum oris Ipſius omnis exercitus eorum, colligens “ ſicut cumulum *aquas maris*, dans in theſauris abyſſos,” Pſalm: XXXIII: 6. 7: apud Eundem, “ Viſitas terram, & delectaris ea plurimum, ditas “ eam, *rivus Dei plenus aquis*,” Pſalm: LXV: 10: apud Eundem, “ Vide- “ runt Te *aquæ* Deus, viderunt Te *aquæ*, commotæ ſunt *abyſſi*; *effuderunt* “ aquas nubes; in *Mari* via tua, & ſemita tua in *aquis multis*,” Pſalm: LXVII: 17. 18. 20; hic quod non aquæ ſignificent aquas, nec quod abyſſi commotæ ſint, & quod Jehovæ via in mari, & ſemita in aquis, cuivis patet, ſed quod aquæ ſpirituales ſint, hoc eſt, ſpiritualia quæ ſunt veri; alioquin eſſet cumulus vocum inanium: apud Eſaiam, “ Heu omnis ſitiens

“ ite

" ite ad *aquas*, & cui non argentum, ite, emite," LV: 1: apud Sachariam, " Fiet in die illo, exibunt *aquæ vivæ* ex Hieroſolyma, dimidia pars earum " ad mare orientale, & dimidia pars earum ad mare poſterius," XIV: 8. Præterea ubi de Eccleſia plantanda & plantata agitur in Verbo, & illa deſcribitur per Paradiſum, hortum, lucum, aut per arbores, ſolenne eſt ut quoque deſcribatur per Aquas aut Fluvios qui irrigant, per quos ſignificantur Spiritualia, Rationalia aut Scientifica, quæ ſunt veri, ſicut Paradiſus, Geneſ: II: 8. 9, qui quoque deſcribitur per fluvios ibi Verſ: 10 ad 14, per quos ſignificantur illa quæ ſunt Sapientiæ & Intelligentiæ, videatur n: 107 ad 121; ſimiliter pluries alibi in Verbo; ut apud Moſen, " Sicut valles plan- " tantur, ſicut *Horti juxta fluvium*, ſicut ſantalos plantavit Jehovah, ſicut " *cedros juxta aquas*; defluent *aquæ* e ſitulis ejus, & ſemen ejus in *aquis* " *multis*," Num: XXIV: 6. 7: apud Ezechielem, " Accepit de ſemine " terræ, & poſuit id in agro ſementis, accepit *juxta aquas multas*, germi- " navit, & factum eſt in *Vitem* luxuriantem," XVII: 5. 6, quod Vitis & vinea ſignificet Eccleſiam ſpiritualem, videatur n: 1069: apud Eundem, " Mater tua, ſicut *Vitis* in ſimilitudine tui, juxta *aquas plantata*, frugifera " & ramoſa facta eſt ab *aquis multis*," XIX: 11: apud Eundem, " Ecce " Aſchur in Libano, *Aquæ creſcere fecerunt eam*, *Abyſſus* altam fecit eam, " cum *Fluviis ſuis* vadens circumcirca plantam ejus, & *Aquæductus ſuos* " *emiſit ad omnes arbores agri*," XXXI: 4: apud Eundem, " Ecce ad *ripam* " *fluvii arbor multa* valde, hinc & illinc; dixit ad me, *Aquæ hæ* exeuntes " ad terminum orientalem, & deſcendunt ſuper planitiem, ac veniunt verſus " *Mare*, in *Mare* emiſſæ, & ſanantur *Aquæ*; & erit, omnis anima vivens " quæ reptat, ad omne quo venit *duorum fluviorum*, vivet; & erit piſcis " multus valde, quia veniunt illuc *Aquæ hæ*, & ſanantur, ut vivat omne " quo venit *Fluvius*. Cænoſa ejus & paludes ejus, & non ſanantur, in " ſalem dabuntur," XLVII: 7. 8. 9. 11; ibi de Nova Hieroſolyma, ſeu Regno Spirituali Domini; aquæ exeuntes ad terminum orientalem ſignificant ſpiritualia quæ a cœleſtibus, quæ ſunt vera ex origine cœleſti, hoc eſt, fidem ex amore & charitate, n: 101. 1250; deſcendere in planitiem ſignificant doctrinalia quæ rationalis, n: 2418. 2450; venire verſus mare ſignificat ad ſcientifica, mare eſt collectio eorum, n: 28; anima vivens quæ reptat ſignificat oblectamenta eorum n: 746. 909. 994, quæ vivent ex aquis fluvii, hoc eſt, a ſpiritualibus ex origine cœleſti; piſcis multus pro ſcientificorum applicabilium abundantia, n: 40. 991; cænoſa & paludes pro inapplicabilibus & impuris, abire in ſalem pro vaſtari, n: 2455: apud Jeremiam, " Benedictus vir, qui confidit in Jehovah, erit ſicut *arbor plantata juxta* " *aquas*, & juxta *rivum* emittit radices ſuas," XVII: 7. 8: apud Davidem, " Erit ſicut *arbor plantata juxta rivos aquarum*, quæ fructum ſuum dabit in " tempore ſuo," Pſalm: I: 3: apud Johannem, " Oſtendit mihi *purum flu-* " *vium aquæ vitæ*, ſplendidum ſicut chryſtallum, exeuntem e throno Dei & " Agni, in medio plateæ ejus & *fluvii* hinc & illinc *arbor vitæ* faciens

 " fructus

"fructus duodecim," Apoc: XXII: 1. 2. Quia nunc Aquæ ſignificant vera in ſenſu interno Verbi, ideo in Eccleſia Judaica, repræſentationis cauſa coram angelis, apud quos ritualia ſpectata ſunt ſpiritualiter, mandatum eſt, ut Sacerdotes & Levitæ *aquis ſe lavarent*, cum accederent ad miniſtrandum, & quidem ex *Labro* inter Tentorium & Altare, & poſtea ex *Mari æneo*, & cæteris labris circa Templum, quæ erant loco Fontis. Similiter propter repræſentationem inſtitutum de *Aqua peccati* ſeu purgationis quæ ſpargeretur ſuper Levitas, Num: VIII: 7. Tum de *Aqua ſeparationis* ex cinere vaccæ rufæ, Num: XIX: 2 ad 19. Quod ſpolia a Midianitis mundarentur per *Aquam*, Num: XXXI: 19 ad 25. *Aquæ quæ datæ ex Petra*, Exod: XVII: 1 ad 8. Num: XX: 1 ad 13. Cap: XXIII: 13, repræſentabant & ſignificabant abundantiam ſpiritualium ſeu verorum fidei a Domino: *Aquæ amaræ* quæ ſanatæ per lignum, Exod: XV: 22 ad 25, repræſentabant & ſignificabant Vera quæ non placent, quod ex bono ſeu ejus affectione, accepta & grata fiant, quod Lignum ſignificet bonum quod affectionis ſeu voluntatis, videatur n: 643: ex illis nunc ſciri poteſt, quid Aqua in Verbo, & inde quid Aqua in Baptiſmo, de quo Dominus ita apud Johannem, "Niſi quis generatus fuerit ex *Aqua* & *Spiritu*, non poteſt ingredi in Regnum Dei," III: 5, quod nempe Aqua ſit ſpirituale fidei, & Spiritus cœleſte ejus, ita quod Baptiſmus ſit Symbolum Regenerationis hominis a Domino per vera & bona fidei; non quod per Baptiſmum ſit Regeneratio, ſed per vitam ſignificatam in Baptiſmo, in quam Chriſtiani, qui Vera fidei, quia Verbum, habent, intrabunt.

2703. Et implevit lagenam aquæ, quod ſignificet vera inde, conſtat ex ſignificatione aquæ, quod ſit verum, de qua nunc ſupra.

2704. Et potavit puerum, quod ſignificet inſtructionem in ſpiritualibus, conſtat a ſignificatione potare, quod ſit inſtruere in veris; & ex ſignificatione pueri, quod ſit ſpirituale quoad verum, de qua n: 2697. Hic Status, qui eſt inſtructionis, de quo in hoc Verſu, eſt Tertius Status eorum, qui e vaſtatione ſeu deſolatione veniunt; dum enim in ſtatum illuſtrationis ſeu lucis cœleſtis, veniunt, de quo in Verſu præc: 18, videatur n: 2699, tunc in affectione ſciendi & diſcendi vera ſunt, & cum in illa affectione, imbuuntur facile & quaſi ſponte veris, qui in terra, a Verbo Domini aut a Doctrina, qui autem in cœlo, ab Angelis, qui nihil beatius & felicius percipiunt, quam novitios fratres docere & imbuere veris & bonis, quæ ſunt Ordinis cœleſtis, ita quæ ducunt ad Dominum.

2705. Verſ: 20. *Et fuit Deus cum puero, & crevit, & habitavit in deſerto; & fuit jaculator arcus.* Fuit Deus cum puero, ſignificat præſentiam Domini apud ſpirituales: & crevit, ſignificat incrementa: & habitavit in deſerto, ſignificat obſcurum reſpective: & fuit jaculator arcus, ſignificat ſpiritualis Eccleſiæ hominem.

2706. Fuit Deus cum puero, quod ſignificet præſentiam Domini apud ſpirituales, conſtat a ſignificatione eſſe Deus cum aliquo, & a pueri; quod

eſſe

eſſe Deus cum aliquo, ſignificet præſentiam Domini, conſtare poteſt abſque explicatione; præſens quidem eſt Dominus apud unumquemvis, nam aliunde non eſt vita, & ſingulariſſima ejus regit, etiam apud peſſimos, inque ipſo inferno, ſed diverſimode ſecundum receptionem vitæ; qui vitam amoris boni & veri Ipſius recipiunt ſiniſtre, & pervertunt in amores mali & falſi, eſt Dominus præſens, & regit fines eorum, quantum poſſibile, ad bonum, ſed præſentia apud eos dicitur abſentia, & quidem in tali gradu, quo malum diſtat a bono, & falſum a vero: apud eos autem, qui vitam amoris boni & veri Domini recipiunt, prædicatur præſentia, & quidem ſecundum gradum receptionis: ſe habet hoc comparative ſicut ſol, qui præſens eſt calore & luce in vegetatis mundi, etiam ſecundum receptionem. Quod puer ſignificet ſpirituale quoad verum, ſupra dictum eſt, hic Spirituales, quia repræſentat hominem Eccleſiæ ſpiritualis, tum ipſam Eccleſiam ſpiritualem, & in univerſali ſenſu Regnum ſpirituale Domini; cum enim dicitur, quod aliquis ſignificet ſpirituale, ut hic puer ſpirituale quoad verum, involvit quod ſignificet ſpirituales, nam ſpirituale non datur abſque ſubjecto; ita quoque ſe habet cum reliquis, quæ dicuntur in ſenſu abſtracto.

2707. Et crevit, quod ſignificet incrementa, conſtat abſque explicatione.

2708. Et habitavit in deſerto, quod ſignificet obſcurum reſpective, conſtat a ſignificatione habitare, quod ſit vivere, de qua n: 2451; & a ſignificatione deſerti, quod ſit parum vitale, de qua n: 1927, hic obſcurum ſed reſpective; per obſcurum reſpective intelligitur ſtatus Spiritualis Eccleſiæ reſpective ad ſtatum cœleſtis Eccleſiæ, ſeu ſtatus Spiritualium reſpective ad ſtatum cœleſtium; Cœleſtes ſunt in affectione boni, Spirituales in affectione veri; cœleſtes perceptionem habent, Spirituales vero dictamen conſcientiæ; Cœleſtibus apparet Dominus ut Sol, Spiritualibus vero ut Luna, n: 1521. 1530. 1531. 2495, illis lux ſicut viſualis etiam perceptiva boni & veri a Domino eſt ſicut lux diei a ſole, at lux his a Domino eſt ſicut lux noctis a luna, ita eſt his obſcurum reſpective; cauſa eſt, quia Cœleſtes ſunt in amore in Dominum, ita in ipſa vita Domini, Spirituales vero in charitate erga proximum & in fide, ita quidem in vita Domini, ſed obſcurius; inde eſt, quod Cœleſtes nuſquam ratiocinentur de fide & ejus veris, ſed quia in perceptione veri a bono ſunt, dicunt quod ita ſit, Spirituales autem loquuntur & ratiocinantur de veris fidei, quia in conſcientia boni ſunt a vero, tum quia Cœleſtibus implantatum eſt bonum amoris in parte eorum voluntaria, ubi eſt principalis vita hominis, at Spiritualibus in parte eorum intellectuali, ubi eſt ſecundaria vita hominis; inde cauſa, quod Spiritualibus obſcurum reſpective, videatur n: 81. 202. 337. 765. 784. 895. 1114 ad 1125. 1155. 1577. 1824. 2048. 2088. 2227. 2454. 2507; hoc obſcurum reſpective vocatur hic deſertum: *Deſertum* in Verbo ſignificat parum habitatum & excultum, & ſignificat prorſus non habitatum & excultum, ita in duplici ſenſu; ubi ſignificat parum habitatum & excultum, ſeu ubi paucæ habitationes, ubi caulæ gregum, paſcua, & aquæ, ſignificat illud vel illos qui parum vitæ & lucis

reſpective

reſpective habent, ſicut ſpirituale ſeu ſpirituales reſpective ad cœleſte ſeu cœleſtes; ubi autem ſignificat prorſus non habitatum ſeu excultum ſeu ubi nullæ habitationes, caulæ gregum, paſcua & aquæ, ſignificat illos, qui in vaſtatione quoad bonum ſunt & in deſolatione quoad verum: quod Deſertum ſignificet parum habitatum & excultum reſpective, ſeu ubi paucæ habitationes, ubi caulæ gregum, paſcua, & aquæ, conſtat ab his locis, apud Eſaiam, "Cantate Jehovæ canticum novum; Laus Ipſius ab extremo terræ, "deſcendentes mare, & plenitudo ejus, inſulæ & habitatores earum, attol-"lent *Deſertum* & *Urbes ejus*, atria habitabit Kedar, cantabunt habitatores "petræ, de capite montium clamabunt," XLII: 10. 11: apud Ezechielem, "Pangam iis fœdus pacis, & ceſſare faciam feram malam de terra, & *habi-"tabunt in Deſerto* confidenter, & dormient in ſylvis, & dabo eas, & cir-"cuitus collis mei benedictionem, dabit arbor agri fructum ſuum, & terra "dabit fructum ſuum," XXXIV: 25. 26. 27; ibi de ſpiritualibus: apud Hoſcheam, "Ducam eam in *Deſertum*, & loquar ſuper cor ejus, & dabo ei "vineas ſuas inde," II: 14. 15, ubi de deſolatione veri, & poſtea conſolatione: apud Davidem, "Stillant *caulæ deſerti*, & exultatione colles cingunt "ſe, induunt prata gregem, & valles operiuntur frumento," Pſalm: LXV: 12. 13: apud Eſaiam, "Ponam *Deſertum* in lacum aquarum, & terram ſiti-"culoſam in exitus aquarum; dabo in *Deſerto* cedrum Schittim, & myr-"tum, & arborem olei: ponam in *Deſerto* abietem; ut videant, & ſciant, "& reponant, & intelligant una, quia manus Jehovæ fecit hoc, & Sanctus "Iſraelis creavit illud," XLI: 18. 19. 20; ubi de regeneratione illorum qui in ignorantia veri ſunt, ſeu gentium; & de illuſtratione & inſtructione eorum qui in deſolatione; deſertum prædicatur de illis; cedrus, myrtus & arbor olei pro veris & bonis interioris hominis, abies pro exterioris: apud Davidem, "Jehovah ponit fluvios in *Deſertum*, & exitus aquarum in ſicci-"tatem: ponit *Deſertum* in lacum aquarum, & terram ſiticuloſam in exitus "aquarum," Pſalm: CVII: 33. 35, ſimiliter: apud Eſaiam, "Gaudebunt "eis, *Deſertum* & ſiccitas, & exultabit ſolitudo, & florebit ſicut roſa, ger-"minando germinabit: effuſæ ſunt in *Deſerto* aquæ, & flumina in ſolitu-"dine," XXXV: 1. 2: apud Eundem, "Eris velut hortus irriguus, & ſicut "exitus aquarum, cujus non mentiuntur aquæ, & ædificabunt a te *Deſerta* "ſæculi," LVIII: 11: apud Eundem, "Donec effundatur ſuper nos ſpiritus "ab alto, & erit *Deſertum* in Carmel, & Carmel in ſylvam reputabitur; & "habitabit in *Deſerto* judicium, & juſtitia in Carmele," XXXII: 15. 16, ubi de Eccleſia ſpirituali, quæ quamvis habitata & exculta, vocatur Deſertum reſpective, nam dicitur, habitabit in deſerto judicium, & juſtitia in Carmele: quod deſertum ſit obſcurus ſtatus reſpective, ex locis illis patet quod appelletur deſertum, tum quoque ſylva; manifeſte apud Jeremiam, "Generatio, vos videte Verbum Jehovæ, num *deſertum* fui Iſraeli, num *terra "tenebrarum*," II: 31. Quod deſertum ſignificet prorſus non habitatum ſeu excultum, ſeu ubi nullæ habitationes, caulæ gregum, paſcua, & aquæ, ita

illos qui in vaſtatione quoad bonum ſunt, & in deſolatione quoad verum, conſtat quoque a Verbo; hoc deſertum prædicatur in duplici ſenſu, nempe de illis qui poſtea reformantur, & de illis qui reformari non poſſunt; de illis qui poſtea reformantur, ut hic de Hagare & ejus filio, apud Jeremiam, "Sic dixit Jehovah, recordatus ſum tui, miſericordiæ puæritiarum tuarum, eundo poſt Me in *Deſerto*, in terra non ſata," II: 2, ubi de Hieroſolyma, quæ ibi eſt Antiqua Eccleſia quæ fuit ſpiritualis: apud Moſen, "Portio Jehovæ populus Ipſius, Jacob funis hæreditatis Ipſius; invenit eum in *terra deſerti*, & in vaſtitate, ejulatu, ſolitudine, circumduxit eum, intelligere fecit eum, cuſtodivit eum, ut pupillam oculi ſui," Deut: XXXII: 9. 10: apud Davidem, "Errarunt in *deſerto*, in ſolitudine viæ, urbem habitationis non invenerunt," Pſalm: CVII: 4, ubi de illis qui in deſolatione veri, & reformantur: apud Ezechielem, "Adducam vos ad *deſertum populorum*, & judicabo vobiſcum ibi, ſicut judicavi cum patribus veſtris in *deſerto terræ Ægypti*," XX: 35. 36, ubi pariter de vaſtatione & deſolatione eorum, qui reformantur. Profectiones & errores populi Iſraelitici in Deſerto, nec aliud repræſentabant quam vaſtationem & deſolationem fidelium ante reformationem, proinde eorum tentationem, ſiquidem cum in tentationibus ſpiritualibus ſunt, in vaſtatione & deſolatione ſunt, ut quoque conſtare poteſt ab his apud Moſen, "Jehovah in *Deſerto* portavit eos, ſicut portat vir filium, in via, uſque ad hunc locum," Deut: I: 31: & alibi, "Recorderis omnis viæ, quæ duxit te Jehovah Deus tuus jam quadraginta annis in *Deſerto*, ad affligendum te, *ad tentandum te*, & ſciendum quid in corde tuo, an ſerves præcepta Ipſius vel non, afflixit te, eſurire fecit te, edere fecit te mannam, quam non noſti, nec norunt patres; ut cognoſcas, quod non per panem ſolum vivat homo, ſed per omne quod exit ex ore Jehovæ vivat homo," Deut: VIII: 2. 3: & adhuc, "Ne obliviſcaris quod Jehovah duxerit te in *Deſerto* magno, & terribili, ubi ſerpens, preſter, & ſcorpio, ſiticuloſum ubi non aqua, educens tibi aquam e petra ſilicis, cibavit te manna in *Deſerto*, quam non noverunt patres tui, ut affligeret te, *tentaret te*, & ad benefaciendum in poſtremo tuo," ibid: Verſ: 15. 16; ibi deſertum pro vaſtatione & deſolatione, in quali ſunt qui in tentationibus; per profectiones & errores eorum in deſerto quadraginta annis, deſcribitur omnis ſtatus Eccleſiæ pugnantis, quomodo a ſe ſuccumbit, ſed a Domino vincit. Per mulierem quæ fugit in deſertum apud Johannem, nec aliud quam Tentatio Eccleſiæ ſignificatur, de qua ita, "Mulier, quæ peperit filium maſculum, fugit in *Deſertum*, ubi habet locum præparatum a Deo: datæ ſunt mulieri duæ alæ aquilæ magnæ, ut volaret in *deſertum*, in locum ſuum; & ejecit ſerpens poſt mulierem ex ore ſuo aquam ſicut fluvium, ut hanc a flumine abſorptam faceret, ſed adjuvit terra mulierem; aperuit enim terra os ſuum, & deglutivit fluvium, quem ejecit draco ex ore ſuo," Apoc: XII: 6. 14. 15. 16. Quod deſertum prædicetur de prorſus vaſtata Eccleſia, & de prorſus vaſtatis quoad bonum & verum, qui non reformari poſſunt, ita apud Eſaiam, "Ponam flumina *deſertum*, fœtebit

"piſcis

" piſcis eorum a nulla aqua, & morietur in ſiti, induam cœlos caligine," L: 2. 3: apud Eundem, " Civitates ſanctitatis tuæ fuerunt *deſertum*, Zion " *deſertum* fuit, Hieroſolyma deſolata," LXIV: 10: apud Jeremiam, " Vidi " & ecce Carmel *deſertum*, & omnes urbes ejus deſtructæ ſunt a coram Je- " hovah," IV: 26: apud Eundem, " Paſtores multi corruperunt vineam " meam, conculcarunt portionem, dederunt portionem deſiderii mei in *de-* " *ſertum deſolationis*, poſuit eam in deſolationem, luxit ſuper Me deſolata, " deſolata eſt omnis terra, quia non quiſquam ponit ſuper cor, ſuper omnes " clivos in *deſerto* venerunt vaſtatores," XII: 10. 11. 12: apud Joelem, " Ignis conſumſit *caulas deſerti*, & flamma ſuccendet omnes arbores agri, " exſiccati ſunt rivi aquarum, *ignis conſumſit caulas deſerti*," I: 19. 20: apud Eſaiam, " Poſuit orbem ſicut *deſertum*, & urbes ejus deſtruxit," XIV: 17, ubi de Lucifero: apud Eundem, " Propheticum *deſerti maris*, ſicut procellæ " in meridie, e *deſerto* venit, e terra terribili," XXI: 1 ſeq: deſertum maris pro vaſtato vero per ſcientifica & ratiocinia inde: ex illis conſtare poteſt, quid ſignificatur per hæc quæ de Johanne Baptiſta, " Dictum ab Eſaia, vox cla- " mantis in *deſerto*, parate viam Domino, rectas facite ſemitas Ipſius," Matth: III: 3. Marc: I: 3. Luc: III: 4. Joh: I: 23. Eſai: XL: 3, quod nempe tunc Eccleſia prorſus vaſtata eſſet, ut non amplius aliquod bonum, & aliquod verum, quod manifeſte patet ex eo, quod tunc nullus ſciret quod aliquid internum homini eſſet, nec quod aliquid internum in Verbo; ita nec quod Meſſias ſeu Chriſtus venturus ad ſalvandum eos in æternum: inde etiam patet, quid ſignificatur per quod Johannes fuerit in *deſertis* uſque ad dies apparitionis illius ad Iſraelem, " Luc: I: 80; & quod prædicaverit in *deſerto Judææ*, Matth: III: 1 ſeq: & quod in deſerto baptizaverit, Marc: I: 4, per id enim repræſentabat etiam ille ſtatum Eccleſiæ. A ſignificatione deſerti etiam conſtare poteſt, cur Dominus toties ſeceſſit in *deſertum*, ut Matth: IV: 1. Cap: XV: 32 ad f. Marc: I: 12. 13. 35 ad 40. 45. Cap: VI: 31 ad 36. Luc: IV: 1. Cap: V: 16. Cap: IX: 10 ſeq: Joh: XI: 54: tum a ſignificatione montis, cur Dominus in *Montes*, ut Matth: XIV: 23. Cap: XV: 29. 30. 31. Cap: XVII: 1 ſeq: Cap: XXVIII: 16. 17. Marc: III: 13. 14. Cap: VI: 46. Cap: IX: 2 ad 9. Luc: VI: 12. 13. Cap: IX: 28. Joh: VI: 15.

2709. Et fuit jaculator arcus, quod ſignificet Spiritualis Eccleſiæ hominem, conſtat a ſignificatione jaculi, teli, ſeu ſagittæ, quod ſit verum, & a ſignificatione arcus, quod ſit doctrina, de quibus ſupra n: 2686. Spiritualis Eccleſiæ homo olim jaculator arcus eſt dictus, quia per vera ſe defendit, & de veris diſſerit, ſecus ac cœleſtis Eccleſiæ homo, qui ex bono tutus eſt, ac de veris non diſſerit, videatur ſupra n: 2708; vera per quæ Spiritualis Eccleſiæ homo ſe defendit, & de quibus diſſerit, ſunt ex Doctrina, quam agnoſcit: quod ſpiritualis homo olim dictus ſit Jaculator & Sagittarius, & Doctrina dicta ſit arcus & pharetra, & vera doctrinæ, ſeu potius doctrinalia, dicta ſint tela, jacula, & ſagittæ, conſtat porro apud Davidem, " Filii Ephraimi armati, *Jaculatores arcus*, averterunt ſe in die prælii,

Pſalm:

Pſalm: LXXVIII: 9, Ephraim pro intellectuali Eccleſiæ; in Libro Judicum, "Equitantes aſinas candidas, ſedentes ſuper Middim, & ambulantes ſuper "via, meditemini, a voce *Sagittariorum* inter haurientes, ibi different juſti-"tias Jehovæ, juſtitias villæ ejus in Iſrael," v: 10. 11: apud Eſaiam, "Je-"hovah ab utero vocavit me, a viſceribus matris meæ memorare fecit no-"men meum, & poſuit os meum ſicut gladium acutum, in umbra manus "ſuæ abſcondidit me, & poſuit me in *Sagittam purgatam*, in *Pharetra ſua* "occultavit me, & dixit mihi, ſervus meus tu Iſrael, quia in te gloriabor," XLIX: 1. 2. 3; Iſrael pro Eccleſia Spirituali: apud Davidem, "Sicut *Sagittæ* "in manu potentis, ita filii pueritiarum; beati quiſque qui implevit *Pha-"retram ſuam* ex illis," Pſalm: CXXVII: 4, pharetra pro doctrina boni & veri: apud Habakuk, "Sol, luna, ſtetit ſede ſua, ad *lucem Sagittarum tuarum* "ibunt, ad ſplendorem fulguris haſtæ," III: 11: quod Joas Rex Iſraelis ex juſſu Eliſchæ jaculatus ſit *Sagittam arcus* trans feneſtram, dicente tunc Eliſha, *Sagitta ſalutis Jehovæ, Sagitta ſalutis Jehovæ* in Syrum, 2 Sam: XIII: 16. 17. 18, ſignificat arcana de Doctrina boni & veri. Sicut pleraque in Verbo etiam oppoſitum ſenſum habent, ita quoque jacula, tela, ſagittæ, arcus, jaculator, & ſignificant falſa, doctrinam falſi, & illos qui in falſo ſunt, ut apud Moſen, "Filius fæcundæ Joſephus, filius fæcundæ juxta fontem filia-"rum, incedit ſuper murum, & amaritudine affecerunt eum, & *jaculati* "*ſunt*, & oderunt eum *Sagittarii*, Gen: XLIX: 22. 23: apud Jeremiam, "*Jaculati* ſunt linguam ſuam, *arcum ſuum* mendacium, & non ad verita-"tem, *Sagitta extenſa* lingua eorum, dolum loquitur," IX: 3. 7: apud Da-videm, "Acuerunt ſicut gladium linguam ſuam, *tetenderunt ſagittam ſuam* "verbum amarum, ad *jaculandum* in occultis integrum, ſubito *jaculabuntur*, "& non timebunt eum; roborabunt ſibimet verbum malum, narrabunt ad "occultandum laqueos," Pſalm: LXIV: 4. 5. 6: apud Eundem, "Ecce "mali *tendunt arcum*, parant *ſagittam ſuam* ſuper nervo, ad *jaculandum* in "ipſa caligine rectos corde," Pſalm: XI: 2: apud Eundem, "Scutum & "clypeus veritas ejus, non timebis a pavore noctis, a *Sagitta* volat interdiu," Pſalm: XCI: 5.

2710. In hoc Verſu deſcriptus eſt ſtatus Eccleſiæ Spiritualis, quod nempe ſit obſcurus reſpective ad ſtatum Eccleſiæ cœleſtis, & quod pugnans ſit, ex cauſa quia Spiritualis Eccleſiæ homo verum non aliunde novit quam ex doc-trina, non ex ipſo bono ſicut cœleſtis.

2711. Verſ: 21. *Et habitavit in deſerto Paran; & accepit illi mater ejus uxorem e terra Ægypti.* Habitavit in deſerto Paran, ſignificat vitam ſpiri-tualis hominis quoad bonum; deſertum, eſt hic ut prius, obſcurum reſpec-tive; Paran, eſt illuminatio ex Divino Humano Domini: & accepit illi ma-ter, ſignificat affectionem veri: uxorem e terra Ægypti, ſignificat affectionem ſcientiarum, quæ Spiritualis Eccleſiæ homini.

2712. Habitavit in deſerto Paran, quod ſignificet vitam ſpiritualis homi-nis quoad bonum, conſtat ex ſignificatione habitare, quod prædicetur de

bono veri, ſeu de bono ſpirituali, hoc eſt, be bono ſpiritualis hominis; quod quale ſit, deſcribitur per id quod habitaret in deſerto Paran, de quibus mox ſequitur. Quod Habitare prædicetur de bono ſeu affectione veri, conſtat a pluribus locis Verbi, ubi agitur de urbibus, per quas ſignificantur vera, quod erunt abſque habitatore, per quem ſignificatur bonum, n: 2268. 2450. 2451; vera enim inhabitantur a bono; & ſunt vera abſque bono, ſicut urbs in qua non habitans, ut apud Zephaniam, "Vaſtare feci plateas eorum, ut "non tranſiens, deſolatæ ſunt *urbes* eorum, *ut non ullus habitans*," III: 6: apud Jeremiam, "Jehovah deducens nos per deſertum, non tranſit in ea vir, "& non *habitavit* homo ibi; poſuerunt terram in ſolitudinem, *urbes* ejus "exuſtæ, ut non habitans," II: 6. 15: apud Eundem, "Omnis *Urbs* dere-"licta, & nemo *habitans* in eis," IV: 29: apud Eundem, "In plateis Hie-"roſolymæ deſolatis, & nullus homo, & nullus *habitator*, & nulla beſtia," XXXIII: 10, plateæ pro veris, n: 2336, nullus homo pro nullo bono cœleſti, nullus habitator pro nullo bono ſpirituali, nulla beſtia pro nullo bono naturali: apud Eundem, "*Urbes* Moabi in deſolationem erunt, *nullus habitans* "*in eis*," XLVIII: 9: apud Prophetas in ſingulis expreſſionibus eſt conjugium veri & boni, quare ubi urbs deſolata dicitur, etiam adjicitur quod non habitans in ea, ex cauſa quia urbs ſignificat vera, & habitans bonum, alioquin ſuperfluum foret dicere non habitans, ubi dictum quod urbs deſolata ſit: ſimiliter ſunt voces conſtantes, quæ ſignificant illa quæ ſunt boni cœleſtis, quæ boni ſpiritualis, tum quæ veri, ut apud Eſaiam, "Semen tuum gentes "*poſſidebit*, & urbes deſolatas *habitabunt*," LIV: 3, ubi poſſidere prædicatur de bono cœleſti, habitare de bono ſpirituali: apud Eundem, "*Poſſidebunt* "eam electi mei, & ſervi mei *habitabunt* ibi," LXV: 9, ſimiliter: apud Davidem, "Deus ſalvabit Zionem, & *ædificabit* civitates Jehudæ, & *habi-*"*tabunt* ibi & *poſſidebunt* eam, & ſemen ſervorum ejus *hæreditabunt* eam, & "amantes Nomen Ipſius *habitabunt* in ea," Pſalm: LXIX: 36. 37, habitare & ſimul poſſidere, prædicatur de bono cœleſti, habitare de bono ſpirituali: apud Eſaiam, "Dicens Hieroſolymæ, *habitaberis*, & civitatibus Jehudæ, "*ædificabimini*," XLIV: 26, ubi habitare prædicatur de bono ſpiritualis Eccleſiæ, quæ eſt Hieroſolyma: in tantum voces in Verbo prædicantur de ſuis bonis & ſuis veris, ut ſolum ex notitia prædicationis talium vocum, ſciri poſſit, de qua re in genere agitur.

2713. Quod deſertum ſignificet obſcurum reſpective, conſtat a ſignificatione deſerti, quod ſit obſcurum, cum prædicatur de ſpirituali homine, reſpective ad cœleſtem, de qua ſupra n: 2708.

2714. Quod Paran, ſit illuminatio ex Divino Humano Domini, conſtat a ſignificatione Paran, quod ſit Divinum Humanum Domini, ut patet ab illis locis in Verbo, ubi nominatur, ut apud Prophetam Habakuk, "Jehovah, "audivi famam tuam, timui, Jehovah, opus tuum, in medio annorum vi-"vifica illud, in medio annorum notum fac, in zelo miſericordiæ recor-"deris. Deus e *Themane* veniet, & Sanctus de *monte Paran*, ſelah; texit

"cœlos

" cœlos honor Ipſius, & laude Ipſius plena eſt terra: eſt ſplendor & lux " erat, cornua de manu Ipſius Ipſi, & ibi occultatio roboris Ipſius," III: 2. 3. 4, ubi manifeſte de adventu Domini, qui per vivificare in medio annorum, & notum facere in medio annorum, ſignificatur; Divinum Humanum Ipſius deſcribitur, per quod Deus e Themane veniet, & Sanctus de monte Paran; a Themane dicitur quoad amorem cœleſtem, & de monte Paran quoad amorem ſpiritualem; & quod exinde illuminatio & potentia, ſignificatur per quod ſplendor & lux erat, cornua de manu Ipſius Ipſi, ſplendor & lux ſunt illuminatio, cornua ſunt potentia: apud Moſen, " Jehovah de " Sinai venit, & exortus eſt de *Seir* illis, exſplenduit de *monte Paran*, & " venit ex myriadibus ſanctitatis, a dextra Ipſius ignis legis illis, etiam " amans populos; omnes ſancti Ipſius in manu tua, & conjuncti ſunt ad pe-" dem tuum, & feret de verbis tuis," Deut: XXXIII: 2. 3; etiam ibi de Domino, cujus Divinum Humanum deſcribitur per quod exortus e Seir, & exſplenduerit de monte Paran, e Seir dicitur quoad amorem cœleſtem, de monte Paran quoad amorem ſpiritualem; ſpirituales ſignificantur per populos quos amat, & per conjunctos ad pedem; pes ſignificat inferius, ita obſcurius, in Regno Domini: apud Eundem, " Kedorlaomer & reges cum illo " percuſſerunt Choritas in monte eorum *Seir*, uſque *Elparan*, quæ ſuper in " deſertum," Gen: XIV: 5. 6. quod Divinum Humanum Domini ibi ſignificetur per montem Seir, & per Elparan, videatur n: 1675. 1676: apud Eundem, " Fuit in anno ſecundo in menſe ſecundo, in vigeſimo in menſe, " ſe ſuſtulit nubes deſuper tabernaculo teſtimonii; & profecti ſunt filii Iſ-" raelis ſecundum profectiones ſuas, e deſerto Sinai, & reſedit nubes in *de-" ſerto Paran*," Num: X: 11. 12, quod profectiones populi in deſerto omnes ſignificent ſtatum Eccleſiæ pugnantis, & ejus tentationes, in quibus homo ſuccumbit, ſed pro illo Dominus vincit, conſequenter quod ipſas tentationes & victorias Domini, ex Divina Domini Miſericordia, alibi oſtendetur; & quia Dominus tentationes ſuſtinuit ex Humano Divino ſuo, per deſertum Paran hic ſimiliter ſignificatur Humanum Divinum Domini: pariter per hæc apud Eundem, " Poſtea profecti ſunt populus e Chazeroth, & caſtrametati " ſunt in *deſerto Paran*, & loquutus eſt Jehovah ad Moſen dicendo, mitte " tibi viros, & explorent terram Canaanem, quam Ego dans filiis Iſraelis: " & miſit illos Moſes e *deſerto Paran* ſuper os Jehovæ. Et reverſi ſunt, & " ad Moſen, & ad Aharonem, & ad omnem cœtum filiorum Iſraelis, ad " *deſertum Paran* in Cades, & retulerunt illis verbum, & oſtenderunt iis " fructum terræ," Num: XIII: 1. 2. 3. 4. 27, per quod ex deſerto Paran profecti explorarent terram Canaanem, ſignificatur quod per Divinum Humanum Domini, illis nempe filiis Iſraelis, hoc eſt, ſpiritualibus, Regnum cœleſte, quod terra Canaan ſignificat; quod autem tunc etiam ſuccubuerint, ſignificat imbecillitatem eorum, & ideo quod Dominus impleret omnia quæ in Lege, ac ſuſtineret tentationes & vinceret, ac ita quod illis, qui in fide charitatis ſunt, tum illis qui in tentationibus, in quibus Dominus vincit, ex

Divino Humano Ipſius ſalus; quare etiam cum Dominus tentaretur, fuit in deſerto, Matth: IV: I. Marc: I: 12. 13. Luc: IV: I: videatur ſupra n: 2708.

2715. Duo hic ſunt arcana, unum, quod Bonum Spiritualis hominis ſit obſcurum reſpective: alterum, quod obſcurum illud illuminetur a Divino Humano Domini. Quod primum attinet, quod Bonum apud Spiritualem hominem ſit obſcurum reſpective, conſtare poteſt ex illis, quæ de ſtatu Spiritualis hominis reſpective ad ſtatum cœleſtis hominis ſupra n: 2708, dicta ſunt; a comparatione ſtatus utriuſque id manifeſte patet; apud cœleſtes eſt ipſum bonum implantatum in parte eorum voluntaria, & inde lux venit in partem intellectualem eis; ſed apud Spirituales deperditum eſt omne voluntarium, ſic ut illis nihil boni ſit inde, & ideo a Domino bonum implantatur in parte eorum intellectuali, videatur n: 863. 875. 895. 927. 928. 1023. 1043. 1044. 2124. 2256; pars voluntaria eſt, quæ principaliter vivit apud hominem, intellectualis vero vivit inde; cum itaque voluntarium apud ſpiritualem ita deperditum eſt, ut non ſit niſi malum, & tamen jugiter & continue inde influit malum in partem intellectualem ſeu cogitationem ejus, conſtat quod bonum ibi ſit obſcuratum reſpective: inde eſt, quod Spiritualibus non ſit amor in Dominum, ſicut eſt Cœleſtibus, proinde nec humiliatio quæ eſſentialis eſt in omni cultu, & per quam influere poteſt bonum a Domino; cor enim elatum nuſquam recipit, ſed cor humile: Spiritualibus nec eſt amor erga proximum, ſicut eſt Cœleſtibus, continue enim a parte eorum voluntaria influit amor ſui & mundi, & obſcurat bonum iſtius amoris; quod conſtare unicuique poteſt, ſi reflectit, etiam ex eo, quod cum alicui benefacit, ſit propter finem in mundo, ita tametſi non manifeſte, uſque cogitat de remuneratione, ſive ab illis quibus benefacit, ſive a Domino in altera vita; ſic, ut bonum ejus uſque ſit conſpurcatum meritorio; tum quoque ex eo, quod cum aliquod bonum fecerit, ſi illud memorare poſſit, & ſic ſe præferre aliis, in ſuæ vitæ jucundo ſit; Cœleſtes vero amant proximum pluſquam ſemet; nec uſquam cogitant de retributione, neque ſe aliis præferunt ullo modo. Præterea bonum apud Spirituales obſcuratum eſt perſuaſivis ex principiis variis, oriundis etiam ex amore ſui & mundi, quale ſit perſuaſivum etiam fidei, videatur n: 2682. 2689 ad f: hoc quoque ex influxu mali a parte eorum voluntaria. Præterea ex eo conſtare poteſt, quod bonum apud Spiritualem hominem ſit obſcurum reſpective, quia non ex aliqua perceptione, ut Cœleſtes, novit quid verum, ſed ex inſtructione a parentibus & magiſtris, tum ex doctrina in quam natus, & cum aliquid ſuperaddit ex ſe & excogitatione, tunc utplurimum ſenſuale & ejus fallaciæ, ac rationale & ejus apparentiæ, prævalent, & faciunt ut vix agnoſcere poſſit aliquod verum purum, quale agnoſcunt Cœleſtes, uſque tamen iſtis quaſi veris implantat Dominus bonum, etiamſi fallacia vera ſunt, aut apparentia veri, ſed bonum ſit inde obſcurum, qualificatum a veris quibus conjungitur; ſe habet hoc ſicut

ſicut lux ſolis influens in objecta, qualitas objectorum, quæ recipiunt, facit ut appareat lux ibi ſub ſpecie coloris, pulchri ſi qualitas formæ & receptionis ſit decens & correſpondens, impulchri ſi qualitas formæ & receptionis ſit non decens, nec ita correſpondens; ita ipſum bonum qualificatur ſecundum verum. Etiam ex eo patet, quod Spiritualis homo non ſciat quid malum, vix alia credit mala, quam quæ contra præcepta decalogi ſunt, mala autem affectionis & cogitationis, quæ innumerabilia, neſcit, nec reflectit ſuper ea, nec vocat mala, jucunda cupiditatum & voluptatum quæcunque non aliter ſpectat ac bona, ipſaque jucunda amoris ſui & affectat, & approbat, & excuſat, ignorans quod talia ſint quæ afficiunt ſpiritum ejus, & quod prorſus talis fiat in altera vita. Ex eo ſimiliter conſtat, quod Spiritualis homo, tametſi in toto Verbo vix agatur niſi de bono amoris in Dominum, & amoris erga proximum, uſque non ſciat quod bonum ſit eſſentiale fidei, ne quidem quid amor & charitas in ſua eſſentia ſit; & quod novit de fide, quam eſſentialem facit, uſque diſſerit num ita ſit, niſi confirmatus per multum vitæ, quod Cœleſtes nuſquam faciunt, norunt enim & percipiunt quod ita ſit, inde a Domino dictum apud Matthæum, "Eſto ſermo veſter ita ita, non non, quod ultra hæc eſt, ex malo eſt," v: 37. ſunt enim cœleſtes in ipſo vero, de quo diſputant ſpirituales num ita ſit, inde cœleſtes quia in ipſo vero, poſſunt inde videre indefinita, quæ iſtius veri ſunt, ita ex luce quaſi totum cœlum; ſed ſpirituales quia diſputant num ita ſit, non poſſunt tamdiu venire ad primum terminum lucis cœleſtium, minus ex eorum luce ſpectare aliquid.

2716. Quod alterum attinet, nempe quod obſcurum illud apud Spirituales illuminetur a Divino Humano Domini, eſt arcanum quod non ad captum explicari poteſt, nam eſt influxus Divini qui deſcriberetur; ſolum inde aliqua ejus idea haberi poteſt, ſi ipſum Supremum Divinum influeret in bonum tale ſicut deſcriptum, ex tot malis & falſis conſpurcatum, quod non potuiſſet recipi, & ſi quid reciperetur, ſentiret cruciatum infernalem, hoc eſt, homo cui tale bonum, & ſic periret; at Divinum Humanum Domini apud eos influere poteſt, ac bonum tale illuminare, ſicut ſolet ſol in denſas nubes quæ variegantur matutino tempore in facies auroræ; ſed uſque non poteſt Dominus coram illis ſicut lux ſolis, ſed ſicut lux lunæ apparere: exinde conſtare poteſt, quod cauſa adventus Domini in mundum fuerit propter Spirituales ut ſalvarentur, videatur n: 2661.

2717. Et accepit illi mater ejus, quod ſignificet affectionem veri, conſtat a ſignificatione matris, quod ſit Eccleſia, de qua n: 289; & quia Eccleſia ſpiritualis, quæ hic repræſentatur, in affectione veri eſt, & ab affectione veri habet, ut ſit Eccleſia, ideo per matrem hic ſignificatur illa affectio.

2718. Uxorem e terra Ægypti, quod ſignificet affectionem ſcientiarum, quæ Spiritualis Eccleſiæ homini, conſtat ex ſignificatione uxoris, quod ſit affectio ſeu bonum, de qua n: 915. 2517; & ex ſignificatione Ægypti, quod

quod ſit ſcientia, de qua n: 1164. 1165. 1186. 1462. In hoc Verſu deſcribitur Spiritualis Eccleſiæ homo, qualis eſt quoad bonum, hoc eſt, quoad eſſentiam vitæ ſuæ, quod nempe Bonum apud illum ſit obſcurum, ſed quod illuminatum a Divino Humano Domini, ex qua illuminatione exiſtit in ejus rationali affectio veri, & in ejus naturali affectio ſcientiarum: quod apud Spiritualem hominem, affectio boni, qualis eſt apud Cœleſtem, exiſtere nequeat, ſed loco ejus affectio veri, cauſa eſt, quia bonum apud illum implantatum eſt in parte ejus intellectuali, & quod obſcurum ſit reſpective, ut n: 2715, oſtenſum eſt, inde produci & derivari in rationale ejus non alia affectio poteſt quam affectio veri, & per hanc in naturale affectio ſcientiarum: per verum non aliud verum intelligitur, quam tale quod credit eſſe verum, tametſi non eſſet verum in ſe; & per ſcientias non intelliguntur ſcientiæ, quales ſunt eruditis, ſed omne ſcientificum, quo ab experientia & per auditionem imbui poſſit ex vita civili, ex doctrina, & ex Verbo; in talium affectione eſt Spiritualis Eccleſiæ homo. Ut ſciatur, quid ſit in affectione veri eſſe, & quid in affectione boni, paucis dicendum; qui in affectione veri ſunt, cogitant, diſquirunt, & diſſerunt, num hoc verum, num ita ſit, & cum confirmantur quod verum ſit ſeu quod ita ſit, cogitant, diſquirunt, & diſſerunt, quid ſit, ita hærent in primo limine, nec admitti poſſunt in ſapientiam, antequam abſque dubio ſunt; qui autem in affectione boni ſunt, ex ipſo bono, in quo ſunt, norunt & percipiunt, quod ita ſit, ita non in primo limine ſunt, ſed in conclavi, admiſſi in ſapientiam: ſit pro exemplo, quod *cæleſte ſit cogitare & agere ex affectione boni aut ex bono*; qui in affectione veri ſunt, diſſerunt, num ita ſit, num dabile ſit, & quid ſit, & quamdiu dubia verſant de eo, non poſſunt intromitti; qui autem in affectione boni ſunt, ii non diſſerunt, nec dubia verſant, ſed ajunt quod ita ſit, quare intromittuntur, inchoant enim ibi qui in affectione boni ſunt, hoc eſt, cœleſtes, ubi ſubſiſtunt illi qui in affectione veri ſunt, hoc eſt, ſpirituales, ſic ut ultimus horum terminus ſit primus illorum; ideo ſcire, noſſe, & percipere illis datur, quod affectiones boni ſint innumerabiles, quot nempe ſocietates ſunt in cœlo, & quod omnes a Domino in formam cœleſtem conjunctæ ſint, ut unum quaſi hominem conſtituant; tum etiam cujuſvis affectionis genus & ſpeciem perceptione dignoſcere datur. Vel ſit hoc exemplum ita; *quod omne jucundum, beatum, & felix, unice ſit amoris, ſed qualis amor, tale jucundum, beatum, & felix*: ſpiritualis homo detinet animum in eo, num ita ſit, & annon aliunde, ut ex converſatione, ſermone, meditatione, eruditione, etiam annon in poſſeſſione, honore, fama, gloria inde, non ſe confirmans in eo, quod illa nihil faciant, ſed affectio amoris, quæ & qualis in illis; cœleſtis autem homo, non in præliminaribus illis hæret, ſed ait, quod ita ſit, quare in ipſo fine eſt, & uſu, hoc eſt, in ipſis affectionibus quæ ſunt amoris, quæ innumerabiles ſunt, & in quarum unaquavis ineffabilia, & hoc cum variatione jucundi, beati, & felicis, in æternum. Sit etiam pro exemplo, *quod proximus*

amandus

amandus ex bono quod apud illum; qui in affectione veri ſunt, cogitant, diſquirunt, & differunt, num hoc verum ſit, ſeu num ita ſit, quid proximus, quid bonum, nec ulterius vadunt, quare præcludunt ſibi januam ad ſapientiam; qui autem in affectione boni ſunt, ajunt quod ita ſit, quare non præcludunt ſibi januam, ſed intrant, ac ſciunt, norunt, & percipiunt ex bono, quis proximus præ alio, etiam in quo gradu ſit, & quod omnes in diſſimili, ita ineffabilia præ illis qui in ſola affectione veri. Porro ſit pro exemplo, *quod qui proximum ex bono amat, Dominum amet*; qui in affectione veri ſunt, diſquirunt num ita ſit, & ſi iis dicitur, qui proximum amat ex bono, is bonum amat, & quia omne bonum a Domino, & in bono Dominus, quando quis bonum, etiam Ipſum, ex quo illud, & in quo Ipſe, amat, etiam diſquirunt num ita ſit, etiam quid bonum, num Dominus in bono ſit magis quam in vero; quamdiu in talibus hærent, ne quidem e longinquo videre poſſunt ſapientiam; at qui in affectione boni ſunt, ii ex perceptione norunt, quod ita ſit, & ſtatum vident ſapientiæ campum ducentem uſque ad Dominum. Inde conſtare poteſt, unde obſcurum illis qui in affectione veri ſunt, hoc eſt, Spiritualibus, reſpective ad illos qui in affectione boni, hoc eſt, ad cœleſtes: ſed uſque illi ab obſcuro in lucem venire poſſunt, ſi modo in affirmativo velint eſſe, quod omne bonum ſit amoris in Dominum, & charitatis erga proximum, & quod amor & charitas ſit conjunctio ſpiritualis, & inde omne beatum & felix, ita quod in bono amoris a Domino, ſit vita cœleſtis, non autem in vero fidei inde ſeparato.

* * *

2719. Actum eſt in hoc Capite primum de Rationali Domini, quod Divinum factum, quod Rationale eſt Jiſchakus; & de Rationali mere humano, quod ſeparatum, quod eſt filius Hagaris Ægyptiæ: mox de Eccleſia Spirituali, quæ per Divinum Humanum Domini ſalvata eſt, quæ Eccleſia eſt Hagar & ejus puer: nunc agitur de Doctrina fidei, inſervitura iſti Eccleſiæ, quod nempe adjuncta ei ſint rationalia ex ſcientificis humana, quæ ſunt Abimelechus & Phicol; conjunctio ſignificatur per fœdus, quod Abrahamus cum illis percuſſit; rationalia illa ſunt apparentiæ, non ex origine Divina, ſed ex humana, quæ adjunctæ ſunt ob cauſam, quia Eccleſia ſpiritualis abſque illis doctrinam non comprehenderet, ita nec reciperet; eſt enim, ut n: 2715, oſtenſum, ſpiritualis Eccleſiæ homo in obſcuro reſpective, quare Doctrina inveſtienda apparentiis talibus, quæ ſunt cogitationis & affectionis humanæ, & non in tantum diſcrepant, quin Divinum bonum receptaculi inſtar ibi habere poſſit. Quia agitur in ſeq: Cap: XXVI iterum de Abimelecho, & de fœdere, ſed cum Iſaco, & in ſenſu interno de rationalibus & ſcientificis ſecundo adjectis doctrinæ fidei, licet ſolum ſummaria, quæ in ſenſu interno de hac re hic continentur, exponere, quæ clariora ab explicatione Capitis XXVI, evadent.

2720.

2720. Verſ: 22. *Et fuit in tempore illo, & dixit Abimelech, & Phicol princeps exercitus ejus, ad Abrahamum, dicendo, Deus tecum in omnibus quæ tu faciens.* Verſ: 23, *Et nunc jura mihi in Deum hic, ſi mentitus fueris mihi, & filio meo, & nepoti meo; ſecundum benignitatem, quam feci tecum, facias mecum, & cum terra, in qua peregrinatus es.* Verſ: 24, *Et dixit Abraham, ego jurabo.* Verſ: 25, *Et redarguit Abraham Abimelechum, ob cauſas putei aquæ, quem eripuerunt ſervi Abimelechi.* Verſ: 26, *Et dixit Abimelech, non novi quis fecit verbum hoc, & etiam tu non indicaſti mihi, & etiam ego non audivi præterquam hodie.* Verſ: 27, *Et accepit Abraham gregem & armentum, & dedit Abimelecho, & percuſſerunt ambo illi fœdus.* Verſ: 28, *Et ſtatuit Abraham ſeptem agnas gregis ſolas eas.* Verſ: 29, *Et dixit Abimelech ad Abrahamum, quid hæ ſeptem agnæ illæ, quas ſtatuiſti ſolas.* Verſ: 30, *Et dixit, quia ſeptem agnas accipies e manu mea, propterea ſit mihi in teſtimonium, quod fodi puteum hunc.* Verſ: 31, *Propterea vocavit locum illum Beerſcheba, quia ibi juraverunt ambo illi.* Verſ: 32, *Et percuſſerunt fœdus in Beerſcheba; & ſurrexit Abimelech, & Phicol princeps exercitus illius; & reverſi ſunt in terram Philiſtæorum.* Fuit in tempore illo, ſignificat ſtatum in quo Dominus cum Rationale Divinum factum: & dixit Abimelech & Phicol princeps exercitus ejus ad Abrahamum, ſignificat rationalia ex ſcientificis humana adjungenda Doctrinæ fidei, quæ in ſe eſt Divina: dicendo, Deus tecum in omnibus quæ tu faciens, ſignificat quod Divina quoad omnia & ſingula. Et nunc jura mihi in Deum hic, ſignificat affirmationem: ſi mentitus fueris mihi, ſignificat abſque dubitativo: & filio meo, & nepoti meo, ſignificat de illis quæ ſunt fidei: ſecundum benignitatem quam feci tecum, ſignificat rationalia quibus Dominus prius inſtructus fuit: facias mecum, & cum terra in qua peregrinatus es, ſignificat reciprocum. Et dixit Abraham, ego jurabo, ſignificat affirmativum omne. Et redarguit Abraham Abimelechum, ſignificat indignationem Domini: ob cauſas putei aquæ quem eripuerunt ſervi Abimelechi, ſignificat doctrinam fidei, quod illam ſcientifica ſibi tribuere vellent. Et dixit Abimelech, ſignificat reſponſum: non novi quis fecit verbum hoc, ſignificat quod rationale aliud dictaret: & etiam tu non indicaſti mihi, ſignificat quod non ex Divino illud: & etiam ego non audivi præterquam hodie, ſignificat quod nunc primum detectum. Et accepit Abraham gregem & armentum, & dedit Abimelecho, ſignificat Divina bona implantata Doctrinæ rationalibus per Abimelechum ſignificatis: & percuſſerunt ambo illi fœdus, ſignificat ſic conjunctionem. Et ſtatuit Abraham ſeptem agnas gregis ſolas eas, ſignificat innocentiæ ſanctitatem. Et dixit Abimelech ad Abrahamum, quid hæ ſeptem agnæ illæ quas ſtatuiſti ſolas, ſignificat ut inſtrueretur & agnoſceret. Et dixit, quia ſeptem agnas accipies e manu mea, ſignificat innocentiæ ſanctitatem a Divino: propterea ſit mihi in teſtimonium, ſignificat certum: quod fodi puteum hunc, ſignificat quod a Divino doctrina. Propterea vocavit locum illum Beerſcheba, ſignificat ſtatum & quale doctrinæ: quia ibi juraverunt ambo illi, ſignificat ex conjunctione. Et percuſſerunt fœdus in Beerſcheba, ſignificat quod rationalia humana adjuncta ſint doctrinæ fidei; &

ſurrexit

ſurrexit Abimelech & Phicol princeps exercitus illius, & reverſi ſunt ad terram Philiſtæorum, ſignificat quod uſque nullam partem in Doctrina haberent.

2721. Verſ: 33. *Et plantavit lucum in Beerſcheba*; *& invocavit ibi Nomen Dei æternitatis.* Plantavit lucum in Beerſcheba, ſignificat doctrinam cum ejus cognitionibus & quali: & invocavit Nomen Dei æternitatis, ſignificat cultum inde.

2722. Plantavit lucum in Beerſcheba, quod ſignificet doctrinam inde cum ejus cognitionibus & ejus quali, conſtat a ſignificatione luci, & a ſignificatione Beerſcheba. Quod *Lucos* attinet, in Antiqua Eccleſia fiebat cultus ſanctus ſuper montibus & in lucis; ſuper montibus, quia montes ſignificabant cœleſtia cultus, & in lucis, quia luci ſignificabant ſpiritualia ejus; quamdiu Eccleſia illa, nempe Antiqua, in ſua ſimplicitate fuit, tunc cultus eorum ſuper montibus & in lucis ſanctus erat, ex cauſa, quia cœleſtia, quæ ſunt amoris & charitatis, per illa quæ alta & excelſa erant, ut ſunt montes & colles, repræſentabantur, & ſpiritualia, quæ inde, per fructifera & frondoſa, ut ſunt horti & luci: ſed poſtquam repræſentativa & ſignificativa cæperunt fieri idololatrica, per id quod colerent externa abſque internis, cultus ille ſanctus factus eſt prophanus; & ideo interdictum, quod cultum haberent ſuper montibus & in lucis: quod Antiqui cultum ſanctum habuerint ſuper montibus, conſtare poteſt ex Cap: XII: Geneſ. de Abrahamo, "Tranſtulit inde in *Montem* ab oriente Betheli, & tetendit tentorium, Bethel a mari, & Ai ab oriente, & *ædificavit ibi altare*; & *invocavit Nomen* Jehovæ," Verſ: 8; n: 1449 ad 1455; & ex ſignificatione Montis, quod ſit cœleſte, amoris n: 795. 796. 1430; quod etiam cultum ſanctum habuerint in lucis, conſtat ex illis quæ in hoc Verſu, "Plantavit Abraham *Lucum* in Beerſcheba, & *invocavit ibi Nomen Dei æternitatis*, tum a ſignificatione horti, quod ſit intelligentia, n: 100. 108. 1588, & Arborum, quod ſint perceptiones, n: 103. 2163: quod interdictum, conſtat ex his quæ ſequuntur; apud Moſen, "Non plantabis tibi *Lucum omnis arboris* juxta Altare Jehovæ Dei tui, quod facies tibi; & non eriges tibi ſtatuam, quæ odit Jehovah Deus tuus," Deut: XVI: 21. 22: apud Eundem, "Altaria gentium deſtruetis, ſtatuas eorum confringetis, & *Lucos* eorum diruetis," Exod: XXXIV: 13; "& quod *Lucos* igne comburerent," Deut: XII: 3: & quia Judæi & Iſraelitæ, apud quos Ritus Antiquæ Eccleſiæ repræſentativus introductus eſt, ſolum in externis fuerunt, nec niſi quam idololatræ corde, quid internum, & quid vita poſt mortem, tum quod Meſſiæ Regnum eſſet cœleſte, neſcientes, ac ſcire non volentes, quoties in libero fuerunt, cultum prophanum habebant ſuper montibus & collibus, ut & in lucis & ſylvis, tum quoque loco montium & collium ſibi excelſa fecerunt, & loco lucorum ſculptilia luci, ut conſtare poteſt a pluribus locis in Verbo, ut in Libro Judicum, "Filii Iſraelis ſervierunt Balibus & *Lucis*," III: 7: in Libro Regum, "Iſrael fecit *Lucos*, ad irritandum Jehovam," 1 Reg:

XIV: 15; & alibi, "Jehudah ædificavit ſibi *Excelſa*, & ſtatuas, & *Lucos*, "ſuper omni *colle alto*, & ſub omni *arbore frondoſa*," 1 Reg: XIV: 23: alibi, "Iſrael ædificavit ſibi *Excelſa* in omnibus urbibus, & ſtatuerunt ſta-"tuas & *Lucos* ſuper omni *Colle alto*, & ſub omni *arbore frondoſa*," 2 Reg: XVII: 9. 10: & alibi, "Menaſſe Rex Jehudæ erexit Altaria Bali, & fecit "*Lucum*, ſicut fecerat Achab Rex Iſraelis, & poſuit *Sculptile Luci*, quod "fecerat, in Domo Dei," 2 Reg: XXI: 3. 7; ex quo, quod etiam ſculptilia luci ſibi fecerint, patet; quæ quod deſtructa ſint a Joſchia Rege, ibidem, "Joſchia fecit educi de Templo Jehovæ omnia vaſa facta Baali & "*Luco*, & ſoli & lunæ, & omni exercitui cœlorum, & combuſſit ea extra "Hieroſolymam, & domos quas mulieres texuerunt ibi *Luco*: etiam ſuc-"cidit *Lucos*, quos fecerat Salomo, tum quoque *Lucum* in Bethel, quem "fecerat Jeroboam," 2 Reg: XXIII: 4. 6. 7. 14. 15: præter quod a Chiſkia Rege talia diruta ſint, ibidem, "Chiſkia Rex Jehudæ removit *Excelſa*, "& fregit ſtatuas, & excidit *Lucum*, & confregit ſerpentem æris, quem fe-"cerat Moſes," 2 Reg: XVIII: 4; quod ſerpens æris ſanctus fuerit tempore Moſis, conſtat, at cum externum coleretur, prophanus factus eſt, & confractus, ex ſimili cauſa ac interdictus cultus ſuper montibus, & in lucis: hæc adhuc conſtant apud Prophetas; apud Eſaiam, "Incaleſcentes diis ſub "omni *Arbore frondoſa*; mactantes natos in fluviis ſub prominentiis petra-"rum; etiam fluviis effudiſti libamen, obtuliſti munus ſuper *monte alto* & "*elato* poſuiſti habitaculum tuum; & ibi obtuliſti ad ſacrificandum ſacrifi-"cium," LVII: 5. 6. 7. apud Eundem, "In die illo aſpiciet homo ad "Factorem ſuum, & oculi ejus ad Sanctum Iſraelis videbunt: & non aſpi-"ciet ad altaria opus manuum ejus, & quod fecerunt digiti ejus non vide-"bit, & *Lucos* & ſtatuas ſolares," XVII: 7. 8: apud Micham, "Exſcin-"dam ſculptilia tua, & ſtatuas tuas e medio tui, & non incurvabis te "amplius operi manuum tuarum, & evellam *Lucos* tuos e medio tui, & "perdam urbes tuas," V: 12. 13: apud Ezechielem, "Ut ſint confoſſi in "medio idolorum eorum, circum altaria eorum ad omnem *collem excelſum*, "in omnibus *capitibus montium*, & ſub omni *arbore frondoſa*, & ſub omni "*quercu* implexa, locum quo dederunt odorem quietis omnibus idolis ſuis," VI: 13. Exinde nunc patet, e qua origine cultus idololatricus, nempe quod objecta repræſentantia & ſignificantia colerentur; Antiquiſſimi, qui ante diluvium, in omnibus & ſingulis, ſicut in montibus, in collibus, in campis, in vallibus, in hortis, lucis, ſylvis, in fluviis & aquis, in agris & ſementibus, in arboribus omnis generis, in animalibus etiam omnis generis, in luminaribus cœli, aliquid repræſentativum & ſignificativum Regni Domini videbant, ſed nuſquam hærebant oculis, minus mentibus in objectis, ſed erant illis media cogitandi de cœleſtibus & ſpiritualibus quæ in Regno Domini; & hoc uſque adeo, ut prorſus nihil eſſet in univerſa natura, quod non illis inſerviret pro mediis; in ſe etiam ita eſt, quod omnia & ſingula in natura repræſentent, quod hodie eſt arcanum, & vix ab aliquo creditur: ſed poſt-

poſtquam cœleſte, quod eſt amoris in Dominum, periit, tunc non amplius genus humanum in illo ſtatu fuit, quod nempe ab objectis ut mediis videret cœleſtia & ſpiritualia Regni Domini; ſed uſque Antiqui poſt diluvium a traditionibus & quorundam collectaneis ſciebant quod illa ſignificarentur, & quia ſignificabant, etiam ſancta habebant, inde cultus repræſentativus Eccleſiæ Antiquæ, quæ Eccleſia, quia ſpiritualis, non erat in perceptione quod ita eſſet, ſed in cognitione, nam erat in obſcuro reſpective n: 2715, uſque tamen non colebat externa, ſed per externa recordati ſunt internorum, & inde cum in repræſentativis & ſignificativis illis erant, in ſancto cultus erant; potuerunt etiam, quia in ſpirituali amore erant, hoc eſt, in charitate, quam eſſentialem cultus fecerunt, quare ſanctum a Domino in cultum eorum influere potuit: at vero cum ſtatus humani generis ita mutatus eſt & perverſus factus, ut ſe removerent a bono charitatis, ita nec amplius crederent dari Regnum cœleſte, aut vitam poſt mortem, ſed quod in ſimili ſtatu eſſent cum animalibus, præterquam ſolum quod cogitarent, ſicut etiam hodie, tunc cultus ſanctus repræſentativus verſus eſt in idololatricum, & colebantur externa; inde apud plures gentiles illo tempore, etiam apud Judæos & Iſraelitas cultus erat non repræſentativus, ſed repræſentativorum & ſignificativorum, hoc eſt, externorum abſque internis. Quod Lucos in ſpecie attinet, erant illi apud Antiquos variæ ſignificationis, & quidem ſecundum ſpecies arborum quæ ibi; Luci, ubi oleæ, ſignificabant cœleſtia cultus, Luci, ubi vites, ſignificabant ſpiritualia ejus, Luci autem ubi ficus, ubi cedri, ubi abietes, ubi populi, ubi quercus, varia quæ cœleſtium & ſpiritualium erant; heic Lucus ſeu arboretum ſimpliciter nominatur, & ſignificat illa quæ ſunt rationalium quæ adjuncta doctrinæ & ejus cognitionibus; arbores enim in genere ſignificant perceptiones, n: 103. 2163, ſed cum prædicantur de Eccleſia ſpirituali ſignificant cognitiones, ex cauſa, quia Spiritualis Eccleſiæ homini non aliæ perceptiones ſunt, quam quæ per cognitiones e doctrina aut Verbo, hæ enim fiunt fidei ejus, ita conſcientiæ e qua perceptio.

2723. Quod autem Beerſchebam attinet, ſignificat Beerſcheba ſtatum & quale doctrinæ, nempe quod ſit Divina cui adjuncta rationalia humana, quod conſtare poteſt a ſerie rerum de quibus agitur a Verſ: 22 ad hunc, n: 2613. 2614; etiam a ſignificatione ipſius vocis in lingua originali, quod ſit *puteus juramenti & ſeptem*; quod puteus ſit doctrina fidei, videatur n: 2702. 2720; quod juramentum ſit conjunctio, n: 2720, ut & fœdus quod juramento factum, n: 1996. 2003. 2021. 2037, & quod ſeptem ſit ſanctum, ita Divinum, n: 395. 433. 716. 881, ex quibus conſtare poteſt, quod ſignificet Doctrinam quæ in ſe Divina cum adjunctis rationalibus ſeu apparentiis humanis; quod inde Beerſcheba, patet ex verbis Abrahami, "Dixit Abraham, quia *Septem* agnas accipies e manu mea, propterea ſit mihi in teſtimonium, quod fodi *Puteum* hunc, *propterea vocavit locum illum Beerſcheba*, quia ibi *juraverunt* ambo illi; & percuſſerunt *fœdus* in *Beerſcheba*," Verſ: 30. 31. 32;

 ſimiliter

ſimiliter ex verbis Iſaci, Cap: ſeq: xxvi, "Fuit in die illo, & venerunt ſervi Iſchaki, & indicaverunt illi ſuper cauſis *Putei*, quem foderunt, & dixerunt illi, invenimus aquas, & vocavit illum *Schibea:* (juramentum & ſeptem:) propterea nomen urbis *Beerſcheba* uſque ad diem hunc," Verſ: 33; ibi etiam agitur de Puteis, de quibus fuit contentio cum Abimelecho, & de fœdere cum illo, & per Beerſchebam ſignificantur rationalia humana iterum adjuncta doctrinæ fidei, & quia iterum adjuncta, & ſic facta doctrina ad captum humanum, dicitur urbs, quod urbs ſit doctrinale in ſuo complexu, videatur n: 402. 2268. 2450. 2451: præterea nominatur Beerſcheba in ſimili ſignificatione quoad ſenſum internum, Geneſ: xxii: 19. Cap: xxvi: 22. Cap: xxviii: 10. Cap: xlvi: 1. 5. Joſ: xv: 28. Cap: xix: 1. 2. 1 Sam: viii: 2. 1 Reg: xix: 3; & in ſenſu oppoſito, Amos v: 5. Cap: viii: 13. 14. Extenſio cœleſtium & ſpiritualium, quæ ſunt Doctrinæ, in ſenſu interno ſignificatur, ubi deſcribitur extenſio terræ Canaanis, per a Dan & uſque ad Beerſchebam; per terram enim Canaanem ſignificatur Regnum Domini, tum Eccleſia, conſequenter cœleſtia & ſpiritualia, quæ ſunt doctrinæ; ut in Libro Judicum, "Exiverunt omnes filii Iſraelis, & congregatus eſt cætus tanquam vir unus a *Dan & uſque ad Beerſcheba*," xx: 1: in Libro Samuelis, "Omnis Iſrael a *Dan & uſque ad Beerſcheba*," 1 Sam: iii: 20: alibi, "Tranſire faciendo regnum a domo Schaulis, & erigendo ſolium Davidis ſuper Iſraelem, & ſupra Jehudam, *a Dan & uſque ad Beerſcheba*," 2 Sam: iii: 10: alibi, "Chuſai ad Abſalonem, congregetur omnis Iſrael *a Dan & uſque ad Beerſcheba*," 2 Sam: xvii: 11: alibi, "Dixit David ad Joabum, ut peragraret omnes tribus Iſraelis *a Dan & uſque ad Beerſcheba*," 2 Sam: xxiv: 2. 7: alibi, "Mortuum eſt de populo *a Dan & uſque ad Beerſcheba* ſeptuaginta millia virorum," 2 Sam: xxiv: 15: in Libro Regum, "Habitavit Jehudah ſub vite ſua, & ſub ficu ſua, *a Dan & uſque ad Beerſcheba*, omnibus diebus Salomonis," 2 Reg: iv: 25.

2724. Et invocavit ibi Nomen Dei æternitatis, quod ſignificet cultum inde, conſtat a ſignificatione invocare Nomen Dei, quod ſit cultus, de qua n: 440: qui ab Antiqua Eccleſia fuerunt, per Nomen non intellexerunt nomen, ſed omne quale, videatur n: 144. 145. 440. 768. 1754. 1896. 2009; ita per Nomen Dei omne in uno complexu per quod colebatur Deus, proinde omne amoris & fidei: cum autem periit internum cultus, & modo externum remanſit, tunc per Nomen Dei nihil aliud intelligere cæperunt, quam Nomen, uſque adeo ut ipſum Nomen colerent, nihil curantes ex quo amore, & ex qua fide; ideo diſtinguere ſe cæperunt gentes per Nomina deorum, & ſe prætulerunt Judæi & Iſraelitæ reliquis, per quod Jehovam colerent, ponentes in nominando & invocando Nomen, eſſentiale cultus, cum tamen cultus ſolius Nominis ſit nullus cultus, dabilis etiam apud peſſimos, qui per id magis prophanant: at quia per Nomen Dei ſignificatur omne cultus, hoc eſt, omne amoris & fidei, ex quibus colitur, inde conſtat, quid intelligitur per *ſanctificetur Nomen tuum*, in Oratione Domini," Matth: vi: 9: & per

hæc

hæc quæ Dominus dixit, " Eritis odio habiti quibuſcunque propter *No-* " *men meum*," Matth: x: 22. " Si duo conſenſerint in *Nomine meo* ſuper " terra, de omni re, quamcunque petierint, fiet iis a Patre meo, qui in " cœlis eſt: ubi ſunt duo aut tres congregati in *Nomine meo*, ibi ſum in " medio eorum," Matth: xviii: 20. " Qui relinquit domos, aut fratres, " aut ſorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, aut agros, " propter *Nomen meum*, centuplum accipiet, & vitæ æternæ ſortietur hære- " ditatem," Matth: xix: 29. " Oſanna Filio Davidis, benedictus qui venit " in *Nomine Domini*," Matth: xxi: 9. " Jeſus dixit, non Me videbitis poſt- " hac, donec dicatis, benedictus veniens in *Nomine Domini*," Matth: xxiii: 39. " Eritis odio habiti ab omnibus gentibus propter *Nomen meum*; imo " tunc ſcandalizabuntur multi, & ſe invicem tradent, & odio habebunt ſe " invicem, & hæc omnia propter *Nomen meum*," Matth: xxiv: 9. 10. " Quotquot Ipſum receperunt, dedit illis poteſtatem, ut filii Dei eſſent, " credentibus in *Nomen Ipſius*," Joh: i: 12. " Qui non credit, jam judi- " catus eſt, quia non credidit in *Nomen Unigeniti filii Dei*," Joh: iii: 17. 18. " Jeſus dixit, quodcunque petieritis in *Nomine meo*, hoc faciam," Joh: xiv: 14. 15. Cap: xv: 16. Cap: xvi: 23. 24. 26. 27. " Jeſus dixit, ma- " nifeſtavi *tuum Nomen* hominibus," Joh: xvii: 6. " Pater Sancte, ſerva " illos in *Nomine tuo*, quos dediſti Mihi, ut ſint unum, ſicut nos," Joh: xvii: 11. 12. " Notum feci illis *Nomen tuum*, & notum faciam, ut amor, " quo amaſti Me, in illis ſit, & Ego in illis," Joh: xvii: 26. " Ut cre- " datis, quod Jeſus ſit Chriſtus Filius Dei, & ut credentes vitam habeatis in " *Nomine Ipſius*," Joh: xx: 31: præter in permultis locis in Veteri Teſta- mento, in quibus per Nomen Jehovæ & Dei, non intelligitur Nomen, ſed omne amoris & fidei, ex quo cultus. Qui autem ſolum Nomen colunt, abſque amore & fide, de illis ita apud Matthæum, " Multi dicent Mihi in " die iſto, Domine, Domine, nonne per *Nomen tuum* prophetavimus, & " per *Nomen tuum* dæmonia ejecimus, & in *Nomine tuo* multas virtutes feci- " mus, ſed confitebor iis, non novi vos, diſcedite a Me operantes iniquita- " tem," vii: 22. 23. Cum, ut dictum, homo Eccleſiæ ab Interno factus eſt Externus, & in ſolo Nomine cæpit ponere cultum, tunc non magis unum agnoverunt Deum, ſed plures; ſolenne enim Antiquis fuit aliquid adjicere Nomini Jehovæ, ac inde recordari alicujus beneficii aut Attributi Ipſius, ut hic, " Invocavit *Nomen Dei æternitatis*:" in Cap: ſeq: xxii, " Vocavit " Abraham nomen loci illius, *Jehovah Jirah*, hoc eſt, videbit," Verſ: 14: " Ædificabat Moſes Altare, & vocavit nomen ejus, *Jehovah Niſſi*, hoc " eſt, vexillum meum," Exod: xvii: 15: " Ædificabat Guideon Altare " Jehovæ, & vocavit Jehovæ *Schalom*, hoc eſt, pacis," Jud: vi: 24, præter alia; inde factum, quod, qui in ſolo Nomine ponerent cultum, tot deos agnoſcerent; & quod etiam inde, apud Gentiles, imprimis in Græcia, & Romæ, tot dii agniti & culti ſint, cum tamen Antiqua Eccleſia, a qua epitheta illa emanaverunt, nuſquam niſi quam unum Deum ſub tot Nomi- nibus veneratum, coluit, ex cauſa quia per Nomen intellexit quale.

2725.

2725. Verſ: 34: *Et peregrinatus eſt Abraham in terra Philiſtæorum diebus multis.* Peregrinatus eſt Abraham in terra Philiſtæorum diebus multis, ſignificat quod Dominus adjunxit Doctrinæ fidei ex ſcientia cognitionum humanarum plurima.

2726. Quod peregrinatus eſt Abraham in terra Philiſtæorum diebus multis, ſignificet quod Dominus adjunxerit Doctrinæ fidei ex ſcientia cognitionum humanarum plurima, conſtat ex ſignificatione peregrinari, quod ſit inſtruere, de qua n: 1463. 2025; ex repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus, de qua n: 1965. 1989. 2011. 2501; ex ſignificatione terræ Philiſtæorum ſeu Philiſtææ, quod ſit ſcientia cognitionum, de qua n: 1197. 1198; & a ſignificatione dierum, quod ſit ſtatus rei, de qua agitur, n: 23. 487. 488. 493. 893, hic quia agitur de cognitionibus ex ſcientificis & rationalibus, & dicitur dies multi, ſignificat reſpective plurima. Actum eſt a Verſ: 22, huc uſque de rationalibus ex ſcientificis humanis, adjectis Doctrinæ fidei, ut patet ab explicatione, hic eſt eorum concluſum. Quod ipſam rem attinet, quia in ſe eſt profundior, & quia de eadem multis agitur in Cap: ſeq: XXVI, licet hic explicationem ulteriorem differre.

De Conjugiis, quomodo conſiderantur in cœlis, & de Adulteriis.

2727. *QUID genuinus Amor conjugialis, & unde ejus origo, pauci hodie ſciunt, ex cauſa, quia pauci in illo ſunt; credunt pæne omnes, quod innatus ſit, & ſic effluat ex quodam, ut ajunt, naturali inſtinctu, & eo magis, quia Conjugiale etiam exiſtit penes animalia; cum tamen talis differentia ſit inter amorem conjugialem apud homines, & conjugiale apud animalia, qualis inter ſtatum hominis, & ſtatum bruti animalis.*

2728. *Et quia pauci hodie, ut dictum, ſciunt, quid genuinus amor conjugialis, ex illis, quæ detecta ſunt, deſcribetur: Amor Conjugialis originem ducit a Conjugio Divino Boni & Veri, ita ab Ipſo Domino: quod inde Amor conjugialis, non apparet ad ſenſum & captum, ſed uſque conſtare poteſt ex influxu & ex correſpondentia, præter ex Verbo: ab Influxu, cælum ex unione boni & veri, quæ influit a Domino, comparatur conjugio, & vocatur Conjugium; ex Correſpondentia, cum Bonum unitum Vero defluit in ſphæram inferiorem, ſiſtit illud unionem mentium, cum in adhuc inferiorem, ſiſtit conjugium: quare unio mentium ex bono unito vero a Domino, eſt ipſe Amor conjugialis.*

2729.

2729. *Quod inde genuinus amor conjugialis ſit, ex eo etiam conſtare poteſt, quod nemo poſſit in illo eſſe, niſi ſit in bono veri & vero boni a Domino: tum ex eo, quod beatitudo & felicitas cæleſtis ſit in illo amore; & qui in illo ſunt, omnes in cælum, ſeu in Conjugium cæleſte, veniunt: etiam ex eo, cum ſermo apud Angelos eſt de unione boni & veri, tunc in ſphæra inferiore apud Spiritus bonos ſiſtitur repræſentativum conjugii; at apud malos ſiſtitur repræſentativum adulterii; inde eſt, quod in Verbo unio boni & veri dicatur conjugium; at adulteratio boni & falſificatio veri, adulterium & ſcortatio, videatur n:* 2466.

2730. *Antiquiſſimæ Eccleſiæ homines præ omnibus in hac Tellure in genuino amore conjugiali vixerunt, quia fuerunt cæleſtes, a bono in vero, & in Regno Domini ſimul cum Angelis, & in illo amore fuit illis cælum: at poſteri, apud quos deſcivit Eccleſia, cæperunt amare liberos, non conjuges; amari enim poſſunt liberi a malis, ſed amari conjux non poteſt quam a bonis.*

2731. *Auditum ab Antiquiſſimis illis eſt, quod Amor conjugialis ſit talis, ut velit prorſus eſſe alterius, & hoc reciproce, & cum mutuo & viciſſim, quod in cæleſti felicitate ſint; tum quod conjunctio mentium talis ſit, ut hoc mutuum & viciſſim ſit in omnibus & ſingulis vitæ, hoc eſt, in omnibus & ſingulis affectionis, & in omnibus & ſingulis cogitationis: idcirco inſtitutum eſſe a Domino, quod uxores ſint affectiones boni quæ voluntatis, & viri ſint cogitationes veri quæ intellectus, & quod conjugium inde ſit, quale eſt inter voluntatem & intellectum, & inter omnia & ſingula eorum apud hominem, qui eſt in bono veri & vero boni.*

2732. *Loquutus ſum cum Angelis de hoc mutuo & viciſſim, quale ſit, & dixerunt, quod imago & ſimilitudo unius ſit in mente alterius, & quod ſic non modo in ſingulis ſed etiam in intimis vitæ cohabitent, & quod amor ac miſericordia Domini in tale unum poſſit cum beato & felici influere. Dixerunt etiam, quod qui in vita corporis in tali amore conjugiali vixerunt, una ſint & cohabitent in cælo ut angeli, quandoque etiam cum liberis; ſed quod pauciſſimi ſint ex Chriſtianiſmo hodie, verum ex Antiquiſſima Eccleſia, quæ cæleſtis, omnes, & ex Antiqua Eccleſia, quæ ſpiritualis, multi: qui autem in conjugio vixerunt non conjuncti amore conjugiali, ſed amore laſcivo, quod ſeparentur in altera vita, quia nihil laſciviæ toleratur in cælo; & quod magis adhuc ſeparentur, qui ſe mutuo averſati ſunt; & adhuc magis*

qui

qui ſe odio habuerunt; cum primum in alteram vitam ambo veniunt, ut plurimum conveniunt, ſed poſtquam dura paſſi ſunt, ſeparantur.

2733. *Erant quidam ſpiritus, qui ex uſu in vita corporis, me ſolertia peculiari infeſtabant, & hoc per influxum molliuſculum quaſi undantem, qualis ſolet eſſe proborum ſpirituum, ſed perceptum quod in illo eſſent aſtutiæ & ſimilia, ut captarent & fallerent; tandem loquutus ſum cum uno eorum, qui quod fuerit dux exercitus, cum vixit in mundo, mihi dictum eſt; & quia percepi, quod in ideis cogitationis ejus eſſet laſcivum, loquutus cum illo de Conjugio ſum, loquela ſpirituum repræſentativis illuſtrata, quæ plene exprimit ſenſa, & momento plura; dixit quod adulteria in vita corporis pro nihilo reputaverit; ſed ei dicere datum eſt, quod adulteria ſint nefanda, tametſi apparent coram iis, qui tales, ex jucundo quod captarunt, & ex perſuaſivo inde, quod non talia, imo quod licita; quod etiam ſcire poſſet ex eo, quod Conjugia ſint ſeminaria generis humani, & inde etiam ſeminaria Regni cæleſtis, & idcirco quod nuſquam violanda, ſed ſancta habenda; tum ex eo, quod ſcire debet quia in altera vita eſt, ac in ſtatu perceptionis, quod amor conjugialis a Domino per cælum deſcendat, & quod ab illo amore, ut a parente, derivetur amor mutuus, qui eſt firmamentum cæli; & ex eo, quod adulteri, dum modo approximant ad ſocietates cæleſtes, quod ſentiant graveolentiam ſuam, & ſe inde præcipitent verſus infernum; ad minimum potuiſſet ſcire, quod violare conjugia eſſet contra Leges Divinas, & contra omnium leges civiles, tum contra genuinum lumen rationis, quia contra ordinem & Divinum, & humanum, præter plura: ſed reſpondebat, quod talia nuſquam ſciverit in vita corporis, nec quod cogitaverit; voluit ratiocinari num ita eſſet, ſed dictum, quod veritas non admittat ratiocinia in altera vita, patrocinantur enim jucundis, ita malis & falſis, & quod primum cogitare debeat de illis quæ dicta ſunt, quia vera; aut etiam ex illo principio, quod notiſſimum in orbe, quod nemo alteri facere debeat quod non velit ut alter faciet ſibi, & ſic ſi quis ipſius uxorem, quam amaviſſet, quod fit in principio omnis conjugii, tali modo decepiſſet, tunc cum in ſtatu excandeſcentiæ ſuper id eſſet, ſi ex illo ſtatu loqueretur, annon quoque ipſe adulteria deteſtaturus fuiſſet, & tunc, quia ingenio pollet, ſe confirmaviſſet plus quam alii contra illa, uſque ut damnaviſſet illa ad infernum; ita quod potuiſſet ſe judicare ex ſemet.*

2734. *Qui felicitatem in vita corporis habuerunt in conjugiis ex amore genuino conjugiali, illi quoque felicitatem habent in altera vita,*

ſic

ſic ut felicitas unius vitæ illis continuetur in alterius, & ibi ſit unio mentium, in qua cælum: mihi dictum, quod genera felicitatum cæleſtium & ſpiritualium inde ſolum univerſaliſſima, ſint numero indefinita.

2735. *Genuinus amor conjugialis eſt imago cæli, & cum repræſentatur in altera vita, ſit per pulcherrima, quæ uſquam oculis videri, & mente capi poſſunt; repræſentatur per virginem pulchritudinis inexpreſſibilis cinctam candida nube, ſic ut dici queat quod ſit ipſa pulchritudo in eſſentia & forma; dictum, quod ex amore conjugiali ſit omnis pulchritudo in altera vita; affectiones & cogitationes ejus repræſentantur per auras adamantinas ex quaſi rubinis & pyropis ſcintillantes, & hæc cum delitiis quæ afficiunt intima mentium: ut primum autem aliquid laſcivi intervenit, diſparantur.*

2736. *Inſtructus ſum, quod amor genuinus conjugialis ſit ipſa innocentia, quæ habitat in ſapientia; ſunt qui in amore conjugiali vixerunt, in ſapientia præ omnibus in cælo, ſunt & uſque conſpecti ab aliis apparent ſicut infantes in ætate florente & vernali; & quicquid tunc contingit, eſt illis gaudium & felicitas: ſunt illi in intimo cælo, quod vocatur cælum innocentiæ; per illud influit Dominus in amorem conjugialem; & ex illo cælo adſunt Angeli hominibus, qui in illo amore vivunt; adſunt etiam infantibus in prima eorum ætate.*

2737. *Apud illos qui in amore conjugiali vivunt, aperta ſunt interiora mentis per cælum uſque ad Dominum, nam ille amor influit a Domino per intimum hominis, inde habent Regnum Domini in ſe, & inde habent amorem erga infantes genuinum, propter Regnum Domini; & inde illi ſunt præ omnibus receptibiles amorum cæleſtium, & ſunt præ omnibus in amore mutuo, hic enim inde venit ut rivus a ſuo fonte.*

2738. *Amor mutuus qualis eſt in cælo, non eſt ſicut amor conjugialis; hic eſt quod velit eſſe in alterius vita ut unum, ſed ille ut alteri melius velit quam ſibi, qualis eſt parentum erga liberos, & qualis eſt illorum qui afficiuntur benefaciendo non propter ſe, ſed propter quod hoc illis gaudio; talis amor angelicus derivatur ab amore conjugiali, ac inde naſcitur ſicut infans a ſuo parente, quare etiam apud parentes erga liberos ille eſt; hic amor conſervatur a Domino apud parentes, tametſi non in amore conjugiali ſunt, ex cauſa, ne genus humanum pereat.*

2739. *Ex conjugio boni & veri in cælis deſcendunt omnes amores, qui ſe habent ſicut amor parentum erga liberos, amor fratrum inter*

ſe, & amor erga affines, & ſic porro ſecundum gradus in ſuo ordine: ſecundum amores illos, qui unice ſunt ex bono & vero, hoc eſt, ex amore & fide in Dominum, formantur omnes ſocietates cœleſtes, quæ a Domino ita conjunctæ ſunt ut unum hominem referant, quare etiam cœlum vocatur maximus homo; ſunt varietates ineffabiles, quæ omnes originem ducunt & derivantur ab unione boni & veri ex Domino, quæ unio eſt Conjugium cœleſte: inde eſt, quod a conjugiis in terris ducatur origo omnium conſanguinitatum & affinitatum, & derivarentur ſimiliter amores ſecundum gradus mutuo inter ſe; ſed quia non eſt amor conjugialis hodie, conſanguinitates & affinitates quidem inde recenſentur, ſed non ſunt conſanguinitates & affinitates amoris: in Antiquiſſima Eccleſia tales derivationes amoris etiam fuerunt, quare in cœlis cohabitant diſtinctæ quaſi in gentes, familias, & domos, quæ omnes Dominum ut unicum ſuum Parentem agnoſcunt.

2740. *Genuinus amor conjugialis non dabilis eſt quam inter binos conjuges, hoc eſt, in Conjugio unius viri & unius uxoris, nuſquam inter plures ſimul, ex cauſa quia amor conjugialis eſt mutuus & reciprocus, ac vita unius in alterius viciſſim, ſic ut quaſi unum ſint; talis unio datur inter binos, non autem inter plures, plures amorem illum diſcindunt. Antiquiſſimæ Eccleſiæ homines, qui fuerunt cœleſtes, ac in perceptione boni & veri, ſicut angeli, ſolum unam uxorem habuerunt; dicebant quod cum una uxore cœleſtes delitias & felicitates perceperint, & cum modo nominaretur conjugium plurium, quod horruerint: conjugium enim unius mariti & unius uxoris deſcendit, ut dictum, a conjugio boni & veri, ſeu a conjugio cœleſti, quod eſt tale, ut manifeſte conſtare poteſt a Domini verbis apud Matthæum, "Jeſus dixit, annon legiſtis, quod is qui fecit ab initio maſculum & fæminam fecit eos; & dixit, propterea relinquet homo patrem & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carnem unam; quare non amplius ſunt duo, ſed caro una; quod ergo Deus copulavit, homo ne ſeparet: Moſes ob duritiem cordis veſtri permiſit dimittere uxores veſtras; ab initio autem non fuit ita: non omnes capiunt verbum hoc, ſed ii quibus datum eſt,"* XIX: 3 *ad* 12.

2741. *Bonum & verum continue influit a Domino apud omnes, proinde amor genuinus conjugialis, ſed diverſimode recipitur, & ſicut recipitur, talis fit; apud laſcivos vertitur in laſciviam, apud adulteros in adulteria, felicitas cœleſtis in jucundum immundum, ita cœlum in infernum; ſe habet hoc ſicut ſolis lux influens in objecta, quæ ſecundum formam objectorum recipitur, & fit cæruleum, rubicundum, flavum, viride, obſcurum, etiam nigrum, ſecundum receptionem.*

2742.

2742. *Datur quoddam inſtar amoris conjugialis apud quoſdam, ſed uſque non eſt ſi non in amore boni & veri ſunt, eſt amor apparens ſicut conjugialis, ſed eſt ex cauſis amoris mundi aut ſui, nempe ut ſerviantur domi, ut in ſecuro ſint, ut in otio, ut miniſtrentur cum non bene valent, & ſeneſcunt, ob curam liberorum quos amant; quibuſdam eſt coactum ex timore pro conjuge, pro fama, pro malis; quibuſdam eſt amor laſciviæ qui inducit, hic apparet primo tempore ſicut conjugialis, tunc enim aliquid innocentiæ æmulantur, ludunt ſicut infantes, percipiunt gaudium ſicut aliquid ex cæleſti, at ſucceſſu temporis non uniuntur, ſicut illi qui in amore conjugiali ſunt, magis & arctius, ſed ſeparantur. Amor conjugialis etiam differt apud conjuges, apud unum poteſt eſſe plus aut minus, apud alterum parum vel nihil, & quia differt, uni poteſt eſſe cælum, alteri infernum, affectio & receptio determinant hæc.*

2743. *Viſus mihi magnus Canis inſtar Cerberi, & quæſivi quid ſignificaret, dictum, quod per talem canem ſignificetur cuſtodia, ne in amore conjugiali tranſeatur a jucundo cæleſti ad jucundum infernale, & viciſſim; qui enim in amore genuino conjugiali, in jucundo cæleſti ſunt, qui autem in adulteriis, etiam in jucundo ſunt quod apparet iis ut cæleſte, ſed eſt infernale; per canem ſic repræſentatur, ne jucunda illa oppoſita communicent.*

2744. *Oſtenſum mihi quomodo progrediuntur jucunda ab amore conjugiali, hinc ad cælum, illinc ad infernum; progreſſio jucundorum verſus cælum erat in beatitudines & felicitates continue plures, uſque ad innumerabiles & ineffabiles, & quo interius in innumerabiliores & ineffabiliores, uſque ad ipſas cæleſtes cæli intimi ſeu innocentiæ; & hoc per liberrimum, omne enim liberum eſt ex amore, ita liberrimum ex amore conjugiali qui eſt ipſe cæleſtis. Oſtenſum dein quomodo progrediuntur jucunda amoris conjugialis verſus infernum, quod ſe paullatim removeant a cælo, & hoc quoque ex apparente libero, uſque dum iis vix aliquid humani remanet, mortiferum & infernale in quod deſinunt, quod viſum, non deſcribi poteſt. Quidam ſpiritus, qui tunc apud me, & illa quoque vidit, feſtinabat antrorſum ad Sirenes, quæ tales, clamans quod oſtenderet iis quale eorum jucundum, tenens primum ideam jucundi, ſed cum paullatim magis antrorſum venit, continuabatur idea, ſicut jucundi progreſſio, ad infernum, & tandem deſiit in talem horrorem: Sirenes ſunt, quæ in perſuaſione, quod honeſtum ſit ſcortari & adulterari, etiam æſtimatæ ab aliis quod tales, & quod in decoris vitæ; earum plurima pars in alteram vitam e Chriſtianiſmo veniunt, de illis videatur n:* 831. 959. 1515. 1983. 2484.

2745. *Sunt quæ non amant maritos, ſed eos vilipendunt, & tandem pro nihilo æſtimant; quales illæ ſunt, repræſentatum eſt per gallum, felem ſylveſtrem, & tigridem obſcuri coloris; dictum, quod tales incipiant multum loqui, dein increpare, & tandem tigridis naturam induunt; dicebatur a quibuſdam, quod tales uſque amant liberos, at reſponſum, quod amor ille non ſit humanus, & quod influat æque in malos, etiam in animalia quæcunque, uſque adeo, ut quoque hæc ament prolem præ ſe; adjiciebatur, quod apud tales nihil amoris conjugialis ſit.*

2746. *Erat quidam ſpiritus in media altitudine ſupra caput, qui in vita corporis laſcive vixerat, delectatus varietate, ſic ut nullam conſtanter amaverit, ſed in lupinaribus, & ſic ſcortatus cum multis, & rejecerit ſingulas poſtea, inde factum, quod plures defraudaverit, & quod inde exſtinxerit deſiderium pro conjugio, etiam pro infantum procreatione, & ſic naturam innaturalem contraxerit: omnia illa detecta fuerunt, & is miſere punitus, & hoc in conſpectu angelorum; & dein in infernum conjectus. De infernis adulterorum videatur in Parte Prima n:* 824 *ad* 830.

2747. *Quia adulteria ſunt contraria amori conjugiali, adulteri non poſſunt eſſe cum angelis in cælo, tum quia in contrariis bono & vero ſunt; & ſic non in Conjugio cæleſti, tum quia de conjugio non niſi quam ſpurcas ideas habent; cum modo nominatur conjugium, aut ejus idea obvenit, illico in eorum ideis ſunt laſciva, obſcæna, imo nefanda; ſimiliter cum de bono & vero Angelis eſt ſermo, tunc tales cogitant contra illa; omnes enim affectiones & cogitationes inde, quales fuerunt in mundo, remanent homini poſt mortem. Adulteri ſunt animo deſtruendi ſocietates, plures eorum ſunt crudeles, n:* 824, *ita corde contra charitatem & miſericordiam, ridentes ad aliorum miſerias, cuique ſua auferre volunt & faciunt quantum audent, oblectamentum iis eſt deſtruere amicitias, & ſtruere inimicitias; religioſum eorum eſt, quod dicant ſe agnoſcere Creatorem univerſi, & Providentiam ſed modo univerſalem, & ex fide ſalvationem, ac quod iis non poſſit pejus fieri quam aliis; ſed cum explorantur quales ſunt corde, quod fit in altera vita, ne illa quidem credunt, verum pro Creatore univerſi naturam, pro univerſali Providentia nullam, de fide nihil cogitant; hæc omnia, quia adulteria ſunt prorſus contra bonum & verum; inde, quomodo in cælum venire poſſint, quiſque judicare poteſt.*

2748. *Quidam ſpiritus, qui adulterii vitam in mundo egerunt, ad me veniebant, mecum loquuti; appercipiebam, quod non diu in altera vita fuerunt, neſciebant enim quod ibi eſſent, putantes adhuc eſſe in mundo,*

mundo, reflexio ubinam eſſent illis adempta fuit; iis dicere datum, quod in altera vita eſſent, ſed mox obliti, quærebant ubinam eſſent domus, ubi ſe inſinuare poſſent, ſed dictum, annon reſpectum haberent ſpiritualium, nempe amoris conjugialis, qui per ſimilia allectamenta diſſociatur, & quod contra ordinem cæleſtem eſſet, ſed ad hæc nihil attendebant, nec illa intelligebant; dixi porro, annon timerent leges, & punitiones ſecundum leges, ſed hæc contemnebant; at cum dixi, ſi forte a domeſticis tractarentur male verberibus, hæc ſolum timebant. Dein percipere dabatur eorum cogitationes, nam illæ communicantur in altera vita, erant tam ſpurcæ & obſcænæ, ut probi non poſſint non horreſcere, quæ tamen quoad omnia & ſingula in altera vita propalantur coram ſpiritibus & angelis: inde etiam conſtare poteſt, quod tales non poſſint eſſe in cælo.

2749. *Qui per adulteria pro conjugiis faſtidium & nauſeam ceperunt, dum aliquod jucundum, beatum & felix ex cælo angelorum pervenit, vertitur hoc iis in faſtidioſum & nauſeabundum, dein in dolorificum, tandem in graveolentum, uſque ut inde ſe præcipitent verſus infernum.*

2750. *Inſtructus ſum ab angelis, quod, quando quis adulterium committit in terra, tunc ei illico cælum claudatur, & quod dein ſolum in mundanis & corporeis, vivat; & tunc tametſi audit de illis quæ amoris & fidei ſunt, uſque ea non penetrent ad interiora ejus; & quæ ipſe loquitur de illis, non ex interioribus ejus veniant, ſed ſolum ex memoria & ore, excitante faſtu aut amore lucri; ſunt enim interiora clauſa, quæ non aperiri poſſunt, quam per ſeriam pænitentiam.*

2751. *Antrorſum ſuperius ante oculum ſiniſtrum, erant conglobati tales, qui in vita corporis in occulto & callidius aliis inſidiati ſunt, erant adulteri, & adhuc in mundo ſpirituum, quia inter recentes; pro more habebant, ex globo ſuo emittere aliquos huc illuc, qui inſidientur non modo contra amorem conjugialem, ſed etiam contra bonum & verum, & maxime contra Dominum; qui emittuntur, redeunt ad illos, & narrant, quid audiverunt, & ſic conſultant: ad me miſerunt etiam unum, putantes quod eſſem ſpiritus, quia loquutus loquela ſpirituum; emiſſarius ille cum loqueretur, ſcandaloſa effutiebat, maxime contra Dominum, ſic ut eſſet ex quaſi meris ſcandalis compoſitus; ſed reſpondi, ut abſtineret a talibus, ſciens ex quo globo, & ex qua fece ſit; quod Dominum attinet, novi abſque omni dubio, quod unus ſit cum Patre, quod univerſum cælum Ipſius ſit, quod ab Ipſo omnis Innocentia, Pax, Amor, Charitas, Miſericordia, etiam omnis Amor conjugialis, & ab Ipſo omne Bonum & Verum, quæ omnia ſunt Divina; & quod de*

Ipſo

Ipſo Moſes & Prophetæ, hoc eſt, omnia & ſingula Verbi in ſenſu interno, & quod Ipſum omnes ritus Eccleſiæ Judaicæ repræſentaverint, & quia de illis ita certus ſum ut nihil dubii, quid nunc amplius vellet; his auditis cum pudore receſſit; dicebantur illa, ut narraret adulteris qui conſtituebant nefandum illum globum, e quo miſſus.

2752. *Qui adulteriis ineſcati ſunt, præ aliis in altera vita obſidere volunt homines, & ſic per eos redire in mundum, ſed detinentur a Domino in Inferno, ne veniant inter eos ſpiritus qui apud homines; plerique tales ſunt ex orbe Chriſtiano, raro ex aliis.*

2753. *Sunt quidam in mundo, qui cupiditate feruntur pellicere virgines ad ſcortationes, ubicunque loci ſint, in monaſteriis, in familiis, apud parentes, etiam uxores, & ſe inſinuant aſtutis modis & blanditiis; ii quia talibus aſſuefacti, & inde naturam imbuerunt, in altera vita retinent quod in ſocietates ſe inſinuare poſſint per blanda & ſimulata, ſed quia cogitata eorum patent, rejiciuntur; tranſeunt ſic ab una ſocietate ad alteram, ſed ubivis rejiciuntur, etiam mulctantur, ſurripere enim jucunda & beata aliorum ſtudent; tandem in nullas ſocietates admittuntur, ſed poſtquam graves pœnas ſuſtinuerint, aſſociantur ſimilibus in inferno.*

2754. *Doloſiſſimi apparent quandoque alte ſupra caput, ſed infernum eorum eſt profunde ſub calcaneo pedis, ſunt hodierni antediluviani, per innocentiam inſidiantur, per miſericordiam, & per varias affectiones bonas cum perſuaſione; fuerunt, dum vixerunt in mundo, adulteri præ aliis; ubi aliqua uxor pulchra, & juvenis, abſque conſcientia intrarunt, & per illa commoverunt ad ſtuprum; ſunt inviſibiles, nec volunt detegi, quia agunt incognito; ſunt quoque crudeles, ſibi ſolis ſtuduerunt, & pro nihilo reputaverunt, ſi vel univerſus mundus pro iis periiſſet: tales hodie ſunt magno numero etiam dictum quod ex Chriſtianiſmo: infernum eorum eſt omnium graviſſimum.*

2755. *Inferna adulterorum plura ſunt, ibi nihil plus amant quam ſordes & excrementa, hæc iis tunc jucunda; quod etiam conſtare poteſt a pluribus iſtius ſortis in vita corporis, quibus delectabile eſt ſordida & cogitare & memorare, ſed abſtinent modo propter decorum: jucundum adulterii in altera vita vertitur in talia; ſe habet hoc, ſicut dum calor ſolis, etiam vernalis, influit in excrementum ſeu in cadaver.*

2756. *Sunt qui pro principio habuerunt communionem uxorum, ii in altera vita loquuntur ſicut boni, ſed ſunt maligni & doloſi; pœna eorum eſt horrenda, colligantur quaſi in faſciculum, & repræſentative ſicut ſerpens circumextenditur, qui cingit omnes ſicut globum confaſciculatum, & ſic rejiciuntur.*

2757. *Cum perducerer per aliquot manſiones, veniebam ad unum, ubi calor occupabat pedes & lumbos, dictum, quod ibi eſſent, qui voluptatibus indulſerunt, ſed uſque non exſtinxerunt deſiderium naturale procreandi ſobolem.*

2758. *Quod genuinus amor conjugialis ſit cælum, repræſentatur in regnis naturæ, nam nihil in univerſa natura datur, quod non aliquo modo repræſentat Regnum Domini in communi, Naturale enim omnem ſuam originem e Regno ſpirituali ducit, quod abſque origine ſe priore eſt, eſt nihil, non datur aliquod inconnexum a cauſa, ita a fine, quod inconnexum dilabitur momento, & ſit nihil; inde nunc repræſentativa Regni Domini in regnis naturæ: amor conjugialis quod cælum, ex tranſformatione vermiculorum in nymphas ſeu chryſallides; & ſic in volatilia, patet, cum enim tempus eorum nuptiarum venit, quod eſt cum exuunt formam terreſtrem, quæ eſt eorum vermicularis, & inſigniuntur alis, ac fiunt volatilia, tunc elevantur in atmoſphæram, ſuum cælum, ibi inter ſe ludunt, conjugia agunt, ponunt ova, & ſuccis e floribus nutriuntur, in pulchritudine etiam ſua tunc ſunt, alas enim habent coloribus aureis, argenteis, aliiſque venuſte diſcretis, decoratas: talia producit Conjugiale apud tam vilia animalcula.*

2759. *Ad latus dextrum e terra inferiore exſurgebat quaſi volumen, dicebatur quod eſſent ſpiritus multi ex plebe indocta, non prava; fuerunt ruſtici & alii ſimplices; loquutus cum iis, dicebant, quod ſciant Dominum, cujus Nomini ſe commendant; præterea parum noverunt de fide & ejus myſteriis; alii poſtea exſurgebant, qui aliquantiſper plus ſciebant; quod interiora eorum potuiſſent aperiri, perceptum eſt, hoc enim in altera vita manifeſte percipi poteſt; conſcientiam habuerunt, quæ mecum communicata, ut ſcirem, & dictum quod in amore conjugiali ſimpliciter vixerint, dicebant quod conjugem amaverint, & ab adulteriis abſtinuerint, quod hæc ex conſcientia, conſtabat ex eo, quod dicerent, ſe non aliter potuiſſe quia contra eorum voluntatem: tales informantur in altera vita, & perficiuntur in bono amoris & vero fidei; & denique recipiuntur inter angelos.*

F I N I S

PARTIS SECUNDÆ.

BINDING SECT. SEP 8 1964

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED